

MEHMET ORUÇ · YILLIK KÜLLİYAT

MEHMET ORUÇ

1998

YILLIK KÜLLİYATI

KİTAP EDİSYONU · MİNION PRO

161 yazı · 81,323 kelime

17 × 24 cm · 11,5 punto

KİTAP EDİSYONU · 1998

Bir yılın bütün yazıları

Mehmet Oruç'un 1998 yılında yayımlanan 161 yazısı, tarih ve başlık sırası korunarak tek bir kitap cildinde bir araya getirildi.

Metinler doğrulanmış dijital arşiv kayıtlarından alınmış; imla ve ifade özellikleri korunmuştur. Yalnızca sayfa düzenini bozan teknik boşluklar ve görünmez karakterler temizlenmiştir.

Bu kitap edisyonu, yazıları zorunlu olarak yeni sayfadan başlatmaz. Başlık ve ilk paragraf birlikte tutulur; uygun alan bulunduğu sonrakı yazı aynı sayfada devam eder. Böylece kitap ritmi korunurken gereksiz boş sayfalar azaltılır.

DİZGİ NOTU

Minion Pro 11,5 / 16 punto · 17 × 24 cm kitap boyu · tek sütun · aynalı baskı marjları için hazırlanmış iç blok.

1998 DİZİNİ

İçindekiler

Ocak

Farklı imsakiyeler	009
Hürmette kusur etmemeli	010
Oruç tutmamakta özür	012
Her geceyi Kadir bilmeli	014
Neler orucu bozar?	016
Neler orucu bozmaz?	018
Hayırlı hizmetler desteklenmeli	020
Tefsir ve meal okumak	022
Oruç ve sağlığımız	024
Dimyat'a pirince giderken..	026
Her dinde oruç vardı	028
Orucun faydası	030
"Mallarınızı zekât ile koruyun"	031
Zekât vermeyenin hâli	033
Namaz nasıl kılınır?	035
Namaza ait hükümler	037
Öşür vermek farzdır	039
Zekâtın hesaplanması	041
Fıkıh öğrenmenin önemi	043
Veren el üstündür	045
Zekât, malı korur	047
"Karşılığını ben veririm"	049
Oruç kefareti	051
Sadaka-i fitr	053
Dinin emrini hafife almak	055
Ancak ahiret hayırdır	056
Kur'an-ı kerime hürmet	058
Dinin üç esası	060
Bayram günleri	062
Bayramları vesile bilmelidir	064
Şevval ayında oruç tutmak	066

Şubat

"Dünya malı için ağladık"	069
Hayal ve gerçek	071
Doğru olanı yapalım ki..	072
Tebessüm etmenin gücü	074
Büyük düşünmek için dört yol	076
Gerçekten önemli mi?	078
Teferruata takılıp kalmak	080

Haramdan kaçmadıkça..	082
Din ve medeniyet	084
İnsanlığa hizmet için..	086
“Dostlarımı sevdin mi?”	088
Kişi kimi severse..	090
Dostun dostları	092
“Artık ondan kurtulduk!”	094
Resule itaat, Allaha itaat	096
“Allahı seviyorsanız...”	098
Arapça bilen anlayabilseydi..	100
Saadete kavuşmak için	102
Aklına güvenenin hâli	104
Kararlı olmak	106
Fikirler kullanılmak içindir	108
“Onu sahibi korur!”	110
Her taş sahibini buluyordu	112
Bütün iyiliklerin kaynağı	113
Demiri tavında dövmek	115
“O kendiliğinden konuşmaz”	117
“Niçin müslüman oldum?”	119
Herkesin günahı kendine	121

Mart

Batı'daki gizli müslümanlar	125
Aşâğılık kompleksi	127
“Ye kürküm ye!”	129
Siz iffetli olursanız..	131
Kim namusunu korursa..	133
En büyük günah!	135
Ahlâksızlığın sebepleri	137
Herkes şikâyetçi	139
Terbiyede orta yol	140
“Yasakladıklarından sakının!”	142
Dinde güçlük yoktur	144
Zihin zehirlenmesi	146
Siz hangi gruptansınız?	148
Kur'an-ı kerim tercümeleri	150
Meal tartışmalarının özeti	152
Bugün tefsir mümkün mü?	154
Kurda kuşa yem olmak	156
Hizmet kurumları	158
İhlas Vakfı'nın hizmetleri	160
Titanic'in ibretli sonu	162
Günahların başı	164
Nihayet sır çözülüyor..	166
Vadi dolusu altın olsa..	168
Akika kesmenin önemi	170
İbadetlerin en kıymetlisi	171
Eğitimde iki esas	173

Herkes barut fıçısı	175
İnsanlara değer verin!	178
Hepsi gelip geçti..	180
İyiliklerin kaynağı	182
Ufku geniş tutmak	184

Nisan

Gayrimüslimlerin inancı	188
Dinde eksiklik yok	190
İhlas Net'in büyük hizmeti	192
O bir ateş parçasıdır	194
Terviye ve Arefe	196
Yarın Bayram	198
Bayramı fırsat bilmelidir	199
İlk kurban	201
"Tek arzum Onun rızasıdır!"	203
"Babacığım, emri geciktirme!"	205
"Adağını yerine getir!"	207
Mert kimselerin işi	209
İnsanların en kötüsü	211
Herkesle iyi geçinmeli	213
Deli olan kimdir?	215
Anneden gelinlik kızına mektup!	217
Dine ilave olmaz	219
Güzel ahlâkın özü	221
"Dargın olan gitsin!"	223
"Maksadım şefaet etmektir"	225
"Ona kavuşamayacağım!"	226
En kuvvetli kim?	228
Birinci sınıf insan	230
Kusursuz insan	232
Sadece bir selam	234
Dargın kimsenin ameli	236
Yüzümü kara çıkarma!	238
Her kitapta müjdeleniyordu	240
Nihayet gemi yüzdürüldü	241
Ziyarette sekiz fayda!	243

Mayıs

Dost Kazanmak	247
Herkese hayır duâ	248
Kavganın sebebi	251
Niyet halis olunca!	253

Haziran

"Altta kalanın canı çıksın!.."	257
--------------------------------------	-----

Koltuk uğruna..	259
Konfor içeri, huzur dışarı!	261
Paranın yeri	263

Temmuz

Bardak boş kalmaz!	267
“Öyle idare et ki...”	269
Değişim rüzgârının hızı	271
Eating, meeting, briefing..	273

Ağustos

Adalet ve teknoloji	277
“Neme gerek kardeşim!”	279
Batı’nın ikiye bölünmüşlüğü	281
Vermeye alışmak	283
Gazaba uğramış şehir	285
Vay hâlimize!	287
Başarıda tecrübenin yeri	289

Eylül

Yeter ki sığalım..	293
“Huyum kurusun, elimde değil...”	295
Perişanlığın sebebi	297
Birlik ve dirlik	299

Ekim

Makam insanı değiştirir	303
İnsan kazanmanın yolu	305
Terazi olmayınca..	307
“Eti de benim, kemiği de...”	309
Duvardaki aba ve çarık	311

Kasım

Kullanım talimatına uyulmazsa	315
Sevgide sınır aşılınca..	317
İnsanı tanımak kolay değil	319
Şecaat arz ederken..	321
“Ne de güzel dişleri var!”	323

Aralık

Devenin hamudu	327
----------------	-----

Kaybettiğimiz değerler	329
Her kim olursan ol gel!	331
İnsan hakları	333
İmam-ı Gazâli	335
Batı'nın istismar malzemesi	337
Noel nedir?	339
Nereden nereye!..	341

1998 YILLIK KÜLLİYATI

01

Ocak

31 yazı · Bugünkü Sohbet: 31

Farklı imsakiyeler

Yeni takvimlerde, imsak vakti 10-15 dakika geciktirilmektedir. Böyle olunca, oruç tehlikeye sokulmaktadır. Namaz ve oruçların ifsat olmasına sebep olmamalıdır.

Ramazan münasebetiyle çeşitli firmalar tarafından imsakiyeler dağıtılmaktadır. Dağıtılmakta olan bu Ramazan imsakiyeleri farklı farklıdır. Oruca zamanında başlanmaz ise, orucun boşa gitme tehlikesi vardır. Bunun için bu husus çok önemlidir.

Bugün memleketimizde, dağıtılmakta olan imsakiyelere esas olan iki çeşit takvim kullanılmaktadır: Bir kısmı, yüz senedir kullanılmakta olup, doğruluğunda en ufak bir şüphe, tereddüt hasıl olmamış namaz vakitleri cetvelini aynen muhafaza eden takvimler; bir kısmı da, 1983'den sonraki yeni hesaplara göre hazırlanmış takvimlerdir.

İki takvim arasındaki fark 1983 yılından önce bütün takvimler aynı idi. Fakat 1983'ten itibaren Diyanet İşleri temkin vakitlerini kaldırdığından, böyle farklı iki durum ortaya çıkmıştır. 1983 tarihinden önceki takvimlerin yanlış olmadığını herkes kabul etmektedir. Bu hususta bir ihtilaf yoktur. Nitekim, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 30 Mart 1988 tarih ve 234-497 sayılı müftülüklere gönderdiği tamimde şöyle denilmektedir:

“1983 öncesi takvim ile yeni uygulama arasında sadece temkin farkı bulunmaktadır. Buna göre 1983 öncesindeki uygulama yanlış değildir.”

Türkiye Takvimi ile diğer bazı takvimler, doğruluğunda ittifak olan 1983 öncesine göre hazırlanmaktadır. Diyanetin tamiminde bildirdiği gibi, 1983 yılından önceki uygulamaya göre hazırlanan takvimler ile bu takvimlere dayanılarak hazırlanan “Ramazan imsakiyeleri” yanlış değil, sadece temkinlidir. Temkin nedir, âlimler, bu temkini niçin koymuştur? Kısaca bunu da izah edelim:

Bir namaz vakti hesaplanırken, hesabı yapılan şehrin arazisinin yükseklik ve alçaklık, doğubatı, kuzey-güney, genişlik vb. durumlarının göz önüne alınması gereklidir.

Ayrıca vakte tesir edecek atmosfer şartlarının da en anormal hâli düşünülerek, bütün bu şartların hepsini karşılayarak, vakti emniyet altında tutacak zamana,

vaktin temkini denir. Bu vakit, ibadet vaktinin emniyeti bakımından zarurî olarak konulması şart olan bir zamandır. Temkinsiz yapılan ibadetin, vaktin dışında yapılacağı muhakkaktır.

Bilindiği gibi, namazları vaktinde kılmak şarttır. Birkaç dakika önce kılınsa namaz sahih olmaz. Oruç da böyledir. Güneş batmadan yenilip içilirse, oruç sahih olmaz. Namazları vakit girdikten üç-beş dakika sonra kılmakta hiç mahzur yoktur. Güneş battıktan 5-10 dakika sonra orucu açmakta da mahzur yoktur. Hatta yıldızlar görülünceye kadar geciktirmek câizdir. (Nûr-ül izâh) şerhinde; “Bulutlu gecelerde, orucun bozulmasından korunmak için, ihtiyatlı davranarak oruç açmayı biraz geciktirmelidir. Yıldızlar görülmeden önce iftar eden acele etmiş olur” buyuruluyor.

Yeni takvimlerde, imsak vakti 10-15 dakika geciktirilmektedir. Böyle olunca, oruç tehlikeye sokulmaktadır. İmsak vaktinde eski cetvelleri esas alıp, yeni takvimlerden 10-15 dakika önce yiyip içmeyi kesmekte hiç mahzur yoktur. Tedbirli ve temkinli hareket edilmiş olunur. Tedbirsizlik ve temkinsizlik sebebiyle namaz ve oruçları ifsat etmemek lazımdır.

En uygun takvim Türkiye Gazetesi Takvimi, ehil kimseler tarafından, çok hassas bir şekilde hazırlanmıştır. Bu hususta takvimimizde her ay, “Mühim Tenbih” başlığı altında ikaz yapılmaktadır.

Mevcut takvimler içinde, Türkiye Gazetesi Takvimi ve bu takvim esas alınarak hazırlanan “Ramazan imsakiyeleri” temkinli olup, en uygun olanıdır.

Not: İhlas Net'in hazırladığı, Ramazan Sayfasında, bütün illerin imsak vakitleri verilmiştir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 OCAK 1998 · KAYIT 11462

Hürmette kusur etmemeli

Ramazan ayına hürmet, şartlarına uygun olarak oruç tutmakla, namaz kılmakla ve dinin diğer emir ve yasaklarına uymakla olur. Herhangi bir özür ile oruç tutamayanların, gizli yemeleri lazımdır.

Ramazan ay'ı, ahireti kazanmak için bir fırsattır. Elden geldiği kadar ibadet etmeli, Allahü teâlânın razı olduğu işleri yapmalıdır.

Ramazan ayına hürmet, şartlarına uygun olarak oruç tutmakla, namaz kılmakla ve dinin diğer emir ve yasaklarına uymakla olur. Herhangi bir özür ile oruç tutamayanların, bu aya hürmet için, oruç tutamadıkları günlerde, gizli yemeleri lazımdır.

Bu aya hürmetsizlik çok tehlikelidir. Ramazan-ı şerifte umumî yerlerde, müslümanların karşısında oruç yiyenlerin ve oruç tutanları aldatarak, oruç tutturmayanların imanı tehlikeye girer.

Ramazan günlerinde lokanta, büfe gibi yiyip içme yerlerini işletmek günahdır. Bunların, oruç yiyenlerden kazandıkları, helal ise de, habistir, zararlıdır. Böyle yerleri iftardan sonra açmalıdır. Buralarda yedirip içirmeyip, paket hâlinde gündüz satmak caizdir.

Hürmet sebebiyle müslüman oldu Oruca hürmet çok önemlidir. Eskiden, bugünkü gibi değildi. Bırakın müslümanları, gayrı müslimler bile müslümanların orucuna hürmet ederler, açıktan yemezlerdi.

Yine böyle bir Ramazanda, gayrı müslim bir kimse, evine geldiğinde, çocuğunu, evin önünde açıktan yemek yerken gördü. Hemen oğlunu azarlayıp dedi ki:

- Evladım, bilmiyor musun, bugün müslümanların oruç tutma günü. Nasıl böyle onların gözü önünde karnını doyuruyorsun? Çabuk gir içeri! Bir daha böyle, açıktan yediğini görmiyeyim!

Aradan bir zaman geçtikten sonra, bu kimse vefat etti. Bu kimseyi, müslüman komşusu rüyada gördü. Kendisini çok güzel yerlerde, rahat bir şekilde görünce, merak edip kendisine sordu:

- Senin bulunduğun bu yer neresidir?
- Cennettir.
- Peki dünyada iken, İslâm dinine sen inanmazdın. Nasıl oldu da cennete girdin?
- Doğru, son zamanlarıma kadar müslüman değildim. Fakat, vefatıma yakın, iman edip, müslüman oldum.
- Bu nasıl oldu?
- Bu büyük nimete kavuşmama sebep şu: Birgün Ramazanda, çocuğumu açıktan yemek yediği için azarlayıp, ondan, oruca hürmet etmesini istemiştim. Cenab-ı

Hak, beni bu hürmetim sebebiyle âhir ömrümde, iman ile şereflendirdi. Gördüğün gibi cennette rahat içindeyim.

Bu ay'ı, ahireti kazanmak için fırsat bilip, elden geldiği kadar ibadet etmeli, Allahü teâlânın razı olduğu işleri yapmalıdır.

Allahü teâlânın gadabına sebep olabilecek bütün kötülüklerden, haramlardan sakınmak, iman, ibadet bilgilerini, haramları öğrenmek, kul haklarından sakınmak, varsa helalleşmek, günahlardan tevbe etmek lazımdır.

Herşeyden önce, itikadı düzeltilmelidir. Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiği itikadı öğrenmek ve buna göre inanmak lazımdır. İtikad düzgün olmazsa, tutulan oruçların, yapılan diğer ibadetlerin, bir faydası olmaz.

Çünkü, itikadı bozuk olanların, muhakkak cehenneme gidecekleri hadis-i şerifte bildirilmiştir. Bunun için, ehl-i sünnet âlimlerinin yazdığı ilmihal kitaplarını alıp okumalı, doğru imanı öğrenmeli, ibadetleri yapmalı, haramlardan sakınmalıdır.

Tevbe-istigfar etmeli, af dilemeli Allahü teâlâ, şartlarına uygun yapılan tevbeleri kabul edeceğini vâdetmiştir. Böyle mübarek günleri, ayları fırsat bilip, çok çok tevbe-istigfar etmeli, affedilmek için, cenab-ı Hakka yalvarmalıdır.

Sonra ibadetleri, haram ve helal olanları öğrenmeli ve bunlara göre ibadet yapmaya çalışmalıdır. Kıymetli zamanlarda, bu bilgileri okumak, öğrenmek, nafil namazdan ve diğer bütün nafil ibadetlerden çok kıymetlidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 OCAK 1998 · KAYIT 11463

Oruç tutmamakta özür

Hasta, hastalığının artmasından veya iyi olmasının gecikmesinden yahut şiddetli ağrı gelmesinden korkar ise, oruç tutmayıp, sonra kaza eder. Buna, müslüman mütehassıs doktor karar verir.

Dinimiz, insana yapamayacağı işleri yüklememiştir. İbadetlerde her türlü kolaylığı göstermiştir. Mesela hasta, hastalığı artacak ise; hâmile kadın, süt veren kadın, harp eden asker zayıf olursa, oruç tutmaz. İyi olunca kaza eder.

Sefere çıkan, yani 104 kilometreye gitmek için niyet ederek yola çıkan, seferi olur. Böyle misafir, ertesi gün oruç tutmayabilir ve tutmadığı günleri Ramazandan sonra kaza eder ise de, zarar etmezse, tutması efdaldır.

Yolda ve onbeş günden az kalacağı yerde tuttuğu orucu bozarsa, kefaret lazım olmaz. Misafirliği bitip, evine gelince veya gittiği yerde onbeş gün veya daha fazla kalmaya niyet edince, tutmadığı günleri Ramazandan sonra kaza eder.

Dinimizde herşeyin bir ölçüsü, sınırı vardır. Herkes kendi kafasına göre hüküm veremez. Dinin bildirdiği kaideye uyulur.

Kimler oruç tutmaz?

Hasta; hastalığının artmasından veya iyi olmasının gecikmesinden, yahut şiddetli ağrı gelmesinden korkar ise, oruç tutmayıp, sonra kaza eder. Bu, Tabib-i müslim-i hâzıkın söylemesi ile anlaşılır. Hâzık; mütehasıs, uzman olmak demektir. Kâfir ve fâsık, yani büyük günah işlediği bilinen tabibe muayene ve tedavi, zarurî hâllerde caizdir. Fakat bunların sözleri ile ibadet bozulmaz. Orucunu bozarsa, kefaret lazım olur.

Bazı ağır hastalar hariç, hemen hemen her hasta oruç tutabilir. Yıllarca oruç tutturulmayan birçok hastaya, yakinen tanıdığımız dahiliye mütehasısı bir doktor, oruç tutturdu. İlaçların alınma zamanlarını oruç vaktine, yani sahura ve imsaka göre ayarladı. Hastaların en ufak bir sıkıntısı olmadı.

Yeter ki, doktor, hastasının oruç tutmasını istesin. Peşin hükümlü olmasın. Tedaviyi ona göre ayarlar. Bu olmayacak bir iş değildir. Bunun için dinimiz, her doktorun değil, o branşta mütehasıs ve müslüman olması şartını getirmiştir. Mütehasıs olmazsa, yanlış karar verebilir. Salih müslüman değilse, dinin emir ve yasaklarına önem vermeyeceği için, bunun sözünü de ölçü kabul etmemiştir.

İhtiyar olup, ölünceye kadar Ramazan orucunu veya kazaya kalmış oruçlarını tutamayacak kimse ve iyi olmasından ümit kesilen hasta, oruç tutmaz, fakat gizli yer. Böyle kimse zengin ise, hergün için bir fitra, yani binyediyüzelli gram buğday veya un veya kıymeti kadar altın veya gümüş parayı, bir veya birkaç fakire verir. Ramazanın başında veya sonunda, toptan hepsi bir fakire de verilebilir. Fidyeye verdikten sonra hasta iyileşirse, Ramazan oruçlarını ve kaza oruçlarını tutar.

Oruca, zamanında başlanmaz, imsak uzatılırsa, oruç tehlikeye girerek kazaya kalabilir. Şimdi farklı imsakiyeler kullanılmaktadır. Yıllardır, hatta asırlardır kullanılan, İslâm âlimlerinin tesbit ettiği ve zamanımıza gelene kadar,

âlimlerimizin, evliyanın kullandıkları bir namaz vakitleri cetveli vardı. Bir de şimdi, gerçek manada, inandırıcı ve ilmî bir dayanağı olmadan değiştirilmiş, namaz vakitleri cetveli var.

Türkiye Gazetesi takvimi Yeni cetvelde, mesela, imsak vakti 15-20 dakika uzatıldı. Bu değişikliği mahzurlu gören, bazı takvimler, orucun ve namazın tehlikeye girmemesi için, yapılan bu yeni değişikliğe uymadılar. Eskiden beri kullanılagelen cetveli, aynen devam ettirdiler. Bir kısım takvimler de hiçbir ilmî araştırma yapmaksızın, yeni cetvele göre hareket ediyorlar. Böylece namaz vakitlerinde, oruca başlanmada, ikilik, ihtilaf çıkmış oldu. Türkiye Gazetesi Takvimi, eski takvimi aynen devam ettirmektedir.

Bir asırdan fazla zamandır kullanılan, İslâm büyüklerinin tatbik ettikleri cetveli bir kenara bırakıp, ilmî bir dayanağı olmayan yeni cetvele uymak akıl işi değildir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 OCAK 1998 · KAYIT 11464

Her geceyi Kadir bilmeli

Kadir gecesı, çok kıymetli bir gecedir. Böyle kıymetli bir gecenin faziletinden mahrum kalmamak için, Ramazan-ı şerifin her gecesini ibadetle, tevbe etmekle, Kur'an-ı kerim okumakla ihya etmeye çalışmalıdır.

Kadir gecesinin günü, kesin olarak bildirilmemiştir. Ramazan-ı şerifin başından sonuna kadar, herhangi bir gecede olabileceğı, hadis-i şeriflerle bildirilmiştir.

Mübarek geceler, İslâm dininin kıymet verdiği gecelerdir. Allahü teâlâ, kullarına çok acıdığı için, bazı gecelere kıymet vermiş, bu gecelerdeki, duâ ve tevbeleri kabul edeceğini bildirmiştir. Kullarının çok ibadet yapması, duâ ve tevbe etmeleri için bu geceleri sebep kılmıştır.

Kıymetli geceye, kendinden sonra gelen günün ismi verilir. Önceki günü öğle namazı vaktinden, o gecenin fecrine kadar olan zamandır. Yalnız, Arefe ve üç kurban günlerinin geceleri böyle değildir. Bu dört gece, bu günleri takip eden gecelerdir. Bu geceleri ihya etmeli, yani kaza namazları kılmalı, Kur'an-ı kerim okumalı, duâ, tevbe etmeli, sadaka vermeli, müslümanları sevindirmeli, bunların sevaplarını ölümlere de göndermelidir.

Saygı göstermek nasıl olur?

Bu gecelere saygı göstermelidir. Saygı göstermek, günah işlememek ve ibadet etmekle olur.

Ayların içinde, Recep, Şaban ve Ramazan ayları, diğerlerinden daha faziletlidir. Bu ayların içinde de, bazı geceler ve günler, diğerlerine göre daha faziletlidir.

Recep ve Şaban ayındaki günler, geceler bellidir. Ramazan-ı şerifin içinde gizlenmiş olan Kadir gecesine ise, kesin olarak bildirilmemiştir.

Âlimlerimiz buyurdu ki: “Allahü teâlâ, beş şeyi beş şey içinde gizlemiştir. Rızasını taatta, gazabını günahlarda, kıymetli olan orta namazı beş vakit namaz içinde, evliyasını insanlar içinde, Kadir gecesini de Ramazan ayında gizlemiştir.”

Bir kimse, Peygamber efendimize gelerek, Kadir gecesinin ne zaman olduğunu suâl etti. Resulullah efendimiz, cevaben buyurdu ki:

- Ramazanın birinci gecesine idi, geçti.

Bir seferinde de, Hz. Aişe validemiz, Peygamber efendimize sordu:

- Ya Resulallah! Kadir gecesine ne zaman?

Resulullah efendimiz Aişe validemize buyurdu ki:

- Onüçüncü gece idi, geçti.

Değişik zamanlarda Kadir gecesinin vakti ile alakalı sorulan suâllere, Peygamber efendimiz, değişik cevaplar vermiştir. İslâm âlimlerinden bazıları, hadis-i şeriflerde bildirilen değişik zamanlar sebebi ile, Kadir gecesini, Ramazan-ı şerifin başından itibaren aramak lazım olduğunu bildirmişler ve, “Bunun için de mümkün olduğu kadar, her geceyi ihya etmeye çalışmalıdır” buyurmuşlardır.

Kadir gecesinden gafil olmamak için Kadir gecesine, çok kıymetli bir gecedir. Böyle kıymetli bir gecenin faziletinden mahrum kalmamak için, Ramazan-ı şerifin her gecesini ibadetle, tevbe etmekle, Kur'an-ı kerim okumakla ihya etmeye çalışmalıdır. Kadir gecesinin fazileti hakkında hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Kabirde aydınlık istersen, Kadir gecesinin karanlığında ibadet eyle!)

(Kadir gecesini ihya edene, bir saatlik sevap olarak, yüz senelik ibadet sevabı verilir.)

(Allahü teâlâ; “İzzet ve celâlime yemin ederim ki, Kadir gecesini ihya edenin günahlarını bağışlarım. Kıyamette suâl sormam. Onu cehennem ateşinde

yakmam” buyurdu.)

Mübarek ayların, gecelerin, günlerin kıymetini bilmeli, böyle zamanlarda, çok tevbe, istigfar etmeli, ağlamalı, affolunmak için yalvarmalıdır. Herkes kendi hâline göre, bir miktar ibadet etse, o geceyi ihya etmiş sayılır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 OCAK 1998 · KAYIT 11465

Neler orucu bozar?

Gıda veya deva, yani ilaç olarak faydalı birşey yemek, içmek; zevk, keyif veren birşeyi ağızdan almak ve cima orucu bozar. Orucu bozan bu şeyler, bilerek yapılıncı, hem kaza, hem de kefarete gerektirir.

İlmihâl kitaplarında orucu bozan ve kefarete gerektiren hâller için genel kaideler bildirilmiştir. Genel kaide olarak, gıda veya deva, yani ilaç olarak faydalı birşey yemek, içmek; zevk, keyif veren birşeyi ağızdan almak ve cima orucu bozar. Orucu bozan bu şeyler, bilerek yapılıncı, hem kaza, hem de kefarete gerektirir.

Orucu bozup, hem kaza ve hem de kefarete gerektiren şeylerden bazıları şunlardır:

- 1- Oruçlu iken, bilerek yiyip içmek, cima etmek.
- 2- Kan aldirmek, gıybet etmek gibi orucu bozmadığı iyi bilinen şeylerden sonra, orucun bozulduğunu sanarak, bile bile yemek.
- 3- Boğaza kaçan yağmuru, kar'ı isteyerek yutmak. İstemedi boğazına kaçarsa, sadece kaza gerektirir.
- 4- Sigara içmek.

Kaza gerektiren hâller Orucu bozup, sadece kaza gerektiren hâller:

- 1- Hata ile mesela, abdest alırken boğaza su kaçması.
- 2- Kulağa yağ, ilaç damlatmak, derideki yaradan içeri girecek ilaç koymak.
- 3- Vücuda, iğne ile ilaç ve aşı şırınga etmek.
- 4- Kağıt, pamuk, ot, pişmemiş pirinç, darı, mercimek tanesi gibi ilaç ve gıda olmayan birşeyi yutmak.

-
- 5- Zorlayarak ağız dolusu kusmak.
 - 6- Dişlerin kanamasında, yalnız kanı veya tükürükle aynı miktardaki karışık kanı yutmak.
 - 7- İmsak vaktinden sonra, daha gece zannederek yiyip içmeye devam etmek.
 - 8- Güneş battı, ezan okundu zannederek, iftar vakti gelmeden yemek.
 - 9- Oruçlu olduğunu unutup, yiyip içtikten sonra, orucu bozuldu sanarak, bilerek yiyip içmeye devam etmek.
 - 10- İstimna, (Mastürbasyon) yapmak.
 - 11- Lavman yaptırmak, orucu bozar. Kadınların, kadın hastalıklarından muayenelerinde bazı hâllerde de oruç bozulur.
 - 12- Zorla orucu bozdurulmuş olmak.
 - 13- Burna sıvı ilaç damlatmak.
 - 14- Burna kolonya çekmek. Burna çekmeyip, sadece koklarsa bir zararı olmaz.
 - 15- Başkalarının içtiği sigara dumanını isteyerek çekmek.
 - 16- Diş çektirmek için uyuşturucu iğne vurdurmak.
 - 17- Astım hastalarının, kriz hâlinde ilaçlı sprey kullanmaları orucu bozar. İlaçsız oksijen gazı bozmaz. Hasta olmadan ilaçlı sprey kullanılırsa kaza ve kefareet gerekir.
 - 18- Hastaların, dil altından, yutmasa da ilaç alması orucu bozar. Kalb rahatsızlığı için sağlam deri üzerine konan ve derinin gözeneklerinden emilerek kalbe fayda veren ilaç, sağlam deri üzerine konulduğu için orucu bozmaz.
 - 19- Kadınların ve erkeklerin ilaç olarak fitil kullanmaları orucu bozar. Fakat gusül gerektirmez.
- Orucu bozup kefareet gerektirmeyen şey, bir Ramazan içinde ikinci defa kasten tekrarlanırsa, kefareet gerektirir.
- Oruç çeşitleri Oruç üç çeşittir:
- 1- Avamın orucu.
 - 2- Âlimlerin orucu.
 - 3- Peygamberlerin orucu.
-

Avam oruç tutar, sadece yemezler içmezler, fakat kötülüklerden, günahlardan uzak durmazlar. Âlimler ise, kötülüklerden, günahlardan uzak dururlar. Enbiya ise, şüpheli şeylerden de kaçır. Tutulan orucun sevabı da, bu sınıflamaya göre artar.

Oruç tutanların bayramı da üç çeşittir:

Cahiller, oruç tutup iftar edince yerler, içerler, bizim bayramımız budur, derler. Âlimler ise, akşam olup iftar edince, “Cenab-ı Hak eğer bizim orucumuzu kabul etmiş ise, bu bizim bayramımızdır” derler. Peygamberlerin bayramı ise, oruçlarının kabul olmasıyla beraber, cenab-ı Hak razı olduysa, bayram ederler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 OCAK 1998 · KAYIT 11466

Neler orucu bozmaz?

Orucu bozmayan, fakat sevabını azaltan şeylerden de kaçınmak lazımdır. Oruç tutanlara vâdedilen büyük sevaba kavuşmak için, hadis-i şeriflerde bildirilen hususlara da dikkat etmek lazımdır.

Orucu bozmayan, fakat sevabını azaltan şeylerden de kaçınmak lazımdır. Oruç tutanlara vâdedilen büyük sevaba kavuşmak için, bu şarttır.

Bir ibadeti yaparken, o ibadetin farzlarını, vaciplerini, sünnetlerini, mekruhlarını ve müfsitlerini, yani bozan şeyleri de bilmek lazımdır. Bunlar bilinmezse, yapılan ibadet sıhhatli olmaz. Hatta öyle olur ki, ibadet yaptığımızı zannettiğimiz hâlde, o ibadet bozulmuş, ibadet olmaktan çıkmış olabilir.

Mesela, orucun farzlarından birisi, orucun başlayış vaktinden bitiş zamanına kadar, orucu bozan şeylerden sakınmaktır. Başlayış vaktinden sonra ve bitiş vaktinden önce birşey yenir ve içilirse, oruç bozulur. Bunun için orucun farzlarını, mekruhlarını ve müfsitlerini, yani orucu bozan hâlleri ve bozmayan şeyleri iyi bilmek lazımdır.

Orucu bozmayan şeylerden bazıları:

- 1- Oruçlu olduğunu unutarak yiyip içmek.
- 2- İhtilam olmak.

3- Tentürdiyot ve yağ sürünmek ve sürme çekmek. (Bunların rengi, kokusu tükürükte, idrarda belli olsa bile, orucu bozmaz.)

4- Gıybet etmek. (Gıybet orucu bozmaz ise de, haramdır, orucun sevabını azaltır.)

5- İstemeyerek ağız dolusu kusmak.

6- İsteyerek, zorlayarak, biraz kusmak.

7- Kulağına su kaçmak.

8- Ağızına, burnuna, boğazına toz, duman ve sinek kaçmak.

9- Oksijen gazı tüpü ile sunî hava verilmek. (Gazın içine ilaç konmuş ise bozar.)

10- Başkalarının içtiği sigaranın dumanı, sakındığı hâlde ağızına, burnuna girmek.

11- Ağızını yıkadıktan sonra, ağızda kalan yaşlığı tükürük ile yutmak.

12- Gözüne ilaç koymak.

13- Diş çukuruna ilaç koymak. (Tadı boğazda duyulsa bile bozmaz.)

14- Yutmadan yemeğin tadına bakmak.

15- Çiçek, kolonya koklamak. Kolonyayı koklamayıp burnuna çekerse bozulur.

16- Dişleri arasında sahur vaktinden kalan, nohuttan küçük şeyi yutmak.

17- Gelen kusuntunun geri gitmesi.

18- Orucu bozmaya niyet edip de bozmamak.

19- Diş çektirince gelen kanı tükürmek, yahut tükürükten az ise yutmak da orucu bozmaz.

Orucun sevabını gideren beş şey Orucu bozmayan, fakat sevabını azaltan şeylerden de kaçınmak lazımdır. Oruç tutanlara vâdedilen büyük sevaba kavuşmak için hadis-i şeriflerde bildirilen şu hususlara da dikkat etmek lazımdır:

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Beş şey orucun sevabını giderir: Yalan, nemime, yani söz taşımak, gıybet, yabancı kadına şehvetle bakmak ve yalan yere yemin.)

(Gıybetle meşgul olan kimselerin orucu hakikatte oruç değildir.) [Yani sadece oruç borcundan kurtulur, vâdedilen sevaba kavuşamaz.] Peygamber efendimiz, “Ya Rabbi, dilimi yalandan, kalbimi nifaktan, amelimi riyardan, gözümü

hıyanetten temizle ve koru! Gönülden geçenler senden gizli değildir” şeklinde duâ etmemizi tavsiye ederlerdi.

Bunun için oruçlu olanın, riyadan, gösterişten uzak durması, sadece Allah rızasını düşünmesi lazımdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 OCAK 1998 · KAYIT 11467

Hayırlı hizmetler desteklenmeli

İhlas Vakfı öğrenci yurtlarında, her türlü ihtiyaçları karşılanan öğrenciler, inançlarımıza ve tarihimize saygılı, ülkemize, devletimize hizmet edecek şekilde yetişmektedir.

Ramazan-ı şerif ayında, sadaka ve bütün nafîle ibadetlere verilen sevap, başka aylarda yapılan farzlara verilen sevap gibidir. Bu ayda yapılan bir farz, başka aylarda yapılan yetmiş farz gibidir.

Bunun için bu ayda hayır hasenatı, sadakayı çoğaltmak lazımdır. Ayrıca verilen sadaka, yapılan her iyilik, çeşitli belaları önler. Sadakanın fazileti çoktur. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Suyun ateşi söndürdüğü gibi, sadaka da günahları yok eder.)

(Sadaka vermekte acele edin; çünkü bela sadakayı geçemez.)

(Sadaka, kabir azabından korur. Kıyamette de sahibini himayesi altına alır.)

(İyilik ömrü artırır, sadaka günahları giderir ve kötü ölümden korur.)

Malı çok olup da, zekât, sadaka vermeyen kimse, sıkıntı içinde yaşar. Hadis-i şerifte, (Gerçek fakir, malı olduğu hâlde sadaka vermeyendir) buyuruluyor.

Az da olsa vermeye alışmalıdır! İmam-ı Şâfiî hazretleri, “Almayı seven, vermekten hoşlanmayan kimselerle arkadaşlık etmek uygun değildir” buyuruyor. Verilen paranın kişiye faydası olur, verilmeyen malın insana faydası olmaz, belki de zararı olur. Ne güzel söylemiş atalarımız: “Ne verirsen elinle, o gider seninle!”

Mal, vermekle azalmaz Peygamber efendimiz yemin ederek, (Sadaka malı eksiltmez, sadaka vermekle mal eksilmez) buyuruyor. Sadaka verenin malının bereketi artar. Az malı çok iş görür.

İlim tahsili yapılan yerlere, gerek zekât, fitra, adak ve akika şeklinde, gerekse doğrudan yapılan yardım, insanı kazalardan, belalardan korur. Dünyada, sıhhat ve afiyet içinde bir ömür sürmeye sebep olur. Ayrıca farz olan cihad ve ilim yayma sevabına kavuşulur. Böylece yardım yapan kişi, hem dünyada, hem de ahirette çok büyük nimetlere kavuşmuş olur.

İlim yaymanın sevabını sevgili Peygamberimiz şöyle ifade buyuruyor:

(Bütün ibadetlere verilen sevap, Allah yolunda gazaya verilen sevaba göre, deniz yanında bir damla su gibidir. Gazanın sevabı da, emr-i mâruf e nehy-i anilmünker, yani dinin emir ve yasaklarını yayma sevabı yanında, denize göre bir damla su gibidir.)

İhlas Vakfı öğrenci yurtları Çalışmalarına, faaliyetlerine yakînen şahit olduğumuz, İhlas Vakfı öğrenci yurtları, memleketimizin her tarafından gelen binlerce üniversiteli fakir öğrenciyi ve bilhassa Türk dünyasından gelen muhtaç öğrencileri, yakın ilgi ve şefkatle barındırmaktadır. Onların her türlü ihtiyaçları, hayırsever müslümanların yardımları ile sağlanmaktadır.

Hiçbir menfaat beklemeden, ihlasla hizmet eden İhlas Vakfı'na her ne şekilde olursa olsun yardım eden, yukarıdaki hadis-i şerifte ifade buyurulan bu üç sevaba da kavuşmuş olur.

İhlas Vakfı öğrenci yurtlarında, üç öğün yemek verilmekte ve orada kalanların her türlü ihtiyaçları karşılanmaktadır. Maddî ve manevî olarak huzurlu bir ortamda derslerine çalışan bu pırlanta gibi öğrenciler, inançlarımıza ve tarihimize saygılı, ülkemize, devletimize hizmet edecek şekilde yetişmektedir. Bu gençliğe sahip çıkılmazsa, vatan ve millet düşmanlarına gün doğar. Çeşitli vâdlerle bu gençleri kötü emellerine alet ederler. Bunun için vatanını, milletini seven herkes, bu pırlanta gençlere, imkanı nispetinde sahip çıkmalıdır. Vatanımızın, milletimizin istikbali, geleceği için bu şarttır.

Mübarek Ramazan-ı şerif dolayısıyla, hayırsever vatandaşların istek ve katkılarıyla bu yurtlarda iftar yemekleri verilmekte, iftar sahibi, kendisi ve misafirleri ile istedikleri günde, öğrencilerle beraber iftar yapabilmektedir. Hadis-i şerifte buyuruluyor ki:

“Bir kimse, bu ayda, bir oruçluya iftar verirse, günahları affolur. Hak teâlâ, onu cehennem azabından azat eder. O oruçlunun sevabı kadar, ona sevap verilir.”

Sevapların kat kat verildiği bu mübarek ayda, arzu edenlerin zekât ve sadaka-i fıtraları da, fakir öğrencilere verilmek üzere vekaleten kabul edilmektedir.

Bu hayırlı hizmete değerli okuyucularımızın da katkıda bulunmasını önemle tavsiye ediyoruz.

[İhlas Vakfı merkezi: Cağaloğlu, Çatalçeşme sk. No:17 - İstanbul. Tel: (0212) 513 99 00 (20 hat) Faks: (0212) 513 68 57]

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 OCAK 1998 · KAYIT 11468

Tefsir ve meal okumak

Birisine Kur'an tercümesinden, mealden dinini öğrenmesini tavsiye etmek, buna aracı olmak, ona yapılabilecek en büyük kötülüktür. Bugün, sapıtmaların, yoldan çıkmaların esas kaynağı budur.

Kur'an-ı kerimin manasını, tam olarak, yalnız Muhammed aleyhisselam anlamış ve hadis-i şerifleri ile bildirmiştir. Çünkü Kur'an-ı kerim Ona inmiştir. Kur'an-ı kerimi tefsir eden Odur. Doğru tefsir kitabı da, Onun hadis-i şerifleridir. İslâm âlimleri de bu hadis-i şerifleri açıklayarak, herkesin anlayabileceği seviyede fıkıh kitaplarını yazdılar. Din ancak buradan öğrenilir.

Zamanımızda herkes, belli şer mihrakların telkini ile, evine bir tefsir kitabı alıp, bu tefsirlerden dinini öğrenmek istiyor. Bu mümkün değildir. Çünkü, tefsir kitaplarını da anlayabilmek için, en az otuz sene durmadan çalışıp, yirmi ana ilmi, iyi öğrenmek lazımdır. Bu yirmi ana ilmin kolları, seksen ilimdir. Ana ilimlerden biri, "Tefsir" ilmidir.

Her ilimdeki manası başka Bu ilimlerin ayrı ayrı âlimleri ve çok kitapları vardır. Bugün kullanılan bazı Arabî kelimeler, fıkıh ilminde başka manaya, tefsir ilminde ise daha başka manaya gelmektedir. Hatta aynı kelime, Kur'an-ı kerimdeki yerine, aldığı edatlara göre, başka manalar bildirmektedir.

Bu geniş ilimleri bilmeyenlerin, bugünkü Arapçaya göre yaptıkları Kur'an tercümeleri, Kur'an-ı kerimin manasından bambaşka birşey oluyor.

Yeni yazılan Türkçe tefsirlerin hepsinde, şahsî düşünceler bulunmakta, biri diğerine uymamaktadır. Böyle olduğu için de, okuyanlara zararı, faydasından çok

olmaktadır. Hele İslâm düşmanlarının, bid'at sahiplerinin, Kur'an-ı kerimin manasını bozmak için yaptıkları tefsir ve tercüme kitapları, birer zehirdir.

Bunları okuyanlarda, birtakım şüpheler, itirazlar hasıl oluyor. Çünkü herkes kendi kafasına göre mana veriyor. Din düşmanları kasıtlı olarak, dini yıkmak için piyasaya mealler sürmektedirler. Hepsi de sadece kendisinininkinin doğru olduğunu söylüyor. Zaten ilk meali neşreden gayri müslim bir yayınevidir.

Dini, tefsirden, meallerden öğrenmeye kalkışmak, ilkokul çocuğunun eline, yüksek matematik kitabı koyup, buradan matematiği öğren demekten daha abestir.

Yalnız Arapça bilmekle, tefsir ve hadis anlaşılmaz. Arapça bilenleri, din âlimi sanan aldanır. Beyrut ve başka yerlerde ana dili Arapça olan, Arap edebiyatını iyi bilen çok papaz var. Fakat, hiçbirinin İslâmiyetten haberi yok.

Mesela, tıp ilmi kıymetlidir. Fakat bir kimse, eline bir tıp kitabı alıp, okuyarak tıbbı öğrendim diyerek, göz ameliyatı yapmaya kalkarsa, hastanın gözünü çıkarmış olur. Böyle bir kimseye, tıp kitabı okuyarak doktorluk yapmak uygun değil demek, tıp ilmine karşı çıkmak değildir.

Bunun gibi, bir kimsenin, meal veya tefsir okuyarak, dini öğrenmeye kalkışması çok yanlıştır. Birisine, tefsir ve mealinden dinini öğrenmesini tavsiye etmek, buna aracı olmak, ona yapılabilecek en büyük kötülüktür. Bugün, sapıtmaların, yoldan çıkmaların esas sebebi budur.

Kur'an-ı kerimin gerçek manası Kur'an-ı kerimin hakiki manasını anlamak, öğrenmek isteyen bir kimse, din âlimlerinin, müctehidlerin kelam, fıkıh ve ahlak kitaplarını okumalıdır. Yani bugün için bu üç önemli ilmin bir araya getirildiği ilmihâl kitabından öğrenmelidir.

Kur'an-ı kerimin orijinalinden başkasına Kur'an-ı kerim denmez. Kur'an-ı kerimin, latin harfleri ile yazılmasına imkan yoktur. Çünkü bu harflerde, Kur'an-ı kerim harflerinin hepsinin karşılığı yoktur.

Mesela, Kur'an-ı kerimde, üç tane se harfi var. Üç tane ze harfi var. Türkçede bunların hepsinin karşılığı bir harftir. Bunun için, mana bozuluyor. Okunan, Kur'an olmayıp, manasız bir ses yığını oluyor. Mesela, İhlas suresinde geçiyor. Ehad yerine ehat denilirse, namaz fâsid oluyor, bozuluyor.

Bugün, varlık sebebi dini ortadan kaldırmak olan çok kimsenin, böyle bozuk tercümeleri ve latin harfi ile yazılmış, ne olduğu belirsiz kitapları, “Türkçe Kur'an”

“Türkçe meal” diye gençliğin önüne sürdükleri, her tarafta dağıttıkları görülüyor.

Bütün bunları teşvik edenler, el altından destekleyenler sinsi din düşmanlarıdır. Çok uyanık olup, bunlara aldanmamalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 OCAK 1998 · KAYIT 11469

Oruç ve sağlığımız

Oruçlu iken, hücre arası su azaldığından, küçük tansiyon azalarak damarların üzerindeki baskı kalkar. Bunun için oruç tutanların damarları ve küçük tansiyonları daima sağlıklı olmaktadır.

Allahü teâlâ, kullarına faydalı şeyleri emreder. Zararlı şeyleri emretmez. Cenab-ı Hakkın her emrinde, bizim bilemediğimiz nice faydalar mevcuttur. Fakat mümin, emirleri yaparken, faydalı sebebi için değil, Allahü teâlânın emri olduğu için yapar. Haram ve mekruhlardan da aynı şekilde sakınır. Bunun için mümin, gayrı müslimlerin, din düşmanlarının sözlerine aldanmaz.

Emredildiği için yapılıp Mümin, ibadetlerini cenab-ı Hak emrettiği için yerine getirir. Fakat bu emirlerin faydalarından, hikmetlerinden bazısını araştırmanın, bilmenin de bir zararı yoktur. Hatta, ibadetlerin faydalarını, hikmetlerini öğrenmenin faydası bile olmaktadır. Ancak bu ibadetin hikmeti budur demek uygun değildir. Bilmediğimiz daha birçok hikmetleri olabilir.

Allahü teâlâ, insanı ve bütün varlıkları aciz, muhtaç olarak yaratmıştır. Bedenin çeşitli şeylere ihtiyacı vardır. Hastalandığı zaman, tedavi olmaya muhtaçtır. Hastalıkların çeşitli sebepleri mevcuttur. Bunların ekserisi ise, çok yemekten ileri gelmektedir. Az yiyenin vücudu sağlıklı olur. Hadis-i şerifte buyruldu ki:

(Oruç tutun, sıhhat bulun!)

Orucun insan sağlığına tesiri, sayılamayacak kadar çoktur. Bunların içinde en önemlileri, karaciğer ve damarlar üzerindeki tesirleridir.

Karaciğer, vücudun, muazzam kompüterlerle çalışan kimya laboratuvarı gibidir. Karaciğer, bir taraftan sindirim için çok büyük mesele olan yağları sindirir, eritir, diğer taraftan da besinleri depo eder, ihtiyaca göre onları çözer. Ayrıca karaciğer,

vücuda giren mikroplara karşı, faydalı zehirler üretir. Kemik iliğinde kan yapan hücreler için, temel maddeler hazırlar.

Vitamin ve hormonlar ile kandaki iyot dengesinin bütün faaliyetinden karaciğer sorumludur. Bunun için karaciğer hücreleri, yirmidört saat durmadan çalışmak mecburiyetindedir. Çok yemek ve içmek, karaciğer hücreleri için çok zararlıdır. Aşırı derecede çalışan karaciğer hücreleri, Ramazan-ı şerifte, oruç tutmak suretiyle dinlenmektedir. Böylece karaciğer, bir sene müddetle daha kuvvetli çalışma imkanı bulmaktadır.

Bugün yapılan tıbbî araştırmalarda, gençliğinden itibaren oruç tutan kimselerin, karaciğer bozukluğu ile ilgili rahatsızlık çekmediği tesbit edilmiştir. Yapılan araştırmalarda, zayıf, güçsüz kimselerin oruç tuttıkları zaman, daha kanlı canlı hâle geldikleri görülmüştür.

Orucun, karaciğer üzerindeki bu etkisinin yanı sıra, damarlar üzerindeki etkisi de insanı hayretler içinde bırakmaktadır. Damarların en büyük düşmanı, kandaki aşırı besin maddeleri ve bilhassa bu maddelerin yakılamayan artıklarıdır. Bu artıklar, ihtiyarlığın, yıpranmanın sebebi olarak gösterilmektedir.

Oruç, hastalıklardan korur Oruç, damarlardaki besin artıklarının birikmesine mani olmaktadır. Yapılan araştırmalarda, kandaki besin maddelerinin, iftar vaktine doğru, belli sınırları koruyarak, sonuna kadar yandığı tesbit edilmiştir.

Oruçlu iken, hücre arası su azaldığından, küçük tansiyon azalarak damarların üzerindeki baskı kalkar. Bunun için oruç tutanların damarları ve küçük tansiyonları daima sağlıklı olmaktadır.

Oruç, bir sene boyunca durmadan çalışan mide ile beraber bütün sindirim organlarının dinlenmesi ve insan vücudunun bir tasfiyeye tâbi tutulmasıdır. İnsanlarda en çok görülen rahatsızlık, sindirim bozukluğudur. Şişmanlık, kalb ve damar hastalıklarına, şeker hastalığına ve tansiyon yüksekliğine sebep olmaktadır. Oruç, bütün bu hastalıklara karşı koruyuculuk vazifesi yaptığı gibi, bir de tedavi vasıtasıdır. Bugün, doktorlar birçok hastalıktan kurtulmak için, perhiz lazım olduğunu bildirmektedir.

Oruç ile, insanın güçlü bir irade kuvveti kazanacağı şüphesizdir. Bu sebeple alkol, uyuşturucu gibi, kötü alışkanlıklardan oruç vesilesi ile kurtulanlar çok görülmektedir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 OCAK 1998 · KAYIT 11470

Dimyat’a pirince giderken..

18. asırda yaşamış meşhur İngiliz casusu Hempher, hatıratında, “İslâm ülkelerinde talebe, mürşid kıyafetinde beşbin ajanımız vardı” diye yazmaktadır.

Tasavvuf büyükleri, asırlardır, bıkmadan, usanmadan, İslâmın güzel ahlâkını anlatıp, İslâmı herkese sevdirmişlerdir. Her hâlleri ile İslâmiyeti yaşayarak örnek olmuşlardır. Bu büyükler ayrıca, İslâmiyeti dünyaya yaymakta bir nevi öncü kuvvet olmuşlardır.

Tasavvuf büyüklerinin dini yaymaktaki bu önemli fonksiyonunu gören İslâm düşmanları, bütün güçleri ile tasavvufa yöneldiler.

Yüz yıldır, tarikat diyerek, birçok şey uyduruldu. Eshab-ı kiramın yolu unutuldu. Cahiller, sahtekârlar şeyh maskesi altında, müslümanlara her çeşit günahı işlettiler. İslâm memleketlerini, gerçek manada tasavvuf ile ilgisi olmayan, müslümanları sömüren sahte mürşidler, sahte şeyhler istila etti.

Eskiden, yani zamanımızdan 100-150 yıl önce, dinimizin emir ve yasaklarını öğreten; severek, zorlama olmadan yapılmasını sağlayan, insanlara dinimizin güzel ahlâkını aşılayan birçok tarikat, birçok şeyh vardı.

Müslüman kılığında ajan

Fakat, Osmanlıların son zamanlarından itibaren, tarikatlar bozulmaya başladı. Tarikatlara, çeşitli ajanlar sızdı. Müslüman kılığındaki bu ajanlar, yerine göre talebe, yerine göre şeyh, mürşid rolünde olarak çeşitli yollar ile tarikatlara haramlar, bid’atler karıştırdılar. Din ile ilgisi olmayan, dinimizin yasak ettiği şeyleri, dinimizin emri olarak gösterdiler.

Mesela, 18. asırda yaşamış meşhur İngiliz casusu Hempher, hatıratında, “İslâm ülkelerinde talebe, mürşid kıyafetinde beşbin ajanımız vardı” diye yazmaktadır.

Bilhassa son zamanlarda, tarikat adı altında, insanların imanını çalmak için uğraşan, sayısız sahte şeyhler türedi. Namaz kılmanın farz olmadığını, kadınların açık gezmesinin sevap olduğunu açıkça söyleyebilen şeyhler çıktı ortaya. O hâle geldi ki, insanlara dini sevdirmek olan tarikatın gayesini, insanları dinden uzaklaştırmak şekline çevirdiler.

“Mürşidi olmayanın mürşidi şeytandır” sözünü öne sürerek, topladıkları müslümanların imanlarını, itikadlarını bozdular. Bu söz, dine uygun tasavvuf ehli bir kimse olduğu zaman için geçerlidir. Yoksa her önüne gelen, ne olduğu belirsiz kimselere gidip, tâbi olmak değildir. Böyle kimseler şeytandan daha kötü kimselerdir. Böyle bozuk bir tarıkata girmek, yağmurdan kaçalım derken, doluya tutulmaktan, Dimyat'a pirince giderken, evdeki bulgurdan da olmaktan daha kötüdür. Çünkü bulgursuz yaşanır da, imansız yaşanmaz.

Bunların tuzaklarına düşen kimse, sahte, cahil doktora giden hastaya benzer. Sahte doktora giden, hayatından olduğu gibi, sahte şeyhe giden de dininden, imanından olur.

Hakiki tasavvuf âlimi olmadığı zaman, eskiden yaşamış, bilinen meşhur evliyaların, mürşid-i kâmillerin kitaplarını okuyarak, dinimizi ve dinimizin güzel ahlâkını buralardan öğrenmeliyiz.

Hele hele şu karışık zamanda, din hırsızlarının, ırz, namus düşmanlarının kol gezdiği bir zamanda, bilhassa kadınların sokak sokak şeyh aramaya çıkması çok yanlıştır. Bunların yapacağı şey, her müslüman gibi, muteber bir ilmihal kitabından dinini öğrenmek, beyine karşı vazifelerini îfa etmek, çocuklarını İslâm terbiyesi ile yetiştirmek, ev işlerini yapmak olmalıdır.

Başta İngilizler olmak üzere İslâm düşmanları, 18. asırda taktik değişikliği yaptılar. Kaba kuvveti bırakarak, âlimlere ve ilme yöneldiler. Âlimleri ve ilmi ortadan kaldırdıkları takdirde, cahil kalan müslümanları istedikleri tarafa yöneltmenin çok kolay olacağını anlamışlardı.

Zehirli tohumların meyveleri Halk cahil bırakıldıktan sonra, ondört asır devam edegelen din bilgileri; çürümüş, kokuşmuş denilerek, bir çırpıda atıldı. Daha Kur'an-ı kerimi doğru dürüst yüzünden bile okuyamayan kimselerin önüne, dini bozmak, yeni bir din kurmak maksadıyla ilahiyatçı prof, dekan, rektör, tarikat şeyhi ünvanları alet edilerek, dini yok etmek maksadıyla hazırlanmış mealleri, tefsirleri koydular. Sonra da, “Dininizi buradan öğrenin” dediler. Aslında bu, dinden uzaklaştırmak için hazırlanmış sinsi bir tuzaktı.

Bu tehlikelerden, sahte şeyhlerden, aydın din adamı kılığındaki sinsi din düşmanlarından kurtulmanın yolu da eskiye dönüp, dini, hakiki ehl-i sünnet âlimlerinin, fıkıh, ilmihal kitaplarından öğrenmektir. Bilenleri ve elinde ehl-i sünnet ölçüsü olanları, kimse kandıramaz. İlmin olmadığı, âlimin bulunmadığı

yerde, din de kalmaz. Nitekim, hadis-i şerifte, (İlim bulunan yerde müslümanlık vardır. İlim bulunmayan yerde müslümanlık kalmaz) buyuruldu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 OCAK 1998 · KAYIT 11471

Her dinde oruç vardı

Bütün semavî dinlerde, nefsin arzularını yapmamak, Allahü teâlâya yaklaşmaya vesile olur. Açlık, nefsin şehvetini kırar. Bunun için her dinde riyazet, açlık kıymetli tutulmuştur.

Oruç tutmak her dinde farz idi. Musa aleyhisselamın dininde vardı. İsa aleyhisselamın dininde de vardı. Mesela, Matta İncilinin dördüncü babının başında, (İsa aleyhisselamın şeytan ile çölde imtihan olurken, kırk gün oruç tutup, sonradan acıktığı) ve altıncı babda da, (Oruç tuttuğunuz zaman, ikiyüzlüler gibi yüzünüzü eksitmeyin) diye emrettiği yazılıdır. Bunlardan, hem İsa aleyhisselamın kendisinin oruç tuttuğu, hem de ihlas ile yalnız Allah rızası için oruç tutmayı emretmiş olduğu açıkça anlaşılmaktadır.

Bazı Hristiyanlar, “Oruç tutmak gibi ağır bir yükü insanlara yüklemek yerine, insanın yalnız bozuk, kötü niyetlerden ve bâtıl düşüncelerden kendini uzaklaştırmasını herkese tavsiye ederiz” demektedirler. Bunlar kendi dinlerini de bilmiyorlar.

Ağır yük yüklemez Bunların iddia ettiği gibi, oruç, ağır bir yük değildir. Allahü teâlâ, insanlara ağır yük yüklemez. Oruç, yalnız aç ve susuz durmaktan ibaret değildir. Orucun, maddî, manevî birçok faydaları vardır.

Oruç, şekli ve lüzumsuz amel değildir. İlim, irfan sahibi olanların bildiği üzere, beden; ruhun mekanı ve nefsin arzularının dönüp durduğu yerdir. Nefsin cismanî arzuları ne kadar galip olursa, ruhanî gelişme o kadar az olur. Hatta hiç olmaz. Bütün semavî dinlerde, nefsin arzularını yapmamak, Allahü teâlâya yaklaşmaya vesile olur. Açlık, nefsin şehvetini kırar. Bunun için her dinde riyazet, açlık kıymetli tutulmuştur. İslâmiyette orucun üç derecesi vardır:

1- Avam orucu: İslâmiyetin, tayin ettiği zaman içerisinde, Ramazan ayında, gündüzleri yemek ve içmek ve cimadan, yani bilinen orucu bozan şeylerden

kendini uzak tutanların orucudur.

2- Havas orucu: Umumî oruçta şart olan şeyleri yapmakla beraber, göz, kulak, dil, el, ayak ve bütün a'zası da Allahü teâlânın emirlerini yerine getirip, haram ve mekruh kıldığı şeylerden uzaklaşanların orucudur.

3- Evliyanın orucu: Yukarıda avam ve havas oruçlarında zikrettiğimiz şeyleri yapmakla beraber, kalbleri, dünya düşüncelerinden ve Allahü teâlâyâ yaklaşmaya mâni olacak düşüncelerden ve mâsivâdan, yani Allahü teâlâdan gayrı her şeyden yüz çevirip sakınanların orucudur.

İbadetlerin en kıymetlisi İslâm dininde ibadetlerin dereceleri vardır:

Birinci derece: İbadetlerin en kıymetlisi ve en efdali, haramlardan sakınmaktır. Haramı gördüğü zaman, yüzünü çevirenin kalbini, Allahü teâlâ, iman ile doldurur. Bir kimse, haram işlemeye niyet eder ve o haramı işlemezse, ona günah yazılmaz. Haram işlemek, Allahü teâlâyâ karşı gelmek olduğundan, haramdan sakınmak da, ibadetlerin en efdali olmuştur.

İkinci derece: Farzları yapmaktır. Farzların terki büyük günahtır. Allahü teâlânın yapınız diye emrettiği şeylere farz denir. Farzları yapmak, çok kıymetlidir. Hele farzların unutulduğu, haramların yayıldığı bir zamanda, farzları yapmak, daha çok kıymetlidir. Farzları yapanlara büyük ecir ve mükafatlar vardır.

Üçüncü derece: Tahrîmî mekruhlardan, yani harama yakın mekruhlardan sakınmaktır. Tahrîmî mekruhlardan sakınmak, vacipleri yapmaktan daha kıymetlidir.

Dördüncü derece: Vacipleri yapmaktır. Vacipleri yapmak da, farz kadar olmasa bile, çok sevaptır. Vacipler de Allahü teâlânın emridir. Fakat farzlar gibi delili sabit değildir.

Beşinci derece: Tenzîhî mekruhlardan sakınmaktır. Tenzîhî mekruh demek, helale yakın olan mekruhlardır.

Altıncı derece: Müekked sünnetleri yapmaktır. Sünnetleri terketmek, günah değildir. Özürsüz devamlı terketmek ise, küçük günahtır. Sünneti beğenmemek ise küfürdür.

Yedinci derece: Nafileler ve müstehablardır. Nafileleri yapıp yapmamakta müslümanlar serbesttir. Yapmayana, terkedene ceza olmadığı hâlde, iyi niyet ile yapana ecir ve mükafat vardır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 OCAK 1998 · KAYIT 11472

Orucun faydası

İslâm dininde, zorluk, işkence yoktur. Sağlığını feda ederek, hastalanarak ibadet etmeyi, Allahü teâlâ hiçbir zaman istememiştir. Allahü teâlâ, çok kerim, gafûr ve rahîmdir. Tevbe edenleri affedici ve merhamet edicidir.

Hiçbir ibadetin insana zararı olmaz. Zaten ibadetler insanın faydasıdır. İslâmın beş şartından biri olan orucun da sayısız faydası vardır. Bilâkis mideye, diğer organlarımıza sağlık açısından çok faydalıdır. Bu husus, bugünkü modern tıp mütehassısları tarafından, açık ve kesin bir şekilde isbat edilmiştir. İlmin yeni bulduğu bu tesbiti, Peygamber efendimiz, (Oruç tutunuz, sıhhat bulunuz) hadis-i şerifi ile bindörtüyz sene önce bildirmişti.

Zaten, midesinden rahatsız olan kimse, hamile kadın, süt veren kadın ve hastalığının artacağından korkan kimse, harp eden asker ve seferî, yani yolculuğa çıkan yolcular oruç tutmayabilirler.

Orucun sağlığa zararlı değil, bilakis çok faydalı olduğuna birkaç misal verelim:

Oruç ile, bir sene boyu durmadan çalışan mide ile beraber, bütün sindirim sistemi istirahate sevkedilmekte ve insan vücudu dinlenmeye tâbi tutulmaktadır. Böylece, sindirim sistemi dinlendirilmiş olur.

Orucun koruyucu özelliği vardır İnsanlarda en çok görülen rahatsızlık, hazım, sindirim bozukluğudur. Sindirim bozukluğu; şişmanlık, kalb ve damar hastalıklarına, şeker hastalığına ve tansiyon yüksekliği gibi birçok hastalıklara sebep olmaktadır. Oruç, bütün bu hastalıklara karşı koruyuculuk vazifesi yaptığı gibi, bir de tedavi vasıtasıdır. Bugün birçok hastalıktan kurtulmak için, perhiz lazım olduğu, herkesçe bilinmektedir.

Oruç, vücuttaki karbonhidrat, protein ve bilhassa yağ depolarının harekete geçirilmesini sağlar. Oruç sayesinde zararlı maddeleri süzmekten kurtulan böbrekler, bir revizyona, tamire girerek, dinlenme ve yenilenme imkanı bulurlar.

Oruç, senede bir ay, yani Ramazan ayında, yalnız gündüzleri orucu bozan şeylerden uzaklaşmak demektir. Orucun, dünyadaki faydalarından biri, insanlara açlığın ve susuzluğun ne demek olduğunu öğretmektir. Tok olan, hiçbir zaman aç

olanın hâlinde anlamaz ve ona merhamet etmez. Oruç, bundan başka, nefsi zapturapt altına almaya sebep olur.

Oruç tutamayacak olan çok ihtiyar, hasta kimseler, “Fidye”, yani fakirlere sadaka vererek, bu borçlarını eda ederler. Bunu da veremeyenleri Allahü teâlâ mesul tutmaz.

İslâm dininde, zorluk, işkence yoktur. Sağlığını feda ederek, hastalanarak ibadet etmeyi, Allahü teâlâ hiçbir zaman istememiştir. Allahü teâlâ, çok kerim, gafûr ve rahîmdir. Tevbe edenleri affedici ve merhamet edicidir.

Ramazanda mide rahatlar Bazılarının, “Bir ay müddet ile, bilhassa yaz günlerinde, gündüzleri yemeyip içmeyerek, âdet olanın zıddına geceleri yiyip içmek, sıhhatte zararlı olup, çeşitli hastalıkların meydana gelmesine sebep olur” sözü doğru değildir. Açıkça bir iftiradır. Çünkü, orucun edeplerinden birisi de, iftar zamanında mideyi çok doldurmayıp, henüz iştahı varken yemekten el çekmektir. Bu edebe riayet edenlerin, hasta olmak değil, bilakis sıhhat bulacakları, bütün doktorlar tarafından ittifak ile bildirilmiştir. Böyle oruç tutmanın sağlık açısından faydalı olduğu muhakkaktır.

Eğer, din cahillerinin, bu sözü doğru olsa, İslâm memleketlerinde Ramazan ayında, her müslümanın hasta olması ve çok kimsenin vefat etmesi, toplu ölümlerin olması icabederdi.

Aklen de düşünülse, zaten birçok insan, sabah ve akşam olmak üzere, günde iki kere yemek yerler. Alışılmış olan iki yemek vaktinin birinde, birkaç saat değişiklik yapmakla, vücutta ne gibi değişiklik meydana gelebilir? Belki oruç ayının başında, beden, yeni düzene alışana kadar, bir-iki gün biraz değişiklik hissedilebilir. Bunda da sağlık açısından bir zarar olmaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 OCAK 1998 · KAYIT 11473

“Mallarınızı zekât ile koruyun”

Zekât, fakirlerin ihtiyaçlarını, cemiyetin kabul edip yüklenmesi demektir. Şehrin bir köşesinde, bir müslüman, açlıktan perişan duruma düşüp ölse, şehirdeki zenginlerden birinin, az bir zekât borcu kalsa, ondan mesul olur.

Ramazan ayında nafile ibadetlere verilen sevap, başka aylarda yapılan farzlar gibi ve bu ayda yapılan bir farz, başka aylarda yapılan yetmiş farz gibi olduğu için, zekâtı Ramazan ayında vermek bir âdet hâlini almıştır. Zekât verme günü Ramazandan önce olup, zekâtını verme imkanı olan kimselerin, daha çok sevap kazanacağını diye Ramazanı beklemesi uygun değildir.

Zekât, fakirlerin ihtiyaçlarını, cemiyetin kabul edip yüklenmesi, garanti etmesi demektir. Şehrin bir köşesinde, bir müslüman, açlıktan perişan duruma düşüp ölse, şehirdeki zenginlerden birinin, az bir zekât borcu kalsa, ondan mesul olur. Zekât, müslümanlar için bir nevi sigortadır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Allahü teâlâ, zekâtı, malınızın geri kalanının güzelleşmesi ve temizlenmesi için farz kıldı.)

(Bir millet zekât vermezse, rahmetten mahrum kalır. Hayvanlar da olmasa, hiç rahmet görmezler.)

(Zenginlerin zekâtı, fakirlere kâfi gelmeseydi, Allahü teâlâ, onlara nafaka gönderirdi. Eğer fakirler, aç kalıyorsa, zenginlerin zekât vermeyişindendir.)

(Malının zekâtını veren, o malın şerrinden, kendisini korumuş olur.)

Peygamber efendimiz, eshab-ı kirama buyurdu ki:

- Hastalıklarınızı sadaka ile tedavi edin! Mallarınızı zekât ile koruyun! Çünkü bunlar sizdeki kötülükleri ve hastalıkları defeder.

Bakalım, mallarım korunacak mı?

Bu esnada oradan bir Nasranî geçiyordu. Peygamber efendimizin bu sözünü duyunca, gidip malının kırkta birini ayırıp verdi.

Kendi kendine de, “Eğer doğru söylüyorsa, ortağımdaki malıma bir zarar gelmez. Ben de o zaman, ona iman eder, müslüman olurum. Eğer dediği gibi çıkmazsa, kılıcımla onu öldürürüm” dedi. O sırada, Mısır’a ticaret için gitmiş olan ortağının bulunduğu kafileden bir mektup aldı. Mektupta, “Hırsızlar, yolumuzu kesti, mallarımızı, develerimizi ve yanımızda bulunan her şeyi aldılar” diye yazılı idi.

Nasranî, “Mallarınızı zekât ile koruyun” sözünün doğru olmadığını zannederek, Peygamber efendimizi öldürmek niyetiyle kılıcını kuşandı. Tam bu sırada ortağından bir mektup daha aldı. Mektupta, “Ben kafilenin önündeydim. Devemizin ayağı incindiği için geride kalmış. Böylece soyulmaktan kurtulmuşlar.

Ben, bütün malımla emniyet içindeyim. Bizim için üzülecek bir durum yoktur” diye yazılı idi.

Nasranî mektubu okuyunca, “Demek, O hak peygambermiş, sözü doğru çıktı” diyerek, Peygamber efendimizin huzuruna giderek müslüman oldu.

“Namaz kılın, zekât verin!”

Kur'an-ı kerimin çeşitli yerlerinde namaz ile zekât birlikte zikredilmektedir. Cenab-ı Hak, (Namazı kılın, zekâtı verin) buyuruyor. Hadis-i şerifte de, (Zekâtını vermeyenin namazı kabul olmaz) buyuruldu.

Kur'an-ı kerimde, namazla zekâtın sık sık tekrar edilmesi, bunların çok önemli bir ibadet olduğunu göstermektedir. Zekât vermeyen, haram işlemiş olur. Haram işleyen de namazları kabul olmaz. Yani namaz borcundan kurtulursa da, namazlarının sevabını alamaz. Haramların hepsinden kaçmak lazımdır. Zekât vermek çok sevap olduğu gibi, farz olduğu hâlde vermemek de büyük günahdır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Malınızın zekâtını vermekle, müslümanlığınız tam ve mükemmel olur.)

(Kim Allaha ve Resulüne inanıyorsa, malının zekâtını versin!)

(Zekât, İslâmın köprüsüdür.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 OCAK 1998 · KAYIT 11474

Zekât vermeyenin hâli

“Allahü teâlânın ihsan ettiği malın zekâtını vermeyenler, iyi ettiklerini, zengin kalacaklarını sanıyor. Hâlbuki, kendilerine kötülük yapmış oluyorlar. O malları, cehennemde azap aleti olacak.”

Zekât vermek, Peygamber efendimizin Mekte'den Medine'ye hicretinin ikinci yılında, Ramazan ayında farz oldu. Her müslümanın, nisab miktarındaki zekât malının zekâtını vermesi şarttır.

Resulullah efendimiz Veda haccında buyurdu ki:

- Malınızın zekâtını veriniz! Biliniz ki, zekâtını vermeyenlerin namazı, orucu, haccı ve cihadı ve imanı yoktur.

Yani zekât vermeyi vazife bilmez, farz olduğuna inanmaz, vermediği için üzülmese kâfir olur. Senelerce zekât vermeyenlerin zekât borçları birikerek, bütün malını kaplar. Malı kendinin sanıp, müslümanların o malda hakkı olduğunu hatırına bile getirmez. Kalbi hiç sızlamaz. Bu mala sımsıkı sarılmıştır.

Senden önce başkalarının idi Böyle kimseler, müslüman olarak tanınır. Fakat bunlardan, imanını kurtaran pek nadir bulunur. Zekât vermek, Kur'an-ı kerimin otuziki yerinde, namazla birlikte emredilmektedir. Tевbe suresi, otuzdördüncü ayet-i kerimesinde mealen, (Malı, parayı biriktirip, zekâtını, müslüman fakirlere vermeyenlere acı azabı müjdele!) buyuruldu.

Bir İslâm büyüğü, zenginlere nasihatında buyurdu ki:

Ey mağrur zengin! Dünyanın çabuk geçip gidici malı, parası seni aldatmasın. Bunlar senden önce, başkalarının idi. Senden sonra da başkalarının olacaktır. Cehennemnin şiddetli azabını düşün! Zekâtını ayırıp vermediğin o mal, uşrunu vermediğin o buğday, hakikatte zehirdir.

Kur'an-ı kerimde, üç şey üç şeyle beraber bildirildi. Bunlardan biri yapılmazsa, ikincisi kabul olmaz:

1- Resulullah'a itaat edilmedikçe, Allahü teâlâya itaat edilmiş sayılmaz.

2- Ana-babaya şükredilmedikçe, cenab-ı Hakka şükredilmiş olmaz.

3- Malın zekâtı verilmedikçe, namazlar kabul olmaz. Yani namaz kılanlara vâdedilen büyük sevaptan mahrum kalınır. Sadece namaz borcundan kurtulmuş olunur.

Ey gaflet içinde yüzen zengin! Dünyada zevk ve sefa peşinde daha ne kadar koşacaksın? Bu kıymetli ömrü, haram mal yığmakla ne zamana kadar ziyan edeceksin? Dostlarının, “Vah vah öldü, siz sağ olun” diye evladına taziye de bulunacakları vakti düşün! Ahirette, “Bizim beğendiklerimizi değil, hep beğenmediklerimizi yaptın” denildiğinde, ne cevap vereceksin?

Düşün! Kabir ve ahiret suâllerine ne cevap hazırladın? Kendine acı! Suâle çekileceksin. Hâlbuki verecek cevabın yok! Cehenneme girersen, ateşine dayanamazsın. Kendine ve başkasına öyle iyilik yap ki, başkası iyilik yapınca, sen yaptı sansınlar. Kendine, başkasına kötülük etme ki, başkası bir fenalık yapınca, sen yaptın sanmasınlar.

Eğer malını seviyorsan...

Eğer malını seviyorsan niçin bırakıp da gidiyorsun? Beraberinde götür! Allah için ver ki, malın ahirette seninle beraber olsun. Bunu yapamıyorsan, hiç olmazsa, zekâtını ver de, ahirette azaptan kurtul!

Âl-i İmran suresinde, yüzsekseninci ayet-i kerimede mealen buyuruldu ki:

(Allahü teâlânın ihsan ettiği malın zekâtını vermeyenler, iyi ettiklerini, zengin kalacaklarını sanıyor. Hâlbuki, kendilerine kötülük yapmış oluyorlar. O malları, cehennemde azap aleti olacak, yılan şeklinde boyunlarına sarılıp, baştan ayağa kadar onları sokacaktır.)

Hadis-i şerifte de buyuruldu ki:

(Ey Âdemoğlu! Benim malım, benim malım dersin. O maldan senin olan, yiyerek yok ettiğin, giyerek eskittiğin ve Allah için vererek, sonsuz yaşattığındır.)

Hâce Abdullah-i Ensarî hazretleri buyurdu ki:

“Malı seviyorsan, yerine sarfet de, sana sonsuz arkadaş olsun! Eğer sevmiyorsan, ye de yok olsun!”

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 OCAK 1998 · KAYIT 11475

Namaz nasıl kılınır?

Namazda az da olsa iyi bilinen sure ve duâları okumalıdır! Namaza yeni başlayan, önce kısa sureleri ezberleyip, diğerlerini öğrenene kadar bunlarla kılar. Çok sure bilmiyorum diye namaz terkedilmemelidir!

Herhangi bir vaktin namazını, mesela sabah namazının farzını kılabilmek için, abdest alınır. Kibleye karşı dönülür. İki ayak arasında dört parmak genişliğinde aralık bırakılır. Sonra kalbimizden, “Niyet ettim Allah rızası için, sabah namazının farzını kılmaya, durdum kibleye” diye niyet edilir. Eller kulaklara kaldırılıp, (Allahü ekber) diyerek tekbir getirilip, namaza başlanır. Bu tekbirin mutlaka kıyamda söylenmesi lazımdır.

Erkeklerin ellerini kulaklarına, kadınların ise, omuz hizasına kaldırması sünnettir. İlk tekbir farzdır. Namaz içindeki tekbirler sünnettir.

Tekbir getirilip eller bağlandıktan sonra, Sübhâneke okunur, sonra E'ûzü Besmele çekilerek Fâtiha suresi, arkasından da Besmele çekilerek zamm-ı sure okunur.

Namaz kılariken, zamm-ı sureler sıra ile okunur. Mesela birinci rekâtte Nas, ikinci rekâtte Felak suresi şeklinde tersten okumak mekruhtur. Birinci rekâtte Felak, ikinci rekâtte de Nas suresi okunmalıdır. Birinci rekâtte, Kul e'ûzü birabbinnas okuyan kimse, ikinci rekâtte tekrar aynı sureyi okur. Yine birinci rekâtte zamm-ı sure olarak Elemtere'yi okuyup, ikinci rekâtte Li'lâfî'yi atlayıp, Eraeytellezi'yi okumak da mekruhtur. Mekruh olmaması için İnnaateyna okunur. En az iki sure atlamak lazımdır.

Kıraattan, yani okumadan sonra, Allahü ekber diyerek rükûa gidilir. Rükûa eğilirken, sol ayağın topuğu, sağ ayak yanına getirilir. Secdeden kıyama kalkarken açılır. Rükûa Allahü ekber diyerek gitmek sünnettir. Rükû etmek ise farzdır. Rükûda el parmakları açılarak dizler üzerine konur. Erkekler sırt ve başı bir hizada düz tutarlar. En az üç kere, (Sübhâne rabbiyel'azim) denir. Bunlar sünnettir.

Tesbihleri 5-7-9 ve daha fazla söylemek müstehabdır. Rükûda, bacak ve kollar dik tutulur. Kadınlar ise, dik tutmazlar. Rükûdan kalkarken, (Semi'allahü limen hamideh) ve arkasından (Rabbena lekelhamd) denir. Bunları söylemek sünnettir. Rükûdan kalkınca, bir miktar dik durulur. Sonra secdeye gidilir.

Secdede el parmakları bitişik, kibleye karşı olmalıdır. Eller kulak hizasında, baş ise, iki el arasında olmalıdır. Secdede de en az üç defa, (Sübhâne rabbiyel a'lâ) denir. Her rekâtte iki secde yapılır. Birinci secdeden kalktıktan sonra bir miktar durulur, sonra ikinci secdeye gidilir.

Ayağa kalkınca, ikinci rekâtte Besmele çekilerek Fâtiha suresi ve arkasından bir zamm-ı sure okunur.

İkinci rekâtın kıraatı, okuması bittikten sonra, birinci rekâtteki gibi, rükû ve secdeler yapılır ve oturulur. Kıldığımız namaz iki rekât olduğu için, bu oturuşumuz, Ka'de-i âhire yani son oturuş olmaktadır ki, bu farzdır. Otururken sağ ayağı dikip, sol ayak üzerine oturmak sünnettir. Kadınlar, kaba etlerini yere koyarak ve ayaklarını sağ tarafa çıkarmak suretiyle otururlar. Son oturuşta Ettehiyyâtü okumak vaciptir. Allahümme Salli ve Bârik okumak sünnettir. Tehiyyât, Salli ve Bârik'ten sonra Rabbena okunur ve önce sağa, sonra sola, (Esselâmü aleyküm ve rahmetullah) diyerek selam verilip, namaz tamamlanır.

Bütün namazların ilk iki rekâtının kılınışı hep aynıdır. Yalnız üç, dört rekâtli farz namazların, üçüncü ve dördüncü rekâtlerinde kıyamda, ayakta iken, yalnızca Fâtiha suresi okunur. İkinci rekâtlerinden sonra, yani ilk oturuşta sadece Ettehiyyâtü okunup, üçüncü rek'at için ayağa kalkılır.

Dört rekâtli sünnet namazlardan öğlenin ilk sünneti müekked sünnettir. Üçüncü ve dördüncü rekâtlerinde kıyamda iken, Fâtiha suresinden sonra, zamm-ı sure de okunur. İlk oturuşta da Ettehiyyâtü okunur. İkinci ve yatsının farzından önce kılınan dört rekât ise, gayr-i müekked sünnet olup, ilk oturuşta Ettehiyyâtüden sonra Allahümme Salli ve Bârik de okunur. Üçüncü rekâte kalkınca Sübhâneke ile başlanır.

Yatsı namazından sonra kılınan vitir namazının üçüncü rekâtinde, ayakta iken, zamm-ı sureden sonra rükûa gidilmeyip, eller kulaklara kaldırılarak tekbir alınır. Eller bağlanır ve kunut duâları okunduktan sonra rükû ve secdeler yapılarak oturulur ve namaz tamamlanır. Kunut duâsını bilmeyen, öğreninceye kadar, onun yerine üç kere istigfar okur. Mesela, (Allahümmagfirli) veya (Rabbenâ âtinâ...)yı sonuna kadar okur.

Namazda, az da olsa iyi bilinen sure ve duâları okumalıdır. Namaza yeni başlayan, önce kısa sureleri ezberleyip, diğerlerini öğrenene kadar bunlarla kılar. Mesela, sadece Fâtiha, innaateyna ve Kulhüvallahü sureleri ile ettehiyyâtü'yü ezberleyen, bunlarla namazını kılabilir. Çok sure bilmiyorum diye namaz terk edilmemelidir.

Not: Namaz ve dinimize ait diğer bütün bilgiler için, başta TAM İLMİHÂL SEÂDET-İ EBEDİYYE olmak üzere Hakikat Kitabevi'nin yayınladığı bütün kitaplarını önemle tavsiye ederiz. Zaten çok ucuz olan bu kitaplar, ayrıca Ramazan münasebetiyle, İstanbul - Sultanahmet, Ankara Kocatepe camii avlusundaki kitap fuarında, yüzde elliye varan indirimlerle satılmaktadır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 OCAK 1998 · KAYIT 11476

Namaza ait hükümler

Bu hükümler bilinmezse, bunlar yapılmadığında veya yanlış yapıldığında, telâfisi, düzeltilmesi mümkün olmaz. Mesela, yapılması farz olan bir fiil, unutulduğunda

namaz olmaz.

Namazda yapılan fiillerin, hareketlerin, okunacak şeylerin hükümlerini bilmek lazımdır. Bu hükümler bilinmezse, bunlar yapılmadığında veya yanlış yapıldığında, telâfisi, düzeltilmesi mümkün olmaz. Mesela, yapılması farz olan bir fiil, unutulduğunda namaz olmaz. Yapılması sünnet olan bir fiil unutulduğunda namaz sahih olur. Fakat sevabı eksik olur.

Namazdaki bu fiillerin hükümleri sırasıyla şöyle:

Hanefî mezhebinde, elleri kulağın hizasına kaldırmak sünnet. Ellerin ayasını, içini kibleye yöneltmek sünnet. Erkeklerin başparmağını kulağın yumuşağına değdirmeleri ve kadınların, ellerini omuz hizasına kaldırmaları müstehab.

İlk tekbir, yani (Allahü ekber) demek farz. Diğer tekbirler sünnet. Tekbir aldıktan sonra, el bağlamak sünnet. Sağ eli, sol elin üstüne koymak, sünnet. Erkeklerin, ellerini göbekten aşağı bağlaması ve kadınların, göğsüne koyması sünnet. Erkeklerin, sağ elin parmaklarıyla sol elin bileğini pekçe kavraması müstehab.

Namazda, imam olsun, cemaat olsun ve yalnız olsun Sübhâneke okumak sünnet. İmamın veya yalnız kılanın, E'ûzü okuması sünnet. Besmele okumak sünnet. Fâtiha-i şerife okumak ve Fâtihadan sonra, bir sure okumak vacip. Kıyamda iken üç ayet, yahut, üç ayet kadar uzun bir ayet okumak farz. Kıyamda, ayakta iki ayak arasında dört parmak açıklık bulundurmamak, rükûa giderken topukları birleştirmek sünnet.

Rükûda belini eğmek farz. Üç veya bir kere (Sübhânallah) diyecek kadar kalmak vacip. Üç kere (Sübhâne rabbiyel azim) demek sünnet. Beş kere veya yedi kere demek müstehab. Rükûdan kıyama doğruldukta ve iki secde arasında doğrulup oturdukta, bir kere (Sübhânallah) diyecek kadar beklemek, vacip.

Secdede, başını secdeye koymak farz. Üç veya bir kere (Sübhânallah) diyecek kadar beklemek vacip. Üç kere (Sübhâne rabbiyel a'lâ) demek sünnet. Beş kere veya yedi kere demek müstehab.

Secde yaparken, önce iki diz, sonra iki el, sonra burun ve sonra alın yere konur. Başparmaklar, kulaklar hizasında olur. Ayakların, en az birer parmağını yere koymak farzdır.

Secde yeri, dizlerini koyduğu yerden yirmibeş santimetre yüksek olunca, namaz mekruh olur. Secdede dirsekler bedenden, karın da uyluklardan açık tutulur. Ayak

parmaklarının uçları kibleye karşı tutulur.

Kadınlar, namaza dururken, ellerini omuzlarına kadar kaldırır. Ellerini kol ağzından dışarı çıkarmaz. Sağ avucu sol el üzerinde olarak göğüs üstüne kor. Rükûda az eğilir. Belini kafası ile düz tutmaz. Rükûda parmaklarını açmaz. Birbirlerine yapıştırır. Ellerini dizleri üzerine kor. Dizlerini tutmaz. Secdede kollarını, karnına yakın olarak yere serer. Karnını uyluklarına yapıştırır.

Kadınlar, teşehhüdde, ayaklarını sağa çıkararak yere oturur. El parmaklarının ucu dizlerine uzanır. (Erkekler de dizi kavramaz.) Parmakları birbirlerine yapışık olur.

Ka'de-i ûlâda, ilk oturuşta oturmak, vacip. Ka'de-i âhirede, son oturuşta oturmak farz. Son ka'dede tehiyyât okumak vacip.

Ka'de-i âhirelerde, salevat, yani Salli ve Bârik okumak sünnet. İkinci ve yatsının dört rekât sünnetlerinde her ka'dede, her iki oturuşta da salevat duâlarını okumak sünnet, diğer duâları okumak müstehab. Selam lafzı, vacip. Selamda, iki yanına bakmak sünnet. Dikkatle bakmak müstehab.

Not: Namaz ve dinimize ait diğer bütün bilgiler için, başta TAM İLMİHÂL SEÂDET-İ EBEDİYYE olmak üzere Hakikat Kitabevi'nin yayınladığı bütün kitaplarını önemle tavsiye ederiz. Zaten çok ucuz olan bu kitaplar, ayrıca Ramazan münasebetiyle, İstanbul - Sultanahmet, Ankara Kocatepe camii avlusundaki kitap fuarında, yüzde elliye varan indirimlerle satılmaktadır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 OCAK 1998 · KAYIT 11477

Öşür vermek farzdır

Her hububat, sebze ve meyve az olsun, çok olsun, mahsul topraktan alındığında, onda birinin veya kıymeti kadar altının, müslüman fakire verilmesi farzdır.

Yağmur veya nehir, dere suyu ile sulanan topraklardan kaldırılan mahsulün öşrünü (uşrunu) vermek farzdır. Öşür vermek, Kur'an-ı kerimin En'am suresinin 141. ayetinde emredilmiş, onda bir olarak verilmesi de hadis-i şerifle bildirilmiştir. Borcu olan da, borcunu düşmeden öşrünü verir.

Her sebze ve meyve az olsun, çok olsun, mahsul topraktan alındığında, onda birinin veya kıymeti kadar altının, müslüman fakire verilmesi farzdır.

Toprak, hayvan gücü ile veya motor gücü ile sulanıyorsa, mahsulün yirmide biri verilir. İster onda bir, ister yirmide bir olsun, verirken, hayvan, tohum, alet, gübre, ilaç ve işçi masrafları düşülmeden verilir. Toprağın sahibi çocuk da olsa, deli de olsa, vasisi bunların öşrünü verir. Sadece, ne kadar büyük olursa olsun, ev bahçesindeki meyve ve sebzelerin, odun, ot ve samanın öşrü verilmez.

Masraflar düşülmez Balın, pamuğun, çayın, tütünün, zeytinin, üzümün de onda bir öşrü verilir. Bunlardan da ilaç, işçilik vb. masraflar düşülmez.

Tarladaki mahsulün ve ağaçtaki meyvenin, meydana geldikleri ve çürümesinden emin olduğu zaman, öşrünü vermek farz olur. Toplanacak hâle gelmese de, faydalanacak, yenecek hâle gelince de öşrünü vermek farzdır. Bir kavle göre, olgunlaştıktan sonra toplamadan, üzerinden yenen meyveler de alınırken ölçülür, daha sonra bunların da öşrü verilir. Diğer bir kavle göre ise, bu şekilde yenen meyvelerin öşrü verilmez. Fakir olanlar, ikinci kavle, zengin olanlar ise birinci kavle göre vermelidir. Bir kimse toprağını kiraya verse, bir kavle göre öşrünü mal sahibi, diğer bir kavle göre ise, kiracı verir. Kiranın az olduğu yerlerde, ikinci kavle göre, kiranın yüksek olduğu yerlerde ise, birinci kavle göre hareket edilir. Öşür; toprak mahsulünün zekâtı olduğu için, fakirin hakkıdır. Ticaret eşyaları, altın, para vb. şeylerin zekâtlarında olduğu gibi, öşrü de müslüman fakirlere vermek lazımdır.

Topraktan kaldırılan mahsulün [meyvenin, sebzenin] onda birini fakir müslümana vermeden önce, yemek haramdır. Eğer ölçü ile alıp, ölçü ile yedikten sonra, yediğinin öşrünü de hesap ederse, önce yemiş olduğu helal olur.

On kile buğday kaldıran kimse, bir kilesini öşür olarak müslüman bir fakire vermezse, yalnız o bir kilesi değil, on kilenin tamamı haram olur.

Öşrünü vermediği bilinen toprak sahibinden gelen hediyenin onda birini ayırıp, fakire verdikten sonra yemek iyi olur.

Eskiden Anadolu topraklarının çoğu devlete ait idi. Çok az kısmı şahıslara aitti. Devlete ait olan yerlerin öşrü olmadığı için zekâtı verilmiyordu. Daha sonra devlet bu toprakları şahıslara sattığı için, hepsi öşürlü olmuştur.

Öşür vermeme günahı Kur'an-ı kerimde, açıkça verilmesi emredilen bu farzı, muhakkak yapmalı, aksi takdirde, kişinin kaldırdığı mahsulün tamamı haram

olmaktadır. Haram yenilerek yapılan ibadetlere sevap verilmemektedir. Ayrıca İslâmın beş şartından biri olan zekât vermek, terkedildiği için büyük günaha girilmektedir.

Zekât, öşür parası ile ölenin borcu ödenmez, cami, hac yapılmaz. Gayrı müslim vatandaşa, öşür, zekât verilmez. Fakat fitra, adak, sadaka, hediye verilebilir.

Küçük çocuk akıllı ise, yani parayı başka şeyden ayırabiliyor ve aldatılarak elinden alınamıyor ise, buna zekât verilir. Böyle akıllı değilse, babasına veya vasisine yahut akrabasından veya yabancından çocuğa bakan kimseye vermek lazım olur.

Peygamberimizin ve amcalarının evlatlarından geleceklere zekât verilmiyordu. Çünkü, her muharebede, düşmandan alınan ganimetin beşte biri bunların hakkı idi. Fakat bunlara ganimet hakları verilmediği için, İmam-ı a'zam hazretleri bunlara zekât ve sadaka vermenin caiz olduğunu bildirmiştir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 OCAK 1998 · KAYIT 11478

Zekâtın hesaplanması

Nisaba malik olduğu hicri tarihi, zamanı, günü ile beraber iyi bilmek ve bu tarihi bir yere kaydetmek lazımdır. Mesela, bir kimse Ramazan-ı şerifin beşinde nisaba malik olup, zengin olsa, hemen bu tarihi kaydetmesi lazımdır.

Her ibadeti yaparken, o ibadetin farzlarına, şartlarına dikkat etmek, bu şartları, farzları öğrenmek lazımdır. Mesela namazın farzlarından birisi, vaktin girmiş olmasıdır. Vakit girmeden kılınan namaz sahih olmaz.

Haccın farzlarından birisi, Arefe günü, yani Zilhiccenin dokuzuncu günü Arafat'ta vakfeye durmaktır. Arefe günü Arafat'ta vakfeye durulmazsa, farzlardan birisi noksan olduğu için, hac sahih olmaz.

Bunun gibi, zekâtın da farzı ve bazı şartları vardır. Zekât verebilmek için, herşeyden önce, dinen zengin olmak, yani nisaba malik olmak lazımdır. Nisab, aslı ihtiyaçların dışında 96 gram altın veya bunun karşılığı paraya (yaklaşık 170 milyon), ticaret malına malik olmaktır. Bu miktara ulaşmayan kimse, dinen zengin sayılmaz.

Zekâtın farzı ise, zekât malını ayırırken niyet etmektir. Malı ayırırken niyet ettikten sonra, fakire sadaka, hediye diye vermesi de caizdir.

Hicri yıla göre verilir Nisaba malik olduğu hicri tarihi, zamanı, günü ile beraber iyi bilmek ve bu tarihi bir yere kaydetmek lazımdır. Mesela, bir kimse Ramazan-ı şerifin beşinde nisaba malik olup, zengin olsa, hemen bu tarihi kaydetmesi lazımdır. Ertesi sene, elindeki mevcut mala, paraya bakar, bunları sayar. Nisab miktarı ise, mevcut olanların zekâtını verir. Bu tarihten sonra ele geçenlerin zekâtı o seneye dahil edilmez. Fakat, Ramazan-ı şerifin dördünde eline geçenlerin zekâtını ise, o seneki zekâta dahil eder.

Nisaba malik olan bu kimse, zengin olduğu tarih olan Ramazan-ı şerifin beşinde zekâtını ayırmayıp, altısında veya daha sonra, elindeki paranın, malın hepsi helak olsa, ayın beşinde zekât vermek kendisine farz olduğu için, helak olan paranın, malın hepsinin zekâtını vermek mecburiyetindedir. Çünkü kendisine zekât vermek farz olmuştur. Fakat bu para, mal, ayın altısında değil de, zengin olduğu tarih olan beşinden önce, mesela üçünde elinden çıkmış olsa, zekât vermek farz olmaz.

Bunun için her müslüman, zekât malının nisab miktarı olduğu günü, bir yere yazmalıdır. Bu günden sonra, bir yıl tamam olmadan önce, nisab helak olursa, yani elinde ihtiyaçtan fazla hiçbir mal kalmazsa, başlangıç olarak yazdığı günün kıymeti kalmaz.

Bir yıl tamam olmadan önce, eline yine nisab miktarı mal geçerse, bu günü yeniden yazması ve bundan bir sene sonra, nisab helak olmadan elinde kalırsa, o zaman zekât vermesi farz olur. Nisab, bir yıl sonra, yani farz olduktan sonra helak olursa, yine zekât vermek farz olur.

Sene içindeki dalgalanmalar...

Nisab yıl ortasında helak olmaz fakat azalırsa, yıl sonunda tekrar nisab miktarı olursa, zekât farz olur ve yıl sonunda, sahip olduğu miktarın kırkta birini verir. Sene içinde azalan nisab, sene sonunda nisab miktarına yükselmezse, zekât farz olmaz. Zekât malı, bundan sonra nisab miktarı olursa, o günden sonra tekrar bir yıl beklemek lazımdır.

Bugüne kadar böyle bir tesbit yapmamış nisaba malik kimseler, bir tarih tesbit edip, bundan sonra her sene bu tarihte, vereceği zekâtı hesap etmelidir. Mesela, Ramazanın 15'ini kabul edip, bu tarihte zekâtını hesap ederek verir, bundan sonra da her sene Ramazanın 15'inde, zekât hesabını yaparak, vereceği zekâtı ayırır.

Haram yoldan gelmiş olan zekât malını, kendi helal zekât malı ile karıştırmamış ise, bu nisaba katılmaz. Çünkü, kendi mülkü değildir. Sahiplerine geri verilmesi, sahipleri bilinmiyorsa, fakirlere sadaka verilmesi farzdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 OCAK 1998 · KAYIT 11479

Fıkıh öğrenmenin önemi

Dinimizde bilinmesi gereken din bilgilerini öğrenmek, öğrendikten sonra bildiği ile amel etmek çok önemlidir. Bunun için her müslümanın, bilmesi gereken hususları öğrenmesi şarttır.

Öğrenilmesi farz veya vacip olan fıkıh bilgilerini öğrenmemek büyük günahdır. Bunun için bu bilgileri bilmeyenin, bilip de yapmayanın, İslâmiyette şahitliği kabul edilmezdi. Eskiden, kâdı, mahkemede şahitlere itiraz olunduğu zaman, fıkıhtan sorardı. Bilemezse şahitliğini kabul etmezdi.

Dinimizde bilinmesi gereken din bilgilerini öğrenmek, öğrendikten sonra bildiği ile amel etmek çok önemlidir. Bunun için her müslümanın, bilmesi gereken hususları öğrenmesi şarttır.

Kur'an-ı kerimden, namaz kılacak kadar ezberlemek farzdır. Bunu öğrendikten sonra, fıkıh bilgilerinden farz-ı ayn olanları öğrenmek, Kur'an-ı kerimin fazlasını ezberlemekten daha iyidir. Çünkü, Kur'an-ı kerimi ezberlemek, hafız olmak farz-ı kifayedir.

Din nereden öğrenilir?

İbadetler ve alış-veriş için lazım olan fıkıh bilgilerini öğrenmek ise farz-ı ayndır. Helalden, haramdan ikiyüzbin meseleyi ezberlemek lazımdır. İlmihallerdeki bilgilerin tamamını öğrenen kimse, bu kadar meseleyi öğrenmiş olur. Bunların bir kısmı farz-ı ayndır. Bir kısmı da farz-ı kifayedir. Herkese, işine göre, lüzumlu olanlar farz-ı ayn olur. Fakat hepsini öğrenmek, Kur'an-ı kerimi ezberlemekten daha iyidir.

Allahü teâlâ Kur'an-ı kerimde fıkıh ilmini övmektedir. Bir fıkıh âlimi, bin zâhiden daha kıymetlidir.

Fıkıh bilgileri, ancak dört mezhebin âlimlerinden öğrenilir. Dört mezhepten birinde bulunmayan fıkıh bilgisi ile amel etmek caiz değildir. Tefsir ilminin kaideleri kurulmamış, kollara ayrılmamış, sonuna varılmamıştır. Her ayetin çok tefsiri vardır. Hepsini Allahü teâlâdan başka kimse bilmez.

Önce, imanı ehl-i sünnet itikadına uygun hâle getirmelidir. Sonra farzları, haramları öğrenmek farzdır. Bunları öğretmek ve kendine lazım olandan başka fıkıh bilgilerini öğrenmek farz-ı kifayedir.

Fıkıh bilgileri, Kur'an-ı kerimden ve hadis-i şeriflerden öğrenilmesi farz olan bilgilerdir. Fıkıh kitabı okuyanlar, müctehidlerin ömürlerini feda ederek çıkardıkları hazır hükümleri öğrenirler. Ayetten ve hadisten hüküm çıkarmak ihtiyacından kurtulurlar. Zaten hicri dördüncü asırdan sonra, Kur'an-ı kerimden, hadis-i şeriflerden hüküm çıkarabilen âlim kalmadı.

Farz-ı kifaye olanları bilen, yapan var iken, bunları öğrenmek müstehab olur. Bunları yapmak nafile ibadet olur. Namaz kılacak kadar Kur'an-ı kerim ezberleyen kimsenin, boş zamanlarında daha çok ezberlemesi, nafile namaz kılmasından daha çok sevap olur.

Mealden din öğrenmek Farz-ı ayn olan fıkıh kitaplarını okumayı bırakıp, nafile olan tefsir okumak, caiz değildir. Ayrıca, müctehid olmayanların, tefsirden, mealden fıkıh bilgisi öğrenmesi imkansızdır. Cehenneme gidecekleri bildirilen yetmişiki fırkanın âlimleri, tefsirlerden yanlış mana anladıkları için, sapıttılar. Âlimler sapıtınca, diğerlerinin tefsirden ne anlayabileceğini düşünmeliyiz!

Zaten, meal, tefsir okumayı tavsiye edenlerin gerçek niyeti, dini öğretmek değildir. Herkes, zekâsına, bilgisine göre birşeyler anlasın, ortalık curcunaya dönsün, Hristiyanlarda olduğu gibi İslâmiyetin sadece ismi kalsın. İstedikleri bu...

Kur'an-ı kerim, İslâmiyetin temel kitabıdır, anayasasıdır. Bunu, Resulullahın, müctehid imamların ve diğer âlimlerin sözleri açıklar, tatbikini sağlar. Kur'an-ı kerimden başkasını kabul etmemek, bir devletin anayasasının dışındaki bütün, kanunlarını, tüzüklerini, yönetmeliklerini, genelgelerini kabul etmemek, onları yok saymak gibidir. Bugün biri çıkıp böyle bir iddiada bulunsa, ben anayasadan başka birşey tanımam dese, bu konuşması iyiye alamet değil deyip, adamı palas pandiras akıl hastanesine atmazlar mı?

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 OCAK 1998 · KAYIT 11480

Veren el üstündür

“Kendi kabından, din kardeşinin kabına bir miktar su boşaltmak sadakadır. Emr-i mâruf ve nehy-i münker yapmak, din kardeşine güler yüz göstermek, yoldaki taşı kaldırmak ve yol göstermek de sadakadır.”

Ramazân ayında nafile ibadetlere verilen sevap, başka aylarda yapılan farzlar gibi olduğu için, bilhassa bu ayda çok sadaka vermelidir.

Allahü teâlânın rızasına kavuşmak niyetiyle, muhtaçlara, fakirlere; mal, para bağışlamaya ve her türlü iyilikte bulunmaya sadaka denir.

Mal, insanın sevdiği şeylerden birisidir. Cenab-ı Hak, mal ile insanı imtihan ederek buyuruyor ki: (Eğer ebeveyniniz, çocuklarınız, kardeşleriniz, hanımlarınız, kabileniz, elinize geçirdiğiniz mallar, kesada uğramasından korktuğunuz alış-veriş, hoşlandığınız evler, size, Allahtan ve Resulünden, Allah yolundaki cihaddan daha sevgili ise, Rabbin azabını bekleyiniz!)

Yapılan her iyilik sadakadır Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Sadaka sahibi, Mahşer günü hesabı bitinceye kadar sadakasının gölgesi altındadır.)

(İnsanlar, sadaka olarak verdiği şeyi, Allah rızası için verirse, Hak teâlâyâ verilmiş sayılır ki, karşılığında çok sevap alır.)

(Kendi kabından, din kardeşinin kabına bir miktar su boşaltmak sadakadır. Emr-i mâruf ve nehy-i münker yapmak, din kardeşine güler yüz göstermek, yoldaki taşı kaldırmak ve yol göstermek de sadakadır.)

(Allahü teâlâ, bazı kullarına çok nimet vermiştir. Bunları, kullarına faydalı olması için yaratmıştır. Bu nimetleri Allahın kullarına dağıtırlarsa, nimetleri azalmaz. Eğer bu nimetler onlara ulaştırılmazsa, Allahü teâlâ, o nimetleri bunlardan alır, başkalarına verir.)

İnsanlara faydalı olmak, onlarla iyi geçinmek de sadakadır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(İki kişinin arasını bulmak sadakadır.)

(İnsanların en hayırlısı, iyisi, insanlara faydası dokunandır.)

Akrabaya sadaka vermek, iki misli sevaptır. Hadis-i şerifte, (Beni, hak peygamber olarak gönderen Allaha yemin ederim ki, muhtaç akrabası dururken, başkasına sadaka veren kimsenin, sadakasını Allahü teâlâ kabul etmez) buyuruldu.

Bir lokma ekmeğin faydası Bir kadın, yanında küçük çocuğuyla ormana oduna gidiyordu. Karşlarına bir ihtiyar kimse çıkıp dedi ki:

- Çok fakirim, açım. Ne olur bana bir lokma yiyecek ver!

Kadın da yanında bulunan bir parça ekmeği ona verdi.

İhtiyar, duâ ederek oradan ayrıldı. Kadın ormanda odun toplamakla meşgul olduğu bir zamanda, bir vahşi hayvan gelip çocuğunu kaçırdı. Kadın, çocuğunun feryadını duyunca, hemen koştu. Fakat, elinden birşey gelmiyordu.

Bir müddet sonra çocuk ağlayarak kan ter içinde geri geldi. Kadın sevinçle çocuğuna sarıldı. Bu esnada şöyle bir ses duydu:

“Kendi ihtiyacın olduğu hâlde, ihtiyara verdiğin o bir lokma ekmek sebebiyle çocuğun kurtuldu.”

Sadaka nafil ibadettir. Zekât ise farzdır. Zekât borcu olanın sadakası makbul değildir. İmamı Rabbanî hazretleri, “Farz ibadetlerin yanında nafil ibadetlerin hiç kıymeti yoktur. Deniz yanında damla kadar bile değildir” buyuruyor.

Bunun için, zekât, öşür borcu olduğu hâlde, bir kimse, sadaka verse, hayır kurumlarına yardım yapsa, bunların bir faydası olmaz. Yani sevap verilmez. Bugün maalesef, birçok zengin sağa sola milyonlarca yardım ediyor, fakat farz olan zekâtını tam vermiyor. Dolayısıyla bu yaptıklarının hiç faydası, yani sevabı olmuyor. Çünkü, bunların, önce Allahın emri olan zekâtı vermesi lazımdır.

Şeytan insana, zekât verdirmek istemez. Hayır hasenat da yaptırmak istemez. Ancak, o kimsede mutlaka birşey verme eğilimi görmüşse, onu, zekât yerine sadaka vermeye yönlendirir. Bu şekilde, yapılanı faydasız hâle getirir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 OCAK 1998 · KAYIT 11481

Zekât, malı korur

“Allahü teâlânın ihsan ettiği malın, zekâtını vermeyenler, iyi ettiklerini, zengin kalacaklarını sanıyorlar. Hâlbuki, kendilerine kötülük yapmış oluyorlar. O malları, cehennemde azap aleti olacak.”

Zekât niyeti ile fakire bir altın vermek, yüzbin altın sadaka vermekten daha sevaptır. Çünkü, zekât vermek, farzı yapmaktır. Mel'un şeytan, müminleri aldatarak, farzları küçük gösterip, kazaları tehir ettirerek, nafileleri güzel gösteriyor. Sünnetlerin ve nafilelerin, söz verilen büyük sevapları, farz borcu olmayanlar veya kazalarını ödeyenler içindir. Kazası olanların, farzlardan başka ibadetlerine, hiçbir sevap verilmez.

Bir kimsenin elindeki mevcut parası ile alacakları; borçlarından fazla olup, nisab miktarı (96 gram altın veya 170 milyon lira) ise, zekât verir ve kurban keser.

Üç türlü alacak vardır:

1- Ödünç verilen zekât malı ve zekâta dahil edilebilen malların satışı karşılığı olan alacaklar. Nisaba katılır. Alınacak paranın veya bunun ile eldeki mevcut malın toplamının nisabı üzerinden bir sene geçince, isterse fakirin lehine olarak alacak rakamının hepsinin, isterse eline geçen her miktarın zekâtı verilir.

İki sene sonra eline geçen iki yıllık, üç sene sonra geçen üç yıllık zekâtı verilir. Mesela 300 milyon lira alacağı olan, üç sene sonra, 200 milyon lirasını alırsa, her yıl için kırkta bir (5.000.000) lira olmak üzere 15.000.000 lira karşılığı altın zekât verir. Diğer 100 milyon lirasını almadan önce, zekâtını vermesi lazım olmaz.

2- Ticaret eşyası olmayan malların ve ihtiyaç maddelerinin satış karşılığı ve bina kirası olan alacaklar da hesap gününde elde mevcut ise, nisaba dahil edilir. Harcanmış iseler hesaba katılmaz.

3- Miras sebebiyle olan alacaklar da nisaba dahil edilir. Bu alacakları nisabı buluyorsa, ele geçtikten bir yıl sonra, yalnız o yılın zekâtını verir. Geçmiş senelerinkini vermez.

Eğer elinde nisab miktarı mal da var ise, bu eldekinin bir yılı tamam olunca, mirastan aldığı ile birlikte zekâtını verir. Bunun için ayrıca bir yıl beklemez.

Birinci ve ikinci maddedeki alacakları da bir sene geçmeden önce alınca, elindeki nisaba dahil ederek zekâtlarını birlikte verir.

İmameyn ise, (Her alacak nisab miktarı ise, alınan miktar az olsa da, bir yıl geçmişse zekâtı verilir) buyurmuştur.

İnkâr olunan alacaklar ve kaybedilmiş mallar tam mülk olmadıkları için, nisaba katılmaz ve ele geçerse önceki senelerin zekâtları verilmez.

Senetli alacaklar, iflas edende ve fakirde olsa, nisaba katılır. Ele geçince, geçmiş yılların zekâtı da verilir.

Dünya geçicidir. Bu geçici dünyanın malı, parası insanı aldatmamalıdır. Bu mallar, daha önce başkalarının idi. İnsan öldükten sonra yine başkalarının olacaktır. Bunun için müslüman, cehennemin şiddetli azabını düşünüp, zekâtını vermelidir. Zekâtı verilmeyen mal, uşru verilmeyen mahsul gerçekte zehirdir. Bütün malların hakiki sahibi Allahü teâlâdır. Zenginler bu malların sadece, vekilleri, bekçileridir.

İyilik eden karşılığını bulacaktır!

Zerre kadar iyilik eden karşılığını bulacaktır. Hadis-i şerifte, (Allahü teâlâ, iyilik edenlere karşılığını elbette verecektir) buyuruldu. Haşr suresinde, (Zekâtını veren, elbette kurtulacaktır) diye müjdelendi.

Âli İmran suresinin, yüzsekseninci ayet-i kerimesinde mealen, (Allahü teâlânın ihsan ettiği malın zekâtını vermeyenler, iyi ettiklerini, zengin kalacaklarını sanıyor. Hâlbuki, kendilerine kötülük yapmış oluyorlar. O malları, cehennemde azap aleti olacak, yılan şeklinde boyunlarına sarılıp, baştan ayağa kadar onları sokacaktır) buyurulmuştur.

Kıyamete ve cehennem azabına inanan zenginlerin, mallarının zekâtını, tarla mahsullerinin, meyvelerinin uşrunu vererek, bu azaplardan kurtulmaları lazımdır. Hadis-i şerifte, (Zekât vererek, malınızı zarardan koruyunuz!) buyuruluyor.

Geçmişte nice meşhur kimseler, zekât vermedikleri ve zekâtı önemsemedikleri için helak olmuşlardır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 OCAK 1998 · KAYIT 11482

“Karşılığını ben veririm”

Zekât veren, çok sevaba kavuştuğu gibi, malının kirinden de kurtulmuş olur. Oruç tutanın da bedeninde bulunan bazı hastalıklar yok olur. Şartlarına uygun oruç tutmanın sayısız fazileti vardır.

Allahü teâlâ, yapılan amellerin karşılığını, o amelin durumuna göre, değişik olarak vermektedir.

İbadetlerde, iyiliklerde bire karşılık olarak, ondan yediyüz misline kadar ihsan etmektedir. Orucun sevabı için ise, (Karşılığını ben veririm) buyurmuştur.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Ameller, Allahü teâlâ katında yedidir. İki vacibi gerektirir. İki misli ile. Birisi on kattır. Birisi yediyüz mislidir. Birisinin sevabını ise Allahü teâlâdan başka kimse bilmez. Vacibi gerekli kılan amellerden birincisi şudur ki, Allahü teâlâyâ ortak koşmadan ihlasla kulluk yapana cennet vacip olur. Ortak koşarak ölene ise cehennem vacip olur.

Misli ile olan amelden birincisi, günah işleyene misli ile karşılık verilir. Diğerleri ise, iyi amel için niyet ettiği şeyi yapamayana, yapmış gibi sevap verilir. Bire on verilen amel, iyiliklerin sevabıdır. Kötülüklerin günahının aksine, iyiliklere bire on sevap verilir.

Bire yediyüz sevap verilen amel, helal malından Allah yolunda vermektir. Sevabını yalnız Allahü teâlânın bildiği amel, Allah için tutulan oruçtur. Onun karşılığını Allahü teâlâdan başka kimse bilmez.)

Allahü teâlânın, (Âdemoğlunun her ameli kendisi için, yalnız orucu benim içindir) buyurması; kıyamet günü olunca, Allahü teâlâ kuluna hesap sorar. Öyle ki, hiç sevabı kalmaz. Yalnız orucu kalır. Bunun üzerine Allahü teâlâ, kulun ihtiyacı olan sevap kadar kendi fazlından ihsan edip, kulunu orucu sebebiyle cennete sokar.

O kimse cennetliktir Herkesin sevaba ihtiyacı aynı değildir. Cenab-ı Hak da, orucu sebebiyle kuluna bol bol ihsanda bulunur.

Cenab-ı Hakkın, (Orucun karşılığını ben veririm) buyurmasının hikmetlerinden biri şudur: Allahü teâlâ, kula mahsus olan yemek ve içmek gibi şeylerden münezzehtir. Oruç tutmakla cenab-ı Hakkın ahlâkından birine yapışılmış olur. Bununla çok sevaba kavuşulur.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Bir kimsede Allahü teâlânın ahlâkından bir ahlâk bulunursa, o kimse cennetlidir.) Yine başka bir hadis-i şerifte, (Allahü teâlânın ahlâkı ile ahlâklanınız) buyuruldu.

Affedici, bağışlayıcı olmalıdır. Mesela Allahü teâlânın sıfatlarından birisi (Settar)'dır. Yani günahları örtücüdür.

Müslümanın da ayıpları, kusurları örtmesi lazımdır. Allahü teâlâ affedicidir. Müslüman da affedici olmalıdır. Allahü teâlânın ahlâkından birisiyle olsun ahlâklanmalıdır. Oruç tutmakla da Allahü teâlânın ahlâkına benzemiş olacağı için sevabı büyüktür.

Reddolmayan duâ Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Lâ ilâhe illallah deyip, bu kelime-i tayyibe üzere vefat eden cennete girer. Allah için bir gün oruç tutup, bu minval üzere vefat eden cennete girer. Allah için sadaka verip, bu şekilde hayatı sona eren cennete girer.)

(Oruçlunun, akşam iftar zamanındaki duâsı reddolmaz.)

(Üç sınıf kimsenin duâsı reddolmaz: Oruçlunun iftar zamanındaki duâsı, adil devlet reisinin duâsı ve mazlumun duâsı.)

(Üç sınıf kimse vardır ki, Allahü teâlâ onların duâsını geri çevirmez: İftar edinceye kadar oruçlunun duâsı, yardım olununcaya kadar mazlumun duâsı ve evine dönünceye kadar misafirin duâsı.)

(Her şeyin zekâtı vardır, bedeninin zekâtı da oruçtur.)

Zekât veren, çok sevaba kavuştuğu gibi, malının kirinden de kurtulmuş olur. Oruç tutanın da bedeninde bulunan bazı hastalıklar yok olur. Oruç tutmanın sayısız fazileti vardır. Orucu şartlarına uygun olarak tutmaya çalışmalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 OCAK 1998 · KAYIT 11483

Oruç kefareti

Birkaç Ramazanda kefaretleri olan veya bir Ramazanda iki gün kefareti olan kimse, birinci kefareti yapmamış ise, ikisi için yalnız bir kefaret yapar. Birinci kefareti yapmış ise, ikinci kefareti de ayrıca yapması lazımdır.

Kefaret; sadece Ramazanda kasten oruç bozmanın cezasıdır. Ramazan haricinde tutulan oruçlar bozulduğunda kefaret gerekmez. Ramazan günü, özürsüz, bir orucu bozmanın cezası, altmış gün, bir gün kazası ile 61 gün oruç tutmaktır. Bunun için kefarete halk arasında “61” denmektedir.

Birkaç Ramazanda kefaretleri olan veya bir Ramazanda iki gün kefareti olan kimse, birinci kefareti yapmamış ise, ikisi için yalnız bir kefaret yapar. Birinci kefareti yapmış ise, ikinci kefareti de ayrıca yapması lazımdır.

Oruç kefareti tamamlanamazsa Kefaret orucu, hastalık, yolculuk gibi bir özür ile veya bayram günlerine rastlamak sebebi ile bozulursa veya Ramazana rastlarsa, yeniden altmış gün tutmak lazım olur. Kadınlar özür sebebiyle bozunca, yeniden başlamaz. Özü bitince geri kalan günleri tutarak, altmışı tamamlar.

Devamlı hasta veya yaşlı olup altmış gün oruç tutamayan kimse, bir fakiri, bir günde iki defa doyurmak üzere altmış gün yedirir. Altmış fakirin her birine 1750 gram buğday veya un, yahut bunların kıymeti kadar ekmek, başka mal veya altın, gümüş vermek veya bunları bir fakire altmış gün vermek de caiz olur.

Doyurmak için kağıt para da verilir. Oruç tutabilen kimsenin, fakirleri doyurmak suretiyle kefarettan kurtulmaya çalışması caiz değildir.

Orucu bozup hem kaza, hem de kefaret gerektiren hususlardan bazıları şunlardır:

1- Ramazan ayında oruçlu olduğunu bildiği hâlde ve imsaktan önce niyetli iken, gündüz faydalı birşey yiyip içmek, cima etmek.

2- Sigara içmek.

3- Kan aldirmek ve gıybet etmek gibi orucu bozmadığı iyi bilinen bir şeyden sonra, orucu bozuldu sanarak bile bile yemek.

4- Ramazanın bir gününde, kaza lazım olan birşeyi yaparak orucunu bozan kimse, başka gününde de bu şeyi kasten yine yaparsa, kefarete de lazım olur.

5- Ağzına giren kar, yağmur ve doluyu isteyerek yutmak.

6- Toprak yeme alışkanlığı olan kimsenin, yenmesi âdet olan toprak ve kil yemesi.

7- Az tuz yemek.

8- Oruçlu olduğunu unutarak yiyen kimse, oruçlu olduğunu hatırladıktan sonra orucu bozulmadığını bildiği hâlde, yine yiyip içerse, orucu bozulur. Hem kaza hem de kefarete lazım olur.

Sekiz çeşit oruç vardır. Bunlardan sadece Ramazan orucu kasten bozulduğu zaman kefarete gerektirir.

Oruç çeşitleri Oruç çeşitleri şunlardır:

Farz oruçlar: Ramazan-ı şerif orucu, kaza ve kefarete oruçları.

Vacip oruçlar: Bunlar da, ya muayyen olur. Belli gün veya günler oruç tutmayı adamak gibi. Veya gayri muayyen olur. Herhangi bir gün veya birkaç gün oruç adamak gibi.

Sünnet olan oruçlar: Muharrem'in dokuzuncu ve onuncu günleri oruç tutmak gibi.

Müstehab oruçlar: Her Arabî ayın 13, 14 ve 15. günleri oruç tutmak gibi.

Haram olan oruçlar: Ramazan bayramının birinci günü ve kurban bayramının her dört günü oruç tutmak.

Mekruh olan oruçlar: Muharrem'in yalnız onuncu günü, yalnız cumartesi, yalnız cuma günü, Nevruz ve Mihrican günleri ve bütün sene, her gün oruç tutmak ve konuşmamak şartıyla oruç tutmak mekruhtur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 OCAK 1998 · KAYIT 11484

Sadaka-i fitr

Fitra vermek, her ne kadar belli bir nisaba malik olanlara vacip ise de, durumu müsait olan fakirlerin de vermesi iyi olur. Çünkü fitra, oruç tutan kimsenin boş ve fuhuş sözlerini temizler.

Dinimiz, cemiyet düzeninin sağlanması, insanların birbirini sevebilmesi ve yardımlaşmaları için zekât, sadaka vermeyi ve hediyeleşmeyi emretmektedir.

Farz olan zekâtı verdikten sonra, bedenın sıhhat ve afiyete, mal ve evladın da berekete, ahirette büyük sevaplara kavuşabilmesi için, sadaka da vermelidir. Bilhassa mübarek günlerde ve Ramazan ayında verilmesi daha iyi olur.

Sadaka-i fitr, yani fitra, bazı âlimlere göre vacip, bazılarına göre de farzdır.

Fitra vermek, her ne kadar belli bir nisaba malik olanlara vacip ise de, durumu müsait olan fakirlerin de vermesi iyi olur. Çünkü fitra, oruç tutan kimsenin boş ve fuhuş sözlerini temizler. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Fitra, sizin zenginlerinize, Allahü teâlânın tezkiyesidir. Ama fakir olanlarınız verirse, Allahü teâlâ ona daha çoğunu verir.)

(Ramazan-ı şerif orucu, gökle yer arasında asılıdır. Ancak fitra ile yukarıya çıkarılır.)

Sadaka-i fitr vermek vaciptir İhtiyacı olan eşyadan ve borçlarından fazla olarak, zekât nisabı kadar malı, parası bulunan her hür müslümanın, Ramazan bayramının birinci günü sabahı, fitra vermesi vaciptir. Ramazan içinde, hatta Ramazandan önce vermesinde de mahzur yoktur. Bir kişinin fitrası, bir fakire veya birkaç fakire verilebildiği gibi, bir fakire birkaç kişinin fitrası da verilebilir.

Fitra nisabına malik olana zengin denir. Bunun fitra vermesi vacip, zekât alması ise haram olur. Çalışmayan fakir akrabasına yardım etmesi vacip olur.

Fitra olarak 1750 gram buğday veya buğday unu veya 3500 gram arpa veya bu miktar hurma veya kuru üzüm verilir. Bunların kendisi verilebildiği gibi, kıymeti, altın veya gümüş olarak da verilebilir. Bir özü sebebiyle oruç tutamayan kimsenin de fitra vermesi lazımdır.

Sadaka verirken şu hususlara dikkat etmelidir:

1- Helal maldan verilmelidir.

2- Malı az olsa da sadaka vermelidir!

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(En faziletli sadaka, kendisi muhtaç olduğu hâlde fakirin verdiği sadakadır.)

3- Ölüm gelip malın elden çıkmasından önce, sadakayı çabuk vermelidir.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(İnsanın sıhhatli iken verdiği bir dirhem sadaka, ölürken köle azat etmesinden hayırlıdır.)

(İnsan öldüğü zaman ameli kesilir. Ancak üç şeyden kesilmez. 1- Sadaka-i cariye, 2- Faydalanılan ilim, 3 - Kendisine duâ edecek salih bir evlat.)

Sadaka-i cariye ne demektir?

Sadaka-i cariye; vakıf, çeşme, köprü, cami gibi devam eden sadaka demektir. Faydalı ilimden maksat da faydalı bir kitaptır. İnsanlar bu faydalı kitaplardan istifade ederek dünya ve ahiret saadetine kavuşurlar. Salih evladın iyi amellerinin sevabından babası da istifade eder.

4- En güzel maldan sadaka vermelidir.

5- Riya karışmaması için, sadakayı gizli vermelidir.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(En faziletli sadaka, gizli verilen sadakadır.)

6- Ecrinin gitmemesi için, fakiri minnet altında bırakmamalıdır.

Bekara suresinde mealen buyuruldu ki:

(Sadakalarınızı minnet ve eziyet ile heder etmeyiniz!)

7- Sadakayı gerçekten muhtaç olanlara ve salih kimselere vermelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 OCAK 1998 · KAYIT 11485

Dinin emrini hafife almak

Her müslümanın dinde bilinmesi zarurî olan şeyleri bilmesi lazımdır. Küfür olan şeyin çok kimse tarafından kullanılması, bunu küfür alameti olmaktan çıkarmaz. Çünkü bilinmesi zarurî bilgileri bilmemek özür değildir.

Dinimizin haram ettiği bir yasağı veya emrettiği bir farzı hafife alanlar, beğenmeyenler dinden çıkar. Bir misal verecek olursak:

İki kimse düşünelim. Birisi, alkol bağımlısı olmuş. Hergün içiyor. Sizi gördüğünde de mahcup olarak diyor ki:

- Bu zıkkımı içmenin haram olduğunu biliyorum. Fakat bir türlü kurtulamıyorum. Ne olur kurtulmam için bana yardımcı olun!

Diğeri ise her zaman içmiyor. Ayda yılda bir içiyor. Kendisine yaptığıının uygun olmadığını söylediğinizde, diyor ki:

- Ben her zaman içmiyorum. Ayda yılda bir içiyorum. Bu kadarcık şarap içmek haram olmaz!

Bu durumda, birinci kimse, ikincisinden daha çok şarap, içki içtiği hâlde günahkâr oluyor, dinden çıkmıyor. Ama ikinci kimse, ara sıra içtiği hâlde, dinin açık bir emrini hafife aldığı için dinden çıkıyor.

Çok önemli fark

Farzlarda da durum aynıdır. Mesela bir kimse, Ramazanda oruç tutmadığı gibi, ayrıca müslümanların gözü önünde sokakta, açıkça yiyip içiyorsa, dinin bir farzını hafife almış olduğundan dinden çıkar. Ancak herhangi bir özründen dolayı, hatta nefsine zor geldiği için tutmaz, ama gizli gizli yerse, bu günahkâr olmuş olur; fakat dinden çıkmaz.

İnsanı dinden çıkartan önemli bir konu da, gayrimüslimlerin ibadet olarak yaptıklarını yapmaktır.

Gayrimüslimlerin yaptıkları şeyler iki çeşittir:

Birincisi; dinleri ile ilgisi olmayıp, âdet olarak yaptıkları şeyler. Mesela, ceket, pantolon giymeleri, kravat takmaları gibi âdet olarak yaptıkları şeylerdir.

İkincisi; dinlerinin gereği olarak yaptıkları şeyler. Mesela boyunlarına haç takmaları, bellerine zünnar bağlamaları, bu kısma girer. Bunları dinlerinin gereği olarak yaptıkları için, bir müslüman bunları ne niyetle takarsa taksın, hatta şaka için, Hristiyanlarla alay etmek için dahî olsa, dinden çıkar.

Hristiyanların dinlerinin gereği, ibadet niyetiyle giydikleri şeyler de böyledir. Bunun için Hristiyanlardan gelen şeylerin önce aslına bakmak lazımdır. Hristiyanlar, bunu ne için yapıyorlar? Dinlerinin îcabı olarak mı, yoksa âdet olarak mı? Bu önemlidir.

Küfür olan, dinden çıkmaya sebep olan şeyler, zamanla âdet hâline gelse, bir kimse, bunun küfür olduğunu bilmeden kullansa, yine dinden çıkar.

Her müslümanın dinde bilinmesi zarurî olan şeyleri bilmesi lazımdır. Küfür olan şeyin çok kimse tarafından kullanılması, bunu küfür alameti olmaktan çıkarmaz. Çünkü bu, bilinmesi zarurî olan bilgilerden olduğu için, bilmemek özür değildir.

Bazı küfür sözler Küfre sebep olan şeylerden birkaç misal verecek olursak: İnsanlara mahsus sıfatları Allahü teâlâ için kullanmak küfür olur. “Burada ilâhi şuuru görüyoruz” demek küfürdür. Bunun gibi, Allahü teâlâ için, “Düşünerek” veya “Hesap ederek” yahut “Plânlıyarak yarattı” demek küfürdür. “İslâm düşüncesi” demek de böyledir. Çünkü, düşünmek, hesap etmek, plânlamak insanlara mahsus şeylerdir.

Çok kimse imanı kurtarayım derken, küfre giriyor ve bunun için de hiç üzülmüyorlar. Her müslümanın küfre düşürücü söz ve hareketleri çok iyi bilmesi gerekir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 OCAK 1998 · KAYIT 11486

Ancak ahiret hayırdır

Ben, Sana her an muhtacım. Senin ise, bana hiç ihtiyacın yok. Sen, ancak yaratanım olarak beni bağışlar, affedersin.

Resulullah efendimiz, Veda haccında, “Veda hutbesini” bitirdikten sonra, Bilal-i Habeşî hazretleri ezan-ı şerifi okudu. Bütün eshab-ı kiram, huzur ve huşû içinde

dinlediler.

Peygamber efendimiz, namazı kıldırdıktan sonra devesine bindi. Cebel-i Rahme'nin dibine vardılar. Kayaları önüne alıp, kibleye dönerek vakfeye durdu. Herkesin vakfeye durmasını emretti. Daha sonra, “Ancak ahiret hayırdır” buyurdu.

Mübarek ellerini göğüs hizasında kaldırarak, bütün peygamberlerin yaptığı, pek faziletli olan şu duâya başladı. Bizlere de, bu şekilde duâ etmemiz için işaret buyurmuş oldu:

“Allahü teâlâdan başka ilâh yoktur. O birdir. Eşi, ortağı yoktur. Mülk, Ona aittir. Hamd, Ona mahsustur...

Ya Rabbî! Kabir azabından, kalbin vesvesesinden, işlerin dağınıklığından sana sığınırım!

Ya Rabbî! Rüzgârların getirdiği âfetin şerrinden sana sığınırım! Ya Rabbî, gözümde bir nur, kulağımda bir nur, kalbimde bir nur yarat! Ya Rabbî, göğsüme genişlik ver, işimi kolaylaştır!

Fitneden sana sığınırım!

Ya Rabbî! Kalbe vesvese veren şeytandan, işlerin karışıklığından, kabir fitnesinin şerrinden, gecenin getirdiği şeylerin şerrinden, gündüzün getirdiği şeylerin şerrinden, korkunç rüzgârların getirdiği âfetlerin şerrinden, zamanın nöbet nöbet gelen mihnet ve belalarının şerrinden sana sığınırım!

Ya Rabbî, sağlığın hastalığa çevrilmesinden, azabından ve gazabından sana sığınırım!

Ya Rabbî! Beni hidayetine ulaştır! Geçmişimi, geleceğimi bağışla! Ey başvurulacakların en hayırlısı! Kendisinden istenilenlerin en keremlisi, en çok veren!

Ya Rabbî! Sen, sözümü işitiyor, yerimi görüyor, gizli, açık neyim var ise biliyorsun. İşlerimden hiçbirisi sana gizli değildir. Ben çaresizim, yoksulum. Senden yardım ve eman diliyorum.

Korkuyorum. Kusurlarımı itiraf ediyorum. Bir çaresiz, senden nasıl isterse, ben de öyle istiyorum. Zelil bir günahkâr, sana nasıl yalvarırsa, ben de öyle yalvarıyorum.

Boynu bükük, gözü yaşlı olarak Yüce huzurunda boynunu bükmüş, senin için gözlerinden yaşlar boşanan, senin uğrunda bütün varlığını zelil eden, senin için burnunu topraklara sürten bir kulun, sana nasıl duâ ederse, ben de öyle duâ ediyorum!

Ya Rabbî! Duâmı kabul buyurmaktan beni mahrum eyleme! Bana Raûf ve Rahîm ol! Ey istenilenlerin en hayırlısı ve verenlerin en keremlisi!..

Ben, sana her an muhtacım. Senin ise, bana hiç ihtiyacın yok. Sen, ancak yaratanım olarak beni bağışlar, affedersin.

Ey duâcıların duâlarını kabul eden! Ey ümit bağlananların en üstünü! İslâmiyet ve Muhammed (aleyhisselam) üzerindeki himayen hürmetine, sana yöneliyorum. Beni şu durduğum yerden, bütün hacetlerimi yerine getirmiş, dileklerimi ihsan buyurmuş, temennilerimi gerçekleştirmiş olarak döndür!..

Bizler, topluca senin Beyt-i Haram'ına geldik. Şu büyük Meşair'de vakfeye durduk. Şu mübarek yerlerde hazır bulunduk. Ümidimiz, yüce katındaki sevap ve mükâfata nail olmaktır. Ümidimizi boşa çıkarma Allahım!"

Akşam üzeri, "Bugün, dininizi sizin için ikmal eyledim. Üzerinize olan nimetimi tamamladım ve size din olarak İslâmiyeti vermekle razı oldum" mealindeki Maide suresi 3. ayet-i kerimesi nâzil oldu.

Böylece, İslâm dini ikmal bulmuş oldu. Bildirilmemiş, açıklanmamış hiçbir emir, yasak kalmadı. Peygamber efendimiz de vazifesini tamamlamış oldu. Kısa bir müddet sonra da bu fâni dünyadan ayrıldı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 OCAK 1998 · KAYIT 11487

Kur'an-ı kerime hürmet

Mushafı her kitabın üstünde bulundurmalıdır. Üzerine başka hiçbir şey koymamalıdır. Kur'an-ı kerim okunurken, sessizce ve saygı ile dinlemelidir.

Kur'an-ı kerime hürmet etmek, saygılı olmak için, ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarında yazdıklarını bilmek, öğrenmek lazımdır. Bunlar bilinmezse, hürmet, saygı diye yapılan şeyler, saygısızlık, hürmetsizlik olabilir.

Kur'an-ı kerime nasıl hürmet edileceğini, saygı gösterileceğini ehl-i sünnet âlimleri kitaplarına yazmıştır. Herşeyden önce, Mushafı tutabilmek için abdestli olmak lazımdır. Yalnız ezberinde olan sureleri, abdestsiz iken okumak caizdir. Mümkün olduğu kadar kibleye karşı oturmalı ve Mushafı belden yukarıda tutmalı, E'üzü Besmele ile başlayarak okumalıdır.

Mushafı her kitabın üstünde bulundurmamalıdır. Üzerine başka hiçbir şey koymamalıdır. Kur'anı kerim okunurken, sessizce ve saygı ile dinlemelidir. Çalgı, oyun ve eğlence yerlerinde, okumamalıdır. Uygunsuz okunurken, susturmak mümkün değilse, oradan uzaklaşmalıdır. Mushaf yapraklarını, satırlarını, kelimelerini ve bütün mübarek isim ve yazıları, hakir ve aşağı yerlerde görünce, hemen kaldırmalıdır.

Kur'an-ı kerimi dinlemek Mushafa ve din kitaplarına karşı ayak uzatmak mekruhtur. Yalnız yüksekte iseler, mekruh olmaz. Mushafı, okumasını bilmeyenin, hayır ve bereket için, evinde bulundurması sevaptır.

Kur'an-ı kerimi okumak sünnet, okunanı dinlemek ise, farz-ı kifayedir. Bunun için Kur'an-ı kerim okunurken özü, işi olmayanların sessizce dinlemesi lazımdır. İş görenlerin arasında ve camide namaz kılanların yanında yüksek sesle Kur'an-ı kerim okumaya başlamak günah olur.

İbni Abidin hazretleri buyurdu ki:

“Özü olmayanların Kur'an-ı kerimi dinlemeleri farz-ı kifayedir. İş görenler, uyuyanlar ve camide namaz kılan, vâz veren yanında yüksek sesle Kur'an-ı kerim okumaya başlamak günahtır.”

Radyoyu, televizyonu, teybi açarak, okunan Kur'an-ı kerimi, dinlemeyenlere, iş görenlere duyurmak saygısızlık ve günah olur. Radyodaki, televizyondaki benzeri de olsa, yine hürmet etmeli, dinlemiyorsa kapatmalıdır.

Cenab-ı Hakkın ismini söylerken, yalnızca Allah dememeli, yanında tâzim, hürmet ifade eden, “teâlâ”, “azze ve celle” gibi kelimeleri söylemelidir. Aynı şekilde, yalnızca Kur'an dememeli, “kerim” gibi tâzim, saygı, hürmet bildiren kelimelerle beraber söylemelidir.

Teyp bandına Kur'an-ı kerim kaydetmek, kağıt üzerine yazı yazmak gibidir. Kasetten dinlemekle hatim olmaz. Ancak Kur'an-ı kerimi öğrenmek, düzgün okuyabilmek, ezberlemek niyeti ile kasete alınabilir. Bunlara da hürmet etmek

lazımdır. Bunları da yükseğe koymak, abdestsiz tutmamak, başka şeyler bulunan kasetler arasına koymamak, oyun, eğlence yerlerinde çalmamak lazımdır.

Kur'an-ı kerim dinlemek için kullanılan teyp, hiçbir zaman fısk, yani günah işlenen yerlere götürülmemeli ve bunlarda hiçbir zaman çirkin olan şeyler çalınmamalıdır.

Radyoda veya teypte Kur'an-ı kerim dinleyen, radyoyu ve teybi yükseğe koymalı, bir iş yapmamalı, konuşmamalı, kibleye karşı edeple oturmalıdır.

Mushafa hürmette kusur etmemeli Mushafı abdestli olarak ele almalı ve okumalı, sağ el ile tutmalı, dizden aşağı koymamalı, bitirince açık bırakmamalı, başka birşey yaparken kapayıp, yüksek bir yere koymalı, okurken konuşmamalı, konuşulursa tekrar E'ûzü okuyarak başlamalıdır. Mushafı ve içinde Kur'an-ı kerim bulunan bandı, teybi ayağa kalkarak almalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 OCAK 1998 · KAYIT 11488

Dinin üç esası

Allahü teâlâ, bütün insanlardan; önce iman etmelerini, bundan sonra diğer emir ve yasaklarına uyulmasını istiyor. İman olmadıkça, yapılan ibadetlerin, iyiliklerin bir kıymeti olmaz.

Cenab-ı Hakkın bütün insanlardan ilk önce istediği imandır. Son din olan İslâmiyete inanmalarıdır. Bir insanın imanı yoksa; İslâmiyete, Muhammed aleyhisselama inanmamış ise, insanlara ne kadar iyi, faydalı iş yaparsa yapsın, hiçbir faydası olmaz. Mesela Edison ampulü bulmak suretiyle, gecelerin aydınlanmasına, bütün insanların rahat etmesine vesile oldu. Fakat, müslüman olmadığı için, bu iyiliğin ahirette kendisine hiçbir faydası olmayacaktır.

Mesela, insanları doyurmak, onlara ikramda bulunmak çok sevaptır. Muhammed aleyhisselama inanmamış çok zengin bir kimse, yeryüzündeki bütün fakir ve muhtaç kimseleri doyursa, onların her türlü ihtiyaçlarını görse, ahirette bu yaptıklarının yine hiç faydasını görmeyecektir.

Çünkü Allahü teâlâ, bütün insanlardan, önce iman etmelerini istiyor. Bundan sonra diğer emir ve yasaklarına uyulmasını istiyor. İman olmadıkça, diğer

yapılanlar değerlendirmeye alınmayacaktır. Ahirette, önce imandan sorulacaktır. Eğer imanı yoksa, hiçbir iyiliğinin faydasını görmeyecektir.

Önce doğru itikad İkinci olarak istenilen şey, imanın, yani inanılacak iman bilgilerinin hakiki İslâm âlimlerinin bildirdiklerine uygun olmasıdır. İman, ehl-i sünnet âlimlerinin anladıklarına uymuyor ise, bu kimsenin yaptığı ibadetlerin, kıldığı namazın, tuttuğu orucun, yaptığı hayır hasenatın hiç mi hiç kıymeti olmaz.

Çünkü Muhammed aleyhisselama inanıp, müslüman olduktan sonra da, bu inanmanın, itikadın, ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiği gibi olması lazımdır. Yani onların bildirdiği esaslar dahilinde olmalıdır. Rastgele bir iman da makbul değildir.

Her bid'at sahibinin, türedi reformcuların ve doğru yoldan kayarak dalaletle düşerek, Kur'an-ı kerimden ve hadis-i şeriflerden çıkardıklarını iddia ettikleri bozuk fikirleri geçerli değildir. Cehenneme gideceği hadis-i şerifle bildirilen 72 bozuk fırkanın hepsi bozuk fikirlerini Kur'an-ı kerimden, hadis-i şeriflerden çıkardıklarını iddia etmişlerdir.

İmanın, itikadın bozukluğu o kadar büyük bir günah, o kadar büyük suç ki, ibadetleri yapmamanın, haram işlemenin günahı ile mukayese bile edilemez. Bunun için imanın düzgün olmasına çok önem vermeliyiz.

Düzgün bir imandan sonra, herkese lazım olan şey, dinin emir ve yasaklarını öğrenmektir.

İmandan sonra namaz gelir Bütün işlerimizi, öğrendiklerimize uygun yapmalıdır. İlk önce öğrenilecek ve yapılacak en önemli ibadet de namazdır. Ahirette imandan sonra, namazdan sorulacaktır. Namaz dinin direğidir. Direk olmaz ise bina ayakta kalmaz, eninde sonunda yıkılır. Namaz kılmayanın diğer ibadetleri kabul olmaz, yani vâdedilen o büyük sevaba kavuşamaz. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Kıyamet günü, imandan sonra, ilk suâl namazdan olacaktır.)

(Allahü teâlâ buyuracak ki; ey kulum, namaz hesabının altından kalkarsan, kurtuluş senindir. Öteki hesapları kolaylaştırırım!)

(Namaz dinin direğidir. Namaz kılan, dinini doğrultmuş olur. Namaz kılmayan, dinini yıkmış olur.)

İtikadı düzeltmeden önce, dinin emir ve yasaklarını öğrenmenin hiç faydası olmaz. Bu ikisi birlikte düzelmedikçe de, ibadetlerin faydası olmaz. Bu üçü birlikte

yapılmadıkça, kalb temizlenmez. Din, bu üç esas üzerine kurulmuştur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 OCAK 1998 · KAYIT 11489

Bayram günleri

Bayram günü, akrabayı, dostları ziyaret etmeli, bayramlarını tebrik etmelidir. Çocuklar sevindirilmelidir. Bilhassa, yetim, kimsesiz çocuklar, aranıp bulunmalı, bayram sevincinden mahrum bırakılmamalıdır.

Şevval ayının birinci günü fitr, yani Ramazan bayramının birinci günüdür. İyd, bayram demektir. Her yıl, müslümanların sevinci, sürûru avdet ettiği, tekrar geldiği için, bu sevinçli günlere İyd denildi.

Bayram günü, karşılaşılan müminlere güler yüzle selam vermek, fakirlere çok sadaka vermek, İslâmiyete doğru olarak hizmet edenlere yardım etmek, dargınları barıştırmak, akrabayı, din kardeşlerini ziyaret etmek, onlara hediye götürmek sünnettir.

Ramazan-ı şerif ayının son günü ile bayramın birinci günü arası bayram gecesidir. Bu geceyi ihya edenlerin büyük saadete kavuşacağı bildirilmiştir. Hadis-i şerifte rahmet kapılarının dört gece açıldığı, bu gecelerde yapılan duâ ve tevbelerin reddedilmediği bildirilmiştir.

Bayram günü, akrabayı, dostları ziyaret etmeli, bayramlarını tebrik etmelidir. Çocuklar sevindirilmelidir. Bilhassa, yetim, kimsesiz çocuklar, aranıp bulunmalı, bayram sevincinden mahrum bırakılmamalıdır.

Bir bayram günü Peygamber efendimiz evinden çıkmış, mescide gidiyordu. Yolda bayram sevinci içinde oynayan çocuklara rastladı.

Hepsi bayramlık yeni elbiseler giymiş, sevinç içinde sağa sola koşuyorlardı. İçlerinde zayıf ve çelimsiz bir çocuk vardı. Eski ve yırtık elbiseleri içinde melûl ve mahzun bir şekilde, kenara çekilmiş, neşe ve sevinç içinde oynayan çocuklara bakıyordu.

Peygamber efendimiz bu çocuğa buyurdu ki:

- Yavrum, niye arkadaşlarınla gülüp oynamıyorsun da bir kenara çekilmiş böyle duruyorsun?

Çocuk, Peygamber efendimizi tanıyamamıştı. Dedi ki:

- Ben hem öksüzüm, hem de yetimim. Babam, şehit oldu. Annem başka biriyle evlendi.

Peygamber efendimiz, çocuğun ellerini şefkatle tuttu. Sevgiyle saçlarını okşadı.

- Yavrum, Muhammed'in (aleyhisselam) baban, Aişe'nin annen, torunları Hasan ile Hüseyin'in de kadeşin olmasını ister misin?

Yetim yavru, karşısındaki şefkat dolu, nur yüzlü insanın Peygamber efendimiz olduğunu anlayınca, sevinçle dedi ki:

- Ya Resulallah, nasıl istemem?

Efendimiz, çocuğun elinden tutarak evine götürdü. Yedirip, içirip, yeni elbiseler giydirdi. Çocuklar onu tanıyıp etrafına toplandılar. Durumundaki değişikliği görüp sordular:

- Nedir sendeki bu hâl?

Yetim çocuk başından geçenleri anlattı. Diğer çocuklar, bu yetim yavrunun Hz. Peygamber tarafından evlatlığa alındığını duyunca dediler ki:

- Keşke bizim babalarımız da, o savaşta şehit düşselerdi de, bizi de Peygamber efendimiz evlatlığa alsaydı.

Bayram namazı Bayram namazı iki rekâttir. Cemaatle kılınır, yalnız kılınmaz.

Birinci rekâtte Sübhâneke'den sonra eller üç defa kulaklara kaldırılıp, her defasında tekbir getirilir ve iki yana uzatılır.

Üçüncüsünde, göbek altına bağlanır. Sonra Fâtiha ve zamm-ı sure okunup, rükû ve secdeler yapılır.

Ayağa kalkılarak, ikinci rekâtte Fâtiha ve zamm-ı sure okunduktan sonra, iki el yine üç kere kulaklara götürülür ve her defasında tekbir getirilir.

Üçüncüde de, eller yana salınır. Dördüncü tekbirde, eller kaldırılmayıp, rükûa eğilir. Rükûdan sonra secdeler de yapılır ve oturulup Ettehiyyâtü ve salevat duâlarından sonra selam verilir.

Ramazan bayramında, erken kalkmak, namazdan önce tatlı, hurma veya şeker yemek, gusül abdesti almak, misvak kullanmak, yeni ve temiz elbise giymek, fitrayı

namazdan önce vermek, camiye giderken yolda, yavaş yavaş tekbir okumak, güzel koku sürünmek, sevindiğini belli etmek müstehaptır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 OCAK 1998 · KAYIT 11490

Bayramları vesile bilmelidir

Bayramlarda, ana-babaya çeşitli hediyeler alıp, bayramları tebrik edilerek, hakları helal ettirilmeli, duâlarını almalıdır. Arada kırgınlıklar varsa, bu vesile ile giderilmelidir.

Allahü teâlânın rızası, dinine bağlı olan ana-babanın rızasına bağlıdır. Allahü teâlânın gazabı da, dinine bağlı olan ana-babanın gazabındadır. Peygamber efendimiz buyurmuştur ki:

(Cennet ana-babanın ayağı altındadır.)

Yani, sana dinini, imanını öğreten ana-babanın rızasındadır. Ana-babasını razı eden kimse için, cennette iki kapı açılır. Bir kimsenin ana-babası zâlim olsalar dahî, onlara karşı gelmek, onlara sert konuşmak caiz değildir. Çeşitli vesilelerle, onların elleri öpülüp, duâları alınmalı, haklarını helal ettirmelidir.

Çok ağır ve büyüktür...

Bu vesilelerden biri de bayramlardır. Bayramlarda, ana-babaya çeşitli hediyeler alıp, bayramları tebrik edilerek, hakları helal ettirilmeli, duâlarını almalıdır. Arada kırgınlıklar varsa, bu vesile ile giderilmelidir. Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Ya Musa, günahlar içinde bir günah vardır ki benim indimde çok ağır ve büyüktür. O da, ana-baba evladını çağırdığı zaman, emrini dinlememesidir.

Ana-baba, kızıp birşey söylediği zaman, onlara karşılık vermemelidir. Emrettikleri şeyleri bir an önce yapıp, onların duâsını almalıdır. Onların üzülp bedduâ etmelerinden korkmalıdır. Yanlış bir iş yapıp, onları üzünce, hemen ellerine sarılıp özür dilemelidir. İnsanın saadeti ve felâketi, onların kalblerinden gelen ve ağızlarından çıkacak olan sözdendir. Atılan ok tekrar geri gelmez. Onlar hayatta iken kıymetini bilip, hayır duâlarını almak lazımdır. Vefatlarından sonraki pişmanlık fayda vermez. Onlar hayatta iken, ne yapıp yapıp, onları memnun etmelidir.

İmanlı olup, cehennemden en son çıkacaklar, Allah yolunda olan ana-babasının İslâmiyete uygun olan emirlerine âsi olanlardır. Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Ya Musa, ana-babasını razı eden, beni razı etmiş olur. Ana babasını razı edip bana âsi olan kimseyi dahî iyilerden sayarım. Ana-babasına âsi olan, bana mûti olsa bile, onu fenalar tarafına ilhak ederim.

Hasan-ı Basrî hazretleri, Kâbe'yi ziyaret ve tavaf ederken bir zat gördü ki, arkasında bir zembil vardı. Bununla tavaf ediyordu. O zata dönüp dedi ki:

- Arkandaki yükü koyup, öylece tavaf etsen daha iyi olmaz mı?

O zat şöyle cevap verdi:

- Bu arkamdaki yük değil, babamdır. Bunu Şam'dan yedi kere buraya getirip tavaf ettirdim. Çünkü bana dinimi, imanımı bu öğretti. Beni İslâm ahlâkı ile yetiştirdi.

Hasan-ı Basrî hazretleri, bu kimsenin yaptığını çok beğendi. Sonra o zata buyurdu ki:

- Babanı kıyamet gününe kadar böylece arkada getirip tavaf ettirsen, fakat bir defa kalbini kırsan, yaptığın hizmet boşa gider. Yine bir defa gönlünü yapsan, bu kadar hizmete mukabil olur.

Eshab-ı kiramdan biri gelip, Peygamber efendimize sordu:

- Ya Resulallah! Anam-babam çok şefkatsizdir, onlara nasıl itaat edeyim?

Büyük şefkat Peygamber efendimiz şöyle cevap verdi:

- Annen seni dokuz ay karnında gezdirdi. İki sene emzirdi. Seni büyütünceye kadar koynunda besledi, kucağında gezdirdi. Baban da seni büyütünceye kadar birçok zahmetlere katlanarak, seni besledi... İdare ve maişetini temin eyledi. Sana dinini, imanını öğretiler. Seni İslâm terbiyesi ile büyüttüler. Şimdi nasıl olur da şefkatsiz olurlar? Bundan daha büyük ve kıymetli şefkat olur mu?

Ana-babanın ve hocanın, günaha sokacak emirlerine itaat lazım değildir. Mesela, hırsızlık için, birini öldürmek için verilen emirleri yerine getirilmez. Ana-babanın ancak mubah olan emirlerine uymak farzdır.

Ana-babanın, itaat lâzım olmayan emirlerini de bir özür, bahane bularak yapmamalı, sert muamele yapmayıp, tatlı, yumuşak söylemelidir.

Ana-baba vefat etmiş iseler, onların arkasından çok çok hayır hasenat yapmalıdır. Onların akrabalarını, yakın dostlarını, ahbablarını bayram vesilesi ile ziyaret edip, hâl-hatır sorup, onların gönüllerini almalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 31 OCAK 1998 · KAYIT 11491

Şevval ayında oruç tutmak

Hadis-i şerifte buyuruldu ki: “Ramazan orucunu tutup, Şevval ayında da altı gün oruç tutan, bir yıl oruç tutmuş gibi olur.”

Ramazan-ı şerif orucunu tutup, Şevval ayında da altı gün oruç tutanlar, senenin tamamını oruç tutmuş gibi olur. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Ramazan orucunu tutup, Şevval ayında da altı gün oruç tutan, bir yıl oruç tutmuş gibi olur.)

Kur'an-ı kerimde, (Bir sevap işleyene en az on sevap verilir) buyurulmaktadır.

Bunun için Ramazan-ı şerifteki otuz gün tutulan oruca karşılık üçyüz, Şevval ayındaki altı gün oruca da, altmış gün oruç sevabı yazılacağından, üçyüzaltmış gün oruç tutulmuş gibi olur. Böylece bütün sene oruçlu geçmiş sayılır. [Hicrî sene 354 gündür.] Günah kirlerinden temizler Ramazan-ı şeriften sonra, Şevval ayında tutulan oruçlar sayesinde, insan, günah kirlerinden temizlenir.

Şevval ayında oruç tutmak isteyen, pazartesi ve perşembe günlerinde tutması da münasip olur. Çünkü pazartesi ve perşembe günleri oruç tutmak sünnettir. Oruç kazası olanların da bu günlerde tutmaları iyi olur.

Aliyyül-Havâs hazretleri buyurdu ki:

“Şevval ayında tutulan bu altı günlük oruca da, Ramazan-ı şerifteki saygıyı göstermelidir. Çünkü, Şevval ayında tutulan oruçlar, Ramazan ayındaki oruçların eksiklerini tamir durumundadır.”

Şevval ayında olsun, diğer mübarek gün ve aylarda olsun, tutulan oruçlar hep nafiledir. Yani farz oruç gibi değildir. Sevabı ne kadar çok olursa olsun, nafile oruçların hiçbirisi, farz ile kıyaslanamaz. Farz borcu olanın, nafilelerine sevap verilmeyeceği bildirilmiştir. Ramazan orucunun eksikliklerini tamamlar.

Bunun için üzerinde oruç kazası olanlar, Şevval ayında ve diğer mübarek günlerde tuttıkları oruçlara niyet ederken, kazaya kalan oruca niyet etmelidir. Böylece hem kazası ödenmiş, hem de o mübarek günlerde oruç tutup, vâdedilen sevaba kavuşmuş olur.

Şunu unutmamalıdır ki, farz olan bir ibadet, bir özürden dolayı vaktinde yapılamamış ise, bunu sonra, ilk fırsatta kaza etmelidir.

Farz ibadetler için, ahirette, “Niçin yapmadın?” diye sorulacaktır. Fakat nafiler için suâl yoktur. Yani niçin kılmadın, tutmadın diye hesaba çekilmeyecektir. Bunun için, üzerinde oruç borcu olanlar, ilk fırsatta bunları ödemek için çalışmalıdır. Şevval ayında tutulacak olan oruçlarda, oruç borcu olanlar, kazaya kalan bu oruçlarına niyet etmeli ve bir an önce borçtan kurtulmalıdır.

Ramazandan sonra tutulması gereken iki günlük kaza orucu da Şevval ayı orucuna dahil edilebilir. Tutulan altı günün ikisi, bu iki kaza orucuna ayrılabilir.

Bu iki günlük kaza önemlidir. Çünkü, Ramazanın ve bayramın, semada hilâli görmekle değil de, takvime göre başlatıldığı yerlerde, oruca ve bayrama hakiki zamanlarından bir gün önce veya bir gün sonra başlanılmış olabilir.

Ramazandan sonra iki gün kaza Oruç tutulan birinci ve sonuncu günleri hakiki Ramazana rastlamış olsalar bile, Ramazan olup olmadıkları şüpheli olur. Ramazanın takvimlere uyarak başlatıldığı yerlerde, bayramdan sonra, iki gün kaza orucu tutmak lazımdır.

Bazıları, (Ramazandan sonra, iki gün kaza orucu tutmak da nereden çıktı? Hiçbir kitapta böyle bir şey yoktur) diyebilirler.

Evet, hiçbir kitapta yazılı değildir. Çünkü, her asırda, her yerde, Ramazan ayı, hilâli görmekle başlardı. İki gün kaza orucuna lüzum yoktu.

Şimdi, Ramazan ayı, hilâlin doğma zamanını hesap etmekle başlatılıyor. Ramazanın başlaması, dinin emrine uygun olmuyor. Bu hatayı düzeltmek için, iki gün kaza orucu tutmak lazım olmaktadır.

1998 YILLIK KÜLLİYATI

02

Şubat

28 yazı · Bugünkü Sohbet: 28

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11492

“Dünya malı için ağlardık”

“Dünya için, dünyada kalacağın kadar çalış! Ahiret için, orada sonsuz kalacağına göre çalış! Allahü teâlâya, muhtaç olduğun kadar itaat et!”

İsa aleyhisselam, havarileri ile seyahat ederken, bir köye uğradı. Köy halkının kimisini kapı önünde, kimisini sokak ortasında ölü buldu. Bu manzarayı görünce, İsa aleyhisselam havarilerine buyurdu ki:

- Bunlar Allahü teâlânın gazabına uğramış kimselerdir.

Havariler dediler ki:

- Bunların günahlarının ne olduğunu öğrenmek isteriz.

Bunun üzerine, İsa aleyhisselam Allahü teâlâdan ölüm sebebini bildirmesini niyaz etti. Allahü teâlâ şöyle bildirdi:

“Gece olunca sen kendilerine sor! Cevabını alırsın.”

Gece olunca, İsa aleyhisselam buyurdu ki:

- Ey köy halkı, başınıza gelen nedir?

”Çocuklar gibi ağlardık”

İçlerinden birisi dedi ki:

- Ey Allahın peygamberi, dünya sevgisine dalmamız sebebiyle bu hâle geldik.

- Dünyayı nasıl sevdiniz?

- Dünyayı ahireti kazanmada bir vasıta, bir gaye bilmedik. Bir annenin çocuğunu kaybettiği vakit ağladığı, bulduğu vakit sevindiği gibi, biz de dünya malını kaybettiğimiz zaman çocuklar gibi ağlar, bulduğumuz zaman da çok sevinirdik.

- Peki niçin hep sen konuşuyorsun, başkaları konuşmuyor?

- Ben onların yanında bulunuyordum. Onlardan değilim. Onlar şimdi çok fecî bir şekilde azap gördüklerinden, cevap verecek hâlleri yoktur. Ben cehennemden bir kenarında bekliyorum. Sonum ne olacak bilmiyorum.

Dünyanın ne olduğunu Peygamber efendimiz şu hadis-i şerifleri ile çok güzel ifade buyurmaktadır:

(Dünya için, dünyada kalacağın kadar çalış! Ahiret için, orada sonsuz kalacağına göre çalış! Allahü teâlâya, muhtaç olduğun kadar itaat et! Cehennem ateşine dayanabileceğin kadar günah işle!)

(Dünya malından, sarıldığınız, sakladığınız her şey, yanınızda kalmayacak, sizden ayrılacaktır. Ancak Allah rızası için yaptığınız iyilikler ve ibadetler sizinle beraber kalacaktır.)

İsa aleyhisselam buyurdu ki:

- Dünyayı kendinize efendi edinirseniz, o da sizi kendisine köle eder. Ey havarilerim, sizin için ben dünyayı sırtüstü yere vurdum. Sakın benden sonra onu ayağa kaldırmayın! Çünkü o habistir. Onu seven Allaha isyan eder. Ahiret ancak onu terketmekle elde edilir.

Dünya altından olsa...

Fudayl bin İyâd hazretleri buyurur:

“Dünya altından olsa, elbet geçicidir. Ahiret topraktan bir çömlek olsa, akıllı olanlara, devamlı olan çömleği geçici olan altından çok sevmek lazım olurdu. Nerede kaldı ki, çabuk kırılan çömlek dünya ve devamlı olan altın ahirettir!”

Hasta, hastalığı sebebiyle, yemeğin tadını alamadığı gibi, dünya sevgisi olan bir kimse de, ibadetlerin tadını alamaz. Peygamber efendimiz, Dahhak hazretlerine sordu:

- Tuzlu ve baharatlı yemekleri yiyip, üzerine süt içen sen misin?
- Evet öyledir, ya Resulallah.
- Bu yemekler nereye gidiyor, ne oluyor?
- Sonu mâlum, ya Resulallah.
- İşte Allahü teâlâ, dünyanın sonunu Âdemoğlunun yediği yemeğin sonuna benzetmiştir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11493

Hayal ve gerçek

Dünya bir binektir. Binebilirsen seni taşır, binemezsen o sana yüklenir ve seni öldürür. Dünyada herkes misafirdir. Yanındaki şeyler emanettir. Misafirin gitmekten, emanetin ise geri alınmaktan başka çaresi yoktur.

Dünya hâlleri rüya, hayal ve gölgeye benzer. Dünya geçicidir, gidicidir. Dünya sıkıntı ve zorluk yeridir. Haramları terk, büyük bir devlet ve büyük bir saadettir. Günahlara rağbet, Allahü teâlânın azabını gerektirir. Dünyanın sonu fenâ, dinin gayesi rızasıdır. Bu dünya, haramları terkeden için nimet, ibadet eden için ganimet, ibretle bakan için hikmet, manasını anlayan için selamet yeridir.

Beyni de aksa affetmem Birgün Musa aleyhisselam yolda giderken, ağlayan bir kimse gördü. Dönüşte, aynı kişinin yine ağladığını görünce dedi ki:

- Ya Rabbî! Bu kimse senin korkundan durmadan ağlıyor, senden af diliyor.

Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Ya Musa! Onun gözyaşları ile beyni de aksa yine affetmem. Çünkü onun kalbinde dünya sevgisi var.

Muhammed aleyhisselam peygamber olarak gönderildiği zaman, şeytanlar İblisin başında toplanarak, üzüntülerini bildirdiler. Bunun üzerine İblis onlara sordu:

- Bunlar dünyayı severler mi?

- Evet, dünyayı severler.

- Öyleyse üzülecek birşey yok. Onlara birçok haksız kazanç sağlatırım. Lüzumsuz masraf yaptırırım ve lüzumlu yere para harcatmam. Zaten her kötülük bu üç şeyden meydana gelir.

Hız. Ali'ye dünyayı sorduklarında, buyurdu ki:

- Dünya helaline hesap, haramına azap olan bir yerdir.

Bişr-i Hafî hazretlerine dediler ki:

- Falan zengin öldü.

- Dünyayı topladı. Fakat kendini dağıtarak ahirete gitti.
- Fakat, birçok iyilik yaptı, hayır hasenatta bulundu.
- Hayır onlar fayda vermez. Çünkü o, dünyanın peşinde koşuyordu. Kalbinde dünya sevgisi vardı. Yaptıkları dünyalık menfaat içindir.

Hz. İsa buyurdu ki:

- Dünyalık peşinde koşan, durmadan tuzlu su içen gibidir. İçtikçe harareti artar.

İslâm büyüklerinin sözleri Dünyalık için ne kadar üzülsün, o nisbette ahiret sevgisi kalbinden çıkar. Âhiret için ne kadar üzülsün, o nisbette dünya sıkıntısı kalbinden çıkar. Mâlik bin Dinar Dünya ile ahiret birer kuma gibidir. Birisini memnun eden, diğerini gücendirir. Hz. Ali Eğer bütün varlığı ile helalinden dünya bana yönelse, üzerime bulaşacak bir pislikten kaçır gibi ondan kaçırım. Fudayl bin İyâd Dünyayı sevene, dünyaya düşkün olana her ne verilse doymaz, daha fazlasını ister. Ebu Süleyman Dârânî Dünya bir binektir. Binebilirsen seni taşır, binemezsen o sana yüklenir ve seni öldürür. Hasan-ı Basrî Dünyada herkes misafirdir. Yanındaki şeyler emanettir. Misafirin gitmekten, emanetin ise geri alınmaktan başka çaresi yoktur. İbni Mesud

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11494

Doğru olanı yapalım ki..

Davranışlar duyguların göstergeleridir. Devamlı, dürüst hareket eden kimsede, bunlar, zamanla meleke hâline dönüşür. Her gün uygun davranışlarda bulunursanız, kısa sürede ilgili duyguları hissetmeye başlayacaksınız.

İnsanın, iş hayatında veya günlük yaşayışında, doğru olanı yapması, doğruyu söylemesi, o kimseyi vicdanen, ruhen rahatlatır. Bu da kendine güveni geliştirir. Yanlış olarak bilinen bir şeyi yaptığımızda ise, iki olumsuz şey meydana gelir:

Birincisi, kendimizi suçlu hissederiz ve suçluluk kendimize olan güveni yiyip bitirir.

İkincisi, er veya geç, diğer insanlar bunu öğrenir ve bize olan güvenlerini yitirirler. Bulunduğu çevrede güvenini kaybeden kimsenin başarılı olması

mümkün değildir.

Doğru olanı yapalım ki, kendi güvenimizi kendimiz yok etmeyelim.

Güzelliklere alışalım

Ünlü bir psikolog, diyor ki:

Unutmayın, davranışlar duyguların göstergeleridir. Duyguları doğrudan denetleyemezsiniz. Sadece davranış veya hareketlerinizin seçimiyle bunu yapabilirsiniz... Devamlı doğru, dürüst hareket eden kimsede, bunlar, zamanla meleke hâline dönüşür. Her gün uygun davranışlarda bulunursanız, kısa sürede ilgili duyguları hissetmeye başlayacaksınız.

Örneğin, eğer kendinizi güldürebilirseniz, sonunda kendinizi daha güleç olarak hissedersiniz. Kambur durmak yerine dik durursanız, kendinizi daha üstün hissedersiniz. Bu olumsuz açıdan da geçerlidir. Biraz sert kaş çatın, bakın bakalım, kendinizi sürekli kaşları çatık biri olarak hissetmiyor musunuz?

Düzenlenmiş davranışların, duyguları değiştirdiğini ispatlamak çok kolaydır. Biriyle tanışırken çekingen davranan insanlar, bu çekingenliklerinden, şu üç basit hareketi aynı anda yerine getirerek kurtulabilirler: İlki, ilk karşılaşmada sıcak, samimi bir şekilde tokalaş! İkincisi, tebessümle gözünün içine bak! Ve üçüncüsü, “Sizinle tanıştığıma memnun oldum” de!

Bu üç basit hareket, otomatik olarak ve anında, çekingenliği ortadan kaldırır. Güvenli davranışlar, güvenli düşünceler üretir.

Dolayısıyla da güven içinde düşünmek için, güven içinde davranın. Hissetmek istediğiniz biçimde davranın. Bazı şeyler insana güven kazandırır.

Mesela, toplantılarda pek çok insan, arka sıralarda oturmak için mücadele eder ve böylece, fazla dikkat çekmezler. Fazla dikkat çekmek istememelerinin sebebi ise, kendilerine güvenmemeleridir.

Önde oturmak güven getirir. Bunu tecrübe edin, bir alışkanlık hâline getirin. Elbette ki, ön sırada biraz dikkat çekebilirsiniz, ama başarının dikkat çekmemesi diye bir şey yoktur.

Bir insanın gözlerini kullanım biçimi, bize onun hakkında çok şey söyler. İçgüdüsel olarak, gözlerinizin içine bakmayan kişi hakkında kendinize sorular sormaya başlarsınız: “Ne saklamaya çalışıyor? Neden korkuyor? Bir şey mi söylemek istiyor?”

Genellikle göz teması kurmada başarısızlık iki şeyden birini söyler. Diyebilir ki; “Yanında kendimi güçsüz hissediyorum. Kendimi aşağı hissediyorum. Senden korkuyorum.” Veya diğer kişinin gözlerinden kaçınmak şu anlama gelebilir: “Kendimi suçlu hissediyorum. Bilmeni istemediğim bir şey yaptım veya düşündüm. Eğer gözlerimin seninkiyle temas kurmasına izin verirsem, bunu anlayacağından korkuyorum.”

Kendime güveniyorum Eğer göz temasından kaçırırsanız, kendiniz hakkında iyi hiçbir şey söylemiş olmazsınız. “Korkuyorum. Güvenim yok” dersiniz. Bu korkuyu, kendinizi, diğer insanın gözlerinin içine bakmanızı sağlayarak kuşatın.

Diğer insanın gözlerinin içine bakmak, ona şunu der: “Açıgım ve dürüstüm. Sana söylemekte olduğum şeye inanıyorum. Korkmuyorum. Kendime güveniyorum.”

Hızlı yürümek de güven artırır. İzleyin ve göreceksiniz ki, vücut hareketleri, beyin hareketlerinin bir sonucudur. Darbe yemiş, yoksulluk içindeki bir insan, ayaklarını sürükleyerek ve tökezleyerek yürür. Kendine güveni sıfırdır.

Sıradan insanların yürüyüşleri de sıradandır, adımları da sıradandır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11495

Tebessüm etmenin gücü

Hiç kimse, gülümsemenin getireceği faydaları reddedecek kadar zengin değildir. Hiç kimse de gülümsemediği için fakir düşmez. Gülümseme korkaklara güç, kederlilere neşe, hastalara sıhhat verir.

Gülümsemenin, gülmenin, tatlı dilin, insan hayatına faydası, tartışmasız herkes tarafından kabul edilir. Tebessümün, güven açığını kapatmak için mükemmel bir ilaç olduğu bir gerçektir. Tebessümün devamlılığı ne kadar çok olursa, güven duygusu dolayısıyla başarı da, o oranda yüksek olur. Ama insanların çoğu buna hâlâ inanmıyorlar. Çünkü korkarken gülümsemeyi hiçbir zaman denememişlerdir.

Tebessüm, gülücük insana güven duygusu verir, korkuyu yener, endişeyi kovar ve karamsarlığı alaşağı eder.

Gerçekten bir gülüş, hastalıklı duyguları tedavi etmekten fazlasını da yapar. Gerçek bir gülüş, diğerlerinin muhalefetine de eritir, hem de o anda. Eğer karşımızdakine içten gülümsersek, bize hâlâ kızgın olamaz. Bir arkadaş şöyle anlattı:

Olur böyle şeyler

“Sinirlerimin biraz gergin olduğu bir gündü. Kavşakta durmuş, yeşil ışığın yanmasını bekliyordum ki, arabanın sarsıntısıyla kendime geldim. Arkamdaki sürücünün ayağı frennden kaymış, arka tamponuma bindirmişti.

Aynadan arkaya baktım ve arabadan indiğini gördüm. Ben de indim. Zaten sinirlerim de tepede ya, kendimi bir ağız dalaşına hazırladım. Ağzıma ne gelirse söylemeye hazırdım.

Bereket versin ki bu şansı yakalamadan önce, bana doğru yürüdü, gülümsedi ve en samimî ses tonuyla, “Arkadaş, geçmiş olsun, gerçekten böyle bir şey yapmak istemedim. Elimde olmadan meydana geldi. Bir bakalım, zarar vermiş isem, hemen yaptırayım” dedi.

Samimî açıklamasıyla, o tatlı gülümsemesi beni eritti. Yelkenleri hemen indirdim. Mecburen, “Her zaman olur böyle şeyler” gibisinden bir şeyler geveledim. Ona karşı olan düşmanca hislerim hemen sevgiye dönüştü.”

Devamlı gülümseyin ve böylece kendinizi, “Mutlu günler geri geldi” gibi hissedeceksiniz. Ama her zaman gülümseyin. Yarım gülümseme bütünüyle garanti etmez. Dişleriniz görünene dek gülümseyin. Bu tip büyük boy gülümseme bütünüyle garanti eder.

Pek çok kere duyarız, “Evet ama, bir şeyden korktuğumda veya bir şeye kızdığımda, kendimi gülümseyebilecek gibi hissetmiyorum” diye... Elbette ki, hissetmeyeceksiniz. Kimse hissetmez. İşin püf noktası, kendimizi “Gülümseyeceğim” diye şartlandırmalıyız. Ve her zaman tebessüm etmeliyiz... Gülümsemenin gücünden yararlanmalıyız...

Sevgi, gülüryüz, tebessüm, insanların en güzel özelliklerindendir. Ayrıca bu, insanı diğer canlılardan ayıran bir alamettir. Bu özelliklere sahip insanlar, her devirde sevilmişler, sayılmışlardır. Sevilen, sayılan insanın kendine güveni artar.

Hele herkesin, infilak etmeye hazır barut fıçısına döndüğü zamanımızda, bu hasletler daha da önem kazanmıştır. Asrımızda, insanlara faydalı olmak için, en etkili bir silah hâline gelmiştir.

Başkasına tebessüm etmek, güler yüz göstermek, onu ilgiyle dinlemek, ona değer vermektir. Kişinin kendi benliğini ikinci plâna atıp, karşısındakinin kişiliğini ön plâna çıkarmak demektir. Kişi, kendini ön plâna çıkarmadığı sürece sevilir, her zaman ben demeye başladığı zaman sevimsizleşir.

Güler yüz sadakadır Hiç kimse, gülümsemenin getireceği faydaları reddedecek kadar zengin değildir. Hiç kimse de gülümsediği için fakir düşmez. Gülümseme korkaklara güç, kederlilere neşe, hastalara sıhhat verir. Gülümseme yorgunları dinlendirir.

Gülümseme satın alınamaz. Onu ancak, birisi bize, gönül rızası ile verebilir. İçten gelmeyen bir gülümsemenin de kimseye faydası olmaz.

Güler yüzlü olana sadaka sevabı verilir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Selam verirken güler yüzlü olana, sadaka verenlerin kavuştukları sevaplar verilir.)

(Din kardeşine karşı güler yüzlü olmak, ona iyi şeyleri öğretmek, kötülük yapmasını önlemek, yabancı kimselere aradığı yeri göstermek, hep sadakadır.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11496

Büyük düşünmek için dört yol

Küçük düşünen, küçük hataları büyütür. Büyük mesele hâline getirir. Büyük düşünen, küçük hatalara takılıp kalmaz, neticeye bakar.

Düşüncelerimizin büyüklüğü, başarımızın büyüklüğünü belirler. Bunun için büyük düşünmeliyiz. Büyük düşünemiyorsak, büyük düşünmesini öğrenmeliyiz. İşte büyük düşünmemizi geliştirmek için dört yol:

1. Kendimizi nasıl hissettiğimizi açıklarken büyük, olumlu, neşeli kelime ve deyimler kullanmalıyız.

Biri bize, “Bugün kendini nasıl hissediyorsun” diye sorduğunda, ona, “Yorgunum, başım ağrıyor, keşke bugün pazar olsaydı, kendimi iyi hissetmiyorum” diye cevap verirsek, sonunda kendimizi daha kötü hissediyor olmamıza yol açarız.

“Bomba gibiyim!”

Çok basit, ama müthiş güçlü bir nokta. Bize ne zaman, “Nasılsın” veya “Kendini bugün nasıl hissediyorsun” diye sorarlarsa, şöyle cevaplamalıyız: “Harika, çok iyiyim, teşekkürler. Ya sen?” veya “Müthiş” veya “Çok iyi, bomba gibiyim” vs...

Böylece, her fırsatta kendimizi çok iyi hissedecek ve kendimizi gerçekten de harika hissetmeye başlarız. Her zaman kendini müthiş hisseden biri olarak tanınmalıyız. Bu bize yeni arkadaşlar kazandıracaktır.

2. Diğer insanlarla konuşurken de, hep hoş, neşeli, güzel kelime ve deyimler kullanmalıyız. Bütün dost ve yakınlarımıza söyleyecek büyük, olumlu bir kelimeye sahip olmayı alışkanlık hâline getirmeliyiz. Başkasıyla birlikte olup, o anda bizimle olmayan üçüncü bir kişi hakkında konuşurken de, o kişi için kötü şey söylememeliyiz. İyi yönlerini söylemeliyiz. Özellikle öfkeli hâlde, kişiyi yerin dibine geçirici lafları sarfetmekten kaçınmalıyız. Er ya da geç konuşulan laflar, o kişinin kulağına gider ve bu durumda biz yerin dibine geçeriz. İşlediğimiz günah da cabası...

3. Konuşmalarımızda karşımızdakine daima cesaret vermeliyiz. Bunun için de olumlu bir dil ile konuşmalıyız. Her fırsatta insanlara kişisel olarak iltifatta bulunmalıyız. Tanıdığımız, tanımadığımız herkes övülmeye can atar. Eşimize her gün söyleyecek özel bir kelimemiz olmalı. Bizimle çalışan insanları da izleyip, onlara da takdirlerimizi bildirmeliyiz. İltifat, takdir samimî bir şekilde yapılırsa, sırtmazsa başarı için bir anahtar olur. Bunu kullanmalıyız. Bunu tekrar tekrar kullanmalıyız. İnsanlara görünüşleri, çalışmaları, başarıları, aileleri hakkında her zaman iltifat edici şeyler söylemeliyiz.

4. Çevremize nasihat ederken de hep olumlu kelimeler kullanmalıyız. İnsanlar, “Size iyi haberlerim var. Dahiyane bir fırsatla karşı karşıyayız” gibisinden bir şey duyduklarında, zihinleri parıldamaya başlar. Ama, “Hoşlansak da hoşlanmasak da yapmamız gereken bir iş var”, “Üzgünüm, size hoşlanmayacağınız bir haberim var” gibi sözler, zihinleri neşesiz ve sıkıcı yapar. Bu nedenle de tepki gösterilir. Bundan dolayı zafer sözü verin ve gözlerdeki ışığın nasıl parladığını görün. Zafer sözü verirseniz, destek kazanırsınız. Kale inşa edin, mezar kazmayın.

Bir insanın değeri, kelime haznesi, kullandığı kelime veya bildiği kelime sayısı ile ölçülmez. Bu kelimeleri, olumlu yönde, karşındakini etkilemede kullanabiliyor mu, kullanamıyor mu ona bakılır. Biz kelime ve deyimle düşünmeyiz. Kelimeler düşüncenin sadece ham maddesidir. Bu ham maddeyi

mamul hâle getirebildiğimiz oranda, bu kelimeler işe yarar. Büyük düşünebilmede birkaç örnek:

Büyük düşünmenin farkı Büyük düşünenler sadece olanı değil, olabilecekleri de görmek üzere kendilerini eğitirler. Hayalde canlandırma herşeye değer katar. Büyük düşünen kişi her zaman gelecekte yapabileceğinin hayalini canlandırır. Mevcut duruma takılıp kalmaz.

Küçük düşünen, çevresini küçük düşünenlerle doldurur. Büyük düşünen, çevresini ufku geniş kimselerle doldurur.

Küçük düşünen, küçük hataları büyütür. Büyük mesele hâline getirir. Büyük düşünen, küçük hatalara takılıp kalmaz, neticeye bakar.

Küçük düşünen tüccar, gelirini artırmak için masrafları kısmanın yollarını arar. Büyük düşünen, geliri artırmak için daha çok mal satmanın yollarını arar.

Büyük insanlar, hep büyük düşünerek büyük olmuşlardır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11497

Gerçekten önemli mi?

İşyerindeki, sokaktaki, evdeki tartışmalara, kavgalara baktığımızda da bunların çoğunun esas sebebinin kayda değer şeyler olmadığını görürüz.

Birçok kimse, üstün yeteneğe, güçlü bir zekaya sahip olmasına rağmen, önemsiz şeylerle oyalanıp, kendilerini başarıya götürecek yolları kendileri tıkar. Önemsiz şeyleri aşıp asıl hedefe ulaşamazlar. Bilhassa klasik idarecilerde bu özellik ağır basar. Bir tarafta, bir milyonun hesabını takip ederken, diğer tarafta milyarlar gider de haberi olmaz.

Teferruatla uğraşıp, asıl meseleyi ihmal, yalnız idarecilikte değil, hayatımızın her kesitinde görülür. Aile geçimsizliğinde, iş hayatında, sokakta vs.

İşyerindeki, sokaktaki, evdeki tartışmalara, kavgalara baktığımızda da bunların çoğunun esas sebebinin kayda değer şeyler olmadığını görürüz.

Kavgaların sebebi Hiç şöyle bir durup, kendi kendinize, daha önce ettiğiniz kavgaların gerçek sebeplerinin ne olduğunu hiç düşündünüz mü?

Sakin bir kafayla düşündüğümüzde, kavgaların en az yüzde 99'unun küçük, önemsiz şeylerden başladığını görürüz...

Mesela, evin erkeği eve biraz yorgun, biraz da sinirli gelir. Akşam yemeği onu yeterince tatmin etmez ve kafasını çevirip yemeği eleştirir. Aslında yemeğin suçu yoktur, fakat beyefendinin günü mükemmel geçmemiştir, deşarj olmak için behane aramaktadır.

Akşama kadar, çocuklarından, ev işlerinden bunalan kadın da, kocam gelsin de rahatlayım diye beklerken, ummadığı bir durum ile karşılaşır. Hâl böyle olunca, evin hanımı hiç geri kalır mı? Hemen bütün gücünü toplayıp, şöyle bir cevap verir: “Bu kadar parayla başka ne bekliyordun ki?” veya “Benim de herkes gibi kaliteli bir fırınım olsaydı, evde hizmetçilerim bulunsaydı, daha iyi yemek yapabilirdim.”

Bu cevap beyefendinin gururuna dokunur ve şöyle hakaret etmesine neden olur: “Bak hanım, bunun nedeni paramızın az olması değil, basitçe sen bu işi beceremiyorsun.”

Tabii bunun da cevabını verir hanım. Bir müddet bu tartışma devam eder. Yemeğin ortasında bırakıp odalarına çekilirler. Her ikisinin de bir olan sinirlilik, yorgunluk hâli beş olmuştur. Deşarj olayım derken, her ikisi de şarj olmuştur.

Her iki taraf da birbirine her türlü ithamda bulunur. Kaynanalar, kayınpederler, para, evlilik öncesi ve sonrası verilmiş olan sözler ve diğer konular gündeme gelir. Yirmi senelik evlilik zamanındaki hadiseler gözden geçirilir.

Her iki taraf da muharebeyi sinirli ve gergin olarak terkeder. Hiçbir şey yerine oturmaz ve her iki taraf da bir sonraki kavganın daha da berbat olmasını sağlarcasına kendisine yeni cephaneler, savunma malzemeleri bulmaya koyulur. Bu arayışla uykuya dalarlar.

Sabah olup geçmiş günün yorgunlukları, stresleri uykuda kaybolunca, her ikisi de yaptıklarına pişman olur. Tartışılan konuların fındık kabuğunu dordurmadığını anlarlar ve açıktan olmasa da içlerinden hâllerine gülerler. Genelde, hep böyle ufak tefek, küçük şeyler büyük tartışmalara sebep olur. Bu bakımdan kavgaları önlemek için, ufak tefek düşünmeyi bir kenara bırakmalıdır...

Birini eleştirmeden, azarlamadan, ona ithamda bulunmadan önce veya meşru müdafaa niyetine, karşı saldırıya geçmeden evvel, kendimize şunu sormalıyız: “Bu gerçekten önemli mi?”

Yemeğin tuzu nasıl?

Birçok durumda önemli olmadığını anlar, böylece uyuşmazlıktan kaçınmış olursunuz. Kendinize tekrar tekrar sorun, “Gerçekten de önemli mi?”

Yemeğin, tuzunun az veya çok oluşu, tadının şöyle böyle olması, biraz parayı çarçur etmesi veya eve sevmeydiği kayınvalidesini, görümcesini davet etmesi gerçekten de o kadar önemli mi?

Olumsuz bir tutum içine gireceğinizi hissettiğiniz an, kendinize sorun: “Gerçekten de önemli mi?” Bu sorunun daha hoş bir ev ortamı meydana getirmede büyük rolü vardır.

Bu durum, büroda, işyerinde, sokakta kısaca hayatımızın her kesitinde geçerlidir. Eve giderken trafikte birisinin aniden önünüze geçmesinde de. Bu soru, hayatta tartışma meydana getirmeye açık bütün durumlarda işinize yarar. Her zaman mutlaka bu soruyu kendinize sorun!

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11498

Teferruata takılıp kalmak

Önemsiz şeylerle uğraşmak, kişinin gerçek yeteneklerini köreltir. Ayrıca böyle hareket etmek, israftır, zamanını boşa harcamaktır. Dinimizde de, çok önemliyi az önemliye tercih etme prensibi vardır.

Çoğu zaman, önemsiz şeyler önemli şeylere gölge olur. Önemsiz şeylerle uğraşmak, kişinin gerçek yeteneklerini köreltir. Ayrıca böyle hareket etmek, israftır, zamanını boşa harcamaktır. Dinimizde de, çok önemliyi az önemliye tercih etme prensibi vardır. İslâm büyükleri, tasavvufu; “Ehemmi mühimme tercih etmektir” şeklinde tarif etmişlerdir.

Bu prensip her konu için geçerlidir... Mesela, düzgün konuşabilmek... İnsanlara nasihat etmek, onlara doğru yolu bulmada rehberlik etmek, çoğu zaman düzgün bir konuşma ile mümkün olur. Bunun için herkes topluluk önünde güzel bir konuşma yapmayı arzular. Ama pek çok insanın bu arzusu gerçekleşmez. Pek çok kişi, topluluk karşısında kötü birer konuşmacıdır.

“Acaba hata mı yaptım?”

Çünkü, pek çok insan, büyük ve önemli şeyleri değil de, konuşma yapmanın küçük, önemsiz şeylerine konsantre olur. Konuşma yapmaya hazırlanırken, birçok insan, içinden kendisine şöyle emirler verir: “Dik durmayı unutma!”, “Dinleyiciler notlarına baktıklarını görmesin!”, “Gramerde sakın hata yapma!”, “Kravatın düzgün olsun!”, “Yüksek sesle konuş, ama bağırma!” Buna benzer şeyler...

Konuşmak isteyen korkar, heyecanlanır. Çünkü kendi kendine, müthiş bir yapılmayacaklar listesi vermiştir. Konuşurken kafası karışır ve kendi kendine, “Acaba hata mı yaptım” diye sormaya başlar. İyi bir konuşmacı için gerekli olmayan, ufak tefek ve basit şeylere yoğunlaşmış, ancak bir konuşmacıyı iyi bir konuşmacı yapan şeylere yoğunlaşmayı başaramamıştır. Bir konuşmacıyı, iyi bir konuşmacı yapan önemli husus, konuşacağı şey konusunda yeterli bilgiye ve onu diğer insanlara anlatmak için yoğun bir isteğe sahip olmaktır.

Bir konuşmacının gerçek değeri dik durması veya gramer hatası yapmamasıyla değil, öne sürdüğü noktaların dinleyiciler tarafından anlaşılıp anlaşılmamasıyla ölçülür. En iyi konuşmacıların pek çoğunda, ufak tefek hatalar vardır. Bazılarının sesleri hoş değildir, bazılarının şivesi bozuktur vs. Ama topluluk huzurunda başarıyla konuşma yapan bu insanların hepsinde de tek bir ortak özellik vardır: Onların söyleyecek bir şeyleri vardır ve diğer insanların bunu duyması için yanıp tutuşmaktadırlar.

Bir yöneticinin anlattıkları:

“Kekeme olmak bile, eğer kişi gerçekten önemli değerlere sahipse, başarılı olmada basit bir detaydan öteye gitmez... Bunu ispatlamak için yaşadığım bir olayı anlatmak isterim.

Bir arkadaşım var. Zaman zaman bize ilginç şakalar yapmaktan çok hoşlanır. Ancak bu şakalar bazen şaka olmanın ötesine geçer. Birkaç ay önce genç bir kişi bu arkadaşımı arayıp iş aradığını söylemiş. Bu kişi aslında ileri derecede kekeme imiş ve arkadaşım bunu anladığı anda, bana bir şaka yapmaya karar vermiş. Arkadaşım bu kekeme kişiye, o an için eleman ihtiyacı olmadığını, ama bir arkadaşının boş bir kadrosunun olduğunu söylemiş. Sonra arkadaşım beni aradı ve adamı öyle bir övdü ki, ben de hiçbir şeyden şüphelenmeden, “Gönder gelsin” dedim.

“Kendini güzel tanıttı”

Yarım saat sonra adam çıkageldi. Daha üç kelime söylemeden, arkadaşımın onu buraya göndermek için neden can attığını anlamıştım. “Be be ben. Se se Serdar”

dedi... Neredeyse her bir kelime bir boğuşmaydı... Arkadaşıma çok kızmıştım, ama adama da o kadar acıdım ki, en iyisi ona birkaç soru sorup, o sırada da onu neden işe alamayacağım hakkında birkaç sebep bulmaya çalışabilirim diye içimden geçirdim. Onun bu hâli müşteriye olumsuz yönde etkiler diye düşündüm.

Fakat konuştukça, adamın oldukça zekî birisi olduğunu anladım... Kendisini çok güzel tanıttı, ama kekeme olduğu gerçeğini bir türlü aklımdan çıkaramıyordum. Sonuç olarak son bir soru ile mülakatı tamamlamaya karar verdim. “Doğrusu ben h-h-hızlı öğrenirim, insanları s-s-severim. Pp-pa kazanmak i-i-istiyorum. K-k-konuşma ö-ö-özürlü olduğumu biliyorum, a-a-ama bu b-bbeni üzüyor. O h-h-hâlde başkalarını n-n-neden üzsün ki” dedi.

Cevabı bana, onun bir elemanda olması gereken tüm önemli özelliklere sahip olduğunu gösterdi. O anda ona bir şans tanımaya karar verdim. Az kelimenin lazım olduğu bir bölüme yerleştirdim. Ve bildiğin gibi, işleri çok iyi götürüyor.”

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11499

Haramdan kaçmadıkça..

“Kambur oluncaya kadar namaz kılsanız ve kıl gibi oluncaya kadar oruç tutsanız, haramdan kaçmadıkça, bunların vâdedilen mükâfatına kavuşamazsınız!”

Abdullah bin Ömer hazretleri, eshab-ı kiramın büyüklerinden olup, dört büyük halifeden Hz. Ömer’in oğludur. İlk imana gelenlerdendir. Babası iman ile şereflenince, o da küçük yaşta müslüman oldu.

Küçük yaştan beri Peygamber efendimizle beraber bulundu. Bunun için eshab-ı kiram içinde en çok hadis-i şerif nakledenlerden oldu. Ayrıca, yaratılış olarak üstün hâllere sahip olduğundan ve Resulullahın hizmeti ile şereflenip, uzun zaman sohbetlerinde bulunduğundan, bütün ilimlerde mahir oldu.

Yalnız yediği vaki değildir Haram ve şüphelilerden sakınması, ilmi, dünyaya düşkün olmaması örnek durumdaydı. Her işte çok araştırmacı, inceleyici ve dikkatliydi. Çok cömert olup, ikram etmeyi çok severdi. Akşam yemeklerini, yalnız yediği hiç vaki değildi. Mutlaka misafir arar bulurdu.

Birgün devesi kayboldu. Çok aradı, bulamadı. “Alana helal olsun” deyip mescide girdi. Namazdan sonra, mescidden çıkıp giderken, birisi gelip, “Deven filan kimsede” dedi. “Ben onu alana hediye etmişim” diye cevap verdi.

Abdullah bin Ömer hazretlerine, bin dirhem para ile kıymetli bir kaftan hediye getirilmişti. Dostlarından birisi, ertesi gün, onu, çarşıda hayvanına veresiye yem alırken görünce, şaşırdı. Evine gidip, evdekilere sordu:

- Dün Abdullah bin Ömer’e bin dirhem para ile kıymetli bir kaftan gelmemiş miydi?

- Evet gelmişti.

- Fakat bugün onu veresiye alış-veriş yaparken gördüm.

- Doğrudur. Hediyeleri aldığı gün, kaftanı omuzuna alıp, çarşıya çıktı. Dönüşünde ne kaftan, ne de paralar vardı.

Gençliğinde bir rüya gördü. Rüyasında ipek bir kumaş parçasının üzerine binerek uçuyor, cennetteki istediği yerlere konuyordu. Derken birileri onu cehenneme götürmek istediler. Hemen karşısına bir melek çıkıp, “Korkma!” dedi. Sonra alıp tekrar cennete götürdü.

Hız. Hafsa, onun bu rüyasını Resulullah’a anlatınca, Peygamber efendimiz, (Abdullah ne iyi insandır. Keşke geceleri de namaz kılsa) buyurdu. O zamandan sonra gece namazını hiç bırakmadı.

Allahtan başka kimseden korkmazdı. Birgün yolculuğa çıktı. Yolda karşılarına bir aslan çıkınca, arkadaşları korkup ne yapacaklarını şaşırdılar. O, korkusuzca aslanın yanına yaklaşıp, kulağına, (Resulullahtan işittim. “İnsanoğlu Allahtan başkasından korkmazsa, hiçbir şeyi ona musallat etmez” buyurdu. Yoldan çekil de yolumuza devam edelim) dedi. Aslan sessizce oradan uzaklaştı.

Irak’tan gelen bir dostu, ziyaretine geldiğinde, kendisine hediye olarak getirdiği bir ilacı vererek dedi ki:

- Bu iyi bir ilaçtır. Sana, ta Irak’tan getirdim.

- Bu ilaç neye yarar?

- Hazımsızlığa çok iyi gelir.

- O zaman bu ilacı sen başkasına ver!

- Niçin?

- Çünkü, ben ömrümde hiç karnım doyana kadar yemek yemedim. Bundan sonra da yemeyeceğim için bende hazımsızlık olmaz.

Acıkmayınca yemez, yediğinde de çok az yedi.

“Allah için sev!”

Peygamber efendimiz bir nasihatında, Abdullah bin Ömer’e buyurdu ki:

- Allah için sev, Allah için darıl, Allah ile anla! Velîlik mertebesine ancak böyle kavuşabilirsin! Namazı ve orucu çok olsa bile, bu minval üzere olmayan kişi, imanın tadını alamaz.

Ya Abdullah, sabaha çıktığın zaman akşam için kendini kaygılandırma! Akşama çıktığın zaman sabah için kendini kaygılandırma! Sağlığında hastalığın ve hayatında ölüm için tedbir al!

Abdullah bin Ömer hazretleri, haramdan çok korkardı. Bunun için sık sık, “Kambur oluncaya kadar namaz kılmanız ve kıl gibi oluncaya kadar oruç tutsanız, haramdan kaçmadıkça, bunların vâdedilen mükâfatına kavuşamazsınız” buyururdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11500

Din ve medeniyet

Müslümanlar, İspanya’da evler, konaklar, saraylar inşa ettiler. Mektepler, hastaneler kurdular. Üniversiteler tesis ettiler. Bu üniversiteler, bütün dünyaya bir nur kaynağı oldu.

Bugün Avrupa, Amerika ve Uzakdoğu’da fen çok ilerledi, dev sanayiler kuruldu. Uzak yolculuğuna başlandı. Fakat, hiçbirinde huzur sağlanamadı.

Patronların israfı ve sefaleti, işçilerin sefaleti giderilemedi. Komünistlerde devlet, milleti yıllarca sömürdü. Milyonlarca insan, boğaz tokluğuna, aç, çıplak çalıştı. Zalim, kan dökücü bir azınlık, bunların sırtından geçindi. Saraylarda zevk ve safa sürdüler, her kötülüğü yaptılar.

Fakat, her türlü teknik gelişmeye rağmen, İslâm dinine uymadıkları için rahata, huzura kavuşamadılar. İslâm ülkeleri de, medeniyette, fende geri kaldıkları için,

İslâm ülkelerinde de, Osmanlıdan sonra huzur sağlanamadı.

Medenî olmak için Medenî olmak için, dinimizin bildirdiği ibadetler yapıldığı gibi, fende, teknikte çalışmak, başarmak lazımdır. Çünkü Kur'an-ı kerim ve hadis-i şerifler, fende, sanatta ilerlemeyi emrediyor.

Mesela, hadis-i şerifte, (Allahü teâlâ, fende ilerleyen, sanat sahibi olan kulunu elbette sever) buyuruldu. Başka bir hadis-i şerifte de, (Allahü teâlâ, kulunun sanat sahibi olduğunu görmeyi elbette sever) buyuruluyor. Dünya tarihlerinin sözbirliği ile överek yazdığı, gözleri kamaştıran İslâm medeniyetini, İslâm dinine uyanlar meydana getirdi.

Fakat, medenî olmak için, yalnız bunu başarmak yetişmez. Kazanılan nimetlerin, adaletle paylaşılması, çalışanın emeğine, hakkına kavuşması lazımdır. Bu adalet de, ancak dine uymakla elde edilir. Bugün Avrupa, Amerika çalışma prensipleri açısından İslâmiyete uygun olarak çalıştıkları için, işlerinde başarılı oluyorlar.

Fakat, kazançlarını Kur'an-ı kerimdeki adalet esaslarına göre paylaşmadıklarından rahata, huzura kavuşamıyorlar. Sınıf mücadelesinden kurtulamıyorlar. Kur'an-ı kerime uymayanlar, aslâ mesut olamaz.

Uyanlar, müslüman olsa da, olmasa da, inansa da, inanmasa da, uydukları kadar, dünyada faydasını görür. İnanarak uyanlar ise, hem dünyada, hem ahirette faydasını görürler. Dünyada, rahat, huzur içinde yaşarlar.

Fen bilgileri, rahat için, huzur için, medeniyet için lazım olan vasıtaları, sebepleri hazırlar. Din bilgileri de, fennin hazırladığı aletlerin, rahat için, huzur için ve medeniyet için kullanılabilmelerini sağlar.

Asırlardır, İslâm devletleri, insanlığa gerçek medeniyeti gösterdiler. Bugün kökünü kazımak için her türlü işkenceyi reva gören Avrupa'yı, Ortaçağ karanlığından kurtaranlar müslümanlar oldu. Müslümanlarla yakın münasebetlerinin olmadığı hâllerini, kendileri anlatıyorlar.

Hissiyatına kapılmadan, gerçekleri dile getiren tarihçi John W. Draper bu gerçeği şöyle itiraf ediyor:

“O zamanki Avrupa tamamiyle barbardı. Hristiyanlık, onları barbarlıktan kurtaramamıştı. Vahşî bir hayatları vardı. Pislik içinde yaşarlardı. Kafaları, hurafelerle doluydu. Doğru dürüst düşünmek özelliğine bile malik değildiler. Adi, basit kulübelerde yaşarlardı. Eğer kulübenin zemininde veya duvarlarında bir

hasır örtüsü varsa, bu büyük bir zenginlik işareti sayılırdı. Yedikleri, yabanî fasulye, havuç gibi sebzeler, bazı otlar, hatta bazan ağaç kabuklarıydı. Elbise olarak, uzun müddet dayandığı için dabağlanmamış hayvan postları kullanıyorlar ve bunun için çok pis kokuyorlardı.

Müslümanlardan öğrendiler Müslümanlar gelince, onlara, her şeyden önce temizliği öğrettiler. Müslümanlar, günde beş defa yıkanıyorlardı. Onların da günde hiç olmazsa bir kere yıkanmasını sağladılar. Sonra, onların üzerinden pis kokulu, parça parça olmuş, bitlerle dolmuş olan hayvan derilerini çıkarıp atarak, onlara güzel kumaşlardan, renkli ipliklerden örülerek yapılmış olan kendi elbiselerinden verdiler. Onlara yemek pişirmesini, yemek yemesini öğrettiler. İspanya’da evler, konaklar, saraylar inşa ettiler. Mektepler, hastaneler kurdular. Üniversiteler tesis ettiler. Bu üniversiteler, bütün dünyaya bir nur kaynağı oldu. Her tarafta bahçeler yaptılar. Memleket, güllük gülistanlık oldu. Vahşi Avrupalılar, bütün bunları ağzı açık, şaşkınlık ve takdirle gördüler ve yavaş yavaş medenî olmaya başladılar.”

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11501

İnsanlığa hizmet için..

İylere nimetler, kötülük yapanlara azap yapılacağına inanan insanlar arasında adalet hâsıl olur. Kimse kimsenin hakkına tecavüz etmez.

İnsanlara hizmet, onları dünyada ve ahirette rahata, huzura kavuşturmak demektir. Bunun da, tek yolu, insanları yaratan, merhameti ve ihsanı sonsuz bol olan Allahü teâlânın gösterdiği, saadet yolu, yani İslâmiyettir.

İnsanlığa hizmet, ancak İslâma hizmet ile olur. İslâma hizmet, insanlığa hizmettir. İnsanlığa düşman olanlar, İslâmiyeti yok etmeye çalışmıştır. Saldırmalarının en tesirlisi, müslümanları aldatmak, içerden yıkmaya çalışmak olmuştur. Onları bölmüşler, birbirine düşman etmişler, dinsizlerin pençesine düşmelerine sebep olmuşlardır.

Hayvan gibi çalıştırılmışlardır

Tarih gösteriyor ki, dinlerine önem vermeyen milletler, Allahın gazabına uğramış, zalimlerin pençelerine düşmüştür. Ahlâksız, dinsiz ve zâlim bir azınlığın işkencesi altında, boğaz tokluğuna, insafsızca, hayvan gibi çalıştırılmışlardır.

Allahü teâlâ, din yolunda çalışanlara ve din bilgilerini öğretenlere rahat, huzur veriyor. Dünya bilgilerinde, fende çalışanlara da aradıklarını veriyor. Kâfir milletler, yalnız fen bilgileri üzerinde çalışıyorlar. Bunun için, fende ilerliyor, büyük endüstri kuruyorlar.

Fakat, küfür pisliğinden, haram ve kötü işlerinin zararlarından kurtulamıyorlar. Rahata, huzura ve saadete kavuşamıyorlar. Fende ilerledikleri hâlde, rahat yaşayamıyorlar. Çünkü, küfürden ve haram işlemekten, hep zarar, hep ziyan, hep fenalık hasıl olur. Sonu hep felaket olur.

İmandan, ibadetlerden ve güzel ahlâktan ise, daima iyilik, rahatlık hasıl olur. Fende ilerlediklerini ileri sürerek, kâfirlerin küfürlerini, İslâmiyete uymayan işlerini övmek, cahillik ve şaşkınlıktır. Müslümanlar, onlar gibi, fen bilgilerinde de çalışmaya, onlar gibi büyük fabrikalar kurmaya özenmelidir.

Çünkü, İslâmiyet bunu emretmektedir. İslâmiyet, hem fen bilgilerinde çalışmayı, hem de güzel ahlâklı olmayı, herkese iyilik yapmayı emretmektedir. Müslümanlar; kafirlerin, münâfıkların ahlâksızlıklarını faydalı zannetmemelidir.

Bunları övmenin, müslümanların hayalarını, imanlarını çalmak için bir tuzak olduğunu bilmelidir. Bir işin, bir sözün faydalı veya zararlı olduğunu anlamak için, kâfirlerin yapıp yapmadıklarına değil, dinimizin emir veya yasak ettiğine bakmalıdır.

İman edip, ibadetleri yapmakla, üç şey hasıl olur:

Birincisi, insan, şehvetine uymaktan kurtulur. Kalbi, ruhu temizlenir. Şehvet ve diğer kötülükler yaratanı hatırlamaya mâni olurlar.

İkincisi, insanda, maddeler üzerinde yapılan tecrübeler ve his organları ile hasıl olan bilgilerle ilgisi olmayan başka bilgiler, zevkler hasıl olur. Her zaman huzur içinde olur.

Üçüncüsü, iyilere nimetler, kötülük yapanlara azap yapılacağına inanan insanlar arasında adalet hâsıl olur. Kimse kimsenin hakkına tecavüz etmez. Herkes hakkına razı olur. Zaten karışıklıkların, huzursuzlukların sebebi, kişilerin kendi haklarına razı olmamalarıdır.

Vahşilikten kurtuldular Mocheim diyor ki, “Miladın onuncu asrında, Avrupa’yı kaplamış olan müthiş kara günlerden daha kötüsü düşünülemez. Bu devrin en ileride bulunan milletlerinin bile, ilim ve fen adına, mantıktan ileri birşeyleri yoktu.

Mantık, bütün ilimlerin üstünü sanılıyordu. O zaman müslümanlar, İspanya’da ve İtalya’da mektepler kurdu. Avrupalı gençler, ilim öğrenmek için buralara toplandı. İslâm âlimlerinin okutma metodlarını öğrenerek, Hristiyan mektepleri açıldı.

Böyle vahşî insanları terbiyeye muvaffak olan, onlara medeniyet ruhunu aşıl原因an, onları karanlıktan, cehaletten, hurâfelerden kurtaran müslümanlar, bu akla sığmaz muazzam işi, ancak İslâm dini sayesinde yapabildiler. Çünkü İslâm dini, hak dindir. Allahü teâlâ İslâmiyet için çalışana elbette yardım eder. Hac suresinde mealen, (Allah, dinine yardım edene, elbette yardım eder) buyurulmaktadır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11502

“Dostlarımı sevdiğin mi?”

Cenab-ı Hak Hz. Musa’ya buyurdu ki: “Ya Musa! Dostlarımı benim için sevdiğin mi ve düşmanlarıma benim için düşmanlık ettin mi?”

Allahü teâlânın dostlarını dost, düşmanlarını düşman bilmek, dinimizin emridir. Buna Hubb-ı fillah ve Buğd-ı fillah denir. İnsanı, Allahü teâlâyâ yaklaştıran şeylerin birincisidir. İmanın tamamlayıcısıdır. Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(İbadetlerin efdali, müslümanları müslüman oldukları için sevmek, kâfirleri, kâfir oldukları için sevmemektir.)

(Allahü teâlâyâ Cebrail aleyhisselam gibi ibadet etseniz; hubb-ı fillah ve buğd-ı fillah yapmadıkça, hiçbirisi kabul olmaz.)

“Benim için ne yaptın?”

Allahü teâlâ, Musa aleyhisselama sordu:

- Ya Musa! Benim için ne işledin?

Musa aleyhisselam cevap verdi:

- Ya Rabbi! Senin için namaz kıldım, oruç tuttum, zekât verdim, ismini çok zikrettim.

Musa aleyhisselamın bu cevabı üzerine, cenab-ı Hak şöyle buyurdu:

- Ya Musa, namazların sana burhandır. Oruçların cehennemden siperdir. Zekât kıyamet gününün sıcaklığından koruyan gölgedir. İsmimi söylemen de, kabir ve kıyamet karanlığında seni aydınlatan nurdur. Yani bunların faydaları hep sanadır. Benim için ne yaptın?

Musa aleyhisselam, “Ya Rabbi! Senin için olan ameli bana bildir” diye yalvardı. Cenab-ı Hak buyurdu ki:

- Ya Musa! Dostlarımı benim için sevdin mi ve düşmanlarıma benim için düşmanlık ettin mi?

Böylece Musa aleyhisselam da, Allah için amelin, “Hubb-ı fillah” ve “Buğd-ı fillah”, yani Allah için sevmek ve Allah için düşmanlık etmek olduğunu anladı.

Sevmemek kalb ile olur. Dinli, dinsiz herkesle iyi geçinmek, kimseyi incitmemek de dinimizin emridir.

Ayrıca zâlimler, açıkça günah işleyenler, cenab-ı Hakka âsi olanlar da sevilmez. Âl-i İmran suresi, elliyedinci ve yüz kırkinci ayetlerinde mealen, (Allahü teâlâ, zâlimleri sevmez) buyuruldu. Hadis-i şerifte de, (Zâlimin çok yaşamasına duâ etmek, Allahü teâlâyâ isyan olunmasını istemektir) buyuruldu.

Süfyan-ı Sevrî hazretlerine, “Bir zâlim, çölde susuzluktan helak oluyor. Ona su verelim mi” denildikte, “Hayır vermeyin. Zâlime yardım eden, halkın malına, canına zarar verilmesine yardım etmiş olur. Onun yaptığı zulümlere ortak olur” buyurdu.

Zâlimden her zaman uzak kalmak daha iyidir. Hadis-i şerifte, (Münafık ile konuşurken, efendim, demeyiniz) buyuruldu. Zâlime, kâfire hürmet etmek, saygı ile selam vermek, üstadım demek, küfr olur. İnsanın dinden çıkmasına sebep olur.

Haram işlediği bilinen günahkâr sevilmez. Bid’ati yayanları ve zâlimleri sevmek günahdır. Hadis-i şerifte, (Günah işleyenin günahına mâni olmaya kudreti varken, kimse mâni olmazsa, Allahü teâlâ, bunların hepsine, dünyada ve ahirette azap yapar) buyuruldu.

Ömer bin Abdülaziz hazretleri buyurdu ki: “Allahü teâlâ, bir kimse günah işlediği için, başkalarına da azap yapmaz ise de, açıkça günah işleyenler görülüp de, görebilenler mâni olmadığı zaman, hepsine azap yapar.”

“Birlikte yiyip içtiler”

Allahü teâlâ, Yuşa peygambere buyurdu ki:

- Kavminden kırkbin salih kimseye ve altmış bin fasık, günahkâr kimseye azap yapacağım!

Yuşa peygamber, “Ya Rabbi! Fasıklar, azabı hak etmiştir. Salihlere azap yapmanın hikmeti nedir” diye suâl edince, Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Benim gadab ettiklerime, onlar gadab etmedi. Birlikte yediler, içtiler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11503

Kişi kimi severse..

“Allahü teâlânın bazı kulları vardır. Peygamberler ve şehitler, kıyamet günü bunlara imrenirler. Bunlar, birbirini tanımayan, uzak yerlerde yaşayan, Allah için birbirini seven müminlerdir.”

Herkesle iyi geçinmek, herkese iyi muamele yapmak, müslümanın önemli özelliklerinden biridir. Dinimizde herşeyin ölçüsü bildirilmiştir. Sevmenin de sevmemenin de ölçüsü, derecesi vardır. Mesela, ibadeti çok olan mümini, az olandan daha çok sevmek lazımdır. İsyanı daha çok olan, küfrü ve kötülüğü yayan kâfirleri daha çok sevmemek lazımdır. Allah için düşmanlık edilmesi lazım gelenlerin başında, insanın kendi nefsi gelir. Sevmek demek, onların yolunda bulunmak demektir.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Allahü teâlânın bazı kulları vardır. Bunlar, peygamber değildir. Peygamberler ve şehitler, kıyamet günü bunlara imrenirler. Bunlar, birbirini tanımayan, uzak yerlerde yaşayan, Allah için birbirini seven müminlerdir.)

(İnsan, dünyada kimi seviyorsa, ahirette onun yanında olacaktır.)

Hız. Peygambere tabi olmadıkça...

Onun yolunda bulunmazsa, sevgisi samimî olmaz. İnsan, dinine ve emanetine güvendiği salih kimselerle arkadaşlık etmelidir. Yahûdiler ve Hıristiyanlar, peygamberlerini sevdiklerini söylüyorlar. Fakat, onların yolunda olmadıkları için, hahamların, papazların uydurdukları yanlış yolda oldukları için, ahirette peygamberlerinin yanında olmayacaklardır. Hatta, sonsuz cehennemde kalacaklardır.

Bunların Hz. Musa'yı Hz. İsa'yı sevdiklerini söylemeleri, onları cehennem azabından kurtarmaz. Allahü teâlânın gönderdiği peygamberlerinin bazılarını kabul edip, bazılarını kabul etmemek, Allahü teâlâyı kabul etmemek olur. Hangi dinden olursa olsun, son peygamber Muhammed aleyhisselamı kabul etmedikçe, Onun dinine girmedikçe, Allaha iman etmiş olmaz. Allahü teâlânın bildirdiği doğru yolu bulmuş olmazlar. Allahü teâlâ Kur'an-ı kerimde Bekara suresinde, bunu açıkça bildirmektedir:

(Sizin inandığınız gibi inanmış olsalar, doğru yolu bulmuş olurlar. Yüz çevirirlerse, şüphesiz onlar çıkmazdadırlar. Onlara karşı, sana Allah yetecektir. O, işitir ve bilir.)

Hadis-i şerifte, (Üç şey imanın lezzetini arttırır: Allahü teâlâyı ve Resulünü herşeyden çok sevmek, kendisini sevmeyen müslümanı Allah rızası için sevmek, Allahü teâlânın düşmanlarını sevmemek) buyurulmuştur.

Yüksek ruhlar, sevdikleri ruhları yukarı çekerler. Alçak ruhlar da, aşağı çeker. İnsan, öldükten sonra, ruhunun nereye gideceğini, dünyada sevdiklerinin hâinden anlamalıdır. İnsan, başkasını tabiat icabı veya akıl icabı veya kendisine yaptığı iyilikler icabı veya Allahü teâlânın rızası için sever.

Dünyada birbirlerini seven kimselerin ruhları, birbirlerini cezbedtiği, çektiği gibi, kıyamette de birbirlerini cezbederler. Enes bin Malik hazretleri diyor ki:

Müslümanları, (İnsan, dünyada kimi seviyorsa, ahirette onun yanında olacaktır) hadis-i şerifinin sevindirdiği kadar, hiçbir şey sevindirmemiştir.

Kâfirleri seven onlarla birlikte cehenneme gidecektir. Allahü teâlâyı sevmenin en kuvvetli alameti, Onun sevdiklerini sevmek, sevmediklerini de sevmemektir.

İslâmiyetin aslı, temeli üçtür: İlim, amel, ihlas. İslâm ilimleri ikiye ayrılır: Din bilgileri, fen bilgileri. Din bilgileri, ağaçtan armut düşer gibi, insanın kafasına bir yerden gelmez. Bu, bir hakiki mürşidin sözlerinden ve hâllerinden, hareketlerinden ve ilmihal kitaplarından öğrenilir.

İstismarcılara aldanmamak için

Kıyamet yaklaşınca, hiçbir yerde hakiki mürşid, rehber görülmeyecek, cahil, yalancı, sahte din adamları çoğalacaktır. Bunlar Allahü teâlânın sevgisini kazanmak için değil, para, makam ve şöhret kazanmak için çalışacaklar; zenginlere, makam sahiplerine yanaşacaklardır.

Bu din istismarcılarına aldanmamak, saadete kavuşmak için, ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarını, ilmi hallerini alıp okumalıdır. Dini buradan öğrenmelidir. Hasta olduğumuzda rastgele alacağımız bir ilacın nasıl zararı olursa, bedenimizin hastalığı nasıl daha da artarsa; rastgele kimseden, rastgele kitaptan dinimizi öğrenmeye kalkışırsak, ruhumuz hasta olur, icabında ölür, yani kişi imandan çıkar. Bunun için, dinimizi ehl-i sünnet âlimlerinin, kendi yorumlarını, fikirlerini katmadan, nakli esas alarak hazırladıkları kitaplardan öğrenmeliyiz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11504

Dostun dostları

Dostun dostları, insana sevimli görünür. Düşmanları, çok çirkin görünür. Bir kimse, birisini seviyorum derse, onun düşmanlarından uzaklaşmadıkça, sözüne inanılmaz.

Müslüman, Resulullah efendimizin sevdiklerini sever, sevmediklerini sevmez. Müslüman, gayrı müslime zulmetmez, fakat onu sevmez. Çünkü, bunlar, Peygamber efendimize inanmadıkları için, cenab-ı Hakkın düşmanı hükmündedirler. Mümin, cenab-ı Hakkın düşmanlarını elbette sevmez. Müminin, kâfiri sevmesi üç türlü olur:

Birincisi, onun küfrünü beğenir. Bunun için sever. Bu muhabbet yasaktır. Çünkü, onun dininden razı olmuştur. Küfrü beğenen kâfir olur. Böyle muhabbet, imanı giderir.

İkincisi, herkesle iyi geçinmek için, kalben sevmeyip, ona dost görünmektir. Bu muhabbet yasak değildir.

Üçüncüsü, ikisinin ortasıdır. Onları, yaptıkları faydalı şeyler sebebiyle sever. Onlara kalbi meyleder. Dininin bâtil olduğunu bilerek, akrabalık, iş arkadaşlığı

sebebi ile dostluk kurar. Bu muhabbet küfre sebep olmaz ise de, caiz değildir. Çünkü bu muhabbet, zamanla dinini beğenmeye sebep olur. Ayet-i kerimede, bu muhabbet yasak edilmektedir. Kısacası bunlarla ihtiyaç olduğunda, zaruret miktarı görüşmelidir. Arkadaşlık, dostluk kurmamalıdır.

Sevginin icabı

Zaten, sevenin, sevgilinin sevdiklerini sevmesi ve sevmediklerini sevmemesi lazımdır. Bu sevgi ve düşmanlık, insanın elinde değildir. Sevginin icabıdır. Bu kendiliğinden hasıl olur.

Dostun dostları, insana sevimli görünür. Düşmanları, çok çirkin görünür. Bir kimse, birisini seviyorum derse, onun düşmanlarından uzaklaşmadıkça, sözüne inanılmaz. Ona münafık denir.

Allahü teâlâ mealen buyuruyor ki: (Kâfirleri sevmek, Allahü teâlâyı sevmemektir. İki zıt şey, birlikte seviemez.) İki düşman, birlikte seviemez. Bir kimse, seviyorum dese, fakat onun düşmanlarından uzak olmazsa, bu sözüne inanılmaz.

Âl-i İmran suresinde mealen, (Kâfirleri sevenleri, Allahü teâlâ, azabı ile korkutuyor) buyuruldu. Bu büyük tehdit, çirkinliğin çok büyük olduğunu gösteriyor.

Hız. Ömer'e dediler ki:

- Hristiyan bir genç var. Hafızası çok kuvvetli, yazısı da çok düzgün, bunu kendine kâtip yaparsan çok iyi olur.

Kabul etmeyerek, "Mümin olmayan birini dost edinmem" dedi ve bu ayet-i kerimeyi okudu.

Ebu Musel Eş'arî, halife Ömer'e dedi ki:

- Yanımda Nasranî [Hristiyan] bir kâtibim var. Çok işe yarıyor.

Hız. Ömer buyurdu ki:

- Niçin, bir müslüman katip kullanmıyorsun? Maide suresindeki, "Ey müminler! Yahûdi ve Hristiyanları sevmeyiniz!" ayetini işitmedin mi?

- Dini onun, katipliği benim.

- Allahü teâlânın hakîr ettiğine ikram etme! Onun zelil ettiğini aziz eyleme! Allahın uzaklaştırdığına yaklaşma!

- Fakat ben Basra'yı onun yardımını ile idare edebiliyorum.

- Hıristiyan ölürse, ne yapacaksan, şimdi onu yap! Hemen onu değiştir!

“Düşmanlarımı sevmeyin!”

Ayet-i kerimelerde buyuruldu ki:

(Ey mü'minler! Mümin olmayan kâfirlerle dost, arkadaş olmayınız!)

(Allahü teâlâyâ ve ahiret gününe inanan, Allahın ve Resulünün düşmanlarını sevmez.)

(Ey iman edenler! Yahûdileri ve Hıristiyanları sevmeyiniz!)

(Ey iman edenler! Benim ve sizin düşmanlarımızı sevmeyiniz.)

Bu ayet-i kerimeler de, kâfirleri sevmeyi haram etmektedir. Fakat, kimseyi incitmemek, üzmemek, herkesle iyi geçinmek de dinimizin emridir. Sevmemek de kalb ile olur. Müslüman olmadığı için kimseye zulmedilmez, haksızlık yapılmaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11505

“Artık ondan kurtulduk!”

Eshab-ı kiram, kendilerine yapılan sıkıntıya katlanıyor, fakat Resulullah'a verilen rahatsızlığa bir türlü razı olamıyorlardı.

Eshab-ı kiram efendilerimiz, Resulullahı memnun etmek, Onun emrini yerine getirmek için, hiçbir şeyden çekinmezlerdi. Tarihte bunların örnekleri, pek çoktur. Bunlardan birisi de Ebu Rafi'nin öldürülmesi hadisesidir.

Hayber Yahûdilerinin reisi olan Ebu Rafi, azılı İslâm düşmanı birisi idi. Sık sık Resulullahı rahatsız ettiği gibi, Eshabını da rahat bırakmıyor, fırsat buldukça onlara eziyet ediyordu. Müslüman olmayanları, İslâma karşı düşmanlıkta bir araya topluyor, devamlı onları kışkırtıyordu. Zengin olduğu için, Resulullahın düşmanlarına dünyalık yardım da yapıyordu.

“Siz burada kalın!”

Eshab-ı kiram, kendilerine yapılan sıkıntıya katlanıyor, fakat Resulullah'a verilen rahatsızlığa bir türlü razı olamıyorlardı. Bunun için kendi aralarında

toplanıp, bunun bir çaresini aradılar. Sonunda onu öldürmeye karar verdiler. Beş kişi, bu iş için izin almak üzere Resulullah'a gittiler.

Peygamber efendimiz izin vererek, başlarına Hz. Abdullah bin Atik'i emîr tayin etti. Sadece Ebu Rafi'nin öldürülmesini, kadınlara, çocuklara dokunulmamasını emretti.

Ebu Rafi'nin kendisine ait muhkem bir kalesi vardı. Buradan dışarı çıkmazdı.

Kaleye yaklaştıklarında, Hz. Abdullah arkadaşlarına dedi ki:

- Siz burada kalın, kaleye yaklaşmayın! Ben kalede kalan birisiymiş gibi, içeri girmeye çalışayım.

Kale kapısına iyice yaklaştığında, kapılar kapanmak üzere idi. Kapının yakınındakilerin arasına girip, onlardan biri gibi, birşeylerle oyalanmaya başladı. O sırada, kapıcı seslenip dedi ki:

- Herkes içeri girsin, kapıları kapatıyorum. Sonra dışarıda kalırsınız.

Bu fırsatı iyi değerlendiren, Hz. Abdullah, hemen içeri girdi. Bundan sonrasını kendisi şöyle anlatır:

İçeri girince, ahıra girip saklandım. Saklandığım yerden kapıcıyı takip ettim. Kapıyı kilitledi, anahtarları direğe asıp gitti. Anahtarları alıp, her tarafı dolaştım. Baktım en üst katta, Ebu Rafi arkadaşları ile sohbet ediyor. Bekledim, sohbet dağılıp yattıktan sonra, odasına girdim. Odası karanlık olduğu için, yatanlardan hangisinin olduğunu anlayabilmek için, "Ey Ebu Rafi" diye seslendim. "Kim o" diye yatağın birinden ses geldi. Hemen sesin geldiği tarafa fırlayıp, kılıcımı indirdim. Fakat kılıç tam isabet etmedi. "Yetişin! Birisi beni öldürmek istiyor" diye bağırdı. O arada hemen dışarı çıkıp, sonra tekrar gelerek değişik bir sesle dedim ki:

- Ey Rafi birşey mi istediniz?

- Canı cehenneme. Sen seslenmeden önce birisi gelip, beni oda içinde kılıçla yaraladı.

Artık hedefimi tam tesbit etmişim. İyi bir kılıç darbesi daha indirdim. Yine yıkılmadı. Bu defa kılıcımı karnına soktum. Yere yıkılınca, odadan çıkıp merdivenleri birer ikişer atlamaya başladım. Nihayet merdivenlerin sonuna geldiğimi zannederek, kendimi yere attım. Hâlbuki daha yüksekteymişim. Yere düşünce, baldır kemiğim kırıldı. Bacağımı bir bezle sarıp, orada oturdum.

Maksat hâsıl oldu

Büyük acılar içinde kıvrana kıvrana beklemeye başladım. Bir zaman sonra, kalenin surlarına birisi çıkıp dedi ki:

- Ey Hicaz halkı! Büyük tacir Ebu Rafi, odasında öldürülmüş olarak bulundu. İlan ediyorum.

Artık maksat hasıl olmuştu. Sevinçten bacağımın ağrısını çoktan unutmuştum. Hemen arkadaşlarımın yanına varıp dedim ki:

- Artık kurtulduk! Ebu Rafi'nin işi tamam.

Hep beraber, Resulullahın huzuruna varıp, müjdeyi verdik. Resulullah çok sevindi. Kırık ayağımı eliyle sıvazladı. Ayağımda hiçbir şey kalmamıştı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11506

Resule itaat, Allaha itaat

“Allahü teâlânın yolu ile, Resulünün yolunu birbirinden ayırmak istiyorlar. Senin söylediklerinin bazısına inanırsınız, bazısına inanmayız diyorlar. İkisi arasında ayrı bir yol açmak istiyorlar. Bunlar, elbette kâfirdir.”

Allahü teâlâ, kullarına çok acımakta, onların dünyada rahat ve huzur içinde yaşamalarını, ahirette de sonsuz saadete kavuşmalarını istemektedir. Bunun için, insanlar arasından seçtiği en üstün, en iyi kimseleri peygamber yapmış, bunlara kitaplar göndererek huzur, saadet yolunu göstermiştir. Saadete kavuşmak için, önce kendisine ve peygamberlerine inanmak lazım olduğunu bildirmiş, sonra kitaplarındaki tekliflere uymayı emretmiştir.

Allahü teâlâ kullarının dinlerini, Muhammed aleyhisselamı göndermekle tamamladı. İslâm dininde olanlardan razı olacağını bildirdi. Muhammed aleyhisselamdan sonra hiç peygamber gelmeyeceğini Kur'an-ı kerimde bildirdi.

Hasta ve tabip Kör olanın yol gösterenlere teslim olması gibi ve çaresizlikten şaşırmış olan hastanın merhametli tabiplere kendini teslim etmesi gibi, insanların da, aklın eremeyeceği faydalara kavuşabilmeleri ve felaketlerden kurtulabilmeleri için, Allahü teâlâ da gönderdiği peygamberi Muhammed aleyhisselama tâbi olmalarını diledi.

Muhammed aleyhisselamı, peygamberlerinin en üstünü, en merhametlisi yaptı. Onun milletini, en adil ümmet eyledi. Onun dinini, hepsinden olgun eyledi. Onun hâlinde aşırılık ve noksanlık olmadığını ve derecesinin üstünlüğünü ve bütün mahlukların peygamberi olduğunu kitabında ayetlerle bildirdi.

Birliğini ve hiçbir şeye benzemediğini anlatmak için ve kullarının bilgilerinin ve işlerinin düzenlenmesi ve hasta kalblerinin tedavisi için, Onu, kullarına son peygamber olarak gönderdi. Allahü teâlâ, insanları olgunlaştırmak ve kalblerindeki hastalıklarını tedavi etmek için, ezelde merhamet ederek, peygamberler göndermeyi dilemiştir.

Peygamberlerin, bu vazifelerini yapabilmeleri için, itaat etmeyenleri korkutmaları, itaat edenlere müjde bildirmeleri lazımdır. Ahirette, birinciler için azap, ikinciler için sevap bulunduğunu haber vermeleri lazımdır. Çünkü insan, kendine tatlı gelen şeylere kavuşmak ister. Bunlara kavuşabilmek için, doğru yoldan sapar, günah işler. Başkalarına kötülük yapar. İnsanları kötülük yapmaktan korumak, dünyada ve ahirette rahat ve huzur içinde yaşamalarını sağlamak için, peygamberlerin gönderilmesi lazımdır.

İlâhi kitapla beraber peygamber gönderilmeseydi, mesela, Muhammed aleyhisselam gönderilmeseydi, Kur'an-ı kerimi anlamamız, emir ve yasaklarını tatbik etmemiz mümkün olmazdı. Peygamberimizin İlâhi kitabı açıklama görevi de vardı. Sadece, onu postacı gibi görmek Ona hakaret olur, ayrıca ayet-i kerimelere de ters olur. Çünkü pek çok ayet-i kerimede, Peygamber efendimize Kur'an-ı kerimi açıklaması emredilmektedir.

Peygambersiz olmaz Peygamberlerin, İlâhi kitapları insanlara açıklamadıkça, dinin emrini tam olarak anlamak, yapmak mümkün değildir. Allahü teâlâ peygamberine, kitabını açıklama görevi vermiştir. Şu ayet-i kerimeler bunu açıkça göstermektedir:

“İndirdiğimiz hükümleri onlara iyice açıklasın diye, biz, her peygamberi yalnız kendi kavminin diliyle gönderdik.”

“Sana da Kur'anı indirdik ki, kendilerine indirileni insanlara açıklayasın; ta ki, düşünüp anlasınlar.”

Mesela namaz vakitleri ve rekat adetleri, namazda neyin nasıl okunacağı, zekât verilmesi gerekli olan ve olmayan mallar, zekâta ait nisap miktarı gibi birçok mesele hadis-i şeriflerle bildirilmiştir. Çünkü Kur'an-ı kerimdeki, “Namazı kılın”, “Zekâtı verin” şeklinde kapalı olarak yer alan ayetlerden maksadın ne olduğunu

anlamak mümkün değildir. Ancak Peygamberimizin açıklamasıyla anlamak mümkün olur. Hz. Peygamberi devre dışı bırakıp, sadece Kur'an-ı kerimi esas almak dini yıkmakla eş anlamlıdır.

Çünkü, Resule itaat, Hak teâlâya itaat demektir. Ona uymamak, Allahü teâlâyâ isyandır. Allahü teâlâyâ itaatin, Resulüne itaatten başka olduğunu sananlar için nâzil olan, Nisâ suresinin, (Allahü teâlânın yolu ile, Resulünün yolunu birbirinden ayırmak istiyorlar. Senin söylediklerinin bazısına inanırız, bazısına inanmayız diyorlar. İkisi arasında ayrı bir yol açmak istiyorlar. Bunlar, elbette kâfirdir) mealindeki yüz kırkdokuzuncu ayeti, bu ayrımı yapanların müslümanlıkla ilgilerinin olmadığını açıkça bildiriyor.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11507

“Allahı seviyorsanız...”

“De ki: Allahı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın”, “Kim Resule itaat ederse, Allaha itaat etmiş olur”

Muhammed aleyhisselamın bütün sözleri ve bütün hareketleri, insanların olgunlaşmalarına rehberlik etmekte, imanlarının ve işlerinin doğru ve faydalı olmalarını sağlamakta ve kalblerindeki hastalıkların tedavisine ve kötü ahlâklarının giderilmesine ışık tutmaktadır. Peygamberlik de, bu demektir. Peygamberleri sadece semavî kitabı tebliğ eden, getiren sıradan bir insan olduğunu zannetmek, peygamberlik makamının ne olduğunu bilmemektir veya dini yıkmak için sinsi bir oyundur.

Abesle iştilal olurdu

Kur'an-ı kerimi, insanların anlaması için, peygamberimizin açıklamakla görevlendirildiğini bildiren birçok ayet-i kerime vardır. Çünkü, herşey Kur'an-ı kerimde açıkça bildirilmemiştir. Bütün hükümleri, herkesin anlayabileceği tarzda açık-seçik olsaydı, Hz. Peygamber tarafından insanlara açıklanması emri abesle iştilal olurdu. Allahın Kitabı böylesi olumsuz özelliklerden berîdir. Ayetler herkesin anlayabileceği şekilde açık olsaydı, hâşâ Allahü teâlânın, açıkla emri lüzumsuz olurdu.

Peygamberimiz bu görevini yaparken, Kur'an-ı kerimin dışında gelen vahiylerle göre de yapıyordu. Böyle olmasaydı. Kur'an-ı kerimi açıklamak gibi bir görevi bulunan Hz. Peygamber, Kur'an-ı kerime ilişkin, Kur'an dışında ve fakat yine Kur'an tarafından verilen bir yetkiye dayanarak bir kısım şeyler söyleyip, açıklamalar yapmadan bu emri nasıl yerine getirecekti? Kur'anın Kur'anla açıklanması, onun anlaşılması için yeterli olsaydı, ayrıca Hz. Peygambere, onu "açıklama" emrinin verilmesine ne gerek vardı? Hz. Peygamberin açıklamalarına ihtiyaç duymaksızın, herkes Kur'anı rahatça okuyup anlayabilirdi.

Hz. Peygamberin bildirdiklerine itaat ve Onun söylediklerinin bağlayıcı kabul edilmesi, bizzat yüce Allahın emridir. "Kim Resule itaat ederse, Allaha itaat etmiş olur", "De ki: Allahı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın" ayetleri, bunu açık olarak bildirmektedir.

Peygamberimizin açıklamalarını, hadis-i şerifleri dikkate almayıp, Kur'an-ı kerimdeki bilgilerin hepsini akla, mantığa uydurmaya, akla beğendirmeye kalkışan, peygamberlik makamına inanmamış olur. Böyle, İslâmiyeti akıl ile, felsefe ile, demagoji ile izaha ve inandırmaya çalışan kitaplardan, şahıslardan uzak durmalıdır.

Akıl ile anlaşılan şeyler, his organları ile anlaşılanların üstünde olduğu ve bunların yanlısını çıkardığı gibi, yani his uzuvlarımız, akıl ile anlaşılan şeyleri anlayamayacağı gibi, akıl da, peygamberlik makamında anlaşılan şeyleri kavramaktan acizdir. İnanmaktan başka çaresi yoktur. Akıl, anlayamadığı şeyleri nasıl ölçebilir? Bunların doğru ve yanlış olduğuna nasıl karar verebilir?

Nakil yolu ile anlaşılan, yani Peygamberimizin söyledikleri şeyleri, akıl ile araştırmaya uğraşmak, düz yolda güç giden yüklü bir arabayı, yokuşa çıkarmak için zorlamaya benzer. Yokuşa doğru at, kamçılanırsa, çabalaya çabalaya, ya yıkılıp canı çıkar. Yahut, alışmış olduğu düz yola kavuşmak için sağa, sola ve geriye kıvrılarak arabayı yıkar ve eşyalar harap olur. Akıl da, yürüyemediği, anlayamadığı ahiret bilgilerini çözmeye zorlanırsa, ya yıkılıp, insan aklını kaçıırır veya bunları alışmış olduğu dünya işlerine benzetmeye kalkışarak, yanıılır, aldanır ve herkesi aldatır.

Başka çare yoktur Akıl, his kuvveti ile anlaşılabilen veya hissedilenlere benzeyen ve onlara bağılıkları bulunan şeyleri birbirleri ile ölçerek, iyilerini kötülerinden ayırmaya yarayan, bir miyardır, bir alettir. Böyle şeylere bağılıkları olmayan varlıklara eremeyeceğinden, şaşırıp kalır.

O hâlde, Peygamberimizin bildirdikleri şeylere, akla danışmaksızın inanmaktan başka çare yoktur. Görülüyor ki, Peygamberimize tâbi olmak, aklın gösterdiği bir lüzumdur ve aklın istediği ve beğendiği bir yoldur.

Ayrıca, Peygamberimizin, aklın dışında ve üstünde bulunan sözlerini, akla danışmaya kalkışmak, akla aykırı bir iş olur. Gecenin koyu karanlığında bilinmeyen yerlerde, pervasızca yürümeye ve engin denizde, acemi kaptanın, pusulasız yol almasına benzer ki, her an uçuruma, girdaba düşebilirler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11508

Arapça bilen anlayabilseydi..

Kur'an-ı kerimin muhatabı, Peygamber efendimizdir. Onun muhataplığını kabul etmemek, İslâm dinini kabul etmemekle eş anlamlıdır.

Allahü teâlâ, insanların dünyada ve ahirette rahat ve huzur içinde olmaları için, yalnız kitap göndermekle kalmayıp, peygamberler de gönderdi. İnsanların, kendi akılları ile, mantıkları ile dünya ve ahiret huzurunu bulmaları mümkün değildir.

İnsanlar, dünya ve ahiret saadetini kendileri görebilselerdi, bulabilselerdi, Allahü teâlâ, hâşâ, peygamberleri boş yere ve lüzumsuz göndermiş olurdu. Hiçbir akıl, ahiret bilgilerini bulamayacağı, çözemeyeceği içindir ki, Allahü teâlâ, her asırda, dünyanın her tarafına, peygamber göndermiş ve en son ve kıyamete kadar değiştirmemek üzere ve bütün dünyaya, peygamber olarak, Muhammed aleyhisselamı göndermiştir.

Kur'an-ı kerimin muhatabı Muhammed aleyhisselam olmasaydı, bizim Kur'an-ı kerimi okuyup, dünya ve ahiret saadetini buradan çıkarmamız mümkün olmazdı. Çünkü, Kur'an-ı kerimin muhatabı, Peygamber efendimizdir. Onun muhataplığını kabul etmemek, İslâm dinini kabul etmemekle eş anlamlıdır.

Gönderdiği kitabı açıklamak için, eğer peygambere lüzum olmasaydı, Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimi gönderir, “İndirdiğim kitapta, hayatınızı benim rızama ve irademe uygun bir şekilde yönlendirmek için, ihtiyaç duyduğunuz bütün hükümler ayrıntılı olarak belirtilmiştir. O kitabı alın ve onunla amel edin”

buyururdu. Bu durumda, insanlar arasında birtakım kulları elçi olarak seçip, onları, indirdiği vahyi insanlara açıklamakla görevli kılmasına gerek kalmazdı.

Allahü teâlâ böyle yapmayıp da, Kitabını, peygamber vasıtasıyla insanlara ilettiğine göre, Onu başka bir kısım meziyetlerle donatması, Kur'anın dışında, diğer insanlara vermediği bazı bilgileri de Ona vermiş olması da gerekir. Aksi hâlde rahatça anlaşılabilir mufassal bir kitabı, anlayıp, içindeki hükümlerle gereği gibi amel edebilmek için, insanlar neden bir elçiye ihtiyaç duysunlar?

Bütün peygamberler, akıl ile bulunacak dünya işlerine dokunmayıp, yalnız bunları araştırmak, bulup faydalanmak için çalışmayı emir ve teşvik buyurmuş, kendileri dünya işlerinden her birinin, insanları ebedî saadete ve felakete nasıl sürükleyebileceklerini anlatmış ve Allahü teâlânın beğendiği ve beğenmediği şeyleri açık olarak bildirmişlerdir.

İslâmiyette aklın ermediği şeyler çoktur. Fakat, akla uymayan birşey yoktur. Ahiret bilgileri ve Allahü teâlânın beğenip beğenmediği şeyler ve Ona ibadet şekilleri, eğer aklın çerçevesi içinde olsalardı ve akıl ile doğru olarak, bilinebilselerdi, binlerce peygamberin gönderilmesine lüzum kalmazdı.

Peygamberimizin, kitaplarımızda yazılı ilim, sıhhat, fen, ahlâk, hak, adalet ve bütün saadet kollarını kavrayan ve bindört yüz seneden beri dünyanın her tarafında gelmiş, ilim, tecrübe ve akıl sahiplerini hürmet ve hayranlıkta bırakan emirlerinde, hiçbir kimse tarafından bir kusur ve hata bulunmamıştır.

Tam akıl, şaşmayan, yanılmayan akıldır. Değil aklın erişemeyeceği şeylerde, kendi günlük işlerinde bile, hiç yanılmadığını kim iddia edebilir? Böyle bir iddiaya, kimse inanır mı? Yeryüzünde hiç bozulmayan ve değiştirilemeyecek birşey vardır ki, o da Allahü teâlânın Kur'an-ı kerimi ve Resulullahın hadis-i şerifleri, yani mübarek sözleridir.

Hadis-i şerifler olmasaydı...

Hadis-i şerifler, rastgele insan sözü değildir ve vahiy ile bildirilmiş sözlerdir. Kur'an-ı kerimin açıklamasıdır. Bu açıklamalar olmasaydı, bizim Kur'an-ı kerimi tam olarak anlamamız mümkün olmazdı. Çünkü, arapça bilmekle Kur'an-ı kerim anlaşılabilir, açıklamaya, peygambere lüzum kalmazdı. Bununla ilgili örnekler çoktur.

Mesela, cuma ile ilgili ayette, sadece, “Ey iman edenler! Cuma günü namaza çağrı yapıldığında, Allahı anmaya koşun...” buyurulmaktadır. Eğer Peygamber

efendimiz bildirmeseydi, bu ayette zikredilen “Namaz”ın, “Cuma namazı” olduğunu nereden bilecektik? Hangi Kur’an ayetine dayanılarak, bu namazın beş vakit namazdan herhangi biri değil de, “Cuma namazı” olduğunu ve farzının da iki rekat olduğunu bilecektik? Yine Kur’an-ı kerimin herhangi bir yerinde “hutbe”den kesinlikle söz edilmediğine göre, farz olan hutbenin okunacağını nasıl bilecektik?

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11509

Saadete kavuşmak için

Peygamberin rehberliği şarttır. Peygambersiz de dini yaşamının mümkün olduğunu sanmak, peygamberi devre dışı bırakmak, en büyük cehalettir. Cehalet değilse hıyanettir.

Ahirette azaplardan kurtulmak, sonsuz saadete kavuşmak, ancak Muhammed aleyhisselama tâbi olmaya bağlıdır. Onun gösterdiği yolda giden, Allahü teâlânın sevgisine kavuşur. Ona tâbi olan, Allahü teâlâyâ sadık kul olmak saadetine erer. Dünyaya gelmiş olan yüzymidörtbinden fazla peygamberin en büyükleri, Ona tâbi olmayı istemiştir. Hz. Musa, Onun zamanında bulunsaydı, o büyüklüğü ile beraber, Ona tâbi olmayı severdi. Hz. İsa’nın gökten inip, Onun yolunda yürüyeceğini herkes bilir. Onun ümmeti olan müslümanlar, Ona tâbi oldukları için, bütün insanların hayırlısı ve en iyileri oldu.

Sadece akıl kâfi değildir Her ümmet, peygamberine tâbi olmakla kurtuldular. Allahü teâlâ, insanlara dünyada ve ahirette faydalı olan şeyleri, zararlılarından, peygamberleri aracılığı ile ayırt etti. Eğer bu şerefli peygamberler gönderilmeseydi, insan aklı, Allahü teâlânın var olduğunu anlayamazdı. Allahü teâlânın büyüklüğünü kavramaya ulaşamazdı.

Peygamberlerin haber verdikleri; Allahü teâlânın üstün sıfatlarının var olduğu, peygamber gönderdiği, meleklerin günahsız olduğu, öldükten sonra dirilmek olduğu, cennette sonsuz nimetler, iyilikler ve cehennemde azaplar bulunduğu ve İslâmiyetin bildirdiği daha nice şeyler, akıl ile anlaşılamaz. Bunlar, peygamberlerden işitilmedikçe, insanların kısa akılları ile bulunamaz.

Yunan felsefecileri ve diğer felsefeciler, “Akıl hiç şaşmaz, herşeyin doğrusunu anlar” dediler. Aklın herşeye ereceğini, sınırsız olduğunu sandılar. Aklın eremediği şeyleri de, akıl ile çözmeye kalkıştılar.

Hâlbuki akıl, dünya bilgilerinde bile yanılıyor. Ahiret bilgilerini ise, hiç anlayamıyor. Akıl, duyu organları ile anlaşılamayan şeyleri bulabildiği gibi, aklın eremediği şeyler de peygamberlerin bildirmeleri ile anlaşılır. Akıl, his organlarının üstünde olduğu gibi, peygamberlik de, akıl kuvvetlerinin üstündedir. Akıl kuvvetlerinin varamadığı şeyler, peygamberlerin bildirmeleri ile öğrenilir.

İnsanları var eden ve varlıkta kalabilmeleri için lazım olan her nimeti gönderen, Allahü teâlâdır. İyilik edene şükretmek lazım olduğunu herkes bilir. Allahü teâlânın nimetlerine nasıl şükredileceğini bilmek için de, yine peygamberler lazımdır. Onların bildirmediği şükür ve saygı, Ona layık olmaz. Ona nasıl şükür olunacağını, insan bilemez. Ona karşı saygısızlık olan birşeyi, şükretmek ve saygı sanabilir. Şükredeyim derken, saygısızlık yapabilir. Bunlar İlâhî kitaplardan da tam olarak öğrenilemez. Öğrenilen bilgiler eksik kalır.

Mesela, Peygamber efendimiz bildirmeseydi, açıklamasaydı, Kur'an-ı kerimi okuyup, Allahü teâlânın emrettiği şekilde ibadet etmemiz mümkün olmazdı.

Kur'an-ı kerimde, “Birinize ölüm geldiği zaman, eğer bir hayır (mal) bırakacaksa, anaya, babaya, yakınlar münasip şekilde vasiyette bulunmak, Allahtan korkanlar üzerine bir borçtur” buyurulmaktadır. Bu ayette ana, baba ve yakınlar vasiyet şart kılındığı hâlde, yüce Allah, Hz. Peygamber vasıtasıyla böyle bir vasiyeti neshetmiştir. Bu konudaki hadis-i şerif şudur: “Bilin ki, Allah, her hak sahibine hakkını vermiştir. Artık mirasçı lehine vasiyet yoktur.”

Hz. Peygamber bildirmeseydi...

Keza Kur'an-ı kerimde, “Ey iman edenler! Namaza kalktığınız zaman...” buyurularak, namaza kalkıldığı zaman, abdest alınması emir buyurulmuş. Eğer Hz. Peygamber açıklamasaydı, buradan her namaz için ayrı abdest almanın lazım olduğu anlaşılırdı. Ancak Hz. Peygamber vasıtasıyla bir tek abdest ile birkaç namazın kılınabileceği gösterilmiştir. Hatta Hz. Peygamberin bir tek abdest ile beş vakit namazı kıldığı sabittir.

Demek ki, dini öğrenmede, tatbikte peygamberin rehberliği şarttır. Peygambersiz de dini yaşamının mümkün olduğunu sanmak, peygamberi devre dışı bırakmak, en büyük cehalettir. Cehalet değilse hıyanettir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11510

Aklına güvenenin hâli

“İslâmiyeti ayakta tutan, din bilgileri olmuştur. Âlimleri, ilmi yok edip, halkı cahil bırakmadıkça, onların dinlerini bozmak mümkün değildir.”

Onsekizinci yüzyılın başlarında, İngiltere’nin İslâm ülkelerine gönderdiği binlerce gizli servis elemanlarından biri olan Hempher, üzgün bir şekilde memleketine döner. Derhal daire başkanının makamına çıkarak der ki:

- Yıllardır, Osmanlı ülkelerinde, yerine göre sıradan bir müslüman, yerine göre tarikat şeyhi, yerine göre medrese hocası bir âlim gibi görünerek dolaşıyorum. Canla başla çalıştığım hâlde, gözle görülür bir netice alamadım. Müslümanların aralarına fitne sokamadım, dinlerini bozamadım. Beni bu işten almanızı istirham ediyorum.

Tecrübeli daire başkanı, bu konuşmanın sonunda, sinsi bir tebessümle ayağa kalkar. Karşısında ayakta duran servis elemanının sırtını okşayıp, oturması için yer gösterir. Kendisi de karşısına oturup, “Evladım şu konuşmamı iyi dinle” diyerek, başlar anlatmaya:

İslâmiyeti ayakta tutan - Sen bu işlerin, birkaç senelik çalışma ile neticeleneceğini mi zannediyorsun? Bırak birkaç seneyi, bu ektiğimiz tohumların meyvelerini, ben de sen de göremeyeceğiz, belki de senin, benim torunlarımız bile göremeyecek. Bu tohumların meyvelerini en az yüz senede, belki de 200 senede ancak alabileceğiz. Çünkü, bugüne kadar İslâmiyeti ayakta tutan, din bilgileri olmuştur. Âlimleri, ilmi yok edip, halkı cahil bırakmadıkça, onların dinlerini bozmak mümkün değildir. Bunun için, âlimleri, mezhepleri hissettirmeden kötöleyeceğiz. Bir müddet sonra da, peygamber sözleri hakkında, “Uydurmaydı, değildi” diyerek şüpheye düşüreceğiz. Ancak bunları başarıp, halkı cahil bıraktığımız zaman, meyveleri toplamaya başlayacağız. Bir kültürü, hele asırların birikimi olan din kültürünü yıkmak, kısa zamanda olacak şey değildir.

Bugün İslâm ülkelerinin darmadağın olması, birbirleri ile uğraşmaları, hep bu faaliyetlerin neticesidir.

Bu karışıklıklara bakıldığında, meyvelerin artık olgunlaşıp, toplama zamanının geldiği açık seçik anlaşıyor. Meydan boş kalınca, cehalet diz boyu olunca, din adına konuşulanlar akla hafsalaya sığmıyor. Zaten hadis-i şerifte, “Nerede ilim varsa, orada İslâmiyet vardır, nerede ilim yoksa orada İslâmiyet de yoktur” buyurulmuştur.

İslâmiyeti bozmada da daha çok felsefeye kayan, sadece akla önem veren, nakle önem vermeyen kimseler kullanılmıştır. Çünkü felsefeciler, asırlar önce de peygamberlere önem vermemişler, küfür bataklığından kurtulamamışlardır. Şu hadise ibret vericidir:

Her felsefeci gibi Eflatun, kendine çok güvenirdi. Her işin, her düşüncenin en doğrusunun kendisine ait olduğunu söylerdi. Birbirlerini beğenmeme, kötüleme hastalığı bütün felsefecilerde vardır. Mesela, Eflatun, hocası Sokrat’ın fikirlerini beğenmezdi. Talebesi Aristo da Eflatun’un fikirlerini beğenmezdi.

Eflatun, İsa aleyhisselamın zamanında bulunmak şerefine kavuşmuştu. Kendisine, İsa aleyhisselamdan bahsedip, görüşmesini tavsiye ettiklerinde, onlara sordu:

- Bahsettiğiniz kimse neler anlatıyor?
- Hakikatı anlatıyor, hakikata nasıl ulaşılacağını anlatıyor.
- Benim başkasının aklına ihtiyacım yoktur.

Böylece, O yüce peygamberin ümmeti olmak ve sonsuz olarak cennete gitmek nimetinden mahrum kaldı.

Muhammed İkbâl kimdir?

Asrımızda felsefeye dalıp, İngilizlerin oyuncağı olan Pakistan’ın milli şairi Muhammed İkbâl’in kısa hâl tercümesine bakıldığında, felsefenin, akla güvenmenin; neticede geçmişini, öz değerlerini reddetmesinin insanı ne hâle soktuğu kolay anlaşıyor:

“Avrupa’da felsefe öğrenimi görmüş. İngilizler kendisine, “Sir” unvanı vermişler. İngiliz Sir Thomas Arnold’la dostluk kurmuş. Bununla yakın dostluğundan ve felsefe öğreniminden sonra, İslâmiyete bakış açısı değişmiş. İslâmiyet karşısında, felsefeyi ve akli ön plânda tutmaya başlamış. Dinde reform yapılmasını savunanlardan olmuş. İngilizlerin arzusu doğrultusunda Pakistan’ın Hindistan’dan ayrılmasında rol almış. Kendisine, meşhur dinde reformculardan

ve masonlardan olan Cemaleddin Efganî ve Muhammed Abduh'u rehber edinmiş. Bütün bunların neticesinde ehl-i sünnet âlimleri tarafından fikirleri reddedilmiş.”

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11511

Kararlı olmak

Hız. Ali buyurdu ki: “Çocukların yetiştirilmesinde bildiğimiz usulü tatbikte ısrarcı olmayın. Deneyin, hangi metot faydalı ise, onunla eğitin. Zaman size uymazsa, siz zamana uyun!”

Bir işi yapmaya karar vermek, o işin yarısını yapmaktır, demişlerdir. Karar vermek çok önemlidir. En kötü karar, kararsızlıktan iyidir. Buna, yapmaya karar verdiği işi yapacağına inanmayı da eklemek lazımdır. Bu takdirde, o işin tamamı yapılmış sayılır.

İş başarmada zirveye varmış tecrübeli bir zat, başarılı olmanın sırlarını bakınız nasıl açıklıyor:

Başladığınız işi yapabileceğinize inanın. Bu başarmanın temelidir. Bu inancı geliştirmede önemli iki yol vardır:

Olumlu olmalı!

1- İmkansız, olmaz, mümkün değil gibi kelimeleri, düşünce ve konuşma sözlüğünüzden atın! Bunlar birer başarısızlık kelimeleridir. Bu olumsuz düşünceler, zincirleme bir reaksiyon başlatarak, başarısızlıkta haklı olduğunuzu ispatlamak üzere, diğer benzer düşünceleri de harekete geçirir.

2- Uzun zamandır yapmayı istediğiniz, ama yapamayacağınıza inandığınız bir işi düşünün. Şimdi, onu neden yapamayacağınızla ilgili bir liste yapın. Çoğumuz, bir şeyi neden yapamayacağımıza yoğunlaştığımız için, arzularımızı yenip, onları mağlup ederiz. Hâlbuki zihinsel odaklaşmamız için değerli olan tek şey, neden yapabileceğimiz konusunda düşündürmektir.

Sıradan insan olmamak hedefimiz olmalıdır. Vasat, sıradan insanlar, daima ilerlemenin karşısındadır. Birçok insan, piyasaya ilk çıktığında, sokaklarda otomobil kullanılmasına karşı oldu. Söyledikleri şey; tabiatın bizim için anlamı, üzerinde yürümek ve at sürmek olduğu idi. Önceleri uçak birçok insan için korku

kaynağı oldu. İnsanların, kuşlar için “ayrılmış” bir bölgeye girme “hakki” yoktu. Statüye inanan birçok insan, hâlâ, “Uzayda işimiz ne” demektedir.

İşte bu düşüncelerle mücadele etmenin üç yolu:

1- Size ters de gelse, yeni fikirlere ve tekliflere açık olun. Düşünce filizlerini yok eden şu yaklaşımlardan uzak durun: “İşe yaramaz”, “Yapılamaz”, “Hiçbir değeri yok”, “Aptalca.”

2- Yeni şeyleri tecrübe eden bir kişi olun. Sabit, rutin şeyleri kırın. Her gün gittiğiniz lokantayı değiştirin, yeni kitaplar okuyun, yeni arkadaşlıklar edinin. Bazan işe farklı yoldan gidin, bu sene farklı bir yerde yaz tatilinizi geçirin. Bu hafta sonu, yeni ve farklı bir şey yapın.

3- Yenilikçi olun, yeniliklere kapalı olmayın. “Çalıştığım yerde böyle yapardık, o nedenle burada da böyle yapacağız” değil, “Eski çalıştığım yerde yaptığımızdan daha iyisini nasıl yapabiliriz” şeklinde yaklaşmalısınız. Geriye sürükleyen, hatta yerinde duran düşünme değil; ileriye götüren, ilerleyici düşünme olmalı. Okul zamanına kadar çalışıp, harçlığınızı çıkartmak için, gençken, her sabah 5.30’da kalktınız diye, çocuklarınızdan da o saatte kalkmalarını beklemek, güzel bir fikir değildir. Her devrin kendine özel şartları vardır. Otuz sene önce yaptığınız, bugün için geçerliliğini kaybetmiş olabilir.

Hz. Ali’ye, eshaptan bazıları gelip dediler ki:

- Biz çocuklarımızı babalarımızdan gördüğümüz gibi eğitmeye çalışıyoruz, fakat istediğimiz neticeyi alamıyoruz, ne yapalım?

Bunun üzerine Hz. Ali buyurdu ki:

- Bildiğimiz usulü tatbikte ısrarcı olmayın. Deneyin, hangi metot faydalı ise, onunla eğitin. Zaman size uymazsa, siz zamana uyun!

Daha iyi yapmak için İşinde başarılı insanlar, şu soruyla yaşarlar: “Performansımın kalitesini nasıl artırabilirim? Daha iyi nasıl yapabilirim?” Füze yapmaktan çocuk yetiştirmeye kadar, insanlığın yaptığı hiçbir şeyde, mutlak mükemmelliğe ulaşamaz. Bu da gelişme için sınırsız imkân olduğu anlamına gelir. Başarılı insanlar bunu bilir ve daima daha iyi bir yol bulmak için araştırırlar. Başarılı insan, “Daha iyi yapabilir miyim?” diye sormaz. Yapabileceğini bilir. Dolayısıyla sorduğu soru şudur: “Nasıl daha iyi yapabilirim?”

Bunun için her sabah, çalışmaya başlamadan önce, 10 dakikanızı şöyle düşünmeye ayırın: “Bugün daha iyi bir iş nasıl yapabilirim?” “Çalışma

arkadaşlarımı cesaretlendirmek için bugün ne yapabilirim?” “Arkadaşlarım ile uyum içinde çalışmak için, kimseyi üzmemek için ne yapabilirim?” “Kişisel verimimi nasıl artırabilirim?”

Bu çok basit bir çalışmadır. Ama işe yarar. Deneyin ve daha büyük başarılar elde etmek için, sınırsız çözümler bulacağınızı göreceksiniz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11512

Fikirler kullanılmak içindir

Fikirler, çabuk bozulan besinler gibidir. Eğer onları korumazsak, sincaplar gibi olumsuz düşünen insanlar, onların çoğunu yok eder.

Faydalı fikirler, tatbik sahasına konursa, işlenirse, ayakta kalabilirler. Tatbik edilmezse, önü açılmazsa, zamanla yok olur. Yok olmakla kalmaz, yeni fikirlerin çıkmasına mâni olunur. Kaynak kurur. Kaynağın kurumasına sebep olan etkenleri ortadan kaldırmak lazımdır.

Köyde yetişmiş olanlar iyi bilir. Her yıl bir meşe ağacından, orman nüfusunu oldukça iyi miktarda artırmaya yetecek kadar meşe palamudu çıkar. Ancak bunlardan sadece birkaç tanesi ağaç olabilir. Sincaplar bunların çoğunu yok eder. Ağacın çevresindeki sert toprak da, kalan birkaç tanesine fazla şans tanımaz.

Özel itina ister Bu, fikirler için de geçerlidir. Fikirler, çabuk bozulan besinler gibidir. Eğer onları korumazsak, sincaplar gibi olumsuz düşünen insanlar, onların çoğunu yok eder. Fikirler, doğdukları andan, işlerin daha iyi yapılmasını sağlayacak pratik çözümler hâline gelene kadar özel bakım ister.

Aşağıdaki üç yolu kullanarak, fikirlerinizden faydalanmayı ve onları geliştirmeyi sağlayabilirsiniz:

1- Fikirlerin kaçmasına izin vermeyin. Onları bir kağıda mutlaka yazın. Her gün bir sürü fikir doğar ve bir kağıda iliştilmedikleri için çabucak ölürler. Çoğumuzun başına gelmiştir. Herhangi bir konu için, “Benim bununla ilgili bir fikrim, düşüncem vardı, neydi neydi” diye hatırlamak için çırpındığımız, çok zaman olmuştur.

İş, yepyeni fikirleri koruyup, yetiştirmeye geldiğinde, bellek zayıf bir köle gibidir. Hafızaya hiçbir zaman güvenilemez. “Tamam, ben bunu unutmam” deyip de, unuttuğumuz nice fikirler olmamış mıdır? Bunun için, yanınızda her zaman bir defter veya küçük kartlar taşıyın. Yeni bir fikir geldiğinde, onu hemen yazın.

Yanınızda her zaman küçük bir ajanda taşıyın; böylece aklınıza bir fikir geldiğinde, bunu, hemen o anda ajandaya not edersiniz. Verimli, üretici zihinlere sahip insanlar, güzel bir fikrin herhangi bir zamanda, herhangi bir yerde ortaya çıkabileceğini bilirler. Fikirlerin kaçıp gitmesine izin vermeyin. Aksi takdirde, düşüncenizin meyvelerini yok etmiş olursunuz. Onların etrafını kalın duvarla çevirin.

2- Zaman zaman fikirlerinizi gözden geçirin. Bu fikirleri dosyalayın. Bu dosya özel bir dolap olabileceği gibi, bir masa çekmecesi de olabilir. Ama bir dosyanız olsun ve bunu düzenli olarak gözden geçirin. Fikirlerinizin bazıları her ne sebeple olursa olsun, hiçbir değere sahip olmayabilir. Zaman ve şartlar onları eskitebilir. Onlardan kurtulun. Ama bir fikrin işe yarayabileceğine inandığınız sürece, onu mutlaka saklayın. Fikirler, zamanla artar, değişir, ilerler. Bunun içindir ki, eskilerin “Tekmîl-i sınaat, telâhuk-ı efkâr iledir” sözü meşhurdur. Bunun manası, “Sanatın, fennin, tekniğin ilerlemesi, fikirlerin, tecrübelerin, deneylerin birbirlerine eklenmesi ile olur” demektir.

3- Fikrinizi verimli toprağa ekin ve gübreleyin. Sonra da fikrinizi büyütün. Üzerinde düşünün. Fikri, ilgili başka fikirlere bağlayın. Fikrinize benzer olduğuna inandığınız kitapları okuyun. Tüm bakış açılarını araştırın. Sonra, zamanı geldiğinde, onu kendiniz, işiniz veya geleceğiniz için harekete geçirin.

Kağıt üzerinde şekillendirilmeli Bir mimar, yeni bir bina tasarlama fikriyle karşılaştığında, bir ön çizim yapar. Üretici bir reklamcı, yeni tv reklamı için bir fikre ulaştığında, onu bir dizi çizime dökerek, bitmiş hâlinin nasıl olacağını gösterir. Fikir sahibi yazarlar, önce bir müsvedde çıkarır.

Fikri, kağıt üzerinde şekillendirin. Bunun iki mükemmel sebebi vardır. Bir fikir gözle görülür bir forma girdiğinde, onu, her açıdan görebilirsiniz. Eksikliklerini, parlatmak için neler yapılması gerektiğini görebilirsiniz. Sonra, fikirler de başkalarına aktarılmalıdır. Fikirlerini sadece kendisi için saklayan, onu hapsedmiş olur. Doğruluğuna, tatbik edilebilirliğine inanan, başkalarına anlatmalıdır. Çevresine, arkadaşlarına, yatırımcılara, kısacası, kullanabilecek herkese... Bir fikir,

kullanılmadıkça, onun hiçbir değeri yoktur. Bu durum, kutudaki kullanılmayan ilaca benzer.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11513

“Onu sahibi korur!”

“Endişeye kapılıp, huzurunuzu bozmayın! Yemen ordusu gelip, Kâbe’yi yıkamaz. Kâbe’nin sahibi vardır. Onu koruyacağından şüpheniz olmasın.”

O zaman Yemen, Habeşistan Krallığına bağlı bir valilikti. Peygamber efendimiz, daha dünyayı şereflelendirmemişti. Dünya kapkaranlık idi. Güçlü olan, gücünün yettiğine akıl almaz işkenceler yapıyordu. İnsanların, insanlıkla hemen hemen ilgileri kalmamıştı.

İşte böyle bir zamanda, Yemen’in Ebrehe adında, hilekâr ve ihtiraslı bir valisi vardı. Eyaletinde yaşayan Arapların, her sene akın akın Kâbe’yi ziyaret için Mekke’ye gitmelerine sinirleniyordu. Bu sebeple, San’a şehrinde, devrin en namlı mimar ve ustalarına, gayet süslü, gösterişli, büyük bir kilise yaptırdı ve ismini “Kuleys” koydu.

Bunun ardından da, Habeş Kralına bir mektup yazarak, Arapların şimdiden sonra, hac için, ancak “Kuleys”i ziyaret edebileceklerini, Mekke’ye gitme maksadıyla hiç kimseye izin vermeyeceğini, zira bu yüzden ülkesinin büyük maddî zararlara uğradığını bildirdi. Böylelikle kralın da izin ve desteğini almıştı...

Ebrehe’nin intikam hırsı Ebrehe’nin kararı, az zamanda her tarafa yayıldı. Böyle bir engelleme niyeti, Yemenli Arapları fena hâlde öfkелendirdi. Nukayl isminde bir yerli, Kuleys kilisesine girerek, orada ibadet ediyormuş gibi, üç gün üç gece kaldıktan sonra, kimsenin olmadığı bir zamanda vurdu, kırdı, içeriyi harabeye çevirip, kayıplara karıştı. Ebrehe ağır bir hakarete uğramıştı. Bir grup Arabın kaza sonucu çıkardığı yangınla, kilisenin tahta bölmeleri de yanınca, vali, iyice küplere bindi... Ebrehe’nin intikam kararı işitilmemiş cinstendi...

Kâbe’yi yıkıp yerle bir etmek, enkazı fillerle Yemen’e taşımak ve Mekkelileri esir almak için, dörtbin fil ve üçyüzbin Habeşliden kurulu ordusu ile harekete geçti.

Düşmanın, mukaddes Kâbe'yi yıkmak üzere gelmekte olduğunu öğrenen Kureyşlilerin keyfi kaçmıştı. Bunun üzerine Resulullahın dedesi, Mekke Emîri Abdülmuttalib, içlere su serpen şu kısa konuşmayı yaptı:

- Ey Kureyş kabilesi; endişeye kapılıp, huzurunuzu bozmayın! Yemen ordusu gelip Kâbe'yi yıkamaz. Kâbe'nin sahibi vardır. Onu koruyacağından şüpheniz olmasın. Ama ferman-ı İlâhi böyle ise, kim mâni olabilir?

Peygamberimizin dedesi Abdülmuttalib, o günlerde gördüğü bazı rüyaları, kendine göre tâbir ederek, böyle diyordu; ama aslında, onun da kalbi rahat değildi...

Bir müddet sonra, Mekke çevresine gelen düşman öncüleri, Arapların koyun ve develerini alıp götürdüler. Götürülenler arasında Abdülmuttalib'in dört yüz seçme devesi de bulunuyordu.

Abdülmuttalib, düşmana eli kolu bağlı teslim olmamak için, Kureyşli yiğitlerle beraber silahlanarak, cins arap atlarına binip, vakit kaybetmeden Sebir dağına çıktılar.

Hayrete düşüren olay Dağda insanı hayret ve hayranlığa düşüren bir olay meydana geldi:

Âdem aleyhisselamdan beri, Peygamber efendimizin atalarının birinden diğerine geçce geçce, en sonunda dedelerine ulaşan "Muhammedî nur", Abdülmuttalib'in alnında ayın ondördü gibi parlayıp, ışık saçmaya başladı. Öyle ki bu parlak ışık, aşağılarda gecenin karanlığına bürünen Mekke'nin üzerine kadar yayılıyordu.

Nurun, alnında, yine bütün güzelliği ile belirmesi üzerine, Abdülmuttalib, silah arkadaşlarına dedi ki:

- Dönün! Şehrimize gidiyoruz. Zafer bizimdir! Bu nur ne zaman alnımda ışıyorsa, o zaman düşmana galip gelmişizdir. Devamı var

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11514

Her taş sahibini buluyordu

Abdülmuttalib cevap verdi: “Develer benim olduğu için istiyorum. Kâbe ise, “Allahın evi”dir. Yüce Allah, onu, düşmanın şerrinden muhafaza eder.”

Yemen valisi Ebrehe, Kâbe-i şerifi yıkmakta kararlıydı. Mekke emîri olan Peygamber efendimizin dedesi Abdülmuttalib ise, çok rahattı. Bir endişesi yoktu. O, Ebrehe’nin gasbettiği develeri kurtarmak için çalışıyordu. Bu sebeple Ebrehe’nin konakladığı Taife gitti.

Mağrur kumandana, Kureyş reisinin geldiğini haber verdiler. Ebrehe, Abdülmuttalib’i görünce, elinde olmayarak ayağa kalkıp, baş köşeye oturttu ve ne istediğini sordu. Abdülmuttalib dedi ki:

- Adamların develerimi götürmüş; emir ver de iade etsinler!..

Abdülmuttalib’in cevabı Ebrehe, “Ben buraya Kâbe’yi yıkmak için geldim! Bu mesele üzerinde hiç durmuyorsun da develerini istiyorsun” şeklinde konuşunca, Abdülmuttalib, valinin ne demek istediğini anlamıştı. Ona dedi ki:

- Develer benim olduğu için istiyorum. Kâbe ise, “Allahın evi”dir. Yüce Allah, onu, düşmanın şerrinden muhafaza eder.

Bu konuşmalar olurken, Ebrehe’nin “Mahmude” ismindeki ak renkli, en gözde fili oraya getirilmişti. Diğer filler öğretildiği biçimde, Ebrehe’ye birtakım bağlılık hareketleri yaptıkları hâlde, bu hayvan böyle davranışlara hiç yanaşmadı.

Ak fil, Abdülmuttalib’i görünce, deve gibi çöküp, sevgi gösterisi yapmaya başladı. Filin hareketi şaşkınlık uyandırmıştı. Bir müddet herkes konuşmayı unutmuş gibi sustu. Allahü teâlâ, dile gelmesine izin verince, fil, açık bir ifade ile, Kureyş emîrinde gördüğü “Son peygambere ait nur” a selam verdiğini söyledi. Ebrehe, korkusundan, hemen develeri iade etti.

Düşman, Ebrehe’nin komutasında olarak, sırtlarına süslü ve pahalı kumaşlar atılmış filler, en önde meşhur ak fil olduğu hâlde, hücumla hazır askerlerle iyice Mekke’ye yaklaştı... Şehirde rahatsızlık son noktadaydı.

Tam bu sırada hiç beklenmedik bir şey oldu. “Mahmude”, Mekke üzerine yürümüyordu. Hâlbuki Ebrehe, her harpte olduğu gibi, bu defa da büyük işler başaracağını ümit etmişti. Hayvanı dövmelerine, üstünde değnekler kırmalarına, her yolu denemelerine rağmen, adım attıramadılar.

Yemen ordusu bu mücadelede iken, gökyüzü, “Ebabil” denilen ve bu bölgede daha önce görülmemiş siyah renkli, yeşil boyunlu, ufak gagalı, uzun ayaklı dağ kırlangıçları ile doldu. Kuşların gagaları ile ayaklarında nohuttan küçük, mercimekten büyük taşlar vardı ve her taşta bir düşmanın ismi yazılıydı.

Kafileler hâlinde gelerek, önce Kâbe-i şerifin etrafında uçup tavaf yaptılar, sonra düşmanı taş yağmuruna tutmaya başladılar.

Bozguna uğradılar Kuşların yukarıdan bıraktıkları taşlar, isabet alan askerin tepesinden girip, ayağından çıkarak, onu hemen öldürüyordu. Hatta süvari olanların atları ile beraber canı çıkıyordu.

İstilacı orduda müthiş bir bozgun başladı. Etleri lime lime dökülerek ölüyor; Ebrehe de içlerinde olduğu hâlde, perişan bir vaziyette, Yemen’e doğru kaçıyorlardı.

Fakat, düşmanı havadan takip ederek kovalayan bu minik kuşlar, firarîlerin de çoğunu öldürdü. Kaçanlardan bir kısmı yollarda telef olmuş; kurtulanlar ancak Yemen’de nefes alabilmişti. Mağrur Ebrehe, başşehir San’a’ya varabildi, ama etleri dökülmüş bir halde parmak uçlarından kan ve irin akıyordu. Parmakları çürüyüp düştü ve bir müddet sonra yüreği çatlayarak feci şekilde öldü.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11515

Bütün iyiliklerin kaynağı

İnsan sadece maddeden ibaret değildir. Bunun için, insana huzuru, saadeti verebilmek için, maddiyatı ve maneviyatı paralel götürmek lazımdır.

Bütün iyiliklerin kaynağı dindir. İlâhi dinler olmasaydı, memleketlerin imarı, insanların rahatı, yani medeniyet olmaz ve insanlık, canavarlık şeklini alırdı. Bugün bile, Allahü teâlâyı inkar eden, İslâmiyeti beğenmeyen, cahilliğin verdiği

cesaret ve taşkınlıkla övünen toplumların kanunlarında, Allahü teâlânın emirlerinden çoğunun yer almış olduğu göze çarpıyor.

Dinin emirlerinden uzaklaştıkça, bütün insanların; geçimsizlik, sefalet, işkence, sıkıntı ile kıvrandıkları görülmektedir. Fen aletleri, teknoloji, medenî vasıtalar, akıllara hayret verecek şekilde ilerlediği hâlde, dünyadaki huzursuzluğun, insanlıktaki sıkıntının azalmadığı, arttığı göze çarpmaktadır.

Dinin dışında rahat, huzur arayanın hâli, susuzluğunu deniz suyu ile gidermeye çalışanın hâline benzer. Deniz suyu içtikçe, susuzluğu artar. Susuzluğu arttıkça, yeniden su içer. Bu durum, o kimsenin çatlaması ile son bulur.

Huzur için konfor yeterli değil Bir toplumun, maneviyat olmadan, huzura kavuşması mümkün değildir. Bugün Batı'nın refah seviyesi çok ilerdedir. İnsanların her türlü ihtiyaçları görülmektedir. En iyi evlerde oturmakta, en iyi şekilde gıdasını almakta, maddî yönden hiçbir sıkıntı çekmemektedirler.

Fakat buna rağmen, istatistikler incelendiğinde, intihar olaylarının en yüksek olduğu yerlerin, bu refah seviyesi yüksek olan yerler olduğu açıkça görülmektedir. Afrika'da, açlıktan bir deri bir kemik kalmış, barınacak bir barakası bile olmayan, sokakta yatıp kalkan insanlarda ise, intihar olayları yok denecek kadar azdır.

İnsan sadece maddeden ibaret değildir. Bunun için, insana huzuru, saadeti verebilmek için, maddiyatı ve maneviyatı paralel götürmek lazımdır. Burada denge bozulursa, sıkıntı başlar. Zaten bütün sıkıntıların kaynağı, bu dengeyi sağlayamamaktır.

Allahü teâlâ, insanların saadetlerine sebep olan şeyleri emretti. Emrettiği şeylerin hepsi, insanın faydasına olan şeylerdir. Felaketlerine sebep olanları da yasak etti. Dinli olsun, dinsiz olsun, bir kimse, bilerek veya bilmeyerek, bu emir ve yasaklara uyduğu kadar, dünyada rahat ve huzur içinde yaşar. Faydalı ilacı kullanan herkesin dertten kurtulması gibidir.

Dinsiz kimselerin ve milletlerin, birçok işlerinde başarılı olduklarını görüyoruz. Kur'an-ı kerimin emirlerine uygun olarak çalıştıkları için başarılı oluyorlar. Fakat bu başarının faydası, sadece dünyada oluyor. Ahirette ise, bir faydası olmuyor.

Mesela, bir kimse, içki, zina gibi şeyleri dinimiz yasak ettiği için terk ederse, hem dünyada, hem de ahirette faydasını görür. Midesine dokunduğu için içkiyi terk eden, sadece dünyada faydasını görür, ahirette faydasını görmez.

Bunun için, ahirette faydasına kavuşabilmek için, Kur'an-ı kerime iman ederek, niyet ederek yapmak lazımdır.

Dinimiz, ne kadar çok olursa olsun çalışıp kazanmak, fen, tıp, matematik, geometri, mimarlık ve harp vasıtalarını öğrenmek, yapmak; kısaca insanlara rahat, huzur ve saadet sağlayan her medenî vasıtaları yapmayı emretmektedir.

Bunların hepsini, Allahü teâlânın gösterdiği şekillerde, yollarda ve şartlarda yapmak ve kullanmak ibadet olur. Allahü teâlâ, böyle müslümanlardan razı olur. Bunlara ahirette sonsuz nimetler, saadetler ihsan eder.

Mal, mülk yasaklanmıyor Dinimiz, mal, mülk gibi dünyalık edinmeyi yasaklamıyor. Dünya malına tapınmayı, yani maksadın, gayenin mal, mülk edinmek olmasını yasaklıyor. Dünya malının, ahireti kazanmada vasıta yapılmasını emrediyor. Paranın kalbe sokulmasını yasaklıyor, sadece cepte kalmasını istiyor.

İslâm dininde, ilim, fen, teknik, sanat ve ticareti emreden, bunlar için çalışmayı teşvik eden nice emirler, ayet-i kerime ve hadis-i şerifler vardır. Çünkü medenî bir toplumun, bir milletin kurtuluşu ve saadeti fakirlik ile olamaz.

Bilâkis, hayır ve iyilik müesseseleri, imarethaneler, mektepler, aşevleri, hastaneler yapmak, acizlere, fakirlere ve kimsesizlere yardım etmek ve insanlara hizmet için çeşmeler, köprüler yapmak, fabrikalar kurmak, hep mal ve servet ile olur. Mal ve servet ise, çalışmak ve ticaret ile kazanılır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11516

Demiri tavında dövmek

Zamanı yönetmek mümkün olmadığına göre, mümkünler arasında en iyisini seçebilmek ve “Zaman değerlendirme sanatı”nı öğrenip, tavizsiz uygulamak lazımdır.

Zaman çok kıymetlidir. Bir şeyin kıymeti, insana faydalı olma derecesi ile ölçülür. Bu açıdan bakıldığında, zamanın kıymeti çok daha iyi anlaşılır. Zira, dünyadaki ömrümüzün rahat ve huzur içinde geçmesi ve öldükten sonra da

sonsuz ahiret nimetlerine kavuşmamız, zamanımızı en iyi şekilde değerlendirmemize bağlıdır.

İnsanlara, dünya ve ahiret saadetine kavuşmanın yollarını öğreten tasavvuf büyükleri, zaman üzerinde çok durmuşlardır. Zaten, tasavvufun gayesi, vakti en iyi şekilde değerlendirmektir. Bunun için tasavvuf büyükleri, zamanın en iyi şekilde nasıl değerlendirilebileceğini çeşitli şekille formüle etmişlerdir. Talebelerini, zararlı meşguliyetlerden hep uzak tutmuşlardır. Hatta, zararlı olmayan, fakat maksatsız, gayesiz meşguliyetleri bile yasaklamışlardır.

Çok önemliyi tercih etmeli Ubeydullah-i Ahrar hazretleri, tasavvufu, “Ehemmi mühimme, yani çok önemliyi az önemliye tercih etmektir. Vakti, en değerli olan şeye sarfetmektir” şeklinde tarif etmiştir.

Allahın, bir kulunu sevip sevmediğini anlamak için, yaptığı işlere bakılmıştır. Çünkü, hadis-i şerifte, (Allahü teâlânın, bir kulunu sevmemesinin alameti, onun mâlâyânî ile boş, faydasız işlerle vakit geçirmesidir) buyuruldu.

Zamanın önemini bildiren diğer bazı hadis-i şerifler de şöyle:

(İki gün aynı hâlde bulunan, hergün ilerlemeyen, yeni bir şey öğrenmeyen aldı, ziyan etti.)

(Musibetlerin en büyüğü, vakti faydasız şeylerle geçirmektir.)

İslâm büyüklerinin de, zamanın önemi ile ilgili çok veciz sözleri vardır.

İmam-ı Rabbanî hazretleri buyurdu ki:

“Vakit keskin bir kılıç gibidir. Mühim işleri bugün yapmalı, mühim olmayanları yarına bırakmalıdır.”

Cüneyd-i Bağdadî hazretleri buyurdu ki:

“İnsanların sahip oldukları, ama geçtikten sonra bir daha ebediyen bulamayacakları en kıymetli sermaye, zamandır.”

Hasan-ı Basrî hazretleri buyurdu ki:

“Sizin bugün parayı sarfederken gösterdiğiniz hassasiyeti, eshab-ı kiram, zamanlarını kullanırken gösterirlerdi.”

Bunlar gibi, bizlere yol göstermek için söylenmiş, daha nice kıymetli sözler vardır. Ancak bunların kıymeti bilinmediği için, İslâm âlemi bugün, her türlü hakarete ve aşağılanmaya muhatap hâle gelmiştir. Zaman, hiçbir saniyesi bir daha geri gelmemek üzere, gelip giden fırsatlar zinciridir.

Zaman hakkında, bu büyüklerin sözlerinden başka mesajlar da vardır. Eğer âlemin yaratılması ve biyolojik, fizyolojik, psikolojik bir bütün olan insanın hayatı incelenirse, bu çok iyi anlaşılır. İklimler, gece ve gündüzün gelişi, tabiat ve canlılar âlemi, bütünüyle bir zaman manzumesidir.

Bunlar hep, “Tavında yapılmak, demiri tavında dövmek” mesajı vermektedir. Çocuk eğitimi ve karakter teşekkülü belli zamanlarda olmaktadır.

İbadetler zamanlıdır Namaz, hac, oruç gibi ibadetler, kesin zaman şartları taşımaktadır. Namaz hergün müminin günlük hayatını programlamaktadır.

Tarih, milletlerin zamanlarını nasıl geçirdiklerini anlatan bir belgedir. Zaman kullanma konusunda, çok araştırma yapılmıştır ve yapılmaktadır. Yabancı dilde yayınlanmış çok kaynak mevcuttur.

Zamanı en kıymetli bir kaynak olarak işleyenler, konuya, “Zaman yönetimi”, “Zaman boyutu”, “Zaman kullanma sanatı” gibi isimler vermişlerdir. Zamanı yönetmek mümkün olmadığına göre, mümkünler arasında en iyisini seçebilmek ve “Zaman değerlendirme sanatı”nı öğrenip, tavizsiz uygulamak lazımdır. Zamanı değerlendirme şuuru, hayatın tamamını içine almalı, herkes için olmalı, son nefese kadar sürmelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11517

“O kendiliğinden konuşmaz”

“Peygamber size ne veriyse onu alın, size ne yasakladıysa ondan da sakının! O, kendiliğinden konuşmamaktadır. Onun konuşması ancak, bildirilen bir vahiy iledir.”

Allahü teâlânın, insanlara peygamberleri göndermesi en büyük nimettir. Bu iyiliğin şükrü, hangi ağız ile yapılabilir? Hangi kalb, onları göndermenin iyiliğini kavrayabilir? Hangi vücut ve âza, o iyiliklere şükür olabilecek birşey yapabilir?

İnsan aklı, o büyüklerin nurları ile aydınlanmadıkça, gerçeği bulamıyor. Peygamberler olmadıkça, insanoğlunun düşünceleri, doğru yola yaklaşmıyor.

Sıradan insan değildirler Bütün bunlara rağmen, son zamanlarda bazı çevreler, âlemlere rahmet olarak gönderilen yüce Peygamberimiz Muhammed

aleyhisselamın büyüklüğünü anlayamadıklarından veya anlamak istemediklerinden, Onu sıradan bir insan gibi gösterme gayretine girdiler.

“Peygamber de olsa, Kur’anın dışına çıkamaz” gibi laflarla, sanki sevgili Peygamberimizin, Kur’an-ı kerimin, Allahü teâlânın bildirdikleri dışında, kendiliğinden birşeyler söylediği intibainı vermeye kalkıştılar. Böylece dinin hükümlerini bildirmede, Hz. Peygamberi devre dışı bırakmak istediler. Dinde peygamberi devre dışı bırakmak, dini kabul etmemekle, dini yıkmakla eş anlamlı olduğu herkesçe mâlumdur.

Hatta, “Kur’an-ı kerimde yer almayan konularda, peygamber de olsa, neticede bir insanın sözüdür. Doğru olup olmadığını Kur’anla ölçeriz” deme cüretini gösterenler oldu. Daha da ileri gidip, “Peygamberin Kur’an dışında hüküm koyduğunu söylemek şıktır” diyenler çıktı. Hâl böyle olunca, bunlara göre, Peygamber efendimizin sünneti ile amel eden bütün müslümanların müşrik olması gerekir. Böyle bir iddia ise, cenaze evindeki insanları bile güldürecek cahilce bir sözdür.

Bu cahiller, Resulullahı, hüküm koymada, Allahü teâlâdan şu veya bu şekilde vahiy almaksızın, sırf kendi istek ve arzularına göre davranan birisi durumuna düşürmekte ve meseleye böyle baktıkları için, Onun, hüküm koymadaki icraatını kabul etmenin şirk olacağını söylemektedirler.

Hâlbuki, müslümanlar bilir ki, Hz. Peygamberin bu noktadaki tasarrufu da yine bizzat vahye dayanır. Bu, vahiy konusunda, yine bizzat vahiy tarafından yapılan bir tasarrufun ifadesidir. Diğer bir ifadeyle yüce Allah, Peygamber efendimize vahiy yoluyla ilettiği Kur’an-ı kerimde yer alan bazı hükümler dışında, yine vahiy yoluyla sünnet vasıtasıyla da birtakım hükümler vazetmiştir. Bunun için, “Kur’anda varsa kabul ederim, yoksa kabul etmem” demek, aklı başında bir müslümanın edeceği bir laf değildir.

Netice olarak, Peygamberimizin hüküm bildiren sünneti, bütün müslümanlar için, uyulması zorunlu bir kaidedir. “Sünnet beni bağlamaz, peygamberin şahsî görüşü ve ictihadıdır, değişebilir veya değiştirilebilir” demek hakkı, hiçbir müslümana verilmemiştir. Çünkü, Allahü teâlâ, Resulünün kendiliğinden bir hüküm koymayacağını bildiriyor. “Söyledikleri kendinden değil” buyuruyor.

“Peygamber size ne veriyse onu alın, size ne yasakladıysa ondan da sakının!” ve “ O, kendiliğinden konuşmamaktadır. Onun konuşması ancak, bildirilen bir vahiy iledir” ayet-i kerimleri, bunu açıkça göstermektedir.

Peygambere itimatsızlık küfürdür Peygamberlerin temel fonksiyonu, yüce Allahtan aldıkları İlâhi mesajları, insanlara harfiyen iletmek, açıklanması gerekli noktaları açıklamak ve İlâhi vahyi kendi hayatlarında bizzat yaşayarak göstermektir.

Nitekim Peygamber efendimiz de bundan farklı birşey yapmamış, Kur'an-ı kerimin ayetlerini insanlara harfiyen iletmış, tebliğ etmiş, Kur'an-ı kerimin açıklama getirmediği noktalara açıklık getirmiştir...

Hiçbir peygamber, yüce Allah tarafından kendisine verilmemiş bir yetkiyi kullanmaz. Onların yaptığı, Allahtan aldıkları vahyi, yine Allahın kontrolü altında açıklamak ve uygulamaktan ibarettir. Aksini düşünmek peygambere itimatsızlık olur. Peygambere itimatsızlık gösterenin ise, müslümanlıkla bir ilgisi kalmaz...

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11518

“Niçin müslüman oldum?”

İslâmiyet alkol, uyuşturucu ve domuz etini yasaklamaktadır. Bunları men etmesi, İslâmiyetin ne kadar muazzam bir din olduğunu ve zamanından ne kadar ilerde bulunduğunu göstermeye kâfidir.

Hollandalı Dr. R. L. Mellema, müslüman oluşunu şöyle anlatır:

Leiden Üniversitesi'nde şark dillerini incelemeye başladım. Ben, İslâmiyet, İslâm tarihi ve İslâmiyet ile alâkalı ilimler hakkında, o zamana kadar Avrupa dillerinde neşredilmiş birçok kitap okudum. Görevim icabı, uzun süre Pakistan'da kaldım.

Beni bir cuma namazına götürdüler. İbadeti büyük bir dikkat ile seyrettim ve dinledim. Üzerimde o kadar büyük bir tesir yaptı ki, âdeta kendimden geçtim. Artık kendimi müslüman olmuş kabul ediyor, müslümanların ellerini bir kardeş olarak sıkıyordum.

“Vaazdan çok etkilendim”

Daha sonra, daha küçük bir camie gittik. Bu camide çok iyi ingilizce bilen ve Pencab Üniversitesi'nde profesörlük yapan bir âlim vaaz verecekti. Vaaz verirken, kendisini dinleyenlere; “Bugün aramızda uzak bir yerden, Hollanda'dan gelmiş bir

müslüman kardeşimiz var. Onun da iyi anlaması için, urdu diline daha fazla İngilizce kelimeler karıştıracağım” dedi ve çok güzel bir vaaz verdi. Ben dikkat ile dinledim.

Pakistanlı müslümanlar, bana hakiki müslüman olabilmek için, yalnız inanmanın kâfi olmadığını söylediler. İman ettikten sonra, herşeyden önce İslâmiyetin güzel ahlâkı ile ahlâklanmanın ve dinin emir ve yasaklarını yerine getirmenin lüzumunu anlattılar. İyi bir insanın, iyi bir müslüman olması için, maddeten ve mânen çok temiz olması lazım geldiğini anladım.

Beni müslüman olmaya sevkeden ve bütün kalbimle İslâm dinine bağlayan hususlar şunlardır:

1- Tek Allahın varlığı. İslâmiyet, bir tek büyük yaratıcı tanır. Bu büyük yaratıcı ne doğmuştur, ne doğurur. Bir tek yaratıcıya inanmak kadar mantikî ve mâkul ne vardır? En basit düşünceli bir insan bile, bunu doğru bulur ve buna iman eder. İsmi Allah olan bu tek büyük yaratıcı, en büyük ilmin, en büyük hikmetin, en büyük kudretin ve en büyük güzelliğin sahibidir. Merhamet ve şefkati de sonsuzdur.

2- Allahü teâlâ ile kul arasında kimsenin bulunmayışı. İslâmiyette kul, Rabbi ile karşı karşıya gelir ve doğrudan doğruya Ona ibadet eder. Allahü teâlâ ile kul arasına, kimsenin girmesine lüzum yoktur. İnsanlar, gerek dünyada, gerek ahirette yapılması gereken hususları, Allahü teâlânın kitabı olan Kur'an-ı kerimden, hadis-i şeriflerden ve İslâm âlimlerinin kitaplarından öğrenirler. Yaptıkları işlerin hesabını yalnız Allahü teâlâya verirler. Bir insanı ancak Allahü teâlâ mükâfatlandırır veya cezalandırır. Allahü teâlâ, hiçbir kulunu, yapmadığı bir işten mesul tutmaz ve hiçbir kuluna yapamayacağı bir işi emretmez.

3- İslâmiyetteki büyük merhamet. Bunun en açık ifadesi, Kur'an-ı kerimdeki, (Zor ile müslüman yapmak yoktur) mealindeki ayettir. Peygamberimiz Muhammed aleyhisselam, bir müslümanın ilim öğrenmek için, icap ederse, en uzak yabancı memleketlere gitmesini emir etmektedir. Müslümanlara, müslümanlıktan evvel gelen hak dinlerin bozulmayan kısımlarına hürmet etmeleri de emir olunmaktadır.

“İrk, renk ayrımı yapılmıyordu”

4- Hangi ırktan, hangi milletten ve renkten olursa olsun, bütün müslümanların kardeş sayılması. Dünyada, yalnız müslümanlık bu büyük gayeye vasıl olmuştur. Hac zamanında, dünyanın her tarafından gelen yüzbinlerce müslümanın aynı

ihram örtüsüne sarılarak secdeye kapanması, bütün müslümanların kardeş olduklarını bildiren muazzam bir ifadedir.

5- İslâmiyette maddiyat ile mâneviyata aynı kıymetin verilmesi. Diğer dinlerde, yalnız ruhtan, mâneviyattan ve anlaşılmaz bazı garip hususlardan bahs olunur. Hâlbuki, İslâm dininde hem beden, hem de ruh aynı derecede dikkate alınmış, insanlara yalnız ruh temizliği değil, beden temizliği için de lüzumlu bütün hususlar emir olunmuştur. İnsanın ruhî gelişmesini, bedenî ihtiyacı ile birleştirmiş ve onun maddiyatına hakim olarak, nasıl yaşaması icap ettiği, gayet açık bir surette beyan edilmiştir.

6- İslâmın, alkolü ve uyuşturucu maddeleri ve domuz etini haram etmesi, yasaklaması benim çok dikkatimi çekti. Kanaatıma göre beşeriyetin başına en büyük felaketleri getiren, alkol ve uyuşturucu maddelerdir. Bunları men etmesi, İslâmiyetin ne kadar muazzam bir din olduğunu ve zamanından ne kadar ilerde bulunduğunu göstermeye kâfidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 ŞUBAT 1998 · KAYIT 11519

Herkesin günahı kendine

“İslâm dininin, Hıristiyanlık ve diğer dinler gibi birtakım hurafelere bağlı olmayan tertemiz, dürüst ve hakiki Allah dini olduğunu gördüm.”

Hollandalı Fazleddin Ahmed Overing müslüman olmasını şöyle anlatır:

İslâmiyet hakkında Avrupalılar tarafından yazılmış bazı kitaplar almıştım. Bunların çoğunda, İslâmiyet hakkında tam ve tarafsız bilgi verildiğini sanmıyorum. Buna rağmen Muhammed aleyhisselam hakkında yazılan yazılar, bende Onun şahsiyetine karşı büyük bir saygı doğmasına kâfi gelmişti. Fakat İslâmiyet hakkında öğrendiğim bilgiler, yanlış ve noksandı. Bana rehberlik edecek kimse de yoktu.

Nihayet, elime İslâmiyeti anlatan bir şiir geçti. Bu şiiri okurken, ne büyük bir heyecan duyduğumu size tasvir edemem. Bu şiir, kararsızlık ve ızdırap içinde çırpınan ve kendisine selamet yolunu gösterecek rehberi arayan bir ruhu ne güzel tasvir ediyordu!

İbadete layık sadece Odur Bunu okurken, bu büyük şairin sanki benden bahsettiğini, benim, hakikati bulmak için yaptığım mücadeleleri ifade ettiğini sanıyordum. Şiirin her beyitinde beyan edilen fikirleri aynen kabul edemiyordum. Fakat aşağıdaki beyit tamamıyla benim düşüncelerime cevap veriyordu:

Ondan başka kimse yoktur; yalnız bir O vardır, / Ondan başka ibadete layık ilâh yoktur.

Ben, annemin arzusuna ve kendi merakıma da uyarak, din öğrenimi yapan bir yüksek okula kaydolmuştum. Bu okulda, talebelerin fikirlerini serbestçe söylemelerine müsaade ediliyor ve onların fikirlerine karşı büyük bir önem veriliyordu.

Verilen din dersleri, ancak bir insanın bilmesi gereken ana bilgilerden ibaretti. Bütün bunlara rağmen, okulun son imtihanında bana sorulan, “Dinler hakkındaki düşünceniz nedir” sorusuna karşı, benim, “İslâm dinine karşı büyük bir hürmet duyuyorum” diye cevap vermem, herhalde mektep müdürünü hayrete düşürmüştü.

O tarihlerde, ben İslâmiyete karşı büyük bir sevgi duymakla beraber, imanım tam teşekkül etmemişti. Daha bir şeye karar veremiyordum. O zamana kadar bana kilisenin telkin ettiği İslâm düşmanlığından tamamıyla kurtulamamıştım.

Bu sefer çok ciddî olarak ve Avrupalı yazarların kitaplarının tesiri altında kalmayarak, sırf kendi mantık ve düşüncem ile, İslâm dinini incelemeye başladım. O zaman, ne güzel hakikatlerle karşılaştım!

Birçok insanların, çocukken kendilerine telkin edilen dinden uzaklaşarak, müslümanlığı niçin kabul ettiklerini anlamaya başladım. Çünkü İslâmın birinci manası, insanın kendisi ve dünyası, Allahü teâlâya halis bir iman ve selamet içinde olması; ikinci manası ise, kendisini Allahına tamamıyla teslim etmesi ve Onun emirlerine itaat etmesi demektir.

Kur'an-ı kerimde bu hususta yazılı olan şeyleri aşağıda nakletmeye çalışacağım. Esas Arabîsinin o muhteşem ahenginden mahrum kalsa bile, gene bu sözler insanı çok cezbetmektedir.

Fecr suresinin yirmiyedinci ayeti ve devamında mealen, (Ey mutmainne olmuş nefis! Sen Ondan, O da senden razı olarak Rabbine dön! Benim salih kullarımın arasına katıl, benim cennetime gir) buyurulmuştur.

İşte yalnız şu ifade bile, İslâm dininin, Hristiyanlık ve diğer dinler gibi birtakım hurafelere bağlı olmayan tertemiz, dürüst ve hakiki Allah dini olduğunu göstermeye kâfidir.

Gücü yetecek kadar yük Hristiyanların, insanların günahkâr olarak doğduğu ve yeni doğan bir çocuğun bile, kendisinden evvel gelenlerin günahlarını taşıdığı hakkındaki inancına karşı, Kur'an-ı kerimde Enam suresinin yüzaltmışdördüncü ayetinde mealen, (Herkesin kazandığı kendisinedir, kimse başkasının yükünü, günahını taşımaz) buyurulmuştur. Araf suresinin kırkikinci ayetinde ise mealen, (Biz insana ancak gücü yettiği kadar yükleriz) buyurulmuştur.

İnsan bunları okurken, bunların, Allah kelamı olduğunu kalbinde duymakta ve müslümanlığa seve seve iman etmektedir. İşte ben öyle yaptım ve Allahü teâlânın en doğru dini olan İslâmiyeti seçtim ve seve seve müslüman oldum.

1998 YILLIK KÜLLİYATI

03

Mart

31 yazı · Bugünkü Sohbet: 31

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 MART 1998 · KAYIT 11520

Batı'daki gizli müslümanlar

“Şuna eminim ki, Avrupa’da binlerce gizli müslüman var. Çünkü, binlerce Hristiyan erkek ve kadın, İslâm dinini incelemiş ve onu tamamiyle benimsemiştir.”

Meşhur İngiliz yazar Hacı Lord el-Faruk Headley müslüman olmasını şöyle anlatır:

Niçin müslüman oldum? Belki bazı dostlarım ve arkadaşlarım, benim müslüman dostlarımın etkisi altında kalarak, müslüman olduğumu zannederler. Hâlbuki mesele hiç de böyle değildir. Müslümanlığı kabul etmem, uzun seneler süren tetkik ve tefekkür neticesidir.

Ben, İslâm dinini, ancak çok iyi inceledikten ve onun hakkında tam bir kanaat sahibi olduktan sonra, müslümanlarla temas ettim ve onların da kendi dinleri hakkında tıpkı benim gibi iman ettiklerini görerek, iyi bir dine girdiğimi anladım ve çok sevindim.

“Kimseyi zorlamayın!”

Kur’an-ı kerim, bir insanın bütün kalbi ile iman ederek, İslâmiyeti kabul etmesini emreder ve istemeyerek zorla dine girmeyi reddeder. İsa aleyhisselam da, kendi havarilerine, “Herhangi bir yere gittiğiniz zaman, oradakiler sizi kabul etmez ve dinlemezlerse, siz hemen oradan ayrılın, onları zorlamayın” demiştir.

Ben, hayatta birçok mutaassıp protestanlar gördüm ki, katolik talebe yurtlarına giderek, katolik talebeleri zorla protestan yapmaya çalışıyorlardı. Bu lüzumsuz gayretler ve zorlamalar, birçok kavgalara, dargınlıklara, anlaşmazlıklara sebep oluyor, insanları birbirine düşman yapıyordu.

Aynı manasız işleri, Hristiyan misyonerler, müslümanlara karşı tatbik ettiler. Müslümanları Hristiyan yapmak için, her şeyi göze aldılar. Onları türlü türlü vasıtalarla aldatmaya çalıştılar.

Para, iş, mevki vâdettiler. Hâlbuki, bu zavallı gafiller bilmiyorlardı ki, İsa aleyhisselamın hakiki emirlerini en iyi tatbik ve tasdik eden din, İslâmiyettir.

Hiristiyanlık o kadar bozulmuştur ki, İsa aleyhisselamın telkin ettiği hakiki Nasraniyet ortadan kaybolmuş, onun telkin ettiği bütün insanî hususlar unutulmuştur.

Bunlar, bugün ancak İslâmiyette vardır. O hâlde, ben müslüman olmakla hakiki, temiz Nasraniyete de kavuştum. Çünkü İsa aleyhisselamın emrettiği kardeşlik, birbirine bağlılık, merhamet, hüsn-i zan, eli açıklık, bugünkü Hiristiyanlarda değil, ancak müslümanlarda vardır.

Müslüman olduğum zaman, bana birisi bir mektup yazdı. Bu mektupta, “Siz, müslüman olmakla mahvoldunuz artık. Sizi kimse kurtaramaz. Çünkü, Allahın ilâhlığına inanmıyorsunuz” diyordu.

Bu zavallı adam, benim artık Allahü teâlâya inanmadığımı sanıyordu. Çünkü, onun kanaatine göre, Allahü teâlânın ilâh olabilmesi için, muhakkak üçlü olması lazım idi.

Hâlbuki bu ahmak bilmiyordu ki, İsa aleyhisselam da, temiz Nasraniyeti tebliğe başladığı zaman, Allahü teâlânın bir olduğundan bahsetmiş, hiçbir zaman, Onun oğlu olduğunu iddia etmemişti.

İslâmiyet, “Ancak bir tek Allah vardır” demekle, saf Nasraniyetin esas kaidesini ortaya koymuştu. Bugün, akli başında olan bir insanın, bir tek Allahın varlığına inanması kadar mantikî bir şey yoktur.

Ben, müslüman olmakla, hakiki tek Allaha inanıyorum ve İsa aleyhisselamdan sonra, onun temiz dinine eklenen birçok yalanları reddediyorum. Bu mektubu yazan ve onun gibi düşünen insanlara, ancak acımak lazımdır.

Hiristiyanlar ateist oluyor Bugün Hiristiyanlar, günden güne dinlerini terkederek ateist (dinsiz) olmaktadırlar. Zira bugünkü Hiristiyanlık, normal, kültürlü bir insanı artık tatmin edememektedir. İnsanlar, körü körüne efsanelere inanmamakta, Hiristiyanlık inancını şüphe ile karşılamaktadır.

Buna karşılık, ben bütün hayatım müddetince, hakiki bir müslümanın, dininden şüphe ettiğini duymadım. Zira İslâm dini, insanların bütün ruhî ve bedenî ihtiyaçlarını, en mükemmel ve mantikî tarzda tatmin etmektedir.

Şuna eminim ki, Avrupa’da binlerce gizli müslüman var. Çünkü, binlerce Hiristiyan erkek ve kadın, İslâm dinini incelemiş ve onu tamamiyle benimsemiştir. Fakat, resmen müslüman olunca, işlerini, memuriyetlerini kaybedecekleri ve

ahbabları tarafından alaya alınacaklar korkusuyla, bir türlü müslüman olmaya cesaret edememektedirler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 MART 1998 · KAYIT 11521

Aşağılık kompleksi

Kendimize değer vermek, başkalarını değersiz görmek değildir. Aksine, başkalarına değer vermek, kendimize değer vermekten geçer.

İnsanın başkalarına faydalı olabilmesi için, önce kendisine faydalı olması lazımdır. Kişinin kendisine faydalı olabilmesi için de, kendisini bilmesi, tanınması gerekir. Kişinin kendisini bilmeden, kendisine layık olduğu değeri vermeden, başkasına faydalı olması mümkün değildir. Bu durum, hem dünya işleri için, hem de ahiret işleri için geçerlidir.

Tevâzu dinimizin emridir. Ancak, tevâzu, kendini basit görmek, herkesten aşağı görmek değildir. Tevâzu, kendini başkalarından üstün görmemektir. Müslüman, yerine göre, ağırlığını koymalı, kendini aşağılatmamalıdır. Her zaman vekarını korumalıdır. Kendini beğenmiş kibirli kimselerin yanında, kibirli görünmek de dinimizin emridir.

Kişi kendini aşağı görürse...

Aşağılık kompleksine giren kimsenin, özellikle dünya işlerinde başarılı olması mümkün değildir. Kendini aşağı, işe yaramaz biri olarak gören kişi, gerçek yetenekleri ne olursa olsun, başarılı olamaz. Eğer kişi kendisini aşağı bir kişi olarak görüyorsa, bu şekilde davranır ve hiçbir cila, maske veya blöf, bu temel duygusunu uzun süre saklayamaz. Kendini önemli görmeyen bir kişi, önemli biri olamaz.

Önemli olmak için, önemli olduğumuzu düşünmeliyiz. Böyle olunca, öteki insanlar da böyle düşünecek, bize değer verecektir.

Düşünme biçiminiz, hareket biçiminizi belirler. Hareket biçiminiz de, buna bağlı olarak, diğer insanların size nasıl tepki göstereceklerini belirler.

Kendimize değer vermek, başkalarını değersiz görmek değildir. Aksine, başkalarına değer vermek, kendimize değer vermekten geçer. Kişi, kendine ne kadar çok saygı duyarsa, başkaları da ona, o kadar çok saygı duyar. Bir tecrübe

edin. Mesela, kendisine hiç değer vermediğiniz kimseleri gözünüzün önüne getirin. Bunların kendilerine değer vermeyen kimseler olduğunu hemen anlayacaksınız.

Kendine saygı duymak, yaptığımız herşeyde kendini gösterir. Şimdi dikkatimizi, kendimize saygımızı artırmak için kullanılabilecek belli bazı şeylere odaklayalım ve böylece başkalarından da daha fazla saygı görelim.

Unutmayalım, görünümümüz konuşur. Karşımızdakine hakkımızda birşeyler söyler. Eğer görünümümüz iyiye, hakkınızda olumlu şeyler söylüyor olduğundan emin olabilirsiniz. Evimizde, iş yerinde nasıl bir insan olmak istiyorsak, o şekilde göründüğümüzde, istediğimiz hedefe varmamız daha kolay olur.

Görünüm olarak, temiz, düzenli, tertipli olmanın bedeli çok azdır. İyi giyinen, karşılığını her zaman alır.

Giyinmeyi cesaretimizi artırmak, güven duygusunu kamçılar için bir araç olarak kullanmalıyız. Tecrübeli bir profesör, imtihana girecek öğrencilerine şu nasihati yapardı: “Bu önemli imtihan için iyi giyinin. Yeni bir kravat alın. Elbisenizi ütöleyin. Ayakkabılarınızı boyayın. Zekî görünün, çünkü bu, zekice düşünmenize, imtihanı başarmanıza yardımcı olacaktır.”

Görüntünüz sizinle konuşur; ama aynı zamanda başkalarıyla da konuşur. Diğerlerinin, sizin hakkınızda ne düşündüklerini anlamaya yardım eder.

İlk izlenim önemlidir İnsanlar bizi görünümümüze göre değerlendirir. Görünümünüz diğerlerinin bizi değerlendirmesindeki ilk intibadır. Ve onu uyandırmak ne kadar zaman alırsa alsın, ilk izlenimi değiştirmek zordur.

Bir gün bir markette rafta duran çekirdeksiz üzümün kilosunun 400 bin lira olduğunu görmüştüm. Yanındaki rafta ise aynı kalitede, ancak jelatin ile paketlenmiş üzümler de vardı ve kilosu 600 bin lira yazıyordu. Tezgahtar gence, “Üzümler arasındaki fark nedir” diye sordum.

“Farkı, jelatindir. Jelatine sarılı üzümlere, fiyatlı olmasına rağmen daha çok rağbet var” dedi.

Bu örnekte olduğu gibi, kişi, kendini ne kadar iyi görünümde sunarsa, o kadar çok kişiden kabul görür... Toplumdaki değeri artar. Topluma daha faydalı hâle gelir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 MART 1998 · KAYIT 11522

“Ye kürküm ye!”

Düzgün, itinalı giyinen kimse, karşısındaki insanın, kendisine ilgi, saygı duymasına sebep olur. Saygı duyulan insanın, başkasına faydalı olması daha kolaydır.

“Para konuşmayı, elbise yürümeyi öğretir insana” derler. Gerçekten de cebî dolu, güzel giyinmiş insanın konuşması da, yürümesi de başka oluyor. Düzgün, itinalı giyinen kimse, karşısındaki insanın, kendisine ilgi, saygı duymasına sebep olur. Saygı duyulan insanın, başkasına faydalı olması daha kolaydır. Nasreddin hocanın, “Ye kürküm ye” fıkrasını hepimiz biliriz. Bu espriden çıkaracağımız çok ders var bizlere...

Bir kişinin görünümü düzgün ise, konuşma yükü yüzde elli azalır. Çünkü insanın görünümü kesinlikle konuşur. İyi giyimli bir kişinin görünümü hep olumlu şeyler meydana getirir karşısındakilere...

Önemli kişinin alameti İnsanlar şöyle der: “İşte önemli bir kişi; zekî, başarılı, güvenilir. Bu, arayıp da bulunamayacak birisi; takdir edilecek, saygıdeğer birisi. O kendisine saygı duyuyor ve ben de ona saygı duyarım.”

Düzgün giyinmemiş birinin görüntüsü, hep olumsuz şeyler söyler. İnsanlar da onun için şöyle der: “İşte işleri iyi gitmeyen birisi. Dikkatsiz, verimsiz ve önemsiz birisi. Sıradan bir insan. Özel bir ilgi hak etmiyor. Oradan oraya itilip kakılmaya alışık birisi.”

Diğer bir husus; hepimiz çocukların, anne ve babalarına ait tutum, alışkanlık, korku ve tercihleri ne kadar çabuk öğrendiklerine dikkat etmişizdir. Yemek tercihi, üslup, dini veya politik görüş veya her türlü davranış biçimi, ne olursa olsun, çocuk, ebeveyninin düşünce tarzlarının yaşıyan bir yansımasıdır. Çünkü o taklit yoluyla öğrenir.

Yetişkinler de öyle öğrenir. İnsanlar hayatları boyunca başkalarını taklit etmeye devam eder. Ve onlar liderlerini, yöneticilerini taklit eder; düşünceleri ve hareketleri, bu insanlardan etkilenir.

Argo ve kelime seçimi, sigara içiş biçimi, bazı mimikler ve üsluplar, giyim tarzı, otomobil seçimi ve benzeri alışkanlıklar hep böyle taklit ile kazanılır...

Şef sinirli, gergin ve kaygılı ise, yakınındakiler de benzer hâlleri alır. Ama ne zaman ki, şef rahat, kendini iyi hissediyorsa, işçileri de aynı duyguda olurlar.

İşlerimize karşı olan yaklaşım biçimimiz de, bizim emrimiz altında çalışan insanların işlerini, yaklaşımlarını belirler.

Emrimiz altındaki kişilerin işe yaklaşım biçimleri, doğrudan bizim kendi iş yaklaşımlarımızın yansımasıdır. Şunu unutmamak lazım: Üstün ve zayıf olduğumuz noktalar, bize bağlı insanların davranışlarında da belirli bir biçimde göze çarpar. Tıpkı bir çocuğun, ebeveyninin davranışlarını yansıttığı gibi...

Mesela işyerinde patron, heyecanlı ve coşkulu ise, çalışanları da öyle olur. Bir mağazada coşkulu bir tezgahtarın, sizi, müşteriye, sattığı şeyle ilgili olarak ne kadar heyecanlandığına hiç dikkat ettiniz mi? Veya coşkulu bir konuşmacının dinleyicileri nasıl uyanık, heyecanlı ve coşkulu tuttuğunu izlediniz mi? Eğer siz coşkulu olursanız, çevrenizdekiler de öyle olacaktır.

Diğer bir husus da; tepede olmak için, tepede olduğunuzu hissetmeniz lazım. Kendinizi teşvik edin. Kendinizi ne kadar başarılı ve güçlü hissediyorsanız, başarılı değilseniz bile, başarılı olmanız o oranda artacaktır. Bu ve buna benzer çalışmalarla düşünce yapımızı değiştirmeliyiz. Karamsarlıktan kurtulmalıyız. Yapamam, edemem, beceremem lafları hep karamsarlığın eseridir. Düşüncelerinizi terfi ettirmek, hareketlerinizi terfi ettirir. Bu da başarıyı getirir.

Rehber kişi önemlidir Başarıya ulaşmada, başarılı bir kimseyi örnek almak da hedefe varmayı kolaylaştırır. Her olayda onun hareketleri ile kendi hareketlerimizi karşılaştıralım. Mesela, endişelendiğimizde, ümitsizliğe kapıldığımızda, kendimize hemen şunu soralım: “Bu önemli insan, böyle bir durumda endişelenir miydi? Bundan dolayı rahatsız olur muydu?”

Bir yerde konuşma yapacağımız zaman, şunu soralım: “Bu kimse nasıl konuşurdu, nereden başladı, nerede bitirirdi?”

Sinirlenince de şöyle soralım: “Bu kimse, böyle bir durumda, benim gibi çılgına döner miydi?”

Çalışmak bakımından da, “Bu kimse nasıl çalışırdı ve çalışma temposu ne olurdu” diye soralım kendimize...

Kısacası, her zaman kendimize şunu sormamız lazım: “Değer verdiğim, örnek aldığım bu zat, bu işi yapar mıydı, yaparsa nasıl yapardı?”

Bu soruyu günlük hayatımızda ne kadar çok kendimize sorar ve buna göre hareket edersek, o oranda başarılı insan olmuş oluruz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 MART 1998 · KAYIT 11523

Siz iffetli olursanız..

Peygamber efendimiz buyurdu ki: “Ey gençler, namusunuzu koruyun, zina etmeyin! İyi bilin ki, namusunu koruyana cennet vardır. Siz iffetli olursanız, kadınlarınız da iffetli olur.”

Allahü teâlâ, kullarının, dünyada felakete, ahirette de şiddetli azaplara yakalanmamaları için, bildirdiği ahlâk kurallarına uyulmasını emrediyor. Ne yazık ki, nefslerinin, şehvetlerinin esiri olan bazı kimseler, Allahü teâlânın emirlerine gericilik, kâfirlerin şaşkın, çılgın işlerine ilericilik diyor.

Fuhşun, kötü ahlâkın tek sebebi, tabii ki, kadınlar değildir. Bu kötülükte, erkeklerin de rolü büyüktür.

Çalma elin kapısını...

Erkekler, iffetsiz, yani namussuz olursa, karıları, kızları da kötü yola düşebilir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Siz iffetli olursanız, kadınlarınız da iffetli olur.)

(Ey gençler, namusunuzu koruyun, zina etmeyin! İyi bilin ki, namusunu koruyana cennet vardır.)

(Onun bunun karısını, kızını ayartan bizden değildir.)

(Zina eden, aynı şeye mâruz kalır.)

Atalarımız da, “Çalma elin kapısını, çalarlar kapını” ve “Eden bulur” demişlerdir.

Zararın neresinden dönülürse kârdır. “Allah artık beni affetmez” diyerek günahlara devam etmemelidir! Kur’an-ı kerimde mealen buyuruldu ki:

(Ey günahı çok olan kullarım! Allahın rahmetinden ümidinizi kesmeyin! Allah günahların hepsini affeder. O, sonsuz mağfiret ve nihayetsiz merhamet sahibidir.)

Zinadan sakınmada, dünyada ve ahirette pek çok faydalar vardır. Evlilikten, aileden beklenen faydalar, ancak zinadan kaçmakla elde edilebilir. Zinadan kaçmakla, doğan çocukların kime ait olduğu bilinir, birçok cinayetlerin önü alınmış olur.

Zinadan kaçmakla, karı ve kocanın birbirine itimadı olur, ailelerin namusu, ayaklar altında çiğnenmemiş olur. Ebedî hayatın saadet ve kurtuluşu, bu kötülükten kaçmakla elde edilir.

Kıyamet günü, güneşle dünya arasındaki mesafe çok kısalmaktadır. Halk, muhasebeleri sırasında korku ve sıkışıklıktan o kadar terleyecekler ki, vücutlarından çıkan terler, yeri çamur hâline getirecektir. İnsanlar, günahı nisbetinde, ter içinde kalacaktır.

Böyle sıkıntılı bir günde, bazı kimseleri cenab-ı Hak, himaye edecektir. Sıcaklığı tarife sığmayacak o gün, bir ağaç dalı bile insana hayat bahşedecek kadar kıymet taşıırken, Arş'ın gölgesinde bulunmanın ne büyük bir devlet olduğunu tasavvur etmelidir.

Yunus Emre hazretlerinin dörtlüğü ne hoş:

Mahşerde halk kala hayran, Çok yürekler ola püryan, Arşın gölgesinde seyran, Edenlerden eyle bizi!

Yedi sınıf insan Arşın gölgesinde, cenab-ı Hakkın himayesinde olacak kimseleri, sevgili Peygamberimiz şöyle bildirmektedir:

(Yedi sınıf insan vardır. Allah onları, ilâhi himayesinden başka hiçbir gölgenin bulunmadığı bir günde himayesine alacaktır. Onlar:

1- Adil hükümdar, 2- Aziz ve celil olan Allahın kulluğundan ayrılmadan, yetişip gelişen genç, delikanlı, 3- Kalbi mescidlerde asılıp kalmışcasına cemaate devamlı olan erkek, 4- Allah yolunda birbiriyle dost olan, bu gaye üzerinde toplanıp, bu uğurda ayrılan iki kimse, 5 - Asil bir soy şerefine ve güzelliğe sahip bir kadın zinaya çağırdığında, “Ben Allahtan korkarım” diyerek onun teklifini reddeden erkek, 6- Verdiği bir sadakayı, sağının ne harcadığını solu bilmeyecek kadar gizleyen kimse, 7- Kimsenin bulunmadığı تنها bir yerde, Allahı zikredip, gözleri yaş döken kimse.)

Bunun için her müslümanın hedefi bu yedi sınıftan birine girmek olmalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 MART 1998 · KAYIT 11524

Kim namusunu korursa..

Allahın rızası ve cennet, nefse güç gelen şeylerin arkasında gizlidir. Tahammülü zor olan ve insanı en fazla nefse mağlup ettiren şey, şehvanî hislerdir.

İsrailoğullarından bir kimse vardı. Kötülüklerin içinde gezer ve hiçbir günahı işlemekten çekinmezdi.

Bir gün kendisine bir kadın gelmişti. Kendisinden yardım istiyordu. Bu kimse, eline fırsat geçtiğini düşünerek, muhtaç bulunduğu için yardım isteyen bu kadına, zina etmesine karşılık altmış altın vermeyi vâdetti. Çaresiz kalan kadın, bu teklifi kabul etti. Ona tecavüz edeceği zaman, kadın titredi ve ağladı. Bunun üzerine adam, kadına sordu:

“Seni ağlatan nedir?”

- Seni ağlatan sebep nedir ey kadın?

- Bu kötülük, daha önce benim hiç yapmadığım bir iştir. Böyle büyük bir günahı işleyeceğimden dolayı korkudan ağlıyorum.

Erkek böyle bir sözle karşılaştınca, utandı, neye uğradığını anlayamadı. Hemen kendine gelip, kadına dedi ki:

- Sen Allahın korkusundan böyle titriyorsun! Allahtan daha çok benim korkmam gerekir. Haydi sen evine git, verdiğim para da senin olsun. Allaha andolsun ki, bundan sonra Ona ebediyen âsi olmayacağım.

Samimî bir şekilde, bir daha haram işlemeyeceğine dair cenab-ı Hakka söz verdi...

Bu kimse, o gece vefat etti. Sabah olduğu zaman, kapısının üzerine şöyle bir yazı yazılmış bulunuyordu: “Hiç şüphesiz ki, cenab-ı Hak bu kimseyi mükâfatlandırdı.”

Halk bu işe çok şaşırdı. Çünkü onun yaşayışını biliyorlardı. Fakat başına gelen bu son hadiseyi bilmiyorlardı.

Allahın rızası ve cennet, nefse güç gelen şeylerin arkasında gizlidir. Tahammülü zor olan ve insanı en fazla nefse mağlup ettiren şey, şehvanî hislerdir. Bunlara

karşı zafer kazanan, ebedî hayatın saadetine erişir.

Resulullah, Kureyş delikanlılarına şöyle hitap etmişti:

“Ey Kureyş gençleri! İrzinizi zinadan muhafaza ediniz, zina etmeyiniz! Haberdar olun ki, kim ırzını muhafaza ederse, ona cennet vardır.”

Allahın Resulü, ebedî hayat teminatını bu şekilde ifade buyurmuştur.

İnsanlar, geçici dünya hayatının servet ve malını korumak için, birçok çarelere başvurumaktadırlar. Ne kadar uğraşsalar, dünya yine fânidir. Ebedî hayatın korunması, daha büyük ve ciddi bir dikkat ister.

Peygamber efendimiz, Mekke’yi fethettiği gün, devesinin üzerinde şöyle buyurmuştu:

“Gerçek hayat, ahiret hayatıdır.”

Bu ulvî hayatı kazanmanın sebebi, Allahın rızasına vesile olan ibadetlere koşmak ve günahlardan kaçmaktır.

Bu sebeptendir ki, cenab-ı Hak, “Zinaya yaklaşmayınız! Çünkü o, şüphesiz bir hayasızlıktır, kötü bir yoldur” buyurmaktadır.

Cenab-ı Hak, ahiret hayatında kurtulan ve umduğuna nail olan müminleri sayarken, “İrzlerini koruyanlar” buyurarak, felah yoluna işaret etmiş bulunmaktadır.

Peygamber efendimiz bir hadis-i şerifinde, (Kim dilini, ırzını, namusunu korursa, o kimse cennete girer) buyurdu.

Günah on kat artar Yine hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Komşu kadına, arkadaş hanımına şehvet ile bakmak, yabancı kadına bakmaktan on kat daha günahtır. Evli kadınlara bakmak, kızlara bakmaktan bin kat daha günahtır. Zina günahları da böyledir.)

(Avret yerini açana ve başkasının avret yerine bakana Allah lânet etsin!)

(Kadının yüzünden ve iki eli ayasından başka bütün bedeni avrettir.)

Zinanın dünyadaki zararlarından bazıları hadis-i şeriflerde şöyle bildirildi:

(Zina fakirliğe yol açar.)

(Zina etmeyin, kadınlarınızın cazibesi, sevgisi gider, soğukluk başlar.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 MART 1998 · KAYIT 11525

En büyük günah!

“Yabancı kadını görüp, azab-ı İlâhiden korkarak, başını ondan çevirene, Allahü teâlâ ibadetin tadını duyurur. Harama bakmayan gözler, cehennem ateşi görmez.”

Zina, dinimizin yasak ettiği en büyük günahlardandır. Çünkü, hadis-i şerifte, (Allah katında zinadan büyük günah yoktur) buyuruldu. Bu büyük günah üzerinde çok durulmuştur. Özellikle de kadınların zinadan ve zinaya sebep olan işlerden uzak durmaları üzerinde çok hassas davranılmıştır. Özellikle kadınların üzerinde durulması; bu günahın hâsıl olması, çok defa onların razı olmalarına bağlı olduğu ve kendilerini gösterdikleri, teşhir ettikleri içindir.

Bunun için, bu yasaktan, kadınların daha şiddetli olarak yasak edilmeleri icap etti. Bundan dolayı, Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimde, bu günahı işleyenlerin cezalandırılmasında, kadını erkekten evvel bildirdi.

Zinanın zararları Bu günah, insana, dünyada ve ahirette zarar verir ve bütün dinlerde yasak ve çirkin olmuştur. Peygamber efendimiz, zinanın dünyada ve ahirette, sebep olacağı kötülükleri şöyle bildirdi:

(Zinanın dünyada üç fenalığı vardır: Biri, güzelliği ve parlaklığı giderir. İkincisi, fakirliğe sebep olur. Üçüncüsü, ömrün kısalmasına sebep olur. Ahiretteki üç zararına gelince, Allahü teâlânın gadabına sebep olur. İkincisi, suâlin, hesabın fena geçmesine sebep olur. Üçüncüsü, cehennem ateşinde azap çekmeye sebep olur.)

Bir hadis-i şerifte de, (Yabancı kadınlara bakmak, gözlerin zinasıdır. Onları tutmak, ellerin zinasıdır. Onlara gitmek, ayakların zinasıdır) buyuruldu.

Nur suresindeki ayet-i kerimede ise mealen, (Müminlere söyle, yabancı kadınlara bakmasınlar ve zina etmesinler! Ve mümin kadınlara söyle, onlar da, yabancı erkeklere bakmasınlar ve zina etmesinler) buyuruldu.

Kalb, göze tâbidir. Gözler haramdan sakınmazsa, kalbi korumak güç olur. Kalb, harama dalarsa, zinadan sakınmak güç olur. O hâlde, imanı olanların, Allahü teâlâdan korkanların, harama bakmaması lazımdır. Ancak bu suretle, kendini korumak, dünya ve ahirette zarardan kurtulmak mümkün olur.

Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimde, kadınların, kızların, yabancı erkeklerle yumuşak sesle, cilveli konuşmalarını, böylece kötü adamların kalblerine fenalık getirmelerini men etmekte, buna sebep olmayacak şekilde söylemelerini istemektedir.

Dinimiz, kadınların, yabancı erkeklere süslenmelerini, onları tahrik etmelerini yasak etmektedir. Bileziklerinin sesini duyurmamak için, yavaş, sessiz yürümelerini emir etmektedir. Yani fıska, günaha sebep olan herşey de günahdır. O hâlde günaha, harama sebep olan şeylerden kaçmak lazımdır. Kur'an-ı kerimde mealen, (Zinaya yaklaşmayın! Çünkü o, çirkin, aşağı bir iş, kötü bir yoldur) buyuruldu.

“Zinaya yaklaşmayın” demek, zinaya götürecek sebeplerden, hareket ve işlerden sakının, yabancı kadınları düşünmeyin, onlarla konuşmayın, onların seslerini dinlemeyin, onlara bakmayın, demektir.

Giyime dikkat etmemek de, kötü işlere yol açabilir. Kur'an-ı kerimde mealen, (Ey Resulüm, müminlere söyle, harama bakmasınlar ve avret yerlerini haramdan korusunlar! Müslüman kadınlar da zinetlerini göstermesinler, başörtülerini yakalarına kadar örtünler) buyuruldu.

Yabancı kadınlara bakmak gözü zayıflatır, kalbi de karartır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Yabancı kadını görüp, azab-ı İlâhiden korkarak, başını ondan çevirene, Allahü teâlâ ibadetin tadını duyurur.)

(Harama bakmayan gözler, cehennem ateşi görmez.)

Lezbiyencilik “Safizm”, “lezbiyencilik” yani kadınların, yabancı kadınlara şehvet ile bakması ve dokunması; kadınların, kocasından başkasına, erkek ve kadın, kim olursa olsun, yabancıya süslenmeleri câiz değildir. Bu, ayrıca bir hastalıktır. Erkeklerin homoseksüel olması, yani oğlanlara şehvet ile bakmaları ve dokunmaları haram olduğu gibi, kadının da homoseksüel olması, yani kadına şehvet ile dokunması ve bakması haramdır. Dünyada ve ahirette felaketlerden kurtulmak için, bu incelikleri iyi gözetmek lazımdır. Erkekle kadın, başka cinsten oldukları için, bir araya gelmeleri güçtür. Kadının kadına yaklaşması böyle olmayıp kolaydır. Bilhassa sosyete kadınları arasında bu hastalık hızla yayılmaktadır. Bunun için kadının kadına bakmasını ve dokunmasını, erkeğin kadına ve kadının erkeğe bakmasından daha şiddetle yasak etmelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 MART 1998 · KAYIT 11526

Ahlâksızlığın sebepleri

Batı'daki boşanmaların belli başlı sebebi, zina ve benzeri kötü ahlâktır. Bu kötülükleri, asrılık, medenilik gibi çeşitli isimler altında, yıllardır memleketimize sokmaya çalışmışlardır.

Bugün Batı'da, zina, safızım, livata gibi fuhuş çok yaygındır. Bunun en önemli sebebi de, kadın ve erkeklerin, birbirleri ile kontrolsüz, ölçsüz şekilde görüşmeleridir. Bunun için, Batı'da zina etmeden ömür geçirmiş bir erkek ve kadın, pek nadir bulunur.

Kadın-erkek hiçbir çekinme olmaksızın, beraber oturmaları, konuşmaları ve görüşmeleri ile, kadınlara hürmet ediyoruz ve haklarını yerine getiriyoruz dedikleri hâlde, onları bu tehlikelere kendileri düşürerek, gerçekte kadınları tahkir etmekte, aşağılamakta ve ticaret metaı olarak kullanmaktadırlar.

Müslümanların hanımları ise, ırz, namus ve haya sahibi olarak, beyleri yanında ve her yerde muhterem, kıymetli olduğundan, beyleri, onları böyle tehlikelere ve hakaretlere layık görmezler.

Uçan kuştan esirgerler Herkes, en çok sevdiği ve kıymetli olan şeyleri, kendi nefsi için sakladığı gibi, müslümanlar da, kendilerine her şeyden kıymetli, aziz ve muhterem bildikleri beylerini, hanımlarını uçan kuştan esirgerler. Bu ise, muhabbetin, sevginin çokluğundandır.

Avrupalılar, bu hususta ahlâk ve namus duygusundan uzaklaşmışlardır. Erkeğin, hanımını veya kadının, kocasını kıskanması, çok gülünç ve alay konusu olan bir ahmaklık kabul edilmektedir. Bir kimse hakkında, filan kıskanç imiş denilince, terbiyesiz ve ahmak sayılır.

Az da olsa, bazı Avrupalılar bu aşağılığın farkına vardılar. Tanıdığımız Hristiyanlardan birisi, Almanya'da doğup büyümüş ve Protestan olarak yetişmiş iken, balolara kızkardeşlerini götürüp, başkalarının eline terketmeye, namus duygusu ile razı olmadığından, vatanı olan Almanya'yı ve dini olan Hristiyanlığı terkederek, İstanbul'a gelmiş ve müslüman olmakla şereflenmiştir.

Avrupa'yı görmüş olanların bildiği gibi, birçok kibar ailelerde, karı-koca arasında şekli bir beraberlik vardır. Evlerine misafir geldiği ve kendileri de misafirlğe gittikleri zaman, dostlarına karşı, güya, birbirlerine çok bağlıymışlar gibi, güzel muamele ederler.

Fakat bir müddet sonra, aileler birbirlerine yakınlaşıp karıştıkları zaman, karı-kocanın asıl düşünceleri anlaşılır. Yani her biri, diğerini görmek istemeyecek kadar, birbirlerinden bıkmış, usanmıştır. Hatta bazıları, ne sen bana karış, ne de ben sana karışayım diye, anlaşma yapmışlardır.

Böylece, erkeğin birkaç sevgilisi olduğu gibi, kadının da nice sevgilileri olup, ikisi de, kendi zevk ve safalarında, ayrı ayrı vakit geçirmektedirler. Ayrıca, iki taraftan biri, hayatta olduğu müddetçe, bir başkası ile evlenemediklerinden, birbirlerinin ölmesini beklerler. Bazan, biri diğerinden kurtulmak için, öldürmeye dahî teşebbüs etmektedir. Bunun için Batı'da ortalama evlilik beş sene devam eder. En geç beş sene sonra eşler boşanıyor.

Bu gayri insanî yaşayışların sebebi, hep zina ve benzeri kötü ahlaktır. Bu kötülükleri, asrılık, medenilik gibi çeşitli isimler altında, yıllardır memleketimize sokmaya çalışmışlardır.

Gerçek huzur İslâmiyette Erkeklerle kadınların bir arada toplanmaları, oturup kalkmaları ve balolarda kadınların boyunları, gerdanları, kolları açık olarak dans etmeleri ve süs eşyalarını ve zinetlerini takarak gelip, kadın erkek karmakarışık oturmaları serbest olunca, buralarda gözlerini birbirlerine bakmaktan muhafaza edecek kaç erkek ve kaç kadın bulunabilir?

Müslüman bir hanımın kocası, ne kadar uygunsuz olsa da, kendisi başka bir erkekle konuşmadığı, oturup kalkmadığı için, ona tahammül eder ve geçinir gider. Felakete sebep olacak, zararlı hâllerde bulunmazlar. Kıskanç ve ayıp bilen bir kimse için, İslâm dininden başka bir dinde, asla kalb huzuru ile yaşamak mümkün değildir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 MART 1998 · KAYIT 11527

Herkes şikâyetçi

Ana-babanın çocuğuna söylediği sözlerin, nasihatlerin tesirli olması için, önce kendilerinin uygun yaşamaları lazımdır. Aksi hâlde sözlerinin tesiri olmaz.

Zamanımızda hemen hemen her aile, çocuklarının kendilerini dinlemediklerinden şikâyetçiler... Ana-babanın çocuğuna söylediği sözlerin, nasihatlerin tesirli olması için, önce kendilerinin uygun yaşamaları lazımdır. Aksi hâlde sözlerinin tesiri olmaz. Ana-baba, çocuğunun gözü önünde her türlü yalanı söyler, sonra da, “Oğlum, sakın yalan söyleme! Yalan çok zararlıdır” derse, çocuk buna hiç inanır mı?

Mesela, anne-baba çocuğa namaz kılmasını, doğru sözlü ve iffetli olmasını tembih edecekse, önce kendilerinin namazlarını muntazaman kılması, doğru sözlü ve namuslu olması şarttır.

İmam-ı a'zam zamanında, bir ailenin çocuğu fazla bal yemekten hasta oldu. Babası, bu çocuğu alıp, İmam-ı a'zam hazretlerine getirdi. Kendisine durumu anlattı. Çocuğa bal yememesi için nasihat etmesini rica etti. İmam-ı a'zam hazretleri, çocuğun kırk gün sonra getirilmesini istedi.

Bir hikmeti vardır Adam, “Bir hikmeti vardır” diyerek dönüp evine geri gitti. Kırk günün bitiminde büyük bir sabırsızlıkla, İmam-ı a'zamın evinin yolunu tuttu. İmam-ı a'zam hazretleri çocuğu karşısına alarak şöyle bir nasihatte bulundu:

- Evladım, sakın bir daha fazla miktarda bal yeme!

Şaşkın şaşkın bakan çocuğun babası şöyle konuştu:

- İş bu kadar kolaydı da, neden ilk geldiğimiz zaman bunu söylemediniz?

- O gün, ben bal yemiştim. Çocuğa, “Bal yeme” desem, sözümün tesiri olmazdı. Vücudumda balın tesiri oldukça, yapacağım nasihatın bir faydası olmayacaktı. Bunun için, kırk gün sonra gelmenizi istemiştim.

Bir baba, çocuğunun yalan söylememesini arzu ediyor ise, kendi şahsında asla bir yalancılık örneği vermemelidir! Kendi elimizle ve dilimizle çocuğa yalancılık tohumlarını ekmemeliyiz.

Çocuk bir suç işler. Babası onu terbiye etmeye teşebbüs ederken, annesi atılır ve, “Babası! Onu benim çocuğum yapmadı, benim çocuğum öyle şey yapmaz” der. Çocuğa, annesinin eliyle o andan itibaren yalancılık tohumu ekilmiş olur. Bu tohumlar, her mevsimde dal ve kök salarak büyür, en kısa zamanda filizlenmeye başlar ve kısa bir zaman sonra da meyvesini verir.

Bu davranış, ayrıca çocuğun gözünde babanın şahsiyetini de küçültmektedir. Çünkü o andan itibaren çocuk, babasının ahmak, anlayışsız ve idraksiz olduğuna; işlediği suçun kendi tarafından yapılıp yapılamayacağını anlamayacak kadar ahmak olduğuna hükmeder. Artık çocuğun gözünde babasının bostan korkuluğundan farkı kalmaz.

Bazı kimseler, birisi gelip, kapının zilini çaldığında, kendisi de gelenin kim olduğunu pencereden görerek, onunla görüşmek istemediği için, çocuğunu kapıya gönderip, “Babam evde yok” diye söyletmektedirler.

“Babam evde yok”

İşte böyle bir hareket, o andan itibaren çocuğun kafasını karıştırır. “Babam hem evde, hem de bana yok dedirtti” diye düşünmeye başlar ve bu girift bilmeceyi halledemez. Çocuğun ruhuna, o dakikadan itibaren, babasının eliyle yalancılık tohumu ekilmiş olur. Ruhunun derinliklerinde yeşeren, gelişip büyüyen yalancılık meyvesini de ilk defa babası tattırmış olur.

Çoğu zaman da, baba, çocukların istedikleri şeyleri, “Bugün alırım, yarın alırım, bugün unuttum” gibi sözlerle, çocuklarının isteklerini unutturmak ister. Aslında çocuk isteğini unutmamıştır. Kendinin aldatıldığını hafızasına yerleştirmiştir.

Yılan yumurtasından yılan, yalancılıktan da yalan doğmaktadır. Herkes ektiğini biçer. Hatta rüzgâr eken fırtına biçer.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 MART 1998 · KAYIT 11528

Terbiyede orta yol

Devamlı sertlik, çocuğun üzerinde menfi tesir meydana getirir. Ara sıra latife ve şaka yapmak, onları tabii bir hâle döndürür. Resulullah efendimizin küçük çocuklara latife yaptığı olmuştur.

Çocuk terbiyesi en zor işlerden biridir. Zor olduğu kadar da faydalı bir iştir. Çünkü, dinimizi öğretme işini bizden sonra onlar devam ettirecektir. Onlara öğrettiğimiz faydalı bir işten dolayı, bu faydalı işi yaptığı müddetçe bize de sevap yazılacaktır. Çünkü hadis-i şerifte, (Bir müslümanın evladı ibadet edince, kazandığı sevap kadar, babasına da verilir. Bir kimse, çocuğuna fık, günah işler öğretirse, bu çocuk ne kadar günah işlerse, babasına da, o kadar günah yazılır) buyurulmuştur.

Nefret ettirmemeliyiz Bunun için çocuk terbiyesi üzerinde önemle durmalıyız. Terbiyede nefret ettirmemeliyiz. Çocuğu terbiyede, devamlı sertlikten kaçınmalı, gerçekleri yumuşaklıkla dile getirmelidir. Orta yolu elden kaçırmamalıdır. Ancak bu sayede insanların, kalblerinde taht kurup terbiyede başarı sağlanabilir.

Yavaş yağın rahmet, yeri kabartır ve toprağın derinliklerine kadar işler. Sağanak hâlindeki yağmurlar, hem ekinleri, hem de toprağın en verimli kısmını alır götürür. Atalarımız, bunun için “Söz var kestire başı, söz var kese savaşı” demişlerdir.

Bir doğruyu, çocuğun anlayabileceği metod ile ifade etmek gerekir. Gerek bir vazifenin telkininde, gerekse bir kötülükten sakınmasını tembihte metodumuz bu olmalıdır.

Terbiye usulünde çocuğun seviyesine inmek değil, onun anlayacağı bir ifade tarzı ile doğruları dile getirmeye ve çocuğu ahlâken yüksek bir seviyeye ulaştırmaya gayret etmek gerekir. Baba ve annelerden bazıları, çocuğun seviyesine ineyim derken, çocuklaşmakta ve onlarla yüz göz olduğu için de sözünü dinletememektedirler.

Terbiyede sertlik, iyi netice vermemektedir. Mühim olan, etrafa korku salmak değil, çocuğa vazifeyi sevdirebilmektir. Resulullahın her zaman hizmetinde bulunan Enes bin Malik hazretleri diyor ki: “Resulullah’a on sene hizmet ettim. Onun bana yaptığı hizmet, benim Ona yaptığımdan çok idi. Bana incindiğini, sert söylediğini hiç görmedim.”

Aşırı sertlik, herşeye müdahale, ölçüyü kaçırmak ve ileri gitmek olur. Hiç ses çıkarmamak ve hatalarına göz yummak da eksikliklerdir. Dinimiz orta yolu ve itidali tavsiye etmektedir. Kabahati yapan çocuğun küçüklüğüne değil, işlenen işin kötülüğüne bakarak, gereken tedbiri almalı ve fenalığın önüne geçmeye çalışmalıdır.

Devamlı sertlik, çocuğun üzerinde menfi tesir meydana getirir. Ara sıra latife ve şaka yapmak, onları tabîî bir hâle döndürür. Resulullah efendimizin küçük çocuklara latife yaptığı olmuştur.

Çocuk terbiyesinde başarılı olabilmek için, önce anne ve babaları eğitmek ve İslâmın terbiye sisteminden haberdar kılmak lazımdır. Zira terbiyeli çocuğu, ancak edepli anne ve baba yetiştirebilir.

Tarlaya hangi tohum ekilirse...

Çocuk, ana baba elinde bir emanettir. Çocukların temiz kalbleri kıymetli bir cevher gibidir. Mum gibi, her şekli alabilir. Küçük iken, hiçbir şekle girmemiştir. Temiz bir toprak gibidir. Temiz toprağa hangi tohum ekilirse, onun meyvesi hâsıl olur.

Çocuklara iman, Kur'an ve Allahü teâlânın emirleri öğretilir ve yapmaya alıştırılırsa, din ve dünya saadetine ererler. Bu saadette anaları, babaları ve hocaları da ortak olur. Tahrir suresinin 6. ayet-i kerimesinde mealen buyuruluyor ki:

(Kendinizi ve evlerinizde ve emirlerinizde olanları ateşten koruyunuz.)

Bir babanın, evladını cehennem ateşinden koruması, dünya ateşinden korumasından daha mühimdir. Cehennem ateşinden korumak da, imanı, farzları ve haramları öğretmekle ve ibadete alıştırmakla ve dinsiz, ahlâksız arkadaşlardan korumakla olur. Bütün fenalıkların başı, fena arkadaştır. Kötü arkadaş da, sokaktan ve kontrolsüz yaşayıştan elde edilir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 MART 1998 · KAYIT 11529

“Yasakladıklarından sakının!”

Dinin emirlerini; “Bu Allahın emri, bu Peygamberin emri” diye ikiye ayırmak ve Peygamber efendimizin emrini kabul etmemek, dini yıkmanın sinsi bir kılıfıdır.

Vahiy, Allahü teâlânın, emir ve yasaklarını, peygamberlerine melek vasıtasıyla veya vasıtasız olarak çeşitli şekillerde bildirmesidir.

Allahü teâlânın Peygamberimize emir ve yasaklarını bildirmesi çeşitli şekillerde olmuştur. Peygamber efendimiz, açık vahyin yanı sıra rüya, ilham ve başka yollarla

da Allahü teâlâdan vahiy almıştır. Bunun için Hz. Peygamberin aldığı vahiyler, sadece Kur'an-ı kerim ayetlerinden ibaret değildir.

Hz. Peygamberin Kur'an-ı kerim dışında vahiy aldığı, ayet-i kerimeler ile sabittir. “O, arzusuna göre konuşmaz. Bildirdikleri, kendisine indirilen vahiyden başkası değildir” ve “Peygamber size ne veriyse, onu alın! Size neyi yasakladıysa, ondan da sakının” mealindeki ayetler, bunun açık ispatıdır.

Kur'an-ı kerimin dışında vahiy Şüphesiz Hz. Peygamberin Kur'an-ı kerim dışında da vahiy aldığı konusuyla ilgili oldukça açık, sahih hadisler de mevcuttur ve sadece bu hadislerden hareketle Hz. Peygamberin Kur'an-ı kerimin dışında vahiy aldığını rahatça söylemek mümkündür.

Allahü teâlânın Kâdir-i Mutlak olduğu konusunda herhangi bir şüphesi bulunmayan kimse, Onun, peygamber olarak seçip görevlendirdiği kişiye, dilediği şeyi, dilediği şekilde vahyetme, iletme tasarrufuna da bir sınırlama getirmenin, kimsenin haddinin olmadığından da şüphe duymaz.

Hz. Peygamberin, Kur'an-ı kerim dışında vahiy aldığını gösteren ayet-i kerimelerden biri de şu: “Hatırlayın ki, Allah size iki taifeden birinin, sizin olduğunu vâdediyordu. Siz de kuvvetsiz olanın sizin olmasını istiyordunuz...”

Bu ayette ve devamında, Allahü teâlâ, müminlere hitaben iki taifeden birinin, kendilerinin olduğunu ve hangisini tercih edecekleri konusunda seçimin kendilerine bırakıldığını bildirmektedir.

Müslümanlar dilerlerse, kervana saldırıp ticaret mallarını ele geçirecekler; dilerlerse, Mekke'den hareket eden Kureyş ordusuna saldırarak onları mağlup edeceklerdir. Her iki durumda da, Allahü teâlâ, müminlere zafer ve kazanç vâdettiğini bildirmektedir.

Burada önemli olan nokta şurasıdır: Allahü teâlâ müslümanlara hitaben, “Hatırlayın ki, Allah size iki taifeden birinin sizin olduğunu vâdediyordu” buyurmaktadır. Yani bu İlâhi vaat müslümanlara Yüce Allah tarafından daha önce yapılmıştır. Oysa Kur'an'da daha önce müslümanlara iki taifeden birisinin kendilerine müyesser kılınacağına dair vaat ifade eden bir ayet yoktur.

Bu da göstermektedir ki, söz konusu vaat, Cebrail aleyhisselam vasıtasıyla Hz. Peygambere Kur'an-ı kerim dışı bir vahiyle bildirilmiştir.

Bu ve diğer birçok ayetler, Hz. Peygamberin Kur'an-ı kerim dışında da Allahü teâlâdan vahiy aldığını göstermektedir.

Bütün bunlardan Peygamberimizin, özellikle dinin tebliğine taalluk eden kısmının vahiy kaynaklı olduğu açıkça anlaşılmaktadır. Bu bakımdan, gerek hüküm koyma faaliyetlerinde, gerek Kur'an-ı kerimin ayetlerinin tefsirinde ve gerekse alış-veriş vb. ile ilgili hususlarda Hz. Peygamberden sâdır olan sözler ve davranışlar vahiy iledir.

Bunun için bu hükümler müminleri bağlayıcıdır. Yani dinin emridir. Her müslüman bu emirleri yerine getirmek zorundadır.

Netice olarak...

Netice olarak, hiç kimsenin, “Peygamberin, Kur'an-ı kerim dışındaki hükümlerine uymaya mecbur değiliz” demeye hakkı yoktur. Allahü teâlâ, Allahın emri, Peygamberin emri diye ayıranlara çok acı azap yapacağını bildirmektedir. Bu şu ayet-i kerime ile ifade edilmektedir:

(Kâfirler, Allahü teâlânın emirleri ile Peygamberlerinin emirlerini birbirinden ayırmak istiyorlar. Bir kısmına inanırız; bir kısmına inanmayız diyorlar. İman ile küfür arasında bir yol açmak istiyorlar. Onların hepsi kâfirdir. Kâfirlerin hepsine cehennem azabını, çok acı azapları hazırladık.)

Dinin emirlerini; “Bu Allahın emri, bu Peygamberin emri” diye ikiye ayırmak ve Peygamber efendimizin emrini kabul etmemek, dini yıkmanın sinsi bir kılıfıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 MART 1998 · KAYIT 11530

Dinde güçlük yoktur

İslâmiyette, insanlara zararlı olabilecek en küçük bir hüküm yoktur. Her hükmünde, insanlar için maddî ve manevî nice faydalar vardır. Bütün iyilikler ondadır...

İslâm dini, Âdem aleyhisselamdan beri gelmiş bütün dinlerin, en kâmil ve en tamam şeklidir. Görünen, görünmeyen bütün olgunlukları kendinde toplamış, bir tevhid dinidir. İnsanlara faydalı şeyleri emreden, zararlı şeylerden koruyan bir dindir. Onda, insanlara zararlı olabilecek en küçük bir hüküm yoktur. Her hükmünde, insanlar için maddî ve manevî nice faydalar vardır. Bütün iyilikler ondadır... İlim ve teknik ilerledikçe, bunların faydaları ortaya çıkmaktadır.

Gözleri cehalet perdesi ile kapanmış olanlar, bu hakikatleri idrak edememekte ve sadece görünüşe bakmaktadırlar. İsrâ suresinin yetmişikinci ayetinde mealen, (Bu dünyada, kalbi hakkı kabul etmeyecek şekilde kör olan kimse, ahirette de kördür. Kurtuluş yolunu göremez) buyurulmuştur.

Nice faydalar vardır

İslâmiyete uyan kimseler, ahirette, ihlaslarına göre mükâfata kavuşacaklardır. İslâm dininin her emrinde nice faydalar vardır, dedik. Mesela, abdest ve taharet, yani temizlik, görünüşte bedenın sağlığına çok faydalı olduğu gibi, manevî olarak da, kalbin tasfiyesinin ve huzurunun bir işaretidir.

Namaz, Allahü teâlânın huzurunda durmaktır. Allahü teâlânın huzurunda durunca, kalbin tasfiye edileceği açıktır. Kötülüklerden temizlenmemiş bir kalb ile, Allahü teâlânın huzuruna çıkılamaz. Nitekim, dünya işlerinde de böyledir.

Abdest almanın, beden temizliği olduğu, hergün beş kere bedendeki mikrop yuvalarını temizlediği meydandadır. Akı ve ilmi olan herkes, bunu bilmektedir. Abdestin kalbe kuvvet verdiğini, ruhu temizlediğini papazlar bile biliyor.

İmam-ı Cafer-i Sadık hazretleri, nasihat vermek için, bir rahibe geldi. Kapı geç açıldı. Caferi Sadık hazretleri sordu:

- Ey Rahip, niçin kapıyı geç açtın, beni kapıda beklettin?

Rahip şöyle cevap verdi:

- Aralıktan seni görünce, heybetinden çok korktum. Hemen abdest aldım. Tevratta görmüşüm ki, bir kimseden veya birşeyden korkunca, abdest almalıdır. Abdest, insanı zarardan korur, yazılı idi.

İmam-ı Cafer-i Sadık hazretlerinin nasihati üzerine, rahip hemen müslüman oldu. Kalbi, abdestin bereketi ile temizlendi.

Dinimizde birçok kolaylıklar da vardır. Mesela, kuzey memleketlerinde yaşayan kimseler, abdest almak istedikleri zaman, yalnız sabahleyin sıcak su ile abdest alarak çoraplarını ve mestlerini giyerler. Diğer dört vakitte, abdestlerini bozmadan namazlarını kılabilecekleri gibi, abdestleri bozulduğu zaman, mestleri üzerine mesh ederek abdest alabilirler. Bu kolaylıktan, yalnız bunlar değil, bütün müslümanlar da istifade edebilir.

Su zarar veriyorsa, toprak ile teyemmüm de edilebilir. Günde beş defa, su ile abdest alınacaktır diye şart yoktur.

Bir kimsenin vücudunda hastalık olur da, abdest almak, yani su ile yıkanmak sağlığına zararlı olursa, teyemmüm edebilir. Çünkü asıl maksat sadece, el, yüz ve ayak yıkamak değil, kalbin tasfiyesi, yani Allahü teâlânın huzuruna durmak için bir hazırlık ve Allahü teâlâyı hatırlamaktır.

İnsan zayıf yaratılmıştır Zaruret hâllerinde, İslâmiyet asla güçlük teklif etmez, güçlüğü emretmez. Nitekim (Dinde güçlük yoktur) buyurulmuştur. Kur'an-ı kerimde Bekara suresinin ikiyüzseksenaltıncı ayetinde mealen, (Allahü teâlâ, insana gücü yetmeyeceği şeyi teklif etmez) buyurulmuştur. Yani, Allahü teâlâ, insanlara, gücü yetebileceği, yapabileceği şeyi emreder, yapamayacağını emretmez.

Nisa suresinin yirmisekizinci ayetinde mealen, (Allahü teâlâ, ibadetlerinizin hafif, kolay olmasını istiyor. İnsan zayıf, dayanıksız yaratıldı) buyurulmuştur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 MART 1998 · KAYIT 11531

Zihin zehirlenmesi

Zehirlenmemek için çok dikkat ederiz. Fakat vücut zehirlenmesinden çok daha önemli bir zehirlenme daha vardır ki, bunun üzerinde pek durulmaz. Bu da zihin zehirlenmesidir.

ekâ, düşünceyi, hayatın yeni şartlarına uydurmaktır. Yani problem, mesele çözmek kuvvetidir. Mücerred, soyut fikirlerle düşünebilmektir. Zekî kimse, bunların pratiğe tatbikini sağlar.

Zekâ, düşünebilmek kuvvetidir. Zekî insan, düşüncelerinin doğru olabilmesi için, birtakım prensiplere muhtaçtır. Zekî bir kimse, büyük bir kumandan olabilir. Akıllılardan, uygun çevreden öğrendiği metodları, yeni harp vaziyetine uydurarak, kıtaları fethedebilir. Fakat, akıllı az, zihnini besleyen kaynak yetersiz ise, bulunduğu çevre zihnini beslemeye müsait değilse, bir hata ile, başarıları felakete döner.

Başarısızlık üretmeye başlar Zihnimiz çok şaşırtıcı, oynak bir mekanizmadır. İyi yönde çalıştığında, insan, büyük başarılar üretebilir. Ama aynı zihin, kötü bir yönde çalıştığında, bütünüyle başarısızlık üretebilir...

Milyonlarca insan rejim yapmaktadır. Dengeli beslenmeye çalışmaktadır. Fiziksel dayanıklılık, hastalığa karşı direnç, hep yediğimiz şeylerle çok yakından

ilişkilidir. Vücut, neyle besleniyorsa, odur.

Bunun gibi zihin de ne ile beslenirse, odur. Zihinsel yiyecekler tabîi ki, paketler hâlinde gelmez ve marketlerde satılmaz. Zihinsel yiyecekler, içinde bulunduğumuz çevremizdir.

Hepimizin içinde gelişmeye açık belli bir kapasite vardır. Ama gerek bu kapasitenin ne kadar geliştirileceği, gerekse de kapasiteyi geliştirme biçimi, tamamiyle zihnin ne ile beslendiğine bağlıdır. Zihin de tıpkı vücudun aldığı besinleri yansıtmaması gibi, çevresi onu ne ile beslerse, onu yansıtır.

Hiç düşündünüz mü? Yetişmiş olduğunuz ülke yerine, yabancı bir ülkede yetişmiş olsaydınız, ne tür bir insan olurdunuz? Ne tür yiyecekleri tercih ederdiniz? Giyim tercihleriniz aynı mı olurdu? En çok ne tür şeyleri severdiniz? Ne tür işler yapardınız? Dininiz ne olurdu?

İnsanın içinde bulunduğu çevresinin, onun zihnî yapısını meydana getirmede çok önemli bir yeri vardır. Olumsuz insanlarla kurulan uzun süreli ilişkiler, olumsuz düşünmeye başlamamıza sebep olur.

Basit insanlarla yakın ilişkiler, basit alışkanlıklarımızın doğmasını sağlar. Olumlu açıdan bakarsak; büyük fikirleri olan insanlarla ilişki içinde olmak, düşünce seviyemizi yükseltir.

Hırslı insanlarla yakın ilişki kurmak bizi de hırslandırır. İnsanın kişiliği, hırsları, hayattaki statüsü, içinde bulunduğu fiziksel çevrenin sonucudur. İnsan, beş, on, yirmi yıl değişik bir çevrede kalsa, eski kimliği kaybolur ve yeni bir kimliğe bürünür. Bulunduğu çevreye bağımlı olur.

Çevresinde yoğun hava kirliliği olan kimse, zehirlenmeye mahkûmdur. Ben hem bu kirli havada yaşayacağım, hem de zehirlenmeyeceğim demek abesle iştigaldir.

Bedenimizi zehirlenmemek için, ayrıca yiyecek ve içeceklerimize de dikkat ederiz. Fakat vücut zehirlenmesinden çok daha önemli bir zehirlenme daha vardır ki, bunun üzerinde pek durulmaz. Bu da zihin zehirlenmesidir.

Dedikodu ve gıybet Biraz da gizlice faaliyet gösteren bu düşünce zehirinin adı “Dedikodu”, “Gıybet”, “Su-i zan” gibi kötü düşüncelerdir. Düşünce zehiri, vücut zehirinden iki açıdan farklıdır. Vücudu değil de aklı zehirler ve anlaşılması, fark edilmesi daha zordur. Zehiri alan kişi, genellikle bunun farkında bile olmaz.

Düşünce zehirinin anlaşılması zordur, ama doğrusu büyük işler yapar. Topluma büyük zararlar verir. Bizi ufak tefek, önemsiz şeyleri düşünmeye zorlayarak, düşünce kapasitemizi düşürür. İnsanlar hakkındaki düşüncelerimizi saptırır ve çarpıtır. Çünkü gerçeklerin tahrif edilmesi üzerine kurulmuştur. Geçmişteki milletleri, devletleri, medeniyetleri öldürüp, yok eden hep bu zehirdir.

Bu öyle bir zehirdir ki, sadece kişiyi zehirlemekle kalmaz. Aileyi, cemiyeti, devletleri, hatta imparatorlukları zehirler. Aile fertlerini, toplum fertlerini, devletleri birbirine düşürür. Bütün insanlar birbirini yerler. İnsanlar, insanlıktan uzaklaşıp canavarlaşırlar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 MART 1998 · KAYIT 11532

Siz hangi gruptansınız?

Karamsar insanlara göre sanki gerçek başarı, şanslı olan veya bazı konularda talihi olan başka insanlara aittir. Böyle insanları kolaylıkla belirleyebilirsiniz.

azı insanlar vardır, karamsarlık ruhuna işlemiştir. Bunlara, bulunduğu yerden ileriye bir adım attıramazsınız. Sanki kendini tutkalla bulunduğu yere yapıştırmıştır. Bu tip insanlar, sadece kendilerini yapıştırmakla kalmaz, eline aldığı tutkal kutusu ile herkesi bulundukları yere yapıştırmaya çalışırlar.

İnsanlar üç gruba ayrılır:

Birinci grup: Tamamıyla kuşatılmış olanlar. İnsanların büyük bir çoğunluğu, sahip olunması gereken hiçbir şeye sahip olmadıklarından, içlerinin derinliklerinde ikna olmuş hâldedirler. Hâllerine peşinen razı olmuşlardır. Sanki gerçek başarı, şanslı olan veya bazı konularda talihi olan başka insanlara aittir. Böyle insanları kolaylıkla belirleyebilirsiniz. Çünkü kendi statülerini haklı çıkarmak için, ellerinden geleni yapar ve durmadan ne kadar mutlu olduklarını, hâllerinden ne kadar memnun olduklarını söyler dururlar... Bunlar maalesef toplumda çoğunluktadırlar.

Vasat insanlar İkinci grup: Kısmen kuşatılmış olanlar. Nispeten daha küçük olan bu grup, yetişkinlik dönemine, başarıya ulaşabileceklerine dair kayda değer bir ümit ile girerler. Bu insanlar kendilerini hazırlar, çalışır, plân yapar. Ancak

beş-on sene geçince, direnç büyümeye başlar. Üst düzey görevleri için mücadele etmek, oldukça çetin görünür. Bu gruba giren insanlar, bundan sonra büyük başarılar elde etmek için, enerji sarfetmenin bir anlamı olmadığına karar verir.

Bunlar, şu tip bir mantık yürütürler: “Ortalamanın üstünde kazanıyoruz ve ortalamanın üstünde yaşıyoruz. Kendimizi neden zora sokalım ki?”

Aslında bu gruptaki insanlar birtakım korkular geliştirmiştir: Başarısız olma korkusu, sahip olduklarını kaybetme korkusu... Bu insanlar sahip olduklarıyla tatmin olmamışlardır, çünkü içlerinde, derin bir yerde kuşatılmış olduklarının farkındadırlar.

Bu grupta birçok zeki ve yetenekli insan vardır. Bunlar ayağa kalkıp koşmaktan korktukları için, hayat boyunca emekleyerek ilerlerler.

Üçüncü grup: Hiçbir zaman kuşatılmamış olanlar. Belki de toplumun yüzde iki veya üçünü oluşturan bu grup, karamsarlığın hakimiyetine izin vermez, bastırıcı güçlerin kuşatmasına inanmaz, emeklemeye tahammül edemez.

Aslında hepimiz üçüncü grupta olmayı isteriz. Her yıl daha çok başarı elde eden, işleri yapan ve sonuç alan grupta... Bu gruba girmek veya içinde kalmak, çevremizde tüm bastırıcı güçlere karşı mücadeleye bağlı.

Unutmayalım. Bize bir şeyin yapılamayacağını söyleyen insanlar, hemen her zaman başarısız insanlardır. Bir şeyi yerine getirme açısından olsa olsa sıradan veya ortalama seviyededirler. Bu tür insanların fikirleri zehirleyicidir.

Sizi bir şeyin yapılamayacağına ikna etmeye çalışan insanlara karşı bir savunma geliştirin. Şu konuda özellikle dikkatli olun: Olumsuz düşüncelere sahip olan insanların, sizi başarıya götürecek plânları yok etmesine izin vermeyin. Karamsar insanlar, her yerdedir ve diğer insanların olumlu gelişmelerini sabote etmekten çok hoşlanırlar.

Sakın hata yapmayın!

Bu konuda sakın hata yapmayın! Kurduğunuz arkadaşlıklar sizi tanımlar. Tencere düşer kapağını bulur. İş arkadaşlarının hepsi aynı değildir. Bazıları olumsuz, bazıları ise olumludur. Bazıları çalışır, çünkü çalışmak zorundadır. Diğerlerinin ise hırsları vardır ve ilerlemek için çalışırlar.

Bazıları patronun söylediği veya yaptığı her şeyde küçümseyecek bir taraf bulur. Diğerleri çok daha yenilikçidirler ve iyi bir lider olmadan önce, iyi bir takipçi olmak zorunda olduklarını anlarlar. Hedefleri her zaman üçüncü grup insan

olmaktır. Çünkü, insanın dünyasını ve ahiretini kurtarmada, çevresine faydalı olmada bu hedefin rolü büyüktür. Lider durumunda olan bir insanın, bir firmanın getireceği ses farklı olur.

Üçüncü gruba yükselebilmek için, bu gruptaki insanların beraber olmak ve yenilikleri, gelişmeleri adım adım takip etmeleri gerekir. Yeniliklere, gelişmelere kapalı olanlar, kendilerini yarı açık ceza evine hapsetmiş olurlar. Böyle kimselerin, “Benim burada ne işim var” demeye hakkı olmaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 MART 1998 · KAYIT 11533

Kur'an-ı kerim tercümeleri

İlk tercüme yayınlayan, Zeki Megamiz isminde, Arap asıllı bir Hristiyandır. İkincisini ise Cihan Kütüphanesi sahibi Ermeni Mihran Efendi yayınladı.

Asırlardır, dinimizin emir ve yasakları fıkıh kitaplarından, ilmihâl kitaplarından öğrenilmiştir. Fakat meşrutiyetten beri, belli odaklar, Müslümanları sinsice ilmihâl kitaplarından uzaklaştırıp, meallere, tefsirlere, tercümelere yönlendirme gayretine girmiş bulunmaktadır. Bu maksatla, “Dinimizi esas kaynağından öğrenin, araçları ortadan kaldırın” gibi sloganlar ortaya atıldılar. İşin aslını bilmeyen çok kimse de, bu sinsice hazırlanmış tuzağa yakalandılar.

Birçok şey alıştırma alıştırma kabullendirilir. Bazı yanlış inanç, fikir, görüş, metod ve kanaatler vardır ki, insanlar onları önce iter, reddeder. Fakat devamlı propaganda, beyin yıkama ve telkin neticesinde, bu itiş ve reddetme, zamanla zayıflar ve toplumun direnişinde gevşeme başlar. Gün gelir, bakarsınız ki, o bozuk ve bâtıl fikir ve metodlar, aynı topluluk tarafından benimsenmiş ve kabul edilmiştir.

Sinsi düşmanlık İşte, büyük-küçük her Müslümanın, bir adet Kur'an tercümesi edinerek, İslâmiyeti doğrudan doğruya kutsal kitabından veya kaynağından öğrenmesi fikri de böyle olmuştur. Bu, sinsi din düşmanlarının, yıllardır yaptıkları beyin yıkama propagandalarının bir neticesidir. Maalesef zamanımızda Müslümanların çoğu, bu propagandanın tesiri ile, evlerinde bir meal bulundurma, dini buradan öğrenme yanlışlığına düştüler.

Hâlbuki, bizim, dinin temel bilgilerini Kur'an tercümelerinden elde etmemiz, öğrenmemiz mümkün değildir.

İslâmiyeti içeriden yıkmak, dinimizin temellerini dinamitlemek isteyen sinsi reformcuların ve inkârcıların, yıllar boyu devam eden teraneleri şu olmuştur:

“Herkes dinini doğrudan doğruya Kur'an-ı kerim'den öğrensin. Bunun için de herkese bir tercüme, yahut meal veya tefsir temin edilsin. Onu okusunlar; eski kafalı hocalar, fıkıh kitapları aradan çıksınlar!..”

Nihayet onların dediği olmuş, bu sinsi oyun, yani dini bilgileri meallerden ve tercüme kaynaklardan almak fikri, doğru olarak kabul edilmiş ve tercümeler, mealler peynir ekmek gibi satılmaya başlamıştır.

Neticede ne olmuştur? Çok tahribat ve karışıklık olmuştur. Ehl-i sünnet sarsılmış... İslâmî otorite ve hiyerarşi kavramları yıkılmış... Söz ayağa düşmüş... Bir sürü ukalâ müctehid taslağı türemiş... Dinimizde zararlı reform hareketleri başlamış... Mezhepsizlik yayılmış... Hemen arkasından da dinsizlik yayılmaya başlamış. Zaten mezhepsizlik dinsizliğe bir köprüdür.

Bu reformcular, faaliyetlerinde Luther'in Hıristiyanlıkta yaptığı reformu örnek gösterdiler. Luther, İncillere aykırı olarak faaliyet gösteren papazlara karşı çıkmıştı. İnciller de değişik olduğu için, aslına dönülmesini savundu. Kur'an-ı kerimin tek noktası bile değişmediğine, tahrif edilmediğine göre, İslâmiyette reforma, aslına dönüşe ihtiyaç yoktur. Bunun için Luther'in reformu örnek alınacak bir hareket değildir. Buradan, Luther'in kendine göre iyi niyetli, bizdeki reformcuların kötü niyetli olduğu ortaya çıkıyor.

Meselenin öneminin iyi anlaşılabilmesi için, bu yıkıcı hareket, ne zaman ve kimler tarafından başlatılmış, geçmişine bir göz atalım:

Sebilürreşad Mecmuası'nın 18 Safer 1924 tarihli ve 618 numaralı sayısındaki, “Yeni Kur'an Tercümesi” başlıklı yazıda, bu konu özetle şöyle anlatılıyor:

İlk meali kim çıkardı?

“Kur'an-ı kerim'i tercüme etmek, basıp yaymak bir müddetten beri moda oldu. Ne gariptir ki, ilk defa bu işe teşebbüs eden, Zeki Megamiz isminde, Arap asıllı bir Hıristiyandır. Fakat isminin duyulması üzerine, tercümeyi neşirden vazgeçti.

Daha sonra Cihan Kütüphanesi sahibi Ermeni Mihran Efendi acele olarak, diğer bir tercümenin basımına başladı ve az zamanda sona erdirerek, “Türkçe Kur'an” ismiyle yayınladı.

“Türkçe Kur’an” tabiri, çok yanlışır. İslâm âlimleri, Kur’an tercümesine Kur’an demenin küfür, yani kişiyi dinden çıkarıcı bir söz olduğunu bildirmişlerdir.

Tercümenin faydası, zararı bir yana, tercüme diye ortaya koydukları şey baştanbaşa hata ve tahrifat!.. Kur’ana karşı bu ne büyük bir suikastır.”

Asırlardır, bütün ömürlerini dini yaymakla geçiren, bu uğurda hiçbir fedakârlıktan kaçınmayan İslâm âlimlerinin, Kur’an-ı kerimin tercümesini, meallerini hazırlamayıp da, gayrı müslimlerin böyle bir çalışma yapması, bizlere çok şey hatırlatmalıdır...

Netice olarak şunu söyleyebiliriz ki, tercüme ve meal, gerçekten dine faydalı olsaydı, İslâm büyükleri bu faaliyeti gayrı müslimlere bırakırlar mıydı?

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 MART 1998 · KAYIT 11534

Meal tartışmalarının özeti

İslâmiyeti Kur’an tercüme ve mealleri ile öğretmeye çalışmak, son derece yanlış ve zararlı bir metoddur. İslâmiyet, ancak ilmihâl, fıkıh kitaplarının okunup öğrenilmesi ile yayılır.

Meşrutiyet’ten itibaren, dini, Kur’an tercümelerinden ve meallerinden öğrenme kampanyası başlayınca, bunun dine vereceği zararlar, 1924 yılında Sebilürreşad dergisinde uzun uzun tartışılmıştır. Birtakım Ermeni ve Arap asıllı Hıristiyan yayımcılar tarafından başlatılan Kur’an tercümesi kampanyaları, şiddetli tenkitlere mâruz kalmıştır. Kur’an-ı kerim tercüme ve meallerinin yayılması karşısında, Diyanet İşleri Başkanlığı da hareketsiz kalmamış, Müslüman halkı uyandırmak maksadıyla bir beyanname yayımlamıştır.

Meallerle ilgili uyarılar Bu uyarılar özetle şöyleydi:

1- Kur’an tercümesi furyası, İkinci Meşrutiyet’in ilanından sonra başlamış zararlı bir faaliyettir.

2- İkinci Meşrutiyet’ten önce, Osmanlı devleti, dini yayınları kontrol altında tutuyor ve ulu orta, yalan-yanlış tercüme ve tefsirlerin neşrine asla müsaade etmiyordu.

3- Müşrutiyet'ten sonra, basın hürriyetinden istifade eden birtakım art niyetli kimseler, gayrı müslimler, dinsizler, sinsi gayelerine uygun Kur'an tercümeleri neşrine başlamışlardır.

4- İlk Kur'an tercümesini Zeki Megamiz adlı bir Hristiyan Arap yapmıştır.

5- Daha sonra, Cihan Kütüphanesi sahibi Ermeni Mihran Efendi, Kur'an tercümesi basanların öncülüğünü yapmıştır.

6- Türkçe Kur'an demek, küfür sözüdür. Kur'an-ı kerim İlâhidir. Kur'an'ın tercümesi olmaz.

7- Kur'an-ı kerimi Fransızca, İngilizce, Almanca tercümesinden Türkçeye çeviren, Müslümanlıkla ilgisi olmayan Batı hayranları bile çıkmıştır.

8- Müslümanlar arasında dini otorite ve hiyerarşi kavram ve kurumunu yıkarak, sözü ayağa düşürmek, ehl-i sünneti sarsmak, dinin temellerini dinamitlemek isteyen kötü fikirli, Kur'an tercümeleri vasıtasıyla, İslâm dünyasında bir reform hareketi başlatmak istemişler ve muvaffak da olmuşlardır.

9- İslâmiyeti halka ve gençlere Kur'an tercüme ve mealleri ile öğretmeye çalışmak, son derece yanlış ve zararlı bir metoddur. İslâmiyet, Kur'an tercümesi ile değil, ehl-i sünnet âlimlerinin, halk için yazdıkları ilmihâl (akaid, fıkıh, ahlâk) kitaplarının okunup öğrenilmesi ile yayılır.

10- Kur'an tercümelerinin sonu gelmemektedir. Basanlara, hazırlayanlara sorarsanız, "Hizmet için" diyeceklerdir. Şu bir gerçek ki, belli bir maksat içindir bütün bu çeviriler!

11- Çeşitli maksatlarla kimler Kur'an tercümesi yapmamıştır ki? Mason Ömer Rıza Doğrul... Arapça bilmeyen İsmail Hakkı Baltacıoğlu... Yıllar geçtikten sonra ehli sünnet olmadığının, kendisi ilan eden Abdülbaki Gölpınarlı ve daha niceleri...

Yanlış fikirden kurtulmalı Şu anda çoklarının kafasına, "İslâmiyeti öğrenip, din kültürü edinmek istiyorsan, alacağın ilk kitap bir Kur'an mealidir" yanlış fikri iyice sindirilmiş bulunmaktadır. Bu fikir dimağlardan mutlaka sökülüp atılmalıdır. Yoksa din eğitimi, din kültürü sahasındaki anarşi önlenmez ve din yıkılır gider.

Anadolu'muzun yetiştirdiği büyük ehl-i sünnet âlimlerinden İmam-ı Birgivi hazretleri, bu konu ile ilgili olarak şu hadis-i şerifleri bildirmektedir:

"Bir kimse, Allahın kitabını kendi fikri, görüşü ile tefsir etse ve bu tefsirinde isabet etmiş bulunsa, açıklaması doğru olsa bile hata etmiş olur."

“Kim ki, Kur’an hakkında, ilmi olmadığı hâlde, kendi kafasına göre açıklarsa, cehennemdeki yerine hazırlansın.”

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 MART 1998 · KAYIT 11535

Bugün tefsir mümkün mü?

Tefsir yapacak âlimin onbeş ilmi gayet mükemmel şekilde bilmesi şarttır. Bu ilimleri en iyi şekilde bilmeyen kimselerin, Kur’an tefsirine yeltenmesi asla câiz değildir.

Kur’an-ı kerimin tefsiri, ancak hakiki ehl-i sünnet âlimlerinin işi ve vazifesidir. Her önüne gelen tefsir yazamaz.

Son devrin müfessirlerinden, aynı zamanda kıymetli bir devlet adamımız olan Giritli Sırrı Paşa, tefsir yapabilmenin şartlarını şöyle bildirmektedir:

Tefsir yapacak âlimin onbeş ilmi gayet mükemmel şekilde bilmesi şarttır. Bu ilimleri en iyi şekilde bilmeyen kimselerin, Kur’an tefsirine yeltenmesi asla câiz değildir. Bugün tefsir yapmaya kalkışan kimseler, bu ilimlerin isimlerini bile sayamazlar.

Allah vergisi Müfessirin sahip olması gereken 14 ilim, eskiden çalışmakla elde edilebilecek bilgilerdi. Ancak 15’inci ilim, ilm-ül-mevhibe’dir. Bu öyle bir ilimdir ki, onu cenab-ı Hak, ilmiyle âmil olan bahtiyar kuluna ihsan eder. Bu ilim vehbîdir, yani Allah vergisidir. O verirse verir; vermezse, çalışmakla öğrenilip elde edilemez.

İşte bu 15 ilim, tefsir âliminin mutlaka, kesin surette ve hiç şüphesiz ve eksiksiz, mükemmel bir şekilde sahip olması zorunlu bulunan ilimlerdenidir. Ama bunlardan başka, Kur’an-ı kerimi tefsir edebilmek için, müfessirin diğer ilimlerde ve çağının gerektirdiği genel kültür bilgilerinde derinleşmiş olması da şarttır.

Kur’an-ı kerim bilgileri üç kısımdır:

Birincisi: Cenab-ı Hakkın mahluklarından hiç kimseye bildirmediği ilimdir. Bu da Allahın sıfatlarına dair mukaddes kitabımızın ihtiva ettiği sırlardır ki, bu konuda konuşup fikir ileri sürmek, açıklama yapmaya yeltenmek, kimse için câiz değildir.

İkincisi: Cenab-ı Hakkın, Kur'an-ı kerimden, ancak peygamberine bildirip öğretmiş olduğu sırlardır ki, bu sırların ancak Efendimize tahsis olunması, sadece ona bildirilmesi, bilgisinin sırf ona has olması dolayısıyla, bu mevzuda da, ondan yahut onun izin verdiği ehl-i irfandan başkasının, bunlar hakkında konuşması doğru olamaz. Bazı âlimler, “Surelerin başındaki harfler bu kısımdandır” demişlerdir.

Üçüncüsü: Kur'an-ı kerimi indirmiş olan Rabbimizin, o kadri büyük kitabında ortaya koyduğu şerefli ilimler ve bilgilerdir, açık ve gizli manalardır ki, onları Peygamberine öğretmiş, ümmetine öğretmesini istemiştir.

Tefsir yapan kimsenin, ayrıca başka incelikleri de bilmesi lazımdır. Mesela, câiz olup olmadığı önceki âlimlerle, sonrakiler arasında ihtilaflı olan şeyleri bilmesidir. Bütün âlimler arasında üzerinde ittifak edilmiş, oy birliğine varılmış olan mevzuları bilmelidir.

Bugün bu bilgilere sahip kimse kalmamıştır. Bugün yapılan tefsirler, daha çok kendi yarım yamalak bilgisine göre yapılmaktadır. Bunlar da beş çeşittir:

Birincisi: Tefsir yapmak için öğrenilmesi gerekli ilimleri öğrenmeden tefsire kalkışmak.

İkincisi: Manasını Allahü teâlâdan başkasının bilmediği müteşabih ayetleri tefsire teşebbüs etmek.

Üçüncüsü: Bozuk bir mezhebe göre yapılan tefsirdir ki, o bozuk mezhebi asıl alır, tefsiri ona uydurmaya çalışır.

Dördüncüsü: “Allahü teâlânın bundan muradı şudur...” diye delilsiz olarak kesin bir mana vermektir.

Beşincisi: Belli bir maksada yönelik, şu mana verilirse iyi ve faydalı olur şeklinde ve kendi fikriyatına göre yapılan tefsirdir.

Bugün yapılan tefsirler Bugün yapılan tefsirler, daha çok bu kısma girmektedir. Önceden plânlanmış, belli bir maksada yönelik olarak tefsir adı altında, herkes kendi düşüncesini, kendi ideolojisini vermektedir. Allahü teâlânın murad-ı İlâhisi değil, tefsir yapanın muradı, arzusu verilmek istenmektedir.

Bir ayetin manasını anlamak demek, Allahü teâlânın, bu ayette ne demek istediğini anlamak demektir. Bu ayetin herhangi bir tercümesini okuyan kimse, murad-ı İlâhiyi öğrenemez. Tercüme edenin, bilgi derecesine göre yaptığı mealini öğrenir. Bir cahilin, bir dinsizin yaptığı tercümeyi okuyan da, Allahü teâlânın

dediğini değil, tercüme edenin, anladım sanarak, kendi kafasından anlatmak istediğini öğrenir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 MART 1998 · KAYIT 11536

Kurda kuşa yem olmak

Dinimizi doğru olarak öğrenebilmek için, bilinen sağlam yolu devam ettirmemiz, çıkmaz yollara sapmamamız şarttır. Çıkmaz yollara sapan, kurda kuşa yem olmaya mahkûmdur.

Kur'an-ı kerimin manasını yalnız Muhammed aleyhisselam anlamış ve hadis-i şerifleri ile bildirmiştir. Kur'an-ı kerimi tefsir eden Odur. Doğru tefsir kitabı da, Onun hadis-i şerifleridir. Din âlimlerimiz, uyumayarak, dinlenmeyerek, istirahatlerini feda ederek, bu hadis-i şerifleri toplayıp, tefsir kitaplarını yazmışlardır.

Birçok kelimeler, her ilimde, başka manaya gelmektedir. Bugün kullanılan bazı Arabî kelimeler, fıkıh ilminde başka manaya, tefsir ilminde ise daha başka manaya gelmektedir.

Hatta aynı bir kelime, Kur'an-ı kerimdeki yerine, aldığı edatlara göre, başka manalar bildirmektedir. Bu geniş ilimleri bilmeyenlerin, bugünkü Arapçaya göre yaptıkları Kur'an tercümeleri, Kur'an-ı kerimin manasından bambaşka birşey oluyor.

Kalbe doğan nur Kur'an-ı kerimin manasından, meziyetlerinden, rumuzundan, işaretlerinden, herkes imanının kuvveti kadar, birşey anlayabilir. Tefsir, anlatmakla, yazmakla olmaz. Tefsir, din büyüklerinin kalblerine doğan bir nurdur. Tefsir kitapları, bu nurun anahtarıdır. Çekmeceyi anahtarla açınca, mücevherler meydana çıktığı gibi, o tefsirleri okumakla, kalbe bu nur doğar.

Yeni yazılan türkçe tefsirlerin ve ilmihâllerin en kıymetlisi sanılanlarında bile, şahsî düşünceler bulunmakta, okuyanlara zararı, faydasından çok olmaktadır. Hele İslâm düşmanlarının, bid'at sahiplerinin, Kur'an-ı kerimin manasını bozmak için yaptıkları tefsir ve tercüme kitapları, birer zehirdir.

Bunları okuyan genç zihinlerde, birtakım şüpheler, itirazlar hâsıl oluyor. Zaten, bizim gibi, din bilgisi az olanların, İslâmiyeti öğrenmek için, tefsir ve hadis-i şerif okuması uygun değildir. Çünkü, Kur'an-ı kerimi ve hadis-i şerifi yanlış anlamak veya şüphe etmek, insanın imanını giderir. Yalnız Arapça bilmekle, tefsir ve hadis anlaşılmaz.

Kur'an-ı kerimin hakiki manasını anlamak, öğrenmek isteyen bir kimse, din âlimlerinin kelam, fıkıh ve ahlâk kitaplarını okumalıdır. Bu kitapların hepsi, Kur'an-ı kerimden ve hadis-i şeriflerden alınmış ve yazılmıştır. Kur'an tercümesi diye yazılan kitaplar, doğru mana veremez. Okuyanları, bunları yazanların fikirlerine, düşüncelerine ve maksatlarına esir eder ve dinden ayrılmalarına sebep olur.

Şu husus iyi bilinmelidir ki, Müslümanlar için yegâne kurtuluş metodu imanda, ibadette, muamelatta ve ahlâkta ehl-i sünnet büyüklerinin fıkıh ve ilmihâl kitaplarını okuyup, bunlarla amel etmektir.

Dinimizde Kur'an meal ve tercümesi bezirganlığının yeri yoktur. Türkçe meal ve tercümeler, aslı Arapça olan Kur'an-ı kerimin yerini asla tutamaz.

Her Müslümana bir, hatta on çeşit Kur'an tercümesi verseler, o, bu tercümeleri mütalaa ederek, gerekli ilmihâl bilgilerini öğrenemez.

Son devrin büyük din âlimlerinden Şeyhülislâm Mustafa Sabri Efendi, Mes'eletü Tercümeti'l-Kur'an adlı eserinde, Kur'an tercümesi modasının arkasındaki gizli ve sinsi emelleri ve dinimizi içten yıkma plânlarını açıklamaktadır. Bu kitap, Bedir Yayınevi tarafından bastırılmıştır.

Dinsizliği yayma yolu

Son 20-30 senedir zuhur eden bir sürü din sömürücüleri, İslâm mukaddesatına büyük zararlar vermektedir. Bunların bir kısmının, gözleri para hırsı ile kararmış, para için Kur'an tercüme ve mealleri hazırlatarak, saf Müslüman kitleye milyonlarca nüsha satmışlardır.

Bir kısmı da, bozuk fikirlerini, hatta dinsizliklerini yaymakta, meal ve tercümeleri büyük bir fırsat bilerek, Müslümanlar arasında fikir karışıklığına, metod sapıklığına sebebiyet vermiştir.

Netice olarak şunu söyleyebiliriz: Asırlardır din, meallerden, Kur'an tercümelerinden değil, fıkıh kitaplarından, ilmihâl kitaplarından öğrenilmiştir. Dinimizi doğru olarak öğrenebilmek için, bu sağlam yolu devam ettirmemiz,

çıkamaz yollara sapmamamız şarttır. Çıkamaz yollara sapan, kurda kuşa yem olmaya mahkûmdur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 MART 1998 · KAYIT 11537

Hizmet kurumları

İhlas Vakfı, öğrenci yurtlarında binlerce üniversiteli fakir öğrenciyi ve bilhassa Türk dünyasından gelen muhtaç öğrencileri barındırmaktadır. Onların et ihtiyaçları, vekâlet yolu ile kesilen kurban, adak ve akika hayvanları ile sağlanmaktadır.

Kurban Bayramı yaklaşmaktadır. Kesilecek kurbanlar, adaklar en iyi şekilde değerlendirilmelidir. İlim tahsil eden talebelere veya ilim tahsiline yardım eden hayır kurumlarına vekâlet yolu ile verilirse, hem vacip, hem de ilim yayma sevabı alınmış olur.

Kurban kesmek gibi adak da bir ibadettir. Bir isteğe, dileğe kavuşmada çok tesirli bir yoldur. Allahü teâlâ yaptığı bu ibadet hürmetine, o dileğini yaratır. Bunun için sık sık adakta bulunmalı, sadaka vermeli, hayır hasenat yapmalıdır.

Verilen yardımlar, bağışlar aynı zamanda birer sadakadır. Sadaka ise, çeşitli belaları önler. Sadakanın fazileti çoktur.

Malı çok olup da zekât, sadaka vermeyen kimse, sıkıntı içinde yaşar. Hadis-i şerifte, (Gerçek fakir, malı olduğu hâlde sadaka vermeyendir) buyuruluyor. Az da olsa vermeye alışmalıdır!

“Veriniz ki, rızkınız bollaşsın!”

Sadaka verenin, hayır hasenat yapanın malının bereketi artar. Az malı çok iş görür. Hadis-i şerifte, (Gizli-açık çok sadaka verin ki, rızkınız bollaşsın, yardıma mazhar olasınız ve duânız kabul edilsin) buyuruluyor.

Kısacası, ilim tahsili yapılan yerlere, gerek kurban, adak ve akika şeklinde, gerekse doğrudan yardım, sadaka şeklinde yapılan her yardım, insanı kazalardan belalardan korur. Dünyada, sıhhat ve afiyet içinde bir ömür sürmeye sebep olur. Ahirette de cenab-ı Hakkın ihsanlarına kavuşur. Böylece yardım yapan kişi, hem dünyada, hem de ahirette çok büyük nimetlere kavuşmuş olur.

İhlas Vakfı, öğrenci yurtlarında binlerce üniversiteli fakir öğrenciyi ve bilhassa Türk dünyasından gelen muhtaç öğrencileri barındırmaktadır. Onların et ihtiyaçları, vekâlet yolu ile kesilen kurban, adak ve akika hayvanları ile sağlanmaktadır. Bu yolla yurtlarda kalan öğrencilere destek vermek isteyenler, İhlas Vakfı idarecilerine vekâlet verebilir.

Vekâlet nasıl verilecek?

Kurbanını bizzat kendisi kesmeyip, başkasına kestirecek veya bir hayır kurumuna verecek ise, bu, dinimizin emrettiği şekilde yapılmalıdır. Bu işlem usûlüne uygun yapılmazsa, kurban kesilmemiş olur. Mesela, bazı hayır kurumlarının yaptığı gibi, bankaya para yatıran şahıs sayısı kadar kurban kesip, “Kesilen hayvanların her biri, para yatıranlardan birinin olsun” demek çok yanlış olur. Çünkü kurban alırken niyet önemlidir. Ya kurbanı satın alırken veya kesecek olana vekâlet verirken, niyet şarttır. Niyetsiz kesilen hayvanlar, kurban değil, et olur.

Kurbanını, bir hayır kurumuna hediye etmek isteyen kimse, kurban parasını, bu işle vazifeli kimseye teslim ederken, (Allah rızası için Bayram kurbanımı almaya ve aldirmaya, kesmeye ve dilediğine kestirmeye ve etini ve derisini dilediğine vermeye seni umumî vekil ettim) demelidir. Kurban kesmeye vekil olan, sahibinden ayrıca izin almadıkça veya (İstedini yap) diyerek umumî vekil edilmedikçe, başkasını kendine vekil yapamaz.

Vekâlet, mektupla, faksla veya telefonla da verilir.

İhlas Vakfı senelerdir, vekâletini aldığı vatandaşlarımızın kurbanlarını, bildirdiğimiz usûlle kesmekte, kurbanın etini ve derisini en iyi şekilde değerlendirmektedir. İhlas Vakfı, bu seneki kurban fiyatlarını; büyük boy 35 milyon, orta boy 25 milyon, küçük boy da 20 milyon lira olarak belirlemiştir.

Kurban kestirecek veya yardımda bulunacak kimseler, İhlas Vakfı Genel Merkezi vasıtası ile irtibat kurabilirler. İhlas Vakfı Genel Merkezinin telefonu (0212) 5139900 (20 hat), faksı ise, (0212) 513 68 57’dir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 MART 1998 · KAYIT 11538

İhlas Vakfı'nın hizmetleri

İhlas Vakfı Öğrenci Yurtlarında kalan öğrencilere, üç öğün yemek verilmektedir. Yurtların tamamı kaloriferlidir. Yurtlarda revir, ders çalışma ve etüd odaları, kütüphane, kantin ve kafeterya bulunmaktadır.

İhlas Vakfı, 23 yıldır, vatanımız, milletimiz için birçok faydalı işlerin yapılmasına vesile olmuştur. Vakfın gayesi, vakıf senedinde şu şekilde ifade edilmiştir:

Öğrenciler için yurtlar açmak, yiyecek, giyecek ve yatacak yerler temin etmek, Türk dünyasından gelen öğrencilere burslar vermek, özel okullar, dershaneler, kütüphaneler ve eğitim kurumları, özel hastaneler, dispanserler ve kreşler açmak; kimsesizleri, düşkünleri, yaşlıları ve küçükleri barındırma yurtları, huzur evleri ve şefkat yuvaları açmak; ülkemizi, Türk Milletini ve onun üstün medeniyetini bütün dünyaya tanıtmak için, ilmî, tarihî, edebî ve dinî eserlerimizi çeşitli dillere tercüme ederek yurt içinde ve dışında karşılıklı veya karşılıksız dağıtmaktır...

İhlas Vakfı, belirlediği bu hedef ve gayesinde büyük bir başarı sağlamıştır. Mesela, Azerbaycan, Türkmenistan, Çeçenistan, Özbekistan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Afganistan, Bosna-Hersek, Kırım, Doğu Türkistan, Moğolistan, Tataristan ve diğer Türk topluluklarından gelen binlerce talebeye hizmet vermektedir.

İhlas Vakfı Mütevelli Heyet Başkanı Avukat Mehmet Okyay, vakfın faaliyetleri ile ilgili şu bilgiyi verdi:

“Vakfımızın şu anda 50 öğrenci yurdu vardır. Bazı yurtlarda İngilizce ve bilgisayar kursları verilmekte olup, bu kursların, zamanla bütün yurtlara dağılacığı plânlanmış bulunmaktadır. Bütün yurtlarımıza bilgisayar konarak, öğrencilerimizin tamamının bilgisayar kullanmasını ve İngilizcelerini ilerletmesini temin edeceğiz.

İnşallah bütün yurtlarımızı, İnternet'ten istifade eder hâle getireceğiz. Böylece, Amerika'daki ve Avrupa'daki bilgi bankalarına rahatça ulaşabilecekler.

Öğrencilerimiz, teknolojideki bütün gelişmeleri, dünyadaki ekonomik ve sosyal olayları takip edebileceklerdir.

İhlas Vakfı Öğrenci Yurtlarında kalan öğrencilere, sabah kahvaltısı, öğle ve akşam yemekleri verilmektedir. Yurtların tamamı kaloriferlidir. Yurtlarda revir, ders çalışma ve etüd odaları, kütüphane, kantin ve kafeterya bulunmaktadır. Aynı zamanda haftanın belli günlerinde, yurtlarda, üniversite öğretim üyeleri konferans vermekte, millî ve mânevî değerlerle mücehhez, kültürlü, dünyadaki teknolojik gelişmelere vâkıf öğrenciler yetiştirilmektedir.”

İhlas Vakfı’nın öğrencilere, fakirlere, yaşlılara ve Türk dünyasından gelen öğrencilere verdiği hizmetlere iştirak etmek isteyen hayırseverler, şu yardımlarda bulunabiliyorlar:

a) Arsa, tarla, bağ-bahçe, bina, daire, dükkan v.s. gibi gayrimenkul bağışında bulunarak; buralarda, yaşlılara huzur evi; öğrencilere yurt, okul, kütüphane, kreş; kimsesizlere bakım yurdu gibi yerlerin yapılmasını isteyebilirler.

b) Yukarıdaki yerleri hayatları boyunca kendileri kullanıp, vefatlarından sonra vakfa bağışlanmasını, intikalini isteyip; şimdilik sadece kuru mülkiyetin vakfa geçmesini isteyebilirler.

c) Öğrencilere ve Türk dünyasından gelenlere burs ve yardım verebilirler.

d) Vakıf ile müştereken öğrenci yurdu, huzur evi, okul, mescid v.s. yaptırabilirler veya bir yurdu tefriş edebilirler.

e) Yurtlarda kalan öğrenciler için; elbise, giyim eşyası, her türlü gıda malzemesi veya yurt ve huzur evi inşaatları için her türlü inşaat malzemesi v.s. vererek yardım edebilirler.

Ayrıca, ileride bir huzur evi açmayı, yaşlı ve bakıma muhtaç insanlarımıza da hizmet etmeyi düşünüyoruz. Huzur evi ile ilgili ön çalışmalar yapılmaktadır. Yaşlı insanlarımızın duâsını almayı, çok büyük bir hizmet ve ibadet telakki etmekteyiz.

Elbette ki, bütün bu güzel hizmetlerin devamı, hayırsever halkımızın desteğiyle daha da büyüyecektir. Bu hayırlı hizmetlerden hâsıl olan sevaba, hayırsever vatandaşlarımızı da ortak etmek istiyoruz.

İhlas Vakfı’na yardım ederek bu hizmetlerden pay almak isteyenler, Vakıflar Bankası Nuruosmaniye Şubesi’nde (İstanbul) 2007042 nolu hesaba yardım yapabilirler.

Vakıf Merkezi adresi ve telefonu ise şöyledir: İhlas Vakfı Çatalçeşme Sk. No: 17
Cağaloğlu/İSTANBUL Tel: (0212) 513 99 00 (20 hat), (0212) 511 66 73; faks:
(0212) 513 68 57

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 MART 1998 · KAYIT 11539

Titanic'in ibretli sonu

Gemi ilk seferine çıkarken, görevliler, “Bu gemiyi Tanrı bile batıramaz” deme cüretinde bulundular. İsmi bile eski Yunan tanrılarının birinin adı olan, tabiat üstü güç manasında, “Titanic” koydular.

İnsanoğlu, dinin kontrolünden çıkınca, nerede duracağı, ne yapacağı belli olmaz. Kendisinden başka kimseyi beğenmez. İnsanlara üstünlük taslamakla kalmaz, Peygamberlere karşı da üstünlük taslamaya başlar. Hatta Allaha karşı da kibirlenme ve meydan okuma başlar. Tarih boyunca bunların çok örnekleri görülmüştür.

Nemrud böyle idi. Tanrı olduğunu ilân etti. Allahü teâlânın nasihat vermek için gönderdiği Peygamberi İbrahim aleyhisselamı ateşe attı. Allahü teâlâ, küçük bir sinek vasıtasıyla bunu yok etti. Firavun da böyle ahmaklardan biri idi. Mısır'da tanrılık iddiasında bulundu. Allahü teâlâ, nasihat vermek için, Musa aleyhisselamı gönderdi. Buna inanmadı. Allahü teâlâ, onu Süveyş denizinde, askerleri ile birlikte boğdu.

Her asırda böyle ahmaklar gelmiştir. Bu zâlimler, milyonlarca insanı öldürerek ve işkence yaparak ve din kitaplarını yok ederek, milletlerini sindirmişler, korkutmuşlardır. Her istediklerini zorla yaptırarak şıarmışlardır.

”Tanrı bile batıramaz!”

Bugün kibirde, gururda zirvede olan milletlerden biri de İngilizler'dir. Kendilerinden başka milletleri insan bile kabul etmezler. Sadece diğer insanlara kibirlenmekle, meydan okumakla kalmadılar, zaman zaman Allahü teâlâya da meydan okuma ahmaklığını gösterdiler.

Allahü teâlâ, imhal eder, fakat ihmal etmez. Yani kendisine karşı yapılanları hemen cezalandırmaz, mühlet verir, fakat bunları cezasız bırakmaz. Eninde,

sonunda herkes yaptığıının karşılığını mutlaka bulur.

Bununla ilgili yakın tarihte de ibretli bir olay oldu. İyi düşünülürse, anlayana bunda çok dersler var:

1912 senesinde İngilizler, bir gemi imal ettiler. Bu gemi ile dünyaya, “Böylesini kimse yapamaz” diye meydan okudular... Yalnız insanlara meydan okumakla kalmadılar, hâşâ Allahü teâlâya da meydan okuma densizliğinde bulundular. Gemi ilk seferine çıkarken, görevliler, “Bu gemiyi Tanrı bile batıramaz” deme cüretinde bulundular. İsmi bile eski Yunan tanrılarının birinin adı olan, tabiat üstü güç manasında, “Titanic” koydular.

Devrinin en büyük ve lüks yolcu gemisi olan Titanic’in uzunluğu 271 m, genişliği 28 metre idi. İçi son derece süslü ve konforlu olan geminin her tarafı pırıl pırıldı. Geminin görüntüsü bozulmasın diye, yeterli sayıda filika bile alınmamıştı. Batmayacak gemide bunlara ne lüzum vardı?

Gemi her türlü lüks ve sefahetin işlenmesine müsaitti. Bu gemide yolculuk yapamayanlar, kendilerini şanssız sayıyorlardı.

Günlerce yapılan hazırlıklardan sonra, aralarında pek çok tanınmış şahsiyetin de bulunduğu 2340 yolcusu olan Titanic, 10 Nisan 1912 tarihinde, İngiltere’nin Southamp-ton limanından, ABD’nin New York şehrine gitmek üzere ilk seferine çıktı.

Titanic, Atlas Okyanusu’nda süratle ilerlediği sırada, civarda bulunan gemiler, telsizle, tehlike teşkil edecek buzdağları gördüklerini haber verdiler. Ancak Titanic personeli, bu uyarıya aldırış bile etmediler. Geminin mühendisi, kaptana, “Süratini artır, kısa zamanda varalım ki, gazetelere manşet olalım” diyordu. Gece, 22 deniz mili hızla ilerlediği sırada, Newfoundland Adası’nın açığında, 15 km boyunda ve 60 m genişliğindeki bir buz dağı (aysberk) ile karşılaştılar. Çok hızlı gittiği için, dümen kıramayacağını anlayan kaptan, mühendise, “İşte şimdi gazetelere manşet olacağımız kesinleşti” dedi.

Herkesin çektiği kendi cezası Gemi buz dağına hızla bindirdi. Buz parçaları güverteye yayıldı. Âlem yapan yolcular, kahkahalar içinde buz parçalarını alıp, viski kadehlerine koyuyorlardı.

Kibrin neticesi meydana gelen sınıflaşma, burada da kendini gösterdi. Önce birinci sınıf yolculara haber verildi. 2. ve 3. sınıftakiler hadiseyi çok sonra anladılar. Bunun için, 709 kişilik 3. sınıftan ancak 55 kişi kurtulabildi. Ayrıca, az

sayıda olan filikalara önce Lordlar bindirildi. Lord ve avam ayrımı yaparken, gecikmeden dolayı yüzlerce kişi boğuldu. Lordlar, avamın bulunduğu filikalara binmek istemiyorlardı. Avamla birlikte olmaktansa, ölmeyi tercih edenler bile çıkmıştı. Çarpmadan dört saat sonra, 2340 yolcudan 1500'den fazlası soğuk sulara gömüldü.

Geminin sağlamlığı sebebiyle, batmasına ihtimal bile verilmediği için, herkes zevk ve sefahetine devam ediyordu. Her türlü içkili eğlence ve fuhşun her çeşidi işleniyordu. İsyan, gurur zirvedeydi. İnsanlıktan eser kalmamıştı. Hatta gemi orkestrası, son dakikaya; su, çalgıcıların dizlerine gelinceye kadar çalmaya devam etmişti...

Hâşâ zulm etmez, kuluna Hudâsı, Herkesin çektiği kendi cezası!

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 MART 1998 · KAYIT 11540

Günahların başı

Günahların başı, dünyaya dalıp, ahireti unutmaktır. Peygamber efendimiz, “Dünyalığa düşkün olmak, hataların başıdır” buyurdu.

Ahiret için olmayan dünya malı peşinde koşmak, nefsinin arzuları peşinde koşmaktan daha zararlıdır. Peşinde koşulan, mal, para, Allahü teâlânın emirlerini unutturursa, bu dünyalık olmuş olur. Bu şekilde elde edilen mal hakkında, Peygamber efendimiz, bir hadis-i şerifinde, (Geçen ümmetlerin her birine fitneler verildi. Benim ümmetimin fitnesi, mal, para toplamak olacaktır) buyurdu. Başka bir hadis-i şerifte de, (Altına ve gümüşe köle olana lânet olsun) buyuruldu.

Günahların başı, dünyaya dalıp, ahireti unutmaktır. Peygamber efendimiz, (Dünyalığa düşkün olmak, hataların başıdır) buyurdu. Yani her türlü hataya, günaha sebep olur. Ahireti unutup, dünya peşinde koşan kimse, şüpheli şeylere, sonra mekruhlara, sonra haramlara, hatta küfre dalar. Geçmiş ümmetlerin, peygamberlerine inanmamalarına sebep, dünyaya düşkün olmaları idi. Bu sebeple nice kimselerin ayağı kaymıştır.

Helal kazanmak

Fakat, dünyalık için olmayıp, ahireti kazanmaya yardımcı olan mal, ne kadar çok olursa olsun, zararlı değildir. İmam-ı Gazalî hazretleri, kendini ve ailesini ve çocuklarını kimseye muhtaç ettirmeyecek kadar çalışıp, helalden kazananlara cihâd sevabı verildiğini bildirmiştir.

Allahü teâlâ, bir kuluna fazla mal verirse, cimri olmamalıdır. Para, mal kazanma hırsı, aklını örtmemelidir. Kazandığını, din uğruna sarfetmelidir. Hayır, hasenat yapmalıdır. Sıkıntıda olan müslümanlara yardım etmelidir. Hâlis müslümanların yazdığı doğru ilmi hâl kitaplarını alıp, dağıtmalıdır! Böyle yapılsa, cihâd sevabına kavuşulur.

Peygamberimiz birgün, (Ya Eba Hüreyre! Müminlerin büyüğü, benden sonra o kimsedir ki, Allahü teâlâ ona mal verir, o da gizli ve âşikâre Hak yoluna harcar ve yaptığı iyilikleri kimsenin başına kakmaz) buyurdu.

Kişi; mal, mülk sahibi olmakta çok hırslı olur ve tek gayesi bu mala kavuşmak olursa, hem dünyada, hem de ahirette rezil olur, perişan olur. Olmadık işler gelir başına... Bunun misalleri sayılamayacak kadar çoktur.

Mehmed-i Bican hazretleri bir hikâyeye anlatır. Hikâyenin gerçek olup olmadığı bir yana, bu hikâyede anlayana çok ibretler, dersler vardır:

Sultan Mahmud, zaman zaman tebdil-i kıyafet ile halkın arasına karışıp, dolaşırdı. Birgün yine bu şekilde dolaşmaya çıkmıştı. Yolu bir demirci dükkânının önünden geçiyordu. Geçerken, dükkândaki demircinin hâli dikkatini çekti.

Durup onu seyretti. Demirci, örsün başında iken, sevinçle koşarak, körüğün yanına gidiyor, sonra da ağlayarak perişan hâlde geri dönüyordu.

Örsün başına gelip körüğe bakınca, tekrar neşesi yerine geliyor, sevinç içinde yine körüğe koşuyor, fakat, ağlayarak yine geri geliyordu.

Bu hâl, bu şekilde sürüp gidiyordu. Sultan, demircinin bu perişan hâlinden bir mana çıkaramamıştı. Bunun araştırılmasını sonraya bırakıp, veziri ile yoluna devam etti.

Müezzinin inip çıkması

Bu defa da bir caminin önünden geçiyorlardı. Cami müezzininin hâli, sultanın dikkatini çekti. Bekleyip, bu defa da müezzinin yaptıklarını dikkatle takip etmeye başladı.

Müezzin, yerden minareye bakıp, sevinç ve neşe içinde minareye tırmanıyor, koşar adımlarla, şerefeye ulaşıyor, fakat, ümitsizlik, perişanlık içinde geri

geliyordu. Yere indikten sonra, tekrar minarenin şerefesine bakıyor, o önceki neşe hâli tekrar meydana geliyor, koşarak aynı hızla minareye çıkıyordu. Şerefeye varınca da bütün ümitleri, hayâlleri yıkılmış olarak geri dönüyordu.

Müezzinin bu hâli, hava kararana kadar böyle devam ediyordu. Sultan bunu da çok merak etti. Müezzinin bu acınacak hâli neydi acaba? (Devamı yarın)

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 MART 1998 · KAYIT 11541

Nihayet sır çözülüyor..

Bu üç ibretli olay, sultana çok tesir etti. Mutlaka bunların sırrını öğrenmek istiyordu. Vezirine, bunların sırrını öğrenme vazifesini verdi.

Sultan Mahmud, tebdil-i kıyafetle dolaşırken, müezzinin minarede bir aşağı bir yukarı mekik dokuduğunu gördü. Başka bir yerde de, bir demircinin, örsün başında iken sevinçle koşarak, körüğün yanına gidip, sonra da ağlayarak perişan hâlde geri döndüğünü, örsün başına gelip körüğe bakınca, tekrar neşesi yerine gelip, sevinç içinde yine körüğe koştuğunu gördü.

Bunların sebeplerini öğrenmeyi sonraya bırakıp, yoluna devam etti. Bu defa da, üç yol ağzında oturan kimsenin hâli dikkatini çekti. Dikkatle baktığında, bu kimsenin gözlerinin görmediğini anladı. Gelen kimsenin ayak seslerini hissettiğinde, gelene yalvarıyordu:

- Ne olur, şu bir akçeyi al ve enseme bir okkalı tokat at!

Oradan geçenler de, bu kimsenin yalvarmasına dayanamayıp, bir akçeyi alıp, ensesine vurarak oradan uzaklaşıyorlardı.

Adamın ensesi, vurulan tokatların tesiri ile nasır bağlamıştı.

Bu üç ibretli olay, sultana çok tesir etti. Mutlaka bunların sırrını öğrenmek istiyordu. Vezirine, bunların sırrını öğrenme vazifesini verdi.

Demircinin anlattıkları

Vezir, önce demirciden başladı. Demirci başından geçenleri şöyle anlattı:

“Seneler önceydi. Birgün işim çok olduğundan, dükkândan geç ayrılmam gerekiyordu. Bunun için, iki tavuk alıp, çırakla eve gönderdim ve, “Bu akşam eve

geç geleceğim, bu tavukları pişirip, birini bana gönderin, diğerini de siz yersiniz. Ben yemeğe gelemeyeceğim” diye de haber yolladım.

Akşam namazından sonra, evden pişmiş hâlde tavuk geldi. Çok da karnım acıkmıştı. İşi bırakıp, örsün kenarına çömelip, tavuğu yemeye başladım.

Tavuğun sadece bir butu kalmıştı elimde. Butun da çoğunu yemiştim. Üzerinde az bir et kalmıştı. Bu sırada içeriye sevimli bir kedi girdi. Tam karşıma durup, yediğim eti seyretmeye başladı. Belli ki, benden elimdeki butu istiyordu. Fakat ben oralı olmadım. Çünkü karnım çok açtı. Kedi, acıklı acıklı miyavlamaya başladı.

Bunun üzerine, ben, kendisini kovalamak istedim. O an hiç beklemediğim bir şey oldu. Kedi dile gelip dedi ki:

- Eğer o butu bana verirsen, emsalsiz bir hazinenin yerini sana göstereceğim. Onunla istediğin kadar tavuk alırsın.
- Göster, ben de, o zaman butu sana vereyim.
- Şu körüğün yanına bak!

O yere baktığımda, bir de ne göreyim? Renk renk, eşi, benzeri olmayan mücevherler... Karnım doymadığı için, elimdeki buttan da vazgeçemiyordum. “But benim elimde, mücevherler de benim dükkânımda, o zaman niçin aç kalayım” diye düşündüm. Elime bir sopa parçası alıp, kediyi kovaladım.

Elimdeki buta göz koyan kediyi kovaladıktan sonra, oturup elimdeki butu yemeye devam ettim. Gözüm de, körüğün yanındaki hazinede idi. Butu bitirir bitirmez de, yerimden fırladım.

”Acaba yanlış mı gördüm?”

Körüğün yanına vardığımda, baktım, hiçbir şey yok. “Acaba yanlış mı gördüm” diyerek, tekrar örsün yanına geldim. Mücevherler ıslıl ıslıl orada parlıyordu. Sevinç içinde, oraya koştum. Körüğün yanına varınca, yine yok olduğunu gördüm. İşte o zamandan beri, böyle hazineye kavuşmak için, gidip geliyorum.”

Vezir, demircinin sırrını öğrendikten sonra, müezzinin bulunduğu camiye geldi. Müezzin yer ile şerefede mekik dokumaya devam ediyordu. Müezzini durdurup sordu:

- Senin bu hâlin nedir? Şerefede ne görüyorsun, çıkınca da niçin perişan hâlde iniyorsun?

Müezzin de başından geçenleri vezire anlattı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 MART 1998 · KAYIT 11542

Vadi dolusu altın olsa..

Resulullah efendimiz ne güzel buyurmuş: “Bir vadi dolusu altını olan, bir vadi dolusu daha ister!” İşte dünya tamahı, altın hırsı, beni bu hâle getirdi.

Vezir, müezzine, “Senin bu hâlin nedir? Şerefede ne görüyorsun, çıkınca da niçin perişan hâlde iniyorsun” diye sorunca, müezzin, başından geçenleri şöyle anlattı:

“Birgün, minareye ezan okumak için çıkmıştım. Baktım şerefede iri, güçlü, çok da sevimli bir kuş var. Yanına yaklaştığımda, beni kaptığı gibi göklere yükseltti. Uzun bir uçmadan sonra, beni eşi, benzeri olmayan bir yere indirdi.

Bulunduğum yer, tarifi mümkün olmayacak güzellikte bir yerd. Her taraf yemyeşildi. Pırıl pırıl akan suları; emsâlsiz ağaçları görünce, kendimi cennette zannettim. Ben etrafın güzelliği ile kendimden geçmiş bir hâldeyken, birileri gelip, beni bir saraya götürdüler. Hayâl bile edemeyeceğim güzellikte bir saraydı bu...

Herşeyi unuttum

Beni sarayda bir kadın karşıladı. Bu kadına bakınca, herşeyi unuttum. Sanki anlatılan cennet hûrilerinden biriydi. Artık hiçbir şeyi görmez oldum. Gözümü kendisinden ayıramıyordum. Kadın, benim bu şaşkınlığımı farkettil. Merakımı gidermek için şu açıklamayı yaptı:

- Ben bu ülkenin hükümdarının kızıyım. Evlenmek için, seni buraya ben getirttim. Fakat bu arada beklenmedik birşey oldu. Babam vefat etti. Bu hâldeyken seninle evlenmem uygun olmaz. Birkaç gün bekle, sonra nikâhımızı yapar, evleniriz.

Ben kendimde olmadığım için, ne konuştuğumu bilmiyordum. Hemen itiraz ettim:

- Olmaz. Ben bekleyemem!

- Ben de arzu ediyorum. Zaten seni buraya bunun için getirttiğimi az önce söyledim. Birkaç gün sabretmeni istiyorum. Sadece birkaç gün...

Ben bu sözleri anlayıp, muhakeme yapacak durumda değildim. Benim düşündüğüm tek şey vardı. Bir an önce ona kavuşmak... “Olmaz, ben

bekleyemem” diye direttim.

Bunun üzerine kadın, beni getiren kuşa, kızgın bir şekilde emrini verdi:

- Al, bunu getirdiğin yere bırak gel! Amma da sabırsızmış. Nimete kavuşmanın ilk şartının sabretmek olduğunu bilmeyenden hayır gelmez.

Beni oraya götüren iri kuş, beni kaptığı gibi getirip, minarenin şerefesine bıraktı. Ben hatamı, sabırsızlığımın neticesini anlamış oldum. Fakat iş işten geçmişti. Perişan bir şekilde, minareden indim. Evime giderken, “Belki bir ümit, kuş tekrar gelmiştir” diye şerefeye baktım. Bir de ne göreyim, kuş orada değil mi?

Hemen koşarak çıktım. Fakat kuş yine kayboldu. Tekrar aşağı indim. Yine kuşu gördüm. İşte bundan dolayı akşama kadar inip çıkıyorum.”

Vezir son olarak üç yol ağzındaki, gözleri kör adamın yanına gitti. Kendine niçin parayla tokat attırdığını sordu. Adam şöyle anlattı:

“Ben yıllardır, kervancıbaşı görevini yaptım. Birgün kervanıma, on deve yüklü birisi katıldı. Yolculuk esnasında, bu yüklerin altın olduğunu anladım. Şeytan kanıma girip, niyetimi bozdurdu. Elime bıçağı alıp, yüklerin sahibinin yanına gittim. Adam, benim niyetimi anlamıştı. Canını kurtarmak için, önce yükünün yarısını, sonra tamamını teklif etti. Ben kabul etmedim.

Benden günah gitti

Adam çaresiz kalıp, bu defa da şu teklifte bulundu:

- Beni öldürmezsen, kimseye yapmadığım bir iyiliği sana yaparım. Senin gözüne bir mil çekeyim. Yer altındaki bütün hazineleri görürsün. Zaten ben de bu altınları böyle elde ettim.

Bu teklif hoşuma gitti. Kabul ettim. Gözümün birine mili çekti. Artık bütün hazineleri görebiliyordum. Fakat buna da razı olmadım, “Daha çok göreyim, daha çok altın toplayayım” diye, diğer gözüme de mil çekmesini istedim. Adam dedi ki:

- O zaman hiç göremezsin, gel sen buna razı ol! Tamah etme!

Ben ısrar ettim. Bunun üzerine adam, “Benden günah gitti” deyip, diğer gözüme de mili çekti. Artık dünyam kararmıştı. Bütün hazineleri görüyor, fakat bunun dışında başka bir şey görmüyordum. Resulullah efendimiz ne güzel buyurmuş: (Bir vadi dolusu altını olan, bir vadi dolusu daha ister!)

İşte dünya tamahı, altın hırsı, beni bu hâle getirdi. Kendimi dünyada bu şekilde cezalandırıyorum. İnşallah cenab-ı Hak da bu tevbemi, pişmanlığımı kabul eder

de, ahirette cezalandırmaz.”

(Devamı yarın)

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 MART 1998 · KAYIT 11543

Akika kesmenin önemi

İmkânı olanlar, çocukları için akika kesmelidir. Hatta küçük iken akikası kesilmemişse, kendisi için de akika kesmelidir. Akika bedeli, ilim tahsili gören talebelere verilirse, ilim yayma sevabı da alınır.

Akika, çocuk nimetine karşılık, Allahü teâlâya şükretmek niyeti ile hayvan kesmektir. Çocuğa, yedinci günü isim koymak ve saçını tıraş ettirip, saçının ağırlığı kadar, erkek için altın veya gümüş, kız için gümüş sadaka vermek ve kendi malından, erkek için iki, kız için bir akika hayvanı kesmesi, Hanefî’de müstehaptır.

Peygamber efendimiz, (Erkek çocuğa iki, kız çocuğa bir akika kesin) buyurdu. Akika, çocukları belalardan ve hastalıklardan korur. Kıyamette, ana-babaya ayrı bir şefaet eder.

Akika hayvanı, kurbanlık hayvan gibi olmalıdır. Her zaman kesilebilir. Kurban bayramında da kesilebilir. Hayvan bulmak ve kestirmek bayramda daha kolay olduğu için, bayramda kesmek daha rahat olur. Resulullah efendimiz nübüvvetten sonra, kendisi için akika kesmiştir.

Etinden herkes yiyebilir

Akika hayvanının etinden, kesen yiyebilir ve pişmiş veya çiğ olarak zengin, fakir herkese verebilir. Hicretin sekizinci yılında, İbrahim dünyaya gelince, Resulullah efendimiz, yedinci günü, İbrahim’in başını tıraş ettirip, saçının ağırlığı kadar gümüş sadaka verdi ve akika olarak iki koç kesti. Saçlarını gömdü.

İmkânı olanlar, çocukları için akika kesmelidir. Küçük iken kesilememiş ise, akıl-baliğ olduktan sonra da akika kesilebilir. Hatta küçük iken akikası kesilmemişse, kişi kendisi için de akika kesmelidir. Akika hayvanı ilim tahsili gören talebelere verilirse, müstehap sevabının yanında, ilim yayma sevabı da alınır.

Adak hayvanı da böyledir. İlim tahsil eden talebelere veya ilim tahsili ettiren hayır kurumlarına vekâlet yolu ile verilirse, hem vacip sevabı alınır, hem de ilim yayma sevabı alınmış olur.

Adak, bir ibadettir. Bir isteğe, dileğe kavuşmada çok tesirli bir yoldur. Allahü teâlâ yaptığı bu ibadet hürmetine, o dileğini yaratır. Bunun için sık sık adakta bulunmalı, sadaka vermeli, hayır hasenat yapmalıdır.

Verilen yardımlar, bağışlar aynı zamanda birer sadakadır. Sadaka ise çeşitli belaları önler. Sadakanın fazileti çoktur. Sadaka verenin, malının bereketi artar. Az malı çok iş görür. Hadis-i şerifte, (Gizli-açık çok sadaka verin ki, rızkınız bollaşsın, yardıma mazhar olasınız ve duânız kabul edilsin) buyuruluyor.

İhlas Vakfı yurtları

Malı çok olup da zekât, sadaka vermeyen kimse, sıkıntı içinde yaşar. Hadis-i şerifte, (Gerçek fakir, malı olduğu hâlde sadaka vermeyendir) buyuruluyor. Az da olsa sadaka vermeye alışmalıdır!

İhlas Vakfı, öğrenci yurtlarında binlerce üniversiteli fakir öğrenci ve bilhassa Türk dünyasından gelen muhtaç öğrencileri barındırmaktadır. Onların et ihtiyacı için vekâlet alarak, akika ve adak hayvanlarının kesilmesini ve etlerinin ilim talebesi olan bu öğrencilere verilmesini temin etmektedir.

Bu sebeple, çocuklarının ve kendilerinin akika hayvanını alıp kesmek ve yurtlarda kalan öğrencilere vermek isteyenler, İhlas Vakfı idarecilerine vekâlet verebilir.

İhlas Vakfı Genel Merkezi: Telefon: (0212) 5139900 (20 hat), Fax: (0212) 513 68 57

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 MART 1998 · KAYIT 11544

İbadetlerin en kıymetlisi

Ayet-i kerimede, “Sizler, insanların iyiliği için ortaya çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliği emreder, kötülükten men eder ve Allaha inanırsınız” buyurulmaktadır.

Fıkıh, dinde yapılması ve yapılmaması lazım gelen işleri bildiren bir ilimdir. Hadis-i şerifte, (İbadetlerin en kıymetlisi, fıkıh ilmini öğrenmek ve öğretmektir) buyuruldu. Bu ilmin kaynağı, Kur'an-ı kerim, hadis-i şerifler, icma, yani eshab-ı kiramın sözbirliği ve kıyas, yani icthad. Hadis-i şerifler, Kur'an-ı kerimin açıklaması, kıyas da hadis-i şeriflerin açıklamasıdır. Mezhep, mutlak müctehid denilen dinde söz sahibi âlimlerin, Kur'an-ı kerimden ve hadis-i şeriflerden çıkardıkları hükümlerin tamamına denir.

Bugün Kur'an-ı kerimden ve hadis-i şeriflerden hüküm çıkartacak kimse olmadığı için, bizim, dinimizi öğrenmede tek kaynağımız, mezhep imamımızın bildirdiği hükümlerdir. Zaten, bir mezhebe tâbi olmak, mesela, İmam-ı a'zama tâbi olmak, “Ben dinin emir ve yasaklarını kaynaklarından çıkartacak durumda değilim, bunun için İmam-ı a'zaman çıkardığı hükümleri aynen kabul ediyorum” demektir.

En hayırlı ümmet!

Ben Kur'an-ı kerimden başka kaynak tanımıyorum demek, Peygamberimizi ve bütün âlimleri, fıkıh kitaplarını bir tarafa atmak demektir. Bu akli başında bir Müslümanın yapacağı bir iş değildir.

Başta eshab-ı kiram olmak üzere, Kur'an-ı kerimde, “En hayırlı ümmet” olarak bildirilen Ümmet-i Muhammede itimatsızlık olur. Bu da dine itimatsızlık, dinde şüphe demektir. Çünkü dini bize ulaştıran onlardır.

Ayet-i kerimde, “Sizler, insanların iyiliği için ortaya çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliği emreder, kötülükten men eder ve Allaha inanırsınız” buyurulmaktadır. Böyle bir ümmete nasıl kötü gözle bakılabilir?

Eğer bunlar, dinde yolundan gidilen imamlar olarak görülmüyor ve kabul edilmiyorsa, bu, dine kastetmekten başka bir anlama gelmez.

Bu, kısacası, bütün bir ümmeti, Allah ve Peygamber düşmanı olarak ilan etmek manasına gelir.

“Herhangi bir hüküm Kur'anda yer almıyorsa, Peygamber tarafından düzenlenmiş olsa bile kabul edilmez” şeklinde bir kural nasıl konabilir? Böyle bir kural koyan ayet var mıdır? Kur'an-ı kerimde yer almayan herhangi bir husus, Peygamberimize bildirilmiş olsa bile uydurmadır, şeklinde bir kural yoktur.

Mesela Kur'an-ı kerimde, bayram namazı diye bir namaz bildirilmemektedir. Şimdi Kur'anda yok diye, Peygamber efendimizin kıldığı, bize kılmamız için

emrettiği bayram namazını kılmayacak mıyız?

Dinimizin emirlerini az önemli, çok önemli diye ikiye ayırıp; bu husus çok önemli, Kur’anda bulunması lazım, bildirilmediğine göre dinimizde yok demek, dini sinsice yok etme faaliyetidir. Kur’an-ı kerime neyin konacağını, neyin konmayacağını, sahibi bilir. Bizim bu önemli, şu önemsiz demeye hakkımız yoktur. Mesela, abdest, namazın tamamlayıcısı olduğu hâlde, Kur’an-ı kerimde, nasıl abdest alınacağı detaylı olarak anlatıldığı hâlde, dinin direği olan namaz hakkında, bu şekilde detaylara inilmemesinin ve namazın hangi vakitlerde kaçır rekât ve nasıl kılınacağı gibi hususların, Hz. Peygamberin açıklamasına bırakılması, namazın az önemli olduğunu mu gösterir?

Herşey açık bildirilmemiş

Allahü teâlâ, bazı hususları açıkça Kur’an-ı kerimde bildirmemiş, bunların izahını Peygamber efendimize bırakmıştır. Bunların nasıl yapılacağını da, Kur’an-ı kerimin dışındaki vahiy kaynakları ile bildirmiştir. Mesela, Cebrail aleyhisselam gelip, namazın hangi zamanlarda ve nasıl kılınacağını bildirmiştir. Kur’an-ı kerimde geçmeyen hususları kabul etmemek, dini kabul etmemekle eş anlamlıdır. Kur’an-ı kerimi de bildiren, getiren Peygamber efendimizdir. Hz. Peygamberin bildirdiklerinden şüphe etmek, Kur’an-ı kerimden de şüphe etmektir. Böyle bir şüphesi olanın, Müslümanlıkla bir alakasının olmayacağı güneş gibi âşikârdır.

Sadece Kur’an-ı kerimi esas alıp, Peygamber efendimizi, eshabını, mezhep imamlarını ve diğer fıkıh âlimlerini bertaraf etmek, İslâm düşmanlarının yüzyıllardır dini yok etmek için sahneye koydukları oyunun son perdesidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 MART 1998 · KAYIT 11545

Eğitimde iki esas

Bir çocuğun yetişmesi, topluma faydalı olabilmesi için iki esas lazımdır. Bu iki esastan biri maneviyat, ikincisi teknolojidir. Bunlardan biri eksik olursa, istenilen verim alınamaz.

İnsanın yürümesi için iki ayak lazım olduğu gibi, bir çocuğun yetişmesi, kendisine, ailesine topluma faydalı olabilmesi için de iki ayak, yani iki esas

lazımdır. Bu iki esastan biri maneviyat, ikincisi teknolojidir. Bunlardan biri eksik olursa, istenilen verim alınamaz.

Çocuğun maneviyatı, dini eksik olursa veya hiç olmazsa; nerede ne yapacağı belli olmaz. İleride eline imkân geçtiğinde, bundan her türlü vahşet beklenebilir. İşte zamanımızın açık örneği, Batı devletleri... Bunlarda yaygın olan nedir? Vahşet ve fuhuş... On paralık menfaatleri için, her türlü çılgınlığı yapabiliyorlar. ABD dünyalık çıkarları için, binlerce kimseyi gözünü kırpmadan öldürebiliyor veya ölümlerine göz yumabiliyor.

Aile ve namus mefhumu diye bir şey kalmamış. Küçük kızlar, kadınlar şehvet malzemesi olarak mal, eşya gibi alınıp satılmaktadır. Evlilikte bakire olmak, kadın için utanılacak bir hâl hâlini almış.

Yalnız teknoloji vahşet doğurur

Eğer Batı'nın bugünkü idarecilerine, daha çocukken gerçek manada dinî eğitim verilseydi, gerçek din ile tanışsaydılar, bu vahşetleri yapmazlardı. Vicdanları sızlardı.

Artık dünya küçüldü. Bugün Batı'da olan, yarın burada... Nitekim birçok büyük şehirlerimizde, Batı'da olduğu gibi fuhuş hızla yayılmaktadır. Yavaş yavaş Anadolu'ya da yayılma eğilimi göstermektedir. Karadeniz bölgemizdeki Rus kadınlarının istilası, hergün gazetelerimize haber konusu olmaktadır. Yüzlerce ailenin yıkılmasına, dağılmasına sebep olmaktadırlar. Bütün bunların tek sebebi maneviyat zafiyetidir.

Bunun için, çocuklarımızı yetiştirirken; sadece yabancı dil bilsin, iyi bir meslek sahibi olsun, bilgisayar öğrensin, en iyi üniversiteden diploma alsın, en yüksek maaşa sahip olsun gibi şeyleri düşünmemelidir.

Bunların yanında, diğer ayak, yani maneviyat unutulmamalıdır. Bu ayak olursa, bunlar bir işe yarar. Aksi takdirde bunlar, insanı çılgınlığa, vahşete götürür.

Tarih boyunca, istismarcılar hariç, gerçek dindardan hiçbir zarar gelmemiştir. Namazını kılan, dinin emir ve yasaklarını yerine getiren dindar kimseden, sadece faydalı şeyler zuhur eder. Çünkü mensubu olduğumuz din, hep faydalı şeyleri emreder, kendisine ve topluma zararlı olan şeyleri men eder.

Çocuğun yetişmesi için ikinci zarurî şey, teknolojiye yabancı olmamasıdır. Teknolojiye yabancı olan, ezilmeye, horlanmaya, şunun bunun kölesi, sömürgesi olmaya mahkûmdur. Dört kıtada at koşturan, dünyaya insanlığı, merhameti yayan

Osmanlının yıkılmasının en büyük sebeplerinden biri, teknolojiye ayak uyduramamasıdır. Teknikte geri kalmasıdır.

İslâm ülkelerinin her birinin, belli bir gücün sömürgesi olması, ellerindeki petrol zenginliğinden arslan payını başkalarının alması, tilki gibi bunlara kırıntılarının kalması, sefaletin hüküm sürmesi, hep teknolojiden uzak kalmanın neticesidir.

Bunun için bu iki hususta çok dikkatli olmalıdır. Dengeli hareket edilmelidir. Bir tarafı yapalım derken, diğer taraf yıkılmamalıdır.

Çocukların meslek seçiminde de ısrarcı olmamalıdır. Çocuğun tabiatine, yani kabiliyetine bakmalı, durumunu incelemeli, kabiliyetinin hangi ilim ve sanata daha yatkın olduğunu anlayıp, o öğrenime ve sanata yönlendirmelidir. Zira hadis-i şerifte; “Kişi ne için yaratılmışsa, o işi ona kolaylaştırılır” buyuruldu.

Sertlikten kaçınmalıdır!

Çocuk, iyi ile kötüyü birbirinden ayırabilecek yaşa gelince, abdest ve namazı terketmesine asla müsamaha etmemeli, dinimize uygun yaşaması için gayret etmelidir. Bunu yaparken de sertlikten kaçınmalı, sevgiyle yaklaşmalıdır. Hele bu zamanda, sertlik çok tehlikeli olmaktadır. Ya hep ya hiç anlayışı da zararlıdır. Çok zararlı şeyden kurtarmak için, yerine göre az zararlı şeye göz yummalıdır.

Yetişip ev geçindirebilecek belli bir maaşa ulaşıncı, hemen evlendirmelidir. Bugün bekârların kendini koruması, hemen hemen mümkün değildir. Şu eksik, bu eksik, askerliği yaptı yapmadı vs. mazeretlerle evliliği geciktirmek uygun değildir. Belli bir yaştan sonra evlenme korkusu başlar, cesareti kırılır, evlenemez. Allahü teâlâ insanları beraber yaşayacak şekilde yaratmıştır. Buna uyulmazsa, ruhî denge bozulur, psikolojik rahatsızlıklar meydana gelir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 MART 1998 · KAYIT 11546

Herkes barut fıçısı

Geçimsizlik hat safhada. Herkes infilak etmeye hazır birer barut fıçısı. Küçük bir kıvılcım kâfi. İşte bütün mesele, bu kıvılcım olup olmamaktan geçiyor.

Zamanımızda ekonomik sıkıntılar, geçimsizlikler hat safhada. Herkes infilak etmeye hazır birer barut fıçısı. Küçük bir kıvılcım kâfi. İşte bütün mesele, bu kıvılcım olup olmamaktan geçiyor. Başka bir benzetmeyle, zamanımızda insanlar stresli hayat şartlarının etkisi ile son haddine kadar şişirilmiş, patlamaya hazır balon gibi. Topluğun ucunu deşdirmek kâfi.

Burada önemli olan, işin kolayına kaçıp iğneği batırmak değil, usûlüne uygun olarak, balonu patlatmadan havasını indirmektir.

Sadece tatlı bir tebessüm

Bu, aslında zor bir iş değildir. Samimî bir ilgi, tatlı bir tebessüm, neşeli bir kahkaha insanların havasını indirmeye kâfi. Çünkü, herkesin yüzü sirke satıyor. İnsanlar küçücük bir tebessümden mahrum. İnsanları sevindirmek, gönüllerine sürur vermek için, şu birkaç hususa dikkat etmek yeterlidir:

1- Yaptığınız herşeye canlılık ve neşe katın! Coşkunun varlığı veya yokluğu yaptığınız ve söylediğiniz herşeyde hemen kendisini gösterir. Tanıştığınız, karşılaştığınız kimselere, soğuk, resmî davranmayın! Onları memnun edecek birkaç kelime söyleyin! “Tanıştığımıza memnun oldum, değerli bir dost kazanmış oldum”, “Seni gördüğüme çok memnun oldum”, “Senin gibi bir arkadaşla sahip olduğum için bahtiyarım”, “Seni görünce rahatlıyorum, sıkıntılarımı unutuyorum” gibi sözlerle karşılık verin! Sıradan bir görüşme, hiç görüşmemekten daha kötüdür. İnsanları şöyle düşündürür: “Bu adam buz gibi soğuk”, “Sanki yürüyen cenaze”.

Gülümsemenize canlılık katın! Gözlerinize gülümseyin! Hiç kimse yapay, monte edilmiş bir gülümsemeden hoşlanmaz. Gülümsediğinizde dişleriniz görünsün. Dişleriniz düzgün olmayabilir, ama bu önemli değil ki... Çünkü siz gülümsediğinizde, insanlar dişlerinizi görmez. Çünkü insanlar, sevdikleri bir kişiyi sıcak, coşkulu bir kişi olarak görür.

“Teşekkür ederim”lerinizi canlandırın. Rutin, otomatik bir “Teşekkür ederim”, karşınızdakine hiçbir mesaj vermez. Sonuç getirmez. “Teşekkür ederim”lerinizi, “Çok teşekkür ederim” hâline getirin!

Kelimelerinizi samimî duygularınızla renklendirme alışkanlığı edindiğinizde, dikkat çekme konusunda, oldukça ilerleme kaydettiğinizi fark edeceksiniz.

İnsanlar, söylediklerine inanan kişilerle arkadaşlık yapar. Söylediklerinizi canlı söyleyin! Konuşmanıza canlılık verin! İster bir bahçe toplantısında konuşuyor

olun, ister resmî bir toplantıda veya çocuklarınızla... Sözlerinizin ardına coşkuyu yerleştirin! Coşkulu bir konuşma, belki de aylarca, hatta yıllarca unutulmayacaktır.

2- İyi haberler yayın! Olayların iyi yönlerini konuşun! Biri içeri girip de, “Size iyi haberlerim var” dediğinde, hemen o anda bu kişi, herkesin dikkatini üzerine çeker. İyi haber, dikkat çekmekten fazlasını yapar; insanları memnun eder. İyi haberler coşku meydana getirir. İyi haberler sindirimi bile kolaylaştırır. Hiç kimse kötü haber yayarak, ne bir dost veya para kazanmış, ne de iyi bir şey yapabilmiştir. İnsanlar bunlara güzel bir isimler de bulmuşlar: “Felâket tellalı”, “Kara haberci” vs.

Ailenize iyi haberler getirin! Onlara, o gün yaşadığınız iyi bir şeyden bahsedin! Yaşadığınız güzel, hoş şeyleri hatırlayın! Hoş olmayan şeylerin unutulup yok olmasını hızlandırmış olun! İyi haberler yayın! Zira, kötü haberlerden bahsetmenin hiçbir yararı yoktur. Sadece ailenizin endişe duymasına ve sinirlerinin gerilmesine sebep olur.

Her zaman iyi haber

Çalıştığınız kişilere de iyi haberler yayın! Onları şevklendirin, her fırsatta onları övün! Onlara işyerinizin yaptığı iyi şeylerden bahsedin. Problemlerini dinleyin. Yardımcı olun. İnsanlara cesaret vererseniz, onların desteğini alırsınız. Yaptıkları işten dolayı onları tebrik edin. Onlara ümit verin. Onlara inandığınızı, başarabileceklerinden emin olduğunuzu bilmelerini sağlayın.

Endişe duyanların endişelerini azaltın! Doğru yönde kalabilmek için sürekli şu testi yapın: Bir kişinin yanından ayrılırken kendinize, “Benimle konuştuğu için, acaba bu kişi rahatlamış mıdır?” diye sorun. Sevilen bir fabrika müdürünü ziyaretimizde, kapısında çerçeve edilmiş şöyle bir söz gördük: “Bana güzel bir kelime söyle veya hiçbir şey söyleme!” İçeri girdiğimizde koltuğunun tam karşısında ise, bu sözün şu hâle geldiğini gördük: “Onlara güzel bir kelime söyle veya hiçbir şey söyleme!”

İki cümle... Fakat insan ilişkileri ile ilgili kocaman bir kitabın özeti sanki... Ne dersiniz, öyle değil mi?

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 MART 1998 · KAYIT 11547

İnsanlara değer verin!

Takdir ve tebrik etmekte cimri davranmayın. İnsanların, yaptıklarından dolayı onları takdir edeceğinizi bilmelerini bir kural hâline getirin.

Allahü teâlâ insanları medenî olarak yaratmıştır. Topluluklar hâlinde yaşamak zorundadırlar. Topluluk hâlinde yaşayınca da, aralarında insanî ilişkiler olacaktır. Bu ilişkiler ne kadar seviyeli olursa, insanlar birbirlerini üzmezlerse, birbirlerine sıkıntı vermezlerse, o toplumda huzur olur. Herkes, “Karşımdaki insanı nasıl memnun edebilirim, onu nasıl sevindirebilirim” diye düşünmelidir. Bunun için de şu hususlara dikkat etmelidir:

Takdir ve tebrik etmekte cimri davranmayın. İnsanların, yaptıklarından dolayı onları takdir edeceğinizi bilmelerini bir kural hâline getirin. Bu bakımdan bir kişi, dikkate alınmadığı hissine asla ve asla kendini kaptırmasın. Takdir etmeyi, sıcak ve samimî bir gülümseme ile uygulayın. Bir gülümseme, başkalarının, onları fark ettiğinizi ve onlara saygıyla yaklaştığınızı hissetmelerini sağlar.

İnsanları takdir edin

Dürüst, kendinize has tavırlar kullanarak, insanları takdir edin. İnsanlar kendine mahsus tavırlar ile büyür ve gelişir. İnsanlar her yaşta övülmenin, takdir edilmenin özlemine duyar. Kişi iyi iş yaptığı ve önemli birisi olduğu konusunda temin edilmek ister. Övgüyü, sadece büyük başarılar için saklamanız gerektiğini sanmayın. İnsanları; görünüşleri, rutin işlerini yapma tarzları, fikirleri, yardımseverlikleri gibi küçük şeylerle ilgili olarak da övün. İnsanlara başarmış oldukları konular hakkında, kişisel notlar yazarak övgüde bulunun. Onları özel olarak arayın ve özel olarak ziyaret edin.

İnsanları; “Çok önemli kişiler, önemli kişiler, önemsiz kişiler” diye sakın sınıflandırmaya kalkmayın. İster çöpçü olsun, ister bir şirketin genel müdürü olsun, sizin için, istisnasız herkes önemlidir. Bir insana ikinci sınıf muamelesi yapmak, size birinci sınıf sonuçlar kazandırmaz.

İnsanlara ismiyle hitap edin. İnsanlar isimleriyle çağrılmaktan hoşlanır. Bu durum, kişinin adıyla reklamının yapılması gibidir.

Burada unutmamamız gereken iki önemli şey vardır: İsmi doğru telaffuz edin ve doğru yazın. Eğer bir kişinin ismini hatalı telaffuz eder veya yazarsanız, o kişi, sizin onun önemsiz birisi olduğuna inandığınızı düşünecektir.

Ayrıca, iyi tanımadığınız kişilerle konuşurken, adının önüne gerekli ünvanı koymayı unutmayın. Müdür bey, başkan bey gibi... Her seviyeden insanlar da bundan hoşlanır. Bu küçük sıfatlar, insanın kendisini önemli hissetmesinde inanılmaz yardımcı olur.

“İnsanlarla iyi geçinmek, onları memnun etmek, onlara hizmet etmek karın doyurmuyor. Parasız yaşanmaz” demeyin. Bunlar para kazanmaya mani değildir. Üstelik böyle davranışlar, daha çok kazarmaya vesiledir.

Para kazanmak mı istiyorsunuz? O hâlde, “Önce hizmet” düsturuna sahip olun. Önce vermeyi öğrenin. Vermeden almaya kalkmayın...

Para kazanmak ve refah içinde yaşamak çok tabî ve arzu duyulan bir şeydir. Para, ailenizin ve sizin layık olduğunuz hayat standardına ulaşmak için gereken güçtür. Para bir güçtür. Para rahat yaşamamanın bir yoludur.

O hâlde, para arzu duyulan bir nesnedir... Her yerde insanları, “Önce para” tutumu içinde görürsünüz. Yine de aynı insanların çok az parası vardır. Neden? En basiti şundan: Önce para tutumunda olan insanlar, o denli para merkezli olmuşlardır ki, para yetiştirecek tohumları ekmeden, paranın toplanamayacağını unuturlar.

Önce hizmet

Paranın tohumu da hizmettir. İnsanlarla iyi geçinmektir. Bu nedenle “Önce hizmet”, zenginlik ve refah meydana getiren bir tutumdur.

İnsanlara daima beklediklerinden daha fazlasını verin. Başkaları için yaptığınız her türlü fazladan minik şey, bir para tohumudur... Geç saatlere dek gönüllü çalışıp, çalışılan bölümü kötü durumdan kurtarmak bir para tohumudur... Müşterilere fazladan hizmet vermek bir para tohumudur, çünkü müşterinin bir daha gelmesini sağlar. Verimliliği artıracak yeni bir fikir öne sürmek, bir para tohumudur...

Para tohumlarını elbette ki, para yeşertir. Hizmet ek, para biç.

Önce hizmeti, insanlara faydalı olmayı düşünün! Böyle olursa, para kendiliğinden gelecektir...

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 MART 1998 · KAYIT 11548

Hepsi gelip geçti..

Geçmiş senelerin nasıl bir hayal oldu ise, ölünce de, bütün ömrün, bütün hayatın, çalışmaların, didinmelerin de bir hayal, bir rüya gibi olacaktır.

Evliyanın büyüklerinden İmam-ı Rabbanî hazretleri bir nasihatinde buyurdu ki:

Dünyaya milyarlarca insan gelmiş. Bir müddet yaşamışlar. Sonra, ölüp gitmişler. Bunların bazıları zengin imiş, bazıları fakir... Kimi güzel imiş, kimi çirkin... Kimi zâlim imiş, kimi mazlum... O hâllerinin de hepsi geçti, unutuldu.

Onların bir kısmı inanmış, Müslüman idi. Geri kalanları, inanmamış kâfirlerdi. Hepsi, ya sonsuz yok olacak, yahut kıyamet kopup, tekrar dirilip, inanmayanlar sonsuz azap çekecek.

Her iki hâlde de, inanmış olanlara hiç azap, hiç sıkıntı yok. Fakat ikinci hâlde, inanmayanlar, sonsuz ve pek acı azap çekecekler. İnanmış olarak ölmüş olanlar, şimdi tam rahat ve huzur içindeler. İmansız olanlar ise, sonsuz olarak ateşte yanmak ihtimali, korkusu içindeler.

Rüya gibi olacak Ey insan! İyi düşün! Birkaç sene sonra, sen de, bunlardan biri olacaksın. Şimdi, geçmiş senelerin nasıl bir hayal oldu ise, ölünce de, bütün ömrün, bütün hayatın, çalışmaların, didinmelerin bir hayal, bir rüya gibi olacak.

O zaman, sen o iki kısmın hangisinden olmak istersin? Hiçbirinden olmak istemem, diyemezsin. Buna imkân yok! Çaresiz, onların arasına gideceksin! Sonsuz ateşte yanmayı, ihtimal bile olsa, ister misin?

Allahın var olduğunu, cennete, cehenneme inanmayı, akıl da, ilim de, fen de reddedemiyor. Böyle şey olamaz, diyemiyorlar.

İnanmayanlar, inkâr etmelerine akıl ile, fen ile bir vesika gösteremiyorlar. Hâlbuki inanmak lazım olduğunu gösteren vesikalar sayılamayacak kadar çoktur. Dünya kütüphaneleri bu vesikaları bildiren kitaplarla doludur.

Onlar nefslerine, zevklerine aldanarak inkâr ediyorlar. Zevklerinden başka birşey düşünmüyorlar.

Hâlbuki, İslâmiyet zevki yasak etmemiştir. Zevklenmenin zararlı olmasını yasaklamıştır. O hâlde, akli olan kimse, zevklerini Allahü teâlânın gösterdiği yoldan temin eder. İslâmın güzel ahlâkı ile süslenir. Herkese iyilik eder. Kendisine kötülük yapanlara iyilikle karşılık verir. İyilik yapamazsa, hiç olmazsa sabreder.

Bölücü olmaz, yapıcı olur. Böylece, kendisi de hem zevklerine, hem de rahata, huzura kavuşur. Hem de, ahiretin sonsuz azaplarından kurtulur.

Görülüyor ki, bütün rahatlıkların, saadetlerin başı, iman etmekte, Müslüman olmaktır.

İman etmek de, çok kolaydır. İman etmek için, bir yere para vermek, mal vermek, zor bir iş yapmak, birisinden izin almak gibi, hiçbir şey yapmak lazım değildir. Hatta, imanlı olduğunu kimseye bildirmek, belli etmek bile lazım değildir.

İman, altı şeyi öğrenip, bunlara kalbinden, gizlice inanmak demektir. İman eden, Allahü teâlânın emirlerine teslim olur. Yani seve seve yapar. Böylece, Müslüman olur.

Ey insan! Haramların süsüne, yıldızına sakın aldanma ve çabuk geçen, tükenen lezzetlerine sakın kapılma! Dünyada ve ahirette rahat ve huzur içinde olmak istiyorsan, bütün hareketlerinin, duruşlarının, gidişlerinin, dine uygun olmasına çok dikkat et! Onun ışıkları altında yaşamaya çalış!

Önce düzgün bir iman Her şeyden önce, ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiği, doğru itikadı, imanı öğrenmek ve imanını buna göre düzeltmek lazımdır. Çünkü, itikad bozuk ise yapılan ibadetlerin sevabı, faydası olmaz. Ondan sonra, fıkıh bilgilerini öğrenmeli, farzları yapmaya sarılmalı, helale, harama dikkat etmelidir. Dinde bu sıra çok önemlidir. Bunlar tamamlandıktan sonra, nafilelerle uğraşmalıdır. Bunlarda bir eksiklik varsa, yapılan nafilenin faydası olmaz.

Çünkü, farzların yanında, nafile ibadetlerin, hiç kıymeti yoktur. Zamanımızın Müslümanları, farzları bırakıp, nafile ibadetlere sarılıyor, nafile ibadetleri yapmaya, mesela, kadın-erkek karışık olarak mevlid okutmaya, sadaka ve hayrat yapmaya önem verip; farzları, mesela beş vakit namaz kılmayı, Ramazanda oruç tutmayı, zekât vermeyi, uşur vermeyi, borç ödemeyi, helali, haramları öğrenmeyi ihmal ediyorlar. Hâlbuki, bir milyon rekât nafile namaz, iki rekât farz namazın yerini tutmaz. Yine milyarlarca liralık sadaka, verilmeyen bir gram altın zekâtın yerini tutmaz. Zekât vermeme günahından kurtarmaz.

Nafileler, denizde damla gibidir. Akıllı kimse, şeytanın, nefsin oyununa gelip, damlaya takılıp kalmamalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 MART 1998 · KAYIT 11549

İyiliklerin kaynağı

Rahat ve huzuru, dinin dışında arayanın hâli, susuzluğunu deniz suyu ile gidermeye çalışanın hâline benzer. Deniz suyu içtikçe, susuzluğu artar. Susuzluğu arttıkça, yeniden su içer.

Bütün iyiliklerin kaynağı dindir. İlâhi dinler olmasaydı, memleketlerin imarı, insanların rahatı, yani medeniyet olmaz, insanlık, canavarlık şeklini alırdı. Bugün bile, Allahü teâlâyı inkâr eden, İslâmiyeti beğenmeyen, cahilliğin verdiği cesaret ve taşkınlıkla övünen toplumların kanunlarında bile, Allahü teâlânın emirlerinden çoğunun yer almış olduğu göze çarpıyor.

Dinin emirlerinden uzaklaştıkça, bütün insanların, geçimsizlik, sefalet, işkence, sıkıntı ile kıvrandıkları görülmektedir. Fen aletleri, teknoloji, medenî vasıtalar, akıllara hayret verecek şekilde ilerlediği hâlde, dünyadaki huzursuzluğun, insanlıktaki sıkıntının azalmadığı, hatta arttığı göze çarpmaktadır.

Rahat ve huzuru, dinin dışında arayanın hâli, susuzluğunu deniz suyu ile gidermeye çalışanın hâline benzer. Deniz suyu içtikçe, susuzluğu artar. Susuzluğu arttıkça, yeniden su içer. Bu durum o kimsenin çatlaması ile son bulur.

Batı'nın huzursuzluğu Bir toplumun, maneviyatsız olarak, huzura kavuşması mümkün değildir. Bugün Batı'nın refah seviyesi çok ilerdedir. İnsanların her türlü ihtiyaçları görülmektedir. En iyi evlerde oturmakta, en iyi şekilde gıdasını almakta, maddî yönden hiçbir sıkıntı çekmemektedirler.

Fakat buna rağmen, istatistikler incelendiğinde, intihar olaylarının en yüksek olduğu yerlerin, bu refah seviyesi yüksek olan yerler olduğu açıkça görülmektedir. Afrika'da, açlıktan bir deri bir kemik kalmış, barınacak bir barakası bile olmayan, sokakta yatıp kalkan insanlarda ise, intihar olayları yok denecek kadar azdır.

İnsan sadece maddeden ibaret değildir. İnsana huzuru ve saadeti verebilmek için maddiyatı ve maneviyatı paralel götürmek lazımdır. Burada denge bozulursa,

sıkıntı başlar. Zaten bütün sıkıntıların kaynağı, bu dengeyi sağlayamamaktadır.

Allahü teâlâ, insanların saadetlerine sebep olan şeyleri emretti. Emrettiği şeylerin hepsi, insanın faydasına olan şeylerdir. Felâketlerine sebep olanları da yasak etti. Dinli olsun, dinsiz olsun, bir kimse bilerek veya bilmeyerek, bu emir ve yasaklara uyduğu kadar, dünyada rahat ve huzur içinde yaşar. Faydalı ilacı kullanan herkesin dertten kurtulması gibidir.

Dinsiz kimselerin ve milletlerin, birçok işlerinde başarılı olduklarını görüyoruz. Kur'an-ı kerimin emirlerine uygun olarak çalıştıkları için başarılı oluyorlar. Fakat bu başarının faydası, sadece dünyada oluyor. Ahirette ise bir faydası olmuyor.

Mesela, bir kimse; içki, zina gibi şeyleri dinimiz yasak ettiği için terk ederse, hem dünyada, hem de ahirette faydasını görür. Midesine dokunduğu için içkiyi terk eden, sadece dünyada faydasını görür, ahirette bir faydasını görmez.

Bunun için, ahirette faydasına kavuşabilmek için, Kur'an-ı kerime iman ederek, niyet ederek yapmak lazımdır.

Dinimiz; ne kadar çok olursa olsun çalışıp kazanmayı; fen, tıp, matematik, geometri, mimarlık ve harp vasıtalarını öğrenip yapmayı; kısacası, insanlara rahat, huzur ve saadet sağlayan her medenî vasıtaları yapmayı emretmektedir.

Bunların hepsini, Allahü teâlânın gösterdiği şekillerde, yollarda ve şartlarda yapmak ve kullanmak ibadet olur. Allahü teâlâ, böyle Müslümanlardan razı olur. Bunlara ahirette sonsuz nimetler, saadetler ihsan eder.

Zenginlik nimettir Dinimiz, mal, mülk gibi dünyalık edinmeyi yasaklamıyor. Dünya malına tapınmayı, yani maksadın, gayenin mal, mülk edinmek olmasını yasaklıyor. Dünya malının, ahireti kazanmada vasıta yapılmasını emrediyor. Paranın kalbe sokulmasını yasaklıyor, sadece cepte kalmasını istiyor.

İslâm dininde, ilim, fen, teknik, sanat ve ticareti emreden, bunlar için çalışmayı teşvik eden nice emirler, ayet-i kerime ve hadis-i şerifler vardır. Çünkü medenî bir toplumun, bir milletin kurtuluşu ve saadeti fakirlik ile olamaz.

Bilakis, hayır ve iyilik müesseseleri, imarethaneler, mektepler, aşevleri, hastaneler yapmak, acizlere, fakirlere ve kimsesizlere yardım etmek ve insanlara hizmet için çeşmeler, köprüler yapmak, fabrikalar kurmak, hep mal ve servet ile olur. Mal ve servet ise, çalışmak ve ticaret ile kazanılır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 31 MART 1998 · KAYIT 11550

Ufku geniş tutmak

Fert olarak kendini yenileyen, kendisine ve çevresine faydalı olan insanların meydana getirdiği sosyal yapı sağlam olur. Temeli sağlam olan toplumlar, başarılı olurlar.

Küçük bir kaya kovuğunda yaşayan bir böcek için, dünya, bu kovuktan ibarettir. Burada gördüğü bir su birikintisi, ucu bucağı olmayan bir deryadır, bir okyanustur böcek için...

Ufku dar olan insanın hâli de buna benzer. Çok hızlı bir şekilde globalleşen dünyamızda, böyle insanlar ayakta kalamaz. Bu durum, ticarî hayat için de, sosyal hayat için de geçerlidir.

Fertlerin uyanması, gözünü açması, ufkunu genişletmesi ile olur. Fert olarak kendini yenileyen, kendisine ve çevresine faydalı olan insanların meydana getirdiği sosyal yapı sağlam olur. Temeli sağlam olan toplumlar, başarılı olurlar.

Çevreyi genişletmek İşte size sosyal çevrenizi genişletmeye, ufkunuzu genişletmeye yardımcı olacak birkaç yol:

1- Çevrenizi sınırlandırmayın! Sosyal çevreyi sınırlandırmak, hizmeti sınırlandırmak olur. İnsanın kendisine ve çevresine faydalı olabilmesi, insanları anlama konusunda uzman olmasına bağlıdır. İnsanlarla ilgili bilinmesi gereken herşeyi, küçük bir grubu inceleyerek öğrenmeye çalışmak ise, okul okuyarak matematik konusunda uzman olmaya çalışmaya benzer.

Yeni arkadaşlar edinin, yeni organizasyonlara katılın, sosyal çevrenizi artırın. Böylece tıpkı herşeyde olduğu gibi, insanlardaki çeşitlilik de hayata yeni çeşniler katar ve onu daha geniş çaplı bir hayat hâline getirir. Bu güzel bir zihinsel beslenmedir.

2- Bakış açıları sizden farklı olan insanları, fikirleri tanıyın! İçinde bulunduğumuz bu modern çağda, dar kalmış bir bireyin fazla geleceği olamaz. Sorumluluk ve önemli mevkiler; işi her iki tarafından da gören insanlara doğru gider. Sadece kendi meslek grubunuzdaki insanlarla görüşmeyin. Her meslek grubundan ahabplarınız olsun... Zıt mizaçlı kişilerle de ahabplık kurun. İnsanlarla

anlaşabilmek, onlara faydalı olabilmek, onları tanımakla mümkündür. Toplumdaki kavgaların sebebi de, insanların birbirlerini iyi tanımamalarından ileri gelir. Karşısındakini iyi tanıyan, huyunu suyunu bilen, onun damarına, nasırına basmaz.

Tutum ve davranışlar kişinin aynasıdır. Düşüncelerimizi yansıtır. Masasında oturan arkadaşınızın aklından geçenleri okuyabilirsiniz. Kullandığı ifade ve üslubu gözleyerek, konuşanın ne düşündüğünü anlayabilirsiniz.

3- Teferruatla uğraşan, pireyi deve yapan kişilerle arkadaş olmayın! Fikirleriniz ve konuştuklarınızdan çok, evinizin büyüklüğü ve sahip olduğunuz veya olmadığınız eşyalarla ilgilenen kişiler küçük insanlardır. Olumlu şeylerle ilgilenen, sizin başarınızı görmekten gerçekten mutluluk duyacak kişilerle arkadaş olun. Kıskanç insanlardan uzak durun! Plânlarınıza ve fikirlerinize, size cesaret vererek katılacak kişilerle arkadaş olun! Eğer böyle değil de, kendinize yakın arkadaş olarak küçük şeylerle ilgilenen insanlar seçerseniz, siz de giderek küçük şeyler düşünen bir kişi hâline gelirsiniz.

Sakın, “İş bilen başarılı insanlara nasıl ulaşacağız, bu mümkün mü” diye düşünmeyin! Pek çok kimsede, başarılı kimselere ulaşamam düşüncesi var. Aslında başarılı insanlar alçak gönüllü, yardıma açık kimselerdir. Kıskanç, cimri degillerdir. Bildiklerini, tecrübelerini anlatacak kimseler ararlar. Bildiklerini anlattıkça da mutluluk duyarlar. Eğer bir kimsenin yanına yaklaşılamıyorsa, maiyetindeki kimseler veya rastgele kimseler samimî olmak kaydıyla gelip bir şey danışamıyorlarsa, bunun başarısı da, büyüklüğü de “Sözde”dir. Sözde büyük adamdır. Nitekim hadis-i şerifte buyuruldu ki:

“İnsanların en kötüsü, zararından kurtulmak için yanına yaklaşılmayan kimsedir.”

”Lütfen rahatsız etmeyin!”

Gerçekten başarılı olan kimselerin kapısında, “Meşgul, lütfen rahatsız etmeyin” yazmaz. Ancak, başarılı kimselerin; herhangi bir arzusu olmayan, heyecanını kaybetmiş kişilere tavsiyede ve nasihatte bulunacak kadar zamanları yoktur.

Başarılı kimseler başarının düşmanı olan dedikoduya iltifat etmezler. Çünkü, dedikoduyu küçük insanlar yapar. Dedikodu, insanlar hakkında yapılan olumsuz konuşmalardır. Olumsuzluklar çevreyi daraltır. Büyük insan, kişiyle değil işi ile uğraşır.

Şunu unutmayın: Elinize geçirdiğiniz baltayla, komşunuzun evindeki mobilyalarını parçalamanız, sizin evinizdeki mobilyaların daha iyi görünmesini sağlamaz.

1998 YILLIK KÜLLİYATI

04

Nisan

30 yazı · Bugünkü Sohbet: 30

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 NİSAN 1998 · KAYIT 11551

Gayrimüslimlerin inancı

Muhammed aleyhisselama inanmamış olan, Allaha da inanmamış olur. Allahü teâlâ, son peygamberi Muhammed aleyhisselama inanmayan kimselerin imanını, inanma olarak kabul etmemektedir.

Dünya ve ahiret saadetine kavuşmak, ancak ve yalnız, dünya ve ahiretin efendisi olan Muhammed aleyhisselama tâbi olmaya bağlıdır. Muhammed aleyhisselama inanmamış olan, Allaha da inanmamış olur. Allahü teâlâ, kendisine inandığını söyleyip de, son peygamberi Muhammed aleyhisselama inanmayan kimselerin imanını, inanma olarak kabul etmemektedir. Bunlara kıymet verilmemesini istemektedir.

Çünkü, imanın muteber olması için, Kur'an-ı kerimin bize bildirdiği çerçevede olması lazımdır. Nedir bu iman? Kısa ve öz olarak şöyle:

Allah birdir, doğmamış ve doğurulmamıştır. Hiçbir şeye muhtaç değil, aksine herşey kendisine muhtaçtır. Eşi ve ortağı yoktur.

Allaha imanın şartları Bu şartlar, ehl-i kitapta, yani Yahûdi ve Hristiyanlardaki Allah inancında yoktur. Bunu, şu ayet-i kerimeler haber vermektedir:

(“Şüphesiz Allah, Meryem oğlu Mesih'tir” diyenler, andolsun ki, kâfir olmuşlardır.)

(Andolsun, “Allah için üçüncüsüdür” diyenler kâfir olmuşlardır.)

(Yahûdiler, “Üzeyr Allahın oğludur” dediler. Hristiyanlar da, “Mesih Allahın oğludur” dediler.)

(Yahûdiler Allahı bırakıp hahamlarını ve Hristiyanlar da rahiplerini ve Meryem oğlu Mesih'i rabler edindiler. Hâlbuki onlara, ancak tek İlâha kulluk etmeleri emrolundu. Ondan başka ilâh yoktur. O, bunların ortak koştukları şeylerden uzaktır.)

Bu ve benzeri ayetler, Allah inancının muteber ve makbul olabilmesi için şirkten arınmış olmasının ve Allaha, şanına yaraşan sıfatların izâfe edilmesinin

şart olduğunu göstermektedir. Bu temel şarta herhangi bir noktada aykırılık taşıyan iman iddiası boştur, makbul değildir.

Hristiyanların ortaya koydukları “Üçlü ilâh modeli” ile Kur’anın bildirdiği ilâh anlayışını yan yana koymak mümkün değildir.

Şu ayet-i kerimeler de bunların imanlarının geçerli olmadığını açıkça ortaya koymaktadır:

(Allahı ve peygamberlerini inkâr edenler ve [inanma hususunda] Allah ile peygamberlerini birbirinden ayırmak isteyip, “Bir kısmına inanınız, bir kısmını inkâr ederiz” diyenler ve bunlar arasında [iman ve küfür] bir yol tutmak isteyenler yok mu? İşte gerçek kâfirler bunlardır.)

([Resulüm] de ki: “Eğer Allahı seviyorsanız, bana uyun ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın.”)

Dikkat edilirse bu ayette, Allahın insanları sevmesi ve günahlarını bağışlaması, insanların Hz. Peygambere itaatine bağlanmıştır. Başka bir ifade ile Hz. Peygambere itaat etmeyen kimse, Allahı sevmiyor ve Allah tarafından sevilmiyor demektir.

Allahü teâlâ Hz. Musa’ya, (Azabıma dilediğimi uğrattırım. Merhametim, her şeyi kaplamıştır. Bu rahmetim, [ahirette] müttekîlere [küfürden ve günahlardan sakınanlara], zekâtlarını verenlere ve bizim ayetlerimize iman edenleredir. Onlar, ümmi bir Peygamber olan Resule tâbi olurlar. O resulün [ismini ve vasıflarını] yanlarında bulunan Tevrat ve İncil’de yazılmış bulurlar. O Peygamber iyiliği, imanı emreder ve kötülüğü, küfrü nehyeder. Temiz şeyleri helal ve murdar şeyleri haram kılar. Onların yüklerini indirir ve ağır külfetleri hafifletir. Bu Peygambere inanan, Ona tazim eden, Ona yardım eden, Onunla gönderilen nura [Kur’an-ı kerime] uyanlar, işte onlar, sonsuz saadete kavuşacak olanlardır.)

Bu ayetlerde doğrudan ehl-i kitaba hitaben, Hz. Peygambere iman etmeleri emir buyurulmakta ve bu emre uymayanların akıbetlerinin sonsuz cehennem olacağı bildirilmektedir.

Peygamberi kabul etmemek!

Aslında peygamberlerden birini inkâr etmenin sonu, zorunlu olarak şu iki kapıdan birine çıkar: Ya kendisine inanılmayan, tekzip edilen peygamber yalancıdır. Veya doğru söylediğine, getirdiği mesajın hak olduğuna inanılır, fakat peygamber olduğuna inanılmaz.

Bu iki şıktan her birinin, neticede doğrudan Allahı yalanlamaya gideceği açıktır. Çünkü hiçbir peygamber, insanlara Allahtan almadığı bir mesajı, “Bu Allahtandır” diye iletmez ve her peygamber, ancak kendisine itaat edilsin diye gönderilmiştir.

Şu hâlde peygamberi yalanlamak ile Allahı yalanlamak arasında herhangi bir fark yoktur. Dolayısıyla akli başında olan bir kimsenin, böyle bir fikri savunması mümkün değildir. Akli başında olduğu hâlde savunuyorsa, bu savunmasının altında başka şeyler aramak gerekir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 NİSAN 1998 · KAYIT 11552

Dinde eksiklik yok

Mâide suresinin üçüncü ayetinde mealen, “Bugün dininizi sizin için ikmal eyledim. Üzerinize olan nimetimi tamamladım ve size din olarak İslâmiyeti vermekle razı oldum” buyuruldu.

İslâmiyet son dindir. Ahirete kadar insanların her ihtiyaçlarını karşılayacak durumdadır. Eksik kalmış hiçbir tarafı yoktur. Çünkü, Mâide suresinin üçüncü ayetinde mealen, (Bugün dininizi sizin için ikmal eyledim. Üzerinize olan nimetimi tamamladım ve size din olarak İslâmiyeti vermekle razı oldum) buyuruldu. Dinin eksik taraflarının bulunduğunu söylemek, bu ayet-i kerimeye inanmamak olur.

İctihad derecesinde olan yüksek âlimler, dinin hükümlerini açığa çıkarmışlardır. Dinden olmayan şeyleri meydana çıkarmış değillerdir. Mezhep imamlarının, ictihad yolu ile bildirdikleri hükümler, sonradan meydana çıkarılmamıştır. Dinden olan, dinin temeli olan şeylerdir. Çünkü, din bilgilerinin temellerinin dördüncüsü, kıyas, yani ictihaddır.

Hız. Peygamberin rehberliği şart

Bunun için, “Kur’an’da belirtilmemiş olan hususlar, zaman ve çevre faktörlerine göre değişir. Değişen zaman ve çevre şartlarına göre hükümler yeniden düzenlenir” gibi abuk sabuk fikirler, dinin ikmal edilmediği, noksan olduğu manasına gelir.

Çünkü, Kur'an-ı kerimde belirtilmemiş olan hususların uygulanmasının zaman ve çevre şartlarına göre düzenleneceği kuralı Kur'an'da belirtilmemiştir. Ayrıca, böyle düşünenler, bu prensibin sınırlarını ve çerçevesini nasıl tayin edecekler?

Kur'an-ı kerimde nasıl uygulanacağı, ayrıntılarıyla belirtilmeksizin, sadece yapılması emredilmiş bulunan namaz, oruç, hac, zekât gibi temel ibadetlerin zaman, şekil, miktar vs. ile ilgili boyutları nasıl belirlenecektir? Bu durumda ortaya çıkacak karışıklık, bu en temel konularda bile içinden çıkılamayacak kaoslar oluşturmayacak mıdır?

Mesela, birisi bu prensipten hareketle, zekâtın miktarlarını değiştirmeye kalksa veya “Zekâtta miktar önemli olsa idi açıkça bildirilirdi. Bildirilmediğine göre miktar önemli değil, gönlünden ne koparsa ver” dese; haccın ömründe bir defa yerine getirilmesini yeterli görmeyip, her yıl hacca gidilmesi gerektiğini söylese veya senede bir defa kalabalık oluyor, senede iki defa gidilmeli dese, namazların rekât adetlerini ve haccın şartlarını değiştirmeye kalkışsa, ortada din diye bir şey kalır mı?

Bu ve benzeri diğer konularda Hz. Peygamberi devreden çıkartmakla, dinin özüne müdahale etmek arasında herhangi bir fark var mıdır?

Allahü teâlâ dinin emir ve yasaklarının bir kısmını doğrudan Kur'an vasıtasıyla, bir kısmını da Hz. Peygamber aracılığıyla biz kullarına iletmiştir. İslâm dininin hükümleri, sadece Kur'an-ı kerimde yer alan hususlardan ibaret değildir.

Hz. Peygamber'in görevi, sadece Kur'an-ı kerimde lafzen yer alan hususların tebliği değildir. Kur'anda kapalı olarak yer almış namaz, zekât gibi hususların beyanı ve Kur'anda lafzen belirtilmemiş kimi hükümlerin, bizzat göstererek tebliği de Onun peygamberlik görevinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Hz. Peygamberin, dinin tebliğine ilişkin olan tavır ve davranışları vahiy ileidir. Bunun için hatadan korunmuştur ve Müslümanları bağlayıcıdır. Burada, özellikle dinin tebliğine ilişkin olan tavır ve davranışları, doğrudan dinin özüne ilişkin olan bu tasarrufları, kıyamete kadar gelecek olan bütün bir ümmeti bağlayıcı mahiyete bürünmüştür.

Hz. Peygamberin tasarrufları Gerek Hz. Peygamberden, gerekse diğer peygamberlerden herhangi birisinin bu türlü bir tasarrufta bulunduğunu söyleme noktasına gelmiş, yani peygamberin bildirdikleri bizi bağlamaz düşüncesinde olan bir kimse, kelime-i şهادet getirip yeniden iman etmelidir. Zira böyle bir inanış,

imanın şartlarından biri olan peygamberlere iman şartını kabul etmemiş demek olur.

Şu hâlde hüküm koyma alanına ilişkin olsun veya diğer hususlarda olsun, “Dinin tebliği” ile ilgili bütün davranış ve sözlerin vahiy ile olduğu âşikâr olan Peygamberin, Kur’an-ı kerim dışında hüküm vazetmesinden daha tabîî ve gerekli birşey olamaz. Çünkü, Kur’an-ı kerimdeki hükümleri de, Kur’an-ı kerimin dışındaki vahiy ile bildirdiği hükümleri de bildiren Allahü teâlâdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 NİSAN 1998 · KAYIT 11553

İhlas Net’in büyük hizmeti

Namazın, dinimizde çok önemli ve ayrı bir yeri olduğu için, İhlas Net herkesin kolaylıkla anlayabileceği tarzda, Resimli, Sesli Namaz Rehberi hazırlattı.

Âdem aleyhisselamdan beri, her dinde bir vakit namaz vardı. Yani her ümmet mutlaka namaz kılardı. Kimisi sabah, kimisi öğle, kimisi akşam, kimisi yatsı namazı kılardı. Hepsinin kıldığı, bir araya toplanarak bize farz edildi.

Namaz kılmak, imanın şartı değil ise de, namazın farz olduğuna inanmak, imanın şartıdır. Mükellef olan, yani akıllı ve ergenlik çağına gelmiş olan her Müslümanın, hergün beş vakit namaz kılması “Farz-ı ayn”dır. Farz olduğu, Kur’an-ı kerimde ve hadis-i şeriflerde, açıkça bildirilmiştir.

Yedi yaşındaki çocuğa, namaz kılmasını emretmek, on yaşında kılmaz ise, zorlamak lazımdır.

Namaz dinin direğidir!

Namazla ilgili şu hadis-i şerifler namazın önemini açıkça göstermektedir:

(Namaz dinin direği, her hayrın anahtarıdır.)

(Kıyamette kulun ilk sorguya çekileceği ibadet namazdır. Namaz düzgün ise, diğer ameller, ibadetler kabul edilir. Namaz düzgün değilse, hiçbir amel kabul edilmez.)

Namaz, kalbin nurlanmasına ve saadet-i ebediyeye, yani sonsuz saadete kavuşmaya vesiledir. Peygamberimiz, (Namaz nurdur) buyurdu. Yani, dünyada

kalbi parlatır, ahirette sıratı aydınlatır. Namaz kılmamak ise, imansız gitmeye sebep olur...

İbadetlerin hepsini kendinde toplayan ve insanı Allahü teâlâya en çok yaklaştıran yararlı şey, namazdır. Peygamberimiz, (Namaz kılan kimse, dinini kuvvetlendirir. Namaz kılmayan, dinini yıkar) buyurdu.

Gençlerin ibadet etmeleri, namaz kılmaları daha kıymetlidir. Çünkü, nefslerinin kötü isteklerini kırmakta ve ibadet etmek istememesine karşı gelmektedirler.

Bütün bunlardan anlaşıyor ki, her Müslümanın namaz kılmayı iyice öğrenmesi ve devamlı kılması şarttır. Namaz kılınmadığı takdirde iman tehlikeye düşmektedir.

Namazın, dinimizde bu kadar önemli ve ayrı bir yeri olduğu için, İhlas Net herkesin kolaylıkla anlayabileceği tarzda, Resimli, Sesli Namaz Rehberi hazırlattı. Bu rehberde, namazla ilgili hiçbir bilgisi olmayan kimsenin bile, kendi kendine öğrenip, namazını kılabilmesi hedeflendi.

Bunun için de; tekbirin, namazda ayakta durmanın, rükû ve secdelerin, oturuşların, kısacası; namazdaki bütün hareketlerin nasıl olacağı, önce yazı ile tarif edildi. Sonra resim ile hareketler gösterildi. Bununla da kalınmadı, sesli olarak namazdaki duruşlar anlatıldı. Namazdaki, tekbirler, rükû ve secde tesbihleri sesli olarak tekrarlandı. Okunacak sure ve duâların arapça aslı da verildi.

Ayrıca, ezberlenmesi gereken, namazda okunacak sureler, duâlar, Ettehiyyatü, Salli ve Bârik, Rabbenâ âtinâ... ses kartından sesli olarak verildi... Kur'an-ı kerim okumasını bilmeyenlerin, lâtin harflerinden, orijinal metinlerden ve sestten istifade ederek kolayca ezberlemeleri sağlandı.

Bu pratik, kolay bilgilerden başka, namaz hakkında yeterli teorik bilgi de verildi. Beş vakit namaz; farzları, sünnetleri ile her rekâtte neler okunacak, nasıl okunacak geniş olarak bildirildi. Daha sonra da bu bilgiler, bütün namazlar için tablo hâlinde gösterildi.

Son bölümde de; iman, itikad ve namaz ile ilgili herkesin bilmesi gereken genel bilgiler verildi. Abdestin şartları, namazın; farzları, vacipleri, sünnetleri, müstehapları; namazı bozan şeyler; otuziki farz, ellidört farz, büyük günahlar, insanı küfre düşüren sözler, doğru itikadın şartları... geniş olarak anlatıldı.

Rehber hazırlanırken, İslâmiyetle ilgili hiçbir bilgisi olmayan veya yeni Müslüman olmuş kimseler esas alındı. Ayrıca dünyanın neresinde olursa olsun,

her Müslümanın, internet vasıtası ile başta namaz, abdest olmak üzere, güzel dinimizle ilgili bütün bu bilgilerden istifade edebilmeleri için, İngilizceye de tercüme edilmektedir.

Resimli, sesli namaz rehberi Resimli, Sesli Namaz Rehberi, İhlas Net, huzura sörf menüsündedir. Huzura sörfte, ayrıca, güzel dinimizi anlatan, İngilizce kitaplar, ilmihal bilgileri, merak ettikleriniz, eshab-ı kiramın örnek hayatı, Sevgili Peygamberimizin hayatı, dinimize göre ana-baba hakkı sayfaları da vardır. Bunların her biri birer hazine değerindedir. Bilgisayarı olanlara önemle tavsiye ederiz. İnternet adresi: <http://www.ihlas.net.tr/huzurasorf> dır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 NİSAN 1998 · KAYIT 11554

O bir ateş parçasıdır

“Muhakkak ki, öfke, bir köz parçasıdır. Sizin hanginiz bu köz parçasının kendisinde hâsıl olduğunu görürse, eğer o anda ayakta ise otursun, oturmakta ise yatsın!”

İnsanların çoğunun başına ne gelmiş ise, hep öfke sebebiyle gelmiştir. Bir anlık öfke, insanın dünya ve ahiretini karartmaya yetmiştir. Resulullah efendimiz hadis-i şeriflerinde buyurdu ki:

- Muhakkak ki, öfke, bir köz parçasıdır. Sizin hanginiz bu köz parçasının kendisinde hâsıl olduğunu görürse, eğer o anda ayakta ise otursun, oturmakta ise yatsın!

- Kim ki, öfkesinin gerektirdiği şeyi yapmaya muktedir olduğu hâlde yapmaz da öfkesini yenerse, kıyamet günü Allahü teâlâ, onun kalbini hoşnutlukla doldurur.

İsa aleyhisselam buyurdu ki:

- Allahü teâlâ buyurdu ki: Ey Âdemoğlu! Öfkelendiğin zaman beni hatırla ki, ben de seni hatırlayayım ve yardımımı seni memnun edeyim. Şüphesiz ki, benim sana olan yardımım, senin kendi nefsine yapacağın yardımdan daha hayırlıdır.

Sağlıklı olmaz!

nsan öfkelendiği zaman, karar vermemelidir. Bu hâldeyken verilen karar sağlıklı olmaz.

İ Ömer İbni Abdülaziz, öfkelendiği bir şahsa şöyle dedi:

- Eğer beni öfkelenდirmemiş olsaydın, seni mutlaka cezalandırırdım! Şimdi adaleti gözetemem diye seni cezalandırmıyorum.

Allahü teâlâ, Kur'an-ı keriminde buyurdu ki:

(Cennet ve Allahın magfireti, gerek darlık ve gerekse bolluk hâllerinde yedirip-içirenler ve öfkelenince öfkesini yenenler için hazırlandı.)

Ömer İbni Abdülaziz birgün etrafa zarar veren bir sarhoş gördü. Onu yakalattırıp cezalandırmak istedi. Fakat sarhoş, ileri geri konuşarak halifeye sövdü. Bunun üzerine halife, onu cezalandırmaktan vazgeçti. Kendine küfredince, sarhoşu cezalandırmaktan niçin vazgeçtiği sorulunca, şu cevabı verdi:

- O, bana küfretmekle beni öfkelenდirdi. Eğer bunun üzerine, ben onu cezalandırmış olsaydım, bunu öfkemden dolayı yapmış olacaktım. Hâlbuki, onu öfkemden dolayı değil, Allahü teâlânın emrine muhalif bir fiili işlediği için cezalandırmam gerekir. Kendi öfkemden dolayı bir Müslümanı cezalandırmaya razı olamam.

Meymun bin Mihran'ın akıllı, ilim sahibi bir kölesi vardı. Birgün sofraya yemek getirirken ayağı kaydı, çorbayı bunun üstüne döktü. Meymun, onu cezalandırmak istedi. Fakat hizmetçi kendisine şöyle dedi:

- A benim efendim, Allahın, “Öfkelenince öfkelerini yutanlar...” kelâmı ile amel et!

Hizmetçinin bu hatırlatması karşısında, Meymun, “Onunla amel ettim” dedi ve öfkesini yendi.

Fakat hizmetçi hemen peşinden, (Ayetin ondan sonraki, “İnsanları affedenler...” kısmıyla da amel etmelisin!) dedi.

Bunun üzerine, “Onunla da amel ettim” diyerek, affettiğini bildirdi.

Hizmetçi bu sefer de, daha sonraki, “Allah iyilik edenleri sever” kısmıyla da amel etmesini söyleyerek, efendisinin, ayrıca kendisine bir de iyilik yapmasını istedi.

Şu üç haslet yoksa...

Meymun onu da yaptı ve kölesine dedi ki:

- Sana iyilik de ettim. Haydi, bundan böyle Allah rızası için hürsün, serbestsin!

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Kimde şu üç haslet yoksa, iman tadını bulamaz:

1- Cahilin, cahilce hareketini savuşturacak bir yumuşaklık, 2- Kendisini haramdan koruyacak bir takva, 3- İnsanları idare edecek, onlarla iyi geçinecek bir ahlâk.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 NİSAN 1998 · KAYIT 11555

Terviye ve Arefe

Zilhicce ayının sekiz ve dokuzuncu günlerinin, diğer günlerden ayrı bir değeri, kıymeti vardır. Zilhicce ayının sekizinci gününe Terviye günü denir. Arefe'den önceki gündür.

Zilhicce ayının ilk on gününü ibadetle geçirmenin fazileti hadis-i şeriflerle haber verilmiştir. İlk dokuz gün oruç tutmanın sevabı da yine hadis-i şeriflerle bildirilmiştir. Zilhicce ayının sekiz ve dokuzuncu günlerinin, diğer günlerden ayrı bir değeri, kıymeti vardır. Zilhicce ayının sekizinci gününe Terviye günü denir. Arefe'den önceki gündür.

Terviye günü, hacılar Mekke'den Mina'ya çıkar. "Terviye" denmesinin sebebi, hacıların o gün Zemzem suyundan çok içip kanmalarından dolayıdır. Bazıları, o güne terviye denmesi, terviyenin düşünme, tefekkür manasına gelmesindendir, demişlerdir.

Çünkü, İbrahim aleyhisselam, Zilhicce ayının sekizinci gecesini, rüyasında oğlu İsmail aleyhisselamı kurban ederken görünce, bu rüya şeytanî midir, rahmanî midir diye o günü düşünceyle, tefekkürle geçirdi.

İlk on gün erviye gününü oruçla geçirmenin ve o gün ibadet yapmanın, günahlardan sakınmanın sevabı büyüktür. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Allahü teâlâ, ibadetler içinde, Zilhiccenin ilk on gününde yapılanları daha çok sever. Gecelerinde kılınan namaz, Kadir gecesinde kılınan namaz gibidir. Bu günlerde çok tesbih, tehlil, tekbir ediniz!)

(Bir Müslüman, Terviye günü oruç tutar ve günah olan söz söylemezse, Allahü teâlâ, onu elbette cennete sokar.)

Arefe günü ise, Zilhicce ayının dokuzuncu günüdür. Arefe gününün de faziletleri hadis-i şeriflerle haber verilmiş, o günde yapılan ibadetlere, tutulan oruçlara kat kat sevap verileceği bildirilmiştir.

Arefe gününe hürmet etmek, saygı göstermek lazımdır. Bu ise, haram işlememek ve ibadet yapmakla olur. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Arefe gününe hürmet ediniz! Çünkü Arefe, Allahü teâlânın kıymet verdiği bir gündür.)

(Arefe günü oruç tutanların iki senelik günahları affolunur. Biri, geçmiş senenin, diğeri, gelecek senenin günahıdır.)

(Arefe günü bin İhlas okuyanın bütün günahları affolur ve her duâsı kabul olur. Hepsini Besmele ile okumalıdır.)

Arefe gecesinin önemi refe gününün gecesi de çok kıymetlidir. Arefe gecesi, Arefe günü ile Kurban bayramının birinci günü arasındaki gecedir. Yani Zilhicce ayının dokuzuncu ve onuncu günleri arasındaki gecedir.

Arefe gecesini ibadetle geçirenlerin cehennemden azat olduğu haber verilmiştir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Arefe gecesi ibadet edenler, cehennemden azat olur.)

(Rahmet kapıları dört gece açılır. O gecelerde yapılan duâ, tevbe reddolunmaz. Fıtr bayramının ve Kurban bayramının birinci geceleri, Şa’banın onbeşinci gecesi ve Arefe gecesi.)

Kaza namazı kılmalı!

refe günü ve gecesini, Kurban bayramı gecelerini fırsat, ganimet bilmelidir. Kurban bayramı geceleri, Kurban bayramının birinci, ikinci ve üçüncü günlerinden sonraki gecelerdir. Bu üç güne “Eyyam-ı nahr” denir.

Bu gün ve gecelerde, kandil gecelerindeki gibi, kaza namazı kılmalı, tevbe etmeli, Kur’an-ı kerim okumalı ve çok yalvarıp duâ etmelidir. Bu geceleri ihya etmeli, gafil olmamalıdır. Gecenin bir saatini ihya etmek, yani ibadetle geçirmek, bütün geceyi ihya etmek demektir.

Terviye ve Arefe günü oruç tutacak olanlar, kaza borçları varsa, kaza orucuna niyet etmelidir. Nafile ibadete verilen sevap, farz ibadete verilen sevap yanında

damla bile değildir. Borcu olmayan, nafile olarak orucunu tutar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 NİSAN 1998 · KAYIT 11556

Yarın Bayram

“Allahü teâlânın en çok sevdiği amellerden biri, mümini sevindirmek, üzüntüsünü gidermek, borcunu ödemek, yahut aç iken onu doyurmaktır.”

Bayram günleri sevinmek, neşelenmek lazımdır. Hz. Ebu Bekir, kızı Hz. Aişe validemizin evine gidince, iki hizmetçinin tef çalıp neşelendiklerini gördü. Ensar-ı kiramın kahramanlıklarını övüyor, destan söylüyorlardı. Hz. Ebu Bekir, Resulullahın evinde böyle şey yapılmasının uygun olmayacağını bildirerek, onların susmalarını söyledi. Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(Ya Eba Bekir, onlara mâni olma! Her kavmin bir bayramı vardır, bu da bizim bayramımızdır. Bayram sevinç günleridir.)

Müslümanı sevindirmek çok sevaptır. Bayramlar, Müslümanların birbirini sevindirmesine birer vesiledir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Allahü teâlânın en çok sevdiği amellerden biri, mümini sevindirmek, üzüntüsünü gidermek, borcunu ödemek, yahut aç iken onu doyurmaktır.)

(Bir mümini sevindireni, Allahü teâlâ da kıyamette sevindirir.)

Bayramda neler yapılmalı?

ayram günleri şunları yapmak sünnettir:

Erken kalkmak, gusül abdesti almak, misvak ile dişleri temizlemek, güzel koku sürünmek, yeni ve temiz elbise giymek, sevindiğini belli etmek, kurban kesen, o gün ilk olarak kurban eti yemek, o gün yüzük takmak, camiye erken ve yürüyerek gitmek ve dönüşte başka yoldan gelmek. Çünkü, ibadet yapılan yerler ve ibadet için gidip-gelinen yollar, kıyamet günü şehadet edeceklerdir.

Bayram tekbirlerini, Kurban bayramında cehren söylemek, müminleri güler yüzle ve “Selamün aleyküm” diyerek karşılamak, fakirlere çok sadaka vermek, İslâmiyeti doğru olarak yaymak için çalışanlara yardım etmek, dargın olanları

barıştırmak, akrabayı ve din kardeşlerini ziyaret etmek, onlara hediye götürmek ve erkeklerin, kabirleri ziyaret etmeleri de sünnettir.

Bayram namazı ayram namazı iki rekâttir. Cemaatle kılınır, yalnız kılınmaz. Birinci rekâtte Sübhaneke'den sonra eller üç defa kulaklara kaldırılıp, her defasında tekbir getirilir ve iki yana uzatılır, üçüncüsünde, göbek altına bağlanır. Sonra Fatiha ve zamm-ı sure okunup, rükû ve secdeler yapılır.

Ayağa kalkılarak, ikinci rekâtte Fatiha ve zamm-ı sure okunduktan sonra, iki el yine üç kere kulaklara götürülür ve her defasında tekbir getirilir. Üçüncüde de, eller yana salınır. Dördüncü tekbirde, eller kaldırılmayıp, rükûya eğilir. Secdeler yapılır ve oturulup Ettehiyyatü ve salevat duâlarından sonra selam verilir.

Teşrik tekbirlerini unutmayın!..

refe günü, yani bugün sabah namazından, dördüncü günü ikindi namazına kadar, yirmiüç vakitte, hacıların ve hacca gitmeyenlerin, erkek-kadın herkesin, cemaat ile kılsın veya yalnız kılsın, farz namazda veya bu bayramdaki farzlardan birini, yine bu bayram günlerinden birinde kaza edince, selam verir vermez, “Allahümme entessalam...” demeden evvel, bir kere “Tekbir-i teşrik” okuması vaciptir.

Teşrik tekbiri olarak, “Allahü ekber, Allahü ekber. Lâ ilâhe illallah. Vallahü ekber, Allahü ekber ve lillahil-hamd” denir. Cuma namazlarından sonra da okunur. Bayram namazından sonra okumak müstehaptır. Cenaze namazından sonra okunmaz.

Camiden çıktıktan veya konuştuktan sonra okumak lazım değildir. İmam, tekbiri unutursa, cemaat terk etmez. Erkekler yüksek sesle okuyabilir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 NİSAN 1998 · KAYIT 11557

Bayramı fırsat bilmelidir

Bayram günü, ana-babayı, akrabayı, dostları ziyaret etmeli, bayramlarını tebrik etmelidir. Çocuklar sevindirilmelidir.

Bayram günü, ana-babayı, akrabayı, dostları ziyaret etmeli, bayramlarını tebrik etmelidir. Çocuklar sevindirilmelidir. Yetim, kimsesiz çocuklar aranıp bulunmalı,

bayram sevincinden mahrum bırakılmamalıdır. Bilhassa ana-babanın rızasını, duâsını almayı ihmal etmemelidir.

Allahü teâlânın rızası, dinine bağlı olan ana-babanın rızasına bağlıdır. Allahü teâlânın gazabı da, dinine bağlı olan ana-babanın gazabındadır. Peygamber efendimiz buyurmuştur ki:

- Cennet ana-babanın ayağı altındadır.

Yani, sana dinini, imanını öğreten ana-babanın rızasındadır. Ana-babasını razı eden kimse için, cennette iki kapı açılır. Bir kimsenin ana-babası zâlim olsalar dahî, onlara karşı gelmek, onlara sert konuşmak câiz değildir. Çeşitli vesilelerle, onların elleri öpülüp, duâları alınmalı, haklarını helal ettirmelidir.

Aradaki kırgınlıklar giderilmelidir ayramları da fırsat bilmelidir. Bayramlarda, ana-babaya çeşitli hediyeler alıp, bayramları tebrik edilerek, hakları helal ettirilmeli, duâları alınmalıdır. Arada kırgınlıklar varsa, bu vesile ile giderilmelidir. Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Ya Musa, günahlar içinde bir günah vardır ki, benim indimde çok ağır ve büyüktür. O da, ana-baba evladını çağırdığı zaman emrini dinlememesidir.

Ana-baba, kızıp birşey söylediği zaman, onlara karşılık vermemelidir. Emrettikleri şeyleri bir an önce yapıp, onların duâsını almalıdır. Onların üzülp bedduâ etmelerinden korkmalıdır. Yanlış bir iş yapıp, onları üzünce, hemen ellerine sarılıp özür dilemelidir. İnsanın saadeti ve felâketi, onların kalblerinden gelen ve ağızlarından çıkacak olan sözdedir. Atılan ok tekrar geri gelmez. Onlar hayatta iken kıymetini bilip, hayır duâlarını almak lazımdır. Vefatlarından sonraki pişmanlık fayda vermez. Onlar hayatta iken ne yapıp yapıp, onları memnun etmelidir.

İmanlı olup, cehennemden en son çıkacaklar, Allah yolunda olan ana-babasının İslâmiyete uygun olan emirlerine âsi olanlardır. Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Ya Musa, ana-babasını razı eden beni razı etmiş olur. Ana-babasını razı edip, bana âsi olan kimseyi dahî iyilerden sayarım. Ana-babasına âsi olan, bana mûti olsa bile, onu fenalar tarafına ilhak ederim.

Hasan-ı Basrî hazretleri, Kâbe'yi ziyaret ve tavaf ederken bir zat gördü ki, arkasında bir zembil vardı. Bununla tavaf ediyordu. O zata dönüp dedi ki:

- Arkandaki yükü koyup, öylece tavaf etsen daha iyi olmaz mı?

O zat şöyle cevap verdi:

- Bu arkamdaki yük değil, babamdır. Bunu Şam'dan yedi kere buraya getirip tavaf ettirdim. Çünkü bana dinimi, imanımı bu öğretti. Beni İslâm ahlâkı ile yetiştirdi.

Hasan-ı Basrî hazretleri bu kimsenin yaptığını çok beğendi. Sonra o zata buyurdu ki:

- Babanı kıyamet gününe kadar böylece arkada getirip tavaf ettirsen, fakat bir defa kalbini kırsan, yaptığın hizmet boşa gider. Yine bir defa gönlünü yapsan, bu kadar hizmete mukabil olur.

Ana-baba merhametsiz ise shab-ı kiramdan biri gelip, Peygamber efendimize sordu:

- Ya Resulallah! Anam-babam çok şefkatsizdir. Onlara nasıl itaat edeyim?

Peygamber efendimiz şöyle cevap verdi:

- Annen seni dokuz ay karnında gezdirdi. İki sene emzirdi. Seni büyütünceye kadar koynunda besledi, kucağında gezdirdi. Baban da seni büyütünceye kadar birçok zahmetlere katlanarak, seni besledi... İdare ve maişetini temin eyledi. Sana dinini, imanını öğrettiler. Seni İslâm terbiyesi ile büyüttüler. Şimdi nasıl olur da şefkatsiz olurlar? Bundan daha büyük ve kıymetli şefkat olur mu?

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 NİSAN 1998 · KAYIT 11558

İlk kurban

İsmail aleyhisselam yedi yaşında iken, İbrahim aleyhisselama rüyasında bir melek gelip, “Ben, Allahü teâlânın elçisiyim. Allahü teâlâ, bu oğlunu kurban etmeni istiyor” dedi.

İbrahim aleyhisselam, “Ya Rabbi! Bana salihlerden bir çocuk ihsan buyur” diye duâ etti.

Allahü teâlâ ona Hz. İsmail’i müjdeledi. Ayet-i kerimede mealen buyuruldu ki:

- Biz de ona halim bir oğul müjdeledik.

İbrahim aleyhisselam, İsmail aleyhisselamın doğumundan sonra, Allahü teâlânın emri ile, İsmail aleyhisselamı ve annesi Hacer validemizi Mekke’ye bırakıp Şam’a döndü. Zaman zaman gider, onları Mekke’de ziyaret ederdi.

Yüzünde, Muhammed aleyhisselamın temiz babalardan temiz ve afif analara geçip gelen nuru parlayan Hz. İsmail çok güzeldi. Bu sebepten İbrahim aleyhisselamın, oğlu İsmail'e karşı muhabbeti fazla idi.

İsmail aleyhisselam yedi yaşında iken, birgün İbrahim aleyhisselam ibadet ettiği mihrabda, bu muhabbet içinde uyudu. Rüyasında oğlu İsmail ile otururken, bir melek gelip dedi ki:

- Ben, Allahü teâlânın elçisiyim. Allahü teâlâ, bu oğlunu kurban etmeni istiyor.

İbrahim aleyhisselam korku ile uyandı. "Rüya rahmanî midir, yoksa şeytanî midir" diye tereddüt etti.

Terviye ve Arefe günü

gün hep bu rüyayı düşündü. Onun için bu güne Terviye denildi. İkinci gece aynı rüyayı gördü. Rahmanî olduğunu anladı. Bu güne Arefe denildi. Üçüncü gece yine aynı rüyayı gördü. Artık Hak teâlânın emri olduğunda şüphesi kalmadı. Hanımı Hacer'in yanına gelerek dedi ki:

- Ey Hacer, benim gözümün nuru oğlum İsmail'i yıka, en iyi elbisesini giydir, saçını tara, onu dostuma götüreceğim.

Sonra; Hz. İsmail'e dedi ki:

- Yanına iple bıçak al!
- Bunları ne yapacağız baba?
- Allah rızası için kurban keseriz.

Yolda giderken, Hz. İsmail, babasına sordu:

- Nereye gidiyoruz?
- Dostuma.
- Evi nerededir?
- O, evden ve mekandan münezzehtir. Yer ve gök Onun mülküdür.
- Babacağım! O bizimle oturup yemek yer mi?
- O yemekten ve içmekten de münezzehtir.

"Canü gönülden razıyım"

sırada şeytan, bir fırsatını bulup, yaşlı bir adam kıyafetinde Hz. Hacer'in yanına geldi. Ona dedi ki:

- İbrahim, oğlunu nereye götürdü?
- Bir dostunu ziyarete götürdü.
- Hayır, onu kesmeye götürdü.
- Baba, oğlunu boğazlamaz. Şefkat buna mânidir.
- Öyle zannederim ki, Allah emretmiştir.
- Allahü teâlânın emrine uymak elbette lazımdır. Onun emrini, canü gönülden kabul ederiz.

Şeytan ondan yüz bulamayınca, yine aynı kıyafette Hz. İsmail'in yanına geldi ve ona sordu:

- Baban seni nereye götürüyor, biliyor musun?
- Dostunun ziyaretine.
- Vallahi seni öldürmeye götürüyor.
- Hiç babanın oğlunu öldürdüğünü gördün mü?
- Öyle zannederim, Allah emretmiştir.
- O emretti ise, canü gönülden razıyım.

(Devamı yarın)

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 NİSAN 1998 · KAYIT 11559

“Tek arzum Onun rızasıdır!”

“Babacığım nasıl sevinmiyeyim? Benim tek arzum, Allahü teâlâyâ, Onun rızası üzere kavuşmaktır. Böylece Onun rahmet ve cennetine de nail olurum.”

Hız. İsmail, babası İbrahim aleyhisselamın, kendisini kurban edeceği yere götürürken, ihtiyar kılığındaki şeytanın konuşmalarından sıkılmıştı. Çünkü ihtiyar, İsmail aleyhisselamı, babasına, dolayısıyla cenab-ı Hakka karşı isyana teşvik ediyordu. Bunun için babasına dedi ki:

- Bu ihtiyar beni rahatsız ediyor, kalbime vesvese vermek istiyor.

İbrahim aleyhisselam, “Taş at! Yanından uzaklaşsın” buyurdu.

İsmail aleyhisselam taş atarak şeytanı yanından uzaklaştırdı. Bu sırada Mina’da olduklarından, hacıların “Şeytan taşlaması” buradan kaldı. Hz. İsmail’den de yüz bulamayan şeytan, İbrahim aleyhisselamın yanına sokularak dedi ki:

- Ey İbrahim, sen yanlış hareket ediyorsun. Şeytan sana vesvese verdi. Sakın oğlunu boğazlama, sonra pişman olursun, fakat fayda etmez.

İbrahim aleyhisselam onun şeytan olduğunu anladı ve buyurdu ki:

- Vallahi bu, Hak teâlânın emridir ve sen şeytansın. İbrahim’e ve akrabasına zarar yapamazsın!

“Nasıl sevinmiyeyim?”

eytan rezil olup geri döndü. Nihayet Buseyr dağına vardıklarında, göğün yedi katındaki melekler; “Sübhanallah! Bir peygamber, bir peygamberi boğazlamaya götürüyor” diyerek üzüldüler. Hz. İbrahim, oğluna dönüp dedi ki:

- Ey oğlum! Rüyamda seni kurban etmem emredildi. Buna ne dersin?

İsmail aleyhisselam bu habere çok sevindi. Bunun üzerine İbrahim aleyhisselam, oğluna dedi ki:

- Evladım! Seni kurban edeceğimi haber veriyorum, sen ise seviniyorsun!

- Babacığım nasıl sevinmiyeyim? Benim tek arzum, Allahü teâlâya, Onun rızası üzere kavuşmaktır. Böylece Onun rahmet ve cennetine de nail olurum. Dünyanın ömrü müddetince eziyet çeksem, bu devlete kavuşmam çok zor. Şimdi ise bu devlete kolayca kavuşacağım. Babacığım, nasıl emir almışsan onu yap. Oğul feda eylemek senden, can feda eylemek de bendendir. İşini çabuk bitir. Zira canım dosta kavuşmakta acele ediyor. Babacığım, Nemrud seni ateşe atınca sabrettin ve Hak teâlâ senden razı oldu. Ben de boğazlanmaya sabredeceğim. O zaman belki Hak teâlâ benden de razı olur. Böylece cennet nimetlerine kavuşurum. Babacığım, kesilmek acısı bir anlık olup, ona sabretmek kolaydır. Benim asıl tasam, senden dolaydır. Çünkü kendi elinle oğlunu boğazlayacaksın. Ömrün boyunca unutamadığın gibi, evlat hasreti de ölünceye kadar senden gitmez. Keşke daha önce haber verseydin de anneme veda edip, birbirimizin boynuna sarılıp ağlasaydık.

- Haber verince senden veya annenden bir gevşeklik olur da azarlanırsın diye korktum.

- Babacığım, senin rızandan başka muradım yoktur ve senin gibi babanın hakkını ödemek, saadetimin sermayesidir. Kaldı ki, bu işte, Allahü teâlânın rızası ve emri

vardır. Eğer izin verirsen, size söyleyecek birkaç vasiyetim var.

- Söyle, ey saadetli oğlum.

İsmail aleyhisselamın vasiyeti irincisi; bu ip ile elimi ve ayağımı kuvvetlice bağla ki, can acısı ile bir kusur işlemeyeyim. İkincisi; mübarek eteğini topla ki, kanımdan sıçramasın. Üçüncüsü; bıçağı iyi bile ki, can vermek kolay olsun ve senin işin iyi görülsün. Dördüncüsü; bıçağı vururken yüzüme bakıp da babalık şefkatiyle emri geciktirme. Beşincisi; gömleğimi çıkarıp boğazla ki, kan bulaşmasın. Sonra o gömleği anneme götür ve benden selam söyle. Benim kokumu bu gömlekten alsın, ağlamasın, teselli olsun. Benim için çok elem çekmesin. Ona; “Oğlun sana şefaatçi olarak Allahü teâlâya gitti. Kıyamet gününde cenab-ı Haktan senden başka bir şey istemez” de. Ümit edilir ki, Hak teâlâ benim bu isteğimi reddetmez. Altıncı vasiyetim; her nerede benim yaşımda bir çocuk görürsen beni hatırla.

İbrahim aleyhisselam, oğlunun yürek parçalayan bu sözlerini dinleyince, mübarek gözlerinden yaşlar boşandı ve çok ağladı.

(Devamı yarın)

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 NİSAN 1998 · KAYIT 11560

“Babacığım, emri geciktirme!”

“Ey babacığım! Acele et. Rabbimizin emrini çabuk yerine getir. Emri yapmakta geciktiğimiz için Rabbimizin bizi azarlamasından korkuyorum.”

İbrahim aleyhisselam, oğlu İsmail aleyhisselamı kurban etmek üzere son hazırlığını yaptı. Oğlunu güzelce bağladı, yüzükoyun yatırıp, boğazını tuttu ve şöyle duâ etti:

- Ya Rabbi! Bu benim oğlum, gözümün nuru, gönlümün sürurudur. Kurban etmemi emrettin. Şu anda emrini yapmak için hâlis niyetle geldim. Kurban etmeye hazırım. Sana hamd ve sena ederim. Ya Rabbi! Bu kıymetli yavrumu kurban etmekte bana sabır ver!

“Kıyamete kadar sana veda!”

onra bıçağı oğlunun boynuna yaklaştırdı ve son olarak dedi ki:

- Ey yavrum! Kıyamete kadar sana veda olsun! Tekrar görüşmek, kıyamet günü olur.

Bu arada İsmail aleyhisselam cevap verdi:

- Ey babacığım! Acele et. Rabbimizin emrini çabuk yerine getir. Emri yapmakta geciktığımız için Rabbimizin bizi azarlamasından korkuyorum. Babacığım, elimi, ayağımı çöz, melekler, kendi isteğimle kurban olduğumu görsünler ve Halil'in oğlunun, Allahü teâlânın işinden razı olduğunu bilsinler.

İbrahim aleyhisselam, bu söz üzerine ellerini çözüp, bıçağı boğazına dayayınca, İsmail aleyhisselam güldü.

- Ey oğlum, bu hâlde iken niçin güldün?

- Babacığım, bıçakta Bismillâhirrahmanirrahîm yazılı olduğunu görüyorum. Üzerinde Dostun ismi yazılı olan bıçak, nasıl keser?

İbrahim aleyhisselam, Hak teâlânın ismini zikrederek bütün gücüyle bıçağı oğlunun boynuna çaldı. O anda Hak teâlâ, Cebrail aleyhisselama emrederek; “Yetiş! Bıçağı çevir” buyurdu.

O da Sidret-ül-münteha'dan bir anda gelip, bıçağı ters çevirdi. Bıçak kesmedi. Bir daha çaldı, yine kesmedi. Ne kadar uğraştı ise kâr etmedi. İsmail aleyhisselam dedi ki:

- Babacığım! Ne kadar şefkatlisin, bıçağı kuvvetli vuramıyorsun. Yüzüme bakma, böylece hizmette kusur etmezsin.

Hız. İbrahim, bıçağı tekrar biletti ve oğlunun boğazına daha kuvvetli çaldı. Yine kesmedi. İsmail aleyhisselam, “Babacığım, bıçağın ucunu şah damarıma bastır” deyince, öyle yaptı ve diziyle de bastırdı. Bıçak iki kat olmasına rağmen, boynuna izi bile çıkmadı. İbrahim aleyhisselam, üzülüp bıçağı taşa çalınca, taş ikiye bölündü. Bıçak dile gelip sordu:

- Ey İbrahim! Nemrud seni ateşe attığı vakit, seni niçin yakmadı?

- Hak teâlâ, yakma diye emrelediği için.

- Ey İbrahim! Hak teâlâ ateşe bir kere “Yakma” diye emrelediyse, bana yetmiş defa kesme diye emreledi.

Koç gönderildi anda Allahü teâlâdan vahiy geldi:

- Ya İbrahim, elbette sen rüyanı tasdik ettin. Sana düşen vazifeni tam olarak yaptın. Şimdi sıra bende. Lütuf ve keremimi görmek için şu dağa bak!

İbrahim aleyhisselam, dağa bakınca, cennetten gelmiş eşsiz güzellikte bir koç gördü. Allahü teâlâ buyurdu: “Bu senin oğluna fedadır.”

Cebrail aleyhisselam koçu getirirken, “Allahü ekber”, İbrahim aleyhisselam da koçu yakalarken, “Lâ ilâhe illallah. Vallahü ekber”, İsmail aleyhisselam da, “Allahü ekber ve lillahil hamd” dedi. Böylece, bayram tekbiri meydana geldi:

“Allahü ekber, Allahü ekber. Lâ ilâhe illallah. Vallahü ekber, Allahü ekber ve lillahil hamd.”

Sonra, İsmail aleyhisselam yerine, bu koç kurban edildi. Bu koğun boynuzları, Abdullah bin Zübeyr zamanına kadar Kâbe duvarında asılı idi. Sonra çıkan yangında yandı.

Bu koğun kurban edildiği yer, Mina olduğu için, hacılar kurbanlarını burada kesmektedirler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 NİSAN 1998 · KAYIT 11561

“Adağını yerine getir!”

Abdülmuttalib’e şöyle cevap verildi: “Hatırlarsın, seneler önce oğullarından birini kurban etmeyi adanmıştın. Bu adağını yerine getir!”

Peygamberimizin dedesi Abdülmuttalib’e rüyasında; “Kalk! Zemzem kuyusunu kaz” diye emredilince, oğlu Hâris ile beraber Kâbe’nin yakınındaki, işaret edilen yeri kazmaya başladı.

Önceleri pek ilgilenmeyen Kureyşliler, Zemzem kuyusunun açıldığını görünce, bunlar da hak talep ettiler. Dediler ki:

- Bu bizim dedelerimizin kuyusudur. Burada bizim de hakkımız var. Üstelik senin bir tek oğlun var. Eğer bizim teklifimizi kabul etmezsen, bizimle başa çıkamazsın!

Abdülmuttalib, tamamen kendi hakkı olan kuyuya, başkalarının da ortak olmak istemelerine üzüldü. Gerçekten de onlarla mücadele edecek, hakkını savunacak

durumda değildi. Bu duruma çok üzüldü, içi burkuldu. Cenab-ı Hakka şöyle yalvardı:

- Ya Rabbi! Bana on çocuk ihsan eyle! Eğer bu duâmı kabul edersen, içlerinden birini Kâbe’de sana kurban edeceğim.

“Daha büyüğünü kes!”

İlahü teâlâ duâsını kabul etti. On oğlu oldu. Bu on oğlundan birinin adı Abdullah’tı.

Abdülmuttalib, Zemzem kuyusunu bulduktan ve on oğlu olduktan sonra, şanı, şöhreti iyice artmıştı. Oğullarından da en çok Abdullah’ı seviyordu. Onda diğerlerine göre çok farklılık vardı.

Bir gece Abdülmuttalib’e rüyasında şöyle bir ikaz yapıldı:

- Ya Abdülmuttalib, adağını yerine getir!

Abdülmuttalib seneler önceki adağını unutmuştu. Adak diye ikaz edilince, sabahleyin hemen bir koç kesti.

Ertesi gece yine ikaz edildi:

- Ondan daha büyük kurban kes!

Bu defa da bir sığır kurban etti. Yine ikaz edildi:

- Daha büyüğünü kes!

Bu defa da bir deve kurban etti. Fakat yine ikaz devam ediyordu. Bunun üzerine rüyada sordu:

- Bundan büyüğü ne olabilir, ne kesmeliyim?

O zaman kendisine şöyle cevap verildi:

- Hatırlarsın, seneler önce oğullarından birini kurban etmeyi adanmıştın. Bu adağını yerine getir!

Adağını hatırlayan Abdülmuttalib, ertesi gün çocuklarını topladı. Kendilerine durumu anlattı.

Hiçbiri itiraz etmedi. Memnuniyetle dediler ki:

- Hangimizi istersen kurban edebilirsin.

Abdülmuttalib kurban edeceği oğlunu kur’a ile tesbit etmek istedi. Kur’a, en çok sevdiği oğlu Abdullah’a isabet etti. Fakat söz vermişti. Adağını yerine getirmeliydi.

Keskin bir bıçak ile beraber oğlu Abdullah'ı alıp Kâbe-i şerifin yanına geldi.

Bu hadiseyi duyan Kureyşliler hemen yanına koşup dediler ki:

- Biz bu işe asla razı değiliz. Eğer sen bu işi yaparsan, bu âdet hâline gelir. Herkes, oğlunu kurban etmek zorunda kalır. Buna başka bir çare bulalım.

Sonunda çare bulundu onra şöyle bir çare bulundu. O zaman Kureyş'te insan diyeti on deve idi. Develer ve oğulları arasında kur'a çekilecekti. Oğullarına isabet ettiği müddetçe, her defasında on deve ilâve edilerek kur'a develere çıkana kadar, buna devam edilecekti.

Kur'aya başlandı. Fakat çekilen her kur'a Abdullah'a isabet ediyordu. Her defasında on ilâve edilerek devam ediliyordu. Onuncu kur'ada deve sayısı yüz olunca, kur'a develere çıktı. Hemen yüz deve kurban edildi. Abdülmuttalib, oğullarından kimseye etini vermeden tamamını fakirlere dağıttı.

İsmail aleyhisselamın, kurban edilme hadisesinden sonra, ikinci evlat kurban edilme hadisesi de bu olmuş oldu. Peygamber efendimizin soyu İsmail aleyhisselama dayandığı için, (Ben, iki kurbanlığın oğluyum) buyururdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 NİSAN 1998 · KAYIT 11562

Mert kimselerin işi

“Kim ki, sabreder, kusurları örter ve bağışlayıcı olursa, işte muhakkak ki, bu, yapılmaya değer işlerdendir. Mert ve azimli kimselerin yaptığı iştir.”

Müslüman, ağırbaşlı, vakarlı, ağzından çıkan her kelimeye dikkat eden, nereden konuşacağını bilen kimsedir. Kimseyi üzmez, kimseye sıkıntı vermez. Yumuşak huylu ve sabırlıdır. Yumuşak huylu ve sabırlı olmak, takva sahiplerinin özelliklerindendir. Nitekim Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimde, yumuşak huylu ve sabırlı kullarını övmektedir. Şûra suresinde mealen buyuruldu ki:

(Kim ki, sabreder, kusurları örter ve bağışlayıcı olursa, işte muhakkak ki, bu, yapılmaya değer işlerdendir. Mert ve azimli kimselerin yaptığı iştir.)

İyilik ve kötülük ussilet suresinde de mealen şöyle buyurulmaktadır:

(İyilik ve fenalık bir değildir. Ey inanan kişi! Sen, fenalığı en güzel şekilde sav; o zaman, seninle arasında düşmanlık bulunan kişinin, yakın bir dost gibi olduğunu görürsün. Buna, bu güzel davranışa, ancak sabredenler kavuşur; buna ancak, hayırdan büyük nasibi olan kimse kavuşturulur.)

Allahü teâlâ Hûd suresinde, dostu İbrahim aleyhisselamı, güzel ahlâkı sebebiyle methederek şöyle buyurmaktadır:

(Şüphesiz ki, İbrahim; yumuşak huylu, yanık yürekli ve kendisini tamamen Allaha vermiş biri idi.)

Allahü teâlâ, Habibine, sabrı ve yumuşak huyluluğu emretmiş ve kendisinden önceki peygamberlerin de, bu ahlâk üzerinde olduklarını haber vererek şöyle buyurmuştur:

(O hâlde, ey Habibim, tıpkı azim sahibi peygamberlerin sabrettiği gibi, sen de sabret! Hakkı kabul etmeyenlerin azabı için acele etme!)

Eski kavimlerden birinde bir abid, yani devamlı ibadetle meşgul olan biri vardı. Bir ara şeytan bu abidi yoldan çıkarmaya çalıştı, fakat başarılı olamadı.

Birgün abid, bir ihtiyaç için yolculuğa çıkmıştı. Şeytan da onunla beraber yola koyuldu. Gayesi bir fırsatını bulup, vesvese vererek onu dalaletle düşürmektir.

Bunun için abidi, sabırdan, yumuşaklıktan uzaklaştırıp, şehvet ve öfke sebebi ile saptırmayı denedi, fakat muvaffak olamadı. Başka yönlerden denedi, yine olmadı. Namazda iken vesvese vermek istedi, yine yapamadı.

Namazını bitirdikten sonra yanına gelip dedi ki:

- Ben sana birçok vesvese verdim. Öfkeliendirmek istedim. Fakat sende en ufak bir değişiklik meydana getiremedim ve anladım ki, seni dalaletle düşüremeyeceğim. Bundan böyle seninle dost olmak istiyorum.

Yoldan çıkaran dört şey bid ona şu cevabı verdi:

- Senin dostluğuna ihtiyacım yoktur.
- Hayli zamandır, uzak yoldasın. Evinden uzaksın. Çoluk çocuğundan haber almak ister misin?
- Hayır. Ben onları Allahü teâlâyâ emanet ettim. Sana niçin sorayım ki?
- İnsanoğlunu nasıl dalaletle düşürdüğümü öğrenmek ister misin?
- İşte bunu öğrenmek isterim. İnsanoğlunu nasıl ve nelerle dalaletle düşürürsün?

Şeytan şöyle anlattı:

- İnsanoğlunu genelde şu dört şeyden biriyle doğru yoldan çıkarırım. Bunlardan biri cimriliktir. Biri hasettir. Diğer sarhoşluktur. Bir diğeri de öfkedir. Öfkelenip de aklı gidince, o artık elimizde bir oyuncak olur. Her türlü kötülüğü ona yaptırabiliriz. Öfkesini yenen, yumuşak huylu, sakın kimselere tesir etmemiz ise çok zordur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 NİSAN 1998 · KAYIT 11563

İnsanların en kötüsü

Âlimin iyisi, insanların en iyisidir. Cahil din adamları da, insanların en kötüsüdür. Çünkü, âlimler cennete; cahil din adamları ise, insanları cehenneme sürüklemektedirler.

Evliyanın büyüklerinden, İmam-ı Rabbanî hazretleri buyuruyor ki:

Din adamı olarak ortaya çıkan bir kimse, Resulullah efendimizin sünnetine uymuyorsa, yani İslâmiyete yapışmıyorsa, dini değiştirip, kendi aklına göre bid'atler çıkartıyorsa, ondan kaçmalı, yanına yaklaşmamalı, kitaplarını almamalı, okumamalıdır.

Onun bulunduğu mahallede bile bulunmamalıdır. Ona biraz yakınlık, insanın dinini yıkar. O, din adamı değil, sinsi bir din düşmanıdır. İnsanın dinini, imanını bozar. Şeytandan daha çok zararlıdır.

Sözü, yaldızlı ve çok tesirli olsa da ve dünyayı sevmiyor görünse de, yırtıcı hayvanlardan kaçır gibi, ondan kaçmalıdır.

Tek bir yol vardır slâm âlimlerinden Cüneyd-i Bağdadî hazretleri buyurdu ki:

İnsanı saadet-i ebediyeye kavuşturacak tek bir yol vardır. O da, Resulullahın izinde bulunmaktır. İslâm âlimlerinin yazdığı kitapları okumayan, onları kendine rehber edinmeyen, hadis-i şeriflerin gösterdiği yolda olamaz! Çünkü, İslâm âlimi, Kur'an-ı kerimin ve hadis-i şeriflerin gösterdiği yolu göstermektedir.

Resulullah'a uymakta gevşek olanları, Onun ışıklı yolundan ayrılanları din adamı sanmayınız! Onların yaldızlı sözlerine ve ateşli yazılarına aldanmayınız!

Yahûdiler, Hıristiyanlar ve Budist, Berehmen denilen Hind kâfirleri de, tatlı ve yanık sözlerle, hileli mantıklarla, kendilerinin doğru yolda olduklarını, insanları iyiliğe, saadete çağırdıklarını bildiriyorlar.

Kendisi ile amel olunmayan ilmin, sahibine zararı, faydasından daha çoktur. Bütün saadetlerin başı İslâmiyettir. Kurtuluş yolu, Resulullahın izinde olmaktır. Hak ile bâtilı ayıran alamet, Resulullahı uymaktır. Onun dinine uymayan her söz, her yazı ve her iş kıymetsizdir.

İslâm âlimleri, kendilerine sorulan şeylere, fıkıh kitaplarından cevap bulup, suâl edenlere bunları söylerler. Cahil din adamı ise, fıkıh kitabını okuyup anlayamadığı için, cahil kafasına ve noksan aklına gelenleri söyleyerek suâl sahibini aldatır. Onun cehenneme gitmesine sebep olur. Bunun içindir ki, Peygamberimiz, (Âlimlerin iyisi, insanların en iyisidir. Âlimlerin kötüsü insanların en kötüsüdür) buyurdu.

Bu hadis-i şerif gösteriyor ki, âlimin iyisi, insanların en iyisidir. Cahil din adamları da, insanların en kötüsüdür. Çünkü, birinciler, insanları Resulullahı uymaya, yani cennete; ikinciler ise, insanları kendi sapık düşüncelerine uymaya, yani cehenneme sürüklemektedirler.

Harika, olağanüstü hâller, açıklık ve riyazet, sıkıntı çekmekle de hâsıl olur. Bunlar, yalnız Müslümanlara mahsus hâller değildir.

Dinin emirlerinden müstehapları yapmakta gevşek davranan, sünnetleri yapamaz. Sünnetleri yapmakta gevşeklik de, farzların yapılmasını zorlaştırır. Farzlarda gevşek davranan da, marifete, Allahü teâlânın rızasına kavuşamaz.

Mubahlara ölçüsüzce dalan, mekruha düşer. Mekruhlar harama, haram da insanı küfre götürür.

Günah ve küfür unun içindir ki, hadis-i şerifte, (Günah işlemek, insanı küfre sürükler) buyuruldu. Evliyanın büyüklerinden, Ebu Saîd Ebülhayr hazretlerine sordular:

- Filanca kimse su üstünde yürüyor. Buna ne dersiniz?
- Bunun kıymeti yoktur. Ördek ve kurbağa da suda yüzer.
- Filan adam havada uçuyor. Buna ne dersin?
- Sinek ve çaylak da uçuyor. Sinek kadar kıymeti var derim.
- Filan kimse, bir anda şehirden şehre gidiyor.

- Şeytan da, bir solukta şarktan garba gidiyor. Böyle şeylerin dinimizde kıymeti yoktur. Mert olan, herkesin arasında bulunur, alış-veriş yapar, evlenir, fakat, bir an bile Rabbini unutmaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 NİSAN 1998 · KAYIT 11564

Herkesle iyi geçinmeli

“Tasavvuf, namaz kılmak ve oruç tutmak ve geceleri ibadet etmek demek değildir. Bunları yapmak, her insanın kulluk vazifesidir. Tasavvuf, insanları incitmemektir.”

Muhammed Masum-i Farukî Serhendî hazretleri buyurdu ki:

İyi, kötü herkese, güler yüz göstermeli, fitne çıkarmamalı, düşman kazanmamalıdır. Hafız-ı Şirazî hazretlerinin, “Dostlara doğru söylemeli, düşmanları güler yüzle ve tatlı dil ile idare etmelidir” sözünü unutmamalıdır. Özür dileyip, af dileyenleri affetmelidir.

Herkese karşı iyi huylu olmalıdır. Kimsenin sözüne karşı gelmemeli, münakaşa etmemelidir. Herkese yumuşak söylemeli, sert söylememelidir.

Şeyh Abdullah Bayal hazretleri, “Tasavvuf, namaz kılmak ve oruç tutmak ve geceleri ibadet etmek demek değildir. Bunları yapmak, her insanın kulluk vazifesidir. Tasavvuf, insanları incitmemektir. Bunu hâsıl eden, vâsıl olmuştur, kavuşmuştur” buyurdu.

Evliyanın alameti uhammed bin Salim hazretlerinden sordular:

- Evliyayı başka insanlardan nasıl ayırt edebiliriz?

Şöyle cevap verdi:

- Sözlerinin yumuşak olması ve huylarının güzel olması ve yüzünün güler olması ve ihsanının bol olması ve konuşurken itiraz etmemesi ve özür dileyenleri affetmesi ve herkese merhametli olması ile diğer insanlardan ayırt edilir.

Ebu Abdullah Ahmed Makkarî, “Tasavvuf, gücendiğin kimseye iyilik etmek, sevmediğine ihsanda bulunmak ve sevmediğin kimseye güler yüzlü olmaktır” buyurdu.

Her işte Allahü teâlânın rızasını, sevgisini aramalıdır. Yahya bin Muaz-ı Râzî hazretleri, “Allahü teâlâyı sevdiğin kadar, herkes seni sever. Allahü teâlâdan korktuğun kadar herkes senden korkar. Allahü teâlâyı kulluk ettiğin miktarda, herkes sana yardımcı olur” buyurdu.

Hakiki Müslüman, Müslüman kardeşinin menfaatini, kendi menfaatine tercih eder. Kendi çıkarlarının arkasında koşmaz.

Ebu Muhammed Abdullah Rasibî hazretleri, “Allahü teâlâ ile insan arasında olan en büyük perde, kendi nefsinin düşünmesidir ve kendisi gibi âciz olan bir kula güvenmesidir. İnsanların değil, Allahü teâlânın sevgisine kavuşmayı düşünmelidir” buyurdu.

Ailesine ve çocuklarına karşı tatlı dilli ve güler yüzlü olmalıdır. Onların haklarını yerine getirecek kadar aralarında bulunmalıdır. Onlara bağlanmak, Allahü teâlâdan yüz çevirecek kadar olmamalıdır.

Din işlerinde, cahil, fasık olan din adamlarına danışmamalıdır. Dünyaya düşkün olanlarla, bütün gayesi dünya olanlarla birlikte bulunmamalıdır. Her işte, sünnete uymalı, bid’atten sakınmalıdır.

Neşeli zamanlarda, İslâmiyetin dışına taşmamalı, sıkıntılı anlarda, Allahü teâlâdan ümidi kesmemelidir. Her güçlük yanında kolaylık bulunduğunu unutmamalıdır. Neşede ve sıkıntıda hâli değişmemeli, varlıkta ve yoklukta aynı hâlde olmalıdır. Hatta, yokluktan rahatlık duymalı, varlıkta sıkılmalıdır. Olayların değişmesi, insanda değişiklik yapmamalıdır.

Üç şeyi yapan...

imsenin ayıbına, kusuruna bakmamalı, kendi ayıplarını görmelidir. Kendini hiçbir Müslümandan üstün bilmemelidir. Her Müslümanı görünce, kendi saadetinin, onun duâsını almakta olabileceğine inanmalıdır. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Üç şeyi yapan Müslümanın imanı kâmilidir: Ailesine hizmet etmek, fakirler arasında oturmak ve hizmetçisi ile birlikte yemek.)

Bu üç şeyin, müminlerin alameti olduğu, Kur’an-ı kerimde bildirilmiştir.

Muhammed bin Alyan hazretlerine dediler ki:

- Allahü teâlânın, bir kimseden razı olduğu nasıl anlaşılır?

Bunun üzerine buyurdu ki:

- O kimseye, taat ve ibadet etmenin tatlı; günah işlemenin ise acı gelmesinden anlaşılır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 NİSAN 1998 · KAYIT 11565

Deli olan kimdir?

“Muazzam kâinatın, güneş, ay ve yıldızların, binlerce mahlûkun, ağaçların, çiçeklerin kendiliğinden olabileceğini nasıl söyleyebilirsin? (Bunların bir yaratıcısı yoktur) diyen deli değil midir?”

Yedinci yüzyılda, İstanbul’da bir doktor yaşıyordu. Hiçbir dine inanmayan bu doktor, Allahü teâlânın varlığını inkâra kalkışıyor ve her şeyin kendi kendine var olduğunu iddia ediyordu. Mesleğini iyi bilen biri olduğundan, diğer konuları da iyi bildiğini zanneden halk, bunun iddialarına kanıyordu.

O zaman Bizanslıların elinde bulunan İstanbul’da, Hıristiyanlar yaşıyordu. Hıristiyanların ileri gelenleri, bu kimsenin iddialarına cevap vermekten âciz kalmışlardı.

Bu durum, Bizans kralına kadar intikal etti. Kral, “Bu kimsenin hakkından gelse gelse Müslümanlar gelir. En iyisi bunu onlara havale edeyim” diye düşünerek, İslâm halifesine şöyle bir mektup yazdı:

“Size bir doktor gönderiyorum. Bu dehrîdir, hiçbir dine inanmadığı gibi, kâinatın bir yaratıcısı olduğunu da inkar ediyor. Biz çaresiz kaldık. Sizin âlimlerinizin buna gerekli cevabı vereceğini zannediyorum.”

İmam-ı a’zam başedebilir...

Yaratıcıya inanmayan doktor, Bizans kralının mektubu ile İslâm halifesinin huzuruna vardı. Halife, zamanın âlimlerini toplayıp, onlara durumu bildirdi. Bununla kimin münazara edebileceğini sordu. Onlar sözbirliği ile dediler ki:

- Bununla ancak, İmam-ı a’zam Ebu Hanife başedebilir.

Halife hemen, İmam-ı a’zam hazretlerine haber gönderdi. İmam-ı a’zam hazretleri dehrî ile münazarayı kabul edip, dedi ki:

- O kimseyle sarayda münazara edelim. Ben münazara yerine biraz geç geleceğim. Geldiğim zaman siz bana, “Neden bu kadar geç kaldınız” diye sorarsınız.

Ertesi gün herkes merakla toplandı. Münazara saati gelmesine rağmen, Ebu Hanife hazretlerinin gelmediğini gören dehrî gururlanmaya başladı:

- Görüyorsunuz, çok methettiğiniz âlim gelmedi. Karşıma çıkmaya cesaret edemedi. Böylece hükmen galip oldum.

“Artık, gelmeyecek” diye yerinden kalkan dehrî, bir kahraman edası ile oradan ayrılmak isterken, kapıdan İmam-ı a’zam hazretleri görüldü. Gelip, yerine oturduktan sonra, Halife sordu:

- Niçin bu kadar geciktiniz?

- Sormayın efendim! Biliyorsunuz, bizim ev Dicle’nin öbür tarafındadır. Buraya gelmek üzere Dicle’nin kenarına geldim, fakat gemiyi kaçırdım. Bunun üzerine, ne yapacağımı düşünürken, yakında bulunan büyük bir ağacın kendiliğinden kesildiğini gördüm. Sonra ağaç, kendiliğinden tahta hâline geldi. Sonra, tahtalar çivisiz, marangozsuz kayık hâline gelip önüme geldi. Ben de bu kayığa bindim. Kayık, kürek çekmeden, kaptansız karşıya geçti. Ben de kayıktan inip, buraya geldim. Tabii ki, bu işler olana kadar iki saat geçti. Gecikmemin sebebi budur. Sizi beklettiğim için özür dilerim.

”Kendiliğinden olur mu?”

İmam-ı a’zamın bu konuşmalarını dikkatle dinleyen dehrî, savaşı kazanmış bir komutan edasıyla söze başladı:

- Bu saçma sapan konuşan kimse ile mi münazara etmeye geldim? Bu kimsenin aklından şüpheliyim. Bu deli herhâlde?

Bunun üzerine, İmam-ı a’zam hazretleri, bu dinsiz kimseye dönüp dedi ki:

- Bir kayığın bile, kendiliğinden olabileceğini kabul etmiyorsun. O hâlde bu muazzam kâinatın, güneş, ay ve yıldızların, binlerce mahlûkun, ağaçların, çiçeklerin kendiliğinden olabileceğini nasıl söyleyebilirsin? Asıl, “Bunların bir yaratıcısı yoktur” diyen deli değil midir?

İnkârcı doktor, bu cevap karşısında ne söyleyeceğini şaşırdı. İnsafa gelerek, kelime-i şehadet getirip Müslüman oldu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 NİSAN 1998 · KAYIT 11566

Anneden gelinlik kızına mektup!

Genel olarak, evdeki kız çocuğu annesini örnek alır. Bunun için anne, her hâli ile kızına örnek olmalıdır. İşte bütün genç kızlarımıza, asırlar önce yaşamış, hâli vakti yerinde, soylu bir aileye mensup Ümame Hanımın, gelinlik çağındaki kızına yazdığı örnek mektubunu sunmak istiyoruz. Bilhassa zamanımızda her genç kızın çok ihtiyacı olan bir nasihat bu:

Yavrum!

Şimdi sana kırk yıllık evliliğimin tecrübelerine dayanarak bazı nasihatlerde bulunacağım. Bu tavsiyelerimi iyice öğrenip, icap ettirdiği şekilde hareket edersen, hayatın boyunca rahat edersin. Kocanla aranız hiçbir zaman bozulmaz. Bu dünyada mutlu bir ömür geçirdiğin gibi, ahirette de ebedî saadete ulaşırsın.

1- Kanaatkâr ol! Yani, kocan tarafından getirilen yiyecek ve giyecek herşeyi memnuniyetle kabul et! Çünkü, kanaat, kalbi huzura kavuşturur. İsteklerin, arzuların sonu yoktur. İnsan her isteğine kavuşamayacağı için huzursuz olur.

2- Söylenenleri daima iyi dinle ve her zaman kocanın meşru emirlerine itaat üzere bulun! Kocana itiraz etme! İtirazcı, inatçı kimseler sevilmez. Onunla kaynaşmaya gayret göster. Bu şekilde hareketlerin, aynı zamanda, cenab-ı Hakkın rızasına da muvafık olur.

3- Evin her zaman, muntazam ve düzenli olsun! Evinin dağınık olmamasına itina ve ihtimam göster! Beyinin gözüne çirkin, düzensiz bir şeyin ilişmesinden sakın! Dış görünüş içe, kalbe de tesir eder. Evin her zaman temiz ve güzel kokulu olsun.

4- Eşinin yemek saati ile uyku saatine dikkat etmelisin! Yemeğini âdeti nasılsa, ona göre hazırlamalısın. Vaktinde uyumanız için işlerini zamanında bitir. Çünkü açlık insanı huysuz eder. Uykusuzluk ise, öfkelenmeye sebep olur.

5- Evinin mallarını ve eşyasını iyi koru! Mal ve eşyayı koruman, senin iyi iş bildiğini gösterir. Yaptığın işleri, iyilikleri başa kakma! Başa kakarsan, iyilik, fayda yerine zarar getirir. Kırk iyilik, bir başa kakma ile yok olur. Sakın kocanın

huysuzluklarına karşı, kocana misilleme yapmaya kalkışma! İyiliğe karşı iyilik çabuk unutulur, fakat kötülüğe karşı yapılan iyilik unutulmaz.

6- Eşinin yakınlarına güzel muamelede bulun! Güzel muamelede bulun ki, o da senin yakınlarına iyi davransın. Gülü seven dikenine de katlanmalıdır. Zaten dünyada nimetler ve mihnetler beraber bulunur. Kocanın evde, çocuklarına, yakınlarına karşı otoritesini sarsacak, onu küçük düşürecek söz ve hareketlerde sakın bulunma! Hatalarını, yalnız iken, bilgiçlik taslamadan, yumuşak bir şekilde söyle!

7- Kocanın sırlarını hiç kimseye söyleme! Karı-koca arasındaki sırlar kabre beraberlerinde gömülmeli. Eğer sırlarını etrafa yayacak olursan, sana darılır. Vefasızlık etmeyeceğinden bile emin olmaz. Sevgide azalma olur...

8- Eşine hürmette, emirlerini yerine getirmede kusur etmemelisin! Sözlerinin aksini söyleyerek, ona karşı gelmemelisin! Eğer karşı gelir, isyan edersen, kızıp öfkelenmesine, hatta düşmanca hareket etmesine sebep olursun. Evde huzurun olması için, mutlaka son sözü bir kişi söylemeli. Aksi takdirde, sıkıntı olur. Eşinin, üzüntülü ve kederli zamanlarında sen de öyle görün! Onun üzüntüsünü onunla paylaş! O neşeli ise sen de neşeli görünmeye çalış! Ona her yönüyle iyi bir hayat arkadaşı ol!

9- Kocana ne kadar hürmet ve tazimde bulunursan, kendini ona o kadar çok sevdirebilirsin. Rızasına ne derece uygun hareket edersen, o nisbette sevgisini kazanırsın. Aranızdaki problemleri kendiniz halledin! Sakın bunları, bize veya başkasına taşıma! Bizi yok farzet! Birçok sıkıntının en güzel ilacı zamandır. Bir ayağın baba evinde olmasın, iki ayağın ile kendi evinde ol! Kimseden medet umma!

10- Kocandan, almakta zorlanacağı, gücünün yetmeyeceği şeyleri isteme! Bu hem senin, hem de onun helâk olmasına sebep olur. Nitekim hadis-i şerifte sevgili Peygamberimiz, (Bir zaman gelir ki, adamın helâkı, hanımının, ana-babasının ve çocuğunun elinden olur. Onu fakirlikle ayıplarlar, gücünün yetmediği tekliflerde, isteklerde bulunurlar. Böylece o kimse, bu istekleri temin için dininin gideceği yollara sapar ve helâk olur) buyurmuşlardır.

11- Kadının güzel huylusu, salihane olanı, eşine cennet nimetidir. Kötüsü, şerlisi de cehennem azabından sayılır. Sen kocana cennet nimeti ol! Azap çekirme!

Bunları yapabilmen, ancak, onun isteklerini kendi isteklerine, onun rızasını kendi arzularına tercih etmenle mümkün olabilir. Hep kendi istek ve arzularını ön

plâna çıkartırsan, bu nasihatleri tutabilmen mümkün olmaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 NİSAN 1998 · KAYIT 11567

Dine ilave olmaz

Dine ilave yapan, Resulullahın bildirdiklerinde eksik veya fazlalık bulmuş olur. Hâlbuki dinde eksiklik olmaz. “Böyle yapılırsa daha iyi olur” demek, Resulullahın bildirdiğini beğenmemek olur.

Bid’at, sünnete yani, Muhammed aleyhisselamın bildirdiği din bilgilerine muhalif olan, ters düşen, itikad ve amel ve sözler demektir. Resulullah efendimiz ve eshabı zamanında olmayıp da, daha sonra ortaya çıkan ve ibadet olarak yapılan şeyler demektir.

Allahü teâlâ, kullarını kendisine ibadet etmek için yarattı. İbadet, insanın Rabbine, yaradanına hakir, âciz, muhtaç olduğunu göstermesidir. Bu da, her aklın, nefsin ve âdetlerin güzel ve çirkin dediklerine uymayıp, Rabbin güzel ve çirkin dediklerine teslim olmak ve Rabbin gönderdiği Kitaba ve peygamberlere inanmak ve bunlara tâbi olmak demektir.

Bir insan, bir işi, Rabbinin izin verdiğini düşünmeden, kendi görüşü ile yaparsa, Ona kulluk yapmamış, Müslümanlığın icabını yerine getirmemiş olur. Dine ilave yapılmış olur. Resulullahın bildirdiklerinde eksik veya fazlalık bulmuş olur. Hâlbuki dinde eksiklik olmaz. “Böyle yapılırsa daha iyi olur” demek, Resulullahın bildirdiğini beğenmemek olur.

O şey reddolunur Bu iş, itikadda, inanmakta ise ve inanılması lazım olduğu sözbirliği ile bildirilmiş olan şeylerde ise, bu inaniş, “Küfre sebep olan bid’at” olur. Bu iş, itikadda olmayıp da, yalnız dinden olan sözde ve işte kalırsa, fısk, büyük günah olur.

Hadis-i şerifte, (Bir kimse, dinde olmayan birşey meydana çıkarırsa, bu şey reddolunur) buyuruldu. Bu hadis-i şerif gösteriyor ki, dinden olmayan bir itikad, bir söz, bir iş, bir hâl ortaya çıkarılır ve bunun din ve ibadet olduğuna inanılırsa, yahut İslâmiyetin bildirmiş olduklarında bir fazlalık veya noksanlık yapılırsa ve bunu yapmaktan sevap beklenirse, bu yenilikler, değişiklikler, (Bid’at) olur.

İslâmiyete uyulmamış, ona iman edilmemiş olur. Dinde, ibadette olmayıp, âdette olan yenilikler, yani yapılırken sevap beklenilmeyen değişiklikler bid'at olmaz. Mesela, yemekte, içmekte, seyahat ve taşıma vasıtalarında, binalarda yapılan yenilikleri, değişiklikleri dinimiz reddetmez.

Bunun için, yemeği masada, ayrı tabaklarda yemek, otomobile, uçağa binmek, her çeşit bina, ev ve mutfak eşyası kullanmak ve bütün fen bilgileri ve fen aletleri, fen işleri, dinde bid'at değildir.

Bunları yapmak ve faydalı yerlerde kullanmak câizdir. Hatta, farz-ı kifayedir. Mesela radyo, TV, hoparlör, elektronik makineler yapmak ve bunları ibadetlerin dışında kullanmak câizdir. Fakat, ibadetlerde kullanmak, mesela, radyo veya TV'deki imama uyup namaz kılmak, ibadetin şeklini değiştirmek olur, bid'at olur. Böyle kılınan namaz kabul olmadığı gibi, ibadet değiştirildiği için, ayrıca büyük günaha girilmiş olur.

Enes bin Malik hazretleri, birgün ağlıyordu. Sebebi sorulduğunda dedi ki:

- Şimdiki insanların çoğu, namazın şartlarını, vaciplerini, sünnetlerini, müstehaplarını yerine getirmiyor, mekruhlarından, müfsidlerinden, bid'atlerinden sakınmıyorlar. Onun için ağlıyorum.

Bir hadis-i şerifte buyuruldu ki: (Bir ümmet, peygamberi öldükten sonra, dinde bid'at yaparsa, buna benzer bir sünneti kaybeder.) Yani, küfre sebep olmayan bir bid'at yapılırsa, bunun cinsinden bir sünneti terk ederler.

Tevbesi kabul olmaz Bir hadis-i şerifte, (Bid'at sahibi, bid'atini terk etmedikçe, tevbe etmesini Allahü teâlâ nasip etmez) buyuruldu. Yani, bir kimse, bir bid'at ortaya çıkarırsa veya başkasının çıkarmış olduğu bir bid'ati yaparsa, bu bid'ati iyi bildiği ve karşılığında sevap beklediği için, bundan tevbe edemez.

Bir hadis-i şerifte de, (Dinde bid'at olan birşeyi yapan, bu bid'ati, Allah rızası için terk etmedikçe, Allahü teâlâ, onun hiçbir amelini kabul etmez) buyuruldu. Yani, itikadda veya amelde veya sözde yahut ahlâkta bid'at olan birşeyi yapmaya devam edenin, bu cinslerden ibadetleri sahih olsa da, hiçbirini kabul etmez. İbadetlerinin kabul olması için, bu bid'ati, Allahtan korkarak ve Onun rızasına kavuşmak için terk etmesi lazımdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 NİSAN 1998 · KAYIT 11568

Güzel ahlâkın özü

“Güzel ahlâkın özü, doğru sözlü olmak, emaneti sahibine vermek ve kendisini ilgilendirmeyen şeylerle ilgilenmemek...”

Lokman Hakîm’e sordular:

- Güzel ahlâkın özü nedir?
- Doğru sözlü olmak, emaneti sahibine vermek ve kendisini ilgilendirmeyen şeylerle ilgilenmemek...

Doğru söylemek dinimizin emridir. Yalan söylemek, çok kötü bir huydur. Yalan, her dinde haramdı. Bütün peygamberler yalan üzerinde çok durmuşlardır. Peygamber efendimiz ümmetine bir nasihatinde şöyle buyurdu:

- Ey ümmet ve eshabım! Doğruluğa yapışınız! Size doğruluk gerek. Şüphesiz ki, doğruluk, insanı iyiliğe sevkeder. İyilik de cennete götürür. Kişi doğru insan olarak kalma yollarını araştırdıkça, Allah nezdinde sıddık, çok doğru insan olarak yazılır. Yalandan sakının! Zira, şüphesiz ki, yalan insanı fık-ı fücra sevkeder. Fık-ı fücra da cehenneme götürür. Kişi yalancı oldukça ve yalan söyleme yollarını araştırdıkça, Allah nazarında çok yalancı insan olarak yazılır.

Münâfığın üç hâli İbni Mesud hazretleri buyurdu ki:

- Münâfığın üç hâlinden ibret alınız! Onu bu üç tavrı ile değerlendiriniz. Konuştu mu yalan konuşur. Vaat edince sözünde durmaz. Sözleştiği zaman haksızlık ve zulüm eder. Allahü teâlâ münâfıkların bu özelliklerini Tevbe suresinde şöyle beyan buyurmaktadır:
- İçlerinden kimi de, “Eğer Allah bize lutfundan ihsan ederse, yemin olsun ki, zekâtını vereceğiz, muhakkak salihlerden olacağız” diye Allaha söz vermişti. Ne zaman ki, Allah kendilerine lutfundan verince de, onunla cimrilik edip, vaatlerinden döndüler. Onlar öyle dönektir işte...

Resulullah efendimiz de buyurdu ki:

- Ey ümmet ve eshabım, siz bana, altı şeyi tekeffül ediniz, altı şeye riayet edeceğinize söz veriniz. Ben de size cenneti tekeffül edeyim, cennetlik olacağınıza

dair size söz vereyim:

- 1- Konuştuğunuz zaman doğru söyleyiniz!
- 2- Vaat ettiğiniz zaman vaadinizi yerine getiriniz!
- 3- Emanete hıyanet etmeyiniz!
- 4- Zinadan uzak durunuz!
- 5- Gözlerinizi haramdan koruyunuz.
- 6- Ellerinizi haramdan çekiniz, harama yaklaştırmayınız!

Abdullah İbni Mesud hazretleri buyurdu ki:

Sözün en doğrusu...

- Sözün en doğrusu Kelamullah, Kur'an-ı kerimdir. En şereflişi zikrullahtır. Körlüğün, basiretsizliğin en zararlısı kalb körlüğü, kalb basiretsizliğidir. Az olup fakat kifâyet eden, çok olup fakat gâfil edenlerden daha hayırlıdır. Nedametlerin en büyüğü ve en zararlısı kıyamet günündeki nedamettir. En hayırlı zenginlik, gönül zenginliğidir. Azıkların en hayırlısı takvadır. İçki günahların davetçisidir. Gençlik, deliliğin bir şubesidir. Hataların en büyüğü dilin yalanıdır.

Tabiînden biri buyurdu ki:

- Doğru sözlülük, Allah dostlarının süsüdür. Yalancılık da bedbahtların alamet-i farikasıdır. Nitekim Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimde tevbe suresinde bu hususları açıklamıştır:

- Bugün, doğruların doğruluğunun kendilerine fayda vereceği bir gündür.

Peygamber efendimiz de buyurdu ki:

Yalan ancak üç yerde câizdir:

1- Düşmanla yapılan harpte. Zira harp bir hileden ibarettir, 2- Dargın iki müminin arasını bulma hususunda, 3- Kadın ile kocası arasındaki dargınlığı giderme hususunda.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 NİSAN 1998 · KAYIT 11569

“Dargın olan gitsin!”

Resulullah efendimiz eshabı ile sohbet ederken şöyle buyurdu: “Akrabasından herhangi biriyle dargın olarak akşam eden, benim sohbetimde oturmasın, kalksın, gitsin!”

Bir defasında bir bedevî, Peygamber efendimize geldi. Devesinin yularını tutarak, dedi ki:

- Ya Resulallah, beni cennete yaklaştırp, cehennemden uzaklaştıracak şeyi bana söyler misin?

Resul aleyhisselam ona şu cevabı verdi:

- Seni cennete yaklaştırp, cehennemden uzaklaştıracak şeyler; yalnız Allaha ibadet etmen, Ona, hiçbir şeyi eş, ortak koşmaman, namaz kılman, zekât vermen ve sıla-i rahim yapman, yani dost, ahbab, akraba ziyaretlerinde bulunman, onlarla bağlarını koparmaman.

Bir Arefe akşamı, Resulullah efendimiz eshabı ile sohbet ederken şöyle buyurdu:

- Akrabasından herhangi biriyle dargın olarak akşam eden, benim sohbetimde oturmasın, kalksın.

Hiç kimse kalkmadı. Sadece arka taraflarda oturmakta olan birisi kalktı, gitti. Kısa bir müddet sonra geri geldi ve tekrar oturdu. Bu sırada Resulullah efendimiz, o kimseye, nereye gittiğini sordu.

”İyi yaptın!”

O kimse şöyle cevap verdi:

- Ey Allahın Resülü, bir teyzem vardı. Benim ile konuşmazdı. Söylediklerinizi duyunca, hemen kalkıp ona gittim.

Bunun üzerine Peygamber efendimiz şöyle buyurdu:

- İyi yaptın. Haberiniz olsun, aralarında akrabasıyla dargın kişiler bulunan bir topluluğa Allahın rahmeti inmez.

Bu hadise, akraba ile bağları koparmanın büyük bir günah olduğuna delalet eder. Zira böyle bir durum, hem akraba ile bağlarını koparmış durumda olan kişinin, hem de beraberindekilerin, Allahın rahmetinden mahrum kalmalarına sebep olmaktadır.

O hâlde, akrabasını ziyaret, o kimsenin dinine bir zarar vermiyecekse, akrabası bozuk inançlı biri değil ise, hemen bu gidişe son vermesi, işlediği bu hatadan ötürü Allahtan magfiret dilemesi ve bağları koparmış olduğu akrabasını ziyaret etmesi gerekir.

Resulullah aleyhisselam, sıla-i rahimin, kişiyi Allahın rahmetine yaklaştırdığını ve cehennemden uzaklaştırdığını beyan buyurmaktadır.

Sevabı hemen verilir Yine Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Sıla-i rahim kadar, sevabı çabuk verilen bir iyilik daha yoktur. Zulmetmek ve sıla-i rahimi terketmek öyle birer günahtır ki, Allah onları işleyenleri, hemen bu dünyada cezalandırır. Ayrıca ahiret için de azap hazırlar. Allah tarafından cezaları hemen verilmeye onlardan daha layık yoktur.

Bir defasında Peygamberimize bir adam gelerek sordu:

- Ya Resulallah, benim akrabalarım, yakınlarım var. Ben onları ziyaret ediyorum, fakat onlar bana zulmediyorlar. Ben onlara iyilik ediyorum, onlar bana kötülük ediyorlar. Ben de onlara aynen mukabele edeyim mi?

Peygamberimiz buyurdu ki:

- Hayır! O takdirde aranızda fark kalmaz. Zira sen böyle davrandığın müddetçe, Allahın yardımını senden asla kesilmez.

Üç şey, cennet ehlinin ahlâkındandır. Bunlar yalnız şerefli kişilerde bulunur:

1- Kendisine kötülük edene iyilik etmek, 2- Kendisine zulmedeni affetmek, 3- Kendisini mahrum edene bol bol vermek.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 NİSAN 1998 · KAYIT 11570

“Maksadım şefaathetmektir”

Hiz. Fatıma şöyle cevap verdi: “Babacığım, ben dünyalık bir şey istemiyorum. Benim maksadım dünya değildir. Benim isteklerim ahiret ile ilgilidir.”

Peygamber efendimizin sevgili kızı, Hiz. Fatıma evlenme çağına gelince, Peygamber efendimiz, “Eğer annesi hayatta olsaydı, şimdi onun çeyizini hazırlardı” diye düşündü. Bu düşüncede iken, Cebrail aleyhisselam gelip dedi ki:

- Ya Resulallah! Hak teâlâ sana selam ediyor. “Hiç merak etmesin. Kızı Fatıma’nın bütün ihtiyaçlarını, çeyizini cennetten temin edip, yakında mümin ve sadık bir kulumla evlendireceğim” buyurdu.

Peygamber efendimiz, bu sözleri duyunca şükür secdesi yaptı. Daha sonra Cebrail aleyhisselam, elinde bir bohça ile üzeri örtülü altın bir tepsi ve yanında bin melek geldi. Mikail, İsrail ve Azrail aleyhimüsselam da aynı şekilde gelmişlerdi. Bunların ellerinde de birer altın tepsi vardı.

Altın tepsiler Peygamber efendimiz, bunları görünce sordu:

- Ey kardeşim Cebrail! Hak teâlânın emri nasıldır? Bu altın tepsiler de nedir?

Cebrail aleyhisselam şöyle cevap verdi:

- Ey Allahın Resülü! Allahü teâlâ sana selam ediyor. “Ben habibimin kızı Fatıma’yı Ali’ye verdim. Arş-ı a’zamda nikâh ettim. Habibim de eshabı arasında nikâh etsin! Tepsilerin birinde, cennet elbiseleri vardır. Onu Fatıma’ya giydirsin. Diğer tepsilerde cennet yemekleri vardır. Onlar ile de eshabına ziyafet versin!” buyurdu.

Resul-i ekrem efendimiz, bu müjdeyi işitince, yine şükür secdesi yaptı. Sonra, dört yüz akça mehir ile nikâh yapıldı. Haberciler Hiz. Fatıma’ya müjdeyi götürdüler. Fakat o, razı olmadı.

Bunun üzerine Cebrail aleyhisselam gelip dedi ki:

- Ya Resulallah! Allahü teâlâ, “Fatıma dört yüz akçaya razı olmuyorsa, dört bin akça olsun” buyurdu.

Hiz. Fatıma’ya bunu haber verdiler. O yine razı olmadı. Cebrail aleyhisselam tekrar gelerek mehrin dört bin altına çıkarıldığını bildirdi. Fakat, Hiz. Fatıma buna

da razı olmadı.

Peygamber efendimiz, kızının esas maksadının ne olduğunu öğrenmek için yanına gitti. Esas maksadının ne olduğunu sordu. Hz. Fatıma dedi ki:

- Babacığım, ben dünyalık bir şey istemiyorum. Benim maksadım dünya değildir. Benim isteklerim ahiret ile ilgilidir. Sen ahirette, ümmetinden günahkârlara şefaate edeceksin. Ben de ümmetinden günahkâr kadınlara şefaate etmek istiyorum. Muradım budur. Bu isteğim kabul edilirse, razı olurum.

Peygamber efendimiz, bu isteğini Cebrail aleyhisselama bildirdi. Cebrail aleyhisselam tekrar gelip, Allahü teâlâ tarafından, Hz. Fatıma'nın arzusunun kabul edildiğini, ahirette ayrıca onun da şefaate edeceğini bildirdi.

Şefaate için delil Peygamber efendimiz, gelip bu haberi sevgili kızına söyleyince, Hz. Fatıma dedi ki:

- Babacığım, senin şefaate edeceğine dair Kur'an-ı kerimde ayetler vardır. Benim şefaate edeceğime dair delil nedir?

Peygamber efendimiz, durumu Cebrail aleyhisselama tekrar bildirdi.

Bunun üzerine Cebrail aleyhisselam beyaz bir ipek getirdi. Bunun üzerinde şöyle yazıyordu:

(Kıyamet günü mümin kadınlara Fatıma kulumu şefaateçi tayin ettim. Bu hüccet elinde bâki kalsın.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 NİSAN 1998 · KAYIT 11571

“Ona kavuşamayacağım!”

“Yakın zamanda bir büyük insan doğacaktır. Öyle büyük ki, “Büyük” kelimesi bile Onu anlatmaya yetmez. Yaratılmışların en üstünü ve en kıymetlisi olacaktır.”

Yemen'e yeni hükümdar olan Seyf bin Zülyezen'i tebrik için gelen misafirler arasında, başta reisleri Abdülmuttalib olmak üzere Kureyş büyükleri de vardı. Ziyaretçiler, Seyf'e değerli hediyeler verdiler.

Abdülmuttalib, hükümdarı çok etkilemişti. Bir ay sonra Abdülmuttalib'i yanına davet ederek, onunla başbaşa bir görüşme daha yaptı:

- Bir zamandan beri kalbime gizli bilgiler doğuyor. Bunlar, herkese açıklanmayacak cinsten sırlar... Sen ise bunların yabancısı değilsin. Onun için sana açılmak istiyorum.

- Sizi dinliyorum devletlim.

- Yakın zamanda bir büyük insan doğacaktır. Öyle büyük ki, “Büyük” kelimesi bile Onu anlatmaya yetmez. Sadece yeryüzündekilerin değil, göklerdekilerin de en üstün ve en kıymetlisi O olacaktır.

- Evet efendim.

- Mekke’de doğacaktır... Âlemi Mekke’den aydınlatacak ve senin neslinden gelecektir. Dolayısıyla bu şereften sen de hisse sahibi olacaksın. Onun gelmesi ile dünya saadetten haberdar olacaktır. İki küreğinin arasında Süleyman peygamberin mührü gibi bir “ben” vardır.

Zulmet bitecek O bir nebîdir. Son ve en şanlı resul... İnsanların ve cinlerin peygamberi... Onun gelişi ile zulmet bitecek, yer ve gök ehli, varlığı ile iftihar edecektir. O ahir zaman peygamberinin dini, kıyamete kadar devam edecektir.

- Devam edin lütfen!

- Daha ne diyeyim? Her peygamberin en ileri vasfı ne ise, O, bunları kendinde toplamış ve bu sıfatlar, o güzeller güzelinde zirveye ermiştir. Babadan öksüz, anadan yetim kalacak, dedesi ve amcasının himayesinde büyüyecektir.

- Başka hükümdarım, başka...

- Sadece kalbime doğanları naklediyorum. Okuyamayacak ve yazmayacaktır. Ümmidir yani... Ama Allahın lütfu ile herşeyi bilecektir. Zira okuma yazma, bilgi için bir vasıta. Yüce Allah, Ona hiçbir vasıtaya lüzum kalmadan her ilmi öğretecektir... Peygamberliğini açıklayınca, kuvvet ve tesiri hızla artacak; putperestler, zâlim devlet reisleri helâk olacaktır.

- Başka sultanım?

- İnsanları taş, ağaca, putlara tapmaktan vazgeçirerek yüce Allaha kul olmaya; yalnız Ona ibadet etmeye çağıracaktır. Kendisi de “Sevgili “ makamında iken bile, herkesten çok ibadet yapacaktır.

Ey bahtlı insan!

Abdülmuttalib, doğrulup yerine oturduktan sonra dedi ki:

- Ey kıymetli hükümdar! Her şeyi söyledin; konuştukların aynen doğru...

- Ey dostum, ey bahtlı insan! Bunları şimdilik açıklama. Hatta akrabana bile söyleme. Zira peygamberlik vazifesini alıp da tebliğ işine başlayınca, Kureyşliler Onu tâciz edecek ve Mekke'den Medine'ye hicret etmesine sebep olacaklardır. Ah keşke o zaman ben de hayatta olsam da, ismi Muhammed aleyhisselam olan bu resule, şahsım, askerim ve bütün varlığımla hizmet edebilsem. Ne var ki, Ona kavuşamayacağım. Ömrüm herhâlde yetmeyecektir.

Bundan sonra Seyf, Kureyşli misafirlerini altın, gümüş, misk, amber, deve, kumaş ve daha nice pahalı hediyeler vererek uğurladı ve diğerlerine ihsan ettiği hediyelerin tamamı kadar armağanı da Abdülmuttalib'e verdi.

Ve her sene gelmesini rica etti...

Buna rağmen, bu nasipli hükümdar, haberleri sahibine ulaştırdıktan, bağlılığını bildirdikten sonra, o yıl içinde ruhunu Rabbine teslim etti.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 NİSAN 1998 · KAYIT 11572

En kuvvetli kim?

“Herhangi bir sebepten dolayı bütün vücudunu öfke sardığı zaman, sabredip, öfkesine hâkim olan kimse, sizin en ağır taşı kaldıranınızdan daha kuvvetlidir.”

Uhud savaşında Peygamber efendimize yapılanlar, eshab-ı kirama çok ağır geldi. Çok üzüldüler. Bunun için kendisine şöyle dediler:

- Ya Resulallah, bu kâfirlere bir bedduâ etseniz de onlardan kurtulsak!..

Fakat Allah Resulü onlara şu cevabı verdi:

- Ben bedduâ etmek için gönderilmedim. Bilâkis, hakka davet edici ve rahmet olarak gönderildim. Allahım, sen benim kavmime hidayet ver! Zira onlar bilmiyorlar. Bilselerdi böyle yapmazlardı...

Bir defasında Peygamber efendimiz, yolda yürürken, kimin daha kuvvetli olduğunun anlaşılması için, ağır taş kaldırma yarışı yapmakta olan bir grup insana rastladı. Yanlarına yaklaşıp, kendilerine sordu:

- Ne yapıyorsunuz?

Onlar da şu cevabı verdiler:

- Kimin daha kuvvetli olduğunun anlaşılması için, taş kaldırma yarışması yapıyoruz ya Resulallah!

Daha kuvvetlisini söyleyeyim...

Bunun üzerine Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Ben size, en ağır taşı kaldıran kimseden daha kuvvetli olanı söyleyeyim mi?

Eshap da dediler ki:

- Söleyin ya Resulallah.

Bunun üzerine Resulullah efendimiz de şöyle buyurdu:

- Bir mümin kardeşi ile kendi arasında kin ve düşmanlık bulunup da, kendi şeytanını mağlup ederek, mümin kardeşiyle konuşup barışmak için onun yanına gelen kimse, en ağır taşı kaldıran kimseden daha kuvvetlidir.

Başka bir rivayette de Peygamber efendimizin, bunlara şöyle cevap verdiği bildirilmiştir:

- Herhangi bir sebepten dolayı bütün vücudunu öfke sardığı zaman, sabredip, öfkesine hâkim olan kimse, sizin en ağır taşı kaldıranınızdan daha kuvvetlidir.

Yahya bin Muaz-ı Râzî hazretleri buyurdu ki:

- Kim, kendisine haksızlık edene bedduâ ederse, peygamberleri ve özellikle Muhammed aleyhisselamı üzmüş, buna karşılık kâfirlerle şeytanları ve hassaten İblis'i sevindirmiş olur. Kim de kendine haksızlık edenı affederse, kâfirlerle şeytanları ve hassaten İblis'i üzmüş, buna karşılık peygamberleri, salihleri ve hassaten Muhammed aleyhisselamı sevindirmiş olur.

Doğruca cennete girenler Resulullah efendimiz şöyle buyururlar:

- Kıyamet günü bir münâdi şöyle nida eder: "Mükâfatları Allah indinde olanlar nerede?" Bu nida üzerine, dünyada kendilerine haksızlık edenleri affetmiş olanlar kalkarlar ve doğruca cennete girerler.

Ahnef bin Kays'a soruldu:

- İnsanlık nedir?

Şöyle cevap verdi:

- İzzet, ikbal sahibi iken mütevazı olmak, kuvvetli iken affetmek, başa kakmaksızın iyilik etmektir.

Resulullah efendimiz buyurdu ki:

- Müminler, tıpkı bağlanınca itaat eden, binmek için taş üstüne çekilince itirazsız gelen uysal deve gibi yumuşaktırlar, mülâyimdirler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 NİSAN 1998 · KAYIT 11573

Birinci sınıf insan

Birinci sınıf insan demek, içinde bulunduğu kesimi en iyi şekilde temsil eden insan demektir. İcra ettiği mesleğini, işini en iyi şekilde yapan kimsedir.

Başarılı olmanın yolu, birinci sınıf insan olmaktan geçer. Fakat bu birinci sınıf insan olma, doğuştan lord olma şeklinde değil, çalışarak, emek sarfederek, irade kullanarak azimle, gayretle elde edilir. Protokol gereği birinci sınıf insan olmak, gerçek manada birinci sınıf insan demek değildir.

Birinci sınıf insan olmak, toplumun belli bir kesimi için değil, her kesimi için geçerlidir. Siyasetçi için, tüccar için, sanatkâr için, memur-amir için, kısacası herkes için ilk hedef olmalıdır. Dağdaki çobanın da, şehirdeki çöpçünün de birinci sınıfı olur.

Birinci sınıf insan demek, içinde bulunduğu kesimi en iyi şekilde temsil eden insan demektir. İcra ettiği mesleğini, işini en iyi şekilde yapan kimsedir. Dağdaki çoban, sürüsünü en iyi şekilde otlatıp, hayvanların yemine, suyuna dikkat edebiliyorsa, bu, birinci sınıf insandır.

Kolay değil Fakat birinci sınıf insan olmak öyle kolay bir iş değildir. Birinci sınıfa yükselse bile, birinci sınıf olarak kalabilmek, bundan daha zordur. Mesela, birinci sınıf bir sanatkâr bir müddet sonra, daha çok para kazanmak için kaliteyi düşürmek ile düşürmemek arasında bocalamaya başlar. Her şeye rağmen kalitesini düşürmezse, ancak o zaman birinci sınıf insan olarak kalabilir.

Müslümanın da birinci sınıfı olur. Müslüman, inancıyla, yaşayışıyla mensubu bulunduğu dini en iyi şekilde temsil ediyorsa, birinci sınıf insan demektir. Dünyalık menfaatler yüzünden dininden taviz veriyorsa, dini istismar ediyorsa, dinini iyice öğrenmeyip yalan yanlış ibadet ediyorsa, bu birinci sınıf insan olamaz. Böyle kimseler kendilerine zarar verdikleri gibi, mensubu bulunduğu dine de telafisi mümkün olmayan zararlar verirler.

Osmanlıların son zamanlarında, Japonlar İstanbul'dan, kendilerine İslâmiyeti anlatacak, tanıttacak bir heyet istediler. Gelen heyet, “Bize dininizi anlatın, biz de beğenirsek topluca Müslüman olalım” dediler.

Bir heyet oluşturulup Japonya'ya gönderildi. Japonlar büyük bir dikkatle bu heyeti takip ediyordu. Her şeylerini inceliyorlar, en ufak davranışlarını bile gözden kaçırmıyorlardı.

Tam görüşmelerin yapılacağı salona giderken olan oldu... Heyetten biri, hık tu deyip sokağa tükürmesin mi? Japonlar için herşey bitmişti artık...

Japonlar, “Lüzum kalmadı, görüşmeye gerek yok” dediler. Heyeti geri gönderdiler. Bir kişinin yanlış bir hareketi, bir milletin Müslüman olmasına, işte böyle mani oldu.

Bu gibi örnekler her kesim için geçerlidir. Bunun için herkes mensubu bulunduğu fikrin, dinin, mesleğin gerçek manada temsilcisi olmalı... Kısacası birinci sınıf insan olmalı...

Bir toplumu toplum yapan, bir fikri hâkim kılan, mensuplarının temsil kabiliyetidir.

Mesela eskiden birinci sınıf insan olan Alperenler vardı. Bunların her biri tasavvuf büyüklerinin sohbetlerinde yetişmiş kimselerdi. Dinimizin güzel ahlâkı ile bezenmişlerdi. Yaşayışları ile birer örnek kimselerdi. Mensubu bulundukları dini en iyi şekilde temsil ediyorlardı. İslâmiyeti yaymak için kendilerini adanmışlardı. Eshab-ı kiram gibi ölümü göze alarak, çeşitli memleketlere dağılmışlar, oralarda İslâmiyeti tanıtmakla ömürlerini tamamlamışlardı. Ta Semerkant'tan, Buhara'dan kalkıp Anadolu'ya, Rum diyarına gelmişlerdi.

O zaman Bizans imparatorluğunun sınırları dahilinde bulunan Anadolu'nun değişik yerlerine yerleştiler ve yaşayışlarıyla İslâmiyeti anlattılar. Bunların bu hâlini yakından takip eden yerli halk, bunların nezdinde İslâmiyeti sevmeye başladı.

Fedakârlık gerekir Anadolu'nun alınmasında bu birinci sınıf insan olan Alperenlerin büyük rolü olmuştur. Bunlar, içerden, Anadolu'yu fethetmek için hazır hâle getirmişlerdi. Türkler Anadolu'ya girince, halktan ciddi bir tepki görmemişlerdi. Zaten çoğu kendiliğinden seve seve Müslüman olmuşlardı. Çünkü, Alperenler İslâmiyeti eksiksiz olarak tanıtmışlardı. Eğer bunlar da Japonya'ya giden Türk heyeti gibi hareket etselerdi, bu eşsiz vatanımız şimdi bizim olmayacaktı.

Bu birinci sınıf insanların nezdinde, İslâmın güzelliğini gören yerli halk kendiliğinden Müslüman oldu. Keza, Balkanların, Bosna-Hersek'in, Arnavutluk'un Müslüman olması da hep böyle olmuştur. Anadolu'nun en ücra yerlerinde, isimleri bilinmeyen, fakat halkın devamlı ziyaret ettikleri, isteklerinin kabulünde vesile kıldıkları nice kabirler vardır. İşte bunlar birer Alperen, yani hepsi birer birinci sınıf insan...

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 NİSAN 1998 · KAYIT 11574

Kusursuz insan

Hiç kimse mükemmel değildir. Bazı insanlar diğerlerine göre daha üstündür, ama hiç kimse tam anlamıyla mükemmel değildir.

Atalarımız, “Kusursuz dost arayan dostsuz kalır” demişler. Çünkü insan demek, zaten kusur demektir, eksiklik demektir. İnsan âcizdir, güçsüzdür. Âciz bir kuldan ancak kusur meydana gelir.

Evliyanın büyüklerinden Hâris-i Muhâsibî, “Kulluk, insanın âciz olduğunu idrak etmesi, anlamasıdır” demiştir. İnsanın bu olduğu bilinirse, ileride hayal kırıklığına düşülmemiş olur. Kişi görüştüğü kimselerden her an bir hata, bir yanlışlık beklentisi içinde olmalıdır. İnsan çiğ süt emmiş, derler. Nerede, ne zaman ne yapacağını tahmin etmek mümkün değildir.

“Öldüm, bittim, yıkıldım, falancadan böyle bir hareket beklemiyordum, beni hayal kırıklığına uğrattı, onun bu hâlini görünce şoke oldum” gibi sözleri çok kimseden duymuşsunuzdur.

Hatasız insan olmaz Böyle hayal kırıklığına uğrayanlar, önce insanı iyi tanısalardı yıkıma uğramazlardı. Bunun için herşeyden önce şu hususları bilmek ve kabullenmek gerekir:

1- Hiç kimse mükemmel değildir. Bazı insanlar diğerlerine göre daha üstündür, ama hiç kimse tam anlamıyla mükemmel değildir. İnsanoğluyla ilgili en yaygın özellik; insanların hata yapmasıdır. Hem de her türlüşünden... Hatadan, günah işlemekten sadece peygamberler korunmuştur. İstisna olanlar yalnız onlardır. Bunun dışında, âlim de olsa, evliya da olsa herkes nefesine uyup günah işleyebilir.

Şair ne güzel söylemiş:

İnsan beşer, durmaz şaşar, Eyler hata, üçer beşer.

Düz ovada yürür iken, Ayağını sürçer, düşer!

2- Karşımızdaki kişi mutlaka bizden farklıdır. Bizim kopyamız değildir. Onun için, karşımızdakinden, kendimiz gibi düşünmeyi, kendimiz gibi giyinmeyi, kendimiz gibi yaşamayı, aynı şeyden zevk almayı beklemeye hakkımız yoktur. Dolayısıyla bizim gibi değil diye onu sevmemezlik edemeyiz. Herkesi olduğu gibi kubbullenmek zorundayız. Zaten farklı hâlleri olduğundan dolayı o başkadır, biz başkayız... Cenab-ı Hak böyle yaratmış. Yaratılan, Yaratanın yaptıklarını beğenmeme hakkına sahip değildir. Hakkı olmadığı için de, beğenmemesinin bir değeri, kıymeti olmaz.

3- Her insan, “Hata yaptın”, “Yanlış yaptın”, “Bu da yapılır mıydı” gibi sözlerden hoşlanmaz. Kendi fikrimizin ayrı olması, bizim bir hakkımız ise, karşımızdakinin de farklı olması onun hakkıdır.

Herhangi bir hadisede, hiçbir insan yüzde yüz hatalı veya yüzde yüz haklı olmaz. Aralarında oran farkı vardır. Biri yüzde seksen haklı ise, diğeri yüzde yirmi haksızdır. Oranı diğerine göre az da olsa, onda da hata payı vardır. Hiç kimse durup dururken bir diğerinin kalbini kırmaz, onu üzmez. Az veya çok mutlaka bir sebebi vardır. Çoğumuz, “Bende de hata olabilir, fakat bu kadar tepki gösterecek bir şey yapmadım ki” deriz.

Şunu hiçbir zaman unutmayalım: Her maddenin bir kaynama noktası vardır. Kimi madde 60 derecede kaynar, kimisi 100 derecede, kimisi de 5000 derecede kaynar. Ama neticede mutlaka kaynar.

İnsan da böyledir. Bazısı yüzde onluk bir hatada kaynar, bazısı da yüzde doksandokuzda... Ama mutlaka kaynar. Kızmak, üzülmek, kırılmak insanın özelliğindendir. Bu özellikleri olmasa insan, insan olmaktan çıkar, melek olur.

Eğer bütün insanlar aynı ve mükemmel olsaydı, dünyanın nizamı bozulurdu. Hiç kimse ne tamamen iyi, ne de tamamen kötüdür.

Sevgi, hataları örter Eğer düşüncelerimizi kontrolsüz tutarsak, neredeyse herkesi hatalı, kusurlu görür, herkeste sevmeyecek bir yan buluruz. Benzer biçimde, eğer düşüncemizi uygun biçimde kontrol edersek, insanlara karşı olumlu düşünürsek, aynı insanı sevip, ona hayran kalacak birçok şey bulabiliriz. Bunun

için herkesin iyi yönlerini görmeye çalışmalıyız. Gerçek sevgi zaten kötülükleri örter, göstermez.

Birisi, kendi ayıbını, kusurunu bildirmesi için, evliyanın büyüklerinden İbrahim Ethem hazretlerine yalvarınca, “Seni kendime dost edindim. Her hâlin, hareketlerin, bana güzel görünüyor. Ayıbını başkalarına sor” dedi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 NİSAN 1998 · KAYIT 11575

Sadece bir selam

Resulullah efendimiz şöyle buyurdu: “Sadece bir selam ile de olsa, sıla-i rahim yapınız. Akrabanızı, yakınlarınızı ziyaret ediniz.”

Allahü teâlâ, Müslüman olan ve salih olan akrabayı ziyareti emretmektedir. Hiç olmazsa haftada veya ayda bir ziyaret etmeli, kırk günü geçirmemelidir. Uzak memlekette ise, mektupla, telefonla gönlünü almalıdır. Akrabası gelmezse, cevap vermezse de, giderek veya hediye, selam göndererek, yahut mektup ile yoklamaktan vazgeçmemelidir.

Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Ey insanoğlu, malın ile akraba ve yakınlarını ziyaret et! Eğer malında cimrilik yaparak onlara bir şey götürmezsen, yahut onlara verecek kadar bir seyin olmazsa, o takdirde hiç değilse ayaklarıyla yürüyerek onlara ziyarette bulun.

Şu üç şey Resulullah efendimiz şöyle buyurdu:

- Sadece bir selam ile de olsa, sıla-i rahim yapınız. Akrabanızı, yakınlarınızı ziyaret ediniz.

Üç şeyde, Müslüman da, Müslüman olmayan da birdir:

1- Birisine bir taahhütte bulunduysan, söz vermiş isen, bu taahhüdüne sadık kal, onu yerine getir!

2- Seninle arasında akrabalık bulunan kişilere ziyarette bulun! Onlarla yakınlık bağlarını koparma!

3- Sana güvenip emanet edene hıyanet etme! Emaneti yerine getir!

Osman bin Maz'un anlatır:

“Resulullah, peygamberliği bildirilmeden önce, benim arkadaşım ve dostum idi. Önceleri ben, kendisinden utandığım için, Müslüman olmuştum. Çünkü beni devamlı Allaha ve Müslüman olmaya davet ediyordu.

Onun bu ısrarlı davetleri karşısında İslâmı kabul etmiştim. Fakat Müslümanlık kalbime iyice yerleşmiş değildi. Birgün yanında oturmaktaydım. Konuşuyorduk. Bir ara öteye döndü. Sanki yanında birisiyle konuşuyordu. Sonra tekrar bana dönerek, “Vahiy meleği Cibrail aleyhisselam geldi” dedi ve şu ayeti okudu:

- Şüphesiz ki Allah; adaleti, iyiliği, özellikle akrabaya muhtaç oldukları şeyleri vermeyi emreder. Kötü şeylerden, haramdan, zulümden meneder.

İşte bu anda ben çok sevindim. Müslümanlık iyice kalbime yerleşti. Hemen Allah Resulünün yanından kalkarak doğruca amcası Ebu Talib’e gittim:

- Biraz önce kardeşinin oğlunun yanındaydım. O sırada kendisine, “Şu ayet nazil oldu” dedim.

Bunun üzerine Ebu Talib şunları söyledi:

- Ona tâbi olun! Kurtuluşa erersiniz, doğru yolu bulursunuz. Allaha yeminle söylerim ki, kardeşimin oğlu güzel ahlâka davet ediyor. Kendisi sizi sadece hayra, iyi ahlâklı olmaya davet eder. Asla kötülüğe ve şerre davet etmez...

Amcası Ebu Talib’in bu sözleri Allah Resulünün kulağına gidince, iyice ümitlendi. Onun, Müslümanlığı kabul etmesini çok arzuladı. Hemen kalktı, doğruca amcasına gelerek kendisini İslâma davet etti. Allah Resulünün, amcasının Müslüman olması için ısrarla gayret sarfettiği bir sırada şu ayet nazil oldu:

- Ey Habibim, muhakkak sen, her sevdiğin kişiyi hidayete erdiremezsin. Fakat Allah, kimi dilerse ona hidayet verir ve O, hidayete erecekleri daha iyi bilir.

Dine zarar gelecekse...

Sıla-i rahim Arş’ta asıldır. Gece gündüz oradan şöyle seslenir:

- Ya Rabbi, senin rızan için sıla-i rahim yapanları kendine yakın et. Sıla-i rahimi terkedenleri kendinden uzaklaştır.

Hasan-ı Basrî hazretleri anlatır:

- İnsanlar, ilmi öğrenip fakat amel etmedikleri; birbirlerini sadece lafta sevip, fakat içlerinden düşmanlık besledikleri ve sıla-i rahimi terkettikleri zaman, Allahın laneti onların üzerine olur. Allah, onların kulaklarını sağır, gözlerini kör eder.

Bütün bu sevaplar, faydalar, dine uygun yaşayışı olan akraba ziyareti için geçerlidir. Ziyarete, kişinin dinine, ahlâkına bir zarar gelecekse, uzaktan ilgilenip sık görüşmemelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 NİSAN 1998 · KAYIT 11576

Dargın kimsenin ameli

Müslüman Müslümanın kardeşidir. Darılmaları, küs durmaları, kin tutmaları câiz değildir. Bu, yakın akraba ve aile fertleri arasında, yani baba-oğul, ana-kız, karı-koca arasında olursa daha kötüdür.

Müslümanların birbirini sevmesi, birbirine düşmanlık beslememesi lazımdır. Darılmaları, küs durmaları, kin tutmaları câiz değildir. Müslüman Müslümanın kardeşidir. Bu, yakın akraba ve aile fertleri arasında, yani baba-oğul, ana-kız, karı-koca arasında olursa daha kötüdür. Ailenin temelini karşılıklı sevgi, saygı, güven meydana getirir. Dargınlık, kin tutmak bu binanın temelini sarsar. Temeli sarsılan ailenin de ayakta durması zordur. Bir ailenin yıkılması, buna sebep olana büyük vebal getirir. Aklı başında Müslüman bir kimse, bu vebalin altına girmez. Üç günlük dünya için, anasını, babasını, hanımını, kocasını üzüp üzerine kul hakkı almaz. Bunun için de her türlü fedakârlığı gösterir. Hadis-i şerifte, (Müminin mümine üç günden fazla dargın durması helal olmaz. Üç geceden sonra ona gidip, selam vermesi vacip olur. Selamına cevap verirse, sevapta ortak olur. Vermezse, günah ona olur) buyuruldu.

Aile fertleri arasında olursa Erkek olsun, kadın olsun, dünya işleri için, müminin mümine darılmasını, karı-kocanın ayrı yaşamalarını, evi ile ilgilenmemelerini, aradaki bağlılığı kesmelerini dinimiz yasaklamıştır.

Gayrimüslimlerle bile, dünya işleri için dargın olmak câiz değildir. Onların da, güler yüzle, tatlı dille gönüllerini almak, incitmemek, haklarını ödemek lazımdır. Müslüman olsun, kâfir olsun, İslâm memleketinde olsun veya olmasın, nerede olursa olsun, hiçbir insanın malına, canına, ırzına ve namusuna dokunmak, câiz değildir. Gayrimüslime bile küsmek câiz olmadığına göre, Müslümanların, hele yakın akrabanın, karı-kocanın birbirlerine küsmeleri olacak iş değildir.

Üç gün kadar dargın durmak câiz ise de, üç günden önce gidip barışmak, daha iyidir. Güçlük olmaması için, üç gün müsaade edilmiştir. Daha sonra günah başlar ve gün geçtikçe artar. Günahın artması, barışmaya kadar devam eder. Hadis-i şerifte, (Sana darılana git, barış! Zulüm yapanı affet! Kötülük yapana iyilik et) buyuruldu.

Üç günden fazla dargın duran kimse, cehennemde azap görecektir. Allahü teâlâyı ve Peygamber efendimizi seven kimse, insanların kusurlarına bakmaz, hoşgörülü olur. İyi insan, yani mümin herkesle iyi geçinir. Başkalarına sıkıntı vermediği gibi, onlardan gelecek eziyetlere de katlanır. Kötü kimse ile dargın durmamalı, fakat samimi de olmamalı, zararından kurtulmak için ondan uzak kalmalıdır.

Bir kusurundan dolayı kimseye darılmamak gerekir. Hele kusur kendisinde ise veya kusur bile sayılmayacak ufak tefek işlerde darılmak Müslümana yakışmaz. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Birbirinizle münasebeti kesmeyiniz! Birbirinize arka çevirmeyiniz! Birbirinize kin ve düşmanlık beslemeyiniz! Birbirinizi kıskanmayınız! Ey Allahın kulları, kardeş olunuz! Bir Müslümanın diğer kardeşine darılarak üç günden çok uzaklaşması helal değildir.)

(Din kardeşikle bir sene dargın duran, onu öldürmüş gibi günaha girer.)

(İnsanların amelleri, pazartesi ve perşembe günleri Hak teâlâya arz olunur. Hak teâlâ da, kendisine şirk koşmayan herkesi affeder. Ancak bu magfiretten, birbirine kin tutan iki kişi istifade edemez. Cenab-ı Hak, “O iki kişi barışmaya kadar amellerini bana getirmeyin” buyurur.)

Sevgi ve huzur Aliyy-ül-Havvâs hazretleri buyuruyor ki:

“Bir hoca, iki talebesini barıştırmaya çalışır da, onlar barışmazsa, hak teâlâ o talebelerden uzaklaşır. İyi amelleri makbul olmaz. Hocaları da onlardan uzaklaşır.”

Dargınların olmadığı toplulukta, ailede huzur olur, sevgi olur. Bu sevgi, bu huzur dünyalık hiçbir şeye değişilmez. Dargının barışması ayrıca insanın ömrünü uzatır.

Davud aleyhisselamın yanına iki kişi gelip, birbirinden şikayette bulundular.

Azrail aleyhisselam da gelip dedi ki:

- Bu iki kişiden birincisinin eceline bir hafta kaldı. İkincisinin ömrü de, bir hafta önce bitmişti; fakat ölmedi.

Hz. Davud, hayret edip sebebini sordu. Azrail aleyhisselam dedi ki:

- İkincisinin bir akrabası vardı. Buna dargın idi. Bu gidip, onun gönlünü aldı. Bundan dolayı Allahü teâlâ, buna yirmi yıl ömür takdir buyurdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 NİSAN 1998 · KAYIT 11577

Yüzümü kara çıkarma!

“Ya Rabbi, benim yüzümden, bu iki arkadaşımı aç bırakma! Benim senden bir şey istemeye yüzüm yok, fakat arkadaşlarım temiz kimseler, onları benim sebebimle sıkıntıya sokma!”

Yunus Emre hazretleri, tasavvuf ehli, Hak aşığı bir zattır. Şiirleri, asırlar boyunca zevkle ve ibretle okunmuştur.

Türbesi, Eskişehir’in Mihalicçık ilçesine bağlı Yunus Emre köyündedir. Başka yerlerde de, mezarı, türbesi olduğu bildirilmektedir.

1948 yılında, Ankara-Eskişehir demiryolu genişletilirken, Yunus Emre hazretlerinin mezarı kaldırılmak istendi. Fakat bütün gayretlere rağmen, buna muvaffak olunamadı. Hatta bir defasında, döşenen rayların sökülüp, 8-10 metre geriye atıldığı görüldü.

Bunun üzerine, yakındaki tepeciğin üzerine nakledilmesi düşünüldü. Bu işi beş kişilik bir heyet tanzim ediyordu. Başka kimsenin haberi yoktu. Hazırlıklar tamamlandı. Ertesi sabah erkenden, kimseye haber vermeden, merasim yapılmadan bu nakil işi gerçekleştirilecekti.

Sabahleyin mezarın yanına vardıklarında, otuzbinden fazla insanın orada toplandıkları görüldü. Bu kimselerin nasıl haberi olduğu ve kimler olduğu anlaşılamamıştır.

Bedeni çürümemiştir Yunus Emre’nin kabri itina ile açıldı. 700 yılı geçtiği hâlde, bedeninin hiç çürümediği görüldü. Bir eli yüzünde, bir eli de kalbinin üzerinde rahat bir şekilde uzanmış, sanki uyuyordu. Mübarek bedeni oradan

alınıp, tabuta konarak, 100 metre ilerdeki yeni mezarına nakledildi. Yüz metrelik yol ancak üç saatte alınabildi.

Yunus Emre hazretleri, Tapduk Emre'nin hem talebesi, hem de damadı idi. Bir işaret üzerine, Tapduk Emre'nin yanına gelip, buna otuz sene hizmet etti.

Otuz sene içinde, manevî yönden birçok dereceler geçmesine rağmen, bunları kâfi görmeyip, oradan ayrılmak istedi. Hocası ayrılmasını uygun görmedi ise de, ısrarlı olduğunu görünce müsaade etti.

Dergâhtan ayrılan, Hz. Yunus, ağlayarak dağları, taşları dolaşmaya başladı. Kendi kendine, “Otuz sene hizmet ettim. Niçin gereği gibi istifade edemedim” diye inliyordu.

Epey bir zaman, böyle deli divane dolaştı. Birgün iki kimseye rastladı. Onlarla tanışıp arkadaş oldu. Artık üçü beraber dolaşıyorlardı. Yemek vakti gelmişti. Aralarında şöyle bir anlaşma yaptılar. Her yemek vaktinde, birisi duâ edecek, duâ neticesinde gelen yemek ile karınlarını doyuracaklardı.

Bir müddet beraber dolaştıktan sonra, karınları acıktı. İçlerinden birisi duâ etti, sonra bir sofraya yemek geldi. Beraber yediler. Başka bir vakitte, diğer kimse duâ etti. Yine bir sofraya geldi. Yine beraber yediler.

Artık sıra Yunus Emre'ye gelmişti. Çok üzülüyordu. Ne yapacağını şaşırdı. Duâsının kabul olmayacağından endişe ediyordu. Çaresizlik içinde şöyle duâ etti:

- Ya Rabbi, benim yüzümü kara çıkarma! Benim yüzümden, bu iki arkadaşımı aç bırakma! Benim senden bir şey istemeye yüzüm yok, fakat arkadaşlarım temiz kimseler, onları benim sebebimle sıkıntıya sokma! Ya Rabbi, arkadaşlarım kimin yüzü suyu hürmetine duâ ettilerse, onun hürmetine duâmı kabul eyle.

Önce siz söyleyin!

Duâsı bitince, her zaman bir sofraya geldiği hâlde, bu defa iki sofraya birden geldi. Arkadaşları şaşırmıştı. Beraberce yemeği yediler. Arkadaşları Yunus'a sordular:

- Sen kimin yüzü suyu hürmetine diye duâ ettin?

- Önce siz söyleyin!

- Biz, Tapduk Emre'nin kapısında hizmet eden Derviş Yunus'un hürmetine duâ ettik.

Bu hadiseden sonra durumu anlayan Yunus Emre, derhal geri gelip, hocasından özür diledi. Hocası da, “Zaten senin geleceğini biliyordum. Senin nasibin bu

kapıdadır” dedi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 NİSAN 1998 · KAYIT 11578

Her kitapta müjdeleniyordu

O, yer ve gök ehlinin en doğrusudur. Cömertlikte en üstündür. Kalbi ipekten daha yumuşaktır. Çok zaman hüznü ve çok zaman oruçludur.

Sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselamın geleceğini bütün semavî kitaplar müjdelemiştir. Hiçbir ilâhî kitap yoktur ki, Onu methetmesin.

İşte ilk insan ve ilk peygamber Âdem aleyhisselama gelen kitapçıktan satırlar:

- O, yer ve gök ehlinin en doğrusudur. Cömertlikte en üstündür. Kalbi ipekten daha yumuşaktır. Çok zaman hüznü ve çok zaman oruçludur. Hak teâlânın korkusu ile doludur. Hep Rabbine yalvarır. Gündüzleri de ibadet eder. İnsanlarla birlikte. Fakat dünya sevgisi gönlüne giremez. Sır saklar ve dostluklara vefa gösterir.

Suçluları bağışlar İşte İdris peygamberin kitapçığından satırlar:

- O, insanlarla beraber olur. Onları ağırlar. O, Allahın vaadinden asla şüphe etmez. Yüce Mevlâya pek çok ibadet eder. Kulların suçlarını bağışlar.

Allahın “dostum” dediği büyük peygamber İbrahim aleyhisselamın kitapçığından:

- O, öyle bir kimsedir ki, insanları şehvet uçurumuna düşmekten korur. Kendisine yapılan kötülükleri affeder, günahları örter.

İşte Tevrat! Yüce Allahla konuştuğu için “Kelimullah” sıfatlı Musa peygamberin kitabı:

- O, gönlü çok zengin olan bir mübarek zattır. Yoksul, kimsesiz ve düşkünlerin sevgilisi ve koruyucusudur. Zenginlerin hasta kalblerini tedavi eden bir manevî tabiptir. Yaşlılara hürmet eder. Çocuklara acır ve şefkatle davranır. O güzellerin en güzeli, temizlerin en temizidir. Sohbetinin lezzetine doyum olmaz. Yumuşak bir ses tonu ve güler yüz ve tatlı dille anlatır. Gaflet dolu kahkahalar yerine, pırlanta tebessümleri tercih eder. O, hükmederken çok adildir. Haksız bir iş yaptığı

görülmez. Sabrı şaşılacak kadar çoktur. Dertlere, belalara, sıkıntılara sabreder ve yine şükreder. Fakat, Allah ve Resulüne inanmayan din düşmanları ile en amansız şekilde cenk eden bir bahadırır.

Bu da sesi güzel, eşsiz ses sahibi Davud aleyhisselama inen Zebur’dan:

- Onun eli açıktır. Hiç kızmaz. Yüzü güzel, boyu güzel, huyu güzel, sözü güzeldir. Sözleri gönülleri rahatlatır; ruhları huzura kavuşturur. Nur yüzlü bu peygamber, nefsi ve kalbi hasta insanların hakiki tabibidir. O, ölüm anını, mezarı, mahşeri ve cehennemi düşünerek çok ağlar, çok düşünür, az konuşur, az uyur, az güler, gülüşü tebessüm şeklindedir.

Kimseyle çekişmez Bu övgüler de, göğsü çekilen büyük peygamber İsa aleyhisselamın kitabı İncil’den:

- O, az yemek yer. Cimrilikten hoşlanmaz. Kimseyi çekiştirmez. Aza kanaat edip, çoğunu ihsan eder. Onun işleri ve tercihleri aşırılıktan uzak ve bunların ortası üzeredir. Yerde ve gökte yaşayanların medar-ı iftiharıdır. O, günaha batmış olanların şefaatchısı, onsekiz bin âlemin rahmetidir. Cennette kıymetli kevser suyunu o dağıtacaktır. O öyle üstün vasıflarla yaratılmıştır ki, gözleri uyusa kalbi uyanık kalır. İnsanlardan gelen eza ve cefaya katlanır da yine şefaati bırakmaz.

Kıyamet vakti herkes, o günün dehşetinden adeta akıl ve şuurunu kaybetmiş hâlde, “Allahım beni koru” diye inlerken, O, “Ya Rabbi, ümmetimi koru” niyazında bulunacaktır.

İsrafil aleyhisselamın “Sur” ismi verilen boruyu üflemesiyle; ölmüşler yeniden dirilecektir. Kıyamet gününde herkes, şefaet etmesi için Onun eteğine yapışacaktır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 NİSAN 1998 · KAYIT 11579

Nihayet gemi yüzdürüldü

“Dört halifenin isimlerini yaz; gemi o zaman tamam olacaktır. Zira o dört insan, İslâm dininin dört sütunu gibidir. İslâmiyet onlarla ayakta kalır ve onlar sayesinde dünyanın her tarafına yayılır.”

Âdem aleyhisselam, Resulullah efendimizden oğlu Şit peygambere şöyle bahseder:

- Cennette Onun ismi ile güzelleşmemiş bir tek köşe bile görmedim. Her yan ve her yön o şerefli ismin pırıltılarını aksettiriyor.
- Peki babacığım, hanginiz daha kıymetlisiniz?

Şit aleyhisselamın suâline, Âdem aleyhisselam sükutu tercih etti. Ne var ki, aynı suâl üçüncü kere tekrarlanınca, ezeli hakikat daha o günden açıklandı:

Âlemlerin Rabbi buyurdu:

- Ya Âdem! Her şeyi senin için yarattım, seni ise o seçilmiş için! Cenneti Onunla ve Onun ümmetiyle dolduracağım. Kendisine Arap dili ile Kur'an-ı kerim indireceğim. Bu kitabın emir ve hükümleri hiç değişmeyerek, dünyanın sonuna kadar devam edecektir. Bu peygamber, benim en sevgili kulumdur. İyiliği her insana ulaşacaktır.

Seçkin kullar Ona uyanlar seçkin kullarımdan olur. Büyük şefaathahıdır. İsmi yer yüzünde "Muhammed", göklerde "Ahmed"dir. Onu dünyanın sonuna yakın göndereceğim. Hiçbir peygamber Ondan üstün olmadığı gibi, hiçbir ümmet de Onun ümmetinin sayısına varamayacaktır. Ümmeti abdestli gezer. Öyle ki, bunların yerdeki nurları, yıldızların gökteki aydınlığı gibidir.

Âdem aleyhisselam, cennetten çıkarılınca, üçyüz sene gözyaşı döktü. Çok üzgün ve çok pişmandı... Gaibden gelen bir sesin de hatırlatması ile el açıp, cennette iken Cebrail aleyhisselamdan öğrendiği bazı isimleri araya koyarak duâ etti:

- Ya Rabbi! Muhammed aleyhisselam ve Onun sevdikleri Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin hatırı için beni tekrar cennetine koy!..
- Ya Âdem, kıyamete kadar gelecek evladının günahlarının bağışlanmasını isteseydin, bu isimlerin sahiplerinin sevgisi için yine kabul ederdim...

O müthiş tufandan önce, Nuh aleyhisselama bir gemi yapması buyurulunca, tahtaları hazırladı. Ve Hz. Cebrail'in tembihi ile her tahtaya bir peygamberin mübarek adını yazdı. Ancak ertesi gün tahtalardan isimler silinmişti.

Olaya çok üzüldü. İsimleri tekrar yazdı. Ertesi sabah yazılar yine silindi. Bir daha yazdı ama, bir sonraki gün tahtalar bomboştu... Çok müteessir oldu... Bir tuhafılık vardı bu işte...

Dört halifenin üstünlüğü Sır, gelen vahiyle çözüldü:

- Tahtaların ilkinde benim, sonuncusuna da habibim Muhammed Mustafa aleyhisselamın adını yaz ki, şeytan öbür isimleri silemesin.

Nuh peygamber, emredildiği gibi yaptı. Fakat dört tahta artmıştı. Bunu Cebrail aleyhisselamla konuştu:

- Ya Cebrail, fazla gelen dört tahtayı ne yapayım?

Vahiy meleği, suâli Hak teâlâya sundu.

İnsanlığın ikinci babası Nuh peygambere haber geldi:

- Ey büyük peygamber! O dört tahtaya son peygamberimin dört halifesinin isimlerini yaz; gemi o zaman tamam olacaktır. Zira o dört insan, İslâm dininin dört sütunu gibidir. İslâmiyet onlarla ayakta kalır ve onlar sayesinde dünyanın her tarafına yayılır.

Vahye uyularak denilenin yapılması ile gemi tamamlandı ve ondan sonra yüzebildi.

Nuh aleyhisselam, Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali'nin isimlerini artan tahtalara yazarak, bunları gemisine çakmadıkça, görünüşteki kusursuzluğa rağmen, geminin yüzmesi ve felâketten kurtulması mümkün olmamıştı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 NİSAN 1998 · KAYIT 11580

Ziyarete sekiz fayda!

Sıla-i rahimde, Allahü teâlânın rızası vardır. Sıla-i rahim yapan, yani akraba ve dostlarını sırf Allah rızası için ziyarette bulunan kişi, Allahü teâlânın rızasını kazanır.

Bir zamanlar, Mekke'de Horasanlı bir kimse vardı. Oraya gelen yabancılar, eşya ve emanetlerini ona bırakırlardı.

Bir defasında yine bir yolcu, kendisine onbin akçe emanet etmişti. Adam, bir müddet sonra emanetini almak üzere tekrar Mekke'ye geldiğinde, emanetçinin ölmüş olduğunu öğrendi. Meseleyi aile efradına anlattı. Fakat onlar, böyle bir emanetten haberlerinin olmadığını söylediler.

O da Mekke'deki ulemaya durumu anlattı. Ne yapması gerektiği hususunda fikirlerini sordu. Ulema ittifakla dediler ki:

- Biz Horasanlıyı gayet dürüst ve salih bir insan olarak biliriz. Hakkındaki kanaatimiz odur ki, o cennetliktir. Sen, gecenin üçte biri, yahut yarısı geçince, Zemzem kuyusunun başına git ve orada, "Ey filan oğlu filan! Ben emanetin sahibiyim" diye seslen! Ümit ederiz, sana bir cevap verilecektir.

"Ben emanetin sahibiyim" Adam, üst üste üç gün bu harekete devam etti. Fakat ses seda çıkmadı. Âlimler bu duruma şaşırarak dediler ki:

- Bu durumda biz, Horasanlının cehennemlik olmasından korkuyoruz. Merhut ismiyle bir vadi vardır. Bu vadide bir kuyu bulunmaktadır. Gecenin üçte biri veya yarısı geçince, onun başında, "Ey filan oğlu filan! Ben emanetin sahibiyim" diye nida et!

Adam, söylenilen saatte oraya gitti ve o şekilde seslendi. Daha birinci seslenişinde bir ses kendisine cevap verdi. Emanetçinin sesini tanıyan ve dehşete kapılan adam, ona sordu:

- Buraya atılmana sebep neydi? Seni dürüst, salih ve hayırsever bir insan olarak bilirdik!

- Benim Horasan'da akrabalarım, dostlarım vardı. Mekke'ye geldikten sonra hiç sıla-i rahim yapmadım. Onları arayıp sormadım ve ziyaretlerine gitmedim. Nihayet ömrüm sona erdi. İşte Allah beni bunun için cezalandırarak buraya attı. Senin emanete gelince, o, olduğu gibi duruyor. Aile efradımın ondan haberi yoktur. Ben onu, evin filan yerine saklamıştım. Çocuklarıma söyle, senin eve girmene müsaade etsinler. Emanetini bıraktığın gibi aynen alırsın!..

Adam döndü. Emanetçinin çocuklarına başvurarak söylenen yeri aradı. Gerçekten parası olduğu gibi duruyordu.

Şunu iyi bilmelidir ki, kişinin dinine, çoluk çocuğuna zarar gelmeyecek sıla-i rahimde, birçok güzel haslet mevcuttur:

Birincisi: Sıla-i rahimde, Allahü teâlânın rızası vardır. Sıla-i rahim yapan, yani akraba ve dostlarını sırf Allah rızası için ziyarette bulunan kişi, Allahü teâlânın rızasını kazanır.

İkincisi: Sıla-i rahim yapmakla, akraba ve dostlarının gönlüne bir sürur, bir sevinç verilmiş olur. Hadis-i şerifte, "Amellerin en faziletlisi, gönlüne sürur verendir" buyuruldu.

Üçüncüsü: Akraba ve dostlar ziyaret edilmekle, onların arasındaki akrabalık bağlarının kopmasını arzulayan ve bunun için çeşitli vesveseler veren şeytan kederlendirilmiş olur.

Dördüncüsü: Akraba ve dostlar ziyaret edilmekle ömür bereketlenir, uzar.

Beşincisi: Akraba ve dostların ziyaret edilmesi, razkın bolluğuna ve bereketliliğine sebep olur.

Altıncısı: Sıla-i rahim yapmakla, ölmüş olanlar sevindirilmiş olur. Zira ecdadımız, bizlerin dost ve akrabalarımıza yapacağımız ziyaretlere sevinirler.

Neşe ve sevinç artar Yedincisi: Sıla-i rahim; sevgi, muhabbet bağlarının kuvvetlenmesine vesile olur. Zira bir kimseyi sevindirecek veya kederlendirecek bir hâl vâki olduğunda, onun bütün akraba ve dostlarının dört bir yandan toplanıp, kendisine yardımcı olmaları, onun neşe ve sevincinin artmasına yardım eder.

Sekizincisi: Akraba ve dostları ziyaret etmek, öldükten sonra da ecrin artmasına vesile olur. Zira sağlığında akraba ve dostlarına ziyaretlerde bulunup, onların gönüllerine neşe katan kişi, öldükten sonra, yakınları onun her iyiliğini andıklarında, kendisi için duâ edecekler, rahmet talebinde bulunacaklardır. Ancak, dostları, akrabaları kötü kimseler ise, onlara yaptığı iyilikler, yardımlar sebebiyle işledikleri günahlara, ortak olacaktır. Öldükten sonra da sıkıntıdan kurtulamayacaktır. Bunun için, akraba da olsa, dinine, imanına zarar gelecek kimselerle samimi olmamalıdır. Zaruret miktarı görüşmelidir.

1998 YILLIK KÜLLİYATI

05

Mayıs

4 yazı · Gönül Bahçesi: 4

GÖNÜL BAHÇESİ · 8 MAYIS 1998 · KAYIT 11581

Dost Kazanmak

Dost kazanmanın yolu, insanlara değer vermekten geçer. Değer vermek için de insanların hep iyi taraflarını görmeli ve bu hâllerini takdir etmeliyiz. Yediden yetmişe herkes takdir, tebrik bekler. Takdire, teşekkür kendimizi alıştırmalıyız. Hatta şartlandırmalıyız. Zaten dinimiz de bunu emrederek, “İnsanlara teşekkür etmeyen Allaha şükretmiş olmaz” diyor.

Şunu unutmayalım: Hayatta rastladığımız her insan, hiç olmazsa bir veya birkaç yönden bizden üstündür. Dolayısıyla bizim başkasından öğreneceğimiz çok şey vardır. Yeter ki biz, insanlara yaklaşmasını bilelim. Kibire, gurura kapılmayalım.

Memnun etmenin yolu Herkesin sevdiği, hoşlandığı bir şey vardır. Farenin sucuğu, peyniri çok sevdiği bilindiği için, fare kapanına bunlar takılır. Bunların yerine, kapana çilek takmak kimsenin hatırına gelmez. Balıklar ise, kurt yemeyi seviyorlar. Onun için herkes balığa çıktığında, oltaya kurt takar. İnsanları elde etmek, onlara yaklaşabilmek için de aynı yolu takip etmek mecburiyetindeyiz. Şu kaideyi hiçbir zaman unutmayalım: Oltaya doğru yem takmak şartıyla, memnun edemeyeceğimiz insan yoktur.

Hiç kimse tıpatıp bizim gibi düşünmez. Çünkü bizim kopyamız değil. Herkesin düşüncesi, anlayışı bir değildir. Bir insanı memnun etmenin tek çaresi, onun istekleriyle ilgilenmek, onun isteklerine değer vermek, onun isteklerinin önemini kabul etmektir.

Dünya, sadece kendi istekleri ile ilgili olan, başkalarının isteklerini düşünmeyen insanlarla doludur. Bunun için, başkalarının istekleri ile ilgilenenler büyük başarılarla aday olurlar. Çünkü karşılarında çok az rakip bulunur.

Her insan gerek maddî, gerekse manevî yönden erişebileceği sınırın çok gerisindedir. Kapasitesinin çok altında bulunmaktadır. İmkân verdikçe, önünü açtıkça kapasitesi genişler. Ona yaklaşmasını bilmez, önünü tıkarsak, değer vermezsek mevcut kapasitesini de zamanla daraltırız, yeteneklerini köreltiriz.

İlim adamları diyor ki:

“Neler yapabileceğimizi düşünecek olursak, henüz pek birşey yapamadığımızı, varabileceğimiz sınırın çok gerisinde kaldığımızı görürüz. Çünkü fizikî, fikrî ve ruhî kuvvetlerimizin ancak çok az bir kısmını kullanabilmekteyiz.”

Bunun için hedefimiz, insanların kullanılmayan değerlerini harekete geçirmek olmalıdır. Bu hem maddî, hem de manevî manada ele alınabilir. Bütün bunlar, insanların birbirlerini iyi tanımaları, birbirlerinden karşılıklı olarak istifadeleri ile mümkündür.

Zaten, öğrenim ve eğitimin büyük hedefi, sadece bilgi sahibi olmak değil, nihaî hedef bu bilgiyi tatbik ettirmektir. Bir insan bilgisini, cevherini kendiliğinden başkalarının istifadesine sunamıyorsa, biz bir yolunu bulup, bundan istifade etmeyi bilmeliyiz. Bu aslında bizim kadar onun da yararınadır.

Çünkü, harekete dönüşmeyen bilgi bir kıymet ifade etmez. Dinimiz de bu tür bilgi depolamayı hoş görmemektedir. Hatta Kur'an-ı kerimde böyle kimseler için, “Kitap yüklü merkep” ifadesi geçmektedir.

Er kişinin işi Allahü teâlâ insanı eşref-i mahlûkat, yani yaratılmışların en şerefli olarak yaratmıştır. İnsanın bu şerefli tarafı öne çıkartılıp, insanlığın hizmetine sunulabilirse, insan, dünyada ve âhirette rahat ve huzur içinde olur.

İnsanların bu yönü değil de zararlı, yıkıcı, bölücü, fitneci yönleri öne çıkartılırsa, o derece zararlı olur. Böyle insanlar için âyet-i kerimde, “Onlar hayvandır, hatta hayvandan daha aşağıdırlar” buyurulmuştur.

Tabii ki, dost kazanmak, insanların iyi yönlerini ortaya çıkarmak kolay değildir. Bilgi ister, sabır ister. En önemlisi de samimiyet ister. Halis niyet ister. Bunun için atalarımız, “Düşman kazanmak her kişinin, dost kazanmak er kişinin işidir” demişlerdir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 16 MAYIS 1998 · KAYIT 11582

Herkes hayır duâ

Geçen hafta çarşamba gecesi komşumuz Yılmaz bey geldi. Daha kapıdan girerken, “Allah kahretsin... Allah belâsını versin” diye söyleniyordu. İçeri girip oturdu, fakat hâlâ devam ediyordu: “Böyle insanlar insanı katil yapar. İlk karşılaştığımızda

ben ona yapacağımı biliyorum; anasından doğduğuna pişman edeceğim... Bu kadar iyiliğime karşı bunu bana nasıl yapar?!..”

Deşarj olması, rahatlama için müdahale etmedim. İş ortağı, anlattığına göre gerçekten yapmaması gereken şeyler yapmış. “Nasıl yapar bunları, sen haklısın” desem, hemen gidip gereğini yapacak. Bir iki bardak çay içince biraz rahatladı. Kendine geldi. “Ben söyleyeceğimi söyledim, sen birşey demeyecek misin” dercesine yüzüne baktı. Anladım ki birşeyler söylememi istiyor. Sordum kendisine:

- Sen Peygamber efendimizin Uhud savaşını biliyor musun?
- Duydum ama detayını bilmiyorum.
- Anlatayım... Tabii ki tamamını değil, seninle ilgili kısmını.
- Ondört asır önce olmuş savaşın benimle ne ilgisi olacak?
- Ben anlatayım, kararı sen ver! Uhud savaşında, müşrikler Peygamber efendimizi öldürmeye yemin etmişlerdi. Bu savaşta Peygamberimizin mübarek dişini kırdılar, başından ve omuzundan yaraladılar. Mübarek yüzü ve sakalı kana bulandı. Sonunda öldüğünü zannedip uzaklaştılar. Daha sonra eshâb-ı kiramdan bazıları geldi. Resûlullahı o hâlde görünce çok üzüldüler. Bu üzüntü ile dediler ki:

“- Ya Resûlallah, bu kendini bilmezlere bedduâ etseniz de, Allahü teâlâ bunları helâk etse.”

Mübarek eli ve yüzü kan içindeyken ve çok sevdiği amcası Hz. Hamza da içlerinde olmak üzere 70 sahabe şehit olmuş iken, merhamet deryası olan Resûlullah efendimiz şöyle buyurdu:

“- Ben lânet etmek için gönderilmedim. Hayır duâ etmek, her mahlûka merhamet etmek için gönderildim. Ben, insanların azap çekmesi için değil, herkese iyilik etmek ve insanların huzura kavuşması için gönderildim.”

Sonra şöyle duâ buyurdu: “Ya Rabbi! Bunlara hidayet et! Tanımıyorlar, bilmiyorlar, bilselerdi böyle yapmazlardı.” Sonra da kendisini öldürmeye yemin etmiş düşmanlarını affetti, lânet etmedi.

Bir Müslüman bir sıkıntıya düştüğü zaman, çıkış yolunu, Peygamberimizin ve onun yolunda olan Allah dostlarının hayatlarına, yaşayışlarına bakarak bulmalıdır. Gerçek insan onlardı... İstersen Resûlullah efendimizin vârisleri ve gönül bahçesinin erleri olan Allah dostlarından da bir olay anlatayım:

Bağdat'ta Ma'rûf-i Kerhî isminde kerametleri, güzel sözleri ve nasihatleri ile meşhur bir zat vardı. Bu zat, birgün talebeleriyle hurmalıkta oturuyordu. Bu esnada Dicle nehrinden bir kayık geliyordu. Kayıktaki birkaç genç, içip içip naralar atıyorlardı. Bu hoş olmayan manzara karşısında talebeleri dediler ki:

“- Efendim, bedduâ edin de Allahü teâlâ bu kendini bilmezleri nehrinde boğsun, insanlar da böylece onların zararlarından kurtulsunlar.”

Bunun üzerine kayıktakiler için şöyle duâ etti:

“- Ya Rabbi! Sen bu kullarını dünyada neşelendirdiğin gibi âhirette de neşelendir.”

Talebeler bu duâyâ bir mana veremediler. Kendisine sordular:

“- Efendim, böyle duâ etmenizin hikmetini anlayamadık. İzah eder misiniz?”

“- Bekleyiniz, söylediklerimin sırrı şimdi ortaya çıkar.”

Talebeler dikkatle kayıktakileri takip etmeye başladılar. Kayıktakiler, kıyıya çıkınca, Ma'rûf-i Kerhî hazretlerini gördüler. Bunun Allah dostu, evliya bir zat olduğunu biliyorlardı. Birden ne yapacaklarını şaşırdılar. Utandılar. Daha o, kendilerine birşey söylemeden, ellerindeki çalgıyı kırdılar, içkileri attılar. Huzuruna gelip tevbe ettiler.

Bunun üzerine Ma'rûf-i Kerhî hazretleri talebelerine dönüp buyurdu ki:

“- Gördüğünüz gibi, herkesin istediği oldu. Ne onlar boğuldu, ne de kimse onlardan rahatsız oldu.”

Bunları anlattıktan sonra Yılmaz beye dönüp sordum:

- Bu olayları, senin başına gelenlerle ilgili olarak ayrıca yorumlamaya ihtiyaç var mı?

- Yok söylemek istediğini çok iyi anladım. Allah razı olsun. Sözlerimi geri alıyorum.

Yılmaz bey gittikten sonra düşündüm: Bir kimsenin kalbinde Peygamber sevgisi ve Allah adamları sevgisi varsa gerisi kolay... Allah korusun ya bu sevgi de olmasa, ne olurdu o zaman hâlimiz...

GÖNÜL BAHÇESİ · 23 MAYIS 1998 · KAYIT 11583

Kavganın sebebi

Memleketimizdeki ve diğer ülkelerdeki geçimsizliklerin, kavgaların, savaşların, akan kanların temelinde hep “Hoşgörü” eksikliğinin yattığı söylenebilir.

Bugün herkeste, “En iyisini ben bilirim, ben düşünürüm; madem ki en güçlü benim, o zaman benim dediğim olacak” fikri hâkim değil mi?

Böyle olunca da yeryüzü kan gölüne dönüyor. Her zaman hoşgörüyü esas alan rahat eder. Nitekim ecdadımız inançları gereği bunu esas aldıkları için asırlarca rahat ve huzur içinde yaşamışlardır.

Dinimiz Müslüman olsun veya olmasın herkese “Hoşgörülü” yani toleranslı olmayı emreder. “Yaratılanı, yaratandan ötürü” hoşgörü ile karşılamayı öğütler. Çünkü, hoşgörüsüzlükte kibir vardır, kendini beğenme vardır, başkalarına değer vermeme, onları insan yerine koymama vardır. Bunlar ise zaten dinimizin yasakladığı şeyler.

Ecdadımız, hep hoşgörüyü esas aldıkları için, altı yüz küsur yıl gibi uzun bir zaman üç kıta ve yedi denize hâkim oldular. Ermeniler bile devletin en sadık tebaasıydı. Bunun için, devlet nezdindeki adları “Tebaayı sadıka”, yani sadık millet idi.

Hoşgörü zayıflayıp, birlik beraberlik kalmayınca devlet yıkıldı. Yeryüzünde huzur kalmadı. Osmanlı sınırları dahilinde yaşamış, Müslüman olsun, gayrimüslim olsun herkes bu huzurun hasretini çekmekte bugün.

İslâm tarihinde gayrimüslimlerin, Müslüman olmaları için hiçbir zaman zorlama olmamıştır. Olması da zaten mümkün değildir. Çünkü, Kur’an-ı kerimde Bekara suresinin iki yüz elli altıncı âyetinde mealen, “Dinde zorlama yoktur” buyurulmuştur.

Müslümanlar; tatlı, yumuşak, mantıkî, akla uygun sözleri ile ve güzel ahlâk ve iyi hareketleri ile, onların seve seve Müslüman olmalarına sebep olmuşlar. Müslüman olmayanlar ise, devletin himayesi, koruması altında yaşamışlar. Vergilerini verip, Müslümanların bütün hak ve hürriyetlerine malik olarak, kendi dinlerinin emirlerini serbestçe yapmışlar.

Bununla ilgili olarak İslâm tarihinden çok örnekler sunmak mümkün. Meselâ, her işimizde rehberimiz olan Resûlullah efendimizin gayrimüslimlere verdiği ve tarihin şeref levhasında yerini almış bir “Eman” var. Bu eman şöyle:

“Eğer Hristiyan bir rahip, papaz veya bir turist, ibâdet için bir yerde inzivaya çekilmiş ise, kendim, dostlarım, arkadaşlarım ve bütün milletimle beraber onlardan her türlü teklifleri kaldırdım. Onlar benim korumam altındadır. Haraç vermesinler veya canları istediği kadar versinler. Onlara zor kullanmayın!

Müslüman olmayanların manastırlarının, kiliselerinin hiçbir tarafını yıkmayın! Bunların kiliselerinden mal alınıp Müslüman mescitleri için kullanılmasın!

Ticaret yapmayan ve ancak ibâdet ile meşgul olan kimselerden, her nerede olurlarsa olsunlar vergi almayın! Denizde ve karada, doğuda ve batıda onlar benim himayem altındadır. Ben onlara “Eman” verdim.

Cizye almak gerekirse, ne kadar zengin olurlarsa olsunlar, ne kadar malları ve mülkleri bulunursa bulunsun, yılda oniki dirhemden daha fazla vergi almayın! Onlara zahmet, meşakkat teklif olunmaz.

Kendileriyle bir müzakere yapmak icap ederse, ancak merhamet, iyilik ve şefkat ile hareket edilecektir. Onları, daima merhamet ve şefkat kanatları altında himaye ediniz!

Nerede olursa olsun, bir Müslüman erkekle evli olan Hristiyan kadınlara, kötü muamele etmeyin! Onların kendi kiliselerine gidip, kendi dinlerine göre ibâdet etmelerine mâni olmayın!

Her kim ki, Allahü teâlânın bu emrine itaat etmez ve bunun tersine hareket ederse, Allahü teâlânın ve Peygamberinin emirlerine isyan etmiş sayılacaktır.”

İşte Müslümanlar hep Resûlullahın bu düsturu ile hareket etmişler. Bunun için de herkesi memnun edebilmişlerdi.

Bugün 21. asrın eşiğindeyiz... Milletçe hâlâ ecdadımızın asırlar öncesinde hâlettği insan haklarını tartışıyoruz. Bu gidişle daha çok tartışacağız galiba.

İnsan haklarını dillerinden düşürmeyen Batılı devletler bile, bu gerçek manadaki hoşgörünün çok gerisindeler bugün. Bunlar gerçekte değil sözde insan hakları savunucuları...

Saraybosna’da, Kosova’da sırf farklı dinden oldukları için binlerce Müslümanın katline seyirci kalmaları, sözlerinde ne derece samimî olduklarını göstermektedir!...

GÖNÜL BAHÇESİ · 30 MAYIS 1998 · KAYIT 11584

Niyet halis olunca!

Boş zamanlarınızda veya hafta sonlarında bir fırsatını bulunca, kendinizi hemen bir piknik yerine atmayın her zaman. Ara sıra da olsa, tarihî mekânlarımızı gezin. Böylece bir nebze de olsa geçmişimizle beraber olursunuz. Bu ziyaretlerden alacağınız lezzet, ruhî rahatlık inanın piknik yerlerindeki rahatlığınızdan az olmayacaktır. Ben zaman zaman böyle yapıyorum, çok da iyi oluyor, size de tavsiye ederim...

Geçen hafta yine böyle yaptım, Topkapı'ya gittim. İstanbullu olanlar bilir; Topkapı'da, eski Trakya garajının arkasında, E-5'in kenarında "Takkeci Camii" var. 1591 senesinde yaptırılan bu camide, bugün antikacıların değer biçemediği, üzüm salkımlı, lâleli ve envaiçeşit çiçek desenli çinileri ve duvar süslemelerindeki harikulâde sanatı görünce insanın gözleri parlıyor. Cami hemen hemen herşeyi ile orijinallliğini koruyor...

Kıymetli şeyin düşmanı da çok oluyor. Çinilerin bir kısmının söküldüğünü ve bazı süslerinin üzerine boya yapılmış olduğunu görünce de içiniz sızlıyor. Cami görevlilerinden dinlediğime göre, pişmemiş tavuğun başına bile gelmemiş bu caminin başına gelenler... Önce altın arayıcıları tarafından bahçesi delik deşik edilmiş. Sonra zaten bakımsızlıktan çökmek üzere olan camiye fırsatını bulan girmiş; kimi çatıdaki tonlarca kurşunu, kimi sökebildiği kadar çiniyi, kimi de şamdanları, kısacası kim ne bulduysa alıp götürmüş. Şimdi birçok Avrupa müzelerinde bu eşsiz çiniler sergilenmekte. Yetkilileri uyarıyorum, âcilen koruma altına alınmazsa, kısa zamanda caminin duvarlarındaki çinilerin yerinde, hatta caminin yerinde yeller esecek...

Caminin bu eşsiz tarihî özelliği yanında, yapılışı da çok enteresan; enteresan olduğu kadar da ibretli... Bu yapılış hikâyesi, sebeplere yapışarak yapılan tevekkülün, Allaha sığınmanın, Ona samimî olarak yapılan niyazın insanı nelere kavuşturacağını bir kere daha ortaya koyuyor... İnsan yeter ki istemesini bilsin, yeter ki isteğinin verileceğinden şüphe etmesin. Fakat bu kolay bir hâdise değildir. Çok az insana nasip olur böyle temiz kalblilik...

Şimdi gelelim caminin yapılış hikâyesine:

Topkapı’da mütevazı bir hayat süren Takkeci İbrahim Çavuş, ördüğü takkeleri satıp zar zor geçinen kalbi tertemiz bir gönül eri. Bütün derdi, bir cami inşa edip, Allahü teâlânın rızasına erişebilmek...

Hep bunun hayali ile yaşıyor, her konuşmasında hep bunu dile getiriyor. Fakat kimse inanmıyor. Alaylı bir şekilde hangi parayla cami yaptıracığını soran kimselere ise Takkeci İbrahim daima şu cevabı veriyor: “İhtimaldir padişahım, belki derya tutuşa!”

Gel zaman git zaman, İbrahim Ağa bir mübarek gece ibâdetle meşgul olurken uykuya yenik düşer. Fakat bir süre sonra kan ter içinde uyanır.

Rüyasında nur yüzlü mübarek bir zat der ki: “Bağdat’a git, orada iki salkım üzüm rızkın var, onu ye ve dön!”

Hemen o gün Bağdat’a gitmek üzere yola koyulur. Hikmetini, üzümü bulup bulamayacağını düşünmez bile... Aylar süren, bin bir türlü zahmetli yolculuktan sonra nihayet Bağdat’a varır ve bir hana yerleşir. Yorgun, bitkin ama ümidinden birşey kaybetmiş değildir.

Heybesindeki kurumuş ekmeği çıkarıp yemek için, hancıdan biraz su ister. Bu sırada çardaktaki asma ve asmadaki dökülmekte olan yapraklar arasındaki iki salkım üzüm gözüne takılır. Hancı su ile beraber kendisine acıyıp asmadaki iki salkım üzümü kopararak ekmeğine katık yapması için önüne koyar.

İki salkım üzüm bitince, uzun yolculuğun yorgunluğunun bir anda üzerinden kalktığını hisseder. Emri yerine getirmenin verdiği gönül rahatlığı ile geriye dönebilirdi artık...

Bu sırada hancı yanına gelip nereden gelip nereye gittiğini sorar. Takkeci İbrahim de saf bir şekilde anlatır rüyasını... Daha rüyası bitmeden hancı basar kahkahayı:

- Be akılsız adam, bir rüyaya bağlanıp bunca zahmete girilir, bunca masraf yapılır mı? Bana kaç defadır rüyamda; “İstanbul’da Topkapı’da Takkeci İbrahim Çavuş’un evinin bahçesindeki kuyunun yanındaki büyük taşın altında bir küp altın gömülüdür, git altınları al” derler. Ben de, “Bu rüyadır” derim, hiç üstünde durmam. Sen ise iki salkım üzüm yemek için İstanbul’dan Bağdat’a gelmişsin. Allah akıl, fikir versin!

Takkeci İbrahim Çavuş mesajını almıştır artık... Hemen İstanbul’a döner ve bahçesindeki altın dolu küpü çıkarır topraktan. Kendi kendine de, “İşte derya

tutuştı!” diye mırıldanır...

Bugün hâlâ “Takkeci Camii” olarak anılan tarihî şaheseri inşa eder. Mütevazı kabri de caminin kible istikametinde müezzin evinin bahçesindedir.

Söyleyin şimdi, pikniği mi, yoksa böyle bir ziyareti mi tercih edersiniz?

1998 YILLIK KÜLLİYATI

06

Haziran

4 yazı · Gönül Bahçesi: 4

GÖNÜL BAHÇESİ · 6 HAZİRAN 1998 · KAYIT 11585

“Altta kalanın canı çıksın!..”

Maddecî Batı’nın düşünce yapısını şu söz çok güzel yansıtır: “Altta kalanın canı çıksın!..” Bizde de bu düşünce yaygınlaştığı için, yardımlaşma unutulmuş; ferdiyetçilik ön plâna çıkmış durumdadır. Adamın bir evi varsa, hemen ikinci, üçüncü evin ve yazlığın peşine düşmekte... Otomobili varsa, hanımına, çocuklarına da alma telâşına kapılmakta...

Akrabalarının, komşularının yiyecek ekmek bulamaması bile onu hiç mi hiç ilgilendirmemekte... “Komşusu aç iken tok yatan bizden değildir” düsturu çoktan unutuldu.

Eskiden de saray, yalı sahibi zengin Müslüman ağalar, paşalar vardı. Fakat her biri neredeyse bir mahaleye bakardı. Çaresizlerin ümit kapısıydılar. Eskiler, cenâb-ı Hakkın verdiği nimetleri paylaşmasını bilirlerdi. Sahip oldukları dünyalıkları şan, şöhret için kullanmazlardı. Yaptıkları yardımları başkaları değil, yardım yapılan kimseler bile çoğu zaman bilmezdi. Şimdi ise yapılan yardımlar bile, reklâm için yapılmakta; gösteriş, övünme hep ön plâna çıkmaktadır.

Yapılan iş, kazanılan para ölümden sonrası için bir faydası olacak ise bir kıymet ifade eder. Yoksa mal, mülk onun dünyasını da, âhiretini de karartır...

Hedef sadece zenginlik olunca, mal, mülk hırsı öylesine gözleri köreltiyor ki, yakınlarını, çevresini göremiyor insanoğlu... Gördüklerinden, yaşadıklarından ibret alamaz hâle geliyor. Dünyalıklar vasıta olmaktan çıkıyor, mabudu hâline dönüşüyor. Zamanımızın en tehlikeli hastalığı budur. Manevî hastalıkların mütehassısları bu hastalığın tedavi şeklini asırlar önce bildirmişler. İşte size bu hastalığın tedavi şekline bir örnek:

Birgün, eshâb-ı kiramın büyüklerinden Ebüdderdâ hazretlerine bir kişi gelerek dedi ki:

- Benim kalbimde mala, mülke karşı aşırı sevgi var. Çevremdeki muhtaçların, çaresizlerin perişanlığı bana tesir etmiyor. Onlara merhamet edip yardımda bulunmak içimden gelmiyor. Ayrıca kıldığım namazlardan ve diğer ibâdetlerimden de bir tat, lezzet alamıyorum. Bana ne tavsiye edersiniz?

- Sana tavsiyem şu: Sen tehlikeli bir hastalığa yakalanmışsın. Bunu, hemen tedavi etmelisin! Yoksa, Allah korusun imanını da kaybedebilirsin!...

- Ya Ebüdderdâ, ne olur beni bu hastalıktan kurtar!

Ebüdderdâ hazretleri bu kişiye şu nasihatı yaptı:

- Sık sık hasta ziyaretlerine git! Cenaze namazlarında bulun! Kabirleri ziyaret et! Bu üç şeyi muntazaman yaparsan bu hastalıktan kurtulursun! Böylece sendeki dünya sevgisi yok olur, kalbin nurlanır, basiret gözün açılır.

O kimse bir müddet sonra tekrar Ebüdderdâ hazretlerine gelip dedi ki:

- Ya Ebüdderdâ! Tavsiyelerini aynen yerine getirdim. Fakat kendimde hiçbir değişiklik görmüyorum!

- Sen bildirdiğim gibi, hastaları yokladın mı, cenazelerde bulundun mu, kabir ziyaretleri yaptın mı?

- Evet, devamlı bu üç şeyle meşgul oldum.

Bunun üzerine, Ebüdderdâ hazretleri şöyle buyurdu: - Öyle ise sen, cenazeye bir hayvan ölüsüne gider gibi gitmişsin! Şimdi söyleyeceklerimi iyi dinle: Hasta ziyaretlerine gittiğin vakit, birgün senin de onun gibi zayıf, hâlsiz yatağa uzanmış olacağını düşün! Bir yudum suyu bile eline alıp içemeyecek, başkalarının yardımı ile içebileceksin! Zenginlik, insanın bu hâle gelmesine mâni olamamaktadır. Bunları, hastanın yanında düşün ve nefsine şöyle de:

“Şunun hâline bak, ibret al! Senin de sonun budur, o hâlde dünyaya taparcasına bağlanma!”

Cenaze namazına gittiğin zaman düşün ki, bu kimseyi, bütün dünya nimetlerinden ayırmışlar. Tabutun içine koyup musalla taşının üzerine bırakmışlar. Yakınları, çok sevdiği ve bütün ömrünü onlar için harcadığı çocukları onu geriden seyrediyorlar.

Mezarlığa vardığında, kabirde yatanların hâlini düşün! Birgün sen de onlar gibi olacaksın! Nazik bedeninin çürüyüp böceklerle yem olacaktır. Allah için kazanıp harcamadığın mallarının burada sana hiçbir faydası olmayacağını, hatta zararı olacağını düşün!

Ebüdderdâ hazretleri sözünü şöyle tamamladı:

- Ey kişi işte üç şeyi yaparken bunları düşünüp, kendini bunların yerine koyarsan, kısa zamanda bu tehlikeli hastalıktan kurtulursun!

GÖNÜL BAHÇESİ · 13 HAZİRAN 1998 · KAYIT 11586

Koltuk uğruna..

Şair, “Bir hilâl uğruna ya Rab ne güneşler batıyor!” demiş. Bunu zamanımıza uyarlayacak olursak, “Bir koltuk uğruna ne güneşler batıyor!” diyebiliriz.

Günümüzde görüyoruz, belli bir yere gelmek için ne akıl almaz mücadeleler, ne kavgalar veriliyor; makam hırsıyla her türlü hileye başvurularak ne güneşler batırılıyor...

Buna sebep; genelde hizmet değil, üç beş gün de olsa hükmederek, nefsleri tatmin etmek, bu arada köşeyi dönmek olduğunu hepimiz biliyoruz. Eskiler çocuklarına vasiyetlerinde, “Oğlum, sakın yönetici olma! Hakkıyla idarecilik yapmak çok zordur. Dünyada da, ahirette de işin güç olur!” derlermiş.

Gönül ehli Allah dostları, kul hakkından, makamın hakkını verememekten korktukları için idarecilikten uzak kalmışlar hep... Meselâ, yüksek mahkeme başkanlığını kabul etmediği için, dövülürken şehit edildi İmam-ı a'zam hazretleri...

Çünkü onlar; “On kişiye idarecilik eden kimse, kıyamette, elleri bağlı olarak getirilir. Adil ise kurtulur, değilse zulmü yüzünden helâk olur.” ve “Hakkını gözetenler hariç, yöneticilik, kıyamette pişmanlıktır.” hadis-i şeriflerini bilen, kul hakkından korkan kimselerdi.

Bu hadis-i şerifler, idareciliğin çok mesuliyetli bir iş olduğunu göstermektedir. Bu bakımdan idareci olmak hevesiyle yanıp tutuşmak, akıllı bir insanın yapacağı iş değildir. Fakat, istemediği hâlde, bir kimseye bir vazife verilirse, hakkıyla bunu yapabileceğine inanıyorsa, hizmet için o vazifeyi alması gerekir ki, o ayrı...

Bir okuyucumuz, yönetici olmanın vebalini bilen bir babanın oğluna yaptığı vasiyeti göndermiş. Gerçekten herkesin istifade edeceği ibretli nasihatler bunlar:

“Yavrum; sakın idareciliğe talip olma! Fakat sana bir makam teklif edilirse, onu kabul etmemezlik de etme, tevâzu ile kabul et, ihlasla hizmet et! Ama, koltuğa yapışıp kalma! O makamı terketmen gerektiğinde vakarınla, vicdanî huzur ile terk et!”

“Yavrum; bir mekânın şerefi içindekinden ötürüdür. Sen, sen ol, sakın bulunduğun makamdan kendine bir şeref payı çıkarma; bilâkis sen o makama şeref kazandır!”

“Yavrum; dünyanın, en tatlı ve de nefsin en çok hoşuna giden işi, yönetici olmaktır. Kalbden çıkacak en son kötü huy da baş olma hırsıdır. Sen sakın bu aldatıcı görünüşe kapılma! Hasbelkader idareci olduğunda zor yolu seç ve maiyetindekilerin hizmetkârı ol! Çünkü, peygamberimiz, (İnsanların en hayırlısı kavmine hizmet edendir.) buyurmuştur.”

“Evlâdım; mahkeme kadiya mülk olmaz. Bir makama getirildiğinde hemen ertesi günü alınacakmışsın gibi her zaman hazır ol; ama hep o makamda kalacakmışsın gibi de itaat ve heyecanla işini yapmaya gayret et!”

“Yavrum; affedici ol! Haklarını helâl etmesini bil! Sen başkalarının ayıplarını örtersen ümit edilir ki, ahirette de senin ayıpların örtüle! Haksız olarak kimseyi üzme, kimsenin kalbini kırma!”

“Cömertlikte güneş gibi, tevâzuda su gibi, tahammülde de toprak gibi ol! Maiyetindekilerin cefasına, sıkıntısına katlan!”

“Evlâdım; çok kimse idareciliği sadece yetki kullanma, emir verme zanneder. İdarecilik yetki ve sorumluluğu orantılı kullanma sanatıdır.”

“Yavrum; her türlü gayretine rağmen, biri hizmetine mâni oluyorsa, onu uzaklaştır! Unutma ki, kangren olmuş bir uzuv merhamet, korku vb. sebeplerden ötürü zamanında kesilip atılmazsa, bütün vücut ölüme terkedilmiş olur.”

“Evlâdım; elemanın akıllı ve çalışkan ise, onu takdir et! Akıllı, fakat tembel ise, ikaz et! Çalışkan, fakat akılsız ise, ona dikkat et! Hem akılsız, hem de tembel ise, onu kendinden uzak et!”

“Evlâdım; münakaşa ve kavga edici olma! Münakaşanın galibi olmaz! Daima hakkı gözet ve doğruyu açıkça ifade etmekte cesur ol! Risk almasını bil; korkak olma! Gelişmeleri takip et; kendini yenilemeyi ihmal etme!”

“Oğlum; insanları yola getirmede sebeplere yapış, fakat aşırı ısrarcı olma! Hidayetin Allahtan olduğunu unutma! Bilgi ve görgü eksikliğini sakın müdürlük yetkilerini kullanarak gidermeye çalışma! Nifaktan, fitneden çok sakın! En büyük hizmet fitneye sebep olmamaktır.”

“Yavrum; niyetini sağlam tut! Her işinde kendine ben bunu niçin yapıyorum sorusunu sor; ahiretine bir faydası yoksa o işten vazgeç!”

Bütün bu nasihatlardan sonra, “Niyetim halis; bilgime, mizacıma, yeteneklerime güveniyorum, ben bu işin üstesinden gelirim” diyen varsa, helâl olsun ona o koltuk...

GÖNÜL BAHÇESİ · 20 HAZİRAN 1998 · KAYIT 11587

Konfor içeri, huzur dışarı!

Şimdi yapılıyor mu bilmiyorum. Bizim zamanımızda, iki sınıf veya iki okul arasında “münazara” yapılır, yani birbirine zıt iki fikir tartışılırdı. Bir defasında lisede şu konuyu tartışmıştık: “Konfor; huzur mu, sıkıntı mı verir?”

Bizim grup “huzur verir” tezini savunuyordu. Çoğumuz çok ağır ekonomik zorluklar içinde olduğumuzdan, konfor özlemi içindeydik ve bunun için de rahata kavuşunca, huzura kavuşmamak için bir sebep göremiyorduk. Sıkıntıyı bizzat yaşadığımız için, tezimizi iyi savunup, jüriye zorlanmadan kabul ettirmiştik.

Aradan uzun yıllar geçip, o zamanki imkânsızlıkların çoğu ortadan kalkıp belli bir rahata kavuşunca, kazın ayağının hiç de öyle olmadığını geç de olsa anladım. Konforun ne getirdiğini, ne götürdüğünü gördüm. Yokluklar içindeki dostluk, samimiyet bir başkaymış. Tabiri câiz ise şimdiki konfor içindeki dostluklar, geçmişin birer taklidi, sahtesi...

Eskiden, küçücük evlerde bile misafir ağırlamadan rahat edilemezdi. O zamanlar, “Keşke geniş bir evim olsa da, daha çok misafiri ağırlayabilseydim.” diyenler, şimdi kocaman evlerinde misafir yerine ağır, hantal eşyaları ağırlamakta... O zamanlar bir kimsenin otelde kalması, o şehirdeki arkadaşı için büyük bir üzüntü kaynağı olurdu. Bunu bilen arkadaşı da, gece yarısı da olsa kapısını çalıp, “Ben geldim.” diyebilirdi. Şimdi böyle bir davranış cesaret ister artık... Kıt imkânlarla rağmen o günlerde kim ne yaptıysa, o yanına kâr kaldı. Makamın, malın, mülkün beraberinde getirdiği konfor, işi zorlaştırdı. Kitaplarda geçen, “Varlıktaki imtihan yokluktakinden çok daha zordur.” kaidesine yakîn hâsıl oldu. Ne mutlu zoru başarabilene...

Bütün bunları, değerli okuyucumuz, Ahmet Sağlamer Beyin Üsküdar’dan gönderme lütfunda bulunduğu yazıyı okuyunca hatırladım. Gerçekten de çok güzel tespitleri var Ahmet Beyin. Okuyunca siz de hak vereceksiniz bana...

“Konfor içeri huzur dışarı... Öyle bir devirde yaşıyoruz ki, zarurî olmayan ihtiyaçlar, özenti sebebiyle zaruret mevkîine çıktı. Kendi evimi anlatayım size. Üç aşağı beş yukarı çoğumuzun evi böyle...

Bütün odalarım tıklım tıklım eşya ile dolu. Buna rağmen eşyaların ne düşüncelerime bir katkısı oldu, ne de huzuruma... Tam tersi, rahat etmek niyetiyle aldıklarımız, rahatımızı kaçırdı. Artık salonlarımızın en aydınlık, en güzel köşelerinde koltuklar oturuyor. Evlerimizde, rahatça oturup huzur içinde sohbet edebileceğimiz, namaz kılabilceğimiz bir köşe yok.

Koltuk, vitrin, televizyon, müzik seti, sehpa, abajurlar karmaşası; her sehpanın üzerinde kristal tabaklar, vazolar; vazolarda yapma çiçekler...

Ah şu aynalı koca vitrinler! Bunların ve içindeki gösterişli porselenlerin neye yaradığını açıklayacak birini görsem, öylesine rahatlayacağım ki...

Yalnız taban değil, tavan da dolu. Tavandan tepemize iki koca avize sarkıyor. Avizeleri aydınlanma ihtiyacının icabı olarak değil, (Çünkü çıplak ampul daha iyi aydınlatır.) gösteriş tutkumuzun ağır bedeli olarak tavana asmışız. Her birinde irili ufaklı üç yüz adet kristal ya da kristal niyetine yutturulmuş cam parça... Her parçanın haftada bir defa özel kimyasal bir maddeyle, ya da sirkeli suyla tek tek silinip kurulanması gerekiyor. Yoksa matlaşır, salonun görüntüsünü bozar. Görüntü bozulunca ne olur, misafirler ayıplar. Sanki misafirler bizi teftişe geliyor.

Aslında, esas ayıp olanı, misafiri, eşyalarla tikiş tikiş salonlarda eşyaların esaretine terk etmek ve bu esarete bekçilik yapmaktır. Ne zamandır atadan kalma bir kanepeye sere serpe uzanma hasreti içindeyiz. Salonun ortasında çocuğumuzla, torunumuzla alt alta, üst üste yuvarlanmak için yarıyoruz. Ne çare, yürüyecek kadar bile yer yok... Ayağınızı uzatmaya kalksanız hemen bir yerlere çarpıveriyor. Namaz mı kılmak istiyorsunuz, o zaman birçok eşyanın yerini her vakitte geçici de olsa değiştirme zahmetini göze almanız şart!

Söyler misiniz lütfen, koltuğa bağdaş kurabiliyor, yorgun ayaklarınızı sehpa koyabiliyor musunuz? Gerekirse salonunuzun bir köşesinde kıvrılıp yatabiliyor musunuz? Nerde?!...

Koltuklar, vitrinler, sehpa, avizeler, vazolar, büfeler sanki hepsi insana düşman... Hepsi el ele verip huzurun yolunu kesmiş. Kendi ortamımızda yabancı gibiyiz. Bir yerlere çarpmamak, bir şeyleri kırmamak için sürekli tetikte olmamız gerekiyor. Evlerimizde eşyaların saltanatı sürüyor. Evlerimize eşyalar hâkim, biz ise herhalde mahkûmuz...

“Konfor içeri, huzur dışarı!” demekte haksız mıyım?”

GÖNÜL BAHÇESİ · 27 HAZİRAN 1998 · KAYIT 11588

Paranın yeri

Lisedeyken edebiyat öğretmenimiz bir ev ödevi vermişti. Konu ise; “Paranın insan hayatındaki yeri” idi. Kompozisyon hâlinde yazıp getirecektik.

Herkes kendine göre birşeyler yazıp öğretmene vermişti. Bir hafta sonra, öğretmenimiz elinde bu ödevlerimiz olduğu hâlde sınıfa girdi. Belli ki, ödevlerin biri çok hoşuna gitmişti... Çünkü bunu diğerlerinden ayrı koymuş.

Ödevin sahibi arkadaşı ayağa kaldırıp dedi ki:

- Seni tebrik ederim. Konuyu çok güzel anlamışsın ve anladığını da güzel ifade etmişsin.

Sonra bu ödevi bizzat kendisi sınıfa okudu. Kompozisyonun sonu şöyle bitiyordu: “Paranın yeri ceptir, kalb değil... Parayı, cep yerine kalbimize koyarsak, yanlış yere koymuş oluruz. Bu ise fayda yerine zarar getirir. Saraydaki o güzelim halıların ortasına çöp bidonunu dökmeye benzer.”

Okuması bittikten sonra, öğretmenimiz bu arkadaşına sordu:

- Bu söz gelişigüzel söylenmiş bir söz değildir. Uzun tecrübe ve bilgi birikiminin ifadesidir. Bunu nereden yazdın?

- Öğretmenim, ödevimi yaparken dedem yanıma gelip, ne yaptığımı sordu. Ben de anlattım. Bunun üzerine; “Sizin yaşınız daha genç, paranın yerini tam bilemezsiniz. Ben söyleyeyim de sen yaz!” dedi. Sonra o söyledi, ben yazdım...

- Evlâdım; bu tespit, söyleyenin tecrübesinin yanında, ayrıca irfan sahibi, gönül ehli bir zat olduğunu gösteriyor. Dedenin kıymetini bil ve istifade etmekten geri kalma!

O zamanlar öğretmenimizin bu ödevine niçin bu kadar önem verdiğini pek anlayamamıştık. Aradan yıllar geçip hayatın içine dalınca, daha iyi anlıyor insan konunun önemini...

Bugün çektiğimiz sıkıntıların altında, hep parayı yanlış yere koymak yatmıyor mu?

Paranın yerini bilmek herkesin bildiği bir konu olmamakla beraber, aynı zamanda bunu uygulamak da çok zor bir meseledir. Çok kimse sorduğunuz zaman, “Paranın kalbde ne işi var, tabii ki cebime koyuyorum!” der. Belki de öyle yaptığını zanneder kendince... Ancak, yaptıklarına baktığınızda hiç de öyle olmadığını açık bir şekilde görürsünüz.

Peki parayı cebe değil de kalbe koyarsak ne olur? Maksat para olmuş olur... Maksat para olunca ne olur? Bunun cevabını dört asır önce İmam-ı Rabbanî hazretleri kısa ve öz olarak şöyle ifade etmiş: “Kişinin maksadı neyse mabudu o olur.”

İnsanın maksadı neyse taptığı odur. Eğer Allahı unutmuş, hep para için koşuyorsa, o, artık paraya tapıyor, demektir. Bütün ömrü ve hayali bir araba almaktan ibaret ise onun tanrısı da araba olur.

Eğer gayesi, maksadı cenab-ı Hak ise, para bir vasıta ise onun mabudu Allahtır. Artık onun her şeyi, her işi ahiret olur; evi, arabası, parası ise ahiret için birer vasıta...

Bütün mesele niçin yaşadığımızı, yaptığımız bir işi niçin yaptığımızı iyi tahlil edebilmektir. Kısacası mabudu iyi seçmektir.

Yönü ahirete dönük olan, her işinde “Niçin” sorusunu sorar kendine. Yönü dünyaya dönük olan da, “Nasıl” sorusunu sorar. “Nasıl daha çok kazanabilirim, nasıl daha çok zengin olabilirim?” sorularının cevabını arar durur. Bunda sınır yoktur. Dünyanın tamamını elde etse, bu defa da yıldızlara göz diker. Bu doyumsuzluğa en güzel fren “Niçin” sorusudur. Bu soru insana, maksadı, niyeti hatırlatır.

Niyet çok önemlidir. Yapılan iş, Allah için çalışmak, Allah için kazanmak, Allah için sarfetmek şeklinde olursa, kıymetlidir, faydalıdır. Yoksa tapuları biriktirmek, insanlara kibirlenmek için yapılırsa hamallık olur. Bu da akıl kârı değildir. “Bir insanın dünyada yaşamaktan maksadı, gayesi, sadece para kazanmaksa, onun kıymeti helâya bıraktığı kadardır.” buyurulmuştur. Nitekim Peygamberimiz buyuruyor ki: “Paraya, altına ve gümüşe tapana Allah lânet etsin!”

Para sevgisi, dünya sevgisi, bütün kötülüklerin, bütün fenalıkların başıdır. Felâketlerin giriş kapısı dünya sevgisidir...

Eğer para cebe değil kalbe konulursa, paranın tuzağına düşer insan... Bu tuzağa düşen de iflah olmaz. Çünkü, parada sevgi yoktur, parada şefkat yoktur, parada merhamet yoktur. Kısacası kontrolsuz para bir canavardır. İşte Amerika... Orada merhametin, sevginin zerresi yok, hayat dolara endeksli... Sadece parası olan, insan muamelesi görür.

Para kalbe değil de cebe konursa, arkasından sevgi gelir, şefkat gelir, merhamet gelir, gözyaşı gelir. Böyle olunca Allahü teâlâ o parayı, ona hizmetçi yapar; sonsuz ahiret hayatını elde etmede vasıta kılar.

Bütün arzumuz da zaten bu değil mi?

1998 YILLIK KÜLLİYATI

07

Temmuz

4 yazı · Gönül Bahçesi: 4

GÖNÜL BAHÇESİ · 4 TEMMUZ 1998 · KAYIT 11589

Bardak boş kalmaz!

Görünüşte basit gibi de görünse bazı olaylar iz bırakıyor hafızada... Fizik öğretmenimiz birgün derse girdiğinde çantasından çıkardığı su bardağını masanın üzerine koymuştu. Biz bardağı ne yapacak diye merakla beklerken, defteri imzaladıktan sonra boş bardağı gösterip sordu:

- Çocuklar bu gördüğünüz bardak dolu mu, boş mu?

Biz hep bir ağızdan bağırdık:

- Boş öğretmenim!

- Bilemediniz çocuklar, hiçbir şey boş kalmaz. Şu anda bardak hava ile dolu. Su koyduğunuz zaman da hava çıkar su ile dolar!...

Bu fizik kuralı sadece madde için değil; insanın ruhî yapısı için de geçerlidir. Öyle veya böyle bir şeye inanmak zorundadır insan, boş kalmaz. Ateistler bile inançsız değildir aslında, kendilerine göre bir inançları vardır.

Bugün çekilen sıkıntıların sebebi, insanın sadece madde olarak görülmesi ve mana tarafının ihmal edilmesidir... Allahü teâlâ, insanı madde ve mana olarak dengelemiştir. Bu denge bozulunca, felâketler birbirini izliyor...

Bugün, her türlü imkâna, lükse rağmen gençlik bunalımında. Bunun en ibretli örneği geçenlerde basın günlerce işlediği iki gencin intihar olayıdır. Gençlerin ölüme giderken söyledikleri sözler, yanlışlığı ortaya koyuyor fakat bunu anlayacak insan nerede? Hâlâ çare başka yerde aranıyor. İlâç yerine zehir veriliyor...

Sen, çocuğa Allaha inanmanın lüzümünü öğretmezsen, aksine bunu gericilik, yobazlık olarak empoze edersen, o da gider şeytana tapar; nasıl olsa böyle bir duruma karışan, ayıplayan da yok...

İnanma ihtiyacı, insanın yaratılışında mevcut. Bunu yok etmek veya bunun yerine başka şeyi koymak mümkün değil... Her türlü maddî imkânlarla donatılmış, lüks içinde yüzen, fakat maneviyattan uzak tutulmuş kolejli gençler, “Hepinizi seviyoruz, ama buraya ait değiliz” diyerek, onbeşinci kattan merdiven

boşluğuna kendilerini bıraktılar ve beton zeminde feci şekilde can verdiler. Neye böyle yaptılar, çünkü onlara buraya, bu dünyaya ait olduklarını öğretilmedi.

Onların sadece maddelerine hitap edildi... Her türlü ihtiyacı karşılandığında insanın mutlu olacağı zannedildi. Maneviyat aksesuar olarak görüldü...

Fakat bütün maddi imkânlarla, lüks dairelere rağmen onlar, huzuru terk edilmiş metruk hâldeki tarihi binada buldular!... Burada içki, fuhuş ve uyuşturucu eşliğinde ayinler düzenleyerek kedi, köpek kurban ettiler. İnanç boşluklarını böylece doldurmaya çalıştılar kendilerince. Huzuru yanlış yerde aradıklarından da, susuz olanın deniz suyu içerek daha da susadığı gibi daha çok huzursuz oldular. Neticede bu huzursuzluk onları intihara sürükledi. Biz gerçek huzurun yerini öğretilmediğimiz için, birileri gerçek huzurun intiharda olduğu empoze etmişti onlara. Hem de nereden? Ta okyanus ötesindeki ABD'den...

Bugün dünyada yaklaşık 10 milyon kişi şeytana tapıyor... Türkiye'de de yayılmaya başladı bu sapık inanç. Sen boşluğu doldurmazsan, birileri gelip dolduracak, bardak boş kalmaz çünkü...Ama su ile ama hava ile ama zehir ile...

Bu arada yeri gelmişken biraz da intihar üzerinde duralım. İntiharın ne olduğunu da anlatamadık toplumumuza. Anlatamadığımız bir yana filmlerde, intiharı sıkıntılardan bir kurtuluş yolu olarak gösterdik.

İntihar genelde inanç boşluğunu veya zafiyetini gösterir. Müslüman intiharı düşünmez bile. Çünkü intihar, bir çare, bir kurtuluş değil, aksine tarifi imkânsız azaplara kendini atmak, demektir. İntihar etmek, küfre yakın çok büyük günah olduğu için, ölürken dayanılmaz acılara maruz kalır. Bu acı azap sonsuz olarak devam eder. Bunu bilen intiharı nasıl düşünsün?

Bizde intihar olayları, maneviyatın zaafa uğratılmaya başlandığı, Batı ile içli dışlı olduğumuz Tanzimat'tan sonra görülmeye başladı. İntihar kelimesi, Tanzimat'tan önce yazılan lügatlarda bile yoktu.

Dinsizliğin ve inanç zayıflığının intihar üzerindeki etkisi büyüktür. Avrupa'da, hayat standardı yüksek olan yerlerde, intihar oranı daha yüksektir. Avrupa'daki intihar oranı Türkiye'dekinden 15-20 kat daha fazladır. Meselâ Fransa'da 100 bin kiiden 44'ü intihar etmektedir. İntiharda Türkiye en alt sıralardadır. Türkiye'de de batıdan doğuya gittikçe inanç kuvvetlendiği için intihar oranı düşmektedir.

Bütün bunlar gösteriyor ki, huzursuzlukların, intiharların panzehiri sağlam bir inançtır... Gerisi havanda su dögmektir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 11 TEMMUZ 1998 · KAYIT 11590

“Öyle idare et ki...”

Hız. Ömer, bir gece, kenar bir mahallede, sıkıntıda olan kimse var mı, diye kendini tanıtmadan dolaşırken, açlıktan perişan hâle düşmüş üç çocuklu dul bir kadın görür. Hemen geri dönüp, bir çuval unu sırtlayıp getirir. Kadının, “Yazıklar olsun Ömer’e ki, bizim bu hâlimizi görmüyor!” sözü üzerine, “Sen durumu gidip kendisine bildirmezsen nasıl bilsin?” der. Bunun üzerine kadın, “Madem bilmiyecekti, niçin halife oldu?” diye cevap verir.

Bir hatıratda geçen şu nasihat de çok ibretli: Muhterem bir zat, bir ömür harcaşıp meydana getirdiğı müessesesini halefine devrederken şu nasihatte bulunuyor: “Evlâdım; gerisi öyle veya böyle hallolur. Yalnız sen şunu hiçbir zaman unutma! Müesseseyi öyle idare et ki, kimse senin yüzünden cehenneme gitmesin!”

Bu iki misal ve bunun gibi daha pek çok misaller, idareciliğın çok zor ve veballi bir iş olduğunu göstermektedir.

Bunun için vebalden kurtulmak ve en azından zararını azaltmak için, idarecinin şu hususlara azamî olarak dikkat etmesi gerekir:

1- İdareci, adaletle hareket etmeli, fakat merhametli olmayı, affetmeyi de elden bırakmamalıdır. Hissî davranmamalı ve sabit fikirli olmamalıdır. Her iki tarafı da dinlemeden kesinlikle karar vermemelidir.

2- Kızmamalı; sabırlı, soğukkanlı olmalıdır. Sözüünü dinletebilmesi için, karşısındakini de dinlemesini bilmelidir. Personelle lâubalî olmamalı, ciddi ve mert olmalıdır. Yapamayacağını vadetmemeli, vadettiğini de mutlaka yerine getirmelidir. Özür dileyenin özrünü makul ve münasipse kabul etmelidir. Kendisini diliyle ve hâliyle sevdirmesini bilmelidir. Kendini sevdirenin yaptıramayacağı iş yoktur.

3- Kendisini üstün görmemeli, kibir ve gururdan uzak olmalıdır. Yanına gelen kim ve yaptığı iş ne olursa olsun ona saygılı davranmalıdır. Başarılarını Allahü teâlâdan; hezimetleri, başarısızlıkları da hatalarından, günahlarından bilmelidir.

4- Kısa ve net konuşmalı, sözleri başka manaya çekilmeyecek açıklıkta olmalı ve işi hiçbir zaman sürüncemede bırakmamalıdır. Verdiği işin neticesini istemeli,

müessesesine sahip çıkmalıdır. Ekmek yediği kapıya nankörlük etmemeli, yoğun iş altında boğulmamalı, kendisine düşünecek zaman ayırmalıdır. İşine hâkim olmalı; iş onu değil, o işi yönlendirmelidir.

5- Hüsnüzan etmeli, elemanı hakkında hep iyi şeyler düşünmeli; ama şeytan ve nefsi de unutmamalıdır. İnsan her zaman bunların tuzağına düşebilir. Suizan etmemeli, kimseyi kötü bilmemeli, ama insanın her an hata yapabileceğini de unutmamalıdır. Hıyanete meydan vermemeli, haini affetmemelidir. Yerli yersiz merhamet maraz doğurur. Kangren olmuş uzuv koparılıp atılmazsa, bütün bedeni götürür. Sorulan her soruya, kendinin ve karşısındakinin sonunu, ahiretini düşünerek cevap vermelidir.

6- Müessesede bir eleman herhangi bir kusur işlerse, bu kusurdan doğan vebale, başındaki idareci de ortaktır. Bunun için her faaliyetten mutlaka haberdar olmalıdır. “Ben bilmiyordum, görmedim” demek, insanı vebalden kurtarmaz. Bilmiyorsan, göremiyorsan niçin idareci oldun, derler adama...

7- İdareci, maiyetindekilerden doğrudan sorumludur. İdareci olan kimsenin odasına, işi olan çekinmeden girebilmelidir. Eleman, ceketini korkudan değil, muhabbetinden iliklemelidir. Böyle durumlarda insanın idareci olması da şart değildir. Zira bir kimse, herhangi bir arkadaşının yanına, herhangi bir iş için rahat gidemiyorsa, o kimsenin sonundan korkulur. İdareci şunu unutmamalı: Bütün idareciler bir eli boynunda bağlı olarak hesap gününe gelecekler. Hesap temiz çıkarsa, eli çözülüp cennete; kötü çıkarsa, öteki eli de bağlanıp, doğru cehenneme götürülecektir.

8- Güler yüzlü ve tatlı dilli olmalıdır. Kindar olmamalıdır. Bunları kendine prensip edinen kimsenin hâli değişir, kimsenin ayıplarını artık görmez olur; kötü niyeti acıma duygusuna, şefkate dönüşür. Hep iyilik yapmak duyguları hâsıl olur. Böylece çalışanlar arasında düşmanlıklar tamamen ortadan kalkıp, herkes birbirini sevmeye başlar.

Hadis-i şerifte şöyle buyuruldu: “En kıymetli iki şey vardır, ondan daha kıymetlisi yoktur. Bunlardan birincisi Allahü teâlâya iman, diğeri de Onun kullarına faydalı olmak, insanları sevindirmektir. En kötü olan iki şeyden de birincisi, imansızlık; diğeri ise Onun kullarına zulmetmektir; onları üzme, kalblerini kırmaktır.”

İdareci maiyetindekilere zulmediyorsa, çalıştığı müesseseye zarar veriyorsa, bu kimse iflah olmaz; hem bu dünyada hem de âhirette bunun cezasını çok feci

şekilde mutlaka görür...

GÖNÜL BAHÇESİ · 18 TEMMUZ 1998 · KAYIT 11591

Değişim rüzgârının hızı

Görevi gereği şehirde oturan bir memur, sıcak bir yaz günü köyüne ziyarete gider. Köyün yakınında elinde tırpan, kan ter içinde ekin biçmekte olan yaşlı bir akrabasına rastlar.

- Kolay gelsin Kâzım ağa!
- Sağ olasin Ahmet, hoş geldin.
- Hoş bulduk. Ne yapıyorsun böyle?
- Artık sen de şehirli olmuşsun be evlât. Görmüyor musun ne yaptığımı?
- Çok yorgun görünüyorsun! Kaç saattir çalışıyorsun?
- Beş saatten fazla oldu, çok yoruldum! Zor iş bu...
- İşe biraz ara verip tırpanı bilesene!... Hem biraz dinlenirsin, hem de ekini daha rahat, daha hızlı biçersin. Ayrıca ekin biçme makineleri de var.
- Tırpanı bileyecek zamanım yok, akşama kadar burayı bitirmem lâzım. Ben atamdan böyle gördüm, böyle yapıyorum. Daha ilerisini aklım almaz!

Hâlbuki, tırpanı bilese akşama da kalmayacak... Hele bir de makine kullansa bir aylık harman işi yarım güne inecek...

Geçen gün de bir arkadaşı ziyaret için iş yerine gitmiştim. Baktım, herkesin önünde bilgisayar var, onun önünde yok. Masasının üzerinde kaliteli bir kurşun kalem, kalemıraş ve silgi var. Kendisine, “Sen hangi çağda yaşıyorsun, bu hâlin ne?” diye takıldım.

Bana uzun uzun kurşun kalem ile yazı yazmanın faziletlerini anlattı. Baktım birşey söylemenin faydası olmayacak, konuyu başka tarafa çekip kapattım...

İşte değişime ayak uyduramayıp, yeniliklere ısrarla direnen iki örnek size...

Bazı kimseler Hz. Ali’ye gelip sorarlar:

- Çocuklarımızı babalarımızdan gördüğümüz şekilde yetiştiriyoruz. Fakat netice alamıyoruz. Ne yapalım?

Yapılan işteki yanlış tespiti eden Hz. Ali bunlara der ki:

- Eskide ısrarlı olmayın! Zamanın şartlarına göre eğitin çocuklarınızı. Dünya işlerinde size uymazsa, siz zamana uyun!...

Eskiden gelişmeler çok yavaş seyrediyordu. Bazen asırlarca hiç ilerleme olmuyordu. Meselâ, yakın zamana kadar kullanılan kara saban, asırlarca kullanılmış. Ekini tarladan kaldırma işi de böyle... Demek ki asırlardır hiçbir değişiklik olmamış tarlayı sürme ve ekini kaldırma işinde...

Şimdi öyle mi? Teknolojik gelişmeler almış başını gidiyor. Hele son yıllarda, sanki ışık hızıyla ilerliyor teknoloji... Eskiden asırdan asıra, son zamanlarda yıldan yıla olan gelişmeler şimdi ise günlük oluyor. Değişim rüzgârının hızı artıyor her gün...

Nasıl artmasın ki? Dünyanın herhangi bir yerindeki bilgiye 3 saniyede ulaşabiliyoruz bugün... 60'lı yıllarda bilgi, kendisini 40 yılda ancak ikiye katlayabiliyordu. 70'li yıllarda bu rakam 8 yıla, 90'lı yıllarda 4 yıla indi. Şimdi ise yılda iki defa kendini ikiye katlıyor. Kuşaklar arası teknolojik iletişim koptu... Şimdi bu hıza ayak uyduranlar ayakta kalabiliyor ancak...

Bunun için bugün, beşikten mezara kadar, her an öğrenmeye, her an da bildiklerimizi unutmaya mecburuz. Bunu daha yeni öğrendim, bunu atmam, diyen kaybediyor. Teknolojiye ayak uyduramayanın, kendini yenilemeyenin ayakta kalması mümkün değil... “Ya değişim ya da yok olmak!” noktasındayız bugün...

Özellikle de idareci konumunda olup da bu yeniliklere ayak uyduramayanların işi çok zor. İdareci, eğer bu hızlı gelişmeye ayak uyduramayacağına kanaat getiriyorsa, gelişmelere mâni olmamak için arkadan gelenlere yol vermesi şarttır.

Arkadan gelene yol vermese bile, bir müddet sonra zaten dayanma gücünü kaybedecek, istemese de yol vermek zorunda kalacak. Ama bu zoraki yol verme kendisine ve arkadan gelenlere çok şey kaybettirir.

Teknolojiyi, yeni gelişmeleri takip edip, bunları hayata geçirmek, ayrıca dinimizin de bir emridir. Çünkü İslâmiyet, faydalı olan her ilmi, her gelişmeyi ve ilerlemeyi emreden bir dindir. Hatta bu çalışmaları farz kabul eder...

Bir ülkede, teknolojinin yeni bulduğu bir alet, bir vasıta yapılmayıp, bu yüzden halk zarar görürse, o şehrin idarecilerini, mesul tutmaktır İslâmiyet!

İslâmiyet yenilikleri yasaklamamış, sınırlamamış, ancak, bunların insanlara zulüm, işkence vasıtası yapılmasını yasaklamıştır. Bugün, her Müslümanın en son teknolojiyi yakalamak için çalışması şarttır. İmkânları nispetinde herkes bunu yapmaya çalışmaz ve gayret etmezlerse büyük günaha girmiş olurlar.

GÖNÜL BAHÇESİ · 25 TEMMUZ 1998 · KAYIT 11592

Eating, meeting, briefing..

Bir zamanlar Bursa'da bir çoban varmış. Herkesin kendine göre bir sıkıntısı olur, derler ya; bunun da bir problemi varmış. Her zaman davarlarını otlattığı yerin tam ortasında, aksi mi aksi bir adamın bir tarlası varmış. Buraya kimsenin hayvanının girmesini istemezmiş bu adam. Bunu bilen çoban da, davarların buraya girmemeleri için elinden gelen gayreti gösterirmiş. Fakat hayvan bu ya, bir fırsatını bulur, dalarmış tarlaya...

Bunu gören tarla sahibi de gelir, olmadık hakaretlerde bulunur, zaman zaman da dövermiş çobanı... Artık zavallının korkulu rüyası hâline gelmiş bu tarla...

Birgün oradan zamanın padişahı, maiyeti ile beraber geçiyormuş. Çobanın yanına uğramış... Çobanı çok sevdiği için de ayrılırken sormuş:

- Benden bir dileğin var mı?

- Padişahım, sopamı havaya fırlatacağım, sopa yere düşene kadar padişahlığı bana bırakmanızı istiyorum!

Padişah, çobanın teklifini kabul eder... O da hemen sopayı havaya fırlatır ve arkasından da, "Filân yerdeki tarlayı hayvanların istifadesi için vakıf ilân ettim" der.

Şimdi böyle bir imkânınız olsa siz ne dilekte bulunurdunuz bilemem. Fakat bana sorarsanız, "Eş dost ziyaretlerindeki ve toplantılardaki gereksiz teşrifatı, yeme içme faslını kaldırdım!" derdim.

Yanlış anlaşılmasın için şimdi konuyu biraz açalım isterseniz:

Meselâ gidiyorsunuz bir dostunuzun evine... Kalacağınız süre zaten az. Çoktandır görüşememişsiniz, hâl hatır sorup hasret gidereceksiniz. Ama mümkün mü? Daha oturur oturmaz servis telâş başlıyor. Önce çaylar, arkasından çeşit çeşit pastalar, börekler geliyor. Ziyafete gitmediğiniz için de bunları yemede zorlanıyorsunuz. Ayıp olmasın, beğenmedi denilmesin diye kendinizi zorlayarak mecburen yiyorsunuz.

Ne kadar zorlasanız da pastaların bir kısmını yiyemiyorsunuz. Çay servisi bitince, kalan pastalar kaldırılıyor. Nereye gidiyor bunlar biliyor musunuz? Söyleyeyim, aynen çöpe... İşte size israfın âlâsı. Daha bitmedi; çay pasta servisinin arkasından meyve servisi başlıyor. Hem de çeşit çeşit... Midede her çeşite yer kalırmış, derler. Onları da midenizin bir köşesine yerleştiriyorsunuz.

Zaten o zamana kadar da gitme zamanı geliyor. Sizi de bize bekleriz, diyerek müsaade isteyip kalkıyorsunuz. Sözde sohbet etmeye, hâl hatır sormaya gelmiştiniz... Sadece; nasılsınız, iyi misiniz diye sorabiliyor; ev sahibi de, çok şükür iyiyiz, diyebiliyor... Şimdi olanları sıralayalım:

1- Zaman israfı oluyor. Dertleşip, deşarj olmak, kitap okumak gibi faydalı işlere harcanacak zamanı yeme içme mücadelesi ile geçiriyorsunuz.

2- Yapılan ikramlar çok masraflı olduğu için, maddî imkânsızlıktan kimseyi çağırılmıyorsunuz. Çağırmadığınız için de başkasını ziyarete gidemiyorsunuz. Böylece ziyaretler, dostluklar azalıyor. Bu ziyaretlerin boşluğunu, parklarda, kırlarda, piknik yerlerinde, sahillerde doldurmaya çalışıyorsunuz. Tabii ki mümkün olmuyor...

3- İkramların birçoğu çöpe atıldığı için israf yapmış, yani haram işlemiş oluyoruz. Ayrıca zorla, yani doyduktan sonra yenildiği için de günaha giriyoruz.

İnsanların birbirlerine ikramı külfetsiz olursa, çok güzeldir. Dinimiz ikramı, hediyeleşmeyi emreder. Hadis-i şerifte, “Sizin hayırlınız, yemek yedireninizdir.” buyurulmuş. Fakat sıkıntıya girmemek, daha faydalı işlere mâni olmamak şartıyla tabii ki... Çünkü, dinimizde bir de şöyle bir kaide var: Ehem mühime tercih olunur. Yani çok önemli az önemliye tercih edilir. Ayrıca haram işlenerek, hizmet, ibadet yapılmaz.

Dinimiz, misafire hazırda ne varsa onu vermeyi, külfete girmemeyi, çeşit çeşit ve pahalı yemekler ikram etmemeyi emreder. Peygamber efendimiz, “Külfete, sıkıntıya girmeyin!” buyururdu. Külfet, insanları birbirinden uzaklaştırır.

Hız. Ali, yemeğe davet edilince, üç şartla kabul ederdi: Bir şey almak için çarşıya gitmeyeceksin. Evinde olanla yetineceksin. Benim yüzümden kendini, çoluk çocuğunu sıkıntıya sokmayacaksın.

Amerikalı bir devlet adamı Türkiye'ye ziyarete gelmişti. On günlük ziyaretten sonra gazeteciler sordular kendisine:

- Türkiye'deki çalışma hayatını nasıl buldunuz?

Üç kelime ile özetledi Türkiye'nin durumunu:

- Eating, meeting, briefing...

Yani yemek, toplantı, yapılacak iş hakkında bilgi verme... İş yapma yok tabii...

Bir arkadaşına sormuştum, “Ne yapıyorsunuz, nasıl gidiyor işler?” diye... O da cevap vermişti: “Toplantılardan arta kalan vakitte iş yapmaya çalışıyoruz...”

1998 YILLIK KÜLLİYATI

08

Ağustos

7 yazı · Gönül Bahçesi: 7

GÖNÜL BAHÇESİ · 1 AĞUSTOS 1998 · KAYIT 11593

Adalet ve teknoloji

Bir tartışma programında Osmanlı'nın yıkılış sebepleri üzerinde duruluyordu. Oturumu idare eden, konuşmacılara hep aynı soruyu soruyordu:

- Size göre Osmanlı'nın yıkılış sebebi veya sebepleri nelerdir?

Her konuşmacı kendine göre bir şeyler söylüyordu. Fakat bana göre tam isabet kaydedilemiyordu. Nihayet bir tanesi on ikiden vurdu... Dedi ki:

- Osmanlı'nın yıkılış sebebi, son zamanlarda adaletin tam olarak tatbik edilmemesi ve teknolojiden uzak kalınmasıdır.

Evet, adalet; ayakta kalabilmenin vazgeçilemez şartıdır... Adalet mülkün temelidir. Temel sarsıntıya uğrarsa, binanın ayakta kalması mümkün olmaz. Fakat, adaleti tatbik etmek kolay bir iş değildir. Çünkü, herkes adaletin başkasına tatbik edilmesini, kendisine dokunulmamasını ister. Adalet, herkese tatbik edildiği zaman gerçek adalet olur. Adalet, kuvvetliden yana değil de, haktan yana olursa, bir değer ifade eder...

Tarih şuna şahittir ki; adaleti hakkıyla tatbik eden cemiyetler, devletler yükselmişler; adaletin yerini zulüm aldığı zaman da o ihtişamlı devletler, medeniyetler bir anda yıkılıp gitmişlerdir. Zulüm payidar olmaz. Bizans'ın yıkılmasının sebebi nasıl zulüm ise, Fatih'in İstanbul'u almasının sebebi de adalettir... Her şey inceldiği yerden, zulüm kalınlaştığı yerden kopar. Küfür devam edebilir, fakat, zulüm asla... Eninde sonunda zulüm sahibini yok eder. Adalet ise sahibini mamur eder. Bunun sayısız örnekleri vardır tarihte...

Fatih Sultan Muhammed Han, adalet üzerinde çok dururdu. Hocası Akşemseddin hazretlerinden bu konuda sık sık nasihat ister, o da her defasında şu nasihatini tekrarlardı:

“Şunu unutma! İki sınıf ilmiyle amel ederse, halk kurtulur, rahat eder. Bunlar; âlimler ve kadılardır. Eğer bu iki sınıf bozulursa, bütün halk bozulur ve ortalığı fitne, fesat kaplar. Düzen bozulur, devletin yıkılması kaçınılmaz olur.”

Zaman zaman da Hz. Ali'nin şu sözünü naklederdi:

“Adalet; halkın dirliği ve düzeni, idarecilerin ise süsü ve güzelliğidir.”

Bundan dolayıdır ki, Fatih, adalete çok önem verir; idarecilerine, kadılara adaleti eksiksiz tatbik ettirirdi. Teknolojiyi de iyi takip ederdi. Nitekim ilk defa havan topunu bulan ve toplarda soğutma sistemini geliştiren Fatih’tir. Adalet ve teknoloji varsa, böyle devlet niçin yükselmesin?

İstanbul’un fethinden sonra, Bizans zindanlarında üç papaz bulunur. Bunlar, imparatorun zulmünden korktukları için kendi istekleri ile burada kalıyorlardı. İstanbul’un fethinden sonra da, “Kendi dinimizden olan böyle zulüm yaparsa, başka dinden biri kim bilir neler yapar?” diyerek zindandan çıkmamışlardı.

Bunu öğrenen Fatih Sultan Mehmed Han, papazların ellerine birer serbest dolaşma kağıdı verip, onlardan, memleketin her tarafını gezip görmelerini, Osmanlı Devleti ile Bizans’ı mukayese etmelerini ister.

Papazlar, birçok şehir dolaşırlarsa da, bir mahkemeye tesadüf edemezler. Her kasabada kadı var, fakat dava yok. Birkaç ay dolaştıktan sonra, nihayet Bursa’da bir mahkemenin olacağını haber alıp, oraya koşarlar.

Mahkemede Kadı davacıya söz verir. O da meseleyi şöyle anlatır:

“Bir hafta önce bir at satın aldım. Evime götürüp bakımını yaptım. Ancak birkaç gün sonra at rahatsızlandı. Atın daha önceden hasta olması mümkün olabileceği gibi, ben aldıktan sonra da hastalanması mümkün idi. Bundan dolayıdır ki, atı satın aldığım arkadaşına birşey diyemedim. Aramızı bulasınız diye, gelip durumu size arzetmeyi düşündüm. Ancak o gün sizi bulamadım. Siz şehir dışına gitmişsiniz. Siz geri gelmeden de at öldü. Hükmünüzü talep ederim.”

Kadı, atı satanı da suçlayamazdı. Çünkü atın durumu ortaya çıkmamıştı. Öbürü de vaktinde müracaatı yapmıştı. Tek eksik taraf; kendisinin şehirde, yani vazife yerinde bulunmamasıydı. Bunun için de atın fiyatını kendi cebinden ödeyip, davayı bitirdi kadı efendi...

Papazlar buradan ayrılarak, artık başka yere gitmek ihtiyacını duymadan doğru İstanbul’a gelir ve hemen Fatih’in huzuruna çıkıp, derler ki:

“Bundan sonra biz karar verdik, artık zindana çekilmeyeceğiz. Çünkü sizde bu adalet oldukça, dininizden olmayan Hristiyan papazlarının dahi zulme uğramayacağına inanmış bulunuyoruz!”

Tarihte buna benzer daha nice yaşanmış olaylar vardır... İşte Osmanlı’nın kısa zamanda üç kıt’aya hükmetmesinin sırrı burada yatıyor... Tabii ki yıkılmasının

da...

GÖNÜL BAHÇESİ · 8 AĞUSTOS 1998 · KAYIT 11594

“Neme gerek kardeşim!”

Geçen gün alış veriş için bir mağazaya girdim. Öğle vakti olduğu için zaten ortalık yeteri kadar aydınlıktı. Güneş ışıkları mağazanın içine kadar da uzanmış hâldeydi. Mamullere bakarken tezgâhtar yanıma geldi, benimle ilgilenmeye başladı. Bir ara tavandaki flüoresan lâmbalar dikkatimi çekti; hepsi yanıyordu. Tezgâhtara dedim ki:

- Görüyorsun bunlara hiç ihtiyaç yok. Söndürseniz olmaz mı? İsraf olmasın!

İşte tezgâhtarın cevabı:

- Boş ver abi, bizim patron çok zengindir. Böyle ufak tefek şeylerle iflâs etmez.

Başka bir zaman da resmî bir daireye işim düşmüştü. Sırada başkaları olduğu için uygun bir yer bulup oturdum. Sıramın gelmesini bekliyorum. Bu sırada dairenin odacısı da orada oturuyordu. Vakit doldurmak için nerelisin, ne iş yapıyorsun gibilerden sorular sordum kendisine. Sonra o da bana sormaya başladı, niçin beklediğimi, ne işim olduğunu...

Kısaca gelişimin sebebini anlattım. Adam dikkatlice beni süzdü:

- Beyim sana bir şey söyleyeyim mi? Sen boşuna bekliyorsun. Bizim müdür para almadan senin bu işini görmez.

Adam ciddî bir ifade ile durumu anlatınca, hemen bir kat altta bulunan başka bir kısmın müdürü olan arkadaşım hatırıma geldi. Odacının sözüne uyup, boşuna beklemeden alt kata indim. Hoşbeşten sonra yardımcı olması için durumu anlattım kendisine. Arkadaşım ne dese beğenirsiniz? Aynen şöyle dedi:

- Odacı doğru söylemiş. Benim de yapacağım bir şey yok. Gidip rica etsem, senin, arkadaşım olduğuna inanmaz, benim de kendisi gibi para aldığımı zanneder. Kişi başkasını kendisi gibi bilir.

Arkadaşıma sordum:

- Sen bunu gereken yerlere niçin bildirmiyorsun? Olanlara niçin seyirci kalıyorsun?

- Neme lâzım. Bildirip de dertsiz başımı derde mi sokayım? Şurada emekliliğime 3-5 sene kaldı. Bu yaştan sonra sağda solda sürüneyim mi? Onun arkası kuvvetli. Çok kimse onunla uğraştı; fakat kimse netice alamadı. Olan onunla uğraşana oldu. Devleti, vatandaşı kurtarmak bana mı kaldı? Sana tavsiyem şunu bunu araya sokacağım diye uğraşma. O odacı onun adamıdır, sana işaret vermiş, fakat sen anlamamışsın. Git onunla pazarlığını yap, evraklarını ona ver, dediği günde de gel al!

İşte size iki yaşanmış örnek! Biri özel sektörden, diğeri devlet sektöründen... Hâlimiz bu...

“Tarih tekerrürden ibarettir!” diye boşuna söylememişler. Ders alınmazsa, aynı şeyler tekrar eder durur... Örnek mi istiyorsunuz? İşte size tarihten ibretli bir örnek:

Birgün cihan padişahı Kanunî Sultan Süleyman Han, aynı zamanda süt kardeşi olan evliyanın büyüklerinden Yahya Efendi hazretlerine bir mektup göndererek şunu sorar: “Ağabey! Sen ilâhî sırlara vâkıfsın, bilirsin. Kerem eyle de bize geleceğimizin ne olacağını haber ver! Neslimiz kesilip yok olacak mı? Yok olaksa, bu hangi sebepten olacak?”

Mektubu okuyan Yahya Efendi hazretleri eline kâğıt kalem alıp; “Kardeşim, neme gerek!” diye iri harflerle yazıp Kanunî’ye gönderir.

Kanunî, Yahya Efendiden gelen mektubu okuduğunda; “Böyle önemli bir konuda nasıl ilgisiz kalabilir, nasıl böyle cevap verir?” diye hayretler içinde kalır. İşin aslını öğrenmek için hemen kalkıp, Yahya Efendinin Beşiktaş’taki dergâhına gelerek der ki:

- Ağabey! Ne olur gizlemeyip, suâlime cevap veriniz! Biz de ona göre hareket edelim.

Yahya Efendi bunun üzerine tebessüm ederek cevap verir:

- Biz cevap verdik. Bu sözümüzü anlayamamanıza şaşarız.

- Nasıl?

- Ülkende haksızlık, adam kayırma, rüşvet yayılırsa; işitenler de, “Neme gerek!” derse ve onu önlemeye çalışmazlarsa; sonra koyunu kurt değil de çoban yerse; bilenler de bunu söylemeyip gizlerse; fakirlerin, muhtaçların, gariplerin feryadı

göklere çıkıp, bunları taşlardan başkası iştmezse; işte o zaman felâket başlar... Neslinin, devletin yok olması o zaman mukadder olur...

Yahya Efendinin sözleri aynen vuku buldu. Neticede, altı asırlık devlet bu sebeplerden yıkıldı, yok oldu...

Ne demiş şair: “Sahipsiz vatanın batması haktır, sen sahip çıkarsan bu vatan batmayacaktır!”

GÖNÜL BAĞÇESİ · 15 AĞUSTOS 1998 · KAYIT 11595

Batı’nın ikiyüzlülüğü

Kapitalist Batı’nın bugünkü ilâhı, mabudu, her şeyi paradır, menfaattir. Aslında geçmişte de pek farklı değildi. Batı’da menfaat her şeyin üzerindedir. Para kutsaldır onların gözünde...

Menfaatin dışındaki bütün kavramların hiçbir değeri yoktur. Başta, dillerinden hiç düşürmedikleri demokrasi olmak üzere, insan hakları, kadın hakları, hayvan hakları, çevrecilik, velhâsıl aklınıza ne geliyorsa hepsi göstermelidir. Bunları gayelerine ulaşmada birer paravan olarak kullanırlar. İstismarda üzerlerine yoktur.

En çok istismar ettikleri de kadın konusudur... Aslında, kadın hakları savunuculuğu altında, kadınlara en büyük zulmü kendileri yapıyorlar. Fakat bunu öyle bir kılıfa sokuyorlar ki, zulüm altında inim inim inleyen kadınlar bile bunun farkına varamıyorlar. Az da olsa bunun farkına varan kültürlü kadınlar çıkmış Batı’da... Fakat bunlar istisna kabilinden olduğu için neticeyi değiştirememişler...

Batılı kadınların acınacak hâllerini yine Batılı olan bir kadından dinleyelim. Fransa’nın meşhur şairi Madam Mardirous, Müslüman kadınlara bakınız nasıl sesleniyor:

“İçinde bulunduğunuz nimetin kıymetini biliniz!... Burada kadına hürriyet adı altında yapılan işkenceleri bilemezsiniz siz. Ah, şu omuzumda hıçkırarak ağlamış kızların adedini bir bilseniz... Kulaklarım, kızların çok feci, kalbleri yakan bağırıışları ile dolu... Evet, ışıklar ve çiçeklerle dolu bir baloya girebilmek, çok tatlı gibi görünür. Kadınlara verilen bir hak gibi sunulur. Aslında buralar, kadınların sömürüldüğü, erkeklere sunulduğu, şehvetlerin tatmin edildiği yerler... Türk

erkeklerine sesleniyorum: Kadınlarınıza, kızlarınıza bunları anlatın! Sakın bu yapılanların kadınlara iyilik olarak yapıldığını zannetmesinler! Bunların sadece ve sadece kadını istismar için yapıldığını bilsinler, sakın bunlara özenmesinler!”

Şimdi de size, Avrupa’nın kadınlar hakkındaki atasözlerini sunacağım. Malûm olduğu üzere, atasözleri belli bir şahsın düşünce yapısını değil, o toplumun ortak düşünce yapısını gösterir. Atasözleri bir kültürün aynasıdır. Toplamların hayat felsefesi, en kestirmeden atasözlerinde saklıdır.

Aşağıdaki atasözleri, Fransız yazar Quitard’ın “Proverbes sur les femmes” kitabından alınmıştır:

- * Şeytanın yapamadığını kadın yapar.
- * Kadın, erkeği tuzağa düşüren bir örümcektir.
- * Kadının vücudunun üstündeki baş, şeytan kafasıdır.
- * Karısı olanın arısı var demektir; onu devamlı sokar.
- * Kadın zarurî bir baş belâsıdır.
- * Kadın takvim gibidir, sadece bir yıl işe yarar.
- * Erkek kadın için değil, kadın erkek için yaratılmıştır.
- * Kadın dili kesilse bile susmaz.
- * İyi kadın kafası olmayan kadındır.
- * Kadın dövülür, fakat öldürülmez.
- * Horozun karşısında tavuk ötmemelidir.

Şimdi Avrupa’nın anlı şanlı kadın hakları savunucularına ve bizdeki temsilcileri olan feministlere sormak lâzım: Kadının şeytandan daha kötü olduğunu, baş belâsı olduğunu, belli bir süre sonra değiştirilmesinin gerekli olduğunu, kadını dövmenin tabii bir şey olduğunu ve benzeri konuları savunmak mıdır kadın hakları?

Kadını bu derece aşağı gören ve ona, ihtiyaç için alınıp satılan herhangi bir eşya muamelesi yapan toplumların kadın hakları savunuculuğuna soyunmaları ne derece inandırıcı olur?

Feminist kadınlar, televizyon, gazete ve dergiler vasıtasıyla, kadını erkeğe köle yapan İslâmiyetle savaşıacaklarını söylüyorlar.

Zavallılar, Müslümanlıkta kadını aşağılamanın, onu ezmenin, sömürmenin yasak olduğunu bilmiyorlar. Kültürümüzden, dinimizden uzak yetiştikleri için, âlemlere rahmet olarak gönderilen sevgili Peygamberimizin kadınlar hakkında buyurdıkları mübarek sözleri nereden bilecekler? Peygamber efendimizin bu hususta buyurduğu sözlerden birkaçı şöyle:

“Cennet anaların ayağı altındadır.”

“Ahirette, kocası tarafından dövülen kadının davacısı ben olacağım.”

“Müslümanların en iyisi, hanımına karşı iyi ve faydalı olandır.”

“Kadınlarınıza eziyet etmeyiniz! Onlar Allahü teâlânın emanetleridir. Onlara yumuşak olunuz, iyilik ediniz!”

Şimdi feministlere şunu söylemek lâzım: Siz yanlış yere savaş açmışsınız. Eğer davanızda samimî iseniz, sizleri sömüren, iki bine iki kala bile her türlü menfaatinde sizleri istismar eden Batı’ya savaş açmalıydınız! Gelin inat etmeyin, zararın neresinden dönülürse kârdır. Bu savaş kararınızı bir daha gözden geçirin!...

GÖNÜL BAHÇESİ · 21 AĞUSTOS 1998 · KAYIT 11596

Vermeye alışmak

Geçmiş senelerin birinde köye gitmiştim. Evin bahçesinde dolaşırken, birkaç tane tavuk gördüm. Anneme sordum:

- Maşallah tavukların pek şirinmiş, yumurtluyorlar mı bari?
- Sorma evlâdım, sadece biri her gün yumurtluyordu; 15 gündür o da yumurtlamaz oldu.

Ertesi gün yine bahçeyi dolaşıyordum. Baktım, annemin, yumurtlamıyor dediği tavuk, kenardaki taşların arasından geliyor. Nereden geldiğini merak ederek, o tarafa gidip baktım. Bir de ne göreyim? Kuytu bir yerde, 15 tane yumurta, toplu olarak duruyor.

Hemen gidip, anneme haber verdim. Beraberce yumurtaları almaya gittik. Bizim, yumurtalara yaklaştığımızı gören tavuk, hızla yanımıza geldi. Öyle bir

gıdıklamaya başladı ki, hatta üzerimize saldırmaya bile teşebbüs etti. Zar zor yumurtaları alıp, oradan uzaklaştık.

Eve geldikten biraz sonra, iki yaşlı amca ziyaretime gelmişti. Bunlardan birisi köyümüzün en cimrisi olarak bilinirdi. Hoşbeşten sonra, cimri olmayana dönüp, bu yumurta hâdisesini anlattım. Sonunda da, yumurtaları, tavuğun niçin vermek istemediğini sordum. Şöyle cevap verdi:

- Önceleri, tavuk, her gün altından, yumurtalar tek tek alındığı için vermeye alışmıştı. Daha sonra her gün alınmadığı için vermeyi unuttu. Bunun için de vermek zor geldi. Ayrıca yumurtalar biriktiği için, onlara karşı sevgi hâsıl oldu. Biriken bir şeyi vermek kolay değildir. Bu sana bir ders olsun. Fazla mal biriktirme! Vermeyi unutma!

Ben cevap vermeye yeltenince, diğer yaşlı amca söze katıldı: - Evlâdım, sen üzerine alınma; aslında sözü sana değil, bana... Ama ne yapayım, elimde değil... En küçük bir şeyi bile veremiyorum. Sanki canımı isteseler, bunu vermek malımı vermekten daha kolay gelecek. Cimrilığın kötülüğünü ben de biliyorum, fakat kurtulamıyorum.

Cimri olanı, “Bundan kurtulmanın yolu yok mu?” diye sormuştu o zaman...

Hâlbuki, dinimiz her şeyin çaresini bildirmiş. Yeter ki, insan, hastalığını bilip kurtulmak istesin. İşte kitaplarda bildirilen cimrilikten kurtulma yollarından bazıları:

Az da olsa her gün birşey verip, insan, kendisini vermeye alıştırmalı... Bilhassa çocukları, daha küçük yaşta iken vermeye alıştırmak şarttır. Yaş dalın eğilmesi kolay olur; kartlaştıktan sonra eğmek ise çok zor olur.

Cimrilikten kurtulup cömert olmak için, cimrilığın dünya ve ahiretteki zararlarını, cömertliğin de faydalarını iyi bilmek ve inanmak gerekir. Allahın sevgili kulu olmak bile cömert olmaya bağlıdır. Cömert olmayan evliya olamaz. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Allahın evliyası, cömertlik ve güzel ahlâk üzere yaratılmıştır. Allah dostları, çok namaz kıldığı, çok oruç tuttuğu için değil, cömertlik ve halka nasihat etmeleri sebebiyle cennete girer.)

Allahü teâlâ; (İbrahim [aleyhisselâm] cömert olduğu için, dost edindim.) buyuruyor. Paraya, mala, mülke düşkünlük, insanı cimri yapar. Hadis-i şeriflerde,

(“Hakkımın zerresinden vazgeçmem!” demek, cimrilik için kâfidir.), (Kaybettiği dünyalığa üzülen, cehenneme yaklaşmış olur.) buyuruldu.

Eceline üç gün kaldığını bilse, cimriye mal vermek zor gelir. Kimi çok zengindir, hiç kimsesi yoktur, yaşlanmıştır, öldükten sonra malının başkasına kalacağını da bilir. Buna rağmen, sırf mala olan sevgisinden dolayı, zekât vermez; hastalansa doktora gitmez, birkaç ilâç almakla yetinir. Hatta kendi malını yemeye bile korkar.

Mal; yılan gibidir; içinde hem zehir ve hem de ilâç vardır. Malı kullanmayı bilmek gerekir. Yani biz malı kullanmalıyız, mal bizi değil... Cimrilik, verilmesi gerekeni vermemektir. Meselâ yemeği olanın, aç komşusuna vermemesi, cimrilik olur.

Cimrilığın, diğer kötü huylarda olduğu gibi; ihlâs noksanlığı ve iman ile ilgisi vardır. Cimrinin Allaha tevekkülü tam değildir, rızkından endişe eder. Bunun için azla yetinmez, yığmadıkça rahat edemez. Hâlbuki, kanaat ve sabır, insanı cimrilikten kurtarır. Aza kanaat etmeyen çoğu bulamaz. Hadis-i şerifte, (Allahın ihsan ettiği az rızka kanaat eden mümin, kurtuluşa ermiştir.) buyuruldu.

Cömert olanın imanla gitmesi kolay olur. Cömertlik kâfirin bile imana gelmesine sebep olur. İslâm büyükleri, “Cimri olan Müslümanın imansız gitmesinden korkulur. Cömert olan kâfirin de imanla gitmesi umulur.” buyurdular.

GÖNÜL BAHÇESİ · 22 AĞUSTOS 1998 · KAYIT 11597

Gazaba uğramış şehir

Önümüzdeki Pazartesi, Pompei’nin yok oluşunun 1919. yıl dönümü. Sorsalar, “Pompei size neyi hatırlatır?” diye, çoğumuz, “İtalya’da Napoli şehri yakınlarında antik bir şehirdir.” deriz. Bu tarif yanlış değil, fakat eksik... Pompei, Allahü teâlânın gazabına uğramış bir şehirdir. Hafızamıza da böyle yerleşmesi lâzım. Batı kaynaklarında da bu yönü ile meşhurdur.

Tarih boyunca; azgınlıklarından dolayı gazaba uğramış şehir, millet aslında sadece bundan ibaret değil. Azgınlıklar zirveye ulaşınca, böyle musibetler çok

gelmiş milletlerin başına...

“Allahü teâlâ imhal eder; fakat ihmal etmez.” Yani yapılan azgınlıkların cezasını vermeyi geciktirir; fakat cezalarını vermeyi ihmal etmez.

Yapılan kazılardan anlaşıldığına göre; zenginliğin, ihtiyaçsızlığın akıl almaz boyutlara yükseldiği Pompei şehri; görünce, insanların utancından yüzünü kapatacağı, gözlerini yumacağı bir eğlence pazarı hâline gelmişti. Fuhuş, ahlâksızlık, hayvanları bile utandıracak durumdaydı. İnsanlardaki utanma duygusu tamamen dumura uğramıştı.

Düşünülemeyen, tasavvur edilemeyen ahlâksızlıkların yapıldığı bu şehir, önce şiddetli bir deprem geçirdi. Bu ikaza rağmen, eğlence adı altında yapılan türlü ahlâksızlıklarda bir azalma görülmedi. Nihayet Vezüv yanardağı, 79 yılı Ağustosunun 24’ünde büyük bir gürültüyle patladı.

Kimsenin farkında olmadığı bir sırada havadan kızgın taşlar, kaya parçaları ve kızgın lâv yağmaya başladı. Bunlardan hemen hemen kurtulmak mümkün olmuyordu. Halkın çoğu o anda ne hâldeyse, o şekilde ölmüştü.

Bulunan iskeletlerin durumlarından, çoğunun sokak ortasında homoseksüellik, zina gibi çirkin işler yaparlarken kızgın lâv yığınlarının altında, o hâlde iken öldükleri anlaşılmaktadır.

Facia şöyle gelişti: Önce gök gürültüsüne benzer bir uğultu işitildi. Çok geçmeden toprak müthiş bir sarsıntıyla sallanmaya başladı. Arkasından şiddetli bir patlama sesi ile şehrin üzerine kızgın lâv akmaya başladı. Bu durumda ilk akla gelen, hızla kaçıp buradan uzaklaşmaktı... Ama ne mümkün, sanki onları arkalarından takip eden, 15 metre yüksekliğindeki kızgın çamur selleri, insanları yakalayıp yutuyordu. Bununla da kalmıyor, önüne ne gelirse, evleri, ağaçları bir anda yok ediyordu.

Püsküren lâvlar kısa zamanda 15 km’lik bir alanı kapladı. Kızgın çamur selinden az da olsa kurtulanlar, bu defa da etrafa yayılan zehirli gazların etkisiyle ölüyordu.

Halk; kaçarken, yükte hafif pahada kıymetli eşyalarını yanlarına almayı da ihmal etmiyorlardı. Fakat birkaç adım gidince, o taparcasına değer verdikleri mücevherlerle lâv altında kül oluyorlardı.

Ağustosun 24’ünde püsküren lâvlar 25’inde de devam etti. Denizin üzerini yoğun bir kara bulut tabakası kapladı. Ancak üçüncü gün gelen kuvvetli bir rüzgâr

ile ortalık aydınlandı. Bütün alan bembeyaz örtüyle örtülmüş, koca bir şehir yeryüzünden silinmiş, metrelerce lâv yığınları arasında yok olup gitmişti.

1711 yılında tesadüfen fark edilen bu antik şehrin ancak dörtte üçü, 1955 yılında ortaya çıkartılabilmıştır. Pompei antik şehrini gezenler, asırlar önceki durumu olduğu gibi görebilmektedirler.

İtalya'nın başlıca turistik merkezi olan bu antik şehrin yakınında bulunan Capri ve Ischia adaları, bugün de eğlence ve fuhuş merkezidir. Burada daha önce yaşayanların başlarına gelenleri bildikleri hâlde, uzaktan burayı seyrederek, eğlencelerine devam edebiliyorlar. Çünkü bunlar bakıyorlar, fakat göremiyorlar. Bekara suresinde böyle kimseler için, “Artık bunlar kördür, görmezler!” buyurulmaktadır.

Zamanımızın insanları da Pompei halkı yolunda hızla ilerlemektedir. Her gün yeni yeni rezaletler ortaya çıkmakta; en mahrem şeylerden olan doğum ve gerdek gecesi, internette canlı olarak vermek, önemli görev sayılmaktadır.

Bütün bu olanlar, insanın maneviyattan uzaklaşıp, kendi başına bırakıldığında neler yapabileceğini açık şekilde göstermektedir. Çünkü insan, bedeninin yapısı bakımından hayvanlara, ruhu tarafından meleklerle benzemektedir. Ruh tarafı zayıflar ve beden tarafı kuvvetlenirse, hayvanlara yaklaşır. Hayvanlar gibi sadece yerler içerler ve çiftleşirler...

İnsan, bununla yetinmeyip, ruhunu tamamen bırakır ve sadece bedenini, nefsinin düşünüp, şehvetinin peşinde koşarsa, hayvanlardan da aşağı olur. Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimde, “Hatta onlar, hayvanlardan daha aşağıdırlar.” buyurarak, böyle kimseleri haber vermektedir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 28 AĞUSTOS 1998 · KAYIT 11598

Vay hâlimize!

Öğrencilik yıllarımda, yaz tatillerinde, çeşitli yerlerde çalışırdım. Yine bir yaz tatilinde Akçakoca, Dadalı köyü yol sapağında bulunan benzinlikte çalışıyorum. Burası Ereğli Demir Çelik Fabrikası'nın güzergâhında olduğu için, müşterilerimizin çoğu demir taşıyan kamyon şoförleri olurdu.

Bunlardan biri de Salih amca idi. Hoş sohbet biriydi. Birgün, yüklü kamyonu ile pompanın yanına komyonu çekip, “Evlât, ful yap! Ben bir çay içip geleyim!” dedi.

Kamyonunun deposunu doldurup, başka vasıtalarla ilgilenmeye başladım. Bir ara baktım, bizim Salih amca, mazotun parasını vermeden kaptırmış gidiyor. Arkasından seslendim, fakat duyuramadım.

İki gün sonra yine geleceği için de fazla üzerinde durmadım. Aradan 2-3 saat geçmişti ki, bir de ne göreyim? Salih amca 20 tonluk kamyonu ile benzinliğe girmiyor mu? Kan ter içinde arabadan indi. Mazot parası için bu kadar yolu tepip, geri geleceğine ihtimal vermediğim için sordum:

- Salih amca, hayırdır inşallah, arıza falan mı oldu?
- Ne arızası evlâdım, mazot parasını vermeyi unutmuşum; onu vermeye geldim.
- Şu sıcakta, bunun için, bu kadar yoldan dönülür mü Salih amca? Nasıl olsa iki gün sonra yine geleceksin, o zaman verirdin. Bak buna üzüldüm...

Benim bu sözüm üzerine, aradan otuz sene geçtiği hâlde unutamadığım, hepimize ders olacak şu sözleri söyledi:

- Buradan ayrıldıktan yarım saat sonra, parayı vermediğim hatırıma geldi. Önce senin gibi düşündüm, dönüşte veririm, dedim. Fakat içim rahat değildi. Yarım saat bunun muhasebesini yaptım; sonunda geri dönmeye karar verdim.

Evlâdım, bu mesele karşılıklı itimada giren bir husus değildir. Neden diyecek olursan; birincisi, yolculuk hâli bu... Gidip de dönmek var bu işin içinde. Yarına çıkmaya garantimiz var mı? Ahirette, “Geri dönüp vermen mümkün iken niçin dönmedin?” diye hesap sorulduğunda, ne cevap vereceğim?

İkincisi, biliyorum, akşam sen hesap vereceksin. Açığın çıktığında, patronun sana bağırıp çağırarak, belki de “Çaldın!” diye seni işten atacak. O zaman, ben senin hakkını nasıl ödeyeceğim? İşten ayrılacağın için, belki de seninle görüşüp helâlleşmemiz de mümkün olmayacak... Bütün bu sebepler, geri dönmem için yetmez mi?

Sustum, cevap veremedim. Ama bu sözler, silinemeyecek şekilde hafızamda yer etmişti. 15-16 yaşında, doğruyu eğriden ayırma dönemindeki bir genç için, çok önemli sözlerdi bunlar...

Ne zaman, kul hakkı ile ilgili bir mesele ile karşılaşsam, hep bu Salih amca gelir aklıma... Keşke hepimizin böyle bir Salih amca hatırası olsa!... Öldüyse Allah gani gani rahmet eylesin. Sağ ise, Allahü teâlâ iki dünya saadeti versin.

Şöyle topluma bakıyorum da, böyle Salih amcalar neredeyse kalmadı bugün... Alış verişlerde, herkes, birbirini nasıl aldatabileceğinin peşinde... Borcunuzu ödeyip de senedinizi geri almayı mı unuttunuz? Bakıyorsunuz, üç ay sonra kapınıza haciz memuru dayanmış... Dedikodu, gıybet zaten günlük konuşma hâlini almış... Eskilerin rüyasına bile giren “Hak geçer!” korkusu çoktan unutulmuş...

Şimdi işitiyoruz, adam, “İhtiyacım var!” diyerek, borç para alıp, borsaya yatırıyor. Ödeme imkânı olduğu hâlde, geç ödemek, başkasının sırtından para kazanmak uyanıklık sayılıyor. Hâlbuki dinimiz, aldığı borcu ödeme imkânı olduğu hâlde ödemeyene, uyurken de günah yazılacağını bildiriyor.

Din ile ilgisi olmayan kimselerden, dinî konularda hassasiyet zaten beklenmez. Fakat, son zamanlarda, inançlı kimselere de bu hastalık bulaştı.

Yıllarca, çeşitli vesilelerle, hepimizin duyduğu şu hadis-i şerif ve daha niceleri bilinirken, kul hakkına nasıl önem verilmez, akıl alacak gibi değil:

“İflâs etmiş şu kimsedir ki; kıyamet günü namazları, oruçları ve zekâtları ile gelir. Fakat, kimine sövmüştür, kiminin malını almıştır, kiminin kanını akıtmıştır, kimini dövmüştür. Hepsine bunun sevaplarından verilir. Haklarını ödemededen önce sevapları biterse, hak sahiplerinin günahları alınarak, buna yüklenir. Sonra cehenneme atılır.”

On dört asır önce Peygamberimiz bugünleri haber vermiş:

“Bir zaman gelecek ki, insanlar, yalnız malın, paranın gelmesini düşünüp, helâlini, haramını düşünmeyecekler.”

İnşallah bizler bunlardan olmayız; yoksa vay hâlimize!...

GÖNÜL BAHCESİ · 29 AĞUSTOS 1998 · KAYIT 11599

Başarıda tecrübenin yeri

Çocuğunun yaşı ne olursa olsun, babanın gözünde, o hâlâ çocuktur ve her zaman himayeye, nasihate ihtiyacı vardır.

Geçenlerde memleketinden dönen komşumuz Ahmet amca anlattı, epeyce güldük.

Ahmet amcanın yaşı ellinin üzerinde, babasının ise seksen... Babası, her zaman olduğu gibi, bu dönüşünde de, “Havanın sıcak olduğuna bakma, kazağını yanına al! Terli iken rüzgâra tutulursan üşütürsün. Sakın çok soğuk ve buzlu şeyler içme, hasta olursun...” gibi nasihatlerini ihmal etmemiş.

Ahmet amca, tebessüm ederek, hafif sesle cevap vermiş:

- Babacığım, biliyorsun torun sahibi oldum, on beş yaşındaki çocuğa nasihat eder gibi konuşuyorsun!

Babası birden ciddileşir:

- Yaşın ne olursa olsun, sen hâlâ benim gözümde on beş yaşındasın. Şunu unutma! Yaşlıların bulanık suda gördüğünü, gençler aynada bile göremezler. Bizlerin sizlere anlatabilecekleri bir şeyler her zaman vardır. Bizim anlattıklarımız daima sizin faydanızdır.

Belki bu kadarı biraz fazla, ama yaşlıların tecrübelerine her zaman ihtiyacımızın olduğunu unutmamalıyız. Zamanımızda genç yaşlı çatışması hat safhada... Eskiden kuşaklar arası değişim bu kadar hızlı olmadığı için, çatışma da fazla olmuyordu. Şimdi öyle mi? Bilhassa teknolojik gelişmeler arayı çok açtı. Fakat teknoloji her şey demek değildir. Hayat tecrübesi çok farklı. Okuyarak elde edilemiyor, ancak yaşamakla elde edilebiliyor.

Yaşlılarımızı, “Bunlar çağ dışı kimseler, hiçbir işe yaramazlar!” deyip bir kenara itmemiz çok yanlıştır. Teknolojinin dışında, onlardan öğrenebileceğimiz çok şey vardır. Yaşlılarımız da yerli yersiz her şeye müdahale etmeseler, işin orta yolu bulunmuş olacak. Şu kıssa, anlayana çok şey anlatmaktadır:

Ülkenin başına yeni geçen genç hükümdar, birgün yokluktan, fakirlikten, perişan olmuş isyankâr gençleri karşısında bulur. Onlara der ki:

- Bağırıp çağırmakla bir yere varamazsınız. Sıkıntılarınızın nasıl çözüleceğini de anlatmalısınız.

Gençler hep bir ağızdan seslenirler:

- Sıkıntıların sebebi, bugüne kadar ülkeyi yöneten yaşlılardır. Eğer onları ortadan kaldırırsak, ülke huzura kavuşur...

Genç hükümdar, çaresiz, isteklerini kabul etmiş. Gençler hemen işe koyulmuşlar... Köşe bucak her yerde, hükümdardan daha yaşlı kimsenin kalmaması için önlerine geleni öldürmüşler.

Fakat gençlerden biri babasına kıyamamış. Onu alıp uzak bir yere götürerek saklamış. Ülkede yaşlı kalmadığına kanaat getiren gençler, hükümdarın huzuruna çıkmışlar. Genç hükümdar sormuş:

- Benden yaşlı olan herkesi yok ettiniz mi?
- Evet hükümdarımız.

Hükümdar gerçekten yaşlı kalıp kalmadığını öğrenmek istemiş:

- Şimdi sahile gideceksiniz, kumdan yüz metre ip büküp getireceksiniz!

Heyecanlı gençler sahile koşmuşlar. Fakat kumu bir türlü büküp ip hâline getirememişler. İçlerinden, babasını saklayan, bir fırsatını bulup, gizlice babasına sormuş ipin nasıl yapılacağını. Yaşlı adam çıkış yolunu göstermiş:

- Hükümdarınıza, “Sen, içimizde en yaşlı olanısın, en tecrübeli insansın. Bu ipin nasıl yapılacağını önce sen bize göster!” deyin.

Sonra gelip, babasının bu fikrini kendi fikri gibi arkadaşlarına bildirmiş. Onlar da hemen hükümdarın huzuruna çıkmışlar:

- Hükümdarımız, emriniz başımızın üstüne... Ancak; içimizde en yaşlı olan sensin. Sen bu ipin bir metresinin nasıl yapılacağını bize gösterin, gerisini biz bükürüz.

Hükümdar sinsi sinsi gülmüş:

- İçinizde bir yaşlı var. Nerede sakladınız onu, hemen getirin!

Durum anlaşılır... Gençler, bir felâket neticesinde de olsa, tecrübenin önemini öğrenirler. Bu yaşlıyı da hükümdara danışman yapıp, memleket meselelerini hep beraber kısa zamanda hâl yoluna sokarlar.

Böylece gençler, başarısızlığı yaşlılarda aramanın yanlışlığını; tecrübenin, meseleleri çözmedeki ve başarıyı elde etmedeki önemini; ani, keskin karar vermenin zararını ve köprüleri tamamen atmanın ne gibi felâketlere sebep olacağını öğrenmiş olurlar...

1998 YILLIK KÜLLİYATI

09

Eylül

4 yazı · Gönül Bahçesi: 4

GÖNÜL BAHÇESİ · 5 EYLÜL 1998 · KAYIT 11600

Yeter ki sığınalım..

Allahü teâlânın 99 isminden ikisi; “Rahman” ve “Rahîm”dir. Onun merhameti sonsuzdur. Dünyada dost olsun düşman olsun, lââyık olsun olmasın, mümin olsun kâfir olsun bütün yaratıklara rızık ve sayısız nimetler veren Odur. Kur’an-ı keriminde, insanların samimî bir şekilde kendisine sığınmaları, gerçeği öğrenmek istemeleri hâlinde yardım edeceğini, razı olduğu yola kavuşturacağını vadediyor. O vaadinden dönmez.

Bunun sayısız örnekleri vardır. İşte, “Geçmiş Günü Elerken” kitabında geçen şu çok ibretli olay, bunlardan sadece biri:

Prof. Dr. Sâmî Zan, gayet materyalist bir ortamda büyümüş. Bu minval üzere lise ve üniversite yıllarını tamamlayıp, öğretim üyesi olmuş. Hep aynı zihniyette kalmış. 1950 yılında bir rüya görmüş. Bundan sonrasını onun kendi ağzından nakledeyim. Merhum diyor ki:

“Rüyamda bana, sıkıyönetimin kalktığı gece, bir ölüm tehlikesi geçireceğim bildirildi. Her ne kadar inanmasam da, “Ölüm” işin içine girince, rahatsız oldum. O sırada ortalıkta sıkıyönetim ilânına sebep olacak bir hâl yoktu. Hâl böyle olunca, kendi kendime telkinle, rüyanın verdiği huzursuzluktan kurtuldum.

Anatomi Kürsüsündeki öğretim üyeliğime devam ediyordum. Birgün gelip de, “6-7 Eylül Hâdiseleri”nin çıkışı üzerine sıkıyönetim ilân edilince, o uğursuz rüya hatırıma geldi. Ne yapsam onu zihnimden defedemiyordum. Gerçi, hâlâ hiçbir şeye inandığım yoktu, ama ölüm meselesi şakaya gelmiyordu. Üç aylık sıkıyönetim müddetinin bitmesini istemiyordum. Sonunda, bir üç ay daha uzatma oldu; rahat bir nefes aldım. Fakat bu üç ayın da sonu geldi ve sıkıyönetim uzatılmadı. Son günkü endişemin dehşetini anlatmak imkânsızdır.

Acaba ne olacaktı?... Evden endişe ile çıktım. Acaba bir trafik kazası mı olacak?... Her şeye gayet dikkat ederek Fakülteye geldim. “Yoksa, derste mi bir şey olacak?” diyordum; olmadı... Eve aynı endişe ve dikkatle döndüm. Yemekten sonra aynı endişe ile saatin 12 olmasını ve o günün bitmesini bekliyordum. Saatler

geçmiyordu. “İyisi mi yatağa girip yatayım da, bu kâbus bitsin!” diye düşündüm. Bir türlü uyuyamıyordum.

Nihayet, bir ara gözüm dalmış, uyumuşum. Az sonra dehşetli bir ızdırapla uyandım. Sanki birisi kalbime bir hançer sokmuş, onu habire büküyordu. Bu dehşetli bir kalb krizi idi.

Dışarıda lâpa lâpa kar yağıyordu. Duvardaki saate baktım, on ikiye beş var. Kendimi yalın ayak, pijamalı olarak sokağa attım. Acele hastahaneye yetişmek istiyordum. Caddeden hiçbir araba geçmiyordu.

Nihayet üstü açık bir kamyon imdadıma yetişti... Hastahanede tam iki ay hiç kıpırdamadan yattım. Benim tıp bilgime göre; geçirdiğim kalb krizi, beni alıp götürmesi gerekirdi. Bilgilerim iflâs etmiş, ölümle burun buruna gelmişim. İşte o esnada, o ana kadar tanımadığım, inanmadığım cenab-ı Hakkı tanıdım ve Ona şöyle yalvardım:

“Ya Rabbi! Varsın, birsin, sen her şeye kadersin! Beni şu yataktan kaldırırsan, bundan sonraki ömrümü senin yolunda sarfedeceğim!”

Duâm kabul oldu, iyileştim. Hastahaneden taburcu olup eve giderken, mahallemizin camiine uğrayıp, imamı bize davet ettim. Eve gelince, kendisine dedim ki:

- Hoca efendi, ben çok cahilim!...

Hoca efendi, benim sözümü tamamlamama fırsat vermeden; “Estagfirullah!” diye itiraz etti. Bu sırada, gözlerini, duvarları çepeçevre kuşatmış olan kitaplarda gezdiriyordu. İzah ettim:

- Evet bazı şeyler biliyorum. Bilmesem, üniversitede hocalık yapamam! Fakat asıl bilmem gereken dini bilgiler itibarıyla hakikaten pek cahilim.

O gün hocayı razı ettim ve işe Kur'an-ı kerimi okumayı öğrenmekten başladık. Ondan sonra da bulabildiğim birçok kitabı okudum. Okudukça bilgim ve heyecanım arttı. Öğrendiklerimi fırsat buldukça da talebelere aktarmaya çalışıyordum. Talebeler, dinlemeye doymuyorlardı.

Kürsüde, iki profesör vardı. İkisi de inançsızdı. Durumu fark edince, beni önce, güya ikaz edip yolumdan döndürmeye çalıştılar. Ben aldırmayınca, işi tehdide vardırıdılar...

Aldırmadım, Rabbime verdiğim sözü tutup, yoluma devam ettim. Kısa bir müddet sonra, birisi istifa edip başımdan gitti. Bir altı ay sonra da, diğeri öldü;

kürsü bana kaldı.”

Ne demişler; “Herkesin bir hesabı var; Allahü teâlânın da bir hesabı var!” Yeter ki biz, âcizliğimizi idrak edip, Ona sığınmasını bilelim...

GÖNÜL BAHÇESİ · 12 EYLÜL 1998 · KAYIT 11601

“Huyum kurusun, elimde değil...”

Bildiğiniz hikâye: Akrep, kurbağaya dostluk teklifinde bulunur. Kurbağa, bu teklife şöyle cevap verir:

- Benden sana bir zarar gelmez. Bunu sen de biliyorsun. Fakat bana senden bir zarar gelmeyeceğinden emin değilim.
- Kurbağa kardeş, her ne kadar benim hainliğim, nankörlüğüm meşhur ise de, sana bir zararım olmayacak, söz veriyorum.

Kurbağa, akrebin sözlerine pek inanmasa da, gaflete düşüp, dostluk teklifini kabul eder. Birgün nehrin karşı tarafına geçmeleri gerekir. Kurbağa, akrebi ikaz eder:

- Yolda bana bir zarar vermeyeceksen, seni sırtımda geçiririm karşıya.
- Sana nasıl zarar verebilirim, sen ölünce ben de boğulup ölürüm kurbağa kardeş.

Tam nehrin ortasına gelince, akrep, niyetini bozarak, kuyruğunu doğrultur. Bunu farkedene kurbağa sorar:

- Hayrola akrep kardeş?

Akrebin cevabı tıynetine uygundur:

- Huyum kurusun, elimde değil sokmamak...

Ve batırır iğnesini... Helâk eder kurbağayı da, kendini de...

Batı'nın durumu farklı değil bu olaydan... Hıristiyan âlemi, Avrupa'yı medeniyet meş'alesi ile aydınlatan İslâmın ve İslâm medeniyetinin ezeli düşmanı... Hem de İslâmiyetin kendilerine hiçbir zararı olmadığı gibi, sayısız faydası olduğunu bildikleri hâlde...

Avrupa, medeniyetle, Endülüs Müslümanları aracılığı ile tanıştı. Batı'nın birçok yeni buluşunun temelinde hep bu medeniyet vardır. Meselâ, ateşin ve tekerleğin bulunmasından sonra, Doğu'nun en büyük buluşu olan, sıfırla tanışmamış olsaydı, Batı'nın, Orta Çağ karanlığından kurtulması mümkün değildi. Bugün matematikte kullanılan rakamlar, İslâm dünyasından geçmiştir bunlara....

Her nedense, bütün bunlara rağmen Batı, hiçbir zaman İslâma iyi gözle bakmadı. Devamlı düşman olarak gördü... Bu düşmanlığın elebaşılığını da hep İngilizler yaptı. Diğerleri ağacı kesmeyi, İngilizler ise kökünden kurutmayı hedeflediler... Bu ezeli düşmanlığın sebebini sorsak; her hâlde onlar da akrep gibi “Huyumuz kurusun, elimizde değil!” derler.

Bütün bunlara rağmen, Müslümanlar, soğukkanlılıklarını hep muhafaza etmişler. Zulüme zulüm ile karşılık vermemişler; kötülüğe iyilik ile mukabelede bulunmuşlar...

Onlar ise, hep kaçak güreşmişler. Meydana mertçe çıkıp savaşmamışlar. İkiyüzlülüklerini, sahtekârlıklarını hiçbir zaman ellerinden bırakmamışlar. Bunun tarihte sayısız örnekleri var. İşte size yakın tarihten bir örnek:

1932’de Avrupa’da güzellik yarışması tertiplenecekti. Tevfik Halis’e; “Kızınız Keriman’ı güzellik yarışmasına sokacağız.” dediklerinde; “Bu kara kızı mı?” diye alay etmişti teklifte bulunanlarla... Ne yapsınlar, o zamanın şartlarında ancak bu kadarını bulabilmişlerdi. Neticede, Belçika’nın Spa şehrinde yapılan dünya güzellik yarışmasında 28 ülkenin temsilcileri arasından, Keriman, dünya güzeli ilân edildi.

Halid Turhan Bey hatıralarında, Keriman Halis Ece’nin dünya güzeli seçilmesini şu şekilde anlatır:

Yarışma gününde jürinin önünden kızlar birer birer geçip, giyimleriyle, bakışlarıyla, tebessümleriyle puan toplamaya çalıştılar. Jüri salona geçip, puan değerlendirmesi yapmak istedi. Başkan, kürsüye geçerek şöyle konuştu:

“Sayın jüri üyeleri, bugün Avrupa’nın, Hıristiyanlığın zaferini kutluyoruz. 1400 senedir dünya üzerinde hâkimiyetini sürdüren İslâmiyet artık bitmiştir. Onu Avrupa Hıristiyanları bitirmiştir.

Müslüman kadınların temsilcisi, mayo ile aramızda... Onu kraliçe seçeceğiz. Ondan daha güzeli varmış yokmuş bu önemli değil. Bu sene güzellik kraliçesi

seçmiyoruz. Bu sene Hıristiyanlığın zaferini kutluyoruz. Avrupa'nın zaferini kutluyoruz.

Bir zamanlar Fransa'da oynanan dansa müdahale eden Kanunî Sultan Süleyman'ın torunu, işte mayo ve sütyen ile önümüzdedir. Kendini bizlere beğendirmek istemektedir. Biz de, bize uyan bu kızı beğendik, Müslümanların geleceğinin böyle olması temennisiyle, Türk güzelini dünya güzeli olarak seçiyoruz.”

Bu güzellik yarışmasının maksatlı sonucu, yurt içinde de kısa zamanda yine Batı'nın el altından teşviki ile kiraz güzeli, karpuz güzeli, festival güzeli gibi yarışmalarla devam etti. Hâlâ da çoğalarak devam etmekte...

GÖNÜL BAHÇESİ · 19 EYLÜL 1998 · KAYIT 11602

Perişanlığın sebebi

Geçen gün üniversiteli iki gençle şuradan buradan konuşurken, mevzu dönüp dolaşıp İslâm dünyasının bugünkü perişan hâline geldi. Konu üzerinde önce kendi aralarında bir diyalog başladı. Biri diğerine sordu:

- Sence bu perişanlığın sebebi nedir?
- Dış güçlerin, İslâm dünyasına binlerce ajan yerleştirip, Müslümanları birbirlerine düşürmeleri ve adamları vasıtasıyla, İslâmiyeti yanlış tanıtip, kortutarak yeni katılımlara mâni olmaları...

- Tamam da, peki bizim İslâm âlemi olarak, hiç mi hatamız olmadı?

Sonra bana dönüp, “Bu konuda siz ne diyorsunuz?” diye sordu.

Mecburen birkaç şey söylemek icap etti:

- Tabî ki hatalarımız var. Eğer olmasaydı bu hâle düşmezdik. Gerçeğe varabilmek için kendimizi öz eleştiriye tâbi tutmamız şart. Hep başkasını suçlamakla bir yere varılamaz.

İsterseniz önce meseleyi biraz geriden ele alalım, konunun iyi anlaşılması için. İslâm tarihi incelendiği zaman görülür ki, İslâm dünyasının en kuvvetli olduğu dönem, yedinci ve on altıncı asırlar arasındır. On yedinci ve on sekizinci asır, Fetret

Devri, bir bakıma ayakta kalma mücadelesinin verildiği dönem. On dokuzuncu ve yirminci yüzyıl ise, Batı'nın üstünlüğünü mecburen kabullenme ve onların kontrolüne girme devri.

İslâm dünyasının yükselmesini, onuncu asra kadar Müslüman Araplar sağladı. On birinci asırdan itibaren, bayrağı Türkler ellerine aldı. Türkler, doğuda Bizans'ı çökerterek Viyana kapılarına kadar ilerlediler. Endülüs Devleti de Avrupa'yı batıdan sıkıştırmaya başladı. Böylece Avrupa iki güç arasında sıkıştı.

Bu kısaç sebebiyle, yarı vahşî bir hayat süren Avrupa, gerçek bir medeniyet ile tanıştı. Güçsüzlüklerini anladılar. Kendilerini tenkit etmeye başladılar. Bu öz eleştiri, Avrupa'nın toparlanmasına sebep oldu. Birçok buluşların, üstün başarıların kaynağında, zaten çaresizlik yatar.

Avrupalılar, Müslümanların başarısının ve kendilerinin başarısızlıklarının sebeplerini incelediler. En büyük eksiklikleri olan fen ve teknolojiyi Müslümanlardan alarak, kısa zamanda geliştirdiler. Avrupa'da böyle gelişmeler olurken, Müslüman dünyası elde edilen zaferlerin rehavetine kapıldı. Sahip olunan üstünlük sebebiyle, Avrupalıları küçümsediler. Avrupa teknolojiye, buluşlarda hızla ilerlerken, Müslümanlar bu yenilikleri ciddiye bile almadılar.

Müslümanların bir dezavantajı da, zirvede olmaları... Çünkü, zirvede kalmak, zirveye çıkmaktan çok daha zordur. Zirvede rüzgârlar sert eser. Zirvenin düşmanları çoktur. Bir dezavantaj da, insanın zirveye ulaşınca, gayretinin zayıflaması... İnsan isteklerine kavuşunca, rahata düşkünlük, uyuşukluk hastalığına tutulur. Zirveye çıkmada en büyük etken olan aşk, şevk kalmaz. Makam mücadelesi ve mal mülk yarışı başlar.

Bu kural, her devirde, her medeniyet, her cemiyet, cemaat ve millet için geçerlidir. Böyle durumda, herkes, külfetsiz nimet peşine düşer. Başka bir ifadeyle, herkes birer mirasyedi olur. Herkes, geçmişteki birikimden, payına düşeceğinin peşindedir. “Her nimet külfet karşılığıdır.” prensibi unutulur, vermeden alan hazır yiyiciler çoğalır. Hâlbuki ayet-i kerimede, “Bilinsin ki, insan için kendi çalışmasından başka bir şey yoktur.” buyurulmuştur.

Bu tehlikeli hastalığa, Müslüman âlemi de maalesef yakalandı. Bunun neticesinde, devlet ricali oyun, eğlence peşine düştü. Yeniçeri, kendi vatanında, sanki bir işgalci orduydu. İkiye bir kazan kaldırdıkları için, halkın ve padişahların korkulu rüyası hâline gelmişti. Medreseler, teknolojiye iki yüz yıl gerideydi.

Tekkeler, tembellerin barınağı oldu. Memurluk, gizli işsizlerin sığınağı durumundaydı.

Aslında, görünüş olarak, medeniyeti zirveye çıkaran bütün müesseseler ayaktaıydı. Fakat bunların gerçek temsilcileri yoktu.

Bütün bunlar, dinimizin yasakladığı şeylerdi. Zaten ne zaman insanın başına bir iş gelmişse, bunun altında mutlaka dine uymamak yatar. Hâlbuki dinimiz boş kalmayı yasaklamaktadır. Ayet-i kerimede, “Boş kaldın mı hemen başka işe koyul!” buyurulmaktadır. Aynı hâlde bile kalmak uygun görülmemektedir. Hadis-i şerifte de, “Mümin gayretlidir; iki günü eşit olan zarardadır.” buyuruldu.

Dinimizin emirlerine uyan kim olursa olsun, muvaffak olur. Avrupalılar bilmeyerek de olsa bu emre uyup; çalıştılar, çabaladılar ve neticede zirveye ulaştılar.

İşte, biraz geniş açıdan İslâm âleminin perişan hâle gelmesinin kısa hikâyesi...

GÖNÜL BAHÇESİ · 26 EYLÜL 1998 · KAYIT 11603

Birlik ve dirlik

Pazar günü bir arkadaşı ziyarete gittim. Hoşbeşten sonra, hanımı ile ilgili bazı ailevî sıkıntıları olduğunu bildiğim için sordum:

- Nasıl vaziyet?
- Bildiğin gibi!...
- Nasıl yani?
- Uzun uzadıya anlatmaya gerek yok. Şu kadarını söyleyeyim de, gerisini sen anla artık: Akşamın olmasını, mesainin bitmesini istemiyorum. Hiç akşam olmadan, yıllarca mesai devam edip gitse diyorum. Yine haftanın günlerinden pazar, benim korkulu rüyam... Keşke günler geçmeyip, pazar hiç gelmese diyorum... İman selâmetiyle bir an evvel dünyadan göç etmeyi arzu ediyorum...

“Sen de amma rahatına düşkünsün!” diyerek, yarı şaka yarı ciddî bazı teselli verici şeyler söylemeye çalıştım...

Belki bu arkadaşın sıkıntısı had safhada; fakat üç aşağı beş yukarı toplumumuzun çoğunun durumu bundan pek farklı değil aslında... Çok kimse derdini anlatmadığı, hep içine attığı için, dışarıdan güllük gülistanlık gibi görünmektedir.

Bugün görülen aile yapısındaki bu çöküş, her gün artarak devam etmektedir. Memleketimizde de boşanma oranları her yıl süratle artmakta. Avrupa ve Amerika, aile üzerinde yaptıkları yanlışlığı geç de olsa farkettiler. Şimdi geriye dönüş için çareler arıyor...

Değişim üzerine seri konferanslar veren, bu konuda birçok kitabı olan araştırmacı yazar Pat Mesiti, aile üzerine bakınız ne diyor:

“Değişimden korunacak şeyler de var. Bunlardan biri ailenin yapısıdır. Bugün, bazı kimseler aile fertlerinin görev ve sorumluluklarını yeniden yorumlamak ve aile kavramını yeniden tanımlamak istiyorlar. Ailenin birliğini, gücünü yıkmakla, aile fertlerinin rollerini değiştirmek, yeniden tanımlamak eş anlamlıdır. Böyle bir davranış, toplumun yapısı bakımından çok tehlikelidir. Çünkü, aileyi parçalamak, toplumu parçalamak demektir...”

Yabancılar bile böyle söylerken, biz, hızla onların yaptığı yanlışlığın peşinden koşarak, aradaki mesafeyi bir an önce kapatmanın plânlarını yapıyoruz.

Aile yapımız bu hâle nasıl geldi? “Nerede birlik, orada dirlik.” diye boşuna dememişler. Bugüne kadar bu kural hiç değişmemiş. Millet olarak, devlet olarak bir yerde birlik varsa, dirlik de olmuş. Bir devleti yıkmak isteyenler önce bu birliği yıkmışlar. Bu birliği sağlamak için de, her zaman son sözü söyleyecek kimse lâzım. Eğer bu yoksa veya var da otoritesiz ise, birliği sağlamak mümkün değildir.

Aile fertleri toplumun en küçük yapı taşlarıdır. Nasıl bir binanın temel taşları yerinden oynatıldığında bu binanın ayakta kalması mümkün değilse; ailenin temel taşları da yerinden oynatıldığında, o ailenin ayakta kalması mümkün olmaz. Ayakta kalsa bile esas fonksiyonlarını yerine getirmesi mümkün değildir.

Eskiden aile yapımız çok kuvvetliydi. Niçin kuvvetliydi? Çünkü, ailede, aile reisi, baba kavramı vardı. Ailenin diğer fertleri, kadın ve çocuklar, yaptıkları her icraatı onun adına yaparlardı. Kendileri sanki ortada yoklardı. O, tartışmasız liderdi.

Aile fertleri, kötü işleri kendilerine; iyi işleri aile reisine mal ederlerdi. Reis, yanlış da yapsa, doğru da yapsa, yaptığı tartışılmazdı. Çünkü evin direği kabul

edilirdi. Direk yıkılınca, binanın çökeceği bilindiği için, aile fertleri bu direği korumayı kendilerine birinci vazife kabul etmişlerdi. Korumada direğin kalitesine bakılmazdı. Onun başlarında bulunması büyük nimet bilinirdi. Tartışma olmayınca da evde huzur hâkim olurdu.

Baba da, babalığını yapar, icabında kendi yemez, aile fertlerine yedirir; kendisi giymez, onları giydirdi. Gösterilen saygıyı hiçbir zaman istismar etmezdi. Aranan, özlenen de bu değil mi zaten?

Şimdi ise, “Kadın erkek eşitliği”, “Ekonomik özgürlük” gibi sloganlarla bu otorite yok edildi. Baba, tabiri caiz ise, evde sadece bostan korkuluğu... Hanımı ayrı telden, çocukları ayrı telden çalıyor. Baba birşey söylemek, yaptırmak istediğinde, binbir rica ile, kenarından köşesinden ima ile maksadını ifade etmeye çalışıyor.

Aileye “Sen” “Ben” kavgası girdi. Aile reisine karşı, “Sen öyle yaparsan, ben de şöyle yaparım. Sen onu alırsan, ben de şunu isterim...” diklenmesi yerleşti ailede. Birçok ev, aile olmaktan çıkıp, otel hâline geldi. Fertler kendi başına buyruk oldu. Böyle olunca da huzur kalmadı. Hâlbuki, ayet-i kerimede, (Allah, evlerinizi, sizin için bir huzur ve sükûn yeri yaptı.) buyurulmaktadır.

Netice olarak, “Sen” “Ben” içeri, huzur dışarı... Benim için huzur önemli değil diyenler varsa, onların olsun eşitlik ve özgürlükler...

1998 YILLIK KÜLLİYATI

10

Ekim

5 yazı · Gönül Bahçesi: 5

GÖNÜL BAHÇESİ · 3 EKİM 1998 · KAYIT 11604

Makam insanı değiştirir

Bir bakanlıkta bürokrat olarak çalışmakta olan yakınını ziyaretten dönen bir arkadaş, şaşkın hâlde başladı konuşmaya:

- Adamın işi gücü para... Benim tanıdığım halim selim, mütevazı adam gitmiş; yerine başka biri gelmiş. Despotun biri olmuş... Bir insan bu kadar değişir mi?

Cevap verdim:

- Şimdi böyle konuşması kolay. Öyle bir yere gelince, belki sen onu da sollarsın, “Bekâra karı boşamak kolay” derler.

“Yok yok, ben değişmem!” dedi; fakat değişmemek çok zor... Çünkü, makam, mevki insanın huyunu değiştirir.

Dünya nimetlerinde gözü olmayan kimse, bir makama geldiğinde, bir anda, para canlısı, mal canlısı kesilir. O da pastadan pay alma peşine düşer. Eskiden yaptığı hizmetlerin meyvesini toplamak ister...

Zaten, yaratılışa herkeste, mala, mülke, paraya düşkünlük vardır. İslâmiyet bu kötü huyun üzerini örter. Fakat yok etmez. İslâmiyete uymada gevşeklik başlayınca, örtü aralanmaya başlar. Ne kadar uzaklaşırsa da, o kadar kötü huy ortaya çıkmış olur. Hadis-i şerifte, “Dağın yer değiştirdiğini görürseniz inanın, insanın huyunun değiştiğini görürseniz inanmayın.” buyuruldu.

Ayrıca makam, insanı “ben bilirim” ci yapar. Yönetici yanlış bir karar verdiyse, çevresindekiler ısrar etmeden, münasip bir şekilde bunu uyarmalıdır. Yöneticinin çevresindeki kimseler, onun her söylediğine alkış tutarlarsa, yanlış kararlarda ikaz etmezlerse, samimî olmadıkları ve menfaat için orada oldukları anlaşılır. Yanlış kararlarda aptalca ısrar etmek, aptalı akıllı yapmaz. Budalaca kararlara ses çıkarmayanlar, yöneticinin suç ortağı olurlar.

Çapsız yöneticiler, başarıya sahip çıkar; başarısızlığı ise astlarına fatura ederler. Bencil yönetici, zor zamanlarda “Biz”, ferah zamanlarda “Ben” der. Gerçek yönetici her zaman “Biz” der ve başarıyı kendine değil, ekibine mal eder.

İyi bir yönetici, kendini aradan çeker. Kim kendini aradan çekmezse, kendisine de, çevresine de sıkıntı verir. “Bensiz olmaz, bunu ancak ben yaparım” diyen, gerçek yönetici olamaz. Bundan istifade edilemez.

Bir de arzu edilen değişimler vardır. Yöneticinin esas hedefi bunlar olmalıdır. Bugün başarılı olmak, yarışı kazanmak, yarınkinin de kazanılacağına garantisi değildir. Yönetici, geleceğin programını şimdiden yapıp, korkmadan, yılmadan, her gün biraz daha hızı artırarak yarışa devam etmelidir. İleride yapacaklarını plânlamayanın geleceği olmaz. İnsanın çalışma hayatında yapabileceği en büyük hata, sürekli yanlış yapacağı korkusudur. İnsan, yönünü değiştirmedikçe, hata da yapsa istediği yere eninde sonunda varır.

Yapılabilecek büyük hatalardan biri de, kısa görüşlü olmaktır. Bugün üç para kazanmak için, yarın kazanabilecekleri milyarları göz ardı etmektir. Küçük hesaplar peşinde olmaktır. İleriyi görebilmek için de, beşikten mezara eğitim şarttır. Bunun için de; öğrenmeyi bilmek, öğrendiklerini unutabilmek, üçüncü olarak da yeniden öğrenebilmek gerekir. Başarılı olmada, ayakta kalabilmede bu üç kuralın önemi büyüktür.

Her işte kararlı olmalıdır. Kararsız insanlar; karanlık bir odada, olmayan kara kediye arayan kör adama benzer. En kötü karar, kararsızlıktan iyidir.

İyi günler vardır, kötü günler vardır. Kötü günlerde karşımıza çıkmasını istemediğimiz bir şey varsa, iyi günlerde de söylemeyelim. Bunun için de düşmanımızla sonuna kadar düşman, dostumuzla da sonuna kadar dost kalınmayacağını düşünelim. Olur ki, düşmanımız dost, dostumuz düşman olur.

Yönetici yeniliklere, faydalı değişimlere açık olmalıdır. Değişim, yeniye hoş karşılamak, görülmemiş denenmemiş şeylere kapalı olmamaktır. Bu başlangıçta, rahatsızlık veya sancı verebilir; fakat bu geçicidir. Sporcular, idmana başlayınca zorlanırlar, yorulurlar, fakat sabredip devam ederlerse, kasları güçlenir, vücut rahatlar, zihni gelişir.

Değişime inanan başarıya doymaz. Değişimin yaşla da ilgisi yoktur. Tamamen arzuyla, istekle ilgilidir. Mühim olan değişime inanmaktır. İnandıktan sonra, değişim kapıları art arda kendiliğinden açılır. Yapılabilecek büyük hatalardan biri de, başarıya ulaştığını sanmaktır. Böyle bir yanlışla tutulan, daha fazla değişime ve düzeltmeye gerek duymaz, bildikleri ile yetinir. Daha iyi olmak için çalışmayan, iyi olarak da kalamaz. Vasat kalmak, başarının düşmanıdır. Başarı, varılacak son durak değildir. Bir diğer durağa sıçrama tahtasıdır.

İşte, olması gereken, arzulanan değişme bunlar... Böyle değişmelere kim ne diyebilir? Fakat bunları yapabilmek her babayığidin harcı değil tabii ki...

GÖNÜL BAHÇESİ · 10 EKİM 1998 · KAYIT 11605

İnsan kazanmanın yolu

Belki kitaplarını okuyanız, konferanslarına gidenleriniz vardır içinde az da olsa... Konferanslarının günlüğü 200 bin dolar. Katılanların payına düşen 1000 dolar. Nasreddin Hocanın “Parayı veren düdüğü çalar” kuralı da geçerli değil bu kimse için... Organizatör, konferans için en az bir sene beklemek zorunda. Bu kimse, insan yönetimi üzerine pek çok kitabı olan, Amerikalı, meşhur “İnsan yönetimi uzmanı” Tom Peters.

Türkiye’deki bir konferansına giden arkadaş, konuşmasını anlattı heyecanla... En çok da şu sözleri etkilemiş kendisini: “Adam kazanmanın en önemli yöntemi, İnsanların hatalarını affetmektir. Hatası yoksa hata etmesine imkân vermektir... Hatta ihanet bile etse, yine affetmektir...”

Aslında bu, Amerika’yı yeniden keşfetmek gibi bir şey... Çünkü, bu sözleri fazlasıyla Allahın Resûlü söylemiş 14 asır önce. Söylemekle de kalmamış; tatbik de etmiş... Bugün sadece söyleniyor, hakkıyla tatbik eden de yok zaten... Peygamber efendimiz insan idaresinde de zirveydi. İşte binlerce hadis-i şeriften yönetimle ilgili olanlarından bazıları:

“Faziletlerin, güzel ahlâkın en üstünü, gelmeyene gitmek, vermeyene vermek, zulmeden, kötülük eden, affetmektir.”

“Kötülük yapıldığında affetmeyen idareciden Allaha sığın!”

“Bir yönetici ne kadar çok affederse, idaresi o kadar uzun ömürlü olur.”

Peygamber efendimiz, eşsiz olan insan idaresi ile, Arabistan Yarımadası’ndaki sert, inatçı insanların cefalarına sabrederek, affederek onları faydalı hâle getirdi. Merhametine, affına dair binlerce örnek hâdise vardır. Yetiştirdiği eshabı da böyleydi.

Meselâ, birgün Peygamber efendimiz Hz. Ali’ye, yedi defa, “Ya Ali! Bir kimseye iyilik etsen ve o da buna karşılık sana kötülük yapsa, ne yapardın?” diye sordu. Hz.

Ali her defasında, “Yine iyilik ederdim.” karşılığını verdikten sonra, “Ya Resûlallah! Siz hiç yorulmayın. O kimseye ben iyilik ettikçe, o da karşılığında bana kötülük yapsa, yine iyilik ederdim.” dedi. Son nefesine kadar da sözünün eri oldu. Şehadet şerbetini içmek üzere iken, son sözü “Katilimi affettim, kendisine ceza verilmesin!” oldu.

Aslında, un da, yağ da, şeker de bizde var. Fakat, bunları karıştırıp helva yapacak kimse yok... Amerika’dan helvacı transfer etmek için çırpınıyoruz.

Diyeceksiniz ki; aradan asırlar geçmiş, şimdi böyle hareket etmek mümkün mü? Böyle insan mı kaldı? Doğru, böyle insanlar çok azaldı; fakat yok değil... On sene önce bir arkadaş anlatmıştı:

Çalıştığı iş yerindeki şoför, şeytana uyup, müessesenin 10 bin lirasını çalmış. Hesap kapatma esnasında bu fark edilmiş. Araştırma neticesinde, şoförün aldığı anlaşılmış. Kendisi de kabul etmiş. Suç sabit olduğu için işten çıkarılmasına karar verilmiş ve tasdik için şirketin sahibine gönderilmiş. Patron, o kısmın müdürünü çağırıp sormuş:

- Sen bu arkadaş, “Bir sıkıntın var mı, geçim durumun nasıl?” diye hiç sordun mu? Bir defa olsun, evine misafir olarak gidip, yakinen, bir ihtiyacı olup olmadığını kontrol ettin mi?

- Hayır efendim, bu dediklerinizin hiçbirini yapmadım.

- O zaman suç sende. Git, kendisinden hemen özür dile! Bu kimsenin çocuk var. Bunlar ömür boyu bu suçun ezikliği ile yaşarlar. Bu kimseyi işten atmıyorum. O aldığı on bin lirayı da helâl ediyorum. Kendisine ayrıca on bin lira da para hediye edilsin.

Adam bir hafta sonra, kendisine verilen bu parayı geri getirerek, “Bir haftadır, yapılan bu iyiliğin altında eziliyorum. Ne olur şu parayı alın, beni bu yükten kurtarın!” demiş.

Tabî ki para geri alınmamış. Fakat bilinen şoför gitmiş, sanki başka bir şoför gelmiş... Çalışması, terbiyesi ile müessesenin en güvenilir elemanı olmuş. Ve sadece bir şoför değil, bir aile kurtarılmış böylece...

İyi bir yönetim için adalet kadar merhamet de önemli. Her zaman adaletle netice almak mümkün olmaz. Sırf adaletle iş gören zelil olur, sıkıntıya düşer. Çünkü hatasız insan olmaz. İşlenen suçlara hemen ceza verilseydi, dünyada bir şey yapmak mümkün olmazdı zaten...

Bu demek değildir ki, herkes affedilecek. O zaman da adalet tehlikeye girer. İnsanlar kaşarlaşır; istismarlar çoğalır. Fazla merhametten maraz doğar. Affedilecek kimse var, affedilmeyecek kimse de... İşte incelik burada, bu dengeyi iyi kurabilmekte...

GÖNÜL BAĞÇESİ · 17 EKİM 1998 · KAYIT 11606

Terazi olmayınca..

Hikâye bu ya; evvel zamanda, köyün birine bir kurt dadanmış. Gün geçmiyormuş ki, birkaç hayvanı parçalayıp telef etmesin. Köylüler bu işe bir çare bulmak için kurdu çağırıp, “Bu yaptığın nedir?” diye sormuşlar. Kurt cevap vermiş:

- Ben bu işi zevkimden mi yapıyorum sanki? Açlıktan öleyim mi? Karnımı doyurmak için yapmak zorunda kalıyorum.

Köylüler sormuşlar:

- Tamam da, karnını doyurmak için 3-5 hayvanı öldürmeye ne gerek var?
- Sizin de söz mü yani? Benim elimde terazim yok ki. Göz kararı tespit edip parçalıyorum işte.

Köylüler bu söze cevap verememişler. Ona hak vermişler. Fakat bu işe de bir çare bulmaları lâzım... Aralarında konuşup, kurda şöyle bir teklifte bulunmuşlar:

- Biz düşündük ki; sana günde bir buçuk okka et yeter. Sırayla, her gün bu kadar et vereceğiz; filan yerden gel al!

Kurt da, köylüler de memnun olmuşlar bu antlaşmadan. Hemen ertesi gün, belirlenen yere et konulmaya başlanmış. Sırası gelen, söz verilen eti bırakıyormuş. Kurt da sözünde durduğu için, hayvanlar da korkusuz yaşıyorlarmış.

Aradan biraz zaman geçince, antlaşma sulandırılmış. Kurdun eti önce azaltılmış; kurt sesini çıkarmamış. Sonraları, bununla da kalınmamış; günlerce et götüren olmamış kurda. O da bakmış olacak gibi değil, böyle giderse açlıktan ölecek; çıkmış ava... Köyün kenarında otlayan merkep ile sıpasını bir çırpıda halletmiş.

Bunu haber alan köylüler ayaklanmışlar; hemen kurdu çağırıp hesap sormuşlar:

- Hani seninle antlaşma yapmıştık; hayvanlarımıza zarar vermeyecektin.

- Bu konuda bana birşey söylemeye hakkınız olmaması lâzım. Antlaşmayı bozan sizsiniz. Neredeyse açlıktan ölecektim. Etimi azalttınız, ses çıkarmadım. Fakat daha sonra, günler geçtiği hâlde hiç et getirmediğiniz. Baktım olacak gibi değil, “Bari gidip kendi işimi kendim göreyim!” dedim. Önüme ilk çıkan merkep ile sıpasıydı, onları yedim.

Köylüler itiraz etmişler:

- Tamam, sözlerinde haklısın, biz antlaşmaya uymadık. Ancak, bu işte sende de suç var. Seninle bir buçuk okka üzerinden anlaşmıştık. Sen gidip yüz okkalık koskoca eşiği ve sıpasını nasıl yersin?

Kurt cevap vermiş:

- Bana göre; yediğim, hakkımdan fazla değildi. Daha önce de size söyledim. Elimde terazi olmadığı için eşiği bir, sıpasını da yarım okka kabul ettim. Böylece sözleşmenin dışına çıkmamış oldum.

Bu cevaba ne denir? Köylüler de birbirlerine bakışmışlar, diyecek söz bulamamışlar. Zorbayı muhatap kabul edip, onunla antlaşma masasına oturan, neticesine katlanmak zorunda...

Haklıyı haksızı ayırmada terazi, yani adalet çok önemlidir. Adalet, zorbaların eline bırakılırsa, onlar, adaleti kendilerine göre, işlerine geldiği şekilde tatbik ederler. Teraziler farklı, uygulamalar farklı olunca da adaleti sağlamak mümkün olmaz. Adalet adı altında zulüm yapılır.

Her işimizde bize en güzel örnektir Resûlullahın yaptıkları... İşte adaletin tatbikinde gösterdiği emsalsiz örneklerden biri:

Peygamberimiz zamanında, zorbalıkları ile meşhur Benî Mahzum kabilesi vardı. Kendilerinden biri suç işlediğinde cezalandırmazlar; fakat başka kabileden ise, en ağır şekilde cezalandırırlardı.

Mekke’nin fethinden sonra da bu âdetlerine devam etmek istediler. Hırsızlık yapan Fatıma isminde bir kadının affedilmesi için, Hz. Üsâme’den Resûlullah’a ricada bulunmasını istediler.

Resûlullah Hz. Üsâme’yi çok severdi. Fakat bu ricadan, Resûlullahın hiç de memnun olmadıkları, mübarek yüzlerinden belli olmuştu. Hz. Üsâme çok üzüldü yaptığı bu aracılıktan. Hemen özür beyan edip, mahcup hâlde dışarı çıktı.

Peygamber efendimizin hükmü üzere, kadının cezası verildi. Sonra Müslümanları Mescid-i Nebevî'ye toplayarak, hukuk tarihine altın harflerle yazılan şu hutbeyi irat buyurdu Allahın Resûlü:

“Ey eshabım! Şunu iyi bilin ki, Allahü teâlâ, eski kavimleri halkın arasında adalete riayet etmedikleri için perişan ve helâk etmiştir. Onlar, içlerinden itibarlı biri suç işlediği zaman ceza vermezlerdi; fakat zayıf biri aynı suçu işleyecek olsa, bunun hakkında tereddüt etmeden cezasını tatbik ederlerdi. Allaha yemin ederim ki, suç işleyen kızım Fatıma da olsa yine cezasını veririm!...”

GÖNÜL BAHÇESİ · 24 EKİM 1998 · KAYIT 11607

“Eti de benim, kemiği de...”

Ziyaretine gittiğim arkadaşın öfkeli sesi, dükkânının dış kapısından bile duyuluyordu:

- Senin adam olacağın yok. Tamircinin yanına vereyim de gör gününü...

İçeri girdiğimde, bu sözleri, ortaokul ikinci sınıfa giden oğluna söylediğini gördüm. Kendisine sordum:

- Hayrola, ne bu şiddet bu celâl Ali Bey?

- Hiç sorma, bunların yedikleri önünde, yemedikleri arkalarında; buna rağmen doğru dürüst okula bile gitmiyorlar. Öğretmeni aradı, dün okula gitmemiş. Onun için kızdım. Böyle devam ederse tamircinin yanına vereceğim. Para nasıl kazanılıyormuş öğrensın.

- Ali bey, sen hangi zamanda olduğumuzu unuttun her hâlde. Sorarım sana, gözün arkada kalmadan, “Eti senin, kemiği benim” deyip çırak olarak verebileceğin bir yer kaldı mı? “Eti de, kemiği de benim” devri başladı artık. Sen 30 yıl öncesine takılıp kalmışsın.

- Neden kalmasın? Sen çok kötümstersin!

- Sen kendinden pay biç. Yanında çalışan çocuklarla gereği gibi ilgilenabiliyor musun? Tabii ki ilgilenemiyorsun. Sen neysen başkaları da öyle...

Bunun üzerine arkadaş, içtenlikle sordu:

- Peki o zaman ne yapacağız?

Evet, ne yapacağız? İşte bütün mesele bu sorunun cevabını bulabilmekte ve eksiksiz tatbik edebilmekte... Eskiden, çocukların düşmanı bir ise; bugün, ben diyeyim yüz, siz deyiniz bin. Düşman çoğalınca, insan hangisiyle başa çıkacağını bilemiyor.

Bugün yapılacak ilk iş, kendi çocukluk zamanımızı bir tarafa bırakıp, bugünkü şartlara göre tedbir almak olmalı. Eskiye takılıp kalırsak, netice almamız mümkün olmaz. Dere tersine akıtılamaz. “Biz çocukken şöyleydik, böyleydik...” demek zamanı geçti artık.

15-20 yaşımızda gördük çoğumuz telefonu. Bugün çocuk internetle açıyor gözünü. Böyle bir çocuğu kendi şartlarımıza göre yetiştirmeye, çocukluğumuzdaki davranışları ondan da aynen beklemeye kalkmak çok yanlış olur.

Eskiden çocuğu sokak, yani çevre yetiştirirdi. Şimdi ise çocuğu bozan çevre... Bunun için ne yapıp yapıp, çocuğu sokaktan kurtarmak zorundayız. Çünkü sokak, çocuğu canavarlaştırıyor. Bunun canlı misallerini her gün okuyoruz gazetelerde.

Sokak o kadar acımasız ki, yetiştirdikleri çocuklar, savunmasız bir kadına tecavüz edip, sonra da delik deşik edip öldürebiliyorlar. Şeytana tapıp, masum hayvanları boğazlayıp kanını içebiliyorlar. Kullandıkları içkinin, uyuşturucunun etkisi ile utanma duyguları yıkıldığı için, en iğrenç işleri çekinmeden yapabiliyorlar. Bunları yapanlar 15-16 yaşlarındaki çocuklar.

Eskiden, evde kendisine çok kötü muamele yapılmış olsa bile, çocuk, evi terk etmeyi düşünmezdi. Çünkü sokakta ona kucağını açacak kimse yoktu. Şimdi sokak canavarları ağızlarını açmış bekliyorlar çocukları yutmak için. Şimdi çocukları bu tehlikelerden kurtarmak için, ailelerin şu üç şeye çok dikkat etmeleri gerekiyor:

1- Çocukları, manevî değerlerden uzak bırakmayın! İnanma ihtiyacı, insanın yaratılışında vardır. Biz daha küçük yaşlarda bunu sağlamazsak, çocuk, öyle veya böyle bir yerden dolduracak bu boşluğu. Maddiyatın bunu doldurması mümkün değildir. İşte satanist çocukların durumu ortada. Her türlü imkâna rağmen tatmin olamıyorlar; şeytana tapmak suretiyle bu boşluğu doldurmaya çalışıyorlar.

2- Hoş görülü olun! Mecelle’de geçen “Ehveni şerreyn ihtiyar olunur.” yani, “İki kötünden, az kötü olanı tercih edilir.” kaidesi gereği, az zararlı işlerine tolerans gösterin. Örneğin, oğlunuz saçını mı uzattı; “Sen kız mısın? Konu komşuya beni

rezil edeceksin!” gibi sözlerle hemen tepki göstermeyin. Bu davranışı onun dünyasına ve ahiretine bir zarar vermez. Aksi takdirde zararlı şeylere yönelebilir.

3- Yakın ilgi ve sevgiden mahrum bırakmayın! Sevgiden ilgiden mahrum çocuk, aşağılık kompleksine düşer. Kendisini dışlayan aileden, toplumdan intikam almak ister.

Netice olarak; gençleri başıboş bırakmak, bu zamanda çok risklidir. Bunun için gençleri; sıkmadan, onlara devamlı kontrol altında oldukları hissini vermeden, uzaktan takip altında tutmalıyız. Özellikle arkadaş grubuna dikkat etmeliyiz. Yanlışlarını güzellikle, ikna ederek; gerekirse sevdiği kimseleri de devreye sokarak düzeltmeliyiz. Şiddet ve yoğun baskı zamanı değil... Devir sevgi, şefkat devri...

Çocuğun; ailesine ve topluma faydalı hâlde yetişmesi için, beden ve ruh sağlığının yerinde olması lâzımdır. Maalesef ruh sağlığını çok ihmal ediyoruz. Bugün beden sağlığı ve öğrenimine verdiğimiz önemin dörtte birini çocuğun ruh sağlığına versek, mesele halledilmiş olacak.

GÖNÜL BAHÇESİ · 31 EKİM 1998 · KAYIT 11608

Duvardaki aba ve çarık

Makam, mevki, mal, mülk, zenginlik... Allahü teâlânın insanlara verdiği güzel nimetlerdir. Aynı zamanda bir imtihan vasıtasıdır bunlar. Nimet sahibi kimseler, önceki hâllerini unutup kibir ve gurura kapılırlarsa, imtihanı kaybederler. Bunun sonucu olarak da, hem dünyaları, hem de ahiretleri perişan olur. “Kestane kabuğundan çıkmış; kabuğunu beğenmemiş”, “Sonradan görme” gibi, bu tür insanlar için söylenmiş güzel sözler vardır dilimizde.

Kişi, geçmişini unutmadan, sonradan kendisine verilen bu nimetlerden dolayı kibirlenmez ve bunların kıymetini bilerek yerinde kullanırsa, katlanarak çoğalır onlar... Tarihte çoktur bunların örnekleri. Bununla ilgili olarak, Mesnevî’inde ibretli bir olay anlatır Mevlânâ hazretleri:

Bir av seferinde, mert ve cesur bir köy delikanlısı olan Ayaz’la tanışır Sultan Mahmut. Ayaz, hâl ve hareketleriyle çok memnun eder kendisini. Bunun için alıp saraya getirir onu.

Saray elbiselerini giyince, Ayaz'ın ilk işi, köyden getirdiği çarığını ve koyun postundan yapılmış abasını, sarayın bahçesinde kuytu bir yerde, küçük bir kulübe yaptırıp, asmak olur.

Kısa zamanda saraya intibak eder Ayaz. Konuşmaları, teklifleri ile Sultanın sohbet arkadaşı olur. Sonra, üçüncü vezir, ikinci vezir derken birinci vezirliğe kadar yükselir.

Ayaz'ın kısa zamanda birinci vezir rütbesine yükselmesini kıskanan hasetçiler, Sultanın huzuruna çıkarak derler ki:

- Ayaz her gün kulübesine girip çıkıyor. Kapısını da iyice kilitliyor. Buraya kıymetli mücevherler, altınlar dolduruyor. Devletin malını, orada kendisi için biriktiriyor.

Sultan Mahmut, onlara şöyle cevap verir:

- Madem öyle, bu geceden tezi yok, kulübesinin kapısını kırıp, içeri girin! İçeride ne kadar altın, mücevher bulursanız sizin olsun!

Gece yarısı, hasetçiler, kokmuş ayranın içine üşüşen hamam böcekleri gibi hücum ederler kulübeye. Fakat büyük bir hayal kırıklığına uğrarlar. Çünkü, ortalıkta hiçbir şey göremezler. İçeride sadece, duvarda koyun postundan bir kepenek ile bir çarığın asılı olduğunu görürler.

Bu sırada, içlerinden birisi atılır:

- Bunlar perdedir. Aldatmacadır. Altınları mutlaka yere gömmüştür. Hemen kazma ve kürek getirip, yeri kazalım.

Derhal kazma ve kürek getirilir. Kulübenin her tarafını, büyük bir heyecan içinde kazmaya başlarlar. Altın, mücevher bulma ümidiyle, her tarafı delik deşik ederler. Fakat aradan saatler geçmesine rağmen, ortada hiçbir mücevher görülmez. Zaman geçtikçe, ümitleri de azalmaya başlar. Nihayet bir şey bulamayacaklarını anlayınca, büyük bir üzüntü ile kazdıkları çukurları doldururlar. Sabah olunca da, mahcubiyet içinde huzuruna çıktıklarında, Sultan sorar:

- Bulduğunuz altınları nereye sakladınız? Altınları alıp, bu kadar üzülmemiz niye?

Sultanın kinayeli konuştuğunu anlarlar hasetçiler:

- Biz kabahatimizi biliyoruz. Pişman olduk. Bize ne ceza verseniz yeridir. Çünkü biz bunu hakettik.

Bunun üzerine Sultan, Ayaz'ı çağırıp, durumu anlattıktan sonra der ki:

- Hükmü sana bırakıyorum. Ne istersen yap!
- Sultanım, kabahat benimdir. Bunların affını istiyorum. Eğer ben kulübenin kapısına kilit takmasaydım, gizli gizli buraya girmeseydim, bunlar şüphelenmeyecekler ve kötü zanda bulunmayacaklardı.
- Peki oraya her gün girip çıkmanın sebebi neydi?
- Sultanım! Biliyorsunuz benim aslım bellidir. Sayenizde, rüyamda bile göremeyeceğim birçok rütbeye, nimetlere kavuştum. Bunlara dalıp, aslımı unuturum, kibir ve gurura kapılıyorum diye, köyden geldiğimde üzerimde bulunan, abamı ve çarıklarımı duvara asmıştım. Her girişimde, onlara bakıp, kendi kendime; “Makam, mal mülk aslını unutturmasın!” diyorum.

Ayaz gibi, her nimet sahibinin, zaman zaman eski hâlini düşünmesinde veya doğduğu, büyüdüğü mekânları ziyaret edip, mevcut durumu ile geçmişini karşılaştırmasında büyük fayda olsa gerek... Çünkü geriye bakmayan ileriye göremez. Zamanla insan, bir emanetçi durumda olduğunu unutup, makamı, malı kendinden ayrılması mümkün olmayan bir parça zanneder. İşte böyle bir düşünce, felâket olarak insana yeter de artar bile... Kişi bu düşünceden kurtulmadıkça iflâh olamaz...

1998 YILLIK KÜLLİYATI

11

Kasım

5 yazı · Gönül Bahçesi: 5

GÖNÜL BAHÇESİ · 7 KASIM 1998 · KAYIT 11609

Kullanım talimatına uyulmazsa

Seksenli yıllarda buzdolabım bozulmuştu. Dolap çalışıyor, fakat soğutmuyordu. Evin yakınında, servis yetkisi olmayan bir buzdolabı tamircisi vardı. “Şimdi servisini çağırırsam, kimbilir ne zaman gelecek? Komşuya söyleyeyim de gelip baksın. Tanıdık olduğu için de daha az para alır. En azından aldatmaz.” diye düşündüm.

Gidip çağırdım kendisini. Dolaba baktı. “Abi, bunun buzluğu delinmiş; değişmesi lâzım. Dışarıya 30 bine değiştiriyoruz; sen yabancı değilsin, 25 bin ver yeter!” dedi. Ben de, “Peki” deyip parasını verdim. Gelip değiştirdi. Bu arada elektrik bağlantılarını yanlış yapmış. Fişi prize takınca da olan oldu... Güzelim dolabın motoru da gitti.

Arkadaşın biri, “Tanıtım broşüründe, ‘Yetkili servisten başkasına baktırmayınız!’ yazmıyor mu? Rastgele öyle tamirci çağrılır mı? Yetkili servisini çağır, ona yaptır. Yetkisiz komşunu çağırmaya devam edersen, daha çok masraf açar sana!” dedi.

Düşündüm, dediği doğru... Servisini çağırdım. Gelip baktıklarında, “Abi, bunun borusunda küçük bir delik varmış. Bunun için soğutmamış. Bu borunun fiyatı da sadece iki bin lira. Motora yazık olmuş.” dediler. Kullanım talimatının dışına çıkmanın ceremesi çok pahalıya mal oldu bana. Sağlam buzluğun gittiğine mi, yoksa motorun yandığına mı yanayım?

Günümüzde çok oluyor. İthal bir cihazı tamir ettirmek için Avrupa’dan, gerekiyorsa Amerika’dan eleman getirtiliyor. Niye? Çünkü bu cihazı imal eden onlar. Dolayısıyla nereden arıza yapar, nasıl tamir edilir, en iyi onlar bilir. Bütün cihazların kutusunda kullanım talimatnamesi var. Cihaz sahibi buna uygun hareket ederse, cihaz daha verimli, daha uzun ömürlü olur.

Bunun gibi insan bedeni de binlerce sistemden müteşekkil akıl almaz bir cihazdır. Bedenden de en iyi şekilde istifade edebilmek, sağlığını koruyabilmek için, tarifnamesine uygun kullanılması şarttır. Bu bedenin yaratıcısı olan, cenab-ı Hak, peygamberler vasıtası ile kullanma tarifnamesini bildirmiştir. İnsan buna

uymayıp, kendi tarıfname yapmaya kalkışır, işler karışır. Allahü teâlâ, insanın, beden ve ruhen sağlam kalabilmesi için, ölçüler bildirmiş, sınırlar koymuş. Bu sınırı aşarsanız, insanın felâketi olur, demiş. Ama dinleyen kim? Tarıfnameye uygun kullanılmadığında, sınır aşıldığında neler oluyor neler? İşte size tipik bir örnek:

1950’li yıllarda, porno yayınların, müstehcenliğin çok yaygın olduğu İsveç’te, bilim adamları, sosyologlar toplanıp bir rapor hazırlamışlar. Raporlarında da, “Bu zararlı furyadan kurtulabilmek için, bunları serbest bırakalım; bu bir hevestir, yasağa karşı bir tepkidir. Piyasa belli bir doyuma ulaştıktan sonra, bunun zararlı bir şey olduğunu herkes anlar ve kendiliğinden ortadan kalkar bu tehlike.” diye belirtmişler.

Bunun üzerine, İsveç Parlamentosu, cinsel özgürlüğü kısıtlayan bütün yasaları ortadan kaldırmış bir çırpıda. Peki bu serbestliğin neticesinde ne oldu? Aksine, piyasa doymak bilmedi. Bu furya hergün hızını daha da artırarak ilerledi. Normal ilişkilerin yanında her türlü sapık ilişkiler boy göstermeye başladı. Bununla da kalmadı; arkasından alkolizm ve uyuşturucu müptelâsı furyası başladı. Bu sapıklıklar tabii bir hâl aldı. Böyle olmayanlar ayıplanmaya, aşağılanmaya başladı. (Bunun tipik örnekleri bizde de görülmeye başladı son zamanlarda. Geçenlerde, bakire olduğu için bir bakanımız, günlerce basında ve televizyonlarda mizah konusu yapıldı. Hakaretlere uğradı. Bu büyük suçundan (!) dolayı neredeyse bir dövmedikleri kaldı.)

Artık iş çığrından çıkmıştı İsveç’te. Birtakım ruh ve sinir hastalarının yaşadığı, intihar olaylarının en önde olduğu bir ülke oldu İsveç. Mutluluk için yaptıkları yanlış tedavi sonunda, İsveç; alkol ve uyuşturucu müptelâsı, ruhen tükenmiş bunak, melânkolik, şizofren insanlarla dolu mutsuzluk ülkesi oldu.

Aile hayatı yok oldu. Aile şirket hâline dönüştü. Karı koca arasındaki aşk ve muhabbetten eser kalmadı. İsveç, “Açık hava akıl ve ruh hastalıkları hastanesine” dönüştü. Yalnız İsveç mi? Hayır. Bu bulaşıcı ruh hastalığı, kısa zamanda, diğer Avrupa ülkelerine, Amerika’ya da yayıldı.

Bütün bunlar niçin oldu? İsveç, İnsan tabiatını zorladı. İnsan neslinin devamı için zorunlu olan kadın erkek ilişkisindeki sınırı kaldırdı. Hâlbuki sınırsızlık hayvanlara mahsustur. Çünkü hayvanlar, ihtiyacını gördükten sonra durmasını bilirler. Aşırılık olmaz onlarda. Allahü teâlâ onları öyle yaratmış. İnsana cinsel özgürlük vermek, onları hayvan yerine koymak olur.

Batı, düz yoldan giden insanları, uçuruma yuvarladı. Uçuruma giden insanın helâk olmadan duramayacağını hesaba katmadı. Yaraticının, insanın beden ve ruhen sağlıklı olabilmesi için bildirdiği kuralları hiçe saydı. Her türlü aşırılığı ve sapıklığı doğru kabul etti. Yanlış tedavi uyguladı. İnsana ilaç yerine zehir şırınga etti. Neticesinde de insanlar, insanlıktan çıktı...

GÖNÜL BAHÇESİ · 13 KASIM 1998 · KAYIT 11610

Sevgide sınır aşılınca..

Televizyonlarda, gazetelerde her gün seyrediyoruz, okuyoruz bu tür aşırılıkları. Konserde, bir genç kız ayağa kalkıp, kendini paralarcasına bağırıyor sahnedeki şarkıcıya: “Sen benim her şeyimsin!”, “Canım sana feda olsun!”, “Sensiz yaşamak bana haram!”, “Kurban olayım sana!” vs. Ayrıca, ayılıp bayılanlar da cabası... Hâlbuki, kurban sadece Allah için olunur; can sadece Allah için feda edilir.

Bir insanın birine hayranlık duyması, onu sevmesi anormal bir şey değil. Burada önemli olan, dozu iyi ayarlayabilmek. Fanatikliğe kaçmamak lâzım. Her sevginin bir sınırı vardır. Allah sevgisi, peygamber sevgisi, evliya sevgisi, ana baba sevgisi, evlât sevgisi, karı koca sevgisi... Fakat bunların sınırları, alanları farklı. Sınırı iyi ayarlanamazsa, Hristiyanların sevgide ileri gidip Hz. İsa’yı ilâhlaştırdıkları gibi, tapınmaya kadar yol bulur her sevgi...

Bütün işlerde olduğu gibi, sevgide de orta yolda bulunmak şarttır. Bu yol, insanı gerçeğe götürür. Orta yolda olmak, kişinin izzet ve şerefini artırır. Aşırılıklar ise bunlardan mahrum bırakır insanı.

Her alanda aşırılıklardan kaçmak gerekir. Mal mülk edinmede, sporda, sanatta, bilimde, cinsellikte... Çoğu zaman artık bu aşırılıklar tapma, tapınma noktasına geldi günümüzde. Bir nevi ayin yapma, manevî boşluğu doldurma şekline dönüştü. Çünkü insanın yaratılışında inanma arzusu vardır. Bu arzuya kavuşamazsa, boşluk içinde hisseder insan kendini. İşte bu boşluğu sözde doldurmak için bu tür aşırılıklara, fanatikliğe yönelir insanoğlu. Gerçek inanca kavuşamadıkça da, kendini bunlardan kurtarmak mümkün olmaz.

İnsanın nihaî maksadı ne ise, onun ilâhı odur. Bir kimsenin maksadı, mal, mülk kazanmak ise, bunun için her şeyi mubah görüyorsa; bu kimsenin ilâhı mal, mülk

olur. Yine bir kimsenin bütün maksadı bir sanatçıyı görmek, onu dinlemek ise, bu normal sevgi olmaz; ona tapma noktasına varır.

Dinimiz, dünya lezzetlerini yasak etmedi. Bunların azgınca, taşkınca, zararlı olarak kullanılmasını yasak etti. Eğer ölçü iyi ayarlanamazsa, cahiliye zamanındaki ile şimdiki tapmalar arasında pek fark kalmaz. Fark sadece şekilde, tapınılan şeylerde olur. Eskiden put denilince, taştan, tahtadan yapılanlar akla gelirdi. Yani somut hâldeydi; bugün ise soyut hâle geldi.

Cahiliye zamanında, puta tapan müşriklerin en çok korktukları, yeni gelen dinin, putlarına zarar vermesiydi. Bunun için Peygamber efendimize, “Bizim putlarımıza karışma da ne yaparsan yap!” diyorlardı.

Günümüzde yaygın olan gizli putperestler de aynı gayret içinde. “Benim putuma, malıma mülküme, hayranıma karışmayın da siz ne yaparsanız yapın.” düşüncesindeler.

Müşrikler, mabutlarını boynuna asarak; “Sen bize, benim Rabbim bana şah damarımdan daha yakındır, diyorsun. İşte benim Rabbim boynumda. Herkes görüyor. Senin Rabbin hani? Onu da görelim. Görülmeyen şey Rab olur mu?” derlerdi Peygamberimize.

Bugün de, mabudunu boynuna asan tıpkı o müşrik gibi, dinin karşısına çıkıp itiraz ediyor çokları. Kiminin nefsi, şehveti; kiminin de dünya hırsı, mabudu olarak boynuna asılmış vaziyette dolaşmakta. Fakat soyut olduğu için biz görmüyoruz.

Cahiliye zamanında olduğu gibi, bugün de, fanatiğin gizli mabuduna birşey söylediğin zaman, çılgına dönüyor; en yakını bile olsa onu çekinmeden öldürebiliyor.

Zamanımızda, insanın manevî yönden kendini tatmin etmesi, oldukça değişik şekillerde tezahür edebiliyor. Çoğu kimseler konser esnasında öyle bir kendilerinden geçiyorlar ki, bu bir nevi ayine dönüşüyor. Fakat bunlar yaptıklarının farkına bile varmayabiliyorlar. Bunun için yaptıklarının ayinle ilgisinin olmadığını zannederler. Çünkü, bu ayinleri törpülenmiş, yumuşatılmıştır.

İşte bütün bunlardan kurtulmak; orta yolda olmakla, aşırılıklardan kaçınmakla mümkündür. Uçlarda olmak, insanın dünyada ve ahirette rahat etmesi için gösterilmiş yoldan ayrılmak olur.

Orta yolda bulunabilmek ise, dinimizin çizdiği sınırlar içinde kalmakla mümkündür. Çünkü cenab-ı Hak dünya ve ahiret huzurunu bu sınırlar içinde yaratmıştır. Bunun dışında huzur aramak, seraptan su beklemek olur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 14 KASIM 1998 · KAYIT 11611

İnsanı tanımak kolay değil

Bu hafta, önce bir gazetede manşetten verilen bir haberin özetini, arkasından da bununla ilgili bazı gerçekleri sunmak istiyorum sizlere.

“Henüz 2,5 ay olmuştu düğün olalı. Evliliğin uyum içinde yürümesi için, bir senelik flört devresinden sonra, birbirlerini severek evlenmişlerdi. Fakat birkaç gün sonra dayağa dönüşmüştü bu sevgi...

Genç kadın hiç sesini çıkarmıyordu, belki düzelir diye. Bir keresinde, kızını, morarmış gözleri, çizik içindeki kolları, berelenmiş vücuduyla karşısında görünce, annesi dayanamamış, karakola şikâyet etmişti damadını.

Bir hafta önce, yine yediği feci bir dayak sonrasında, baba evine sığınmıştı genç kadın.

Üç gün sonra damat, kayın pederinin kapısını çalıp, eşini dışarı çağırdı. Bir süre konuştular kapı önünde. Eşi geri dönmeyi kabul etmedi. İyice yılmıştı; bir de karnındaki bebeğine bir şey olacak diye korkuyordu.

“Hayır” cevabını alan erkek, genç kadını kolundan tuttuğu gibi sürükleye sürükleye arabaya götürüp bindirdi. Yolda tartışmaya, kavgaya devam ettiler.

Birkaç kilometre gittikten sonra, yediği yumruklardan korunmaya çalışan genç kadın, can havli ile kapıyı açtı. Kocasını, yavaşlattı arabayı. Arabanın yavaşlamasından yararlanan kadın, kendini attı arabadan, kaçacaktı aklı sıra.

Bu sırada karşı yönden gelen bir araç, olanca hızıyla çarptı genç kadına. Olay yerinde can verdi. Bebeği de... Yaşama “Merhaba” diyemedi, anne sevgisi tadamadan...”

Aile, temeli olmayan sun’î bir sevgi üzerine kurulursa, olacağı bu... Haberi manşetten veren; her fırsatta, klâsik usulü yani ailelerin de devreye girip

araştırılarak yapılan evlilikleri kötileyen ve flört ederek, belli bir deneme süresinden sonra evlenmeyi savunan bir gazete... Şimdi de yıllarca savunduğu fikri yalanlayan haberi manşetten veriyor... Gelinlik fotoğrafının altına da, “Severek evlenmişlerdi” yazmış. Bu nasıl sevgiyse...

Ananevî evlilik usulünün aleyhinde olanlar, ya bu evliliğin ne olduğu bilmiyorlar veya art niyetliler. Zannediyorlar ki, bu usulde gençler birbirlerini görmeyecek, tanımayacak ve söz hakları da olmayacak... Hâlbuki evlenecek gençlerin birbirlerini iyice görmesini, hatta makul ölçülerde konuşmalarını tavsiye buyurmuş Peygamber efendimiz. Burada önemli olan, ailelerin tamamen devre dışı bırakılmaması... Tabî ki nihaî kararı verecek olan gençlerdir.

Evlenmek, yuva kurmak, insan hayatını değiştiren, ömrün dönüm noktasını teşkil eden bir olay... Yanlış bir tercih, yukarıdaki haberde olduğu gibi, dünyasını karartır insanın. Onun için, dış görünüşe bakıp karar vermek, yanıltır çoğu zaman insanı.

“Gençler önceden görüşür ve flört ederse, birbirini yakından tanıma imkânları olur. Eğer huyları, anlayışları farklı ise, evlenmeden önce daha işin başındayken, işi bitirmiş olurlar.” iddiası da çok yanlış.

Tecrübeler hiç de böyle olmadığını gösteriyor. En çok boşanma, flörtsüz evliliğin yapılmadığı Batı ülkelerinde olmaktadır bugün.

İki taraf da, tanışma devresinde, birbirlerine hoş görünmek için beraber bulundukları zamanlarda, gayet toleranslı davranıp, kötü huylarını birbirlerine hissettirmemeye çalışır, birbirlerini yanıltırlar. Ancak evlendikten sonra anlaşılır gerçek durum. Fakat iş işten geçmiş olur o zaman. Bunun için, evlenilecek kimselerin gerçek hâlleri, evlenilmeden önce öğrenilmelidir. Bu da ancak; tecrübeli kimselerin araştırmasıyla, o kimselerin evveliyatını iyi bilen, güvenilir kimselere sormakla olur.

Ayrıca, bekârken çok kimseyle görüşen, çok kimseyle eğlenen erkek ve kızda, evlendikten sonra da çok kimseyle görüşme arzusu devam eder. Bir kişiye bağlı kalmak, zamanla onu sıkmaya başlar; değişiklik arayışına girer. Bunun sonucunda da, her gün gazetelerde boy boy resimlerini gördüğümüz cinayetler meydana gelir. Yüzlerce aile perişan olmaktadır bu yüzden. Bir anlık gaflet, değişiklik arzusu, kişilerin hem dünya, hem de ahiretlerini karartır...

Bunlar belki manasız gelir çok gence. Çünkü gönlünü kaptırana verilecek nasihat, ona deli saçması gibi gelir. Onun için Peygamber efendimiz, “Sevgi, insanı

sağır ve kör eder.” buyurmuştur.

Sağıra ne anlatsanız duymaz. Görmeyen bir kimse, ne yapsanız görmez. Bu bakımdan ileri görüşlü, tecrübeli ana babanın, akrabasının tavsiyelerine kulak vermeli! Ana baba, oğlunun veya kızının evleneceği kişiye, evlâtlarının gözü ile bakmaz. Acı tecrübelerin verdiği dersle bakar. Ana baba sadece görünüşe değil, perdenin arkasına da bakar. Çünkü gerçeği görmeye mâni olur perde...

GÖNÜL BAHÇESİ · 21 KASIM 1998 · KAYIT 11612

Şecaat arz ederken..

Geçen gün otobüste iki bayanın konuşmasına kulak misafiri oldum. TV programlarından bahsediyorlardı. Biri diğerine sordu:

- Dün akşamki TV haberlerini izledin mi? Bir şehit erimizin cenaze merasimi vardı. Baktım, cenaze sahipleri hiç bağırıp çağırmıyor. Sanki öldüğüne memnun olmuş gibi sakın bir hâlleri vardı. Garibime gitti. Üvey çocukları mıdır, nedir?

Diğeri cevap verdi:

- İzledim, izledim. Dikkat ettiysen cenaze sahipleri, üstelik mutaassıp insanlardı. Güzelim, artık insanlarda merhamet de kalmadı. Ne kadar ayıp değil mi? Geçen yıl oğlu vefat ettiğinde, teyzem, on beş gün durmadan ağlamıştı; bağırıp çağırmasından günlerce uyuyamamıştık...

Ne demişler; “Merd-i Kıbtî şecaat arz ederken sirkatini söyler.”

Zavallılar, şecaatlerini söylerken, cehaletlerini ortaya koyuyorlar. Ne bilsinler yapılması gerekenin bu olduğunu ve dinimizin böyle emrettiğini... Çünkü her akşam haberlerde, cenaze merasimlerinde, vefat edenin yakınlarının ortalığı birbirine kattıklarını görüyorlar. Bu durum artık cenaze merasiminin vazgeçilmez bir parçasıydı sanki... Bunun aksi yapıldığında, cenaze merasimi eksik yapılmış oluyor bunlara göre.

Yalnız bu konuda değil, hemen hemen her konuda, TV’ler toplumu öylesine yanlış yönlendiriyor ki; yapılmaması gereken bir şey, yapılması lâzımmış zannediliyor. Doğru ile yanlışlar iyice karıştı. Kültür seviyesi de gün geçtikçe

düştüğü için, neyin doğru, neyin yanlış olduğunu ayırt edebilen gün geçtikçe azalmakta artık.

Hâlbuki cenaze merasimi, dinî bir merasimdir. Dolayısıyla dinin bildirdiği ölçüler içinde yapılır. Dinimiz ise bağırıp çağırmanın günah olduğunu bildirmektedir. Çünkü, yapılan hareket Allahü teâlâyâ isyan oluyor.

İmanın altı şartından biri de “Kaza ve kadere iman”dır. Başa gelen her şey Allahtandır. Bağırıp çağırmak, kaza ve kadere razı olmamanın alâmetidir. Ölen, ister trafik kazasında, ister çatışmada, isterse yatağında olmuş olsun, hep Allahın takdîri ile ölmektedir. Ölen, kendisine tayin edilen süre dolduğu için buradan ayrılmakta. “Ecel geldi cihane, baş ağrısı bahane.” Bunların hepsi birer sebeptir.

Cenaze yakını sesi çıktığı kadar bağırıyor: “Bu genç yaşta bizi bırakıp nereye gidiyorsun?...” Sanki o, kendi isteği ile gidiyor.

Müslüman, her işinde, Peygamberimizin bildirdiği dinin emir ve yasaklarına göre hareket etmek zorundadır. Hadis-i şerifte, “Bir yakını ölünce, saçını başını yolandan, yüksek sesle ağlayandan, bağırıp çağırandan, dövünenden uzağım!” buyurulmaktadır.

Allahü teâlâdan gelen belâlara, musibetlere sabretmek çok sevaptır. Günahlara kefarettir. Sabredilmezse, bunlardan mahrum kalınır. Nitekim, hadis-i şerifte, “Bir musibet başa geldiğinde, dövünmek, sevabı giderir.” buyuruldu.

O hâlde canımız, ciğerimiz olan evlâdımız geri dönmek üzere aramızdan ayrılırken, hiçbir şey olmamış gibi mi hareket edeceğiz? Bu mümkün mü? Tabîî ki mümkün değil. Üzülmek, ağlamamak insanın elinde değil. Dinimiz insana yapamayacağı şeyi zaten yüklemez.

Ağlayacağız, üzüleceğiz; fakat bu, dinimizin bildirdiği ölçüler içinde olacak. Dinimizde her şeyin ölçüsü bildirilmiştir.

Peygamber efendimiz, oğlu İbrahim küçük yaşta vefat edince, çok üzüлüp sessizce ağladı. Sonra da, sessizce, bağırıp çağırmadan ağlamanın, dinimizce bir mahzuru olmadığını bildirdi.

Gelelim şimdi bu yanlışlığın kaynağına... Bunun kaynağı da yine cehalet... İslâmiyetten önceki cahiliye devrinin âdetleri bunlar... Cahiliye devrinde, Araplar, cenazenin arkasından, üstlerini başlarını paralayarak, siyah elbise giyerek, saçlarını tıraş ederek matem tutarlardı.

Bu kötü âdetlerin diğer kaynağı ise, Türklerin, Müslüman olmadan önceki devirden kalma Şamanizm âdetleri... Bazı Türkmenlerde görülen ağıt yakma, ağıtçı kadın tutma âdeti buradan geliyor.

Cenazenin arkasından ağıt yakan, yaktıran, bunları dinleyen, iyilikleri sayıp döken Allahü teâlânın lânetine duçar olur. Bu yapılanlardan, ölen de ıstırap çeker. Zaten bunların çoğu gösterişten ileri gitmez; âdet yerini bulsun, ayıp olmasın diye yapılır. Çoğu zaman ağıtçı, öleni tanımaz bile...

GÖNÜL BAHÇESİ · 28 KASIM 1998 · KAYIT 11613

“Ne de güzel dişleri var!”

Eski zamanlarda, hükümdarın biri, bütün dişlerinin döküldüğünü görür rüyasında. Bir tabirci bulup yorumlamasını ister. O da, “Sultanım, rüyanız hayra alâmet değil; bütün akrabalarınız ölecek, siz tek başınıza kalacaksınız.” der. Hükümdar, “Bu nasıl tabir?” deyip adamı cezalandırır. Sonra, başka birini çağırır. Bu da şöyle tabir eder:

“Sultanım güzel bir rüya görmüşsünüz. Cenab-ı Hak uzun bir ömür ihsan etmiş size. Uzun bir saltanatınız olacak. Akrabalarınız içinde en uzun ömürlü siz olacaksınız...”

Bu tabir, hükümdarın hoşuna gider ve tabirciyi mükâfatlandırır. Aslında iki tabircinin de söylediği aynı. Aralarında sadece söyleyiş farkı var. İşte bütün mesele bu farkta; bu farkı yakalayabilmekte. Bu farktan dolayı, biri ceza aldı; diğeri mükâfat...

Bunun için hem kendimize, hem de başkalarına faydalı olmak istiyorsak, olaylara olumsuz tarafından değil, hep olumlu tarafından yaklaşmalıyız. Her olumsuzluktan mutlaka olumlu bir mesaj çıkarmak mümkün. Birgün Hz. İsa havarileri ile dolaşırken, pis kokusu her tarafa yayılan bir köpek ölüsü görürler. Herkes burnunu tutup nefretle bakarken, “Bembeyaz ne de güzel dişleri var!” buyurur Hz. İsa.

Felâket tellâllığı, karamsarlık kimseye fayda getirmez. Aksine ruh dengesini bozar insanın. Zamanımızın en tehlikeli hastalıklarından biri bu zaten. Bundan

kurtulmak için, her olaya iyi yönden bakmayı kendimize prensip edinmeliyiz.

Meselâ, bir arkadaşınız size, bir toplantıda yapacağı konuşma metnini getirip, görüşünüzü mü almak istiyor? Siz baktınız, yazı çok ciddî; dinleyicileri sıkır.

Buna hemen, “Bu nasıl yazı? Böyle ciddî, ağır konular toplantılarda gitmez. Sen bu yanlışı nasıl yaptın?” demeyiniz! Arkadaşınıza şöyle söyleyebilirsiniz:

“- Bu konuşma metni çok güzel; ciddî bir makale olmuş. Bir dergide rahatlıkla yayınlanabilecek kadar doyurucu. Seni tebrik ederim. Fakat böyle ciddî bir yazıyı konuşma olarak kullanmasan daha iyi olur. Bunu da sakın atma, ileride kullanırsın.”

Arkadaşınız, böyle bir tenkidi anlayış, hatta sevinçle karşılar. “Demek ki güzel bir makale yazabilmişim” der, memnun olur. Böylece üzmeden, kırmadan ona doğruyu göstermiş olursunuz.

Genç bir kardeşiniz yanlış bir iş mi yaptı? Hemen tenkide başlamayın ve “Ben ne yapıyorum? Ben ondan yirmi yaş büyüğüm. On bin defa daha tecrübeliyim ondan. Benim gibi davranabilmesini nasıl isteyebilirim?” diye düşünün.

Ona şöyle yaklaşmalısınız:

“- Hatanız, senin yaşında iken benim yaptığım hatadan daha küçük. Biz ne hatalar yaptık. Ama sen bunu da yapmamalısın. Sen benden daha kültürlüsün. Çünkü, bugünün imkânları çok daha geniş.”

Kendi hatalarımızdan bahsetmemiz, başkalarının da kendi hatalarını kabullenmelerini kolaylaştırır. Dikkat edin, sevilen kimseler emir vermez, “Şöyle yapın, böyle yapın!” demez. “Şunu değerlendirebilir misiniz? Bir de böyle düşünür müsünüz?” şeklinde konuşur. Yapılması gerekenleri, kavrayıp yapmaları için insanlara ortam hazırlar. Yani, hataları söylemez; hata sahibinin, hatasını görmesine çalışır. Meselâ, “Acaba böyle daha mı iyi olur?” diyerek karşındakini düşünmeye sevk eder.

Böyle bir davranış şekli, hatanın, kökünden düzeltilmesini sağlar. Direnişe, hatada ısrara zorlamaz insanı. Hatayı beraberce düzeltmek arzusu doğurur. Doğrudan emirler yağdırmak yerine, yapmaları gerektiğini hissettirmeli insanlara...

Karşınızdaki insana, meziyetlerinin farkında olduğunuzu hissettirmeniz, onun, meziyetlerini geliştirmesini sağlar. Hiçbir meziyeti olmayan birisi bile, kendisinde olduğu söylenen meziyete sahip olmaya çalışır. Sizi mahcup etmemek için gayret

gösterir. “Bir adama kırk defa deli dersiniz, deli olur.” derler. Kırk defa değil, bir defa, “Sen dürüstsün” dersiniz dürüst olmaya, en azından dürüst görünmeye çalışır insanoğlu...

Tedbiri elden bırakmamak kaydıyla, baştan çıkmış birini yola getirmek için, ona güvenilir adam muamelesi yapmak, en akıllıca bir davranıştır. Bu davranış onu öyle sevindirir ki, lâıyk görüldüğü şekilde karşılık vermek ister. Bir başkasının gösterdiği itimat, ona kendini düzeltmede ivme kazandırır.

İnsana öyle değer veriniz ki, bu değer altında ezilsin; o değere gerçekten sahip olmak istesin. Sahip olamasa bile o tarafa yönelsin... O yolda olsun... Bunu az görmeyin; küçümsenecek bir şey değildir bu...

1998 YILLIK KÜLLİYATI

12

Aralık

8 yazı · Gönül Bahçesi: 8

GÖNÜL BAHÇESİ · 4 ARALIK 1998 · KAYIT 11614

Devenin hamudu

Kul hakkının çiğnendiği, hiçe sayıldığı bir zamandayız. Gelsin de nerden gelirse gelsin, zihniyetinin hâkim olduğu bir devirdeyiz. Genelde deve, hamudu ile yutulduğu için, devenin hamudu hesaba bile katılmamakta artık. Fakat, unutmayalım ki, köyleri yerle bir eden çıgın aslı küçük bir kartopudur. Kendini bilen, uzak durur; haksızlığın, zulmün büyüğünden de küçüğünden de...

Eski Horasan hükümdarlarından, adaletiyle meşhur Nûşirevan, birgün ava çıkmıştı maiyetiyle. Birkaç bildircin vurup ateşe koydular. Yanlarında tuz yoktu. Getirmesi için bir adam gönderdiler yakındaki köye. Bir avuç tuzla geri döndüğünde, Nûşirevan hemen sordu:

- Tuzun parasını verdin mi?

- Hayır, vermedim - Derhal geri dön ve parasını ver! Ver ki, bedava alma âdeti çıkmasın, köy harap olmasın.

- Bu kadarcık şeyden ne olur?

- Zulmün azı çoğu olmaz. Cihanda zulmün aslı ufacak bir şeydi. Ama her gelen onu büyüttü. Nihayet şimdiki duruma ulaştı.

Adalet üzerinde bu kadar hassas olduğu için, Peygamberimizin “Ben adil bir sultan zamanında doğdum.” sözlerine muhatap olmuştur Nûşirevan.

Adalet üzerinde ecdadımız da çok dururdu. Müslüman olsun, gayrimüslim olsun, herkese adalet ile muamele ederlerdi. Tarihte bunun örnekleri çoktur. İşte bunlardan biri:

Sultan Selim Hanın şeyhülislâmlarından Zenbilli Ali Efendi, yolda, elleri bağlanmış kişilere rastladı. Bu kişilere sordu:

- Nedir bu hâliniz?

- Biz tüccar kimseleriz. Alış verişimizi sultanın emrine göre yapmadığımız zannedildiği için bizi tutuklattı.

Bunun üzerine, Zenbilli Ali Efendi, olayı inceledikten sonra, Padişaha dedi ki:

- Sultanım, tüccarlara haksızlık yapılmış. Bunların serbest bırakılması lâzımdır.

Padişah bu anî çıkışa kızdı:

- Ben sana ne demiştim? Benim yaptığım siyasî işlere karışmayacaksın dememiş miydim?

- Burada Müslümanların haksızlığa uğraması, zulüm görmesi mevzuubahis.

Bunun için, şeyhülislâm olarak, buna müdahale etmem benim vazifemdir.

Karışmazsam, vazifemi yapmamış olurum.

Yavuz Sultan Selim, korkusuzca hakkı savunan Ali Efendinin bu hareketine çok memnun oldu. Yanlış bir iş yaptığında kendisini ikaz edecek bir din adamı bulunduğu için Allah'ı teâlâyâ şükretti. Sonra tüccarları salıverdi.

Kanunî Sultan Süleyman Han da, Budin seferinden dönerken, Edirne yakınlarında, bağların, bahçelerin içinden askerler yollarına devam ediyorlardı. Halk, sevinç içinde sultanı karşılıyorlardı.

Bu sırada, köylünün biri ısrarla padişahı görmek istiyordu. Görevliler ise padişaha yaklaştırmıyorlardı. Durumu fark eden padişah, o kişinin bırakılmasını istedi.

Kanunî, gelen kimseye sordu:

- Derdin nedir ey Müslüman?

- Sultanım. Bizler fakir köylüleriz. Birkaç dönüm, bağ bahçe gibi arazimiz vardır. Dünden beri askerleriniz, ekinlerimize ve bağlarımıza zarar verdiler. Ya zararımızı ödersiniz veyahut da sizi şikâyet ederim.

- Söyler misin, beni kime şikâyet edeceksin?

- Ey Kanunî, seni kanuna şikâyet ederim kanuna!

Kanunî, ihtiyar köylünün, kendisi ile böyle rahat bir şekilde konuşmasına, hakkını arayabilmesine çok sevindi. Zararını hemen tazmin ettirdi.

Tarihe bakıldığında açık olarak görülmektedir ki, milletler, devletler, adalete bağlılıkları nisbetinde kuvvetlenmişler, galip gelmişler. Fakat aynı millet, aynı ordu, adaletten uzaklaşınca, başarıları azalmıştır. Devletlerinin yükselmesi, duraklaması ve çökmeleri de hep adalete bağlılıkları nisbetinde olmuştur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 5 ARALIK 1998 · KAYIT 11615

Kaybettiğimiz değerler

Geçenlerde resmî bir daireye işim düştü. Kapıdaki görevliden, hangi odaya gitmem gerektiğini öğrenerek, içeri girdim. “Hayırlı günler efendim!” diyerek elimdeki evrakları ilgiliye uzattım.

Bu dileğime cevap vermek bir yana, yüzüme bile bakmadan, bir robot gibi elini uzatıp evrakları aldı ve incelemeye başladı. Baktım, inceleme biraz uzun sürecek. Dedim ki:

- Müsaade ederseniz oturabilir miyim?

Yine ses yok. Bu sükûtu müsaade kabul edip oturdum. Bir müddet sonra incelemesi bitip, evrakı imzalayarak bana uzattı. Evrakı aldıktan sonra, “Teşekkür ederim, tekrar iyi günler diliyorum.” dedim. Görevli, iç dünyasından sıyrılıp cevap verdi:

- Anlamadım, bir şey mi dediniz? Bir eksiklik mi var?

- Hayır efendim, “Teşekkür ederim.” dedim.

- Ben vazifemi yaptım. Niçin teşekkür ediyorsunuz ki?

- Doğru, vazifenizi yaptınız, fakat benim bir işimi gördünüz. Bundan dolayı memnun oldum ve bunu bildirmek için de teşekkür ettim.

Sustu. Ben bu suskunluktan istifade ederek, “Allaha ısmarladık!” deyip ayrıldım. Bu konuşmalara rağmen, arkamdan “Güle güle” bile diyemedi. Bön bön baktı. Deseydi, ona bir zararı olmazdı. Fakat alışmamıştı ve alıştırılmamıştı böyle şeylere...

Bu hâdis, eski değerlerimizden neler kaybettiğimizi hatırlattı bana. Hâlbuki dinimiz, her Müslümanın, kibar, nazik olmasını emrediyor. Nesilleri tükenmek üzere de olsa rastlamışsınızdır “Eski İstanbul beyefendisi” tabir edilen yaşlı kimselere... Her konuşmaları, “Efendim”li ve “Teşekkür”lüdür. En ufak bir hatada, hemen “Özür dilerim” derler. Birine sıkıntı vermek, onlar için en büyük üzüntü kaynağıdır. Onların bu hâllerine imrenmemek mümkün mü?

Eskiden İstanbul'da Beylerbeyi'nde çok kibar insanlar oturmuş. Vapur iskelesinde, kapıda karşılaşan iki kişiden biri diğerine yol vermiş:

- Önce siz buyurun beyefendi!
- Estagfirullah efendim, ne münasebet, siz önce buyurun!
- Mümkün değil beyefendi, imkânsız, sizden önce girmem!...

Bu karşılıklı iltifatlar devam ederken, bazen vapuru bile kaçırmışlar.

Bu tür iltifatların, saygı ifadelerinin sayısız faydaları var. En başta, insanların kaynaşmasında, sevginin, saygının artmasında çok önemli bir etkidir bunlar...

Kibarlıkta ve nezakette de Müslümanların üzerine yoktu eskiden. Terbiyenin merkezi, kaynağı da Osmanlı sarayı idi. Dünyanın hiçbir yerinde bu derece nezaket ve kibarlık yoktu. Bundan sonra, saraylara yakın olan Beşiktaş halkına yayıldı. Beşiktaş'tan sonra İstanbul halkına, İstanbul'dan da bütün Anadolu'ya yayıldı nezaket ve kibarlık...

Eskiden kibarlık yarışı yapılırdı, şimdi ise kabalık yarışı... Bu değerlerimizi hep Batı'ya açılmakla kaybettik. Biz Batı'nın ne kadar kötülükleri, pislikleri varsa, onları aldık. Onlar ise bizim güzelliklerimizi sahiplendiler.

Sayın Bakiler, Avrupa seyahatinden bahsederken, bunu çok güzel dile getirmişti bir yazısında. İngiltere, İslâm düşmanlığında birinci olduğu gibi, İslâmiyetin değerlerini sahiplenmede de birinci... Adı geçen yazıdan pasajlar:

“İngiltere’de en çok kullanılan iki kelime şunlar: “Teşekkür ederim” ve “Özür dilerim!” Herkes, bir vesileyle herkese teşekkür ediyor! Ve herkes en küçük bir yanlışlık, bir hata dolayısıyla karşısındakinden derhal özür diliyor. Halk, son derecede kibar, kibar, kibar!”

İngiltere’de her şey kendi milleti için, onun rahatı, huzuru için. İnsana değer vermek ancak bu kadar olur:

“Bir kaldırım üzerinde, bir sokak arasında, bir dağ yolunda, şu veya bu sebepten bir çukur açılacak da, onun etrafına derhal bir koruma çemberi, çerçevesi konulmayacak! Bu mümkün değildir!...

Ya trafik? İngiltere’yi dolaşıp durduğum günlerde, bir trafik kazasına bile rastlamadım. Gazetelerde de çarpışan arabaların resimleri çıkmadı. Ölen, yaralanan olmadı.”

Bütün bunlar, bizde olması gereken şeyler değil mi? Kibarlık budalası hâline getirmemek şartıyla kibarlıktan, teşekkür etmekten, insana değer vermekten kim ne zarar görmüş?

Okuyanlara tesir etmesi için yazdıklarımla önce kendim amel edeyim: Yazılarımı ilgiyle takip ettiklerini bildirip, bizzat veya telefon, faks, mail vs. ile teşekkür ve tebriklerini bildiren bütün saygıdeğer okuyucularıma bilmukabele teşekkürlerimi arz ederim.

GÖNÜL BAHÇESİ · 11 ARALIK 1998 · KAYIT 11616

Her kim olursan ol gel!

Önümüzdeki hafta, “Mevlana’yı anma haftası”... Bu tür anmalardan maksat, ilme, insanlığa, medeniyete hizmeti geçmiş insanları hatırlatmak; unutulmasını önlemektir.

Bu anmalarda, tanıtımlarda, şahıslar bazan olduğu gibi değil de, olması istenilen şekilde anlatılmaktadır.

İşte olduğu gibi anlatılmayanlardan biri de, Hz. Mevlana’dır... Bunun için Mevlana’yı iyi tanımamız, bilmemiz gerekir. Bu vesile ile az da olsa Mevlana’dan bahsetmek istiyorum sizlere.

Mevlana Celaleddin-i Rûmi, olgun, alim ve veli bir Müslüman... Onun çeşitli din, mezheb, meşreb sahibi kimseleri kendisine hayran bırakan merhameti, insan sevgisi, tevazuu, gönül okşayıcılığı gibi üstün vasıfları, İslam dininin emrettiği güzel ahlakından bazı örneklerdir. Onda, bunlardan başka İslam ahlakının diğer husûsları da kemal derecede mevcuttu.

Bunların hepsini saymak, İslamiyeti tamam olarak anlamak ve anlatmakla mümkün olur. Mevlana’yı, yalnız bir mütefekkir, şair gibi düşünmek ve öylece anlamaya çalışmak, aslı bırakıp, herhangi bir özelliği içinde sıkışıp kalmaya benzer.

Bu ise, en azından Mevlana’yı çok eksik ve yarım anlamaya, hatta hiç anlamamaya sebep olabilir. Nitekim Mevlana’yı, sözlerini, yolunu anlamanın anahtarını, kendisi bir rubaisinde şöyle dile getirmektedir:

Ben sağ olduğum müddetçe Kur'an'ın kölesiyim.

Ben Muhammed muhtarın yolunun tozuyum.

Benim sözümden bundan başkasını kim naklederse, Ben ondan da bizarım, o sözlerden de bizarım.

Bu sözlerden de açık şekilde anlaşılıyor ki, Hz. Mevlana, “Ben Kur'an-ı kerimin çizdiği dairenin dışına çıkmam. Beni bu dairenin dışında aramayın! Dinimizin yasakladığı şeyleri bana yüklerseniz üzülürüm” diyor.

Buna rağmen, Hz. Mevlana'ya mal ederek, yıllardır çalgı aletleri eşliğinde törenler yapılmakta... Halbuki, ney, rebap, tambur gibi çeşitli çalgı aletleri çalınarak yapılan törenler ve ayinler, ilk defa onbeşinci asırda ortaya çıkmıştır. İlk mevlevi bestelerinin bestelenmesi de aynı zamana rastlar.

Bu tarih, Mevlana hazretlerinin yaşadığı devirden 3-4 asır sonradır. Onun Mesnevi'sinde geçen “Ney” kelimesi, bazı edebiyatçılar tarafından çalgı aleti olan ney şeklinde düşünüldüğü için, yanlış olarak, kendisinin ney çaldığı veya dinlediği sanılmıştır.

Allahü tealanın aşkı ile dolmuş, evliyanın büyüklerinden olan, Celaleddin-i Rûmi, ney çalmadı. Mûsiki dinlemedi ve raks etmedi. Yani dans etmedi. Bunları yaptı demek, Mevlana hazretlerine en büyük iftiradır.

Ney çalmak, ilahi okumak, oynamak, zıplamak şöyle dursun, Celaleddin-i Rûmi yüksek sesle zikir bile yapmazdı. Nitekim “Mesnevi” sinde; Pes zi can kün, vasl-ı cananra taleb, Bi leb-ü bigam migû, nam-ı Rab! buyuruyor.

Yani, “O halde, sevgiliye kavuşmayı, can-u gönülden iste. Dudağını ve damağını oynatmadan, Rabbin ismini (kalbinden) söyle!” demektir.

Dinimize göre, bir islam büyüğü, ney, def çalarak dönerek anılmaz. Dine, insanlığa yaptığı hizmetleri anlatılır. Fatiha okuyarak, hatim indirerek, dua ederek ruhuna gönderilir...

Hz. Mevlana'nın bilhassa “Gel, gel her kim olursan ol gel! Allaha şirk koşanlardan, mecûsilerden, puta tapanlardan da olsun gel!” sözleri de çok istismar ediliyor hümanistlerce.

Mevlana hazretleri bu mısralarıyla, eski sapık hallerini, bir tarafa bırakıp, hakiki saadete gel, müslüman ol, ancak kurtuluş buradadır, demektedir.

Bazıları, islamiyette olmayan hatta, dinde yasak olan şeyleri ısrarla Mevlana hazretlerinin yaptığıııı iddia ederek, islamiyeti bozmak istiyorlar.

Bu kötü isteklerine ulaşmada, o mübarek zatı istismar ediyorlar. Zaten, bir konuya, Avrupası, Amerikası destek veriyorsa, teşvik ediyorsa orada biraz durmak lazım... Çünkü, bunlar bugüne kadar islamiyetin hayrına bir iş yapmamışlar. Asırlardır, islamiyeti nasıl yıkıp yok edebileceklerinin planlarını yapmışlardır hep...

GÖNÜL BAHÇESİ · 12 ARALIK 1998 · KAYIT 11617

İnsan hakları

Geçen perşembe günü, “İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi”nin ilân edilışinin 50. yıldönümü idi. 10 Aralık 1948 tarihinde, Birleşmiş Milletler tarafından bu beyanname ilân edilmiş.

Tabii ki o günün şartlarında böyle bir beyannamenin ilân edilmesi, devletlerin buna uyacaklarına garanti vermesi önemli bir gelişmeydi. Bu beyannameye ne kadar uyuldu; o ayrı bir tartışma konusu...

İnsan hakları, dinî tabirle “Kul hakkı” çok önemlidir. Allahü teâlâ, “Bana, yapmakla sorumlu olduğunuz görevlerinizde eksiklik olursa, affederim; fakat birbirinize olan haklarınızı affetmem. Kul hakkıyla bana gelmeyin!” buyuruyor.

Bunun içindir ki, çocuklarımıza ve gençlerimize insan haklarını, küçük yaştan itibaren öğretmeli ve yaşatmalıyız. Bu, dinimizin kesin bir emridir çünkü...

Bundan tam 1376 yıl önce, sevgili Peygamberimizin Medine’de kurduğı devlet, tamamen insan haklarına dayalıydı. O zamanlar, Medine’de başka dinden insanlar da vardı. Yüce Peygamberimiz, bu gruplarla, insan haklarına dayalı, yazılı bir antlaşma hazırladı.

Bu antlaşmada neler vardı? Bütün insanlar güvenliğe kavuşuyorlardı öncelikle. Resûlullah efendimiz din hürriyeti, mal ve can güvenliği gibi bugün çok olağan saydığımız insan haklarını, daha o zaman tespit etti. Zulüm ve baskı başta olmak üzere, her çeşit haksızlığı kaldırdı. Suç ve anlaşmazlık konularında mahkeme usulünü getirdi. Renk, ırk, cins ve soy farkına bakmaksızın bütün insanların eşit

haklara sahip olduklarını ilân etti. Bunlar sözde kalmadı; tatbik edildi. Meselâ, Hz. Ali, bir Yahudiden davacı olduğunda; Hâkim, Hz. Ali'nin oğlu olduğu için, Hz. Hasan'ın şahitliğini kabul etmedi. Şartlarına uygun başka şahit gösteremediğinden, Peygamber efendimizin damadı olduğu hâlde, hâkim, Hz. Ali'nin aleyhine karar verdi.

Peygamberimiz, başta Yahudiler olmak üzere, başka dinden olanlara din hürriyeti verdi. İnsan hakları konusunda, Birleşmiş Milletler Teşkilatı'ndan önce, bu derecede, bu biçimde ve yazılı olarak ortaya konmuş, bundan başka bir belge yoktur. Onun için, bütün beşeriyetin şükran borcu vardır sevgili Peygamberimize...

Veda haccında, Peygamberimizin okudukları hutbe, başlı başına bir insan hakları bildirgesidir. Bu bildiri ile kan davaları kaldırıldı, Allahtan başkasına kul olunamayacağı açıklandı, kadın haklarına riayet edilmesi emredildi, can ve mal emniyetinin üzerinde önemle duruldu, emanete hıyanet edilemeyeceği belirtildi, suçun şahsiliği bilhassa vurgulandı, veraset ve mülkiyet hakkı tanındı...

Bütün bu hükümler, günümüzden 14 asır evvel oldu. Gönül ister ki, insanlar, bu haklardan söz ederlerken, yüce Peygamberimizin bu hizmetini hatırlasınlar ve yapılanları kendilerine mal edilmesinler!

Ayrıca Peygamberimiz, bütün bu hükümleri lâf olmaktan çıkarmış, bir iman konusu hâline getirmiştir. Yaşamak ve yaşatmak üzere vicdanlara mal etmiştir. Yani, sadece kağıt üzerinde bırakmamış, onu vicdanlara nakşetmiştir. Zaten bütün mesele burada!

Peygamberimizden sonra iş başına gelen dört halifesi, diğer sahabiler ve bütün Müslüman milletler, hep onun çizgisinde yürümüş ve insan hakları konusunda bütün dünyayı hayran bırakacak işler yapmışlardır.

Hz. Ebu Bekir'in halife seçildikten sonra okuduğu şu hutbe çok ibretlidir:

Ey insanlar! İçinizde en mükemmeliniz olmamakla birlikte, sizi idare etmek yetkisini bana verdiniz. Sizden ricam; beni her işimde takip ediniz! Hak yolundan ayrılmaz ve üzerime düşen görevi yaparsam, bana yardım ediniz; yanlış yaparsam, beni doğru yola getiriniz! Doğruluk, emanet; yalancılık, hıyanettir. Sizin içinizde zayıf olanlar, Allahın yardımıyla benim yanımda kuvvetlidir. Çünkü onun hakkını kuvvetliden alırım.

Kuvvetlinizse, benim yanımda zayıftır, ondan hak sahibinin hakkını alırım. Allah ve Resûlüne, yani hak ve hukukunuza sadık kaldığım müddetçe, siz de bana itaat edin. Bu yoldan ayrılırsam, bana itaat etmeyin!...”

Ve daha nice ibretli örnekler...

Tarih boyunca, insan haklarının gerçek savunucuları hep Müslüman milletler olmuştur. Hem de bugün Batı’nın yaptığı gibi çifte standart uygulamadan...

GÖNÜL BAHÇESİ · 18 ARALIK 1998 · KAYIT 11618

İmam-ı Gazâlî

Bugün, imam-ı Gazâlî hazretlerinin ölüm yıldönümü. İslâm Dünyası, Gazalî’yi 887 yıl önce bugün kaybetmişti. İmam-ı Gazalî hazretleri, bugünkü nesillerin de rahmetle, minnetle ve şükranla anması gereken İslâm büyüklerindendir.

Şunu kesin olarak bilmek gerekir ki, İmam-ı Gazalî, yalnız İslâm Dünyası’nın değil, dünyanın ender yetiştirdiği “büyük adamlardan” biridir. Gerçekten, kelimenin tam manası ile bir dâhi idi. Muhteşem bir zekâsı, çok üstün bir tahlil ve terkiib kaabiliyeti olup emsalsiz bir kritikçi olarak tanınırdı.

İmâm-ı Gazâlî hazretleri, yıllarca felsefe ile uğraşmasına, felsefecileri rezil, rüsvay etmesine rağmen felsefenin tozunu bile kendise bulaştırmamış Allah dostudur. Her yaptığı rızayı ilahi için yapan bir muhlisi. Her yaptığı Allah için yapar; faydasız ilimden, faydasız işlerden uzak dururdu.

İmâm-ı Gazâlî hazretlerine senelerce hizmet edip, ilim öğrenen talebelerinden biri, birgün hocası olan Huccet-ül-İslâm İmâm-ı Gazâlî’ye şöyle bir mektup yazıp sordu:

Senelerce zahmet çekip çok şey öğrendim. Bu kadar çok ilimden bana en lüzûmlu ve faydalısı acaba hangisidir? Âhirette imdâdıma yetişecek, mezarda dünya dostlarım beni yalnız bırakıp gittikleri zaman, bana arkadaş olacak, mezardan kalkınca, ananın evlâdından, kardeşin kardeşinden, dünyadaki dostların birbirlerinden kaçıp, herkesin başının çâresini aradığı vakit beni kurtaracak olan acaba hangisidir? Dünyada, âhirette faydası olmayan acaba hangileridir? Bilsem de bunlardan uzaklaşsam. Çünkü, Peygamberimiz; “Faydasız ilmi öğrenmekten ve

Allahü teâlâdan korkmayan kalbden ve dünyaya doymıyan nefsdan ve Allah için ağlamayan gözden ve kabûle lâıık olmayan duâdan Allahü teâlâ bizi korusun” buyurmuştur.

Hüccet-ül-İslâm İmâm-ı Gazâlî, şu cevabı yazıp gönderdi:

Ey sevgili oğlum ve sâdık dostum! Bütün nasihatler Peygamberimizden alınmıştır. O’ndan gelmeyen nasihatler faydasızdır. Dünyaya yayılmış olan bu nasihatlerden, birisini bile almadın ise, senelerce yanımda niçin kaldın ve niçin okudun?

Peygamberimizin dünyaya yayılan nasihatlerinden biri şudur:

“Allahü teâlânın, bir kuluna rahmet etmeyeceğine, ona gazab ve azâb edeceğine alâmet, dünyaya ve âhirete faydası dokunmayan şeylerle meşgûl olması, zamanlarını lüzûmsuz şeylerle öldürmesidir. Bir kimsenin ömründen bir saati, Allahü teâlânın beğenmediğı bir şeyde geçerse, ne kadar çok pişman olsa, üzülseler yeridir. Bir kimse kırk yaşını geçtiğı hâlde onun hayırlı işleri, ya’nî sevâbları, kötü işlerinden, ya’nî günâhlarından ziyâde olmadı ise, Cehenneme hazırlansın.”

Bu hadîs-i şerîfin manasını iyi anlayanlara, bu nasihat yetişir.

İyi bil ki, amelsiz ilim, insanı kurtaramaz. Bunu sana bir misâl ile anlatayım: Bir kimse, dağda bir arslana rastlasa, yanında tüfeğı ve kılıcı bulunsa ve bunları kullanmasını iyi bilse ve ne kadar cesûr olursa olsun, bu âletleri kullanmadıkça, arslandan kurtulabilir mi?

Sen de bilirsin ki, kurtulamaz. İşte bunun gibi, bir kimse ne kadar ilim sahibi olursa olsun, bildiğine göre hareket etmezse, ilminin faydası olmaz. Diğer bir misâl, bir tabib hastalansa, hastalığını teşhis edip ilâcını da bilse ve bu ilaç hakikaten o hastalığa çok iyi gelse, ilacı kullanmadıkça, yalnız bilgisinin onu iyi edemeyeceğini pek âlâ bilirsin.

Bir insan ne kadar ilim edinse, ne kadar kitap okusa, bildiklerini yapmadıkça faydası yoktur.

İyi bil ki, çalışmayınca, din yolunda yürümedikçe sevab kazanamazsın! Yapılan her işin, ibâdetin de dîne uygun olması lâzımdır. Peygamber efendimiz bunun için, eskiden kalma ilimleri ve âdetleri neshetti, değıştirdi. O hâlde, İslâmiyetin müsaadesi olmadan ağzını açmamak lâzımdır ve iyi bil ki, senin öğrendiğın ilimlerle Allah yolunda gidilemez.

Bu yolda ancak, nefisle mücadele edenler gidebilir. Nefsin arzularını, şehvetlerini İslâmiyetin dışına taşırmamak lâzımdır. Laf ile gidilmez. İslâmiyette yeri olmayan sözler ve ilimler ve şehvet ile karışmış gâfil kalb, şekâvet ve felâket alâmetleridir.

Şu hâlde, ibâdet demek, kişinin kendi kafasına göre namaz kılmak, oruç tutmak değildir. İbâdet demek, İslâmiyetin emirlerine uymak demektir. Yapılan ameller islâmiyete uygun olunca, ibâdet olur; ahirette faydası görülür. Böyle olmazsa fayda yerine zarar verir, helâkına sebep olur yapılan ameller kişinin...

GÖNÜL BAHÇESİ · 19 ARALIK 1998 · KAYIT 11619

Batı'nın istismar malzemesi

Bir vesile ile tanıştığım konfeksiyon atölyesi sahibine, kaç kişi çalıştırdığını sorduğumda, “25’i kadın 5’i erkek olmak üzere, toplam 30 kişi” dedi. Sonra da, “İhtiyaç sahibi, çaresiz birçok kadının, kızın ekmek kapısı oluyorum, çok dua ediyorlar zavallılar.” diye ilâve etti:

Başka bir işle meşgul olan yanımdaki arkadaş, müdahale ederek konfeksiyoncuya sordu:

- Size bir şey soracağım. Burada biz bizyiz. Lütfen soruma samimî bir şekilde cevap verin. Özellikle kadın çalıştırmanızdaki gerçek sebep nedir?

Adam önce cevap vermekte tereddüt etti. Arkadaş tekrar ikaz etti:

- Cevap vermek zorunda değilsiniz. Fakat cevap verecekseniz, gerçek sebebi söyleyin lütfen.

- Madem ısrar ediyorsunuz, söyleyeyim. Kadın çalıştırmamın bir değil birçok sebebi var. Kadın, ucuz işçi demektir. Ortalama verdiğim ücret 20-30 milyon arasında değişir. Ayrıca kadın, problemsiz işçi demektir. Sigorta istemez, istediğin zaman işine son verebilirsin. Kadınları disiplin altına almak, erkeklere göre çok daha kolaydır. Erkek işçi birçok problemi de beraberinde getirir. Yalnız ben değil, başkaları da bu sebeplerden dolayı kadın işçi çalıştırır.

Böylece durum açık ve net olarak anlaşılmış oldu. Zaten mesele burada düğümleniyor. Üzerinde durulması gereken husus; kadının çalışıp çalışmaması

değil; çalışması gerekiyorsa, tabii ki çalışacak kadın. Benim üzerinde durmak istediğim asıl mesele, kadının istismar edilmesi ve bu sayede köşe dönülmesi... Kadının hakkını, hukukunu düşünen kim? Yalnız bizde mi? Hayır, bütün dünyada durum aynı. Özellikle de istismarın üretim merkezi Batı'da. İsterseniz biraz daha gerilere giderek, bu istismarı kim ve ne zaman başlattı; ona bir bakalım.

Ondokuzuncu yüzyılda, Batı'da, kapitalistler arasında amansız bir rekabet başladı. Ucuz maliyet için çareler aranıyordu. Kadın devreye sokulursa, bu sağlanabilirdi. Fakat çalışmaya alışkın olmayan kadını, evinden çıkarabilmek pek kolay değildi o zamanın Batı'sında.

Kapitalistler buna bir kılıf buldular. Ekonomik özgürlük, kadın hakları, kadın erkek eşitliği gibi konuları gündeme getirip; kadın çalıştığı takdirde, bu haklara kavuşacağı propagandası yapıldı. Bu sinsi plân, onlara bir lütuf, bir ihsan gibi gösterildi. Bu tuzakla evlerinden çıkardıkları kadınların sayesinde zenginliklerine zenginlik kattılar.

Bununla da kalınmadı. Üretilen malların tüketilmesi için de, kadınların tüketici olarak devreye sokulması ve az da olsa verilenin elinden geri alınması plânları yapılmaya başlandı.

Bunun için dergiler çıkarıldı. ABD'de yayınlanan, Dial, Godey's Lady's book, Ladies' Magazine' gibi dergiler piyasaya sürüldü. Pahalı, fakat pratik değeri olmayan giyecekler, "Güzel giyim" olarak lânse edildi. Giyim, kocasına karşı şirin görünmek olarak değil, sokağa şirin görünmek şekline dönüştürüldü sinsice. Neticede, gardiropolar elbiselerle dolup taşmaya başladı. Bununla da kalınmadı. Üretilen malların satılmasında, kadının reklâm malzemesi olarak kullanılması gündeme geldi. Kadın, cinselliğinden istifade edilerek, sadece kadın giysilerinde değil, her cins malın reklâmında kullanılmaya başlandı.

Bütün bu yapılanlarda istismar, ikiyezlülük hep ön plânda oldu... Adalet, eşitlik adı altında, zulüm gördü kadın. Kadın hakkı denilip, haksızlığın daniskası yapıldı.

Bu yapılanlar ister istemez aileye de yansıdı. Aileyi temelinden sarstı. Dallas gibi TV dizileriyle, aile bombardımana tutuldu. Evlilik dışı ilişkilere göz yummak, eşler arasında, uygarlık kabul edildi. ABD'de yapılan bir araştırmada, erkeklerin % 46'sının, kadınların ise % 41'inin evlilik dışı gayri meşru hayat yaşadıkları tespit edilmiştir.

Kadınların gerçek durumları böyleyken, sözde kadın hakları savunucuları feministler ve çeşitli dernekler bunlara mâni olacaklarına, aksine istismarcılar ile

kol kola girip, bindikleri dalı kesme gafletine düştüler.

Kim ne derse desin, bütün bu olup bitenleri tarafsız bir şekilde inceleyen kimsenin, tarih boyunca kadını, sadece İslâm dininin istismar etmediğini, ona lâıyk olduğu değeri verdiğini görecektir. Bugün tarafsız gözlemciler, kadını, aileyi, korumak için İslâmdaki aile yapısını incelemekte olup, bunu kendilerine nasıl adapte edebilecekleri arayışı içindeler. Batı şunu açık bir şekilde gördü ki, acil tedbir alınmazsa, çok kısa zamanda, aile diye bir kurum kalmayacak... Ailenin ortadan kalkması da bir toplum için büyük bir felâket olacaktır...

GÖNÜL BAHÇESİ · 25 ARALIK 1998 · KAYIT 11620

Noel nedir?

Binlerce çam fidanının sökölüp atıldığı, ağaç katliamlarının acımasızca gerçekleştirildiği günlerdeyiz. Fakat çevrecilerden ses yok. Okullarda, mağazalarda Noel Baba olarak Aziz Nikolaos efsanesinin boy gösterdiği; Hıristiyanlık propagandasının diz boyu olduğu aralık ayındayız... Fakat, dini konularda kendilerini uzman ilân eden kimselerden tık yok. Zabıta kuvvetlerinin ve çöpçülerin korkulu rüyası yılbaşı ise kapıda... Bütün bunların sebebi olan; noel nedir, ne zaman başladı? Bunun üzerinde duralım isterseniz bugün.

Hıristiyan aleminin, noeli kutlamaları, Roma İmparatorlarının birincisi olan Kostantin ile başlar. Kostantin, Eflatun'un ortaya koyduğu teslis "Trinite" yani üç tanrı inancını, papazlara yazdırdığı yeni İncile koydurdu ve noel gecesini bayram ilan etti. Böylece yeni bir Hıristiyanlık dini doğmuş oldu.

İsa aleyhisselamın İncilinde ve Havarilerinden Barnabas'ın yazdığı İncilde, Allahın bir olduğu bildirilmişti. Fakat bu İncil elde bulunmadığı için, filozof diyerek kıymet verdikleri Eflatun'un teslis fikri, daha sonra yazılan dört İncilde, yani Matta, Markus, Luka ve Yuhanna'da yer almıştır. Kostantin, dört İncildeki bu teslis fikrini de yeni İncile koydurdu.

Hız. İsa'nın doğumu hakkında, o zamanın edib ve münevverlerinin eserlerinde hiçbir bilgiye rastlanmamaktadır. Çünkü, İsevilere, az ve asırlarca gizli yaşadıklarından, milad doğru anlaşılmamıştır.

Aralık ayının yirmibirinde, yirmibeşinde veya ocak ayının altıncı veya başka gün olduğu sanıldığı gibi, bugünkü miladi senenin beş sene fazla olduğu, çeşitli dillerdeki kitaplarda yazılıdır.

O halde, miladi sene, Müslümanların senesi olan hicri sene gibi doğru ve kat'i olmayıp, günü de senesi de şüpheli ve yanıltır.

İmam-ı Rabbani hazretlerinin bildirdiğine göre, üçyüz seneden fazla olarak noksandır ve İsa aleyhisselam ile Muhammed aleyhisselâm arasındaki zaman, bin seneden az değildir.

Bir kurtarıcı tanrıya inanan kavimlerin ayinlerinin en mühimi, kişinin tanrı ile birleştiğine, bütünleştiğine inandıkları, sembolik et yiyip, içki içme ayinleridir. Kurtarıcı tanrı inancı, bir müddet sonra güneş tanrısı inancı ile birleştirildi.

Her bir kurtarıcı tanrının, kış başlangıcında doğduğuna inanıldı. Kış başlangıcı ise, Julian takvimine göre 25 Aralıktır.

Hristiyanlar da, İsa aleyhisselamı kurtarıcı bir tanrı yaparak, bu tarihte doğduğunu kabul ettiler ve bu geceyi “Noel” olarak her sene kutlamaya başladılar.

En küçük vak'aları bile yazan Roma tarihçilerinin, İsa aleyhisselam gibi büyük bir peygamber hakkında derin bir sükut göstermeleri ayrıca dikkate şayandır.

İslamiyette, güneş yılının ayları içinde sayılı bir mübarek gün yoktur.

Mesela mart ayının yirminci nevruz denilen günü, mayıs ayının altıncı hıdrellez günü ve eylül ayının yirminci mihrican günü de dinimizin bildirdiği mübarek günlerden değildir.

Hristiyanların kutladığı noel bir uydurmadan ibarettir. Hatta bazı Hristiyan teşkilatlarının da artık noeli bir hurafe kabul ettikleri, dünya basınında çıkan haberler arasındadır. Nitekim, ABD’de yayınlanan 17 Aralık 1996 tarihli haftalık Newsweek dergisi bu gerçeği şöyle dile getirmektedir:

“Noel baba bir hurafeden ibarettir. Gerçekle hiçbir ilgisi yoktur. Ticari maksatlarla sonradan uydurulmuştur. Hediyeleşme sektörüne milyonlarca dolar kazandıran Noel baba, kapitalizmin oyuncuğu olmuştur. Tarihçi, Stephan Nissenbaun, (Yılbaşı ile mücadele) “The battle for Christmas” kitabında Hristiyanlığın temelinde yılbaşı kutlamalarının ve Noel babanın bulunmadığını, bunun yasaklanmasının gerekli olduğunu bildirmektedir.”

İslam büyükleri,”Hinduların bayram günlerine, ateşe tapanların nevruz günlerine ve Hristiyanların noel gecelerine ve diğer paskalyalarına hürmet etmek,

o zamanlarda onların adetlerini onlar gibi yapmak, insanı dinden çıkarır” demişlerdir.

Noel ile yılbaşı farklı şeylerdir. Yeni yılı tebrik etmekte, hayırlı olmasını temenni etmekte dinen mahzur yoktur. Yılbaşı diğer günlerden farklı değildir. Bu gecede, mevlid okumak, sohbet toplantıları düzenlemek de uygun değildir. Böyle yapılırsa, bu geceye dini bir hüviyet kazandırılmış olunur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 26 ARALIK 1998 · KAYIT 11621

Nereden nereye!..

Atalarımız boşuna söylememişler, “Körle yatan şaşı kalkar” diye. Avrupa ile olan yüz elli yıllık beraberliğimiz neticesinde çok şey kaybettik. Çok özelliklerimizle biz de Avrupalılaştık artık.

Batı’nın en büyük özelliği maddeci olmasıdır. Karşılıksız verme diye bir şey yok onların lügatinde, öz annesi, öz çoğu bile olsa; al gülünü ver gülümü.... Yaşı on sekizi buldu mu, kendini kapı önünde bulur genç... Öz annesi ve babası “Bizden bu kadar; bundan sonra sen başının çaresine bakacaksın” der. Nerede kaldı ki komşusuna, hele hele hiç tanımadığı birine yardım etmek?

Almanya’dan yeni gelen bir arkadaş, Almanların, kendisini lüks bir lokantaya götürüp ziyafet çektiklerini anlatınca sordum:

- Nasıl oldu bu ziyafet işi? Almanlar karşılıksız yemek yedirmezlerdi; huyları mı değişmiş yoksa?

- Hayır, huyları değişmedi, dedi. Mal satacaklar ya, bizi tavlama için yedirdiler.

Görüldüğü gibi, adamlar her işe menfaat, para açısından yaklaşıyorlar. Bu gidişle fazla sürmez, maddeci Batı’nın tam bir kopyası oluruz biz de. Kendimize ait örfümüzün, güzel ahlâkımızın çoğu unutuldu gitti zaten. Şimdi bu unutilan değerlerimizden bazıları anlatılınca ağızları açık kalıyor gençlerin. Bir türlü inanamıyorlar. Sanki masal gibi geliyor onlara...

Berat Kandili’nde oğlum Fatih ve arkadaşları; Mustafa, Mehmet, İbrahim, Salih Eyüp Sultan hazretlerini ziyarete gitmişler. Eyüp Camii’nde namaz kılıp dua etmişler. Duada, hayırlı eş mi, iş mi istediler, yoksa her ikisini mi, bilmiyorum.

Onu söylemediler. Fakat, ziyaret esnasında caminin revakları altındaki mermer boşluklar dikkatlerini çekmiş.

Dönüşte bana sordular:

- Mehmet amca, bu boşluklar neyin nesidir? Rastgele bir boşluğa benzemiyor. Bir maksatla yapıldığı belli.

Böyle güzel bir ziyaretten dolayı memnuniyetimi bildirdikten sonra, gençlere anlatmaya çalıştım:

- Biliyorsunuz, dinimizde fakirlere verilmesi farz olan zekât, bir de verilmesi vacip olan adak ve fitre borçları var. Bunlar mutlaka Müslümanın eline verilir. Bunun dışında, bir de ihtiyaç sahibi kimselere Allah rızası için verilen şeyler var.

İşte, Ramazan günlerinde, mübarek gecelerde, hayır sahiplerinin hayır hasenatını çoğu defa birer kadife veya atlas çıkın içinde bıraktıkları yerlerdir sizin o gördüğünüz boşluklar...

Müslümanlar, bir dileğin kabul olmasının şükranı, sağlık ve afiyetlerinin minneti, hiçbirisi olmadığında da ihtiyaç sahiplerine, cenab-ı Hakkın rızasını kazanmak için, gönüllerinden koparıp keselere koyarlar, yatsı namazından sonra bu revakların mermer boşluklarına bırakırlardı.

O zamanlar elektrik olmadığından, ne imamlar, ne müezzin ve kayyumlar, hiç kimse ortada kalmaz; namazdan sonra evlerine çekilirler; fakat kandiller sabaha kadar yanık bırakılırdı.

Mübarek gecelerin hayır hasenat kutsiyetini bilen fakirler, düşkünler, yardıma muhtaç olanlar, zaruret çekenler, başkalarının olmadığını hissettikleri zaman caminin avlusuna girerler, bu çıkınlardan birisini alırlardı.

Mustafa hemen sordu:

- Kesede ihtiyacından fazla altın çıkarsa... Veya ihtiyacı olmayanlar alırsa?
- Eğer çıkındaki para, ihtiyaçlarının üstünde ise, ihtiyaçları kadarını alırlar, kalanını yine aynı itina ile sararlar, yerine koyarlardı; bir başka ihtiyaç sahibinin zarureti def etsin diye... Fazla olanı, bir başka ihtiyaç sahibine muhakkak bırakılırdı. Bırakmamak bir nevi başkasının malını gasbetmek sayılırdı.

Hiç kimse, bu yardımsever insanları bilmezdi. Yine hiç kimse, kim ihtiyaç sahibidir ve kim sıkıntıdadır; onu da bilmezdi. Bu mübarek ve kutsi gecelerin

gelmesini bekleyenler asgarî ihtiyaçlarını tesbit etmiş olarak gelirlerdi. İhtiyacı olmayanların ise aklından bile geçmezdi buradan para almak.

Bu defa Mehmet sordu:

- Peki ihtiyacından az çıkarsa ne yaparlardı?

- İlk açtıkları kesede bu miktarın azı çıkarsa, “Kısmetim bu imiş... Bununla yetineyim. Nasibim bu imiş. Buna da bin şükür...” der, tanımadığı hayır sahibinin sağlık ve huzuruna, ölmüşlerinin ruhuna dua ederdi.

Bugün, böyle bir şey yapmak bir tarafa, böyle bir şeyin eskiden yapıldığına insanları inandırmak bile çok zor. Nereden nereye!...